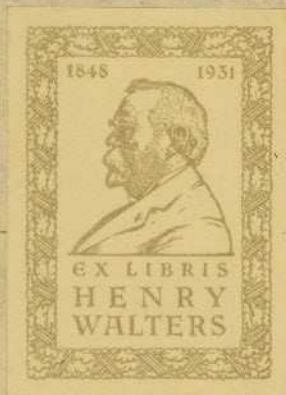

H. II, 8
de R. 385

W. 71

A digital facsimile of selections from Walters Ms. W.71, Saints' lives

Published by: The Walters Art Museum
600 N. Charles Street Baltimore, MD 21201
<http://www.thewalters.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2011

This document is a digital facsimile of selections from a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

Shelf mark	Walters Art Museum Ms. W.71
Descriptive Title	Saints' lives
Text title	Lives of SS. Bernard and Marie d'Oignies and On the lamentations of Jeremiah
Author	<i>Authority name:</i> William, of St. Thierry, Abbot of Saint-Thierry, ca. 1085-1148
Author	<i>Authority name:</i> Jacques, de Vitry, ca. 1170-1240
Author	<i>Authority name:</i> Hugh, of St. Victor, 1096-1141
Author	<i>Authority name:</i> Hildegard, of Bingen, Saint, 1098-1179 <i>Known as:</i> Hildegard von Bingen
Abstract	<p>This manuscript, which was made at or for the Cistercian monastery at Himmerode, Germany, is a compilation of several texts written in the late twelfth or early thirteenth century. The first and third texts, William of St. Thierry's Life of St. Bernard and Hugh of St. Victor's On the lamentations of Jeremiah, are contemporary but were written separately and then bound together. A third text, Jacques de Vitry's Life of St. Marie d'Oignies, was inserted between them at a later time. Several additional texts were added to blank folios in the thirteenth century, most notably a letter by Hildegard of Bingen on the final folio. Many different hands can be identified throughout the manuscript, sometimes changing every few lines; this variety of scribes is especially evident in the third text. Although the book contains no pictorial illuminations, large, ornate decorated initials, drawn in bright green and red, announce the beginning of each chapter.</p>
Date	Late 12th century / early 13th century CE
Origin	Himmerode, Germany
Form	Book
Genre	Theological
Language	The primary language in this manuscript is Latin.
Support material	Parchment

	Medium-weight parchment, unevenly finished with hair sides often darker and rougher; heavy wear visible to the lower corners; flyleaves of modern paper
Extent	Foliation: ii+139+ii Modern pencil foliation in the upper right corners of rectos
Collation	Formula: ii, 1-10(8), 11(10,-8), 12(8), 13(8,+ tipped-in slip, fol. 100*, after third leaf), 14-17(8), 18(2), ii Catchwords: None Signatures: Quires 1 and 2 marked "I" and "II" in a nineteenth-century black hand, middle bottom margin, last folio; quires 5, 6, 7, and 9 marked "v" through "ix," middle bottom margin, last folio, in a thirteenth-century(?) hand; quires 13, 14, and 17, marked "x," "xi," and "xiii" respectively, middle bottom margin, last folio, in the same thirteenth-century hand, which also marked quire 18 "xv," middle bottom margin, first folio Comments: Quires begin on fols. 1(1), 9(2), 17(3), 25(4), 33(5), 41(6), 49(7), 57(8), 65(9), 73(10), 81(11), 90(12), 98(13), 106(14), 114(15), 122(16), 130(17), and 138(18); present quires 10-12, containing the Life of Marie D'Oignies, possibly not present at the time the thirteenth-century(?) signatures were added
Dimensions	22.4 cm wide by 32.0 cm high
Written surface	17.7 cm wide by 24.3 cm high
Layout	Columns: 2 Ruled lines: 30
Contents	<i>fols. 1r - 139v:</i> <i>Title:</i> Lives of SS. Bernard and Marie d'Oignies and On the lamentations of Jeremiah <i>Hand note:</i> Written in pre-Gothic bookhand <i>Decoration note:</i> Nine large red and/or green decorated initials (5-15 lines); small red or green initials throughout (2-5 lines); opening lines of first two major incipits in enlarged alternating red and green letters;

rubrics in red or else in black struck through with red;
text in black and brown ink

fols. 1r - 72v:

Title: Life of St. Bernard

Author: William, of St. Thierry, Abbot of Saint-Thierry,
ca. 1085-1148

Rubric: Incipit prologus domini Guillelmi abbatis
Sancti Theoderici. In vita Sancti Bernardi clarevallis
abbatis.

Incipit: Scripturus vitam servi tui ad honorem

Text note: Incomplete; contains the first recension of the
life of St. Bernard, dating to ca. 1155; lacks prologues
to books 3 through 5

Decoration note: Ornate decorated initials on fols. 1r-
v, 22 r-v, 23r, 41r, 51r, and 66r

fols. 73r - 97v:

Title: Life of Marie d'Oignies

Author: Jacques, de Vitry, ca. 1170-1240

Rubric: Incipit prologus domini Jacobi accharonensis
episcopi in vitam ancille Christi Marie de Ognies ad
dominum fulconem tolosanum episcopum

Incipit: Precepit dominus discipulis suis

Text note: Complete; does not contain the supplement
of Thomas of Cantimpré, written before 1240

Decoration note: Decorated initial on fol. 73r

fols. 97v - 97v:

Title: Added prayers and prologue

Incipit: Beata progenies unde gloriosa virgo

Text note: Four texts added in thirteenth-century cursive
hands: prayer to the Virgin, prayer to St. Anne, prayer
to the elevation of the host, and a prologue to the text
by Hugh of St. Victor found on fol. 98r

Decoration note: None

fols. 98r - 139r:

Title: On the lamentations of the Prophet Jeremiah

Author: Hugh, of St. Victor, 1096-1141

Rubric: Incipit tractatus Magistri Hugonis super
lamentationes Iheremiae

Incipit: Quomodo sedet sola civitas plena
Text note: Complete; omitted passage added on a one-third-page scrap (fol. 100bis) with the other side being a repeat of fol. 97v in a cursive hand
Decoration note: Decorated initial on fol. 98r

fols. 139v - 139v:

Title: Hildegard of Bingen letter 43
Author: Hildegard, of Bingen, Saint, 1098-1179
Incipit: In vera visione vigilantibus oculis
Text note: Text added to a blank folio in the thirteenth century, being letter #43 of Hildegard of Bingen; contains only her response to a letter from "sacerdotis cuiusdam"
Decoration note: Red initial beginning text

Decoration

fol. 1r:

Title: Decorated initial "S" (Scripturus)
Form: Decorated initial "S," 10 lines
Text: Life of St. Bernard

fol. 1v:

Title: Decorated initial "B" (Bernardus)
Form: Decorated initial "B," 15 lines
Text: Life of St. Bernard

fol. 22v:

Title: Decorated initial "V" (Virorum)
Form: Decorated initial "V," 7 lines
Text: Life of St. Bernard

fol. 23r:

Title: Decorated initial "E" (Ea tempestate)
Form: Decorated initial "E," 8 lines
Text: Life of St. Bernard

Binding

The binding is not original.

Red velvet over sixteenth-century(?) boards, with a Limoges champlevé enamel crucifix applied to the upper board; bound by Léon Gruel, Paris, late nineteenth/early twentieth century

Provenance

Owned by, and possibly made at, the Cistercian abbey of Himmerode (in the diocese of Trier throughout the medieval period until 1802-1803) (thirteenth-century(?) inscription in top margin of fol. 1r reading "Liber fratrem monachorum sancte marie in hemenrode ordinis cisterciensis" with shelf mark B.viii in lower margin; fols. 71v and 139r with same inscription in a second, fourteenth-century(?) hand, reading "Liber monachorum Sancte Marie in himerode ordinis cisterciensis trevirensis dioeces")

Josef von Görres collection, Germany, 1802/3-1902 (nineteenth-century library number N.93 in top margin of fol. 1r)

Görres collection sale, Munich, 1902, *Catal.lib.mss.* lot 60, p. 12

Gruel and Engelmann collection, Paris, 1902-1903 (bookplate no. 125)

Henry Walters, Baltimore, purchased from Gruel, June 9, 1903

Acquisition

Walters Art Museum, 1931, by Henry Walters bequest

Bibliography

Hildegardis Abbatisa, *Epistulae*. Paris: J.-P. Migne, 1855.

De Ricci, Seymour. *Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada*. Vol. 1. New York: H. W. Wilson Company, 1935, p. 820, no. 385.

Schneider, Ambrosius. "Skriptorium und Bibliothek der Cistercienserabtei Himmerod im Rheinland: zur Geschichte klösterlichen Bibliothekswesens im Mittelalter." *Bulletin of the John Rylands Library* 35 (1952-3): 155-205.

Morson, John. "The Life of St. Bernard: Manuscripts and Recensions in *Collectanea Ordinis Cisterciensium*." *Reformatum* 19 (1957): 54, 58, no. 2.

Schneider, Ambrosius. *Skriptorium und Bibliothek der Abtei Himmerod: ein Beitrag zur Geistesgeschichte des Eifelklosters*. Himmerod, Germany: Himmerod-Drucke, 1974, p. 30, no. 37.

Contributors

Cataloger: Walters Art Museum curatorial staff and researchers since 1934

Editors: Herbert, Lynley; Noel, William

Copy editor: Bockrath, Diane

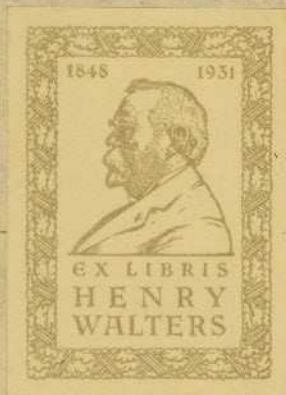
Conservators: Owen, Linda; Quandt, Abigail

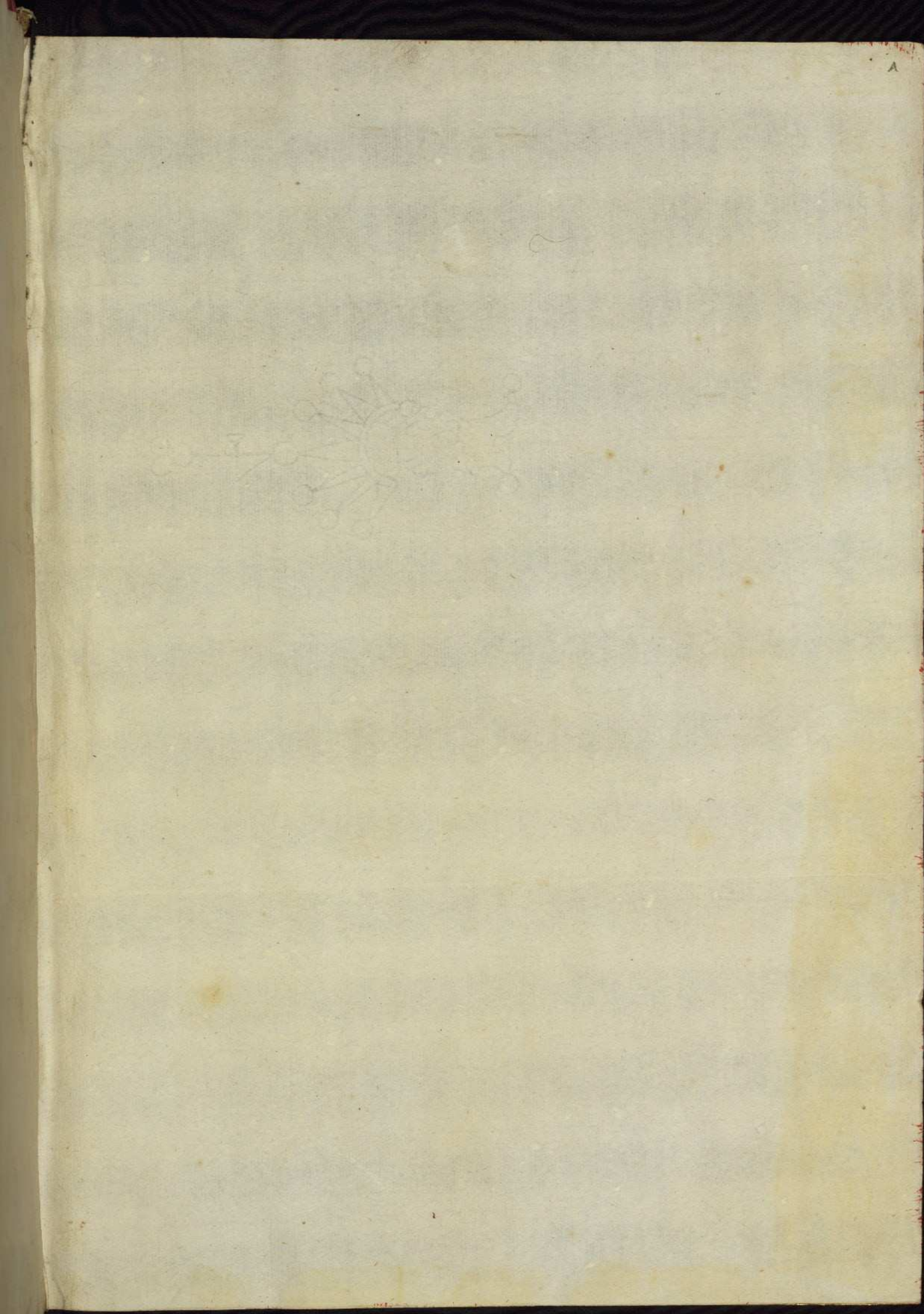
Contributors: Bockrath, Diane; Dutschke, Consuelo; Emery, Doug; Hamburger, Jeffrey; Noel, William; Tabritha, Ariel; Toth, Michael B.

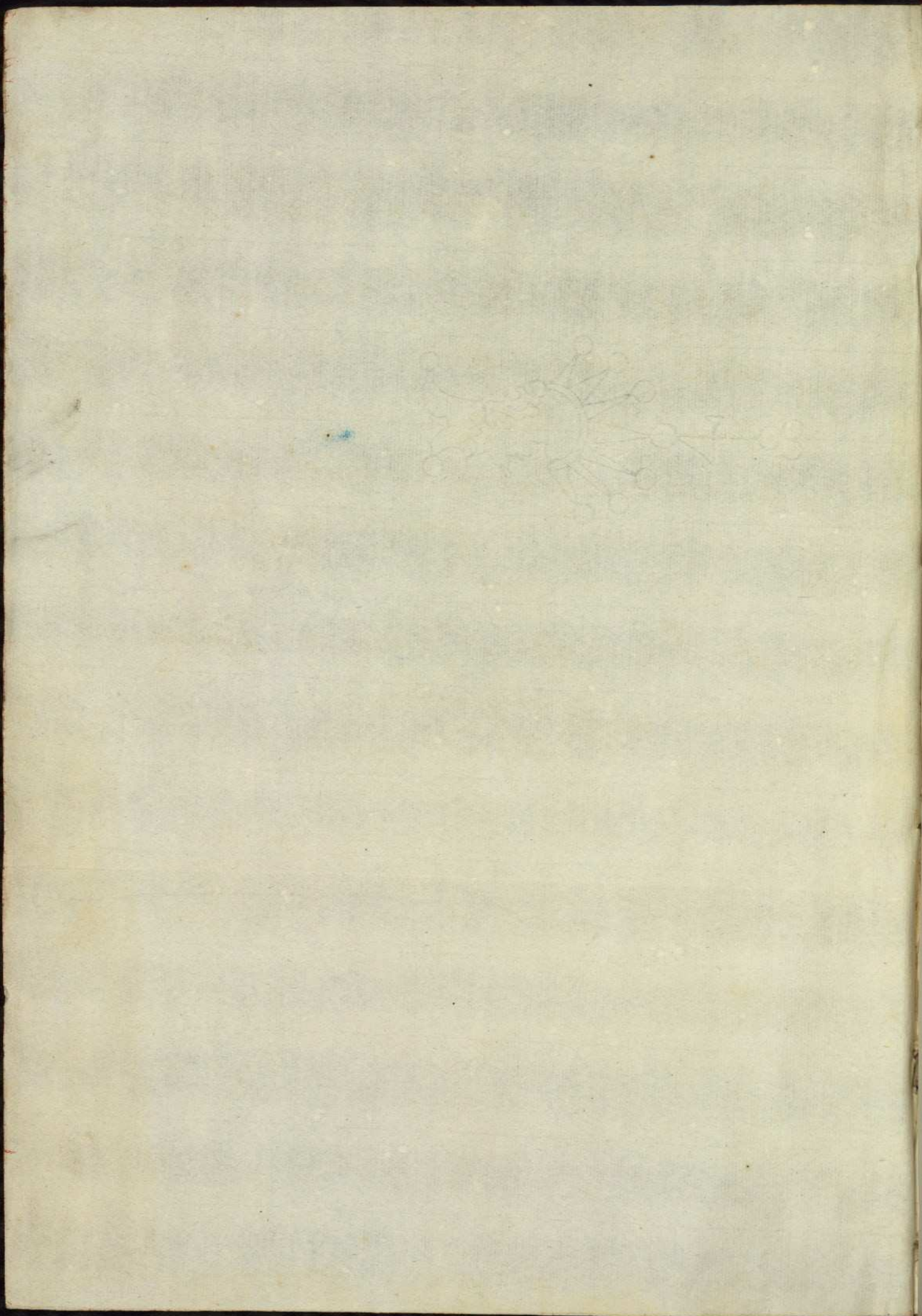

H. II, 8
de R. 385

W. 71

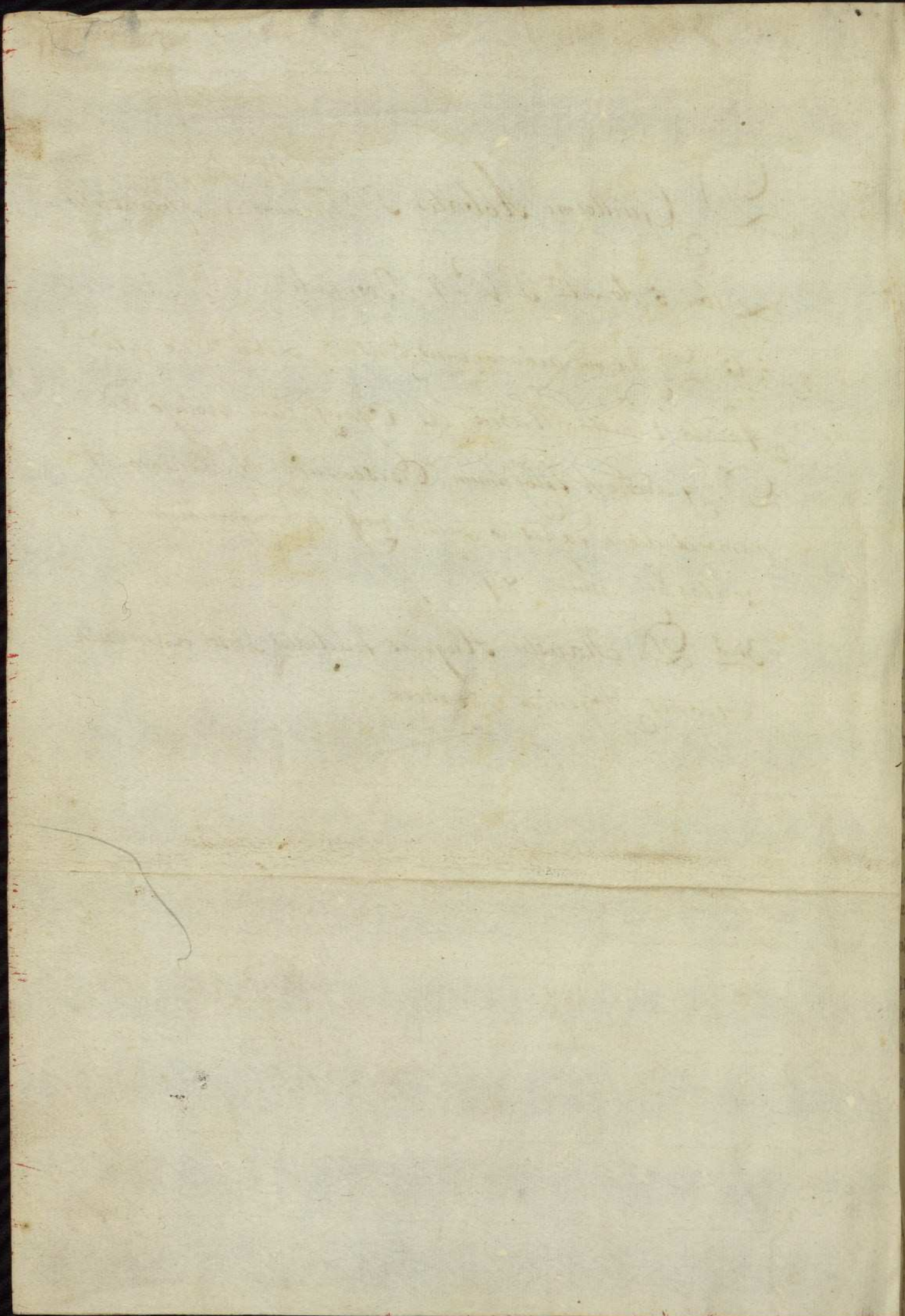

8
D. Guillelmi Abbatis S. Theodori Themensis
Libri 5 de villa S. G. N. Bernardi.

2do D. Jacobi acharonensis Episcopi Libri 2 de villa
Ancille Christi Marie de Ognies cum prologo ad
D. Fulconem Tolosanum Episcopum. H. jucunda, et
memoria digna expositio super vas. II. misericaordia, et
veritas ex psalmi 84.

3do D. Magistri Hugonis Tractatus super Lamenta-
= tiones Jeremie Prophete.

Incipit plagus domini
lelm.

Guil
abbi. s. theodi

ei. In uita

s. bernar

di clare

uallis

abbi.

OR

IP

G

V

RUS

Itam seruitui. ad honorem nomi
ni tui p ut dedis dñe dñs ipsius p que
recliam nri tempis in antiquu aplice
gre & uirtutis decus uoluisti reflore
re. eum inuoco adiutore que ra olim
habeo in centore amore tuu. Quis
enim de amore tuo qñtulu cu q spira
clm uite habens. i uidentis testimoni
um gle. i honori tui. ra pclaru & ra
fidele tempib nris mundo insolitum
effuluisse. n agat. i satagat n det ope
ram qñtacumq; potuerit ne lum an
arcensium. tuoy que impia lateat. h qñ
tum humano fieri stilo pot. qd meli ipe
tn p uitutem opum facis. manifesta
tum & exaltatu luceat omib; q sunt
in domo tua. In q cum ego ra olim
uellem p ut possem qñecumq; ministru

agere uicis mee. & seu timore seu uere
cundia phibit sumusq; adhuc modo
qdem sup me iudicans ee dignitatem
matie & digniorib opificib reseruanda
modo & p obitu ei quasi sup uictus ei.
meli hoc & cōpetenti delibans actum
du cu iam homo n gñaret laudib sui.
& tuti id fieret a oturbatioe homin
& contēdictioe linguar. At ille uigēs
& ualens. qñto infirmior corpe. tanto
forrior fit. i potens. n cessans age dig
na memorie. i magna maiorib; semp
accumulas. que ipo tacente sepiorem
requant. Ego n iam delibor urgenti
bus infirmitatib corpi. mortis huius
& mei omib incipientib habe respo
sum uicine mortis. sentio instare tēp
resolutionis mee. plurimu q; timeo
ne sero me peniteat ra diu distulisse.
qd pusqm p effluu ueli omni modi
pegisse. S; & me firin quoyda pia
beniuolentia plurimu ad h impellit.
& cohortat q cu uro di iugit assistat
omia ei nouerunt ingerentes quedā
diligenti inqñtione uestigata plu
ra & quib cu fierent ipi in tñuerunt.
& uident. i audierunt. Qui cu multa
sugant. i pelara q p seruū suū dñs
ipil plentib opat. i nota eorum re
ligio & scola magistij ab omi me li

beret suspensione falsi. ad huc ē ad testimo-
nium s' asciscunt p'babiliū auctoritatem
p'sonarū. epōz. clericōz. monachorum.
q'b' fide n' habē nulli fidelū licet. Q' in
quā id sup'fluo dixerit. cū tot' ea nouit
mund'. i. uirtutes ei' narret omī eccl'ia
scōz. Quā p'p' attendens diuine lau-
dis mirificam ma' tiam omīb' se of-
ferentē neminē u' suscipientē dissi-
mulantib' eis q' meli' ac digni' pote-
rant suscepi in ea agē ipse q' potero.
n' uanitate confidentis. s' p'sumptioē
diligentis. Menens tñ memetipsum
in memet ipō. i. me ipm' opans in. ne
q'q'm totā uitā uiri dī suscepi di- gen-
dā. s' ex parte. exp'p'mta scilicet aliqua
uiuentis. i. loq'mtis in eo x'. opa quedā
extioris cū hominib' g'ustationis ei'. que
de ipso uiderunt q'b' h' datū ē. q' nos
q'q' ex parte uidim'. i. auduim'. q' man'
nū ē t'rectauerit. Cum enī h' ipsū ex
magna parte de ipō sentiendū sit. qd'
de eo quid dicit. utuo aut' iā n' ego. uiu
ū in me. xpc. q' alibi. An inquit expi-
m'tū queritis ei'. q' in me loq't' xpc' nō
inuisibile illā uitā uiuentis. i. loq'mt'
in eo x' enarrare p'posui. s' extiora q'dā
uite ipsi' exp'p'mta. de p'itate intioris
sanctitatis. i. inuisibil' s'cientie p'opa
extioris hoīs ad sens' hominū extiores

micantia. q' sic omīb' scire. sic q' q'b' libe-
ut cūq' scēb' imp'p'tuē. p'sertī cum
ipsa q'si accurati digenda. s' saltem in
unū congenda & reponenda suscepim.
n' edenda ipō uiuente. sic n' scēb'mt' ipō
sciente. Confido aut' in dño qm' p' nos &
p' obitū ei' erurgēt q' meli' ac digni' p'fici-
ent q' nos conati sum'. q' s' sufficient
extiora intiorib' cōparare. & potūnt p'
ciosā i' s'pectu dñi mortē ei' uite simili
otinuare scēbendo. i. de morte uitā &
de uitā mortē cōmdare. Iā g' adiuuan-
te dño p'positū agg'diamur. *Explicit*
plog'. Incipit lib' p'm'. in vita sē-
ber. nardi clareuall' ab-

b a r i s
E R
D A R
O U S
C A S
O E L

1107e
byrgū
die opi
do aum
dus fuit
parentib'

claris sedm dignitate scli. s; digniorib;
ac nobiliorib; sedm. hanc religionis pi
etate. Pat ei descelm uirantiq; illegi
time militie fuit. cultor diuinitie
tenax. Euangelica naq; sedm institu
ta pcurator dñi milicia agens. nemi
ne pcurabat. nemini faciebat calu
pniā. pteit stipendys suis. qb; ad oē
op' bonū habundabat. sic filio & ar
mis seruebat tēpalib; dñi suis. ut &
dño dō suo nē negligēte reddē qd de
bebat. Mat aalez ex cast' cui nom
mons barr'. i ipā ordine suo. aplice
regulā tenens. subita uiro. sub eo sedm
timore dī domū suā regebat. opibus
miscie insistent. filios emittens in oī
disciplina. Septē qq; libos genuit.
nā uro suo qm dō. sex mares femi
nā unā. mares omēs monachos futuros.
feminā scimoniale. dō nāq; ut dic
tū ē uō sclo genās. singlos mox ut
partu edidat ipsa manib; ppis dño of
fēbat. p p qd & alienis ubib; uiten
dos cōmitte. illust' femina refugiebat.
quali cū lacte matris matris qdā m bo
ni infundens eis natam. Cū aut creuis
sent qm diu sub manu ei erat hēmoma
gis qm curie nutebat. nē patiens deli
catiores assuescē cibos s; grossioribus
& cōmunib; assue faciens. i siccos pre

parans. i instituens dño inspirante qñ
continuo ad hēmū tñsistendo.

Hec cū in ordine generandō filioz
tuum bernardū habet in uō som
nium uidit pñagū futū. catellum scilicet
totū candidū. i dorso rufū. & latēte
in uō se habē. Sup q trita uehēmē cum
religiosum qndā uirū consulisset. con
tinuo ille spm pphetie concipiens q dāu
de scīs p'dicatorib; dño dicit. lingua ca
nū tuoz ex inimicis tēpidanti. Anxie re
spondit. Ne timeas bñ rel agit. Opti
mi catuli mat' eris. q domuldi custos
futurus. magnos p ea cont' inimicos fidi
editus ē latus. Fuit enī cggus p'dica
tor. i tāqm bon' canis grā lingue medi
cinal' in multis multos morbos curatus
ē animarū. Qo responso mulier pia &
fidel' qñ a dō suscepto leta efficit'. i nā
tunc in amore nondū nati tota tñssun
dit' cogitans sac^{er} latus erudiendum
tēdere sedm modū uisiois i mēptatiois.
qua ei de illo tā sublimia diuinitatis
dona pmittebant. Qd i factū ē. Mor
enī ut felici partu edidit nē m obtulit
dō eum. sicut de alijs agere consueuerat.
s; sic legi de scā Anna mat' samuel. que
petitū a dño. i acceptū filiū in tabna
clo ei' destinātū ppetuo seruītūm. sic
ipā cū in ecclia dī. acceptabile obtulit mun.

vñ qm̄ citi id potuit fieri in ecclia cas-
 tellionis que p̄modū ipsius bernardi opa
 a seclari consilio in ordinē reglarum
 canonicorū sublimata cognoscit magist̄s
 littarū idēserudiendū. egit q̄qd potuit
 ut in eis p̄ficet. Puer autē i grā plen⁹ & in
 gemo natali pollens cito in h̄desidiū
 mat̄s impleuit. Nā in littarū q̄dem ^{studio} supra
 etatē & p̄coetaneis suis p̄ficiebat: s; in
 rebus seclariis iā mortificationē future
 p̄fectiois uelud natalit̄ in coabat. Erat
 q̄ppe simplicissim⁹ in seclariis amans ha-
 bitare secum. publicū fugitans. i mure
 cogitatus. Parentib⁹ obediens. i subdi-
 tus omib⁹ benign⁹. i gr̄us. domi simplex
 & q̄etus. foris rar⁹. i ult⁹ qm̄ credi possit
 uerecund⁹. i usq̄m mltum loq̄ amans.
 dō deuot⁹. ut purā s̄ pueritiā suā obser-
 uaret. littarū studio & dedit⁹ p̄ q̄s in
 septuris dñi disceret i cognosceret. In q̄q̄n
 tū in breui p̄fecit. i qm̄ p̄spicacē indis-
 cernendo induerit sensū. ex eo qd̄ sub
 iungim⁹ aduerti potest.

Quod ad huc puerulus sui capitis
 dolore ueraret. decidit in lectū.
 Adducta autē ad eū mulierclā. q̄si dōsem
 mitigatā carminib⁹. Qm̄ cū ille appropin-
 quantē sentiret cū carminibus instrumē-
 tis. q̄b⁹ hominib⁹ de uulgo illudē osuebat.
 cū indignatiōe magna exclamās a se rep-

pulit. i abiecit. Nec defuit misericōdia di-
 uina bono zelo scī pueri. s; continuo
 sensit uirtutē. i in ip̄o impetu sp̄s fūgēs
 ab omī dolore se libatū eē cognouit. Ex
 quo cū non parū infide p̄ficet adiecit
 ei dñs apparere ut olim puero samuēli
 in sylo. i manifestare ei glām suā. Ade-
 rat uāq; sollempnis illa nōr natiuitatis
 dñice. i ad sollempnes uigilias om̄s ut
 moris ē parabant. Cumq; celebrāda noc-
 turni officij hora aliquotis p̄ptelaretur.
 contigit sedentē ei spectantē bernardū.
 cū cetis inclinato capite paululū sopora-
 ri. Affuit ilico puero suo se reuelans pue-
 ri ihū scā natiuitas. tenē fidi suggens
 iēmenta. i diuine in eo mchoans mistia
 contemplatiōis. Apparuit enī ei uelud de
 nuo p̄cedens sponsus e thalamo suo. Ap-
 paruit ei q̄si iterum añ oculos suos nas-
 cens ex utro mat̄s uirginis ubum infans
 speciosus forma p̄ filius hominū. i pue-
 ruli scī in se rapiens minime iā pueri-
 les affect⁹. P̄suasū ē autē animo ei &
 nob̄ n̄ nūq̄m dicē osueuit qd̄ eā edat
 horā fuisse dñice natiuitatis. S; fa-
 cile ē aduertē his q̄ ei auditorium fir-
 quitaueūt in q̄nta bñdictiōe ea hora
 p̄uenit eū dñs. cū usq; hodie in his
 que ad illud p̄tinent sac̄mentū. sicut
 ip̄e q̄q; fatet. i sensus ei p̄fundior & ser-

mo copiosior suppetere uideat. Vñ ip̄mo
dum in laudem eiusdem genitricis i ge
niti. i scē ei natiuitatis. insigne edidit
op̄culum int̄ inuicia opum suoy. seculi
tatuū q̄s p̄ modū plures inueniuntur
edidisse. sumpta mat̄ia. ex eo euange
lii loco ū legitur. Missus ē angelus Ga
briel ad dō in ciuitatē galilee. i cet̄a q̄
ibi secunt̄. Neq; illud tacendū qd ab
ipsis iā puerilib' annis si q̄s potat nū
mos habē. claudēstinas faciens elemo
sinas. i uēcundie sue morē gerebat. q̄
p̄ etate immo sup̄ etatē pietatis opa secta

Quod aut̄ p̄ h' aliquāto sbatur.
tempore euoluto. p̄ficiens etate. a
grā apd dñm. i homines puer' bernardus
de pueritia t̄nsiret in adolescentiā. ma
t̄ ei lib̄is fidelit̄ educat̄. i uia sc̄li ing
redientib' q̄li p̄ actis om̄ib' que sua erant.
feliciter inguit ad dñm. De q̄ neq̄m p̄
tēundū ē qd cū m̄lto tempore iurisset ē
uiro suo honeste. i iuste scdm iusticiā
i honestates sc̄li hui' i legē fidemq; con
iugii. p̄ aliqd aū obitū suū. Annos in eoad
qd m̄tre filios uidebatur p̄ut potuit
ē licuit mulieri sub potestate uiri i sti
tute. n̄ habenti ip̄i corpis potestatem.
om̄s ip̄a p̄uenit. Et enī in domo sua ē
in p̄fessioē coniugali. i i medio sc̄li hē
nūcā seu monasticā uitā n̄ paruo tēpore

uisa ē emulari. in uel' paritate. in uita
te uestit' delicias. i pompas sc̄li a se ab
dicando. ab actib' i curis secularibus
in q̄ntum potat se subtrahendo. insist
endo ieiunijs. uigilijs. i orationib'. q̄
qd m̄u' assumpre p̄fessiois habebat ē
lemosinis. i diu'sis opib' misericordie redi
mendo. In q̄ de die i die p̄ficiens ad ex
trema deuēnit p̄ficienda in fūto
in eo in q̄ proficiens de h' sc̄lo
inguit. Obdormiuit aut̄ p̄sal
lentib' clericis q̄ ueniat i ip̄a parit̄
psallens. ut̄ in extremis q̄cū iam uox
ei audiri n̄ posset. ad huc moueri labia
uidebat. i lingua palpitans dñm con
fitti. Venuit int̄ le t̄anie supplicatioēs
cū dicēt. p̄ passiōem. i cruce tuā lib̄a
eā dñe eleuans manū signauit se. ē
misit sp̄m. ita ut manū nō posset de
ponē quā leuauit.

Ex hoc bernardus iā more suo
meditare incipiens. eleganti corpe
grata facie p̄minet. i uauillimus orna
tus morib'. acri ingemo p̄dit. accepta
bili pollens eloq̄o. magne spei adoles
centi p̄dicabat. Cui t̄q̄m ingrediēti
scdm plures se uie ^{sc̄li} ipsi offerre cepūt.
ē in om̄ib' assurgē p̄spitantes uite hui'
ē magne spes undiq; arridē. Obside
bant aut̄ benignū iuuenis animum

sodalium dissimiles mores. et amicitie p-
cellose similem sibi effice gestientes. Qu-
si ei dulcesse pstitissent. necesse erat ama-
resce illi qd in hac uita dulci cordi ei t-
sedat. castitatis a more. Cui p-
cipue in-
uidens colub tortuosus. spargebat laq-
os t-
ptationu. ac uarijs occurribus cal-
caneo ei insidiat.

Vnde cu aliquo matna qda
puleitudine. diuitis cultu
et alijs huiusmodi uirtutibus p-
ferens concupiscentie. et peccati. insecutio-
ri domi cubiculo eu aggressa. t-
heret ad
peccatu. ille eadem uerbis demul-
cent. donec e manibus ei et amplexibus
elabetur. fuit et euasit. et in medio ig-
nis non estuat.

Altera aut uice cu curiosius aspi-
ciendo defixos in quendam oculos
aliquandiu tenuisset. continuo ad se re-
uersus. et de semet ipso erubescens apud
semetipsum. in seipsum ultor seuerissimus
exarsit. Stagno quippe gelidarum aquarum
qd in primo erat. collotum insiliens. tam-
diu inibi permansit. donec pene exsan-
guis effectus. per uirtutem gratie cooperantis et a
calore carnalis concupiscentie totum refri-
guit induens illum castitatis affectum.
quem induerat qd dicebat. pepigi sedus
cum oculis meis. ut ne qd cogitare de uir-

sgine

Quia eadem tempore instinctu demoni.
in lectum dormientis iniecta est puella
nuda. Quia ille sentiens. cum omni pace et
silentio parte ei lectuli quod occupauit
cessit. in latitum se conuertit. atque dor-
muit. Misera uero illa aliquandiu iacuit.
sustinens et expectans. deinde palpan-
s et stimulans. demum et unguibus eius lace-
rans et centans. Nouissime cum immo-
bilis ille persistet. illa licet impudentissi-
ma esset erubuit. et horrore ingenti
atque admiratione perfusa. relicto eo sur-
gens aufugit.

Contigit iterum ut cum sororis aliquan-
tis apud matrem aliquam Bernardus
hospitaretur. Considerans autem mulier ad-
olescentem decorum aspectu. capta est
laqueo oculorum suorum et in concupiscentia
eius exarsit. Cumque tamquam honora-
tioni omnium seorsum fecisset ei lectulum
preparari. surgens ipsa de nocte impu-
dentem accessit ad eum. Quia Bernardus sen-
tiens non osilium inops. clamare cepit la-
tines. latines. Ad quoniam uocem fugit mulier.
familia omnis exurgit lucerna accendit.
latine querit. sed minime inuenit. Ad lec-
tulorum singuli redeunt. fit silentium. sunt
tenebre sicut prius. paulant ceti. sed non
illa misera requiescit. Exurgit denovo
et Bernardi lectulum petit. sed denovo

ille p[ro]clamat: lat[ini]es. lat[ini]es. Querit
iterum lat[ini]es: latet it[em] nec ab eo q[ui] solu[m]
nouit publicat[ur]. Usq[ue] it[er]o imp[ro]bamus
uer[um] sic repulsa: uir tand[em] seu
metu. seu despatio[n]e uicta cessauit.
Cum aut[em] die sequenti it[er] agerent ar
guentes bernard[um] sor[um] q[ui] nam toti
ens ea nocte lat[ini]es sompniat[ur]: p[er] q[ui]
rebatur. Quib[us] ille ueracit[er] inquit ad
erat lat[ini]es: q[uo]d in p[re]cioso est i[n] hac uita
castitate uidelicet hospita nitebat[ur]
auferre: inco[m]parabilem ir[re]parabi
lemq[ue] thesaurum.

Hec t[ame]n cogitans & p[er]pendens q[uo]d
uulgo dicit[ur] n[on] e[st] tutu[m] diu colabi
tare serpenti: fugam meditari cepit.
Videbat[ur] t[ame]n mundu[m] istu[m] & p[ri]ncip[em]
ei[us] ex[tra]u[er]s[um]. S[ed] multa offerente[m] m[un]da
p[ro]mittente[m]: magna[m] res. spes ma
iores s[ed] fallaces om[n]is. & uanitate[m] ua
nitatu[m] & uanitate[m] om[n]ia: u[er]itatem
u[er]o ip[s]am m[un]di iugit[er] audiebat clama
re addicente[m]. Venite ad me om[n]es q[ui]
laboratis & on[er]ati estis: & ego reficiam
uos. Tollite iugu[m] meu[m] super uos: &
inuenietis requiem animabus[us] ur[is].
P[er]fectu[m] u[er]o relinq[ui]re mundu[m] de
libans cep[er]unt d[ic]ere & uestigare n[on]
certi ac puri inueniret requiem a
nime sue sub iugo x[risti]. Inq[ui]renti

aut[em] p[ri]ma que animo ei[us] insid[et] occurrit
c[on]stertu[m] in nouate monastice religioni
noua plantacio: messis m[un]da: s[ed] op[er]is i
digens. cu[m] uir adhuc aliq[ui]s com[un]isio[n]is gra
dedinaret illuc. ob nimia[m] uirtute[m] ip[s]i[us] pau
ptatis austeritate[m]. Que t[ame]n cu[m] animu[m] uere
d[omi]ni querente[m] munitime t[er]rent[ur] p[ro]habi
ta om[n]i hesitatio[n]e ac timore illuc uirtute
intentione: p[oss]e se estimant om[n]ino
ibi delitescere & abscondi in abscondi
to faciei d[omi]ni. ab om[n]i co[n]turbatio[n]e homi
nu[m]. maximeq[ue] ad effugiu[m] uanitatis
seu de seclari gen[er]ositate: seu de acous
i gen[er]is gra[ui] seu forte de alicui[us] nomine
Ubi u[er]o de co[n]u[er]sio[n]e scitatis.
Attractante fr[ater] ei[us] & qui carnalit[er] eu[m]
diligebant: p[er]senser[un]t: om[n]i modis agere
cepunt: ut animu[m] ei[us] ad studi[u]m p[oss]et
diuertere litarum: & amore scientie se
cularis secl[ar]i artiu[m] implicare. Quam
miru[m] suggestione sic fateri solet p[er]
modu[m] retardati fuerat gessus ei[us]: s[ed]
mat[er]i[al]e[m] memoria[m] importune animo
iuuenis instabat: ita ut sepi[us] occurren
te uide[re] uidetur co[n]querente[m] & impe
rante[m]. q[uia] n[on] adhuc hui[us] modi nugatitatem
ta[m] tenere educauit: n[on] in hac spe eru
dierat eu[m]. Demu[m] cu[m] aliq[ua]n do fr[ater] p[er]geret
in obsidione castri: q[uo]d g[ra]ticeum dictu[m]
cu[m] duce burgundie constitutos: cepit

in bui modi cogitatione uehementi
anxari. Inuenta q; in tunc medio ec
clesia quadā diuit. & ingressus ora
uit cū multo ymbre lacrimarū. expan
deus manū in celū. & effundens sicut
aqua cor suū an̄ aspectū dñi dī sui.
Ea g; die firmatū ē ppositū ei. Necū
furda aure pcepit uocē dicentis. Qui
audit dicat. ueni. Siquidē ab illa
hora sicut ignis q; cōburit siluā. & si
cut flāma comburens montes. hunc
inde uitiora q; corripens post
modū in ultiora p̄greditur. sic ignis
quē dñs miserat in cor serui sui uo
lent ut ardet. p̄mo q; nq; fr̄s ei aggr̄
solo minimo ad cōfessionem ad huc
minus habili. seniori pat̄ ad solatium
dēlecto. deinde cognatos & notos so
cios & amicos & de q̄b; cūq; poterat ēē
spēs cōfisiōis. p̄mū omniū Galdicū
auuncū ei absq; dilatione aut hesi
tatione pedib; ut auit. iuxta in sen
tentia nepotis. & cōsensū cōfisiōis.
uir honestus & potens in sc̄lo. & in sc̄la
ris militie gl̄a nominat. dñs castri int̄
ritorio eduens. qd̄ tullū dicit. Con
tinuo ē bartholomeus occurrens ui
uor ceteris fratrib; & uidū miles. sine diffi
cultate eadem hora salutarib; monitis
dedit assensū. Porro Andreas bernardo

ē ip̄e uiuor. & nouus eo tempore mi
les. uerbum fr̄is difficult̄ ad mittebat.
donec subito exclamauit. Video manū
meā. & sibi libit si qd̄em p̄fēs. eiappa
ruit serena facie subridēs. & cōg
tulans pposito filiorū. Itaq; ē ip̄e con
tinuo manū dedit. & de tyrōne sc̄li.
fact. ē miles. & Nec solus uidit andre
as tantorū matrē filiorū. letantem.
s; confessus ē & bernardus eandē simi
lit̄ se uidisse. Guido p̄mogenit. fr̄m
coniugio iā alligat. erat. uir magni
& magnop̄e in sc̄lo radicat. hic p̄mo
paululū. hesitans. Continuo rē p̄pen
dens. & recogitans. cōfisiōi. ḡsensit.
si tñ coniugē annueret. Ver̄ id qd̄e
de iuuenclā nobili. & parum las filia
nutre. i pene impos. sibile ui
debat. At bernardus de misēdia dñi
sp̄e ḡcipiens certiorē. in cunctant. a
sy. spondit. aut cōsensurā feminā.
aut cēlitr̄ morturā. Demū cū oī
modis illa remueret. uir ei magnā
nim̄ immo ea iā p̄uent. uirtute fidi
in q̄ p̄modū excellent. in m̄ t̄nt. ui
rile cōsilii dñi inspirante con
cepit. ut ab itens. qd̄d habere
uidebat. in sc̄lo. uita institueret.
agē rusticā. laborare. scilicet
manib; p̄p̄is. unde suā sustentaret.

et yronis uita qua uiuita diuinitate non
uicebat. Interim superuenit bernardus:
qui undique alios atque alios colligens dis
currebat. Nec mora flagellat predicta
Guudonis uxor in genu. Et cognoscens
qua gressus esset contra stimulum calcitrare ac
cessit bernardo ueniam deprecatur: et pro
ipsum consilio petit assensum. Denique
iuxta more ecclesiasticum separata a uiro
inueniente parili uoto castitatis: in ce
tu sanctimonialium transiit seminarium
religiose usque hodie seruientis deo.

Secundus natus per Guudone Gerardus
dus erat: miles in armis strenuus
magne prudentie: benignitatis sermone
et ab omnibus diligenter. Ceteris ut dictum
est primo auditu ipsum machie adulescentibus
ut est mos sapientie secularis leuitate re
putans: obstinato animo salubre con
siliu et fratris monita repellebat. Cum
Bernardus fide iam igneus: et fratris ka
ritatis zelo mirum eraspat in modum
scio inquit scio: sola uexatio intellectui
dabit auditui. Dignusque lati ei appo
nent: ueniet inquit dies: et cito ueniet
cum lancea lati huic infixa. primum faci
et it ad optatum consilio salutis tue
quod aspicias: et timebis quod deus: sed minime
moueris. Sic dictum: sicque factum est. Pau
cissimis interpositis diebus cum uallat ab

inimicis: captus et uulnatus iuxta uer
bum fratris lanceam gestans ipsi lateri eidem
que infiram loco tenebat: et mortem quasi
iam presentem metuens clamabat. Monachus
sui. monachus sui quidam scisciensis. Nichilomi
nus tamen captus et reclusus in custodia est.
Vocat ergo bernardus per celum nuntium:
et non ad quem aliquem ut ueniret. Sci
ebam inquit: et perdiret: quod foret ei contra
stimulum calcitrare: non tamen ad mortem
ei uulnere hoc: sed ad uitam. Et factum est ita. Si
quidem de uulnere per spiritum cito qualiter
propositum uero seu uotum quod uouerat non mu
tauit. Cumque iam liber ab amore seculi hos
tilibus ad huc mundis teneretur: et hoc so
lum esset quod consilium ei propositum retar
daret: in hoc quoque cito affuit misericordia dei.
Venit frater ei laborans ut erui posset
sed non profecit. Denique cum non loqui ei permitte
tur: accedens ad carcerem clamauit. Sci
to frater Gerarde: quod ituri sumus in primo.
et monasterium intraturi. Tu uero quandoquidem
exire non licet: hic monachus esto: sciens
quod uis et non potes per factum reputari. Cumque
Gerardus magis ac magis anxietate pau
cis interpositis diebus: audiuit uocem in
sompniis dicentem: sed hodie liberaberis. Per
cunctanti modum dictum est. Patris tuus et
alii quidam te liberabunt. Et ratum sa
crum quadragesime tempus. Circa

uespertina itaq; diei hora cogitans qd au-
dierat. cōpedes suas tetigit. & ecce ferrū
ex parte crepuit in manu ei. ut nūq̄ iā
tenētur. & aliq̄ten' incedē posset. S; qd
ageret. Erat ostiū obseratū. & p̄foribus
paupum multitudo. Surrexit tūc &
n̄ tam spe euadendi. qm̄ tedio eiacendi.
seu curiositate tēptandi. accedens ad
ostiū subtraneae dom' in q̄ uinct' iclau-
sus erat. mor ut pessulū tetigit serato-
ta int' man' ei collapsa ē. & ostiū domus
ap̄tū. Exiensq; pedetētm sic homo cō-
pedit'. ad ecclīā ubi ad huc uesp̄tina
celebrabant' officia p̄tendebat. Porro
m̄ dici q̄ p̄forib' domus astabat' uidēte
qd fiebat. & diuinit' exterriti infugā
comisi sunt. nichil clamantes. Cūq; iā
ecclīe p̄pinq̄ret. egrediens qdā defami-
lia dom' captiuitatis suae german' illi
a q̄ custodiebat' iudns q; cū ad ecclīam
p̄perante tarde in q̄ Gerarde uenisti.
Ex pauescente illo. festina ait. adhuc
sup̄ ē qd audias. Oci q̄ppe ei tenebant'.
n̄ p̄sūs qd agētur intelligebat. S; ad
altiores ḡtūs ecclīe. cū data manu Ge-
rardū subleuasset. inſeunte illo ecclām.
tunc demū qd agētur agnouit. & co-
nat' eū retinere n̄ potuit. Hoc ḡ m̄ Gerar-
dus a captiuitate a moeris scli hui'. & cap-
tiuitate filioꝝ scilicet uotū qd uouat

fidelit' exsoluit. Inq̄ potissimū notū
fecit dñs a q̄nta p̄fectioe scē conūsa-
onis grām iste dī famulus cepit. q̄ in eius
spū q̄ fec' que futū s̄. qd erat futū uide
ponit q̄ iā factū. Presentialit' q̄ppe i
late fr̄s ei lancea apparebat. qn̄ digiti
loco applicuit. uulneris mor futū. sicut
p̄modū ip̄e confessus ē nobis.

Cum aut' cē ut dixim' fr̄s p̄ma
die in eodē cēnt cū Bernardo spū
conūgati. mane int̄itib; eis ecclīam.
ap̄licum illud legebat' capitulū. fidel'
ē dñs. q̄a q̄cep' in uob' op' bonū. ipse p̄-
ficiet usq; in diē ihū xpī. Qd deuot'
iuuenis haud sec' accepit. qm̄ si de ce-
lo sonuiss'. Exultans itaq; spūalis
iā pat' regeneratoꝝ in xpō fr̄m suoz
& manū dñi intelligns secū opante.
cep' ex hoc palam ubiq; p̄dicatioi in-
fiste. & q̄scūq; potat aggregare. cep'
nouū induere hominē. & cū quibus
de lūis scli seu de sclo ip̄o agere sole-
bat de scrijs & conūsiōe tractare. ostē-
dens gaudia mundi fugitiua. uite
miserias. celēm mortē. uitā p̄ mortem
seu in bonis seu in mal' p̄petuā fore. Qd
multa. Quotq̄ ad hoc p̄ordinati erāt
opante in eis grā dī & uōbo uirtutis ei'
& oratioe. instantia serui ei'. p̄mo cūc-
tati. deinde compuncti. At p̄ altum.

credebant et consentiebant.

Ad uincti ei et dñs hugo matrone
sis. nobilitate et pbitate mors posses
sionib; et diuicys scilicet ampliat. Quin ho
die mto religionis sue. i. scitatis poti' qm
nobilitatis. seu diuiciarū grā raptā
pontiniacensi cenobio qd ipse edificauit.
autliodorenſi ecclie p' ē mto. i. honore
pontificis. Hic audiens de conuisione so
ci et amici karissimi. flebat qsi p'ditū
quē sclo mortuū audiebat. Vbi autē
p'mo data ē utq; facultas mutui collo
qui. post dissimiles lacrimas et gemitū
dissimiliū dolorū uerba uerbis expunt con
ferri. et res reb' cōparari. Cūq; int' ipsa
uerba familiaris amicitie hugoni in
fundetur spēs uitalis. aliā iā faciem ha
bere cepunt uerba mutue colloquutiōis.
Datū itaq; dertis in sodalitiū nouem
te longe dignū uiuūq; facti sunt coru
nū. i. anima una in xpō. qm in sclo ante
fuissent. Post paucos autē dies nunciat
bernardo subūsum ab alijs socijs hugo
nē a pposito resilire. Opportunitate igit
inuenta qd magis qdā epōrum conuenit
illis imparib' habetur. festinat ut re
uocet p'eunte. itumq; parturiat. Obser
uantes autē p'dicti sodales et subūsores
hugonis. uiso eo p'dam ambiunt suā.
et omnē ei loqndi adiungunt facultatē.

6
omnē aditū int'cludit. At ille cum ei^{loq} impoſſi
clamabat p' eo ad dñm. Quo orante cū lac
rimis. subita. uehementi inundatio pluuię
mox erupit. Conſedant autē in capō qd aer
seren' eet. et nil tale sparent. Disp'ſiōnis
adrepentinū ymbre. uicū primū petūt
At bernard' hugonē tenens. mecū ait
sustinebis hui' pluuię guttas. Cumq; so
luremanſiſſent. n' fuerit solū. ſ; dñs fuit. ē
eis. reddens eis continuo et aeris. i. animi
ſerenitatē. Ibi renouatū ē fedus. ypoſi
tum confirmatū. qd n' potuit deinceps

Videbat ista peccator ſ' uiolari.
et uascebat. dentib' ſuis fremebat
et tabescebat. iust' autē et fides in dño
glorioſe de ſcō triumphabat. Iāq; eo pu
blice et p'uatī p'dicante. matres filios
abſcondebat. yrores detinebant mari
tos. amici amicos auitebant. quia uoci
ei spēs ſc's tante dabat uocē uirtutis. ut
ux aliq' aliq'm tenet affect'. Crescente
ſiq'dem numō eorū. qui in hanc conu'ſi
ōnis unanimitatē conſenſerant. ſic
de p'mitiuis ecclie filijs legitur. mul
titudinis eorū erat cor unū. i. anima
una in dño. i. habitabant unanimē
ſimul. n' quiſq'm alioz. audebat ſe con
iungere eis. Erat enī eis caſtelliōni domū
una p'p'a. i. cōmunis omniū. ubi conue
niebant et cohabitabant. i. colloquebat

quā in gēli uir aliquis audebat qui
non eēt de cetū eorū. S; q; si quis int̃
bat uidens & audiens que ibi gēban
tur & dicebant sicut de x̃anis cho
runtis apl̃s dicit: om̃ib; quodā m̃p
phetantib; comūcebat ab om̃ib; dū
dicabat ab om̃ib; & adorans domū
& confitens qđ uere deus eēt in eis.
aut ipse unam imitationē eorū ad here
bat aut recedens flebat semetipm̃.
illos autē beatificabat. Hoc enī illis
tēporib; inauditū erat ut alicui ad
huc in sclo cōmorantis conuersio p̃ci
rēt. Ipsi uero quasi mensib; ser p̃ p̃mū
ppositū in sc̃lari habitu stabant ut p
inde plures cōgātēnt dū quorūda
negotia p̃d tēporis expediebant.

Quā autē iā suspecta inciperēt
multitudo. ne quem de numero
eorū subriper̃ il qui tēptat placuit
dō sup hoc reuelare quid futurū eēt.
Aspicebat enī quidā eorū in uisu noc
tis & uidebat quasi eos om̃s consedis
se in domo una & p̃ ordinē singlōs
quasi cōmunicare de cibo qđam mir
candoris & aporis. Quē cetis om̃ib; op
time suscipientib; & cū gaudio mag
no: duos erom̃i num̃o illo notabat a
cibi illi salutaris participatiōe uacuo
re mansisse. At nāq; eorū n̄ sumebat.

alē sumē quidē uidebat. s; tamq̃m
min⁹ caute sumēt spargebat. Vtrūq;
ū: p̃ ea p̃baunt eueni? At enī p̃usq̃m
uentū eēt ad rem querē rēsum in
sc̃lū redijt. At cū cetis cepit quidē
op̃ bonū s; n̄ bono fine conclusit. Vidi
ego eū in sclo p̃ ea uagū & pfugū a facie
dñi sic eam quantū ammaduertere po
tui hominē humillimū & miserabilē
confessionis: s; nimis pusillanimitatē.
Qui cū in ultimis clarā uallē redijt in
firmitate corpis. & inopia cogente cū
homo bene nat⁹ ab om̃ib; cognatis &
amicis p̃cēt̃ ibiq; p̃petati renuntians.
s; n̄ om̃ino p̃p̃e uoluntatē obijt n̄ qđe
int̃ sic fr̃ & domestic⁹. s; foris in sc̃lā
postulans sicut paup̃ & mendic⁹.
Ad qđ uero adueniente die reddendi uo
ti & cōplendi desidij. egressus ē de
domo pat̃na b̃nard⁹ pat̃ fr̃ in suoz
cū fr̃atib; suis filiis suis sp̃alib; qđ uer
bo uite xp̃o regenerauerat. Eumq;
erexit de mansione Guudonis p̃
mogeniti. que fontane dicebat. Gu
do uidēs yuwardū fr̃atrem suū mi
nimū in platea puerū cū pueris ali
is: eia inq̃t fr̃ yuwardē ap̃ te solum re
spicit. om̃is tr̃a possessiōis nr̃e. Ad qđ
puer n̄ puerit̃ mot⁹ uobis g̃ inq̃ de
lū. in terra. Non erequo diuisio hec

facta est. Quo dicto abeuntib' ill' tunc q'
dem domi cū pat' mansit. s' modico p'
euoluto tempe frs secut'. n' a patre nec a
ppinqs seu amicis potuit detineri. Sup'
erat de deo dicata domo illa pat' se
nior cū filia. de qb' & suo loco dicem'.

Suo tempore nouellus & pusillus
grex cystercienfis sub albate degn'
iuro uenabili Stephano. cū iā gūter
ei tectio eē inciperet paucitas sua. &
omīs spes postitatis decidēt inq'm scē
ill' paupertatis hēdital' tūstindēt. ue
niantib' omīb' meis uite scītatem. s' re
fugientibus aultitate. repente diui
na hac uisitatioē tā leta. tā inspata tā
subita letificat' ē. ut in die illa respon
sum hoc a spū scō accepisse s' dom' illa
uidētur. Letare sterilib' que n' parieba'.
erūpe & clama que n' parturieba'. q'a
multi filij deserte. magis q'm ei que
habet uirū. de qb' p' modū uisura est
hos filioz usq; in multas genationes.
Nā anno p'ore uniuersis de cystercienfib'
p'mulfratib' in exēmis iā posito apparu
erat in numā hominū multitudo p'peba
silicā ad fontē lauans uestimenta sua. & i
ipā uisione dictū ē ei. quia fons emon.
uocaret'. Qd cū indicasset albati. in
tellerit p'm' uir' magnificē diuinam
consolationē. & multū q'dem iā tunc de

p'missione. s' p'lmū p'ea de exhibitiōe
letat' egit grās dō pat' p'lm xp'm. q'cū
eo i spū scō uiuit & regnat i scēla scōz.

Anno ab incarnatione dñi millesimo
centesimo tēcio decimo. a constitu
tione dom' cystercienfis x' v. seruis dñi
bernard' annos nat' ēcit' x'v. iij. cysterciu
ingressus. cū lotijs ferme x'v. subalbe
Stepho. suauu iugo x' collū submisit. Ab
illa aut' die dedit dñs benedictionē &
uinea illa dñi sabaoth dedit fructū
suū. er tendens palmites suos usq; ad
mare. & ult' mare p'pagines suas. Quia
n' ex p'dictis lotijs ex'orati aliq' fue
rant. & yrores q'q; cū uiris idem uoti
fac' gūlationis inuerant. p' ipsi sollicitu
dinē edificatū eis cenobium scimonia
lūi seminarū q'd uilletū dñi in lingoniē
si parochia dño coopante magnifice
satis excreuit usq; hodie religiois opi
mone celebrimū p'sonis & possessionib'
dilatatū. s' et p'pagatū iā p' loca alia. &
n' cessans adhuc ampliorē facē fructū.
Hec q'dē fuere uiri dñi gūsiōis scā p'nci
pia. Conūsiōis aut' ei insignia q'm
uitā anglicā gerens intris uixit nemi
nē enarrare posse puto. cui uita n' ui
uat de spū. de q' ille uixit. Solius q'pe
donantis & accipientis ē nosse. q'ntū ab
ipō in gr' conūsiōis exordio p'uenit eū

440
dñi in benedictiōib' dulcedinis sue. qñ
ta repleuit grā electiōis. qñ ab ubertate
dom' sue inebriauit eū. In g'ssus ē autē
domū illā paup'em spū. & eo ad huc tē
porē absconditā ac pene nullā. intenti
one ibi mouendi a cordib' & memoria
hōinū & spe delitescendi & latendi tñ
qñ ual' p'ditū. dō alit' disponente. &
eū s' in ual' electiōis p'parante. n' solū ad
ordinē monasticū confortandū ac di
latandū. s' ad portandū nom' suū corā
gentib' & regib'. & usq; ad ext'mū terre.
Ipse ū m'itale de se estimans aut cogi
tans. pot' ad custodiā cordis sui. & p'po
siti constantiā. hoc semp in corde. sep
& in ore habebat. Bernardus b'uarde. ad
qd' uenisti. Et sic de dño legit' q' cepit
ih's facē & docē. a p'ma die in g'ssus sui
in cellā nouitiorū ip'e cepit agere in se
metipō. qd' alio erat doctur'. Post mo
dū enī cū iā dare ual' alt'is eēt ordinatus.
ad ueniantib' nouitijs & festinantib' in
gredi. audire eū soliti sum' p'dicantem
ac dicentē. Si ad ea que int' sūt festina
tis. hic h' foris dimitte. corpa que de se
culo attulisti. Soli sp'c in g'dianō. caro
n' p'dest q'eqm. Quod cū nouitijs ad no
uitatē uerbi p'territ'. parens tenitūdi
ni eorū. elem'ti. exponendo qd' dixerat.
Carnalē occupācentiā p'dicare soleat.

441
foris dimittendā. ip'e cū nouici eēt. in
nullo s' parrens. instabat omni modis
mortificare. n' solū occupācentiā car
nis que p'sens corpus fiunt. s' & sen
sus ipōs p' q's fiunt. Cū enī iā in t'ore
sensu illuminati. amon' dulci ac fre
quenti sentire inciperet de sur'su sp'uan
tē s' suauitatē sensui illi int'iori t'men
a sensib' corpis. uir tñ eis p'mittebat
qñtū sufficē. ad ext'ioris cū hominib'
cōsuetudinis societate. Quod cū continū
usus instantia & consuetudinē mitteret
consuetudo ei ip'a qdā m' uertebat in na
turā. Totq; absort' in sp'm. sepe totam
dñi directā intentiōē. seu in meditatio
ne. sp'ali tota occupata memoria. uidēs
n' uidebat. audiens n' audiebat. nichil
sapiebat gustanti. uir aliq't sensui aliq'
corpis sentiebat. Jam q'ppe annū inte
grū eregat in cella nouitiorū. cū erien
inde ignoraret ad huc utrū de sup' ce
lata eēt dom' ipsa. Multo tēpe frequē
tariat int'ns & eriens domū eccl'ie. cū
in ei' capite unā tñ fenestrā eē arbit'

442
Occupatatis enī p'retur.
Censu mortificato. nil hui' modi
adu'tebat. uel si forte aliqñ eū contin
gebat uidē. memoria ut dictū ē alibi
occupata n' sentiebat. Sine memoria
q'ppe. sensus sentientis null' ē. S'ata

4
quaq; in eo n̄ dissentiat a grā. Natā
ut enī iā ab initio hoc erat homo ille
qd̄ legit. Puer enī ingeniosus. i. forte
sū animā bonā. & cū magis eē bonū ue
ni ad corp̄ in cōmūnatū. Ad cōtemplan
da q̄ppe spūalia quae; seu diuina cum
grā spūali natā q̄dam uirtute polle
bat ingenij. Fortit̄ q; & in hoc erat ani
mā bonā sensualitate n̄ curiose lasci
uā n̄ supbe rebellem. s; congaudentē
spūalib; studiis. & in eis que ad dñm sunt
sponte subditā spūi & seruientē corp̄
& nullū umq; contaminatū & sensu fla
gitū. & si n̄ nimis neglectū sic oportebat
curaret. ad seruendū spūi in seruitio
dñi apertissimū instrumētū. S; cū caro in
eo ex dono p̄uenientis grē. & adiutorio
subsequētis natē. & uisubono spūal̄ dis
cipline. uix iā aliqd̄ concupiscēt adūsus
spūm. hoc ē qd̄ spūm ledēt sp̄c sup̄ uires.
sup̄ uirtutē carnis & sanguinis tanta
adūsus carnē concupiscēbat. ut infir
mū animal cadens sub onere usq; in
hanc diem n̄ adiciat ut resurgat. Quid
enī dicā de sompno. q̄ incetis homini
b; solet eē refectione laboris. i. sensui. aut
m̄tium recreatio. Ex tunc usq; hodie
uigilat ult̄ possibilitatē humanā.
Aliqñ dormitat. raro dormit. s; sōpno
tenuissimo. & q̄ nulli hominū p̄t ipm

qualēcūq; refectionē conferre possit
Nullū enī tēp̄ magis se p̄dē conqueri so
let. qm̄ q̄ dormit hominē q; quēlibet in
sompno suo q̄si emoriente & sepultū m̄l
ab ebrio phibet differre. Vñ ē si quē
forte religiosū in dormiendo seu durī
stertente audierit. seu min̄ cōposite ui
dit iacentē. patient̄ uisferre potest.
s; carnalit̄ eū seu sc̄lariter dormire
causat. In ip̄o namq; tenuem uictū
tenuis sompni comitat. In neutro enī
ullā indulget corp̄i suo sacietatem.
nisi qd̄ in utq; sup̄fisse aliqd̄ sat eī est.
Quā enī ad uigilias uigiliarū ei mo
dus ē. n̄ totā noctem ducē in sompnē.
Porro ad comedendū usq; hodie uixati
qñ uoluptate thur̄ appetit s; soloti
more defect. Et enī cōmestur. p̄usq;
comedat sola cibi memoria satur ē.
Sic accedit accedit ad sumēdū cibum.
q̄si ad torētū. A p̄mo si qd̄ cōuulsiois
fuit anno. seu eḡssiois de cella nouitior.
natā ei cum tenere nimis semp̄ & de
licate cōplexiois fuisse. ieiunij mul
tis & uigilijs. frigore & labore duriori
bus & continuis exercitijs attrita. cor
rupto stomacho crudū continuo pos
solet reicē qd̄ ingerit. Qd̄ si qd̄ natā
u decoctione digestū t̄nsundit ad i
feriora. ibi nichilomin̄ partib; illis

corpi n̄ minorib' infirmitatum in cōmo-
dis obfessis. n̄ n̄ cū gūi tormēto egēditur.
Si qd aut' residuū ē ipsum ēalimētum
corpi ei' q̄lecūq; n̄ tam ad uitā susten-
tandā. qm̄ ad differendā mortē. Sēp
aut' p' cibū quasi pensare solit' ē qntū
comedit. Si aliqn̄ uel ad modicū m̄su-
ram solitā excessisse se dephendit inpu-
te abire n̄ patit'. S; & usus parsimonie
si eim̄ natam uersus ē ut & si aliqn̄
corporat' g' cūlibet refectionis plus ali-
qd solito uelit indulgē. n̄ possit. Si aut'
ab initio fuit. int' nouitios nouici'
monach' int' monachos. spū ualidus.
corpe infirm'. nil indulgentie cōcor-
poris q̄etem. seu refectionē. nil remissi-
onis de cōmuni labore uel ope fieri s'
aliqn̄ adq̄escens. Et cōs namq; scōs eē
arbitratur. & pfectos. se u' sic nouitū
& incipientē ne q̄m̄ em̄itorū pfecto-
rū q; indulgentiis & remissionib' indi-
gere s; feruore nouitio. & ordinis dis-
trictionē & rigore discipline. Ppt' qd cō-
munis uite seu cōmūnicatiōis feruentis-
sim' emulatoz. cū op' aliqd manuū fra-
tres actitarent. qd seu minor usus ei.
seu impicia denegabat. fodiendo. seu
ligna cedendo. & pp'is humis deportan-
do. uel q̄libet laborib' eque laboriosis
illis redimebat. S; bi u' uires deficiebat

ad uillora q̄q; opa confugiens. laboē
humilitate compensabat. Et mirū in-
modum si qui tantā in cōtēplatione
rerū spūaliū ac diuinā accēpat gē-
am. cēa talia n̄ solum occupari pati-
ebat' s; & plurimū delectabat'. S; mor-
tificata ut dictū ē sensualitate cui'
seu curiositate seu infirmitate. inhu-
milis modi laborū corporaliū distracti-
onib' pfectoz & quozq; int'el sepe ne-
cesse ē. q' si n̄ intentiōe certe memo-
ria & cogitatione ab int'ore unitate
spē aliqn̄ pati dissolutionē. ipē pūle-
gio maioris grē. in uirtute spē simul
& tot' qdām ext'ius laborabat' & totus
int'ius deo uacabat. in altō pascens
conscientiā. in altero deuotionē. La-
borib' g' tempe & semp int' orabat. seu
meditabat'. absq; in t'missioē ext'ioris
laboris. & ext'ius laborabat' absq; iac-
tura int'ioris suauitatis. Nā usq; ho-
die q̄cqd in sc̄pturis ualeat. q̄cqd in eis
spūalr sentit. maxime in siluā & in
agris merendo & orando se confite-
accepisse. & in hoc nullos aliqn̄ se ma-
gistr' habuisse. n̄ querē & fagos. uoco
illo suo graciosō int' amicos dicē solet.
Quantū u' in sc̄pturis ualeat. palā.
omib' est. qui uel loquentē eū au-
dire. uel aliq' que sc̄psit legē potuerit

Messis tempore fratribus adsecan-
dum cum feruore & gaudio sci sps
occupatis. cu ipse quasi impotens & nesci
labore ipsius sedere & requiescere sube-
tur. ad modum constabat. ad orationem
confugit. cu magnis lacrimis postulans
a do donari & gram merendi. Nec fese-
lit simplicitas fidei desiderium religiosi.
Continuo naq; petijt impetuit. Et ex
illo die in labore illo pccis pccum fecit
cu quadam iocunditate gratulatur tan-
to in hoc ope deuotior quanto se ipso
facilitatem ex solo di donore minis-
cepisse. feriat aut ab huiusmodi labo-
re uel ope. iugit aut orabat aut lege-
bat aut meditabat. Adorandum si se
solito offerret utebatur. sin aut ubi
cumq; seu apud se seu in turba eet. so-
litudine cordis ipse & efficiens. ubiq;
solus erat. Canonical aut septuag.
simplicit & feriat libenti ac sepi lege-
bat. n ullis magis qm iparum uerbis ea
intelligere se dicebat & qcqd in eis diui-
ne & elucebat uirtutis aut uirtutis ipse
& originis sue fonte magis qm inde
currentib; expositionum riuus sapere
tabat. Scos tñ. iorthodoxos earum ex-
positores humiliter legens. neq; qm sen-
sib; eor. suos sensus equabat. si subiti-
ebat formandos & uestigij eor. fidelit.

adherens sepe de fonte unde illi hause-
rant. & ipse bibebat. Inde & qd plen' spu q
omnis sancta scripta diuinit' est inspirata.
ta confident' & utilit' eausq; hodie sic
apls die uito ad docendum. ad arguen-
dum. ad corripiendum. ad erudiendum. &
diu p'dicat uerbum di. qcqd de ea affert
in medium. sic patens & placens efficit
& eca id unde agit' efficitur ad monen-
dum. ut mirent' omis ta scilicet q. spu
ali p'diti doctrina. in uerbis gr'e que pce-
dunt de ore eius.

Quod aut placuit ei qd eu' cognouit
a seculo & uocauit. ut ampliore gra-
reuelaret in eo glam suam. & multos fi-
lios di qui erant dispersi congregaret in
unum. misit in cor albis stephi ad edi-
ficandam domum clareuall' mitte fr'es
ei. & cu eis alios uiros religiosos. Quib;
abeuntib; ipm a domum bernardum
p'fecit abbatem. mirantib; sane illis ta qm
matis & strenuis ta in religioe qm in
seculo uiris. & timentib; ei. tu p'tenioris
etate uiuentis. tu p'porous infirmi-
tate. & minoris usu ex tioris occupati.

Erat aut clareuall' somis
locus in tritono lingonensi non
longe a fluuio alba. antiq' spelunca
latina. & antiqtus dicebatur uallis
absintial. seu p'p' habundantis ibi

ab inchoy copia seu ppter amaritudinem
doloris incidentium ibi inman' latu' ibi
q' in loco herou' & ualde solitudinis con
sederunt uir illi' uirtutis. facturi despe
lunca latu' templum di. & domu' oratio
nis. Vbi simplici aliquo tempe do
ser uerunt. in paup'ate sp'e infame &
ficti. in frigore & nuditate. in uigilijs &
angustijs multis. Pulmentaria sepi' ex
folijs fagi conficiebat. Panis instar p
phetici illi' ex ordeo & milio & uicia ua
ut aliqu' religiosus uir q'da' appositu'
sibi in hospitio ubi tam plorans clam ab
sportauit. quali p'mirado omib' ostenden
dum. q'd inde uiuerent homines. et ta
les hoies. At uir di' min' ista mouebat
suma ei sollicitudo de salute multoz.
que a p'ma die conuersiois sue usq; ad
hoc temp' ta' singularit' sacrum illud
pect' noscitur posside. ut q' om' anima
matnum uideat' gerere affectum. erat
q' uehementis in p'cordijs ei' sancti deside
rii & sc'e humilitatis conflict'. Modo
enim se ip'm deiciens. fatebat' indignu'.
p' q'm fruct' aliq's pueniret. Modo ob
litus suus est uabat' flagrantissimo ardore.
ut nulla n' ex multoz salute consolatio
ne posse admittere uideretur. Sane fiducia
caritas pariebat. Scand'e castigabat hu
militas. Contigit aut' int' hec ut aliqu'

templus solito surgit ad uigilias. Quib'
pactis cu' usq; ad matutinas laude ali
quanto longi' sup' eet noctis int' uallu'.
eg'ssus foras & loca uicina cecurans. orabat
dnu' ut acceptu' haberet obsequiu' suu' &
fr'm suoz. in eo q'd dicitur sp'ual' fruct'
desid'io constituit'. Subito u' stans in
ipa oratione modice int'clusis oculis ui
dit undiq; ex uicinis montib' ta' infini
ta diu'si habit' & diu'se adiciois homi
nu' multitudinē. In inferiore ualle des
cende. ut uall' ipa cape non posset. Qd'
qd significauit. ia' omib' manifestu'
est. Hac q' uir dnu' uisione magnifi
ce consolatur. exhortatur e' a fr'es suos.
comoneus eos de misericordia di' nu'q'm
Cor u' an' instans s' despare.
te hyeme Gerard' fr' ei' cellera
rius domi' apud eu' duri' quereretur
ad necessaria domi' & fr'm multa de
eē n' habē se unde ea coemeret. & urgen
te necessitate iam nulla reciperet uerboz
consolationē. resant' in p'mptu' non eet
que daret'. uir di' q'm' int'rim ad pre
sentel angustias sufficere posset inq'siu'.
Ille u' undeci libras respondit. Tunc di
mittens eu' ad orationē confugit. Post
paululu' u' rediens Gerard' mulierem
quendam de castellione foris eē. & uelle
eiloq' nunciavit. Ad q'm cu' egrediet'

10
peccidens ad pedes ei eade mulier duode-
cim librariū bñdictionē ei obtulit ora-
tionū suffragia implorans viro suo pi-
culose egstanti. Quā breuiter alloquitur di-
misit a se. uade inquit sanū inueni-
es uirū tuū. Illa uero abiens in domū
suā sicut audierat sic inuenit. Atq; hīs
uero consolans pusillā similitudinē cellari-
ū suū ad sustinendum dñm. de ce-
tero reddidit fortiorē. Nec tñ se-
mel hoc ei contigisse certū est. s; se-
pe cū huiusmodi necessitas instaret
repente unde nō sperabat auxilium ei
adiūto affuisse. Pōt qd uiri prudentes
intelligentis manū dñi eē cū eo te-
nitudine mētis ei a delicijs paradisi
nup̄ egssu rerum exteriorū sollicitudi-
ne gūare cauebant. eal ipi int̄emet
ipsos ut poterant digentes & tñm
deuotionib; & oscentijs suis & causa
aiarū suarū eū consulentes. In qm̄
pene hoc eis contigit qd filijs isrl̄ legim̄
olum demoyse contigisse. cū diu con-
uēsat cū dño in monte syna & caligi-
ne nub̄ egdēt & descendēt ad pplm̄
& ex colloqō dñi facies ei cornuta ap-
pareret & terribilis. adeo ut fugerēt p̄p̄s
ab eo. Tḡs uero uir ille sc̄s a facie dñi
qua insolitudine cōstet & sublimi-
oris altitudine cōtemplatiōis in silen-

tio aliquādiu firmit̄ erat. quasi de celo af-
ferens inter homines miraculū qddā
conq̄site s; apud dñm pl̄ qm̄ humane puri-
tatis. homines q̄s regē. & uir q̄s comisa-
ri ueniebat pene om̄s a se absteruit.
Si qm̄ uāq; de sp̄ualib; & edificatione
animarum sermonē ad eos habebat. lo-
quebat̄ hominib; lingua anglorū.
& uix intelligebat̄. Maxime aut̄ in his
que ad mores hominū pertinebat ex habū-
dantia cordis sui tā sublimia eis p̄pone-
bat tā p̄fecta erigebat ab eis. ut durū
ideret sermo. in tñm nō capiebāt qd dicebat̄.
Rursū cū singillatim audiret eos confi-
tentē s; & semetip̄os accusantē sup̄ diu-
sis illusionib; cogitationū. cōmuniū hu-
manarū q̄s nullū in carne uiuent̄ homo.
penit̄ uitare pot̄. hoc potissimū fuit. in
quo luci illi teneb̄ illas conuentio eē
nō potuit. scilicet qd homines inuenie-
bat q̄s in hac parte anglor̄ estimabat.
Anglicam enī magna ex parte degustās
puritatē & ex conscientia iā olim accep-
te adeo grane singularis simplicit̄ p̄u-
dicans uniūse condiciōi humane fragi-
litas. int̄ptatiōes seu inq̄uatiōes co-
gitationū har̄ nullū religiosum uirū
posse incidē. uel si incidēt. uere religio-
sū nō eē estimabat. S; uiri uere religio-
si & pie prudentes. & in p̄dicatiōe uirorū

et uenabant. et que non capiebant et in
confessionibus suis licet ad nomen supererant
audiri. eo quod seminarium quiddam despati
onis proferre uideretur infirmis. cum iuxta
sententiam sancti iob. nefas putabant contra
dicere sermonibus sancti. non ercufantes. et accu
santes infirmitatem suam. in conspectu hominum
dum in quo nemo uiuens iustificari potest in con
spectu dei. Si factum est ut fieret magister
magister pia humilitas discipulorum. Cum enim
aduentum arguentis humiliarentur qui argu
ebantur cepit et spiritali magister aduersus fratres
humiles et subiectos. zelus suus esse suspensus
mutantur ut quae iam potius accusaret igno
rantiam suam et desisteret necessitate. quod sile
re noluisset cum nesciret loqui quod non tam alta ad
hominem quam indigna hominibus loquendo. le
deret conscientias auditorum. quod tam scrupu
lose perfectionem a fratribus simplicibus erige
bat in quo se nudum inuenire quod perfectum.
Cogitabat namque eos multo meliora et uici
nora salutis suae in silentio suo meditari.
quoniam ab ipso audirent deuoti et efficaciter sa
lutem suam operari quoniam ei exemplo acciperent
ex predicatione uel ei scandalizari potius quam
aliquid concipere edificationis. Cumque super hoc
uehementer baretur et constaret. et diuise co
gitationes ascendere in cor eius pro multis cogi
tationum fluctibus et cruciatibus cordis decreuit
ab exterioribus omnibus ad interiora sua recolligere

se. ubique in solitudine cordis et secundo silentio
continere et perstolari dominum donec quicumque
in misericordia sua super hoc ei suam reuelaret
uoluntatem. Nec distulit misericordia dei
auxilium in tempore opportuno. Paucis siquidem
euolutis diebus in die inuisum noctis puer
claritate quidam diuina adstante. et mag
na auctoritate precipiente fiducialiter
loqui quicquid ei suggereret in aptatione orationis suae.
quoniam non ipse esset qui loqueretur. sed spiritus sanctus qui lo
queretur in eo. Et erant manifestius in
eo et per eum loquens spiritus sanctus. et sermonem ei po
tentiorem et sensum in scripturis habundant
iore suggerens in aptatione orationis eius. apud
auditores quoque gratiam ei addidit et aucto
ritatem et intellectum. super egenum et
pauperem. peccatorem penitentem et ueni
am postulantem.

Quareque iam aliquatenus didicisset
ut homines conuersari et humana
agere et tolerare. iamque inter fratres suos aliquid
eis inciperet fructu fructibus diuisionis sue.
patet quoque qui solus domi remanserant
uentens ad filios suos appositus est ad eos.
Qui cum aliquotum tempus ibi fecisset obijt
in senectute bona. Soror quoque eorum in se
culo nupta. et seculo dedita. cum in diuitiis
et delictis sancti perditaretur. tandem aliquando
inspirauit ei deus. ut fratres suos visita
ret. Cumque uenisset quasi uisita uenia

11
bilem fratrem suū. & ad eū cum comi-
tatu supbo & apparatu ille detestans &
exerans eā tāq̃m rete diaboli ad capien-
das animas. nullatenū ad q̃sē uoluit
eū aduindendā eā. Qd̃ audiens illa
confusa & cōpuncta uehēmēt cū nullus
ei fr̃i suoz occurrere dignaret. cū asia-
tre suo andrea publice obuestiū appa-
ratū sterē inuolutū argueret. tota
lacrimas resoluta. & si peccat̃ sum in q̃d-
p̃talibz xpc̃ mortuus ē. Quia enī pecca-
t̃ sum. idēcō consiliū & colloq̃um bono-
rū req̃ro. Et si despic̃ fr̃ m̃s carnē mea.
ne desputat seruus diuina mea. Ve-
nat̃ p̃cipiat. q̃cqd̃ p̃cepit facē parata
sum. Hanc g̃ p̃misionē tenens exijt
ad eā cū fr̃ibz suis fr̃ ei. Et q̃a eam se
parare a uiro n̄ potat. p̃mo uerbo om-
nē ei mundi gl̃am in cultu uestium
& in omibz scli pompis & curiositatibus
int̃dixit. & formā uite mar̃ sue in q̃
multo tēpore uixit cū uiro ei in d̃xit.
& sic eā a se dimisit. Illa n̄ obedientissi-
me parent̃ p̃cepto redijt ad p̃p̃a. muta-
ta repente scdm̄ omnipotentā dextere
excelli. Stupebant om̃s adolecentulā
nobilem. delicatā subita mutatione
in habitu & uictu in medio scli uitam
duce heremiticā. instare uigilijs & e-
iunij. & continuis orationibz. & ab oī

sclō proxijs se facē alienā. Biennio p̃easie
uixit cum uiro suo. illo sane scdō marime
anno dante dō honorē. nec tenuare ult̃
p̃sumtē tēplum sp̃s scli. Qui & tandem
uitate ei uict̃ p̃seuante. libamq; a sedi-
mittens. iurata cum eccl̃ie facultatem
ei concessit seruendi dō cui se p̃bavit.
Illa n̄ optata libtate potita monastium
uillenū cui sup̃ meminum̄ adiens. cū
sancti monialibz inibi dō seruientibus
reliquū uite sue dō uouit. ū tantā eido-
mū grām contulit sc̃tati. ut ū minus
animo qm̄ carne illoz plaret̃ uiroz dīcē

Quoniam aut̃ nullus nouit s̃ germana.
clarā uallē b̃nard̃ ordinand̃ eēt in
monastium ad q̃d̃ assūpt̃ erat. & sedes lun-
gonensis uacaret. ad qm̄ ordinatio ipsa
respitebat. querentibz fr̃ibz q̃ eum ducēre
ordinandū. cito de primo se obtulit bona
fama uenābil̃ cathalaunensium ep̃i opi-
natissimū illi magistri Wylh̃m decapell̃
illucq; eū t̃nsmittendū eē diffinitumē.
Sicq; factum ē. Abijt aut̃ cathalaunū
assumpto secū elbodone monacho q̃clani-
cistciense. Int̃iit g̃ p̃dicti ep̃i domū. ui-
ueniseresi corpis. & moribundi. habituq;
despicabil̃ subsequēte monachō semore. &
magnitudine & robore corpis eleganti. au-
is ridentibz. alijs irridentibz. alijs remissē
erat int̃pretando ueniantibz. Cū aut̃ q̃re

retur quis eorum. eēt albis. ep̄c p̄m̄is octos
 meum aptos habens agnouit. seruū dī. &
 suscep̄ eū sicut seruū dī. Cū enī p̄mo impia
 to colloq̄o om̄i meli' loquutiōe prudentiā
 iuuenis magis magisq; p̄dēt uēcundia
 colloquendi. intellet̄ uir sapiens diuinā
 uisitatiōe in aduentu hospit̄is sui. Nec
 defuit hospitalitatis pia instantia. donec
 usq; ad familiarē fiduciā & libratē loq̄n
 di p̄ducto colloq̄o ad altitū iam melius
 eum cōmendaret conscientia sua. q̄m uer
 ba ulla. Quid multa. Ex illa die & ex illa
 hora. facti cor unum & anima una in do
 muno. int̄m ut sepe alt̄ alt̄um hospitem
 deinceps habet. & ip̄a eēt domi' ep̄i clara
 uall'. clare uallensū u' efficit. n̄ sola domi'
 ep̄i. s; & p̄ ip̄m tota ciuitas cathalaunen
 sis. Quin & remensis puincia. & galla
 tota p̄ eum in deuotionem excitata ē. &
 reuerentiā uiri dī. Ab illo siquidē tanto
 ep̄o ceti didicerūt suscipe & reuereri eū
 tamq̄m anḡlū dī. ita ut hui' temporis
 p̄se fuisse in eo grā uideat̄ homotan
 te auctoritatis sic affect' ḡ ignotum mo
 nachum. & monachū tamē humilitatis.

Modico u' p̄ tempore t̄nsacto cum eousq;
 infirmitas albis inḡuescēt. ut iā n̄
 nisi mors ei' aut om̄i morte grauior ulta
 sparet̄. ab ep̄o uisitatus est. Cumq; uiso eo
 ep̄c se n̄ solum uite ei'. s; & sanitatis spem

habere dicēt. si consilio ei' ad q̄es cens.
 scdm̄ infirmitatis sue modū aliquū corpi
 suo curā patētur impendi. ille u' arigore
 uel usu consuetudinis sue min' facile
 flecti posset. p̄fect' ep̄c ad capitulum ḡ
 st̄ciens. ibi corā paucis albis qui con
 ueniant pontificali humilitate & s̄c̄dora
 ti caritate toto corpe intr̄ampstrat'. peti
 it & obtinuit ut toto anno uno in obe
 dientia s̄ c̄deret. Quid enī tante humi
 litati intanta auctoritate negari posset.
 Reu'sus itaq; clara uallē exiit claustra &
 t̄minos monastij domum clām unā ei fi
 eri p̄cepit. ordinans & mandans in cibo
 uel potu siue in aliq' ei' modi cura eum
 nullā ibi teneri ordinis diff̄tione. nul
 lam deuota cura domi' ad eum referri sol
 licitudine. s; s̄ eū ibi uiuē scdm̄ modū
 ab eo p̄stitutū. Eodē t̄p̄e & ego claram
 uallē ip̄m q; frequentare cepi. Quē cū ibi
 cū q̄dam albe altero uisitare. inueni
 eū in suo illo tugurio q̄le leplis incōp̄m
 publicis fieri solet. Inueni autē ex p̄cepto
 ut dictū ē ep̄i & albatū feriatum ab oī
 sollicitudine domi' tam int̄iori q̄m ext̄iori
 uacantē. dō & s̄. & q̄si in delicijs paradi
 si exultantē. Inq̄ssusq; regium ill' cubi
 culū. cū consid̄are habitationē & habita
 tiōē. tanta in d̄m testat' domi' ip̄a incutie
 bat reuerentiā sui. ac si inḡderet ad altare

di. Tantaque affectus suauitate cetera homi-
 mine illi. tantoque disidio in paupertate
 illa. et simplicitate cohabitandi ei. ut si
 optio illa die in data fuisset. nullo tam op-
 tasset quam ibi cum eo semper manere. ad serui-
 endum ei. Cumque et ipse iucissimum nos cum
 gaudio suscepisset. et quererem quid ageret.
 quoniam ibi utique in illo suo gratioso arridente
 nobis. optime ait. Ego cum hactenus hominem
 rationales obediunt. iustodiri iudicio
 irrationali cuiusdam bestie datus sum ad ob-
 edendum. Dicebat autem de quodam
 homine rusticano et uano nihil prius
 sciente. ipsumque ab infirmitate quam labo-
 rabat curatum se iactante. cui ad obe-
 diendum ab episcopo et alibi et fratribus tra-
 ductus erat. Ibique cum eo manducantes.
 cum arbitrarem hominem tam infirmum.
 tanteque prudentie commissum. sicut oportere
 habet procurandum. et uiderem ei agente me-
 dico illo suo offerri cibos. quos sanus quis uir
 pre angustia famis attingeret. uideba-
 m. et tabescebam. uir reglari silentio
 uos cohibente. quoniam nullum quam si sacilegum
 et homicidam ira et contumeliis insurge-
 mus. Ipse autem in quoniam hec fiebant indif-
 ferent. cuncta sibi mens eque omnia appro-
 babat. sic qui sensu ipso corrupto et pe-
 ne emortuo sapore nihil discernerebat.
 Nam et sanguinem crudum per uicem s-

oblatam per butiro multis diebus noscitur come-
 disse. oleum bibisse tamquam aquam. et mul-
 ta talia contingebant ei. Solam quippe a-
 quam sapsisse dicebat eo quod cum ea sumeret
 fauces et guttur ei refrigerabat. Sic ergo tunc
 eum inueni. et sic habitabat in illa solli-
 tudine sua. uir ille di. Sed non erat solus
 cum quo erat deus. et custodia et consolatio
 sanctorum angelorum. Quod autem manifestis indicibus
 demonstratum est. Hoc tamen quoddam soli-
 to attentius orando effudit super se ani-
 mam suam. cum tenuit soporatus uoces audi-
 uit tamquam transierunt multitudinis
 copiose. Et uigilans autem et easdem uoces
 plenus audierat. cellam quam in qua iacebat
 egrediebatur et persequitur abeuntes. haud percul-
 aberat locum densis adhuc spinarum ue-
 rumque fructibus abundans. Sed nunc
 longe mutat ab illo. Super hunc ali-
 quam diu stabant. uelud alternantes
 chori hinc inde dispositi. et uir sanctus au-
 diebat et delectabatur. Cui tamen mysterium
 uisionis non prius agnouit. quoniam translatus
 post aliquod annos edificis monasterii. eo-
 dem in loco positum oratorium cernit. u-
 uoces illas audiisset. Mansi autem indig-
 nus ego cum eo paucis diebus. quocumque ocu-
 los uertebam mirans quasi celos me uide-
 nouos et terram. et antiquorum egyptiorum
 monachorum patrum nostrorum antiquas

semitas. & in eis ur̄i temporis hominum
recentia uestigia. Erat enī tunc tem
poris uidere clare uall' aurea sc̄la. cum
uirū uirtutis olim diuites in sc̄lo & ho
norati. tunc in paupertate. xpi gl'antes. ec
cliam dī plantarent in sanguine suo.
in labore & erumpunt. in fame & siti. in tri
gore & nuditate. In persecutionib' & contum
elijs. & angustijs multis. sp̄antes clare
ualli eā qm̄ hodie habet sufficientiā &
pacē. Neq; enī se tamē qm̄ xpo & fr̄ib' suis
inibi dō seruaturis uniuersitantes. p
nichilo habebant q̄qd s̄ deesset. dū relin
querent p̄ se qd illis sufficeret. & ad subsi
diū necessitatis. & ad aliq̄m conscien
tiā uoluntate p̄ xpo paupertatis. Pa
ma q; facie ab introeuntib' clare uallem
p̄ descensum montis. d̄s in domib' ei' cog
noscebatur. cū in simplicitate & humili
tate edificior. simplicitatē & humilitatē
inhabitantū paupum xpi. uall' muta
loqueret. Deniq; in ualle illa plena ho
minib'. in q̄ nemini otiosū ēē licebat. oīb'
laborantib' & singlis cēa in iuncta occupa
tis media die medie noctis silentiū a
supuenientib' inueniebatur. p̄ter laboz.
sonitū. uel si fr̄s in laudib' dī occupent.
fileno Porro silentij ip̄i ordo & fama tantā ē
apud sedāres homines supuenientes sui
faciebat reuerentiā. & ut ip̄i non clā

praua uelocitā. s; aliquid ē quod ad rem
attinet ibi loqui uerentur. Locū u' ip̄i
solitudo in opaca siluarū & uicinor.
hinc inde montū angustias in q̄ serui
dī latebat. speluncā illā s̄ benedicti.
pat̄i nri qdān representabat. in q̄ aliq̄n
a pastorb' inuenit. ē. ut cui inuitabant
uitā. habitationes. ei' ac solitudinis for
mā aliq̄m habere uident. Om̄s q̄ppe q̄ in
multitudine solitarij ibi erant. Vallem
namq; illā plenā hominib' ut dictū ē.
ordinis ratione caritas ordinata sin
gul' solitariā faciebat. quia sic un' ho
mo inordinat' ē. cum sol' ē. ip̄e s̄ t̄ba ē.
sic ibi unitate sp̄s & reglaris lege si
lenty in multitudine hominū ordi
nata. solitudinē cordis sui singlis or
do ip̄e defendebat. Domib' u' & habi
tationib' simplicib'. uel in inhabitantū
p̄similis erat. Panis u' tā fur fureus
qm̄ terreus uidebat. duris fr̄m labo
rib' uidebat. deserti illi sterili pduc
tus. cetera q̄q; cibaria queq; uis erant
aliqd saporis habentia. p̄t̄ quē famel
seu amor dī faciebat. S; ipsū nouitij
feruorū simplicitas ē tollebat. cum
quasi uenenū arbitrantur. q̄qd come
dentē. ut cūq; delectaret. recusarent
dona dī p̄t̄ grām qm̄ in eis sentiebāt.
Eumeniū cēa om̄e gen' carnalis to

lerantie cum adiutorio grē dī studi-
um spūalis prīs in eis hoc effecisset
ut plurima que hominū in carne con-
stituto impossibilia prius uidebant iā
nō solū constant pagent & sine murmu-
ratione. s; & cū ingenti delectatiōe ipā
delectatio aliā in eis pepat murmu-
rationē. eo piciōsiore quo eā estimabat
quali remotiore a carne. spūū ppiōre.
P sūaliū q̄ppe habentes & quasi cū testi-
monio pscientie sue memorie fidelit̄
cōmendatū. inuicā ē anime omne
delectatiōē carnis. q̄cqd carne cum
qualibet delectatiōe nutre uidet̄ fu-
giendum arbitrant̄. Quali enī palā-
uā reduci se putabant in regionē suā
cū p dulcedine amonit̄ in tioris amara
eque ac dulcia delectabilē edendo de-
lectabilis uicē s; in heremo uidentur
qm̄ prius uixissent in scō. Cumq; in hoc
suspectā aliquatenū haberent spūal'
pat̄s cōdianā correptionē quali car-
ni eoz. plus qm̄ spūū deferente. aliqñ
ad iudiciū epī qui tunc fons aderat
res delata ē. Sup̄ q̄ uir ille potens in
uerbo. sermōne ad eos aggressus. ad
eum finē p̄dixit. ut om nē hōiem
qui cūq; dona dī recusauit. p̄p̄ gra-
tiā dī. inimicū ēē grē dī. & spūū scō
refutē p̄nunciaret. Ad ducta siq̄dem

hystoria de helyseo ppha. & filiis ppharū
cum eo in desertis locis uitā hēmiticā
ducentib; qm̄ cum aliqñ ad hōiem fec-
tiōis uentū ēēt. amaritudo quedā mor-
tis in olla coctiōis eorum inuenta. p̄u-
ritatem dī & ministrium pphē p̄nusi-
onē farinule dulcorata ē. olla inq̄d il-
la pphica olla uia ē. nisi nisi amari-
tudine habent. Farina uero amaritudine
indulcedine gūtenis. grā dī opansē in
nob; Sumite g; scēi & cū gratiarū ac-
tiōe. qd cū natalit̄ mīni aptū fuerit
usib; humanis. ad hoc p̄grām dī ur̄is
est usib; aptatū ut utamini & comeda-
tis. In q̄ si inobedientes & increduli p̄ma-
netis. resistitis spūū scō & grē ei ingratū est.
Hec g; fuit in tempore illo sub abbate ber-
nardo & magistro in clarissima & ka-
rissima nāl le. illa spūaliū scola studi-
um. hic feruor regularis discipline.
om̄ia eo faciente & ordinante & tabna-
culū dō uir̄is edificante. sedm̄ exemplar
qd ei in monte ostensū ē cū insolitudine
existens. cū dō in nube habitaret. Et
ut nā p̄ rudimēta p̄ne ei gūlationis
cū hominib; p̄ qm̄ didicit aliq̄tenū &
consuevit homo cū hominib; ēē & intel-
ligē sup̄ egenū & paup̄em compacien-
do infirmitatē hominū. utinā se ēca
semet ipsum talē eribisset. q̄lem circa

ceteros tam benigni. tam discretum. tam
solicitem. S; continuo cum ab annue
illi obedientie uinculo solutus & sui iuri
effectus est uelud arcus distentus ad p[ro]p[ri]u[m]
num rigorem & sicut torrens detentus
& dimissus ad p[ro]p[ri]u[m] cursu[m] consuetudi
nem reuersus e[st] quasi reprensus a semet
ipso penas dimittens illi quietis & damp
na laboris intin[er]si. Vides homine[m] im
becillum & adhuc languidum conari &
aggredi quicquid uellet in se[m]p[er] considerans
posset sollicitu[m] ponere. Dea se ipsu[m] neg
ligentem. omnib[us] in omnib[us] alijs obedi
entissimu[m]. S; de se ipso uix aliqui seueri
tati seu potestati obediens. Semp[er]
enim p[ro]p[ri]a sua nulla reputans maiora
moliebatur. ad n[on] parrendu[m] corpi. ad
studij sp[irit]ualib[us] robur addendu[m] corp[or]i
sui uarijs infirmitatib[us] p[ro]p[ri]e attenua
tum. ieiunijs insup[er] & uigilijs sine in
termissione atterendo. Orabat stans die
noctiq[ue] donec deficeret donec genua
ei infirmata a ieiunio. & pedes ei a la
bore inflati corp[or]i sustinere n[on] possent. Mul
to t[em]p[or]e & quādiu occultu[m] e[ss]e potuit
cilio ad carne[m] usus e[st]. ubi u[bi] scari adue
nit continuo illd[em] abiit ad communia
se comit[ur]. Cybus ei[us] cum pane lacte uel a
qua decoctionis leguminu[m] uel pulres
erant q[ui]bus in infantib[us] fieri solent & etā

uel eius infirmitas n[on] recipiebat uel
parsimonie studio ip[s]e recusabat. Si
no si quā utebat[ur] raro & nimis modici
cū magis aq[ui]m & infirmitati sue &
appetitui cōpetere testaret[ur]. Sic aut[em] af
fect[us] & confect[us] a cōmuni fir[m]i labore
seu diurno seu nocturno uix se aliqui
paciebat[ur] e[ss]e excusatu[m] seu ab occupa
tionib[us] & laborib[us] minist[er]ij sui. Videbat
eū & gūstatiōe[m] ei[us] homines medici &
mirabant[ur]. tantāq[ue] uim eū in se ipso
causabant[ur] inferre nat[ur]e ac si agn[us] ad
aratru[m] alligat[us] arare cōgētur. Nā cū
crebra illa ex corruptione stomachi p[ro]
p[ri]e ei indigeste cruditate[m] eruptio alijs
inciper[et] e[ss]e molestior[is] maxime aut[em] in
choro psallentiū. n[on] tū ilico collectas fra
tri deseruit. S; iuxta locu[m] stationis
sue p[er]curato ac de fossa in terra recepta
culo doloris illi[us] sic aliquid p[ro]p[ri]e potu
it necessitate[m] illā t[ra]nsegit. At ubi uel
q[ui]dem p[ro]misit intolerantia rei. tunc
denū collectos deserere & seorsu[m] secum
habitare cōpulsus e[st] nisi q[ui]ntu[m] siue col
locationis siue consolationis. grā siue
discipline & laus[us]al[is] necessitate[m] conuen
t[us] enim fir[m]i aliqui oportebat intesse.
Et h[ec] fuit t[er]tis illa necessitas. q[uod] p[ri]mo
scā illa fraternitas sancte illi p[ro]p[ri]etatis
iugi consortio carere posse coacta est.

In quo dolemus quidem & plangimus
 infirmitatis ei' tristem effectum: & scī de
 fidiū & spūal' feruoris affectū uerāmi.
 Quamquā nō infirmitatis ei' effect' usq;
 qq; plangend' sit & dolendus. Quid
 enim si uoluit sapientia dī p' infirma
 poti' illi' hominū tot tantaq; confunde
 fortia mundi hui'. Quid nō aliqñ p' qñ
 bet infirmitate ei' remanlit infectū.
 qđ p' eum scđm datā grām fieri opor
 teret. Quis emī nā etate qñtū uis
 robusti corpis & accurate ualitudi
 nis. tanta aliqñ fecit. qñta iste fecit.
 & fac' moribund' & languid' ad honore
 dī & scē ecclie utilitate. Quantū p'
 ea numerū hominū uerbo & exemplo
 traxit de scđo. nō solum ad p'fessionē s; ad
 p'fectionē. Quantas ex eis p' totū
 xpianum orbem constituit domos
 seu ciuitates refugij. ut qcumq;
 peccauint ad mortē. & etne mortis
 re iudicati fuerint. reminiscant'
 & conuertant' ad dñm. & confugiant
 ad eal' & saluent' in eis. Quēscilima
 ta ecclie nō sedauit. qñ nō confudit
 hereses. quā pacē inter dissidentes
 ecclias & p'p'os non restituit. Et hec
 qđem cōmuniati sunt. Cetūm que bo
 na innumeris hominib' singillatī
 p'stat p' causa. p' p'sona. p' tempore.

p' loco. quis enūmet. Porro si nimietas
 in eo rep'hendit'. scī feruoris. habet ete
 apđ p'ial' m'el' excessus iste reuēntiam
 suā. qđ qcumq; spū dī agunt' multū
 reuēnt' in seruo dī rep'hende nūmū
 illā nimietatē. Habet & facilem apđ
 homines excusationē. cū uir audeat
 qñqñ eum condepnare. qñ d's iustifi
 cat. tam multa. tā sublimia cum eo.
 p' eū opando. felix cū solum reputat'
 ad culpā. qđ ceti p'fūmē s' solent ad glo
 riā. fuerit autē bono iuueni suspecta
 uiuentis sua. beat' q'ppe qui semp est pa
 uid'. fuerit ei studij tantā uirtutū
 plenitudine qñ habebat ex grā. aliq'
 & laboris sui conscientia cumulare.
 S; & uita ei' que omib' p'ponebat' imi
 tandā. si uigil' continentie exemplo ca
 rere nō debuit. In q' seruus dī & si nimietas
 te forsitan excessit. p'p' certe m'ib' nō de
 nimietate s; de feruore exemplum re
 liqđ. Quid autē eū in hoc nictmū
 excusare. in q' ipse q'ueret' omia q'ia sua
 nō confudit' usq; hodie se accusare.
 saclegij arguens semetipsum. qđ seru
 tuti dī & frim abstulit corpus suum.
 dum indiscreto feruore imbecille illd
 reddidit ac pene inutile. S; conualu
 it de infirmitate. & infirm' fortior & po
 tens fact' ē. Vnt' nāq; dī uehēm' in i

firmitate ei' resurgens. et tunc a usq;
hodie digniore qñdā apd homines
efficit reuēntiā. et in reuēntia au
ctōritatē et auctoritatē obediēti
am. Jam tē enī adop' et uirtutē p'di
cationis diuinit' aptabat' ad qd sic
sup dictū ē. ex utroq; matris sue cū testi
monio diuine reuelatiōis olim fue
rat p'signat'. Hec tē tñ m. s. omni
tēpore gñfisiōis et subiectiōis et platio
nis sue ipso ordinante q' et agente con
gruo ordine ad h' instituebat' et igno
rans qd de se fieret. n' solū monastico.
s. et omni eccl'astico ordini in h' pparaba
tur. Et p'mū qd em cca resuscitandū
in monastico ordine. antiq; religiōis
feruorē. p'mittias iuuentutis sue dedi
cauit. exemplo et uerbo in conuentu
frim' int' septa monastij. ad h' omni stu
dio uacans. Post modū aut' cū ad ali
um uite et conu'satiōis ordinē infir
mitate corporis cogē' et sic dictū ē. neces
sitas infirmitatis. et ordo necessitatis a
cōmuni cū conu'satiōe conuenit' pl' solito
sequestrare. hec p'ma cepit eē occasio. ut
quasi hominib' de sclo expositus. quoz
iam ad eū multitudo magna confluē
bat. ipse et presentia suā libit' eas acli
batus comodans. uerbū uite p'dica
ret. Cumq; longi aliqñ a monastio p

causis eccl'ie cōmuni' obediēcia
t'heret' et qñq; ueniret. unde cumq;
locutus de dō silere n' posset. et agere
que di sunt n' cessaret. sic in breui in
notuit apd homines. ut eccl'ia dei
tā utili mēbro in corpe suo repto. uti
ad qd cumq; oportebat n' dissimula
ret. S. et licet a p'mo flore iuuentutis
etatis fructib' spēs semp abundauit.
ab hoc tñ tempore copiosius ei addita
est. sic apl's dicit manifestatio spēs
ad utilitatē. sermo scilicet secundior
sapientie et scientie. cū grā pphie.
opationes uirtutū et diuina n' opitu
lationes sanitatū. Quoz quedā que
certa narratione didici. q' fide a fidi
lib' m' uiris assignata sunt eadē et
ipse legentib' resigno.

P R)ado tempore aduenit ei' ad
clariuallē. contigit josbertum
quendā nobile iurū de castello pri
mo cui firmitas nomē ē egitare. Cūq;
inguescente subito egitudine obmū
tescet. et iā mori incipiens sine iuati
co hinc abiret. cepunt omīs h' magis
dolore affligi. tā ipi' egi' fili' alt' jos
bert'. qm' p'pinq' ceti et amiq. omīs q;
familia. qd sine confessione peccatorū
et cōmunionis sacre pceptiōe more
ret' iur' honest' scdm scdm et magni

hinc honoratus. Erat aut cognatus
uiri dñi. scdm carnē. Cumq; ad eum
nunci cucurrisset rediens a monastr
rio triumfontiū qđ in parrochia
cathalaunensi p̄mū om̄iū ip̄e funda
uit. dñit̄ ad eccl̄iā qñdā q; peodē in
firmo optulit hostiā salutārē. Eadē
aut̄ hora. in se rediens homo locut⁹ est.
q; peccata sua cum lacrimis fatebat⁹. s; ut
diligent⁹ pbat⁹. ubi scs uir sacrificiū
gl̄u mauit. ille q; obmutuit sic p̄us.
Cum aut̄ desidat⁹ xpi seruus ad eēt.
cū Gerardo fr̄e suo. ⁊ auunclo Gau
drico. ab amicis ip̄i obuius rogabat⁹
ut p̄ eo oraret. Compassus aut̄ tanto
dolore. ⁊ confortat⁹ in dño. ⁊ in bonita
te. ⁊ potentia uirtutis ei⁹. scō s; spū re
uelante sciens cur hoc illi accidisset.
cū om̄i fiducia eis respondit. Scit⁹
qñta mala fecit homo ille. qñta ab
stulit. Reddat ablata. ⁊ consuetudi
nes prauas. abneget sup̄ paupes usur
pata. tā ip̄e qm̄ fili⁹ ⁊ familia sua. ⁊
xano more mouet. Obstupere om̄i
ad tante fiducie pmissioem. eo qđ ig
nota adhuc hominib⁹ erat gr̄a dñi
m̄ collata uiro dñi. Maxime ūtba
ti ⁊ territi sunt qđ cum eo ueniant
frat̄ ei⁹ ⁊ auuncle. Qđ plura. factū
ē qđ p̄cepit. ⁊ continuo secutū ē. qđ

p̄misit. Solutū ē uinculū lingue ei⁹.
confessus ē cum gemitu ⁊ lacrimis pec
cata sua cū magna deuotione de oscu
lans manū ei⁹. ⁊ accepto uolatico cōmu
nionis sacre. rursum p̄ actis om̄ib⁹ q;
face etim oportebat. sequenti nocte in
spe misericordie dñi exp̄irauit.

Reuertebat⁹ q; aliquñ a pratis. ⁊ obui
am habuit mulierē paruulū filiū
in brachijs deportantē. quē de longe at
tulit ad eū. ab utero mat̄s habentē ma
nū aridā ⁊ brachiū totū. Mor⁹ aut̄ la
c̄mis mat̄s ⁊ p̄cib⁹. iussit puerū deponi.
factaq; oratione continuo signā puerū
⁊ brachiū ⁊ manū ei⁹. dixit mulieri.
ut uocaret filiū suū. Vocauit illa in
fantē. ⁊ ille accurrit. ⁊ utq; brachio am
plexat⁹ matrē suā. san⁹ fact⁹ est crea

Erant aut̄ hui⁹ s̄ hora.
beati uiri fratres ⁊ filij spūales
mirantes sup̄ his que audiebant. ⁊
uidebant de eo. Nec tñ more carnali
um in gl̄am eleuabant⁹ humanā. s;
iuuenili ei⁹ etatē. ⁊ noue adhuc con
uersationi spūali sollicitudine me
tuebāt. Inq; nimirū zelo baldicus
auuncle ei⁹. Guido p̄mogenit⁹ fr̄m
ceteris ante ibant. ut ipsos tamq̄m
geminos qđdā stimulos carnis sue ne
graciarū magnitudo eū extolleret

accepisse diuinit' uidetur. Neq; enī par-
cebat uerbis duriorib' exagitantē te-
nā uerecundiā ei' calumpniantes
ē. bñ gesta. signa omīa aduēntantes.
et hominē mansuetissimū. nichilq; con-
tradiceñtē frequent' usq; ad lacrimas im-
pys ^{populus} affligentes. Narrare solet uenā-
bil' ep'c Lingonensis Godefrid' sci' uir-
ti et p'pinq'uis sanguine et inuolūti-
one soti. et ex tē p' omīa indiuiduus
comes. p'mo miraclo qd p' manū ei' fieri
uidit. p'dictū germanū ei' affuisse
Guidonē. Erat enim eis tñsū p' casti-
nantōis in t'itōse nonū. et iuue-
nis quidā cui' pedem fistula occupaue-
rat. p'dicti patris tactū et bñdictionē
cum multa supplicatione petebat.
Signat' autē. statī conualluit. et p' pau-
cissimos dies reglī p' idem op'icū sanū
eū atq; incolumē inuenerit. Ceterū.
sepe dictus beati uiri fr'. ne ipō qdem
potat compesci miraclo q' min' incre-
paret eū. et p'sumptiois ang'leret. qd
acquieuerit tangē hominē. tantaliq;
dem caritate p' eo sollicit' erat.

Quā eadē temp' accidit. ut a-
uincē ei' Galdicus q' ip'e zelosi-
mū ei' mansuetudinē sic p'diximus
duris increpationib' obruebat. grauē
simul febris laboraret. Demū in gues-

cente morbo. ipsa doloris magnitudi-
ne supat'. albātē humili obsecratione
compellat' ut sui misereat'. et opē sibi
ferat. qm' cetis consueuit. At ille cui'
scē. sup' mel dulcis. p'mū lenit' breuit'
q; cōmemorat' crebras sup' hui' modi
oburgatiōes. et imponens ei' ne forte
hec dicet' tēptans eū. p'sistenti tñ ma-
nū imponit. et febrē abscedē iubet.
Nec mora ad impiū ei' reliquū illum
febris. ex p'tum infemet ipso qd inētis
arguebat. Et n' quidē Galdic' cum
melanialle aliquantōs iā p' ager
annos. feruens spū et toti' boni emu-
lator. ex hac luce mig'uit. Qui ante
fere unā horam mortis t'batul' ad mo-
ritū. et toto corpore. terribilit' motus
infrenauit. Et ad p'stinā statī serenita-
tem reu'sus. uultu deinceps placidis-
simo exspirauit. Noluit autē dñs sol-
licitū a t'bis animū hui' rei cognitiōe
fraudari. Siq'dē p' aliqd' dies idē Gal-
dicus apparens ei' in uisu noctis. cum
omīa erga se p'spera ēē sciscitanti re-
spondet. et in magna sese g'tularet'
felicitate locatū. demū interrogatus
est. quid sibi uoluit. tā acerba illam
morte. tamq; repetitina cōmotio. Di-
cebat autē qd ea hora. duos sp'e nequā
uelud imputeum horrendē p'fundi

tatis eum precipitare parassent unde ter-
ritus ita contremuit: sed beato petro ac
celante erectus nichil sensit deinceps
lesionis. Longum est cuncta enarrare
que super his que ex hac uita discesserant
et eorum felicitate seu et necessitate di-
uina ei gratia reuelare ab ipsis initis
confuevit. Vnum tamen dixerim quod ob
fratrum comonitionem aliquotiens et ipse
comemoratur. fratrum quidam bone inten-
tionis sed durioris erga cetos fratres conu-
sationis et nimis compatiens quam de-
beret. in monasterio defunctus est. Post
paucos autem dies uirum dei apparuit.
uultu lugubri et habitu miserabili
significans non ad uocatum cuncta sunt succedente.
Interrogatus autem quid sciret quatuor-
laetis sese traditum querebatur. ad
quod uerbum continuo impulsus est et
quasi precipitans expulsus a facie ui-
ri dei. Qui gemitus ingemiscens per ignem
ei clamauit. Precipio inquit tamen in nomi-
ne domini ut qualiter tecum agat post
paucos dies in iterum innotescas. Et
conuersus ad orationem pro eo et oblationem
hostie salutaris aliquos fratrum et quorum
amplius nouit sanctitatem eisdem simi-
liter subuenire monebat. Nec uero
desistit donec per aliquod dies sicut pre-
cepit per aliam reuelationem cognita ei

libatione meruit consolari.

Uir reuerentissimus habebat igniacen-
sis premonasterii edificator et primus pater
in clara ualle tam acriter morbo epilen-
sie laborabat ut septies corruens una
die demum et bato et cerebro uir multorum
manibus firmi colligatus in lectulo tenere-
tur. Adueniens autem uenibilis abbas et
sic inueniens uirum quam plurima scientie
speciali uidebat affectu repletus et zelo et
ait. Quid facimus? Camus oremus? Ita uero
ingressus oratorium gemma flevit. predictus
uir inter manus tenentium obdormiuit.
Qui sequenti die dominica de manu
ei sacramenta suscipiens perfectam adeptus
est sospitatem. ut nichil tale umquam de-
inceps patetur.

A circa hoc tempus in regno gallie
et finitimis regionibus fames in-
ualuit. serui autem suorum horrea diuini
benedictio cumulauit. Si quidem
usque ad annum illum iniquum eis laboris
sui annona suffecerat. Sed et tunc quoque
per messem collectam diligentibus omnibus
subputatis. usque ad pascha se eam
posse sufficere estimabant. Cum autem
emere uellent superius non inuenirent
quod longe cari solito uenderetur. Itaque a
tempore quadagesimali pauperum
ad eos maxima multitudo confluit.

Quib' erogantes fidelit' qd' habebant
dnō benedicente ex modica illa anno
na usq; ad messē ipi parit' & q' sup
ueniebāt paupes alacēt sustentabā-

Virum paupem non scur.
longe a monastio habitantem
uxor adultera maleficijs cruciabat
Sicut enī ei iura & furore fuerat cō
minata. egerat p' malignas incauta
tiones ut uiser' homo consūptis car
nib' n' posset mori. nec uiuē p'mitteret.
Sēpi' deniq; & uocis usū & sensū omniē
corporis amittebat. iterumq; redibat.
n' ad uitā. s; ad mortē p'piorē cru
delit' reuocatus. Adducit' tandem
homo ad uirū dī in monastio demo
rantem & ei tragedia miserabilis ex
plicat'. Qui uehement' indignans
antiq' hostis maliciam tantum sibi
in tantū usurpasse. uocans duos efra
t'bus ante sc'm altare hominē depor
tari. ibiq; supposito capiti ei' uasculo
euchuristia continente. in ipi' sacmēti
uirtute a lesione ap'iani iubet demo
nē phiberi. Factū ē ut p'cepto & mi
serū hominē p' tantos cruciat' fides
p'fecta. p'fecte reddidit sanitati.

RATER Robtus eiusdē sancti
yri monach' & scdm carnē p'p'm
quus. in adolescentia sua quorūdā

p'suasioē deceptus iuniaci sese con
tulerat. Venabilis aut' pat' p'ea qm
aliq'mdū dissimulauit eundem.
fratrē statuit p' eplām reuocare. Qo
dictante. uenabilis Gulhelmi' rienal
tis p'eamonastij p'mus abbs in men
brana scēbens eandē excipiebat epi
tolam. Erāt aut' ambo partē sub
diuo sedntes. Ad dictandum q'ppe
secrectus septa monastij egressi fuerāt.
Subito autē inopinat' ymber eru
pit. & is q' scēbebat sicut ipso refe
rente didicim' cartā reponē uoluit.
Ad quem pat' scs opus inquit diē
scēbe ne timeas. Scpsit ergo episto
lam in medio ymbre sine ymbre.
Cum undiq; plueret cartam ex
positā uir' opuit caritatis & que
dictabat epistolā. cedulā q'q' parit'
conseruabat. Et hec quidē eplā ob
tā gūde miraculū in codice eplā
rum ei' a frīb' n' in mīto p'ma ē
ordinata.

Agebat' sollempnitas quedā p'ci
pua & fr' aliquis qm p'secreta
culpa ab altarīs sac' cōmuniōe sus
pendāt notari timens & ruborē
n' sustinens. ad manū ei' cū cetis
nimū p'sumptuosus accessit. In
tuit' aut' eū qm causa latens erat

repellē hominē nolebat: & intimo
 corde orabat dñm ut de tanta p̄sūp
 tione meli' aliqd ordinaret. Itaq; su
 mens homo eucharistiā n̄ potat ad
 interiora t̄nē. & dñi multūq; conatus
 cū nullo m̄ p̄ualer̄. Anxius & mebum
 dus clausa ore seruabat. S̄pleta deniq;
 hora oratiōis ser̄ta patre sc̄m p̄it impar
 tē eū pedib; aduoluit. eū multis lacrimis
 ei qd̄ putiebat apuit. & apto ore ipsā qd;
 eucharistiā ostendebat. Incepans aū
 eū confitentē absoluit. & ex eo sine
 difficultate recepit dñica sac̄m̄ta.
 & minimis etiā reb; magna p̄eū
 nouim' ḡtigisse. Venit aliqn̄ fusiū
 aciū qd̄ abbatia una dep̄mis q; ipse
 edificauit in laudumensi tritio
 fita. Cūq; ibidē oratoriū dedicatio pa
 ret̄ ita illd̄ occupat̄. Muscarū in
 credibil' multitudo ut eaz; sonit'
 imp̄b; discurr̄. ḡraue n̄mis in
 troeuntib; molestia genieret. Nullo
 g; succurrente remedio. dñi sc̄s
 ex cōmunico eas. & mane om̄s mor
 tuas inuener̄. Cūq; paucitū oē
 opulissent pal' eicientes eas ita demū
 basilicā mundauer̄. hoc autē tā
 notū. & tā celebre fuit ut int' uici
 nos q; quoz; ad dedicationē magna
 multitudo uenit. Muscarū fusiū

acensū maledictio in pabolā uert'
 Hec q; monacho cui carus loc' nom' est
 puerū quidā q' inestabili' flebat. & eu
 labat uir. sēs osclo sanauit. Cū enī p̄mul
 tos dies sine int̄missione plorans nul
 lā p̄per consolationē. qd̄ gen' morbi medici
 n̄ ignorant misabili' deficient' t̄be sce
 bat. Quē seorsū alloquens p̄r sēs mo
 nebat ut suoz; ōfessionē faceret delictoz;
 facta aū ōfessione subito uultū serē
 nans petiit ab eato patre osculū sibi
 dari. Acceptoq; osclo ex ore sc̄i in om̄i
 p̄c̄m pace q̄euit. & lacrimaz; fonte sicca
 to. let' & incolumis ē regressus ad p̄p̄a.

Exiit aliqn̄ abbe p̄fres reliqs
 ad laboz; filiū claudū p̄r obtulit
 supplicans ut ei manū imponē digna
 ret. Intumuerant enī m̄rū in modū
 genua eius. Excusabat uir dī dices
 se n̄ tē illi m̄rū. Aq; talia deberet b̄nfi
 cia postulari. claudis reddē ḡstū. aplice
 cē n̄ sue uirtutis. Viet' ^{taud} p̄r instan
 tia signauit puerū ac dimisit. Quē
 ea hora ualuit. & int' paucos dies om̄i
 tumore deposito. ab eodē t̄m p̄r eū
 m̄lta ḡr̄z actioē reducit. Incolumis
 oblat' est uirō dī.

Quir' aliqn̄ nobiliū cohortis militū
 clauā uallē ut se in uider̄ abbem.
 Ap̄e aū erat sac̄rū quadragēsimē tēp'.

illi omnes fere iuvenes dediti militie
 scilicet circuibant querentes erectabi
 les illas mundinas quas uulgo corne
 tas uocant. Cepit itaque ab eis petere pau
 cos illos qui ante quadraginta sup
 erant dies ne armis interirent.
 Quibus obstinato animo ei ad quiescere moni
 tis remuentibus. Fido autem in domino
 quoniam ipse in dabit inducias. Quis negatis
 Et accessit frater. iubet eis ceruicem appina
 ri. benedicens eam. dicens ut portione bi
 berent animarum. Biberunt ergo pariter quidam
 tamen inuicti per amorem fratris. metuentes eum quia
 per ea se exprobrantur uirtutis effectum. Et
 enim egrediuntur monasterium fores. mutuis sese
 ceperunt inflammare sermonibus. quia cor eorum
 ardens erat in eis. inspirante ergo domino. et cur
 rente uelociter uerbo eius. eadem hora re
 uersi. missi a uicibus suis spirituali militie
 dextras dederunt. Quorum quidam adhuc mili
 tantur domino. quidam autem cum eo iam regnant car
 nis uinculis absoluti.

Quid autem mirum quod deuotus hic homi
 ne colit obsequiis maior etas. in cuius
 deuotione diuina uirtus ipsa quod infantia
 exerceat. ex parte adhuc rationis. et deuotionis
 ignara. Hec uero multi illustre iuue
 ne Galcherum de monte mirabili. cuius
 patrum fratrum Galcherum inter eos quod per diuinitatem
 milites faciam in claua ualle militiam

professus. Hic ergo Galcherum in matris eius
 adhuc infantulus erat. necdum ab
 ortu suo matris tectum expleuisset. mat
 ris uero benedicendum obtulit uirgo dei. gratula
 bunda. et exultans. quod in domo sua
 mitteret habere tantum seminem. Cumque uir dei. frater
 sepe in omni loco. faceret. et suauiter de sa
 lute. et edificatione animarum. ad decubitus
 loqueretur. predicti matris infantis. tenens
 eum in gremio. sedebat super pedes ipsius.
 Accidit autem uirum loquendum aliquando
 manum preterire. et apprehendere eam cona
 reretur infantulus. Admirantem tamen conat
 paruuli. cum sepe id fecisset. et miran
 tibus. uniuersis datur ei facultas. ut ma
 num possit apprehendere quam optauit.
 Tunc uero mirum admodum reuerentia. altam
 manum suam supponens. alta tenens eam
 detulit ad os suum. et osculatur eam. Hec
 id semel tantum. sed cotidie faciebat. quousque
 beatam manum tenere permisisse.
 et firmabat aliquando hoc dei. et uelud ri
 uulus quidam flegmatum. incessanter ab
 eis ore fluebat. Unde exhausto corpore.
 usqueque deficient. paulominus ad ex
 tremam deuenit. Conueniunt itaque
 filium. et amicum uelud ad erequias
 tanti patris. et ego ipse inter ceteros affui.
 quod meque eius dignatio in amicorum nu
 mero reputaret. Cumque extremum iam

trahere spm uidet' mercesu mris sue
an thunal dnt sibi uisuse p'sentari.
Affuit au' 7 sathan exaduso in p'bis
eu' accusacioib; pulsans. V' ille
oia fuit p'secur' 7 uiro di p'sua fuit
parte dicendu nich' t'it' aut turbar'
aut fatroz n' su' dign' ego. nec p'p'is
possiu mris regni optine celoz.
Cetm duplici iure illd optinens
dnt m's hereditate scilicet p'ris. 7 m'ito
passiois. alto ipe p'tent' altm in do
nat' exeu' dono iure illd in uendi
cans n' pfundoz. In hoc ubo 7 fufus
t'm'it' 7 uent' ille solut' 7 ho di in se
reus e'. R'ur' au' uelud in lutoz q'da
posu' uidebat' s' nauē q'se in luebet
expectare. Cuq; apph'cuss; nauis ad
lit' festinabat in g'ndi. 7 illa cedens in
p'ingebat in aqua vsq; t'cio ita facies
tandē relicto eo nauis ibat. 7 n' reu
tebat'. Intellex' au' p'tm' necdu tēp'ul
sue mig'atiois adeē. Adhuc t'n' e'cebat
dolor eo utiq; mag' molest' q'min'
eu' spes imminētis erit solabat'. Con
tigit au' ad uespa'scente iā die ut
cetis fr'ib; iuxta pfuetudine accedn
tib; ad lectionē collationū. sol' abbas
cū duob; fr'ib; s' assistentib; remanēt
jndiū foris i' q' iacebat. Cuq; uehement'
affliget' 7 sup' uires dolor accēscet. ad

noctas altm eduoib; iuber' ei' oratu ire.
Excusante idemq; 7 dicente n' su' ego
talis orator. obediētie auctoritate cō
pellit. l'cū ē 7 oratu ad altaria que in ea
de basilica erant tria. Primū i honore
be di genitricis. duo circūposita i honore
bi laurentii mris. 7 bi b'ndicti abbis.
Eadē g' hora affuit uiro di p'dicta beata
uigo. duob; illis stipata ministris. bo sci
licet laurentio. 7 bo benedicto. Addeat
au' in ea suauitate 7 serenitate que eos
decebat. ita manifeste ut ex ip'o in situ
cellule. p'sonasq; discernēt singloz.
Inponentesq; ei man' 7 loca doloris
actactu p'issimo lenientes. omne
p'tm' egitudine depulerit. Siccat' ē
enī illico flegmat' r' l'ui' 7 dolor ois

Qu' au' 7 ego eg're 7 abscēdit.
Aliqn in domo nra. 7 iā nūmū me
fatigass; 7 att'uss; in longū nūmū
se p'tendens eg'itudo. audiens hoc
misit ad me frēm suū uirū bone
memorie Gerardū mandans me ue
nīre ad clauā uallē spondens me ibi
cito aut curandū aut morituri. Igo
ū q'si diuinit' accepta uel oblata facul
tate seu apd' eū moriendi. seu aliq'diu
cū eo utiendi. quoz q'd tē malueri
ignoro. p'fect' fū statū illuc q' uiscū ni
mio labore 7 dolore. Vbi factū ē in q'd

promissū fuerat: et faceret sic uolui. Reddita
quippe in sanitate. amagna et periculosa
infirmittate. et sensi et paulatim uires
corpi redierit. De enim bone quod in bonis
procul in infirmitate illa. serie ille uaca
tio illa ex parte ad quod uolebam. et la coo
pabatur necessitati mee. toto illo tempore.
infirmittatis mee apud eum. infirmitas
ei. quae uix tempore detinebat. Infirmi
gambos. tota die de spiritali fisica aie
se habui. de medicamentis uirtutibus. et
linguorum uiciorum. itaque et differuit
in decantico canticorum. quantum tempus illud
infirmittatis mee promissit. moraliter
tamen in missis altioribus. missis scriptis
illi. quod sic uolebam. et sic petieram ab eo.
Singulisque diebus. quaecumque super hoc au
diebam ne ineffugeret scripto allegaba.
in quantum in deus donabat et memoria
me iuuabat. In quo cum benigne et sine
inuicidia exponeret in. et conuicere
sententias intelligere. et sensu experi
entiae suae. et multa docere uideretur in ex
perit. quoniam non experiendo discunt. et si in
telligere non potam adhuc quae oppone
bant in. per totum soluto intelligere me
faciebat quod ad ea intelligenda deceat
in. Sed de his huc usque dixisse suffi
ciat. Cum autem instante dominica quae septua
gesima denominatur uespere ipsa sabbi.

dominica ipsa praecedens iam tamen ualuisse
et ualere ut de lecto surgere per me
intire possem. et erit cepi disponere
de reditu nostro ad fratres. Sed ipse auditum
omnino prohibuit. et usque addidit quoniam
quod esset omne in se redire. et conatu
intire. Ad quod uisibile cum quod precepi
ebat. et uoluntas non abstinueret. et infir
mittas requere uideretur. Cum autem uix dominica
illa septuagesime a carnibus. quibus. ad
usque addidit illa ipso percipiente. et ne
cessitate infirmitatis cogente uel
cebat. uelle abstinere. et hi per me prohibuit.
Super quod nec prohibuit ad quod fecerit. nec
rogante audire. nec obedire percipien
ti. sic uespere illa sabbi abstinere dis
cessim. ille tacit ad completorium ego
ad lectum. Et ecce infirmitatis mee
rabies rediit uia. quasi resumptis ui
ribus. omnibus. perstitit. cum tanta me ue
hementia. et ferocitate inuadens cor
ripuit. tantaque me malignitate
tota nocte illa deuastando cruci
auit. super uires super uirtutes. ut
de uita desperans. uix saltem usque
addidit. ut uel semel adhuc loque
rer uirum dei. credam me uicturum.
Cumque indolore illo tota nocte dur
asse summo mane accersit ille ad
uenit. non tamen afferes quae solebat

multū cōpatientis: f. quasi arguentis.
Subridens tñ. qd inq̃t hodie comedē
tis. Ego ū q̃iā ip̃o tacente hest̃nā in
obedientiā certissime inīptabar: cau
sa ēē illi noctūne afflictionis mee. q̃cqd
inq̃. p̃cip̃iētis. Quiesceat g̃ aut n̄ mo
riemini. m̄. Et abiit. & qd dicit. Con
festi. & om̄is dolor abiit. n̄ qd fatigat
nocturno dolore illo meo. tota ipsa
die uir delecto surgē p̃ualui. Quis
enī aut q̃t fuit ille dolor. Non recolo.
simile me aliq̃n fuisse p̃pessū. In
crastino aut̃ san̄ fact̃ fū. & uires recepi.
& paucis in̄positis dieb; cū b̄ndictioē
& gr̃a bona boni hospitis mei. ad p̃pa
ūq; dilect̃ dō
Quōq; dilect̃ dō
hōib; Bernard̃ in illa ualle sua
& uicinis ciuitatib; & regiōib; q̃s ali
q̃rēs cū inuissē domesticce cure ratio
cogebat. tantis florēret uirtutib; & mi
raculis. cepit q̃ cōmunib; ecclē neces
sitatib; seu caritate fr̄m. seu obedi
entia maiorū. ad remotas p̃trahi re
giones. paces des̃paras in̄t diffidentē
ecclās. & p̃ncipes scli reformare cau
sas humano sensui & consilio in̄mi
nabiles. auxilio dī pacifice t̄minare
& uirtute p̃ori fidi q̃ spū hui mundi
de mltis inuissimōi impossibilib;
possibilia facienda. q̃i montes t̄ns

fēndo. in oculis oīū mirabil̃ & uenābil̃ ma
gis ac magis apparē. Maxime ū in̄t
in eo enitēscē cep̃ ut p̃dicatiois. ut du
ra q̃ corda auditoz sepe ad uisionē
emolliret. uir aliq̃n uacuis domū
rediret. postmodū ū felicit̃ p̃ficiēte
& uisū sermōis. & ex̄plo uisitationis rete
ubi dī in manu piscatoris dāta copio
sas p̃fetiū racionabilitū multitudi
nes cep̃. & clude. ut de singlis ei cap̃is.
nauicla dom̄ illi impleri posse uider̃.
Vñ factū ē. ut in breui illa maiori mi
raclo. p̃oib; que in hac gessit miraculis.
p̃ unū hominē languidū & sem̄ in ecē
t̄m̄ loq̃ ualentē. obscura usq; ad
illd̄ tēp̄ illa uallis. & rē & nōie clara ual
lis efficiēt. diuine cuiusdā claritatis.
lum̄ q̃i de sumo q̃dā ap̃ice uirtutū
diffundens. inde uix̄a t̄raz. & ex̄tē ap̃d
uallē illā. q̃p̄ dicebat̃ uall̄ abs̄inthi
alis & amara. ceper̄t montes stillare
dulcedinē. Que uacua fuerat & sterit̃
ab om̄i bono. cep̃ habundare sp̄uali
frum̄to. & de uice celi & b̄ndictioē dī
in̄t p̃tinguescē. oīa deserta ei. ut
multiplicata gente magnificare
leticiā. ut impletū in ea uideat̃ qd
olī p̃p̃ham dictū ē ad cūltatē ihe
rl̄m. Ad huc inq̃t dicent in aurib;
tuiss̄ filii sterilitatis tue. Angust̃ ē

locū fac locū ut habitent. Et dies in corde
tuo. Quis genuit in istos. Ego sterilis
et non parturienti et istos quasi enutritum.
Iam enim de locis angustioribus; uall' illi do
mus claustral' habitationis nō sine di
uinit' q̄b; dā reuelatiōib; tñs late in
locū planiore et spaciōsū magnificat
ibi et amplificare f' et adhuc multitu
dini inhabitantiū ipse loc' angust' ē
iā dom' ordinis illi' filie dom' ipsi' eū
et uall' alpes et maria. deserta pluri tina
impleuer' et adhuc f' et cotidie et fluūt
q̄b; loc' querend' ē. Et petunt' undiq; f' et
et mittunt' eū beato se estimant reges
gentiū et p̄fules ecclāz et ciuitates et regi
ones q̄cūq; de domo illa et disciplina uiri
dī et rubnū aliq̄d se gaudent adipsi.
Et dico. Vlt' hoīes usq; ad barbaras
nationes inq̄b; nat' feritas nat'am
q̄dam exuit humanā. religio hec p
fecta ē. u' p̄ca bestie filie hoīes fiunt.
et cū hoīb; affuere et uisari discunt can
tare dñō canticū nouū. Quia p̄p̄ piscā
tor dī p̄cipiente dñō nō cessat laxare
retia in captam et alius abeuntib; alius
succeduntib; in locū eoz. nūq; minuit
scē illi' ḡgatiōis plenitudo. Hoc usq;
nō eger' et cotidie ag' mirifice ei cap
ture cathalaunensis. remis parisiēsis.
maguntina. leodiensis. et aliaz. nō nul

larū ciuitatū flandrie et germanie
italie. aq̄tanie. et aliaz regionū q̄scq;
q̄cūq; necessitate et riget aliq̄n seu
adhuc usq; adhuc hodie et tñg' uirū
dī uisitare. Coopante siq̄dē grā sp̄e
scē q̄cūq; uadit plen' redit. et sua eū
plenitudo ubiq; comitat'. Hec dimittit
tuos q̄s a se tñs mittit. uq; f' et ipse
semp' patna sollicitudine cūeise. Et
sic ad locū uinereunt flumina reu
tunt' sic ad ipm cotidie seu leta seu
tista filioz suoz. Sepe et sine oī relati
one carnis ac sanguis patne ei sollici
tudini diuinit' innotescit. q̄d cca ali
q̄s eoz longe a se distantes agat. siq̄d eis
puidendū siq̄d in eis emdandū sit.
temptationes et excessoz. infirmita
tes et obit. et q̄rilib; sc̄larū tribulatio
nū incur'. Et p̄a et p̄a sentitū frim etis
necessitatib; p̄sentib; cca se frīb; sepe
orationē indicit. nō nūq; et morietes
in locis aliis ad ipm p̄uisionē acces
sisse noscunt. b̄ndictionē ei et licen
tiā postulantes. nūmū agnē h
et obedientia missoz et caritate mit
tentes.

Uenerā aliq̄n et cū
ad eū et dū loquerer ei. uidī et au
diui q̄d fili nō debeo. Ad erat mona
chus q̄dā fusi macensis. et tñuo ad suū
reditus. Cūq; accepto responsō sup

hīs p̄q̄b; uenāt iā ab eo regēdit̄ in spū
ritute helye reuocāseū p̄pha dī. 2
noīe fr̄is cui dā dedomo illa p̄missio.
de occultis q̄b; dā me audiente man
dauit eū corrīgēda corrīgēt sin
aū iudiciū dī sup̄ se in p̄ximo expec
taret. Stupefact̄ ille q̄ hoc ei dīr̄
rēq̄siuit. Quisq̄s inq̄r dīr̄t m̄. tu q̄
de 2 die q̄ ego dico t̄. ne dissimulaui
ne te q̄. inuoluat par pena peccati.
Orabat̄ sup̄ hoc s̄. miranti m̄. in si
mili causa multo mirabiliora de eo
narrata s̄. Guido nāq̄. fr̄ ei maior
nati t̄nt fr̄es suos cui ḡuitatis 2 ui
tatis fuerit uir om̄es se uiuēt q̄ seire
cū potuerit. hic cū simul alicubi
ēem̄. 2 de huiusmodi loquētm̄. 2 que
rē ego ab eo. sic iocunde ad amicōs
collocutiōis eē solebat fabule inq̄r
fr̄ que auditis. Cūq̄ suo more 2 soli
to studio fr̄nas uirtutes dep̄mēt. in
tū nollet eē molest. q̄ inq̄r nescio n̄
dico uob̄. s̄. unū narrabo q̄d scio. 2
ex p̄t̄ sū m̄lta ei in oratiōe reuelari.
Deinde enarrauit m̄. q̄m cū p̄mo
melliflua illa spūalū apū alucaria
noua de se examina. cūq̄q̄. p̄ferre
nouasq̄. ex eis domos ordinis sui tech
ficare cepissent. petente 2 agente
dño Guillino ep̄o. in ep̄atu cathala

20
unensie i q̄ tū fontū dīr̄struxerit.
Adq̄ cū abbem cū monachis emissis
sent donū Roger tū uirū nobile sedm̄
selm̄. s̄. nobiliozē scit̄ate 2 uirtos q̄dā
similis forme cū eo spūal̄ pat̄ filios
q̄s emisit n̄ dīmisit. s̄. pat̄na sollicitu
dine 2 pia affectio eū ei seruat. Vñ cū
die q̄dā soli simul ēem̄ abbas 2 ip̄e eui
hoc relatiōe didici. 2 de fr̄ib; ip̄sis ad
alterutrū loquerent̄ subito altius
susp̄mans. dūr̄t aliqd̄ solito de eis cor
de suo s̄. respondente uade inq̄r fr̄
suo ora p̄ eis. 2 q̄cqd̄ de eis ostendit t̄
d̄s. refer ad me. h̄p̄e enī ḡuissima uali
tudine ea hora laborans in lectulo tene
bat. Ad q̄d ille uehenit̄ ex pauescens ab
sit inq̄r n̄ sū q̄ h̄c nouūm orare. q̄ hoc
merear impet̄re. Per uāte t̄neo in sen
tentia. itūe 2 oratū. Orans ḡ. p̄ singlōs
inq̄r tū p̄ualuit. p̄ singlōs effudit ad
d̄m animā suā. Tantaq̄. p̄ singlōs in
orando p̄fusus ē suauitate 2 scientie.
tantaq̄. impet̄ndi fiducia. 2 om̄i ḡia
spūal̄ 2 solatiōis ut in oib; certa fide
ex auditū se exultaret sp̄e ei exceptis
duob; inq̄b; oratio titubauit. hesita
uit deuotio. fiducia defec̄. Qd̄ cū retu
lisset ad eū aq̄ miss̄ erat. ille statū p̄
nuntiavit de illis duob; q̄d postea
p̄bauit euentus.

Athas autem rogeri? aliquid quicquid eo erant
ipsi fuerit: quod uirum aliquem de cathala
unensi crearet ciuitate de quibus; uel in quibus;
etiam tunc simile quod factum fuerat. Cum enim
episcopus gratia cathalaunum frequentaret. redi
ens aliquem erit secum multitudinem copi
osa nobilium et litatorum clericorum et laicorum.
Quibus adhuc in domo hospitum demo
rantibus; dum nouellas plantationes ce
lestibus; ut rogaret eloquius superuenit
portari monachi nuntians stephanum
de uicino magistrum eorum ad eum ad re
nunciandum scilicet. et eum esse comorandum.
Quod aliter de talis uiri aduentum erulas
set uehementer: cum uallet illa huiusmodi
fructum non multum adhuc habundare.
Ipse uero reuelante spiritui sancto infidias spem
les neque tacit aliquem uulgi ingemiscens.
erupit in uocem audientibus; uniuersis.
Malignum autem spiritus huc eum adduxit. Solus
uenit solus reuertitur. Obstupescere omnesque
prius audito ei aduentum non se potant
cape pleticia. Verum tamen ne pusillos ad
huc scandalizaret filios suos suscep
homine de pseuantia aliisque; uirtutum
studium studiosum comomuit. et sciens; pru
dens omnia permittente nichil acturum. cum uide
dum querentibus; et pseuantis in cellam noui
tiorum perbandum intromisit. Sed de omnibus; quod
perduxit nichil cecidit in terra. Vidit idem sit

phus. sic? fessus est eum in cella nouitiorum
adhuc demoraretur. maurilius quidam
puerum ab oratorio se erigente. Vbi
noue sermone in se; degenis. nouissi
me tunc defecit. et ut de eodictum fuerat.
sic solus ueniat. sic solus recessit. frustra
ta autem? uisum in inimici. et que noui
tiorum pauat in ruina. de ipsi potius
ruina. illi confirmari se.

Priusque a cathalauno recedens eum
aliquem patet inde rediret. frigore et
uento tamen ipse quod quicquid eo erant. gemit
laborabant. Cumque; procedentibus; multis
qui tunc forte in comitatu ei erant. nec
per angustia frigoris ad eum adtinentibus;
pene solus ipse sequebat. et riget equum unum de
duobus; quicquid eo erant in eum dimissum
cuade. et ecurrere per planicie late pa
tentem. Quae cum apprehendere non possent. et
intepies aeris ad hoc non permittit uaca
re diutius in quiete mus fletusque. ge
nibus in oratione eum fere quicquid eo erat. uir
adhuc diuina potant orationem exple
uisse. tunc ecce equus ille cum omni man
fuetudine rediens substitit ante pe
des ipsius. et reddidit eum fessum suo.

Et ut a cathalauno ad remansit ciui
tate pertransiit. contra aliquem dissent
entibus; archiepiscopo et ipso remansit. ad oculi
andos eos ad eum uirum dei. Cumque; impala

tio ecclesie ciuitatis cui iohanno fuisse honoris
epo confectisset: et magna cleri plebs
q; frequentia repleta domo de pace teta
ret ecce coram omnibus: misera mulier filium
suum plenum ut putabat demone ei of
ferens misericordia precabatur. Si quidem iam ea
ipsa die insurgens in ipsa matre sua pe
ne eam occidat: et mirum effectus: ecce et suus
apertis oculis non uidebat: et stupentibus in
eo sensibus omnibus: et sine intellectu perma
nebat. Compassus uero misere matrem quam max
ime sensus doloris illi excruciabatur
misero adolescenti blandiens: et patris
manibus caput ei: et faciem de mulcentis
alloquitur eum cepit: quam in matrem suam man
um mitti presumpsisset sciscitari. Ille uero ad
se reuersus peccatum suum continuo recogno
uit: et deinceps emendationem pernitentis
incolumis restituit eam matris sue.

In monasterio quoque: quod alpense dicitur inter ceteros
que curam requirebant infirmos ueniens ad eum
mulier que caduca morbo laborabat
hec in ipsa hora cum staret coram eo: et repen
tino impetu mali illi corruit. Sed ap
prehensa manu eius continuo erexit eam: nec
tamen in hora illa: sed perfecte omnino curata
est ab infirmitate sua.

Quoniam illa lothoringie femina quod de
secundum secundum nobis: sed ignobiliter nunti
uicitanis: cum uidisset aliquem in sonis

homine illum diuinites septem horribiles
de uero eius manibus: per^{ex} hunc postmodum
ad religiose uiuendum monitione et doctrina
eius uisa: usque hodie se esse de septem demonia
eiecitur gloriatur:

Nouus clericus quondam nicolaum nomine scilicet
pene desperabiliter dechitum: sed per uero de scilicet
liberatum. Quicquid in claua ualle monastice
uisionis habitum: et ordinem suscepisset
uidens eos quod de scilicet illuc naufragio resu
gerant: naufragum suum clamantem
redimere lacrimis: idcirco: ipse faciem uolens
nec ualens: ad uictricem cordis sui rogabat
eum cum magno cordis dolore: ut impetret
se a domino gratiam lacrimarum. Orantem tantumque
ei: et continuam impetuit: et punctionem
cordis cum gratia lacrimarum: ut uix aliquando uult
inueniret uult ei in diuisa mutari: uel
oculis sine lacrimis: cum uerit per uisum: uel cum quolibet

Totum se: et tante uerit loqueretur
quod in hoc modum de eo audiuimus: et uidimus
uitutes: sanitates: et cetera diuisas hominum
necessitates diuine opitulationes: ut si omnes
ueli: uel uerbo uel scripto prouinciare timeam
ne fastidiosis incredulitate uel incredul
fastidium inueniantur generare. Aliqua
si quidem adhuc eorum narrare uolenti: plura
se offert non solum de preterito: sed et de presenti:
que usque hodie non desinit operari. In omnibus
autem operibus suis: quod purus sit et oculis intem

tionis manifeste denuntiat corp' lucide
et opationis. Sumos quippe honores eccle-
siasticos et seclariū in hoc principū fauo-
res. qui dignū eū psequentes nō iactant
respuendo. s; religiose et rationabilit'
declinando. qd in oī opatione sua sep-
quesierit q ambierit manifeste decla-
rat. Ogediolani. Remis. cleru elignit.
pplō acclamante in archiep'm noīat'
ē. cathalauni. lingonis. in ep'm. et id
ip'm in multis aliis ciuitatib; actū
fuisse. si senser' aliq' spes eē potuiss;.
Cūq; dign' eēt ut cogēt' nescio q iudicio
di. et singularis reuētia scitatis iā oī
apd om's optinuit. ne aliqn ad aliqd
et uoluntate suā cogat'. S; cū hoc in
mundi hui' fugit honore omiū hono-
rū q's ut cūq; fugit nē effig' auctozita-
tē. Dign' in conscientia omiū q' in
more et amore di timeat' et amet' quo
p'sente ubiq; fuerit. nil cont' iusticiā
audeat. cui uicūq; aliqd loq't' ul' agit
p' iusticiā. ab omib; obediat'. Et hac
fuit auctoritate ubiq; necessariū
ē in ecclā di cū obedientie ul' carita-
tis urget necessitas. nullā refugit
incommoditate laboris sui. Cui enī uo-
luntati tm deculit. cui? filio sic se
humiliauit omis cā seclari' q' ecclās-
tice dignitatis altitudo. Reges supbi.

principes et tiam milites scilicet hui' et rap-
tores sic eū timent et reuēnt' ut uide-
at' in eis cōpletū qd in euanglio legit' dñs
dixisse discipulis suis. Ecce dedi uobis
potestatem calcandi sup serpentes et sco-
piones. et sup omne uirtutē inimici. et
nich uob' nocebit. Porro in spūales. et
u spūalia spūali examinant. longe
et alia auctoritate. Sic u. dicit' ppham.
de scis aīalib; qz cū fieret uox sup fir-
mantū qd inuinebat capiti eoz.
stabant et submittebant alas eoz. sic
hodie itq; tiaz spūales qq; loq'nt' co-
seu tēlante stant cedendo pcedenti.
sensib; ei' l' intelligētiis submitunt
sens' suos omis et intelligētiis suas tes-
tant' septa ei' que ul' ipe scripsit. l' alii
scripsit. sic ex ei' ore exeperit. Tanta g'
uirū illū scīusq; hodie et apd dñm et
apd hoīes cōmendant sacriū insignia
uitiū. testimonia eccl' uallant scita-
tis carissimata scī sp'e illustant qd q;
maius hys oib; et difficillimū ē t'reb-
he iōia humanis sine inuidia ad eē ui-
dēt' cōpesc' aū ab eo inuidiā qd omi
inuidia maior ē inq'ntū neq'ia cordis
humani hoc sepe cessat. hominū inui-
dē q nō pot' asperare. S; et ipe omne in-
uidiā aut mortificat exemplo humi-
litas aut mutat in meli' puocationē

caritatis aut si nequior ul' durior
obruit pond' auctoritatis. Quis
enī tā puicacis affectuose pie ho
die inuenit ad fouenda caritatē
ū. ē ad puocanda u. nē tā ad q'seq;
pot' bñfic' ad omī bñuol' tanta
hñs grām ad amicos patientiā ad
inimicos. Si tñ ullū aliqñ hñe potuit
inimicū q' nulli aliqñ uoluit inimi
cari. Sic enī amicitia n' n' duoz ē nec
n' int' duos amicos hñe potest sic nec
inimicitia n' duoz inimicoz ē. Qui
enī odit ul' n' diligit diligente se n' tā
inimic' q' iniquisē. S; q' omne ho
minē diligens nullū aliqñ inimicū
habet uirtute sua n' nūq' tñ ē qd' patiā
inimicantē s' grā iniquitate aliena. Ca
ritas aū q' totū eū possidet paciens
ē benigna ē sapientia uincens mali
ciā patientia impatentiā supbiā
humilitate.

Subscriptio
opus pcedens **is quā** **ben**
can' al'is **balonne** **sis** **apposuit**

recompensū opus

Puoluminis hui' qd' de ui
ta scissimi uiri Bernar
di clare uall' ab'is aue
nerabili Guillmo sc'i theodici ab'is
sc'ptū ē usq; ad tēp' scissimatis adu's
innocentiū papā ap' leonis flati.

digestū ē cognoscit' fuit aū p'fato fidei
uiri special' causa sc' bendi amicitia
familiaritas q'b; uiri di mltō tēpe con
iunct' erat vñ tanta ap'd illū inueniat
grām ut uir al' mag' int'm inueniret
ad secreta cōmunicanda mutue dilec
tionis ad spūaliū mystic' s'enda sac' scā
colloq'a. Cui familiaritatis grā ereo p
cipue usq; in p'dit ad manifestionē
q' p' h' epl'as idē sc's sc'p'it ad illū in q'b;
qñtū sentit de illo manifeste liquet
legētib; illas. Sc'p'it q' ad ipsū librū
apologeticū 7 alt'm de grā 7 lib' arbi
tō fuit tñ eide Guillmo speciali ua
lentior grā causa sc' bendi uidelicet
utilitas toti eccl'e dī ne cū abscondit'
uas plenū thesauro desiderabili ip'e q'q;
thesaur' abscondat' vñ n' in mltō q'rit'
q' ex ponit desiderat dicēs thesaur' in
uis 7 sapia abscondita q' utilitas in
uisq;. Exponit iste diuicias salutis
thesaurū desiderabile ne lateat cū
gleba qd' gleba n' ē s' p'ciosissima mar
garita. Accidit tñ ei q' desiderū suū
q' sic ip'e ip'facione sua uereri se de
nuntiaret p'occupat' morte n' ei ple
uit qñtū aīo p'cepit stilo mandandū
Itaq; q' acced' ad lectionē op'is huius
facile satis intelliget agnita p'fectioē
pius puer 7 religiosus **Bernardus**

uelud alit̃ benedictus p̃mordia iustit̃is
 fuit aggr̃is q̃ iunio mat̃is sc̃ificatione ui
 sus ē accepisse. de q̃ recepta s̃t p̃sagia
 fuit sc̃itatis illi iute parit̃ et doct̃ine. Sic
 refert̃ de illonūq̃ fuit uba m̃it̃is ñ
 mat̃is ut eū lacte pie m̃it̃is pietatē su
 ger̃ ñ errõe. S̃t infantes q̃ pendentes
 ad uba matr̃is iultu turbulento et
 torus oculis p̃figurant q̃les sint fut̃i.
 S̃t alij q̃ lactentes lactantiū mānā
 pugnis et caputib; q̃ furiosi trundunt.
 At infans bernard̃ bone indolis ex
 hibuit semp̃ signa. De m̃it̃is uero
 exier̃t eū illo indicia bonitatis fa
 cies g̃tiosa iult placabit̃ oculi colū
 bini. Q̃qd fuit illi ad indicium boni
 tatis ex dono nat̃e p̃ domi g̃rē t̃nsit
 in uirtute. Infans ñdū fans lingua
 fari uidebat̃ gr̃a. iā accepta. diuul̃
 a lacte et t̃nsiens iā in puerū. iam
 aliqd̃ maturū p̃tendebat̃ puerilia
 iua t̃nscendens. Q̃d adolescens age
 cepit̃ in p̃scepto narrat̃ ope. ac de in
 cep̃susq; ad uirū p̃fectionis dep̃in
 git̃ dilig̃nter q̃ntū sic iā dictū est
 licuit optimo pictori. s̃ p̃occupato.
 Ex p̃lic lib̃er primus de uita sc̃i
 bernardi clareuallis abbatis.
 Prefatio bernardi bone uall̃
 ab̃is in sec̃do libro t̃nt̃ eiusdem.

in orator illis
 uir gestis non
 nulli septor
 laudib; attol
 lentes iūb̃es
 sollempnib; cele
 brant. q̃ntū
 excellētis ingenij et disertę lingue
 potuere conamina. Cūq; r̃elator et
 opus iunctis cōplerib; pari s̃t fedē
 coniugant̃ et p̃positū t̃ma ut dictū
 ē ordinandū. ingenij et eloq̃ntia con
 uener̃t p̃spe actū ē et ad q̃ntū t̃nq̃l
 lūq; portū directo cursu mat̃ia dig
 ne ordinat̃q; disposita appulit. Vbi
 ū sublimitas negotij sub imp̃ro
 artifice nauisaga elidit̃ scopulis
 et succubente sens̃ ebundine. t̃ta
 toris lassat̃ p̃suptio. sero de correptione
 inuit̃ filij. q̃ q̃ in multos ef
 fusa s̃t nec reuocari possit̃ nec corrigi
 et dissonantiā sc̃pti et operū uenit̃
 t̃us ēē abradit̃. q̃ em̃dari. hec ego
 me cū reputans et reuoluent̃ somño
 timeo. ne sic ip̃e multorū imp̃ru
 dentie soleo indignari. q̃cū scien
 tia et facundia careant. ad sc̃bendū
 p̃peruescū se uehem̃ter em̃unee
 rint. eliciunt sanguinē ita et ego
 si q̃d sup̃ me ē aggr̃iar. me ip̃sū de

rihor exponā. Quis enī ego sū q' ad se'
 benda gesta scissimū uiri bernardi.
 clareuall' abbis aspūre q' nūc tēpib;
 singlari religioe floruit 7 doctrina.
 cui odor exinanit' uniuersa reple
 uit ecclesiam. cui grā coopante dño.
 signis 7 miraculis declarat'. Qd in
 monastiū ei' lūctatos uirtos q' re
 thores q' philosophos scilicet hui' sco
 le misert' ad uisitationē theoricā.
 7 mores diuinos. Que nūc ibi floruit
 disciplina ubi erant examina
 magistrorum reggū uiri exereitato
 intellectu insignes. q' ad inuicē di
 uinis studiis inhēntes. multis grāuū
 auctoritatibus inuicē se ipsos edocent.
 7 accendit'. Quorū unanimis uniuersita'
 cantat. cantileū graduū. 7 ascendens
 cū iacob in similitudine scale in decore
 suo dñm uidet. radiante corona p'spi
 cui' debuerant utiq; uiri illi q' b; ni
 chū in al' grā deē sic labore assume'
 7 eēt uenabili pat' in sculpe mo
 nūita. ut eēt eorū studio delectabilis
 pagina. quā q' uiuentē tēderent le
 genda discipulis. 7 eēt p'p' solatio
 fec' positus reliquis sac' corporis 7 sermo
 nis. S; extrema emulari. 7 q' hoīes
 lateant clareuall' s'uenit humili
 tas. 7 p'ferre in publicū aliq' sui in

dicia. uiri illi nobiles erubescunt. 7
 quietiores eos fac' 7 tēp' 7 abiectio. q'.
 q'lib; oblatio dignitatis inq's p'fessio
 humilitatis p'clitari uidet'. Obhui'
 modi causas sese intra silentii cardi
 nes retinentes. magis in sacco liemi
 q' in sacco palatii delectant'. nec iā
 in stilo. s; in eruce glām q'ruunt. In
 hoc q' sic 7 in eētis eūsmōi negotia
 suoz. sanctas alius libent' imponit.
 Et nē sublato uenabit' memorie dono
 Guillelmo q' eūsdē uiri scilicet glōsa p'moz
 dia felicit' 7 deuote s'p'it' ad meā
 eriguitatē hui' op'is deuenit' petitio.
 7 imposuit in dilecte eccle. caritas.
 ut coquā pulmētū filius p'pharū. Inq'
 si coloch' aridas miscuero negligens.
 sup'iecia ut 7 fido farina. amari
 tudinē 7 dicit heliseus. 7 excessus in
 sapientie. obedientie bonitas. dona
 bit. Lephe p'fatio. In eūp' lib' u'
 te scilicet bernardi clareuall' abbis.

a tēp'etate
 honoz p'
 cui ad huc
 instituta
 nient 7 re
 dolent. uā
 uniuersa
 nūc inq's s'p'it'

Hec mora in electione diffidit; cardinalibus; et diuisa ecclesia plures numero et seniores filio uita amabili uiri uirtu pbr diacones epi innocentium elegerunt cui uita et fama etetas et scientia digna summo sacerdotio habebat. At uero pars altera infames ausus uolentia non ratione corroborans Petrum leonem ad hoc apicem aspiciantem fraudulentis machinationibus seorsum et precipitant non iam anacletum et ceteris renitentibus ordinauit. Qui uero in parte catholica erant electum suum sollempniter ordinatum collocarunt in cathedra et pro loca illa in quibus sessiones habuerant ex antiqua consuetudine romani pontifices secundum uerum et pro tempore honoris debita apostolice affuit dignitati. Ex tunc sane ecclesia latanensem palatium morabantur nec erat iam eis tuta indomib; propriis mansio cum eos acriter per satellites infestarent ibi et diu resistere non ualentes per sedatores quosdam ex nobilibus romanis ad tempus in turribus eorum receptacula habuerunt. Sed nec in eis perseuerauit fidelitas nam in breui aut ui aut formidine temerarie multitudinis aut pericio corrupti sunt. Nam per terram ipsam generis uirtutis quod adherentium s'affinitate multitudine tanta erat ut fere cum tota ciuitas sequeretur pecunia.

Et commodis obligata. Congregauerunt sane opes innumeras quod in actionibus curie quod in legationum negotiationibus quod ad expectandas nundinas reseruauit. Insuper et patrum census ampla et gerere se autem sigillatim distributa implere ad fas et nefas uenale plebe armauit. Quibus erogatis donaria regum in ornatum ecclesie ab ipsis euulsit altaribus. Et cum calices frangeret et crucifixos aureos imbrati diuidere ipsi propheta et prophetam uel timebant et erubescere quesiti sunt iudei quod ad derisionem religionis nostre sacra uasa et imagines deo dicatas audacter comminuerent. Igitur quod per ipsum suo secundum maiorem et minus ducti ad scelus sacentis generalibus publice peruen diderunt assensum et in omne sanguinem manus exposuerunt et arma et cottidianis congressibus partem que cum innocentio erat maledictis infestabant et gladius habuere et serui dei et filii et quod uel humana se tuere non poterant ecclesie elegerunt. Et per curatis clauauis de ore leonis et de manu bestie per tybum in mare numerum elapsi per ipsos uentis carbasa impellentibus cito in portu pisano feliciter appulerunt. Audito

tantorum uirorum aduentu et cognita
 causa propter quam de urbe exierant. glori-
 lata est pisca. quod ad se romani non
 gloria transieret. et illi propeque in fa-
 mie insculpentibus; nota sunt non
 etiam et phennis fame in septio pa-
 ret. Occurrit igitur honorati uiri et con-
 sules. et domini pape pedibus; aduoluti.
 gratias agunt quod eos tanto dignos iudi-
 casset honore ut eorum eligeretur urbe.
 quam ipsa dignaretur illustre presentia.
 Tu autem inquit ciuitas. nos populus
 tuus nostris stipendiis famulamini.
 inno inuisus tuos res publica quicquid
 apud se repositum habet exponet. Hi-
 c ubi duplicem in pisani inue-
 nies. non in adhibebunt in resiliunt.
 in iurabunt in iuramenta dissoluent.
 Non inhiat populus iste rapinis domes-
 ticis et cedibus; intestinis. Non est gens
 nostra domi audax. erit metus sola.
 Nos nec serui sumus nec domini. et rei
 ues et fratres honore inuicem pueni-
 entes. non seditionis ausibus; aliter ut
 prouocantes. Domini mansuetudine
 ut in fortitudine nostra sepe hos-
 tes expiunt. Nos penis subactis. et
 balearibus; insulis sub iugatis. tra-
 marique; depuatis. et discoloribus pha-
 tes. reges eorum captiuos in uinculis

pisca inducunt. de quorum spoliis. uaria
 suppellectili hodie in aduentu tuo
 ornantur compta et place. et letabunda
 ciuitas coronatur. Post huiusmodi uerba populo
 obuia procedente per innumabili multi-
 tudine. uiri patebat aduenientibus;
 uia. scilicet. pedetentim procedentes desiderata
 sui copia perspicientibus; per fenestras man-
 nus et iugibus; et paruulis. cardinales prebe-
 bant. et porrectis hinc inde benedictionibus;
 usque ad beate marie canonicam domum prope cum
 comitatu suo gloriose deducti. et honori-
 fice suscepti sunt.

Premissi autem de urbe egredientur ad non
 prope in gallias fuerant nuntii. qui dissen-
 sionis et scismatis a per facti ordine
 gallicane intinaret ecclesie. et hortaretur
 episcopos. ut in ultione presumptionis huius ac-
 cingentur. et dampnata parte scismatica.
 subscebent unitati. Nec dum ad plenum
 tenor operis innotuerat episcopis. nec priua-
 tum quisque; commodare presumptis assensum.
 donec collecto stampis generali uentu
 in comune decerneret. quod recipient. quod
 dampnarent. Neque enim Francia ceteris
 regionibus; peluibus; ad scismata aliquam
 Gubbi ul' burdini susceptioe federa-
 ta est nec malignorum adque erroribus;
 nec fabricata est ydolum in ecclesia. nec ue-
 nata in pet cathedra monstrum. Nec

enī talib; incausis pncipalia aliquā trū
erē edicta. aut gñalib; utilitatib; pua
ta cōmoda p̄tulert; nec declinantes ad
partē psonis detulē s; causis. S; si qd
oportuit fortit; psecutiōib; obuiarē
nec dāpna nec exilia formidarē. Con
uocato g; ap̄ stampas celio alibi sc̄s cla
reuat; Bernar; specialit; ab ip̄o rege
p̄cipuis q̄b; q; pontificib; accēsit sic
postea fatebat; n̄ mediocēt; pauid; t̄me
bund; aduenit; piculū q̄ppe p̄pond; ne
gotiū n̄ ignorans. In itinē t̄n; solat; ē
eū d̄s ostēdens ei in uisu noctis eccl̄am
magnā cōcordit; in d̄ilaudib; cōtinētē.
uñ sp̄auit pacē sine dubio puenturā.
Vbi ū ad locū uentū ē celebrato p̄us
ieiunio. p̄cib; addm̄ fusis. cū de eodē
ūbo r̄lati rer; rep̄i. pncipesq; r̄sedis
sent; oīū unū silū fuit. una sentē
tia. ut negotiū d̄i. d̄i famulo imponēt;
rer; ore ei causa tota pendēt. Id ille
timens licet t̄mens. monitis t̄n; ui
roz fidelū. adq̄scens suscep̄. d̄ dili
gnter psecut; electiōis ordinē electo
rū m̄ita. uitā r̄ famā p̄oris electi.
apuit os suū. r̄ sp̄s sc̄s impleuit illd̄.
Vñ g; oīū ore locut; suscipiendū ab
oib; sumū pontificē innocentū no
minauit. r̄atū ēē oīs parit; accla
mauerit. Et decantatis sermone lau

dib; dō. obediētā deinceps polliciti.
electiōi innocentū oīs parit; subsep
serit. Intēa dñs ip̄. mltis impis. r̄
intuscia. r̄ in alus p̄uincis potesta
tiue dispositis. ualefaciens p̄sant.
r̄ gr̄as agens. in p̄uinciā nauigio
delat; ē. Vbi burgundia transiens.
ameliā puenit. Vbi occurrit
tib; ep̄s. a rege p̄ssimo francoz.
lo dewico alacēt; r̄ bonozificē suscep̄.
ē. Inde agausfēdo carnotensi mag
narū uirtutū uiro carnotū dedū
cit. ū q̄ angloz gl̄osus rex henric;
ei cū maximo ep̄o. r̄ p̄eerū comi
tatu occurrit. Hunc q̄q; regē ue
nabit; alibi ad eū p̄missus adduxit.
+ Quē ut p̄sua. ut innocentū reci
pe. ab ep̄is anglie penit; dissuasū.
Cū enī oīmōdis recalcitraret. r̄ de
trectaret qd̄ timescit. times peccm̄
incurrē si obedias innocentio. Co
gita inq̄t qm̄ de alus peccis tuis
respondeas dō. istud in relinque
in me sit hoc peccm̄. Ad qd̄ ūbu p̄
suasus rex ille tā potens q̄ extra
regnū suū dñō pape occurrit usq;
carnotū. Multa ibi dicta r̄ facta
sūt multa q; ibi r̄ sc̄laria r̄ eccl̄astica
negotia definita. Reuēsi interī de
gmanā legati. dñi pape tā ep̄o;

q̄ regis consensu luttas detulerit ⁊
 deprecatione publicā ut ad eos transies
 suā eis desideratā exhiberet p̄sentia.
 facile enī persuasi sūt recipere eū. q̄ iā
 eccl̄a receperat. S. detinuit eū dilec
 tio ⁊ deuotio eccl̄e gallicane ⁊ sin
 guli ⁊ om̄s uisitationē ap̄lica ex
 petebant. P̄ iustitiatā ⁊ fiancia. re
 missi uocauit. reliū. in q̄ multis
 ad honore dī dispositis. regē ludo
 uicū uiuente p̄re. p̄ philippo fr̄e.
 coronauit in regē ⁊ unxit. In oībus
 his dñs ip̄. ab̄bem a se separi n̄ paci
 ebat. s. cū cardinalib; reb; publicis
 affidebat. S. ⁊ p̄uati q̄q̄ habebāt
 negotia. utriū dī secretis ⁊ fulebant.
 Ip̄e ū audita referebat ad curiā. ⁊
 op̄ssis p̄sentia exhibebat. Igit̄
 solito relicto. leodici dñs ip̄. roma
 norū regi occurrit. Et honorifice
 q̄dē suscepit. s. uelocit̄ obnubila
 ta ē illa serenitas. Si q̄dē impoꝛtu
 ne idē rer̄ institit. tēpus h̄re se
 reputans opoꝛtunū. ep̄oz. s. resti
 tuti inuestitās. q̄s ab̄e p̄descesso
 re impatore henrico. p̄maximō
 q̄dē labores ⁊ m̄lta p̄clā romana
 eccl̄a uendicauit. ad q̄d ubi ex pa
 tie ⁊ erpalluere romani. gūit
 se ap̄d leodiū arbitri p̄clm of

fendisse. q̄. declinauerunt rome. Hec
 filii suppetebat. donec murū se op
 posuit. ab̄s s̄s. Audacter enī resis
 tens regi. ubi malignū m̄ra libat
 redarguit. m̄ra auctoritate cōpescuit.
 Rediens aut̄ leodio. clarā uallē dñs ip̄.
 p̄ se ip̄m uoluit uisitare. Vbi ap̄ paupib;
 ap̄ n̄ purp̄a ⁊ bysso ornatis. nec cū de
 auratis euangeliis occurrentib; s. pan
 nosis agminib; scopulosā baiulantib;
 cruce. n̄ tumultuantū classicoꝝ to
 nitruo. n̄ clamosa iubilatiōe. s. sup
 p̄ssa modulatiōe affectuosissime
 suscepit. flebant ep̄i. flebat ip̄e su
 mus pontifex. mirabant̄ iūggatiōis
 illi gūitātē. q̄d int̄a sollempni gaudio
 oīū oclī hūmī defiri. nūq̄. uaga
 bunda curiositate cōferrent. sed
 cōplōsis palpebis ip̄i neminē uide
 rent. ⁊ ab om̄ib; uiderent. Hic in
 eccl̄a illa uidit romanū q̄d cupet. nul
 la ibi suppeller eoz sollicitauit aspec
 tū. nich in oratorio n̄ nudos uiderit
 parietes. Solus morib; potat inbia
 re ab̄itio. nec dāpnosa potat cōfr̄ib;
 hūmōi p̄da. cū m̄tūi n̄ posset
 ausportata religio. Gaudebant
 om̄s in dñō ⁊ sollempnitas n̄ cibis. s.
 iututib; agebat. Panis ibi op̄tus
 p̄simila. p̄ careno sapa. p̄ r̄ibis

olera p q̄b; libet deliciis legumina po-
nebant. Si forte piscis inueniret. dñs
p̄p̄ appositus ē. ⁊ aspectu n̄ usu in cōmu-
ne p̄fēc. Inuidit diabolus. ⁊ seruos di-
glam q̄s tanti hospitas nobilitauit
p̄sentia. ferre n̄ ualens. dū in choro
alac̄ p̄sallēnt ⁊ deuote p̄sentib; q̄
n̄ nulli ex cardinalib; q̄ in auditu ⁊
in aspectu eoz. delectabant. aliquos
fr̄m horribili pauore t̄bauit. q̄a ⁊
un̄ p̄ cetis occupat. blasphemata ūba
q̄da locut⁹ ē. dicit in q̄ns ego sū xp̄e.
⁊ alii plures tr̄iti. ⁊ t̄mebundi. ad
beati p̄ris uestigia confuger̄t. At ille
q̄us ad cetos. orare inq̄t. ac de in-
cep̄s sub silentio eos q̄ t̄bauit uide-
bant. eduxit. atq; cōpescuit. ut
neq̄ssim⁹ ille q̄ uentū pietatis
cū ferre conabat. in theatrū. ⁊
scolā innocentie inderet. n̄ ut
putabat estimationē religiosoz
hominū. corūpe posset. s; se p̄-
dēt. ⁊ conat⁹ suos exp̄ret. infir-
mos. Tanta siq̄de celeritate oīa
sūt sedata. ut p̄sonas illas q̄ p̄p̄
adstabant. oīo latuerit. q̄d accidat.
⁊ malign⁹ hostis uelocit̄ inēpat.
n̄ in scandalū eis. q̄d parabat in-
ferre neq̄uit. s; ad illoz. noticiā
rē p̄ferre. factūq; ē ereo. ut dili-

gnti sollicitudine. ⁊ ampliori custo-
dia se fr̄es munitet. ⁊ mūto ⁊ numio
⁊ possessioib; deinceps ēscēt clare
ualt. ⁊ multiplicatis. uentib; fere
p̄ omne latinitatē loci illi dilata-
ret. religio. ip̄e a. alib; sc̄s. ex tē apli.
solito miracis clarēt ⁊ signis.

Longas in galliis facē moras dñs
p̄p̄ n̄ potuit. s; sic in tē se ⁊ regē locha-
rū. ⁊ direxant. romāe occurr̄t.
⁊ uideret. in latianense palatū
deduct⁹ ē. oīa q̄ ex nobilib; ro-
manis fideles ecclē. cū honorifice
susceper̄t. verū petrus leonis n̄
ponēs dñm ad iutorē suū. s; sedā-
toz. stipat. malicia. in medicorib;
⁊ tuciorib; currib; manens. lo-
tharū ludificauit. ut tūc. ⁊ in tē
dicēs suis. q̄ssus. publicos. nec s;
securitatis sue fec̄ p̄ctm. nec cau-
sas. ⁊ fluct. hostib; dedit. s; cū libū
eoz. discursū. machinis supiorib;
⁊ obstacis. uariis impediuit. Vi-
tauit. a. obstinatissime impato-
ris colloq̄. nec minis. nec blan-
diminis. flecti. nec de statu suo
⁊ filii cui libet. p̄sone admittit.
Relicto ḡ romē innocentio. ali-
as impator. digdit. Petrus u.
post eius discessū. crebros mouēs.

purbe excurſ. ſideliū cedib; inhiabat
 intelligens q̄ innocentī romēſ inſtruc
 tuoſa cōſpice morā ne pſentia ſua
 illi beſtie rabiē eſſetaret. ruiſ pſaſ
 reuētiſ ibiq; agggatiſ tōci occidētiſ
 ep̄ſ. aliſ religioſiſ uiriſ. magne
 gleſinoſ celebrat. Affuit poīa
 ſiliuſ. iudiciuſ. diſtinctioib; oīb;
 ſeſ att. impēdebatq; ei reuēntia
 ab oīb;. ⁊ creubabant aū limina et
 ſac̄doteſ. n̄ qd̄ ſaſt. ſi multitudine cō
 munē phibēt accēſſū. ⁊ aliſ eḡdien
 tib; alii int̄ibant ita ut uidēt uir
 humil. ⁊ nich. ſ de hiſ honozib; ar
 rogant. n̄ eē in parte ſollicitudinif.
 ſi in plenitudine poteſtatif. Actio eſ
 ſeclū longū ē pſeq. ſūma tñ mer
 cōmunicatiōe pet. ⁊ irregſſibili ſaci
 toz ei deſectioē ſtitit. ⁊ uſq; hodie
 hec ſententia pſeuerat.

Soluto ſeclū ad reuēliandoſ me
 diolanenſeſ. dñſ pp. abbem clare
 uat. q̄ mltiſ ſupplicatioib; ex peti
 erant. ⁊ Guidonē piſanū. ⁊ mathm
 albanenſē ep̄m alate ſuo duxerit.
 q̄ ſc̄ſina p̄anſeliniū in eadē urbe
 factū abluerent. ⁊ ad unitatē ecclē
 deuotſ reuocarent. Att. ḡ cū p̄dic
 tiſ uiriſ q̄ſ ad nō pp̄ collegas accepe
 rat. addidit ſortio ⁊ cōmuni ſi

lio uirū uenābile Gauſfredū carno
 tenſē ep̄m. cuiſ innocentia ⁊ ſincerita
 tē in mltiſ p̄bauat. Viſū cardinali
 b; bonū ut tanto adiutoze. negotiū
 tantipondif ſuſciperet. Tranſcēſo itaq;
 appennino. iū audierit mediolanen
 ſeſ abbem deſidatū ſuiſ ſinib; pp̄in
 q̄re. longe ac uitate miliariſ. ſeptē
 om̄ſ ei p̄ſ obuiat. nobileſ. ignobi
 leſ. eq̄teſ. pediteſ. mediocreſ. paupeſ.
 q̄i de ciuitate migrent. pp̄oſ laſeſ
 deſert. ⁊ diſtinctiſ agminib; inēdibi
 li reuēntia uirū diſuſcipiunt. Om̄ſ
 parit̄ delectant̄ aſpectu. feliceſ ſe
 iudicant. q̄ poſſit̄ frui auditu. De
 oſculant̄ pedē ei uñſi. ⁊ licet hoc
 ille moleſte acciperet. nulla potat p̄
 noſ. ⁊ deuotoſ ratioē cōpeſcō nulla
 m̄dictione repellē. Velliſicabant
 q̄ pilof. q̄ſ potant de induit̄ſ ei uſ.
 ⁊ ad morboz remedia de panno
 laſeiuiſ aliqd̄ detrahebāt. oīa ſc̄a
 iudicanteſ. que ille tetigiffet. ⁊ ſe
 ſc̄ificari tactu eoz. ut uirū. P̄cedē
 teſ itaq; ⁊ ſubſeq̄nteſ. letabundif
 acclamatioib; applaudebant abbī.
 ⁊ diu int̄ agminū ſp̄ſſa m̄ta deten
 tū. tandē ſollēpni reddidē hoſpicio.
 Et cū t̄clatū eēt in publico de nego
 cio. pp̄t qd̄ tā uir di. q̄ cardinales

adueniant oblita fortitudinis sue ciui-
tas omni ferocitate deposita. se ita altbi
substituit ut obedientie eorum non inogruere
ille posset aptari. prope uisiculus.
hussa sequi uelle in qua posse necesse est.
Pacatis omnibus. reconciliata ecclesia.
firmata sunt plebes. concordie pactio-
nibus alia cepunt nasci negotia. et in
satiamenti diabolo. et in quibusdam obsessis
corpibus debachanti. oppositum est uer-
um illius christi. et incipanti uiro dei. de pos-
sessis atrius supueniente eminenti
ora uirtute. trita et timebunda diffu-
ge demonia. Et noua legatio non ro-
manum pragmatice conferens. sed diui-
nis legibus. fidei pagina allegans. pla-
tis in mediis litteris sanguine christi. sep-
tis et bulla crucis impressis. quod figura
auctoritate sua terrestria et inferna
subdit et curuat. In audita est nostris
temporibus. tanta populi fides. tanta in ho-
mine uirtus. in qua religiosa erat reuerentia.
cum signorum glorie dulcitate eorum. illius
scitanti altbi asserebant. et hoc deo in-
dubitante sentiret. ut quicquid ad domino pe-
terer impetraret.

Adducunt ergo ad eum nichil hesitantes
mulierem omnibus. nota. quod septem an-
nis immundus uerauerat spiritus. et pos-
tulant supplices. ut in nomine domini de-

moni impet fugam. et mulieri sos-
pitate. Que populi fides non minima
uicundiam uiro dei ingerebat. et humi-
litate magistra. scilicet inopsueta
experti non presumebat. et instante pe-
titione populi erubescere. et caritati
postulantium obstinati resistere. et
uidebat ei quod offenderet dominum. et o-
portunitatem et diffidentiam obnubulare
uidebat. si a fide populi. fides ipsa dis-
sentiret. Estuabat ergo seculum. et licet
signa non fidelibus. fieri oportere assereret.
ausus suos spiritui sancto committere. et orati-
oni incubens. celitus elapsa uirtute.
sathanam in spiritu fortitudinis incip-
par et fugat. mulierem reddit inco-
lume et quietam. letantur quod aderant.
et leuantes manus ad fidem. deo quod er-
celso eos uisitauit. gratias agere audi-
tium hoc uerbum. et prebuit fama. et
repente totam perculit urbem. peccata
per peccata. per copiam omnia. Conueni-
unt undique. de uiro dei sermo
habetur. uicque. dicitur publice nichil
ei impossibile esse quod ad domino postu-
let. et ad preces aptas dei aures di-
cunt. et dicit. et predicant. et affirmant.
Hec possit aspectus uel uel auditu
ullum faciat. irruunt alii in
presentiam eius. alii donec creat perfo-

rib; p̄stolabant. Cessatū ē ab officiis ⁊
artib; tota ciuitas in hoc spectaclū
suspensa manet. concurrunt postu-
lāt b̄ndicti ⁊ tetigisse eū singlīs saluta-

Tercia die reuideret
ad eccliam s̄c̄i ambrosii diuina
celebratū missa seruuū dī p̄cedit.
V expectante innum̄a ppli mul-
titudine int̄ ip̄a missa sollempnia.
dū clericis canentib; ip̄e s̄c̄i altare
sedet. puellā ei paruulā offēntes q̄
uehēnti impetu uerabar diabol⁹
orant ut misselle subueniat ⁊ dia-
bolū in ea debachantē elidat. Audi-
ta supplicatiōe astantiū. intuitus
p̄sonā frendentē dentib; ⁊ stridentē
ut q̄ intuentib; eēt horri. cōpass⁹
ē etati ⁊ uehēntie am̄icitatis illi⁹
⁊ doluit. Patenā ḡ calicis in q̄ diui-
na celebratū erat missa postu-
lat. in q̄ digitis latice sup̄fuso. int̄
se orans ⁊ de dñi uirtute ⁊ fident⁹ ozi
puelle salubre potū applicat. ⁊
cozpi ei stillā medicinale insin-
dit. hec in oia q̄i ureret sathanas
ī fusiois illi uirtutē ferre n̄ potuit.
s; urgente int̄nsec⁹ crucis antido-
to. festinant eḡchēs uomitus sordi-
dissimo tremebund⁹ erup̄. Sic pur-
gata p̄sona. diabolo p̄fugo ⁊ fuso.

laudes debitas dō canit ecclā. ⁊ p̄ accla-
matioēs letabundas alacer p̄ps ibi
dē donec diuina cōplem̄ missa in-
mobil p̄scūat. Sub aspectu itaq; oīū
incolumis puelli a suis domū redu-
cit. ⁊ uir tandē ap̄lo dimissus. ad
hospiciū reuirit. Nescio q̄ di iudicio
ea tēpestate in mediolano. iuxta
illd̄ ysare iūbū. pylōsi clamabāt alt̄
ad altm̄. ⁊ occurrebat onocentauri
demonia. ⁊ effrenatis discursibus
plurimos infestabāt. nec erat q̄ in-
solentie eoz. resistēt. cū dñi sub an-
selmi scismate q̄ p̄t̄ fautor. erri-
tāt. sacerdotes gēntes. uirgines squa-
lide. sc̄ificatioēs maledicte. altare
pollutū uā dī in pplm̄ puocassent.
Ar̄ ū in aduentu uiri dī. abdicatis
anselmi p̄stigiis. in sedis ap̄lice obe-
dientia sub innocēcio reuocata ec-
clā. impedita illa demonū licentia.
⁊ cotidie dabat locū. ⁊ ad p̄cessuū
dī diffugiebat diabolus. ⁊ si q̄ndo
resistē conabat̄. in t̄pō p̄flictu succū-
bens. glōsius pellebat. Int̄ eos ḡ qui
uerabant̄ mulier ḡndē uacuū me-
diolanensis ⁊ honorata q̄ndā maīna-
usq; ad eccliam b̄i ambrosii p̄ beatū
uirū am̄tis tēta ē. In cui⁹ pectore
plūbus annis diabol⁹ sedat. ⁊ iā ita

suffragat eā ut uisu ⁊ auditu ⁊ uo
p uata. frendis dentib; ⁊ lingua in
modū p mofcidis elefantine pcedis.
monstrū n̄ femina uidet. Sordida
ei facies uult⁹ t̄ribil⁹. flat⁹ fetidus.
inhabitatoris sathane colluuiates
talant. hanc eū asperisset uir di
nouit in hēntē ei. ⁊ inuisceratū dia
bolū. nec facile egssurū de domo. q̄
tanto possēdāt tēpe. Conuissus ḡ ad
pplm cui innuma aderat multitu
do. orare iubet attent⁹. ⁊ clerici ⁊ mo
nachis secū iuxta altare p̄sistentib;
mulierē ibidē iubet p̄stitui ⁊ teneri.
illa ū reluctans. ⁊ in diabolica n̄ nata
li uirtute recalcitans. n̄ sine alioz inui
ria ipsū abbeim pede percussit. Quē
diaboli ausū. mansuete ille p̄cepit.
⁊ ad expulsiōē n̄ indignatione ire
s; pacifica ⁊ humili supplicatiōē dñi
dñm inuocat ad iutorē. ⁊ ad inolati
onē hostie salutaris accedit. Quoties
tñ eandē hostiā signat. toties ad mul
ierē q̄. n̄ uisus eodē signo crucis edi
to. spm neq̄. ad lethā fortis impugnat.
Hāc ille malign⁹ q̄. t̄ies ad uisus eū sig
nū crucis extendit. percussū se indi
cans acrisseuit. ⁊ recalcitans p̄tia
stimulū. qd nā toleret p̄dit inuit⁹.
Expleta aū oratiōē dñica. efficacit⁹

hostē aggr̄dit⁹ uir beat⁹. Patene siq̄
de calicis sacri dñi corp⁹ imponens.
⁊ mulieris capiti supponens talia
loq̄bat. Adē inq̄ sp̄s iuder tuus. ad
ē sūma potestas. iā resiste si potes.
Adē ille q̄ p n̄a salute passurus
nē inq̄ p̄nceps mundi eiciet⁹ sord.
Hoc illd corp⁹ qd de corpe uirginis sup
tū ē qd in stipite crucis extē suē qd
in tumulo iacuit. qd de morte sur
rer. qd uidētib; discipulis ascendit
in celū. In hui⁹ ḡ maiestatis t̄ribili
potestate ē sp̄s maligne p̄ceptio. ut
hac ancilla ei egdiens. ⁊ t̄ingē eā
deinceps n̄ p̄sumas. Cūq; inuit⁹
deserens. ⁊ manē ult⁹ n̄ ualens. ar
ctius affligeret. tā magnā irā q̄
modicū tēp̄ habens. rediens sēs
par ad altare fractionē hostie salu
taris rite cōpleuit. diffundēdaq;
in p̄lo pacē ministro dedit. ⁊ con
fessi par ⁊ salus inteḡ reddita ē
mulieri. ⁊ iniquis ille uirtutifica
milia. q̄ntē sint efficientie ⁊
uitutis. n̄ p̄fessioēs; fuga coact⁹
ostēdit. fugato diabolo mulier
q̄. in tantoz sartagine corūtoz
carūter pestilens tanto tēpe
firuerat. m̄tis sue cōpos effecta.
redditis cūmatioē sensib; reuolu

ta int' fauces lingua confessa dñi
gras egit. 7 int' uita curatoe suū
pedib; ei' aduoluta ē. lngens peccle
fiā attollit' clamor. omīserat su
bilar dō. psonant etiam ita. bñdicit'
aboib; dñs. excedit ueniano modū.
7 seruū dñi sup' hominē fidet' fāsē.
lūq' facta caritate ciuitas ueniat.
Avdiebant' hec que mediolani
fiebant. 7 p totā italiā uiri dñi
discurrebat opinio. 7 diuulgabat'
ubiq; qd' furerisset ppha magni.
potēs in ope 7 sermōe. q' in uocato
noie xpi. 7 infirmos curaret. 7 ob
sessos ademonib; libāret. Mari
ma qdē eierat incuatioib; egri
tudinū grā. s; in demonib; elimi
nandis. frequētiōz opatio erat. qz
copiosior ueratoz. numer' adcripta
subsidia pcurtebat. 7 maior opatio
uitutū minores obscurat effectus.
lā ū p' frequētia pph. q' amane usq; ad
uespam forib; adsidebant. oppsi
ones uulgi p' corpis imbecillitate
n' ferent. ad fenestras domū pcedit.
se eis p' spiciēdū p'bebat. 7 eleuata
manu bñdicebat eis. panes q'q; 7
aq' deuehebant secū. q' bñdichi
onuēt suppositis. domū ea p' bñficiis
sac'mentalib; referebat. Ex uicinis

24
sane castris. 7 uicis 7 urbib; multi ad
uirū dñi pfluere iāt. 7 cōmuniā tā adue
narū q' ciuiū in mediolano studia erat
p' seq' sc'm. ex pete bñficiū. audire libū.
uide signū. 7 doctrina 7 miraculū ult'
q' edibile ē delectabant'.

Aderat int' eos qdā ex suburbanis. q'
puerū demoniacū illuc aduerat.
Qui repente corā omīb; ad signū cru
cis qd' uir scs edidit. de basili sui bra
chii fruit. 7 relisus humi q' mortuus
sine ullo sensu t'mobil' uisus ē. neq;
uer. neq; alit' erat in eo. t'mē cap' coz
dia eriguit. et superat uapoz. Dant
g' cetū locū ut possi pcedē. 7 admitti ad
uirū dñi. semineis pueri barulū. 7
attonita multitudo. tā misābil' cas'
p' solabat' aduentū. lng'ssus g' ad uirū
dñi hō ē. 7 puerū stupidū. nec aliqd' sen
tientē an' pedes. albis expositis. ait.
Puer iste dñe pat' quē an' tuos posuit
pedes. iā p' tēntū ademonio ac'ri
me uerat' ē. 7 q' c'ies ut ecclām
ing'dit' ut salib; erorizatis aspigit'
ut signū ei crucis inponit' ut euglm
audire cōpellit' ut diuinis int' eē
sac'mtis. offendit' habitatoz ei' dia
bolus. 7 torquet' ac'ri. Būq; in cū ce
tis ego p' forib; expectare signū scē
crucis. figurante te. 7 erendente

in p̄tōs manu s̄ac̄m̄taliū signoz ūtu
te erac̄bar diabol' uelut m̄t' s̄olito tor'
ad pueri ueracionē s̄ēculit' 7 sic iudē
torū corp' ei' occupans fere ei' uitalē
sp̄m̄ int̄cludit. S; 7 ip̄e puer cū audi
tac̄et ap̄d nos gr̄e q̄ adō accepisti opi
nio eralioz curatioib; suā sp̄ans salu
tē rogauit me ut ad te eū addūcerē
Obsecro ḡ p̄m̄iam dī ut 7 laborib;
meris q̄ in eius custodia opam dāpno
sā 7 p̄culosā impendo. 7 illi m̄sere
q̄ tanta ē q̄ntā ip̄e oculis p̄bas pio 7 con
sulto affectu subuenias. 7 rabiē de
monis n̄ usq; q̄q; p̄cedē paciatis
flebat ḡ 7 lacrimis ora p̄fusus p̄sente
q̄sq; cōmouit ut om̄s parit' suppli
carent. Tē uir dī p̄fidē eos in dī m̄ia
subens. baclo harundineo cui inni
tebat collū puero lenit' tangit. S; q̄
fr̄ ei' gerit uolens ex p̄iri q̄ arustico die
ta fuerant. latent' dorso ei' signū cru
cis imp̄ssit. Cūq; p̄us sine motu 7 sensu
nec uidens nec audiens an̄ pedes alt̄is
diuer tensus pauim̄to helisset. ad
tactū baci 7 ad signū crucis infre
muit. 7 t̄bat' ingemuit. lubet ḡ alt̄
sup̄ p̄u lectū eū poni. At ille q̄ er
inturia offensus. reiecit se in pauim̄
tū. 7 stridebat dentib; 7 mordebat
p̄curatōrē suū. 7 capill' eoz q̄ ad erat

mani' int̄dens. q̄ potat' conari se ab
eoz manib; abst̄hebat. 7 ab eis uir
tenit' potat'. Eia inq̄t alt̄ ad lectū
n̄r̄m̄ eū reducite. Orante itaq; alt̄e
7 fr̄ib; in oratioē p̄stratis q̄ ardn̄
tib; paleris que in lecto 7 t̄nebant'
diabol' tueret'. torūti estuantis
ut diuina p̄p̄inque passionē cla
morib; testabat'. lubet ḡ s̄es in os
patientis aq̄ b̄ndictā infundi.
Quā ille p̄ssis labiis 7 dentib; n̄
admittens. iur tandem cūneo in
firo. dissoluēte p̄ssura. uellet
nollet int̄ fauces 7 gutt' receptu.
Confestiq; ut penetrans s̄c̄ificatio
ad int̄iora descend'. q̄ infuso anti
doto uis maligna erup'. 7 uomitu
sordidissimo q̄ torrentis impulsu.
festina p̄cipitatioē rotat' eū igni
7 tume ha demon exiuit. Repen
te q̄ uidebat' mortuū uiuit. 7 de lec
to alt̄is q̄et' 7 icolumis surgens.
patriūq; suū āpleat' dō gr̄as san
sū inq̄t. Gr̄as agt' om̄s cōmunit'
dō. 7 q̄m̄ flebat' letant'. foris clamor
effundit'. resint' gesta. sup̄ tecta sol
lep̄m̄t' p̄dicat'. tota ad spectaclū
ouenit' ciuitas. b̄ndicit' d̄s. gaudet
p̄pls. i alt̄e tanti opis pat̄ore to
ci p̄lebis req̄escit affectus.

Ebricitantib; multis idē sōs manū
imponens: aq; bñdictā porrigens
ad bibendū sanitatē optinuit. ari
das manū: m̄bra p̄liti dissoluta tan
gens in colomitiā restituit. cecis
q̄ sub m̄ltor; testimoniū in eadē
ciuitate ut uident inposito signo
crucis. ap̄tē luminū potent opti
nuit. P̄ idē tēp' albanensis ep̄i quē
dñs p̄p in eadē legatioē s̄ collegā
dedat grā tēlandor; negotior;
hospitū inuāat: de his que tūne
ta fuerāt agebant ad inuicē. cū re
pente irrūt sup̄ eos adolescens ciu
arida manū erat: et reuota ad brachi
ū: ad uolūt pedib; et suppliciter
postulat sanitatē. lūe altas occu
pat: bñdixit qdē ab ip̄e p̄cep̄: et
ne ampl' s̄ molestia faceret. ubi so
lito seruitorib; inuolūt. Recedebat
ille n̄ secut' qd q̄ fierat. cū uenabil
ep̄e sub om̄i celeritate cū regēdi iū
bet: et manu arreptū tradit abb̄i.
hē inq̄t q̄ minime bñficiū s̄ secu
tus ē: ut recedēt obediuit. tu ne
claudas uiscā m̄e. q̄n poti' tu obe
di. et uirtute obediētie me iubente
astet' fac qd postulat. largire qd
petit: et fidens in ei' uirtute p̄ quē
expetit sanitatē postula: et ip̄etab.

ut et tu dedi munē: et ille de optata gl̄er
salute ad p̄ceptū ep̄i abb̄i app̄ensa
manū pueri inuocauit dñm. et ex
audiuit eū: et signo crucis edicto net
ui q̄ obriguerant extensi s̄t: et carog
afflictis: et gelauāt morib;: redeunte
sospitate ignita mobil' fact' ē: et flex
ibil': et dicto ciet' languidū dñi m̄brū
qualuit. Obstupuit ep̄e tā repentine
uitutis ammirans effectū: et m̄tia
ex tē uenatioē utrū di coluit: et mi
rator; illi ip̄e testis extitit et relator;
Coegit q̄ abb̄em. ut secū ea nocte ce
naret. Cui rel assensū utr' et cū mag
na difficultate optinuit. ea dū tar
at ratioē suā sū: qd intolerabil' un
diq; pp̄s expectaret. nec sine piclo
posse egdi uidēt. In cenandū ū
parapsidē inq̄ abb̄ comedat. ep̄e
ministri famulārī seruandū ē
didit: et p̄cep̄ ut seorsū reddita cū
om̄i diligētia custodiret. Elapsis
exinde aliqb; dieb; ep̄e idē febrū
uehementi ardore corripit: et recor
dat' hominis dī familiārē iuber
accēsi ministri. Dñcū inq̄t abb̄is
q̄ nup̄ ē t̄didit s̄ seruandū. huc ad
ueliē ne cuneteris. Cūq; ille ob
tulisset allatū. in funde inq̄t aq;
in eo: et panis et rigas buccellas

concede. Ad eū factū ēēt. osidens in chō.
2 altis pētib; se cōmīdāns. cōmēd. 2 bibat.
2 absq; ulla dilātione conuāluit.

Augebat aduentantū numerus.
2 mirifica opa ad se p̄p̄los inuitabāt.
nec usq; uirū dī dabat req̄es. dū cret
lassitudine alii s̄ q̄etē p̄ciuarēnt. ab
euntib; occurrebant aduenientes.
2 succedebant s̄ b̄nficia mendicantis.
līq̄s miles q̄dā in uillis suis puellā ad
uirū dī attulit. que ita exosa luce ha
bebat ut semp̄ clausis palpebris. q̄
brachiū opponēt oculis. ne aliq̄m ali
q̄ lucis partīclā se ei īgēret. duelle
bant aliq̄n opposita brachia uiolēt.
2 cū eilum se īsfundēt clamabat. 2
flebat. 2 erat ei claritas p̄r uelatu. 2
lux uisā q̄ aculeos ei cērebro īfinge
bat. B̄ndicīt infantule uir dī. 2 signa
clm̄ crucis faciens sup̄ eā. īnquillio
rē dimittit. 2 dū domū referret. ult
apit oculos. 2 pedes sine uectore ipsa
reuitit. Et ip̄o in loco mulieri. ademo
nio uerare multis astantib; ap̄re
mīscdiaz. idē se s̄ optinuit sanitatē.
ā p̄p̄tā aduenāt. 2 fama uirtutū
aduentū ei p̄cessat. 2 cū debito gau
dio 2 apparatu tante gl̄e uirū ei ui
tas letabunda suscep̄. Et ne diu
p̄p̄i defidū dilatio suspēdēt. q̄ sic

mediolani miracula facta audierat.
signū ab eo optabat. uidē. aduenit
p̄ eū repente rusticus q̄dā. q̄deme
diolano secut' eū fuerat. uxorē demo
niacā secū adducens. quā an̄ pedes
ei lacrimabili uoce īntinsec' p̄stās
an̄ietates deposuit. Hec mox in
2 tumeliā altis posuīt se mulie
ris diabol' locut' ē. 2 ī rīdīs seruū
dī. n̄ īq̄t de camicula mea. hic p̄
rulos edens. 2 brasīcas dē uozans re
peller. Multa ī hīc modū īnuirū
dī iacēbat. 2 uicia. ut blasphemis
p̄uocat' īmpatīent' ferret opp̄bā.
2 2 fundēt īp̄sentia p̄p̄i. cū laes
siri se indignus audiret sermonib;.
S; uir dī astūci' īntelligens. ī rīso
rē īrīsīt. 2 ultione n̄ īpe ei petens.
s̄ ad d̄m remittens. ad ecclā scī
fyrī. demoniacā illucī p̄cep̄. Vo
luit q̄ppe cūatiois illi gl̄am dare
martyrī. 2 p̄micias op̄ationū
ūrtutis ei assēbi. At uisēs fyrus. ad
hospitē suū remīsīt negociū. nec
īn ecclā sua q̄ppīā s̄ defēns. īntactū
op̄i reduci uoluit ad alt̄em. Redu
cit' ḡ mulier ad alt̄is hospitū.
garrīente posei' diabolo. 2 dicēte
Hon īne fyrus ei eriet. n̄ me expel
let b̄narchū. Ad hec seruus dī re

spondit. Hec syrus nec te bernard' eici
et s' dñs iherp'e. Vñsus adorationē
p salute mulieris dñōsupplicabat.
Tū ū spē nequā uelud pōri impbitate
mutata. q' libens inq' egderer ab hac
camicla. nūl inea sentiēs n' molestiā
gūē. q' libens egderer. s' n' possū. Inq'
rogat' causā. q' necdū uult magnis
dñs aut. Cui sēs. Et q'sē magn' dñs. Vñ
ille. Ihe nazaren'. Ad quē rursū uir dī.
Vñ u' thm nosti. aut si uq' uidisti eū.
Vidi inq'. Vbi nā eū uidisti. In glā.
V tu in glā fuisti. fūi qdē. V qm in
eristi. Cū lucifero inq'. multi cecidi
mus. hec aū oīa uoce lūgubri pos
uetule audientib; omib; loquebat'.
Respondente aū albescō. nūqd n' in
illā glām redire uelles. et restitui in
g'dū p'stinā. rursū uoce mutata. et
mūro in chachumans. hoc inq' tar
dū ē. V nich' ult' locut' orante atq'
rūis uirō dī. neq'ssim' ille uict' abs
cessit. et mulier s' reddita. qntas po
tuit grāsegit. Reuīt' g' uir eū mu
liere. et p totā uia. in columitati et
gaudens expectantib; amicis
domū sue reddidit. Letabant' om's
q' ordine rei geste audierant. s; re
pente gaudiū uir' in merore q'
u dom' sue limina mulier atigit.

rurs' intrat diabol'. et infestior solito
miseric'ā discerparet. Qd faceret miser
marit' q'se uir' nesciebat. Cohabitare
cū demoniaca molestissimū. reliquē
impūū uidebat. Surgit g' et assūpta
secū muliere rursū papiā reuīt'.
Vbi eū uirū dī n' inuenisset usq;
cremonā p'seqt' abeuntē. Indicat qd
factū sit. et ut grām inueniat lacrima
bilis deprecatur. Hec defuit p'le peticio
abbis clemētiā. s; p'cip' ut ecclā in ci
uitatis illi inq'diat. et an corpa mar
tyrū orans expectet donec ipse seqt'.
Itaq; memoz p'missi ēca noctis cre
pusculū cētis dormitū euntib; ip'e
uno tñ p'seqūte ecclām inq'dit'.
tota nocte illa. oratio uacans. opti
nuit ad dñō qd petebat. et impetra
mulieri sanitate. iub; eā secure
reūti ad p'pā. S; cū reditū ad sedia
boli sic iā ex p'ta fuerat formidaret.
collo ei alligari cartulā hec ūba. et
nente p'cep'. In nocte dñi n'ri ihu xpi.
p'cipio t' demon. ne hāc a'm p'sumas
mulierē et inq'ge. Qd mandatū eū
tanto timore suscep' diabolus. ut
mulieri reg'sse ad p'pā. nūq' dein
ceps app' inq're p'sūpserit.
Erat ē in eadē ciuitate demoni
acus q'da. cui passio mltos ad

risu comouebat cum alii qui senioris ani-
 mi erant elementissimo ei coparentur
 affectu. hic ita latrabat ut si audires
 nec uideres personam canes edes. hunc ad se
 adductum uirum cum latente audisset in-
 gemuit quod eo in latrabat quod solent pecus-
 si ut obruti canes uasculi et ringerent in-
 cussiones. Sed et in presentia uirum di-
 anhelans et latrans ac uis solito tenebatur.
 In epato itaque diabolo et inuitute christi
 expulso homini impat ut loqueretur
 Purgat homo intrat ecclesiam. in te
 sacramentis crucis signo se munit
 audit euangelia. confitetur orat. et cetera sa-
 ne multis officia deo reddit et secreta.

Quia secundo per mediolanum eodem anno
 pariter sanctus transiret oblata est ei demo-
 niaca mulier. Hanc eo tempore aberat ^{nota}
 quod per multum uirum di-
 ciuitate predicta sua
 illustrauit presentia. hanc possidebat
 demonum quod in italica in hyberia lin-
 gua loquebatur. nec satis certum utrum un-
 ceterum bilinguis anduo. sui quodque sermo
 nisi idiomate utens. et tam per in hec
 in illa sonabat ut dices hic qui loquitur
 ligur est hic hispanus. hec autem genu pas-
 sione et poplitis tremore tenebatur.
 hec cum ad uirum di-
 adducta fuisset
 saltu secundo sanctum in quo sedebat in
 opinata celeritate transiit. Reduc

ta et interrogata quod sibi uellet et saltus
 et fuga. et in egestanti et uetule tanta
 uir et uelocitas uenisset. respondit
 hanc et agilitatem et presentia in ecclesia
 boli ut currentes comprehenderet equos.
 et eorum dorso sine ullo amminiculo
 insiliret. hec sequenti die dum in ecclesia
 diuinis quille celebrabat officium
 in te ceterum crudelissime et diuissime
 coram omnibus uerata est. Compassus ab
 bas mulierum iam sepe in talibus ex-
 ptus di-
 clementia. impat diabolo
 ut recedat. ille ad impium seruum
 di tremebundum euamuit mulier
 uirum non solum auerationes. et a neruorum
 et tractione in mortuo ualuit.

Hec et alia multa in alpibus instituit
 opat et uirum di-
 diuisa loca plus
 trans. benefaciebat his qui infirmi
 bant. illuminando cecos. erigen-
 do debiles. curando febricitantes.
 maxime opprobros ad diabolo diligen-
 tiori studio purgans. et que maligni
 fedauit spectacula. et templum deo
 acceptabilia. et fecerat multa in hec
 uirum probabilia et laude digna con-
 currebant. Et alii quod de doctrina. alii
 mores. alii mirantur miracula.
 Ego quod de et grauibus his omnibus hono-
 re defero. et per omnibus quantum in me

ē hoc sublimi dūco: hoc ppenfi p dīco:
qđ cū ēēt uas electiōis: 7 nom xpi corā
gentib; 7 regib; ferret in spid: cū obe
dient ei pncipes mundi: 7 adnutū
ei in omī natione starēt epī: cū ipā
romana ecclā singlari pūlegio ue
nāret ei: filia: 7 qī gñali legatiōe
cessa: subiecisset ei gentes 7 regna:
cū qđ glōsū iudicat dicta ei: 7
ūba: 7 firmarent in tractib; nūq; ex
cessit nūq; sup se in mirabilib; am
bulauit: s; semp de se humilitē sen
tens: uenabilū opm in se auctore
ēdidit: s; ministrū: 7 cū ēēt omīū
iudicio sūm: suo s; iudicio s; stitit
in sūm: Soli dō qđ qđ fecit assēpsit: im
mo se nich boni aut uelle aut pos
se in spirante 7 opante dō: 7 sen
sit 7 dicit: Sed aderat uis diuina:
intēpe accepto 7 indie salutis:
seggans in euglm suū seruū suū:
cui humilitatē respexit: cui
aīam spē sēs ornauit: 7 qđ since
ritatē ei nulla maculabat dupli
citas: nec in trūpebat bonū ei: qđ
bet 7 spsio falsitatis: i loco suo idē
spē manebat imobil: Qui ut sēp
splendidiōr ēēt: 7 purior: cotidie
in fornice pbabat: 7 neqđ ei rubi
ginis obrīperet crebris malleor;

21
ictib; in uincula tūdebatur: Flagellabat
7 arguebat: nā ad penā pē mīne: s;
ad glām pūritate: nūq; ei defuit
stimul: egredimur: 7 cū sciret uir
tē in infirmitate p̄fici: sufficientē
s; in hoc erpiebat grām: qđ uidet
suos omīs qntulūcūq; ex t ordina
rios mor: lūma illi cotidiane af
flictiois: abiadi: Erat qđppe caro in
firma: s; spē pūpt: 7 qđ in corpore
delectari n potat: tot delecta
bat in dño: nec aliq; scli hui abicioē
pulsabat: qđ solis celestib; inhiabat:
Et ecclē destitute pastorib;: s; eū
in epm elegerit: Elegit eū domestica
lingonensis ecclā: elegit cathalau
nensis: In italiā ciuitas ianue sis:
7 mediolanū: metropolis ligurū: hic
optauerit pastore 7 magistrū: Remi
nobilissima ciuitas francie: s; bel
gice pūncie capd: ei dñationē abi
uit: Omib; hui uocatiōib; ppositis:
n sollicitū animā ei: honoz oblat:
nec morē pes ei: ut inclinaret se ad
glām: nec magis eū delectabat ty
ara 7 anul: qđ rāstrū 7 sarcul: Peti
tib; se n aliqñ negauit: qđ petebat:
nec concessit: s; dicebat eis: se nē
fauit: qđ obedientia iuberet fac
turū ut seruū: Aiebat aū se uenit

se in ministeriis s. ministerii et ministerii
seruitute cui obligatus erat in suam uolun-
tate se non posse absolui. Que res cum referret
ad fratres respondebant. Nos omnibus que pos-
sidebant uenditis inuenta preciosa mar-
garita comparauimus. Ad patrimonium disiecta
redire non possumus. Id si per petrum et ad petra-
tum nobis perierit et subis et margarita pri-
uati fuerint expectatio nostra male
pulsus est si oleo nostro effuso. clausis ianu-
is sicut fatui indicem. Quidam enim
sunt ex filio sanctissimi fratres et domini pape aue-
toritate muniri erant neque gaudium
eorum tollere posset ab eis et aliorum consola-
tio eis fieret tribulatio et eorum inopia ali-
orum plenitudine cumulari et his aliisq;
rationibus seruuldi ex pugnauerant pe-
titorum et iam diuulgatum erat utque abbe-
m sic statum esse in ecclesia sic in hebreorum po-
plo moyses fuit quicquid non esset pontifex
aaron in unum et sacrum pontificem et
dispositionibus ei tota leuitica omni tempore
successio paruit.

In Alpes transcendat et descendebant in
occursu ei de summis rupibus pastores et
armentarii et agiles hominum genus et con-
clamabant a longe benedictionem petri-
tes et reptabant per fauces montium re-
gredientes ad caulas suas colloquentes
ad invicem et gaudentes quod sancti dei ui-

dissent et manu sua super se extensa
optate benedictionis gratiam acceperissent.
Tandem crisopoli ueniens usque lin-
gonas sollempniter deducit et ea quod sine
fratre clareuallenses occurrunt. Pro-
uoluti pedibus surgunt ad oscula
et uicissim colloquuntur clareuallenses
eum deducunt ala et dissunt frater et g-
gati in unum et in terra deuotione dilec-
ti prem suscipiunt. Agitur sine tu-
multu cum omni gemitu leticia fa-
cies quod de puriore hilaritate dissimu-
lare non poterant et castigat actionum
et locutionum modum metas proprias non
transgrediebantur et cohibebant se affec-
tiones ipse ne quid agerent in quo dissolu-
tionis nota religionis matritate offen-
deret. In tanta abbatis mora nichil in cla-
raualle potuit diabolus terere nichil
in terra rubiginis sue meris affri-
cuit mentibus nec aliquam parte domi-
ni super petram fundata mota est. Ita
opus suum seruus dei absens corpe
presens spiritu orationum instantia mu-
nerat et solidabat ut nec ruina ali-
qua instantis obstructionibus de hisce ui-
deret. Hulle in aduentu ei lites ser-
uate sunt nodia enutita in presentia
iudicis erupunt. Hic tumores
aduersus portes de austeritate aut du-

ricia. michi p̄ores adūsus iuniores de
 dissolutioe aliq̄. ul' remissioe causa
 ti sunt. Integer unūsoꝝ stat' s̄oꝝ
 societatis meta unitas om̄s uni' mo
 ris in domo dī in pace ⁊ sc̄monia
 inueni' s̄t. Ascendentes scala iacob.
 ⁊ festinantes ad intuitū dī. cuius
 delectabil' aspect' in sup̄ioribus
 eminebat. Abbas autē uidens sathā
 nā sic fulgur cadentē de celo. eo
 humilior ⁊ subiectior dō erat. q̄
 intelligebat de fidis suis dīm eē
 p̄piciū. Nec de hoc in se glabatur qd
 subiciebant ei demonia. q̄n po
 tius in dño gaudebat qd noīa
 fr̄m suoz septa uidebat in celo.
 quoz unanimitas inuaculata se
 custodiret ab hoc sc̄lo. Aderant
 ei in filiis suis uenabiles fr̄es
 sui de q̄b; sup̄ fecim' m̄tionē. ad
 erat Godfrid' p̄or eidē loci. p̄p̄in
 quus ei ⁊ carne ⁊ sp̄u uir sapiens
 ⁊ stans q̄ ē religioſi ⁊ prudentie
 m̄to. p̄ea in ecclia lingonensi fac
 tus ep̄s ⁊ sc̄itatis formā retinens
 ⁊ dignitatis inq̄ ē honore n̄ minui
 ens. usq; hodie eḡdies. ⁊ inq̄diens
 laudabil' p̄seuāt. hic ḡ atq;
 alii plures uiripuidi. ⁊ de cōmu
 ni utilitate solliciti. uirū dī cui

n̄satio in celis erat. aliqui descendē
 cōpellebat. ⁊ indicabat ei q̄ dom' ne
 cessitas exigeret. Insinuauit itaq; ei
 locū angustū. ⁊ in cōmodū. inq̄ se
 derat. nec capax tante multitudi
 nis. ⁊ cū cottidie caruati aduentan
 tū numer' augē. n̄ posse eos intra
 structas recipi officinas. uir ora
 toriū solis sufficere monachis. Addunt
 q̄ se fidasse inferi aptā planctē.
 ⁊ oportunitatē fluminis q̄ infra
 illabit. ibiq; locū eē spaciosū. ad oīa
 q̄ ad monastii necessitates ueniūt.
 ad prata. ad colonias. ad uirgulta. ⁊
 uineas. ⁊ si ex una parte silue uide
 at' de cō clausura facile hoc parieti
 b' lapideis quoz inq̄s ē ibi copia pos
 se suppleri. In p̄mis uir dī n̄ adq̄euit
 filio. Videtis inq̄ qz multis erpen
 sis ⁊ sudorib; dom' ista parata ē. subli
 mis ē ecclia. dom' lapidee ⁊ sumare
 fr̄. aq̄ duct' cū maximis sup̄tib; p̄
 singlas officinas cōducti. Si hec oīa
 fr̄gim'. poterit hoīes sc̄i male de
 nob' sentire. qd aut faciles s̄m' aut
 mutabiles. aut nimie q̄s tū n̄ habe
 m' diuitie nos faciunt insanire.
 Cūq; certissimū sit nob' penes nos
 n̄ eē pecunias. uirbo euangelico uob
 dico. qz edificatio turri fuit operis

necesse est supputare expensas. Alioquin
cum cepit et defecit. dicitur ei. hic homo
facilius cepit edificare. et non potuit con
firmare. Ad hoc fratres respondunt.
Si consummatis his que ad monasterium per
tinent. habitatores cessarent. mitti deus
stare posset sententia. et cessandum ab
opibus. rationabilis censura. Ne vero cum
cotidie gregem suum deus multiplicet.
aut repellendi sunt qui mittunt. aut
prudenda mansio. in qua suscipiantur.
Hec dubium est quod parat mansores. qui
preparent mansores. Absit autem ut per diffi
dencia superflui. et fusionis huius incur
ramus discrimina. Audientes hec abbas
fide et karitate eorum delectatur. et ali
quando tandem consilium adquevit. per terminis
tunc per super hoc ad dominum perib; fuisse
in nullis quique reuelationibus. prestensis.
Gauisi sunt fratres. ubi uerbum effusum est in
publicum. Audiuunt hoc sancte memorie
nobilissimus princeps theobaldus. et multa
in super cedit. et ampliora spondit
subsidia. Audierunt episcopi regionum. et ui
ri incliti. et negotiatores terre. et hylari
animo sine extractore ultro ad opus di
copiosum tunc suffragia. Abundantibus super
tibus. conductis festinant operari.
unum fratres portam incubebant opibus. alii
cedebant ligna. alii lapides conque

drabant. alii muros struebant. alii
fundabant ecclesiam. alii diffusis li
mitibus. pareiebant flumini. et tol
lebant saltum agrum. ad molas. fullones.
et pistores. et coriarios. et fabri. alique ar
tifices. congruas aptabant suis opibus.
machinas. ut scaturiret et perduceret
uicique opere in omni domo. sub tra
neis canalibus. deductum riuus ultro
ebulliens. et demum gruis inmissus
per omnes officinas expletis. pingata
domo ad cardinale alium reuertitur.
que diffusa fuerant. et flumini per am
redderet quietatem. In opinata cele
ritate consummati sunt muri. totum mo
nasterium abutu spaciosissime complec
tentes. Surrexit domus. et qui animam
uiuente atque motabile habet. nu
per nata ecclesia. in breui profecit et eunt.
aborabat ea repellere sub
scismaticeorum oppressio. tota burde
galensis ecclesia. et non erat tanta
uia que posset resistere principi. cuius
animum inducunt deus. qui annu
ente guarido engolismensi episcopo.
et instillante in eorum et dissensionis
semina. factus erat scismatis defen
sor. et auctor. Quicunque susceperunt
per leonem non subscebebant. persecu
tionibus. expositi. alii dampnis. alii

p[re]ceptio[n]ib[us] multabant[ur] alii a sedibus
 p[ro]p[ri]is pulsi. erulare cōpellebant[ur]. Si
 bilabat in aurib[us] comitis illi crebri
 p[er]suasio[n]ib[us] q[ui] serpentis antiquus ue
 terator. ille q[ui] diu in partib[us] illis se
 dis aplice fuerat legat[us] n[on]ne amagis
 t[ame]n tanto deiecit[ur] n[on] poterat se pari sue
 solius eccle[si]e ep[iscopu]m q[ui] se uidat[ur] toti aq[ue]
 tante p[ri]ncipē et magistrū. Erubescē
 bar enī ad p[ri]mā domū redire cui
 potentatui et turonica et burdega
 lensis et ansiensis p[ro]uincia subdite
 fuerant. et q[ui]cqd[am] a collib[us] hyberoz
 usq[ue] ad ligeri cōplechit[ur] et claudit
 ocean[us] paruerat ei impio. Consue
 tus ē p[re]dari p[ro]uincias et sub titulo
 iusticie de causis emg[er]entib[us] face
 q[ui]stū infinitas aggr[eg]at pecunias
 q[ue] erant s[ed] in ydoli et in apostasie
 simulacru[m]. Videns itaq[ue] p[er]isse s[ed]
 ex actionū auctoritatē et sola do
 mū que nup[er] multis stipata clamo
 rib[us] iā carebat et aris impacient[er]
 ferens q[uo]d man[us] ei n[on] implerent[ur]
 munib[us] h[omo] serpentine astucie.
 festinato ad petru[m] leonis misit ut
 ei legationē cederet. et ip[s]e ei fidei
 tate iurata obediret. Insuper p[ri]n
 cipē t[er]re et q[ui]scūq[ue] posset ad ei[us]
 p[ro]p[ri]ū inclinaret. Causus homo

p[er]ditionis q[ui] locū in q[uo] dilaret mali
 cia suā se inuenisse putauit. cito an
 nu[n]t[us] et libent[er] in astipulationē et po
 rris gilonē tusculanū cardinale ep[iscopu]m.
 q[ui] solus de romanis cū pet[ro] portuensi
 ep[iscop]o ei adhesat celerit[er] delegauit. Por
 ro g[ui]ard[us] q[ui] p[ro]p[ri]us se mutilatū dolebat
 resūpsit cornua. et deinceps cepit se
 curior et audacior apparē. Nā et q[uo]d
 an[te] n[on] fecat publice p[re]cedebat mitt[ur]
 ut ip[s]a sac[ra] officii insignia ampliorē
 et reuēntiā in p[ro]p[ri]os uendicaret. Ag
 g[re]dit[ur] g[ui]ard[us] comitē multis pecuniis. iura
 dit animā ei[us] ratio[n]ib[us] uenenatis. et
 hominē p[ro]mptū facile seducit et corru
 pit. In p[ri]mis ab urbe picta uenit.
 Guillelm[us] ep[iscop]us uir honest[us] h[omo] catholic[us]
 in societate et defensione uniu[er]sali
 eccle[si]e stabilis uolent[er] expellit[ur] et abi
 rardo et cardinali adiutore suo q[ui]
 petru[m] abdicabat clāpnat[ur]. Erāt et
 alie familiares cause p[ro]q[ui]b[us] ei amil
 to t[er]p[er] comit[is] infens[us] data occasione
 libentissime eū p[er]seq[ue]r[etur] et ab iurat[ur]. Vi
 su ē aut[em] tā g[ui]ard[us] q[ui] comit[is] ut ad
 affirmacionē partis sue sine mora
 pictaui crearent ep[iscopu]m. et inuenerūt
 abitiosū nobile q[ui]dē gen[er]is et degnem
 fide[lem] que ut gen[er]i suū eū eo in causā
 ponent[ur] q[ui]b[us] clā ex claretis sentien

tib; elegerit. ꝛ ꝑꝑhanas ei imponentes
manꝝ erectibile capud ei nꝛ tñ unxerit
qꝛ ꝑꝑaminauerit. Simile huic mon
strũ in le mouicensi ecclã in lꝛꝑꝑre
rẽ tñ mulsũ qñda dozatense abbem
quẽ nꝛ multo post ultio diuina secu
ta ẽ. 7 cadens resupinꝝ de eqꝛ in uia pla
na. uno tñ lapide ultore. qꝛ ad hoc
ibierat relictꝝ in furo capiti eius. ce
quassato cerebro exspirauit.

Audiens hec 7 huiꝝ mōi uir uenabi
lis gauisfredꝝ carnotensis epꝑ. cui
a papa innocentio aqꝛtanie legatio
fuerat cōmdata. uehementꝛ indoluit.
7 succurrendũ ꝑꝑchitanti ecclẽ ꝑꝑosi
tis aliis negociis. sine dilatione ulla de
creuit. Abbem gꝛ clareuallense ꝑꝑetit
7 obsecrat. ut sꝛ ad tanta mala elimi
nanda succurrat. Assensit uir dñ. 7
se in ꝑꝑrimo ꝑꝑꝑagationẽ monachoz
in britanniã. in locũ quẽ iurta nam
netũ comitissa et mꝛgardis ꝑꝑauat.
ducturũ intimitat. 7 ꝑꝑmittit disposi
ta illa domo sedm genꝝ 7 species suas.
secũ eo in aqꝛtaniã ꝑꝑfecturũ lbant gꝛ
simul. 7 ne multis ambagib; utar. si
mul nãnetũ uenerit. Erat aut in regi
one illa misera mulier que aqꝛda ꝑꝑe
tulante diabolo uerabat. apparuit
aut ei lãsciuꝝ ille diabolus in specie

milicis male pulcher aspectu. 7 in
amore suũ intꝝ suggestioẽ latenti.
erẽ locutioẽ blandienti animũ
ei fallacitꝛ inclinauit. Cũqꝛ assen
sũ mulieris optinuisset. ex ꝑꝑansis
brachijs pedes ei sup unã manuũ
suarũ posuit. Alia uꝛ manu capd ei
opuit. sqꝛ eã huiꝝ fedis signo dotauit.
Illa qꝛde uirũ habebat strenuũ mi
litẽ. sꝛ huiꝝ erectibilis cōmici ꝑꝑr sus
ignarũ. Abutebat gꝛ ea qꝛ in eodẽ
lecto cubante marito inuisibilitꝛ
impurissimꝝ ille adultꝛ. 7 inẽdibili
uerabat libidine. Sex annis tñ
latuit malũ. nec deterit mulier
ꝑꝑdita tanti cōmici ꝑꝑbrũ. Septi
mo uꝛ anno ꝑꝑfusa ẽ in se ipã. 7 er ꝑꝑu.
tũ ꝑꝑꝑ colluisione tñ tñmũe tꝑꝑi
tudinis. tñ ꝑꝑꝑ tñmũe dñ curꝝ iu
dicio singlis mōmĩtis tñmebat intꝝ
cipi 7 clãpnari. Confugit ad sacdo
tes. 7 ꝑꝑactm ꝑꝑfuit. ꝑꝑagrat loca
scã. 7 scõz. implorat suffragia. sꝛ
nulla ei ꝑꝑfessio. nulla oratio. nul
la elemosinarũ largitio suffra
gat. Corridie ut ꝑꝑus. 7 in ꝑꝑortum
a demone infestat. Deniqꝛ in publi
cũ scelus tñ effusũ ẽ. Quo audito
7 cognito maritꝝ ei tñubnũ ere
ciat. Intea ad locũ ꝑꝑdictũ. uir dñ

cū comitatu suo aduenat: cui ut audi-
uit aduentū infelix mulier: se ad pe-
des ei tremebunda precit. Apit ei
lacrimis pfusa passionē horribilē. ⁊
ludificationē inuictatā. ⁊ qd nich ei
pfecisset qēq; fecisset apbr̄is ipata.
Addit s abopp̄sore suo aduentū ei
p̄dictū ⁊ minacit ei in d̄ictū. ne
ante ei ueniret p̄sentia. q̄ nich ei
p̄desset ⁊ ip̄e recedente alt̄e q̄ fue-
rat amatoz. crudelissim̄ ei fieret
p̄secutoz. Audies hec uir di. blandis
uerb̄ ⁊ solat mulierē ⁊ de celo p̄mit-
tens ei aur̄ illū p̄cep̄ ut die alt̄a iā
enī nor instabat. ⁊ fidens in d̄no
reuitat. Reuisa manecū uir̄o di blas-
phemias ⁊ minas q̄s eadē nocte ab
incubo suo audierat retulisset. ne
cures inq̄t uir̄ di minas ei s; tolle
baculū hē n̄m. ⁊ pone in lecto tuo
⁊ si qd pot̄ agat. Egit mulier qd ius
sū fuerat. ⁊ tēcubans in lecto suo
signo crucis munita. iuxta se ba-
culū ponit. Ad ē ille ⁊ t̄m̄uo. s; ad
⁊fuetū op̄ nec ad ipsū cubile p̄fu-
m̄t. accedē minac̄ t̄n̄ ac̄ r̄ime. qd
discedente uir̄o di ip̄e iei sup̄licia
instabat dies ⁊ reuitet
d̄n̄ica. ⁊ uoluit uir̄ di p̄dictū
ep̄i p̄p̄m in eccl̄iam accersiri. Cūq;

ip̄a die mart̄i p̄p̄s ad eccl̄iam ueniss-
set in t̄ missarū sollempnia. comitan-
tib; ep̄is. Gaufrido carn̄otensi. ⁊ be-
cio nānetensi. ip̄e ad ab̄onē ⁊ scend̄.
⁊ ut om̄s q̄ in eccl̄ia erant accensas
candelas in manib; teneat locutū
edicit. Qd ⁊ ip̄e cū ep̄is ⁊ clericis facies.
inauditos diaboli ausus publice apit.
⁊ fornicatozē sp̄m q̄ in tā horrenda in-
q̄nam̄ta q̄ ⁊ n̄at̄m suā erat serar.
cū om̄iū fidelū q̄ aderat subseptioē
amarē marizat. ⁊ auctoritate xpi tā
ad illā q̄ ad om̄s mulieres deinceps
in t̄cheit accessū. Extinctis itaq; sa-
crām̄talib; illis luminib; extincta
ē deinceps tota uirt̄ diaboli. ⁊ mu-
lieri p̄⁊fessionē cōmunicanti. nū
q̄ postea apparuit inimic̄. s; ure-
gressibilē eliminatus ausugit.
His ita p̄actis simul alt̄s ⁊ legat̄
inḡdiunt aq̄tantiā. In t̄m̄gitar
d̄us assensu comitis burdegalensē
archiepat̄i occupauit. ⁊ simul
burdegalensē ⁊ engolismensē deti-
nebat eccl̄iam. S; effluentib; pecu-
niis q̄s in assensatoz manū iniecit.
⁊ maḡ ac maḡ cognita uirtate iā
defluebant ab eo subsidia p̄ncipū.
⁊ p̄fidie ei t̄mebāt fieri defensorē.
Morabat̄ itaq; in locis illis inq̄bus

securiorē se putabat. nec iā facile pub
licis se uentib; p̄sentabat. Vt enī p̄
gesta hūit repetam; ū p̄mū cepit au
diri. qđ ad ūsus ecclām dī girard' ille
machinaret' ab innocentio p̄p̄ adhuc
ingallus demorante. missi sūt alib; n̄r
clareuallensis. ⁊ ioflen' uenabil' ep̄c
sueffionensis. ⁊ pictaui usq; uenerūt.
ut t̄a ipsū qđ p̄dictū p̄ncipē ueni
rent. At ille iā eodē p̄ncipe p̄suaso.
impudent' in ecclām catholicā. ā qua
se p̄cidebat. uicia iactari. ⁊ pollici
tā p̄ri innocentio sub t̄hē obediētā.
anacletū suū electū dignū. ⁊ q̄cūq;
ei nō obedirent erroneos ⁊ acēphalos.
Vñ factū ē ut animati ⁊ armati. in
insaniā clerici publice ex eadē p̄se
cutionē catholicis intinaret. Prūus
t̄nq; ab unitate se ipsos talit' p̄cidit
sent. optulāt alib; sc̄s t̄neoz ecclā sa
crificiū dō. Post cui' decan' dīscessū
eī dē ecclē altare inq; diuina mistia
celebrabat impie qđ dē s; n̄ ip̄ uenēfic
git. Si qđ post breue tēp' p̄cussus a dō.
cū animā exalaret. domū inq; mo
riebat' plenā uidit demonib; ⁊ se
a demonio iugulari clamitans.
eultellū a c̄cūstantib; postulabat.
quē iningeret gutturi suo. ut ex t̄e
to demone uideret. Sed diabol' cui

dat' erat eū int̄ hec ūba ex t̄mū. ⁊ p̄f
tilentē aīnū in infernū demisit.
Archip̄br' qđ p̄t in uasoz pictaui
sis ecclē sinodū denuntiabat corā
ip̄is qđ ad uentū p̄fidie inuitabat.
a diabolo corrept' ē. S; ⁊ in alios mul
tos qđ in sc̄smate illo feruentiores ex
titant. man' diuina manifestā ex
ercuat ultionē. P̄t h; ⁊ alia hui' mōi
an' hoīes ⁊ fundi cepit girard'. ⁊ ti
nēs opponis qđ negari n̄ potant. con
uent' publicos euitabat. Si gēatū ē
int̄m comiti priuos illustres qđ ad
eū securi audebāt accedē. qđ albas
clareuall' ⁊ ep̄carnotensis aliq;
ep̄i ⁊ religiosi uiri. colloqū ei expe
teret. quoz erat studitū ut secū de
pace ecclē ⁊ de malo remouēdo t̄cla
ret. P̄suasūq; ē illi ne tantoz deuota
ret colloqū. qđ potat fieri. ut com
mūcato cū eis silio. ⁊ facile eēt qđ
in uidebat' difficile. ⁊ qđ uidebat'
impossibile. repentinop uenit pos
sibile reddet. Itaq; apđ particinacū
hic inde ueniūt. ⁊ ip̄mis de diuī
sione ecclē ⁊ desc̄ssura ⁊ obstinatioē
qđ infra alpes in sola aq̄tania qđ si
nebule corruptela ⁊ sedat' multis
modis ⁊ ratioib; a seruīs dī comi
ti intimantū. qđ ecclā una ē ⁊

q̄c̄q̄d̄er̄t̄eāē q̄ier̄t̄ archā iudicio dī
nec̄eē ē int̄ire 2 dilui. Adducta q̄q̄
exempla datan 2 ab̄ron q̄s̄reatu
sc̄ismatis t̄ia uiuos absorbuir̄ nec
tanto malo uindictā dī aliq̄n̄ defu
isse monstratū. his auditis comes
ex parte sano usus ē filio. 2 respond̄
se inobediētiā innocentū pape pos
se sedare 2 sensū s̄ in restitutionē
ep̄oz. q̄s̄ de sedib; suis expulsi. nul
la ratioē induci q̄m̄ implacabili
eū offenderat. 2 uiraiat̄ se nullo
t̄p̄e eoz pacē aliq̄n̄ suscepitū.
Dū int̄ nuntios p̄t̄et̄ ē sermo. 2
dū uiciss̄ iūbis se mutuo occupat̄
uit̄ dī efficaciora arma cor̄ipies.
ad altare sc̄m̄ oblat̄us 2 supplicat̄
acced̄. In t̄uerat̄ eccl̄am q̄b; lice
bat dū inis̄ int̄eē mis̄is. comes
sustinebat p̄forib;. ^{di audat} ^{seuēram} ^{sec̄} ^b ² ^{di audat} ^{seuēram} ^{sec̄} ^b ²
tioib; 2 pace data 2 diffusa p̄ph̄n
uit̄ dī iā se n̄ agēs ut hoīem. cor̄p̄
dñi sup̄ patenā ponēs. ignea facie
2 flāme i oculis. n̄ supplicās s̄; mi
nar̄ foras eḡdit̄. 2 iūb̄ t̄ribilib; ag
ḡdit̄ ducē. Rogauim̄ te inq̄t̄. 2 sp̄
uisti nos. Supplicauit̄ t̄ in alto q̄
iā tecū habuim̄. uentū seruoz
dī ante adunata multitudo. 2
p̄t̄p̄sisti. Ecce ad te p̄cessit̄ filius

uiginis q̄ caput 2 dissec̄t̄ q̄ tu p̄sc̄q̄
ris. Adē uider̄ tuus incui man̄ illa
aiā tua deueniet. Hūq̄d 2 ip̄m̄ sp̄nes.
nūq̄d 2 ip̄m̄ sic seruos ei. 2 t̄p̄nes. La
ē mabant̄ unūsi q̄ aderat̄. 2 oratioi
b; int̄iti p̄stolabant̄ exitū rei. 2 om̄i
ū suspensa expectatio nescio q̄d dū u
nū fieri celit̄ expectabat. Hides come
at̄tem in sp̄u uehementi p̄cedit̄. 2
sac̄tissimū dñi cor̄p̄ ferentē i mani
b; expauit̄ 2 dirigit̄ m̄b;sq; t̄me
bundis metu 2 dissolutis. q̄i amens
solo puoluīt. E leuat̄ amilitib; rur
sū in facie ruit. nec q̄pp̄iā alicui lo
quens. aut̄ int̄edens in aliq̄. saluū
p̄ barbā defluentib;. cū p̄fundis ef
flans gemitib; ep̄ilentie uidebat̄.
Tē uir dī ad eū p̄p̄t̄ accessit. 2 pede
pulsans accl̄inē surgē iubet. 2 p̄stare
sup̄ pedes. P̄sens ē inq̄t̄ pietat̄ uis̄ se p̄
q̄. ab eccl̄a sua expulisti. uade 2 rege
liare ei. 2 in oscl̄o sc̄o pacis cū eo iungi
to sedā. 2 ip̄e ad sedē suā eū reducit̄. 2
satisfaciēs dō redde p̄t̄ melia gl̄am.
2 in uniūso p̄ncipatu tuo diuisos 2 dis
cordes ad caritatis reuoca unitatē. Sub
dere innocentio pape. 2 sic ei oīs obed̄
eccl̄a. tu q̄. electo adō tanto pare pon
tifici. Audiēs h̄ comes auctoritate
sp̄e sc̄i 2 sc̄o. sac̄m̄toz p̄sentia uict̄.

nec audebat respondere nec potat. s.
statim occurrit. et in pacis osculo recepit
epm. et eade qm ab iuuauat manu
cu toti exultatioe ciuitatis ad ppam
sedem reduit. S. q. deinceps abbas cu co
mune ia familiarit. et suauit. loqut. par
ne eu monuit. ne ad ta ipios. et ta te
marios ausus ult. erurgere. ne di pa
tientia in tantis irritaret flagitiis
ne pace facta in aliq. uolaret. pace
itaq. o. aq. tante eccle. reddita. solus
gaurd. p. seuiat. in mal. s. multo post
ad ueniente die ire in domo sua mi
sabiliter extinct. e. Et cu dicat scpta
e peccm ad mortem p. eo n. dico ut ro
get. q. impentit. et subito mortuus
fuit. et sessioe. et ulatio. de corpore egdi
ent. spm. diabolo reddidit. cui minist
usq. in fine extitit. Corp. ei. anepotib;
fuit. q. in ecclesia illa sublimauit. in
uentu. in lecto suo enormit. tumidum
in basilica qda. humanu. e. s. p. ea a
gausfredo carnotensi ep. sedis aplice
legato. in extitit. e. aliasq. p. ectu. ille
potesq. ei. ab eade ecclesia p. ea elimi
nati. s. r. ois. p. genies. et plantatio a
radice auulsa. per ta. regna. tanti
iudicii. cu. i. feret. q. r. monias. exula
uit. Tanto. g. malo. obruto. et scisma
te. gaurdi. redacto. in etnes. uir di

cu magno gaudio clara ualle
reuit. Adst. fr. s. cu. i. fusi. pedib; ei.
gras. agt. do. q. bonis. i. i. feliciores
p. uent. accumulat. et uq. abbas sui
humilitate. gli. ficat. et exaltat. Hac
tus. u. uir. di. aliqd. q. etis. tep. alius. se
negociis. occupauit. et secedens. in ca
sula. pisatus. torq. b. cu. i. ter. ta. sol.
meditationib; diuinis. uacare. dis
ponit. et repente. occurrit. ei. induu
suo. humili. q. ad. p. sepe. d. n. i. sis
tenti. amatoria. cantica. et sp. aliu
feria. nuptiaru. O. h. rat. qd. spons
specios. forma. p. filius. hominu.
in. q. angli. p. spice. desidant. fusa
ad. amauit. sponsa. et decoletata. a
sole. tanto. ex. tollat. p. conio. ut. di
cat. ea. tota. formosa. nec. ulla. in. ca
ma. clam. ee. Ipsa. q. sponsa. dilecti
one. languere. inuat. et in. q. r. di
lignt. q. sit. illa. caritas. cui. oscula
dulciora. s. uino. ad. quoz. deliba
tionem. tanto. affectu. aia. in. paciet.
an. helat. Cuq. sp. osus. multis. lau
dib; sponsa. attollat. n. tn. moib;
plena. ei. sui. copia. p. beat. nec. usq;
ad. plenitudinem. sacietatis. se. sp.
se. desidanti. cedat. Que. sit. aliqn
n. inueniat. et p. longos. cu. i. rep
tus. teneat. ne. fugiat. O. ulto. t. p. re

in hanc meditationem rerum animam suam
effudit: et multipliciter herpones. quoniam
tunc in se perfecit. quod cotidie in illis epu-
labatur. delicias. quantum in nobis quibus; illi
benedictionis reliquias in scripta seruauit.
manifestum est legentibus eam.

Item ea littere apostolice uirum diuocant.
et ut adsit laboranti ecclesie supplicant
cardinales. Inmittunt studia. et quod
non continua erat interpolatis discussibus;
resumunt. Nulla uacatio superest ser-
uus dei aut orat. aut meditat. aut
legit. aut orationat. Videns ergo circula-
tiones frustra expendi. et necesse esse
obedire mandatis. et uocatos amul-
tis partibus. fratres diu profundeq; suspi-
rans affat. Videtis fratres in quibus tribu-
lationibus laborat ecclesia. Pars quidem pe-
tri et in Italia et in aegritania auctore
deo elisa. iam non paritur. sed abortit.
Enasati sunt in his regionibus. scismatis
defensores. Rome magna pars no-
bilium innocentium sequitur. et fauente ei
multi fidelium. quoniam in terrarum multi-
tudinis impetum formidantes. non au-
dent publice resisti. quem innocentio
firmat. et sensum. Coniuratos habet
petrus homines perditos. quos corripit pecu-
nia. et munitionibus. eorum occupatis. non
simonis petri fide. sed symonis magi

representat perstigia. Contra una gentem occi-
dente edomita super est lueta. Orantibus;
et iubilantibus. ierichor uerit. et cum erit in
ditis ad dominum cum moyse man. amalech
uict. et aufugiet. Iosue pugnat. et ut ad
illuminationem uictorie dies sufficiat
prorelata. soli ut stet. non tamen orat. quod impar.
et meretur fides tamen solis obedientiam. quod
de hoste prostrato uictoria. et Iob ergo pug-
nantibus. uos ferite perfidum. et aurum
de celo supplicibus. animis implorate.
Agite quod agitis. et stete in gradu quod statis.
Et licet nichil uobis. scilicet scitis. iudicio
tamen uro non estimetis uos iustos. quia solus
deus qui iustificat iudicat. et perfectissimus
quisque. iudicium diuini distictum examen
ignorat. ludicari autem ab humano die.
non multum curetis. neque uiam propria. neque
aliena appbantes. sub timore dei sic
stete. ut nec uos quicquam iudicantes
aliqui extollamini. nec aliorum curan-
tes iudicia. excidatis in nugas. sin-
gla uero persequentes. uos seruos inuiles
reputetis. Eundem autem quod nos obedi-
entia uocat. et huius domus paternitate
et uiri custodia. deo pro quod hic labore assu-
mimus. confidentes de eius clementia. et clementia
et commendamus. hec dicentes. et benedicentes flen-
tibus. uniuersis discessit. et cum multa
reuerentia. uique suscepit. de muni romam

puenit. In cuius aduentu tñ dñs ip̄. q̄
fr̄es letati s̄t. 2 cōmunicati cū eo 9 si
lūf. scdm rerū puenit. 2 statū causa
rū. abbas in opus agḡdit. nec incur
rib; nec in eq̄s sp̄e ponēs. s; colloq̄a
quorū dā suscipiēs. sc̄d̄scitāt q̄ sit eoz
facultas. q̄ factorū animi. utrū erro
re an malicia seducti. tantū scelus
pt̄abant 2 p̄tēlent. Intelliḡer sc̄
tis clerū q̄ cū pet̄ erat de statusuo.
sollicitū. sc̄d̄ q̄ de pec̄m f; n̄ audē
re uti. ne p̄petua notat̄ infamia.
ut in c̄et̄os habēt. 2 malle subūbra
honestatis ficeē. q̄ expelli a sedibus
fuit. 2 publice in dicitati erponi. s̄oz
q̄ de pet̄ erat p̄ sapia. h̄ erat resp̄sio.
q̄ iā c̄di eis anemine posset. si de m̄e
braret gen̄ suū. 2 eū reliquēnt q̄ cog
natiois sue capd̄ eēt. 2 dñs. Ceti iura
m̄to fidelitatis ercusabāt p̄fidia.
nec aliq̄s ser sana 9 scientia parti
illi 9 fēbat suffragia. Denuntiabat
itaq; abb̄ eis colligatioēs impietatis
eē sac̄legas 2 p̄phanas. 9 sp̄uationes
legib; 2 canonib; 2 dep̄natas. iuram̄
tis n̄ posse muniti. nec posse nec de
bere uir̄tis sac̄m̄ta m̄datio suffra
gari. In sanire aut̄ eos q̄ r̄e illicitā sa
c̄m̄ti pat̄e inio 9 stare existimant.
cū oporteat er̄ ordinarias pactio

nes. q̄cūq; religionis obtentu sanc
titas reuocari inuiriunt. 2 auctori
tate diuina dissolui. Auditis h̄is
aliisq; uir̄i di sermoib; defluebat
apet̄. 2 cotidie partis illi dissociat̄
agminib; uincta rūpebat. ipsi q;
pet̄ anim̄ tabescebat. q̄ se cotidie
minui. innocentū ū c̄cē minime
dubitabat. Defecerant pecunie con
tabueat curie amplitudo. aruēat
ministia dom̄. iarus m̄sas ei frequē
tabat. uisua. delicie implebeia ciba
ria mutare. cult̄ obsequiū uetus
tate obscur̄. macri 2 acuti stipendi
arij. ere alieno opp̄ssi. 2 tota dom̄
effigies pallida. dissolutionē pri
uata rer̄ sicilie 9 m̄a indicabat.
roger. q̄ solus iā ei p̄ncipib; obedi
re pape innocentio de t̄tabat. ad
eū mittit̄ epl̄as. petens ut haumeri
cū cancellariū suū. 2 abb̄em clare
uall̄ ad se mitteret nichōm̄n̄ ap̄et̄
leonis idē petens ut petrū 9 p̄sa
nū a suō lat̄e delegaret. diebat aut̄
se dissensionis huius que iā diu indu
rueat uelle scire originē 2 cogni
ta uir̄tare aut corrigē errore aut
sanecire sententiā. Sebebat aut̄ in
dolo. s; audierat petrū p̄sanū elo
q̄ntissimū eē 2 i legū 2 canonū

scientia nulli scdm putabat; si elo
qntur ei in publico & sistorio audien
tia pber. declamatioib; rethorici
simplicitate abbas posse obrui. & silen
tiu ei uirib; & pondere rationu ipo
ni. Hec diu morer: uenit pars uir;
salernu. si militauat ultio. & pue
nat tanti scelis machinamtu la
rato naq; ad bellu innumabili ex
ercitu aduersus rannulfu ducē idē
rer. incāpū armatis pduxerat acie
cū subito uiso duce audact obuia
pcedente. tūc fug. effusiq; exerei
tū pde. & cedib; expositū & innumis
militib; captis & infectis. inuitus
ducē dītauit opib; & glā sublimari.
Que qdē ei oīa iuxta uirū uiridi
& rigert. Cū enī p mē eoz q uocari
fuerant abbas scs aduenies regē in
castris positū positi inuenisset.
p multos dies ne uicinas acies ne
mittent ipediuit. denuntiāns
regi qz si conflictū inierit. uict. &
& fusus abibit. Huiusmē eū eide
regis plurimū creuisset exereit.
ignorans qd n in multitudine fo
ret euent. belli. uirū scm qrenit
ea q pacis erāt. ultī audire & tēpsit.
At ille ducē rannulfu & catholicos
acie ub potentib; adhortat. sicut

regi fugā. sic illis uictoriā pollicet. &
tūphū. Cūq; ad primā uillulā de
clinass; & instaret oratio. repente
fugientiu. & insequentiū clamor au
dit. Si qdē peundē locū fugientē
regis exereitū rannulf. pseqbat. & g
fus itaq; fr qdā ex his q cū abbe erat
unier militib; occurrit. & qd accidis
set interrogabat. At ille si qdē luras
nouat. uidit inqt impitū super alta
tū & eleuatū sic cedros libani. & tū
stū & ecce n erat. Hec mora dur ipē
secur. ut monachū uidit. sic erat ar
mar. & q desiliit. & ei pedib; aduoluit.
grās ago inqt dō & fideli seruo ei. qz
n in mris uirib; & ei fidi collata hec
uictoria ē. Iterūq; insiliēs q hostes
inseqbat. Hec tū hac plaga s influc
ta celi. & correat animē regis. nec de
tinuit pcella q. & glomarat pue
mris elatio. & post fugā reuulsus re
uulsus q euaserat simulans alacritatē
regio se ornata attollens. stipata mi
litib; curia. utraq; partē iubet ac
cerfuri. & p instructo pet. & multaz
pmissionū auctoramitis accēso. de
cause sue ratioib; eloq iubet. Prior
petrus electionē dñi sui canonicā
asserit. & uerba sua multis canoni
asseritioib; munit. At uir dī.

n̄ in sermone s; in uirtute regnū dī
ēē intelligent; scio inq̄r petre te uirū
sapientē et lictatū ēē. et uirtū sānōz
pari; et honestior a te occupasset nego
cia. Vt uirtū te patnū causa felicior op
tinet et sine dubio rationabili
al legantē nulla posset impedire fa
cundia. ¶ Nos qdē agstet; q̄mari
sept̄ ligonib; q̄ ^{aduocatoib;} pragmaticis assue
ti. si causa fidei n̄ ēēt institutū silen
tū tenēti. H̄c aū coḡ nos caritas
eloq̄. qz tunicā dñi q̄ intēpe passiōis
nec ethnic̄ p̄sūp̄it se indē nec iude
us fauore hoc dñō. petrus leonis la
cerat. et dirūpit. Vna ē fides. unū dñs.
unū baptisma. Nos neq; duos dños
nec geminā fide nec duo baptismata
nouim̄. Ut ab antiq̄s ordinar. una
archa tēpe diluuii fuit. In hac octo
anime. octis oib; peccantib; euaserūt
et q̄q̄t erāt archā inuentis s̄t p̄ierāt. Ar
chā hāc t̄pū tenē eccle. nemo q̄ abi
gat. Archa alia nup̄ fabricata ē. et cū
fint due alterā necesse ē ēē ad uitā.
et in p̄fundū dī m̄gi. Archa q̄ regit
petr. si ex dō ē. necesse ē ut archa q̄ reg
innocenti obruat. P̄bit q̄ orientā
eccle. p̄bit occidens tot. p̄b̄ francia.
p̄b̄ ḡmania. hiberi. et angli. et barba
ria regna. in p̄fundū pelagi dī m̄

gent. Religio camaldrensis. et car
thusiensis. et cluniacensis. et cister
censis. et p̄monst̄tensis. aliaq; in nu
mabilia seruoꝝ dī et ancillarū
collegia. necesse ē ut sub uno t̄b̄ine
corruiant in abyssū. Ep̄os et abb̄es et
reliq̄s eccle. p̄ncipes. collo p̄cipiti
mola asinaria alligata pelagū uo
rar ercipiet. Solus er p̄ncipibus
mundi archā pet̄ int̄uit iste Ro
ger. et ceteris oib; enecatis. solus ip̄e
saluabit. Absit ut totū mundi reli
gio peat. et ab ip̄o pet̄ cui uita palā
ē q̄ertitit regnū celoꝝ optineat.
Ad hec ūba n̄ uult se potant q̄ p̄sentes
aderant et tūc ē. ab hominatis s̄t
et uita pet̄ et causa. et t̄bas aū tenens
manū pet̄ eleuauit eū. et simul
ip̄e surret. tuciorē inq̄ens si m̄
ē das. in t̄b̄ in archā. Et sic iā qdē
m̄te p̄cepit salutarib; illū aggr̄di
et monitis. coopante grā dī p̄t̄n̄
p̄suasit. ut ad urbē rediēs in oc̄tio
pape reconciliaret. Soluta et t̄o ē rer
necdū uoluit obedire qz sc̄i pet̄ pat̄
monitū. qd̄ i castinensi et b̄n uentana
p̄uincia aplissimū ē. cupid occu
pauit. putabatq; huiusmōi suspen
sioib; aliq̄ er t̄nque p̄uilegia p̄q̄
in uis p̄pū deinceps s̄t stabiliret

hēditas. Sic herodes uidens saluato-
rē cōpfit. 7 quē desiderauit absente.
cōpfit p̄sente. S; ompēdēs clarita-
tē q̄ accep̄ ap̄rē dedit hōib; . 7 cōp-
nentes se fac̄ inglorios. 7 eriḡ insub-
līme humiliatos. Igit̄ cōa cūati-
onē cūidā uirū nobilē 7 in urbe sa-
lernitana notissimū succūbenti-
b; medicis q̄ ibi p̄cipue ar̄ suiget.
7 studiū eidē uirō de medicorū ar-
tē despanti. noctu q̄dā p̄sonū
apparent. int̄mauit aduentisse
salernū uirū sc̄m. 7 in cūatiōib;
efficacē hē inq̄rē iubet. 7 de lauac̄
manū ei bibē. Quēstuit inueni.
aq̄ pecūt bibit. 7 ualuit. Hoc ubi
p̄ totā urbē diuulgatū. ad aures
regis p̄cerū ei p̄uenit. Cū oīū ḡ po-
p̄lorū fauore. solo rege in malicia
p̄manente. atq̄ romā reuēit. p̄
dictū uirū petrū p̄santū 7 q̄sdā alios
reuehar̄ ecclē 7 in innocentio pape
duenāt cōp̄. 7 confederat.
Inq̄ cōpleta amoris malicia
angl̄s p̄cutiens gladiū iā uibrabat.
7 p̄t̄nsiens domos quaz sup̄ limi-
naria sanḡs agnū buerat. ad domū
pet̄ leonis uenit. salutare in ea n̄
reppit signū. P̄cussit ḡ miserū.
nec tū ilico defungit̄. s; dat̄ p̄t̄du

ū penitētie locū. lūe p̄t̄entia di ab-
uit. 7 in peccō suo morit̄. despat̄. On-
sābili p̄opa corp̄ ei effer̄. cadauer
ei in lateb̄s sepelit̄. 7 usq; hodie fouea
illa acatholicis signozat̄. at̄ tū pars ip-
sius papā s; p̄llo alt̄m statuer̄. n̄tā
ex p̄tinacia sc̄ismatis. q̄ ut oportu-
nū. p̄ aliq̄ tēp̄is morā. pape innocen-
tio reconciliarent̄. Qd̄ sine morā. p̄ma-
nus seruū xp̄c̄ effec̄. Iā 7 ip̄er̄ idē u-
lus pontifex. pet̄ leonis heres. ad
eundē uirū di nocte se uoluit. 7 ille
eū nudatū q̄dē usurpatis insignib;
addnū innocentii pedes addux̄. Quo
facto ciuitas ḡtulabunda letat̄.
innocentio ecclā reddidit̄. romanū p̄p̄l̄
ut pastore 7 dñm innocentū uenā-
t̄. atq̄ dare uall̄ in mīta reuētia ha-
ber̄. ab oīb; . auctor pacis 7 pat̄ p̄ate.
p̄dicat̄. P̄cedentē uirū nobiles p̄se-
quunt̄. acclamar̄ p̄p̄l̄s. mat̄ne secum
t̄. 7 om̄s ei p̄mpto animo obsequun-
t̄. S; q̄ diu illeglām tolerauit. Quā
diu pace fruit̄. post rā diu nū la-
bozē. Hec diē p̄anno recipe acq̄euit̄.
Sedatis oīb; . 7 cōpositis uirū q̄nq; dies
teneri potuit. q̄ septē annis 7 ult̄ p̄
resare ^{en} in ~~anda~~ eadē sc̄issione sudat̄.
Exeunti aut̄ uniuersis occurrit̄ p̄p̄l̄s.
lac̄mant̄ p̄ eū. 7 se ab eo postulant̄

vidici. oratioib; ei cū omīse deuoti
one cōmīdant. accepta gāb innocentio
licentia. 7 firmata pace uir dī regdit
7 marīmū domū reportans gaudiū
afrīb; cū gīarū actioē deuote susci
pit. In tēa rome innocentī potestati
ue agnda disponit undiq; uisita
tōes occurrūt. Alii cū negociis. Alii
grā 7 gaudendi adueniūt. pcessioēs
p ecclās sollepniē celebrant. depōsi
tis armis ad audiendū ūbū dī ple
bes accurrūt. Post multiphas
egestates. ciuitas in breui opulen
ta refloret. Que discordie tēpre distē
ta fuerat. par solidata reducē 7 reuo
cat. arant solitudines. 7 deserta pin
guescūt. Reges cēt singlī sub uite 7
ficulnea sua nocturne silent ercu
bie. 7 apūstianus omīs timor exclu
dit. Bato tēpe innocentī ecclē rui
nas restauat. recolligēt erules. ecclē
suis antiq; seruitia. depopulatas
colonias expulsis restituit. 7 insup
dona 7 grua largit p singlōs. Mo
nastiū ē apd aqf salinas. in scī
anastasi mris honore 7 stituit. qd
qdē ibi p fuerat. f; hoc tēp sola
ecclā. deerat habitatoz. Construc
tis itaq; cenobialib; mansionib;
7 reformata ecclā. ad signatis ē

ad alimonias domū agf 7 uineis.
a clara ualle atthem 7 uentū frīm
s mīttī dñs p uoluit. 7 optinuit.
Omittit g bēnard pūane oli ec
clesie in cedīs. 7 religiosi cū eo
frēs. q sedm bī benedicti reglām
in eodē loco dño deseruiret. Cū
p fē illa plantatio. 7 ad sociatis
uitis indigenis. seruoꝝ dī multi
plicat ē numer. 7 pingua 7 grua
nutrītis. in colume 7 multiplex
in breui pduere peculū.
Abbas scs ad studia sua reuēsus.
dilectū āplectit epūthalamū.
Edūisit q regioib; odore reli
giōis illi ūq; diffuso. frēs ad fun
danda monastia in uitant. fun
data q; 7 statuta se ditioni ei subi
ciunt. 7 arcioris in eunt reglās dis
cipline. S; 7 diuisay regionū ciuita
tes ēr hoc collegio meruere epōs.
In pimis roma. sūmo ornat pontifi
ce. Preneste stephū habuit. totū
modestie uirū. Ostia. utrū mag
nū hugonē. In tēpa q; romana eu
ria. henric 7 bēnard. alt pbr. alt
diaconī ordinati sūt cardinales. Pro
pe urbē romā. nepa sub hobto re
floxuit. In tūscia pisif. natal soli
grā 7 magnū ecclē lum balduin

effulsit. Cuius alpes laudem daret est
amedes. Seduno garin. Lingonis
godefrid. autisiodoro. alan. Hamme
tis. Bernard. Beluaci. henric. Torna
co. gerard. Ebozaco. henric. In hy
bernia duo epi. re. moie. xpiami.
In alfinania ciuitate curia. al
gor. sapia. etate. i. g. reuend. hec
humiliaria declara ualle assueta.
fulgore puro p'dictas urbes sua il
lustrare p'sentia. et pastoralis of
ficii elucidantes glam. ereplu ce
tis epis factis. doctine. et uite. et inal
titudine sua. semp humiles. osti

Defuncto siqde. **S**ic
innocentio papa. et successori
bus. et celestino. et lucio. q. uelocit
sumatis. Bernard. que p. ap. d. scm
anastasiu. albem dixi. m. ordina
tu. papa ur. b. efficit. hic sedicioe
orta in p. lo. pulu. em. pedu. in liti
gantes ereussit. et relictis eis in
francia uenit. Cuq. rome se co
medent ac mordent. et ad inuice
osumient. expectauit in pace.
donec fatigati. et flicib. et dapni
afflicti. ei p'sentia cupent. et op
taret. Qui inter. celebrato re
mis. et lio. clau. ualle. humilit
uilitat. et glam. pontificat. ro

mani. paupm. representat aspectib.
Quant. omis. in tanta altitudine hu
militate. immobile. et mita. excellenti
culmine positi. scilicet. p. mane. uirtute. in
altitudine sociata humilitas. possicio
er. tius. fulgeat. et p. uirtute. neq. in. tius
inanescat. Adhebat. car. n. et. lanea
tunica. et dieb. ac noctib. cuculla
uestit. sic. ibat. sic. cubabat. In. mona
chi. habitu. retinens. et. se. pontifice
et. morib. et. uestib. exhibebat. re. diffi
cile. agens. di. u. sar. u. in. in. o. ho. ie. p. p. eta
te. exhibens. p. sonar. u. Segm. tata. ei. ceu
f. ebant. pulu. in. a. r. a. lect. ei. p. allus
opt. cortina. abiebat. purpurea. si. si
reuoluens. op. im. ta. in. uenies. sup
iectis. laneis. cop. losa. stramina. et. pa
leas. et. globatas. homo. in. facie. d. s. ui
det. in. corde. i. p. e. u. bona. cor. a. ctio. et. ho
minib. p. uidebat. Alio. q. fr. s. n. sine
lacrimis. miscens. ser. moib. au. u. l. sa
a. cor. de. sus. p. ir. a. hortat. et. solat. et. se
in. te. os. fr. em. et. soc. u. n. d. n. m. exhib.
ul. magistru. Cuq. ibi. morari. diu
tius. n. patet. magna. eu. p. seq. n. s. co
mitant. u. multitudine. salutatis. fr. i.
bus. it. in. italia. dirigens. abcessit. et
ad. ur. be. p. uenit.

Scrip. sit. ad. eundem. papa. uir. se. s.
libru. multe. subtilitatis. in. quo

acutissima indagatioe circa q̄cā eū
q̄ infra se p̄sequit̄ ad ea q̄ sup̄ ip̄sū f̄t
ascēdes. tanta de nat̄a diuina dissēru
it. ut uideat̄ int̄io celo assūpt̄ audis
se q̄dā ūba q̄ n̄ licet hōi loq̄. 2 regē in
decore suo uidisse. In his q̄ infra. 2 q̄
cā ip̄m f̄t. mox societas. nat̄e eq̄litas.
officioz. distantia. fidatio m̄itoz.
diuidicatio p̄iectuū. subtilissime
distinguit̄. 2 singl̄is in suo gen̄e sui
cognitio int̄inat̄. In his q̄ sup̄ ho
minē f̄t. specular̄ celestia. n̄ eo m̄
q̄ angli qui semp̄ adherent dō. f̄de
rāt. f̄ eo m̄ q̄ pot̄ homo pur̄ animi
2 m̄tis f̄ncē diuina p̄tingē. 2 for
mare ierarchie celesti sacerdotiū tēpa
le. Cū enī in celesti militia. p̄ter alios
aliis p̄ncipari. 2 ministr̄iales sp̄e ad
nut̄ū sup̄ioz. potestatiū addiūsa offi
cia delegari. q̄dā uicini assistentes.
ab ip̄o accipit̄ q̄ alius ul' agēda ul'
intelligēda insinuant. Cūq; erigar
homo p̄posit̄ f̄ue reuēntiā exhiberi.
ad honozē sūme potestatis cuncta
referr̄i necesse ē. q̄ cū sit subdit̄ hōi
homo. ul' sp̄iū sp̄e subdi maxime
oportet dō. decui munē ista datur
platio. 2 q̄ docente fit. ut pateat ho
mini tā cognitio sui. q̄ p̄fide. 2 sp̄e
addiūne p̄teplatiois p̄ modo dato.

indulta accessio. Dictabar uir dī. 2
n̄ nūq̄ se debebat in tabul' nec parietib;
t̄ p̄re insp̄nata s̄ diuinit̄. sed abar
lites eccl̄ariū. 2 appellatioes impo
tunas. q̄s int̄ clerici discordes. cita
bant. blando sp̄itamine cōponens.
2 ip̄o inēpante redibat t̄nq̄llitas.
2 detumescentib; p̄cell̄. q̄ sediciofi
an̄ eū uenerant. 2 bile diffuso scan
rientes declamatioib; reūtebant̄.
Adhesit ei p̄omib; pacifici.
comes robald. 2 dilectionē b̄nfi
ciū p̄secut̄ se. 2 sua in subdiaclare
uall' ex p̄o. f̄uit. 2 in manib; albi
posuit animā suā. deposita altitu
dine p̄ncipali. se t̄nt̄ seruos dī. 2 ser
uū exhibēs n̄ d̄m̄. ita ut obediret
ad om̄ia q̄cūq; dom̄ illi infum̄ im
passet. Eīnebat ḡ fundos. 2 strue
bat domos. albariis nouis p̄bebat
impensas. 2 uicūq; seruū dī exten
dissent p̄pagines delegabat pecu
nias. n̄ unā domū sic salomon the
rosolimis statuēs. f̄. uicūq; huius
seematis. sedisset p̄sone. satage
bat eis ministr̄e necessaria. q̄ ip̄o
int̄ris p̄senti. p̄p̄a facēt mansionē.
S; 2 hoc in arbitrio uiri dī posuit.
ut q̄b; cūq; eḡntib; eo mandante
ad op̄ dī sup̄ p̄beret. Videns iḡr

40
atq; p̄mptū p̄ncipis animū pietatē
pietate accendit: & maxime q̄dē do-
mestici fidei uoluit eē eū obnoxii.
& in mortalia tēpla fundare & sūlit.
& elemosinas ea sagacitate disponē
ut semp fructificantes: rediuiuis
& renascentib; accessioib; nouas
semp elemosinas parturirent. De
inde egenis q̄s hac illacq; q̄i uēpres
pungentes stimuli paup̄tatis er-
agitant: oīmodis docuit misereri.
aliis induita: aliis alim̄ta largiri.
Monuit & suggessit: ut p̄ seipsū reno-
doctia uisitare: nec horrēt aspec-
tus languentū: q̄ in hoc duplica-
ret clem̄tie bonū: si uidet & foue-
ret: si consolaret & reficeret: humiliare
paup̄m obp̄ssores: defendē pupillū
& uiduā: miserī & cōmodare sermo-
nes in iudicio disponē: p̄ uide q̄eti
eccle: rationē gladiū intellige q̄i
elem̄tar tū instruit: sūmā p̄nci-
pal officii ei intīmans: & hoc ap̄n-
cipe ex q̄ri ex debito: ut laudi bo-
noz & uindictē maloz intendat.
hec & alia huiusmōi salub̄a monita
homo rationalis reuēnt accipi-
ens: luxū curie: & fastū altitudinē
in humilitatē & honestatē uertit.
nec erat q̄ in p̄sentia ei auderet ali-

q̄d indecēs ul' agē ul' loq; s̄ in hoc etiā
ei placē studentes: siue ficto siue puro
animo ea inq̄b; dñm suū delectari
uidebant: ip̄i q̄q; se p̄ fictitabāt: hñt
ducebāt ḡ ad eū q̄ familiarē ei assis-
tebāt paup̄es patientes calūpniā.
nuntiabāt languentes in placentia
centes: & q̄scūq; in amaritudine &
miseria constitutos: & ip̄e oblata s̄ occa-
sione clem̄tie letabāt: & altiori gr̄a am-
plectabāt: q̄s de huiusmōi reb; uidebat
solicitos. Deniq; duos religiosos uiros
de p̄monstratensi ordine euocatos:
elemosine sue p̄posuit: ad quoz eu-
riā spectaret circuire castella & ui-
cos inq̄b; ip̄e manēt: & de p̄p̄a m̄sa
languentes & leprosos oīes q̄ ibi mane-
bant q̄ diu in ill' locis eēt abundant
refici iussit: & aliis paup̄ib; largas
& congruas p̄sonis elemosinas: siue in
cibis siue in uestib; eoz ministrio
donari instituit. Vlt q̄dē tñ in domo
sua uoluit eē dñm ut potestate
p̄nēns: & p̄stozib; & cocis: & reliq̄s
ministrialib; quellēt iuberēt: que
placēt tollēt: nec eēt q̄ aliq̄d p̄hi-
bē auderēt ul' referre ad comitē s̄m
aliq̄ p̄dī uident: hū duo q̄s p̄dri-
tūtes dñm & comiti placē uolen-
tes & dō: nec magnificētiā p̄ncipis

+ domini

minuebāt q̄ caritatis plenitudinē
desus impleri p̄cepar. nec dō ingnē
uolebāt si inuenirent desides. auu
ri. ū eos p̄mptos & expeditos dispen
satores eēt. tā uoluntas dī. q̄ p̄ncipis
sufficiēs bonitas inuenerit. Erat
p̄tea hōz officio deputatū. ut mona
chis & religiosis uiris. q̄s ad curā diu
sa mittebāt negotia. hospicia p̄uide
rent. & de p̄cūis hōz reo comitis ne
cessaria ministraret. Circūfēbant q̄
rigente bruma aptatis sarcinis. pan
em induit. & pelles & burros. & cal
ciamta. in q̄b; nec a iungia deciat.
que p̄uicos indigis erogabant. Nul
lū in comitatu illo clementie deciat
op. ad portū illū naufragi om̄s tu
cū habebant refugū. Tempib; fa
mis n̄ sic pharao frum̄ta uenunde
dit p̄p̄to. nec inseruitutē s̄ erogatis
annonis subiecit egypti. s̄; albe
scō q̄i alio ioseph diuino re uisus
p̄siliario. ḡtis egens apuit hozrea.
nec exhausit pecunia p̄p̄lin. nec
astu ecū uenit afflicto. nec re pub
lica. ad se t̄nslata. p̄uatos in t̄ra eu
mulauit thesauros. s̄; in celo poti
thesaurizans. infatigabil̄ distbu
tor. cū magna alacritate & pecunias
distbuit & annonas. Hec defuit ui

ro inbiant celestib; magni pondis
& horrendi tēptatio. s̄; aggressus ē
cū tā rer q̄ p̄ncipes. & cōmota ē
p̄tuit t̄ra. & q̄i uat eēt ei d̄s. iapinis
incendit fere om̄ia ad eū p̄tinentia.
de populatozib; exposita erat. & ope
ruit facie t̄re reges exereit. & passi
om̄ia uastabant. Hec erat ei tūc re
siste ul̄ obuiare p̄secutorib;. q̄ &
sui deseruerant cū manifeste. infes
tantes. & q̄ remanserant in infidiis.
n̄ ad subsidia erat. & erat undiq; an
gustie ḡues. q̄ nec domi s̄ eant nec
er̄ potit. & grua p̄uide. cū om̄o q̄
sui eēt nesciret. & tā de p̄fidia re
fugarū. q̄ de duplicitate suor. pr
fius diffidet. Hic has angustias. n̄
ad d̄m. de celo q̄s uir aur̄ illū. &
accito uir di cui p̄silio max̄ t̄ne
utebat. n̄ de sp̄ans de m̄sēdia dī.
hoc exereit responso accepit. ut intel
liget q̄ flagellat d̄s filiū q̄ recipit.
& huiusmōi correptiones. ul̄ purgant
ul̄ p̄bant animā. & gl̄osiorē fuisse
iob cū sedet in sterquilino. q̄ fuisse
cū ecūstante exereitu sedisset ille
fuit in solio. Ostendit ei uir s̄; sale
monē peccasse in ocio. & abusu bo
no pacis defuisse in uicē. cū
dauid pat̄ ei absalon filio p̄seq̄n

te. et uniuerso isrl te aduersus eu anima
to. pmanfisset ingra. Intimaui
q qm ipfu sathanas colafizauit
aplm. in qua tbulatioe immobiliter
pseuerans. illd meruit audire qz
ut in infirmitate pficeret. et qz in p
fenti uita segniores nos faciunt
p sps. et cūspetioes aduſa. hec au
dies uenabil comes. magnifice aia
tus. duo tñsi pondis. et mtri opus
uasa aurea in qb. p̄ciosissime gem
me habebant. incluse que insollep
nitate corone sue rer angloz. henri
e aumels ei ad ostentatione diuiti
aru suaru. et glē sue in msa corā se
habē. et suenat sub omi celeritate
pferri iussit in neclū. et a corde
suo delectatione huiusmōi auellens
gemas et retinaculis suis abstrahi
iussit. et aurū et fringi pcepit. ut
uenient. et de p̄cio eoz dilecta dño
sup aurū et topazion tabnacla fun
darent. Nec desistebar amalech
ab īfestatioe isrl. s. moyses eleua
tis in celū manib. potit ē uictoria.
et retinentib. se hostib. atq sēs se
qster sollicit clamantib. ad dñm
et domi plorantib. frīb. irrupit
in acies. et in tpr iracundie fact
ē reconciliatio. et allegatioib. diui

nif int̄currentib. detumuerit pcellē.
et reuſa ē in regē et p̄ncipē in q̄lita
tis et pacis desiderata serenitas. *Explicit.*

Lib. ii. Incipit lib. iii. vite s̄ci
bernardi. clareuallis abbatis.

et in uniuersis q̄de significatq. in
tactis. ut orō cōpit uniuersis.
fidele famuli dñs bernardu
clareuallensē glificauit ab
batē. sic glōsus semp in scis
suis. et in sua inuicibil ē ma
iestate. Et tñ sic malachia
sem̄ idē ipe cōm̄dat p̄mū
marinūq. in t̄actm qd exhibuit.
ipe fuit. Serenū uultu. modest ha
bitū. et cūspet in uib. in ope timora
t. in sac meditatioe assiduus. in
oratioe deuot. et sic alios ipe mone
bat crebra si qdē experientia p̄suas.
de om̄i re maḡ fides oratio. q. in
duste p̄p̄e ul' labori. Magnanim
in fide longanimis in spe. p̄fect
in caritate. s̄m̄ in humilitate.
p̄cipuus pietate. In silis p̄uid.
in negotiis efficax. nūq. tñ min
q. in ocio ocios. locund in obp̄ba.
in obseq̄a uicund. Suauis morib.
mitis scs. in t̄actis glōs. plen dem
q. uirtute et sapia. et grā apd dñm.

hōel Cui scē aīe adiutorū simile
s fecat d's: 2 spāl pueniū benedic
tioē corp aptauāt. Apparebat ī car
ne ei grā qdā spāl tñ poei q carnā
lis. ī uultu claritas pfulgebat. nō
trena utiq; s celestis. ī oculis angli
ca qdā puritas. 2 colūbina simpli
citas radiabat. Tanta erat intior
hōis ei pulcritudo. ut euidētib; qb;
dā indicis foras erūper. 2 decumū
lo intne puritatis. 2 grē copiose pflu
sus. hō q; extior uidēt. Corp omē tenu
issimū. 2 sine carnib; erat ipa q; sub
tilissima cutis ingenis modice ru
bens. Iūo nimirū qd caloris inerat
inerat natal. assidua meditatio. 2
studū opunctiois artat. Cesaries
ex flauo colorabat. 2 candido. barba
subrufa. ēa finē uite ei respisa canī.
Statura medioeritatis honeste lon
gitudini tñ uicinior apparebat.
Alias aut thesaurū iste inuasē fēhili
erat. oīto penit. 2 undiq; 2 qstato. La
borabat siqde caro ei multiplicib; in
firmitatū ī cōmod. ut in eis ut am
mī pfiēt. Quaz piculosior qdē ī
meatu artissimū guttur. ī nil peni
tus siccū. uir solidū aliqd admittē
tis molestior erat. stomachi defect
uiscerū corruptio. hec 2 tūue pter

alias sepi incidentes. Sūmū ei stu
diū fugē admirationē. 2 tāq unū
sele agē cetōz. At psequēbat glā
fugitante. sic e regioē captantes
sele alios fugē 2 fuerit. Pubū illd
inoze ei si eqnt semp in corde. q hoc
fac. qd nemo mirant omīs. Quo mī
mirū ī uultu. uitā reglām q; cō
munē āpt emulabat. nil ī suis
actib; pferēs obseruantie singlarī.
Obh deniq; 2 ciliētū. qd plib; anni
occulte gestauāt. ponē malu it q
ut ferre sciret. mī illū late uelle
2 testans. qē cetis eide p fessiois s
cōmunia n seclat. In ipis tñ cōmu
nib; erat illi singlaris puritas. 2 de
uotio n cōmunis. Hic negligēs. 2
minima queq; cū studio 2 inten
tione tētabat. 2 ipa siqde expien
tia diffinire solit. Sapientē cui
qque res sapiunt put s. dpmis
fere annis sic euasit illecebras gu
le. ut ipsa q; sapor discretionē ex
magna parte pdidit. Inocetis
pia s mīnistriū fraude decept
liqres palus alios supsit. Hā 2 oleū
sibi perroz aliqn ppinatū bibit.
2 penit. ignoraui. Hec pū id cog
nitū. q sup uenies qdā labia ei
miraret ī uncta. Cibis ei buē

cella panis in aq̄ calida p̄mit̄ emol
lit̄ eū exiguus sorbitū inclis erat.
Modicū ille q̄dē s̄ modicā eī partē
crudā recte stomachi neq̄ illi foret
in cibo uoluptas quē sumē piculū.
sūptū tenē dolor recte miseria. Sic
nimirū fidei seruo iuxta desidiū
cordis sui dispensatio diuina pui
dāt ut ne fruct̄ ei de eēt abstinen
tie singlaris. ⁊ odiosa admiratio
nē declinaret sub ūbra necessitatis.
De uino q̄dē aliquñ nob̄ ip̄e dicebat
dece monachū q̄t̄ sumē oportet.
sic gustare illud ne exinanisse cali
cē notaret. Qd̄ sic ip̄e seruabat q̄ci
ens s̄ uinū pariebat apponi ut nō
in p̄uinū potū s̄ p̄ totū q̄lecūq;
p̄nditū suū uasculū in q̄cūq; p̄inaba
tur uir aliquñ uidet̄ min̄ plenū
a mensula repositari. O in q̄dē stare
potat̄ s̄ erat sedens pene iugit̄ ⁊
rarissime mouebat̄ q̄ciēs sub̄tere
se negociū potat̄ aut orans aut le
gens aut sc̄bes. ⁊ aut insistent̄
doctrinē ⁊ fr̄m̄ edificatiōi aut
in sacra meditatioē p̄fisset. In q̄
nimirū studio sp̄ali optinuerat
grām singlarē ut n̄ reditū in illo.
n̄ difficultatē aliquñ sustinet̄ libe
seculū habitans ⁊ deambulans in

latitudine cordis sui ⁊ ibidē exibēs
xp̄o ut monie alios ip̄e solebat cena
clm̄ ḡnde stratiū. Om̄is ei ad medi
candū hora breuis loc̄ om̄is ⁊ gr̄uis
erat s̄r̄q̄nt̄ tñ licet sic affect̄ diuino
urgente metu. immo t̄ḡte sp̄u.
studii hoc luc̄ ubi orib; post pone
bat doct̄ querē n̄ q̄d s̄ erat utile s̄
q̄d multis. Alioq̄n in aliq̄ cetū ho
minū ul̄ tumultu n̄ ei int̄t̄ioem
causa deposcēt tota facilitate ani
mū colligēs int̄iori q̄da q̄ t̄iq; ip̄e
s̄ c̄cūfēbat solitudine fruebat̄ n̄l
p̄r̄s att̄ndēs q̄d sonaret ul̄ appareret̄.
C̄m̄ di famul̄ annos aliq̄t
in clauualle pegiss̄. subit̄ ani
mū ei ut sc̄m̄ hugonē ḡnopolita
nū ep̄m̄ ⁊ cartusienses fr̄es deuoti
onis grā uisitare. Quē p̄dict̄ ep̄e
tā ḡtauit ⁊ tā reuēnt̄ suscep̄ diu
nā intelligēs in eīdē hospitū uisi
tatioē p̄sentia ut p̄st̄at̄ solotenus
adoraret. Uidens aut̄ seruus xp̄i.
ep̄m̄ etate ḡnde uir̄ celebrē opinioē
sc̄itate sp̄icuiū corā se p̄cidit̄ ue
hēm̄ ex p̄auit ⁊ ip̄e q̄ parit̄ corru
ens ante eū ita demū suscep̄ ē in
osclō pacis; humilitatē suā tantū
uenatioē ⁊ fusā n̄ fine ḡui gemitū
causabat̄. In cui p̄pectore singlarē

optimū ex eo t̄p̄ locū ut fieret de in
cep̄s duo illi filii splendoris. cor unū
et aīa una. et se inuicē fruēt in xp̄o.
Sic enī regina saba de salem oē testa
tūq; in alto longe āplī q̄ fama
uulgass; inuenisse ḡtulabat. Cartu
sie q; auiro reuētissimo Gui. one
p̄ore et acetū fr̄ib; eodē affectu. et ea
de uenatioē suscep̄t ē seruus xp̄i.
exultantib; illi in gaudio. q̄ q̄lēcū
peplam p̄ nouānt. talē inuenerūt
et p̄sentē. Ceterū cū in reliq̄s oīb; edifi
carent. unū fuit qd̄ p̄dictū p̄ore car
tusiensē aliq̄ten⁹ mouit. ster tura
uidelicet aīal cui idē uir uenabi
lis insidebat. min⁹ neglecta. min⁹ p̄
ferēs paup̄tatē. Nec silentio p̄ssit e
mulatoz. ut utis qd̄ m̄te cepit. si lo
cut⁹ unū fr̄ib; aliq̄ten⁹ sup hoc mo
ueri sese p̄fess⁹ ē et mirari. Cuiq; ille
ad p̄m sc̄m qd̄ audierat retulisset.
n̄ min⁹ ip̄e mirat⁹. q̄lū illa eēt ster tu
ra q̄rebat. qd̄ ita scilicet a clauual
le cartusiā uenisset. ut nūq; eā ui
disset. nūq; p̄sidasset. et usq; in hōrā
illā. q̄l eēt oīno nesciret. Hic enī
fui erat aīal illd̄. s; aq̄dā mona
cho clunacensi aui n̄cto suo. et in
sua uicīna demoranti. fuerat
cōmodatū. et erat sic s; sternē ille

solebat. Qd̄ uibū sepe dicit⁹ p̄or audi
ens. in eo potissimū mirabat⁹ qd̄
sic ille dī famul⁹. foris oculos ec̄cū
cidisset. int⁹ animū occupasset.
ut qd̄ ip̄e p̄mo offendat uisu. hoc
ille tanti itin⁹ spacio n̄ uidisset.
nec p̄sidasset. oīno lura lacū ē na
usanenū toc̄ diei itinē p̄gēs. peni
tus eū n̄ uidit. aut se uidē n̄ uidit.
Cū enī uespe facto de eodē lacu int⁹
se foculo loq̄rent. int̄rogabat eos tū il
le lac eēt. et mirati sūt unūq; se. Desidā
uāt tū ab initio oīmodis sub thē
se negociis. et nūq; egredi. s; in mo
nastio reside. Qd̄ et p̄modū erde
fectu corpus occasione inuenisset.
se reputans oportunā aliq̄n statuit.
et aliq̄ diu tenuit. donec illū erire
coegit necessitas ecclē dī. et sūmi pon
tificis. atq; oīū alt̄m sui ordinis
iussio. q̄b; poīa tāq; p̄rib; defēbat
ip̄e oīū pat̄. Ex quo et mandato
p̄t̄ cucullā. et tunicā laneo panno
in modū clami. dīs decurtatē. et
pilleo simili utebat⁹ int⁹ tantos
langores corpus et labores nullus
uq; uti pellib; adq̄scēs. In uestib;
ei paup̄tas semp placuit. sordes
nūq;. t̄mūm animi fore indices
aiebat. aut negligentis. aut in

anit apd se glāntis aut foris glām
 affectantis humanā. Incess ei? habit?
 omnis modest? disciplinat? pferet hu-
 militatē. redolens pietatē. exhibens
 grām. erigēs reuēntiā. solo uisu
 letificās. redificās intuentes. Veri-
 ficatim? qd erore ei frequē audi-
 uim? dū cachinnos religiosorū hōi-
 nū miraret? n̄ meminisse se ap̄nū
 annis sue iuſionis aliquē fieriſſe.
 ut n̄ poſt ad ridendū q. ad rep̄mē-
 dū s̄ uī facē oportet? r̄ iſui ſuo ma-
 gis ſtimulū adhibē q. frenū. Vocē
 illi in ualido corpe ualidā ſatis
 intelligibilēq. ſculat? q. in op̄ p̄di-
 catiois ſeḡgauāt illū ex uīto matris
 ſue. Sermo ei q̄tēs oportuna inue-
 niebat? occasio ad q̄ſcūq. p̄ſonas de
 edificatioē aīarū. put tñ ſinglorū
 intelligētiā mores? studia nouāt.
 q̄b; q. auditorib; ſgruēs habebat.
 Sic ruſticanis plebib; loq̄bat? ac ſi
 ſemp in rure nūt? ſic cetis q̄b; q.
 gñib; hominū. uelud ſi omniē
 ueſtigandis eorū opib; opam in-
 penduſſet. Littat? apd eruditos.
 apd ſimplices ſimpler. apd ſpū-
 ales uiroſ p̄fectiois? ſap̄iē afflu-
 ens documētis oīb; ſe coaptabat.
 omis cupiēs lucē facē xp̄o. Cautus

erat artiſicioſiſſime ſeruare qd ad
 papā eugenū ſc̄bens de ſui cordis
 plenitudine eructauit. Hūge ſi in-
 cidant in t̄dū inq̄t ferende ſortaiſſis.
 reſende nūq. in t̄ueniendū caute
 r̄ prudent mugacitati. Prūpendū
 ſane in ſerui qd qd n̄ in uilit? ſed
 libent? audiāt ut ſup ſedeant ocioſis.
 Quā ū placabile? r̄ p̄ſuaſibile? q. q. e-
 ruditā linguā dedit ei d̄s. ut ſc̄ret
 quē r̄ qn debet p̄ferre ſermonē q̄b;
 uidelicet ſolatio. ul obſectio. q̄b;
 exhortatio ſgruēt aut inēp̄atio.
 noſſe potunt aliq̄ten? q̄ ipſi? legerūt
 ſc̄pta? r̄ ſi longe min? ab eis q̄ ūba
 oris ei ſep̄ audierūt. Si qdē diſſuſa
 erat grā in labiſ ei? r̄ ignitū eidē
 eloq̄ū uehemēt? ut n̄ poſſet ne ipſi?
 qdē ſtilus erimūſ licet totā illā
 dulcedinē totū retinē ſeruorē.
 Mel r̄ lac ſub lingua ei? r̄ nichilomi-
 n? in ore ei? ignea lex uirta illd̄ can-
 ticū canticorū. Sic uitta coccinea
 labia tua. r̄ eloq̄ū tuū dulce. Inde
 erat qd ḡmanicis q̄ pplis loq̄ns mi-
 ro audiebat affectu? r̄ ex ſermonē
 ei? q. intelligē ut pote altius lingue
 hoīes n̄ ualebāt maḡ q. exp̄tiſſimi
 cui libet p̄ eū loq̄ntis in t̄ptis in-
 tellectā locutioē edificari. illoz

deuotio uidebat^{phar.} et uibor ei mag^s sentire
uitute. Cui^s reuerentia cunctis pectorib^{us} erat
refusio lacrimarū. Vtebat^r sane scriptis
talib^{us} comodeq^{ue} ut nō tā seq^{ue} illas q^{ue}
pcedē credēt^r et ducē ipē q^{ui} uellet aucto
rē eaz ducē spm seq^{ue}nt^r. Quē nimirū
ut in medio ecclesie apiret oser^e sic spū
d^es impleuāt sapie et intellect^{us} ut
secūm qd in libro iob legit^r profunda q^{ue}
fluuiorū scrutaret^r et abscondita pfer
ret in lucē. Itā et effusus ē aliq^{ui} tēns s^{ed}
meditanti ul^{ter} oranti sacra omne
uelud subseposita et reposita s^{ed} appa
ruisse scriptam. Ceterū q^{ui} g^{ra}tis euange
lizauit q^{ui} digne p^{re}dicet q^{ui} digne mi
ret^r. Omⁿi^{um} fore edidit nullas s^{ed} ab audi
torib^{us} t^{ra}nscritas petē facultates. nō
oblata s^{ed} sepi^{us} refutaret sepi^{us} ecclesiasticas
dignitates. Parū illi fuit nullaq^{ue}
stipendia militanti nec insignia
qdē recipe adq^{ue}ruit. Deniq^{ue} uelud
alt^{er} dauid p^{ro}cessur^{us} ad bellū bellica
arma s^{ed} g^{ra}uiora causat^r ē ut pote q^{ui}b^{us}
m^{ul}tos suo p^{re}serti t^{em}p^{or}e c^{on}ter p^{ro}guari et
in simplicitate sua gl^{ori}osus t^{ri}umphabat.
Tantā enī grām ut ei diuina otulāt
ut licet abiect^{us} ēēt in domo d^ei ubi
t^{am} fructificaret in ea q^{ui} aliq^{ui}libet
in sublimē porrect^{us} ampli^{us} lucet.

et illū in ap^{osto}lo ecclesiam uelud sub modio sue humi

litas q^{ui} ceti sup^{er} candelabra consti
tuti. Hūmilit^{er} q^{ui} humilior eo semp
utilior fuit ipso d^ei in omⁿi doctri
na salutarⁱ inq^{ui} t^{em}p^{or}e noluit uq^{ue} locū
tenē doctoris. Beat^{us} plane q^{ui} sic ipē
de q^{ui}da scōz ait legē dilex^{it} et cathe
dra nō affectauit. Quā felici siq^{ue} dē
inuitū cathedra sedē meruit. dū
noluit p^{ro}sidē in cathedris dignitanti.
Deniq^{ue} sic iust^{us} et fortis in p^{re}dicatioe
euangelica laborauit sic prudens
et tēpans cauit s^{ed} semp ab ecclesiastica
p^{re}latioe. Nec enī otumacit uq^{ue} rea
nuat s^{ed} frequē^{ter} ad maximos elect^{os}
honores p^{ro}udent^{er} egit diuina s^{ed} co
opante grā ne aliq^{ui} cogēt. Moyses
qdē sēs pontificiū cessit aaron fr^{atri}
suo. s^{ed} lingue erat in p^{re}dicatiois. Ber
nardū n^{ost}rū nō ab ope euangeliste
necessitas aliq^{ui} s^{ed} ab honore solo sola
humilitas reuocauit. Merito p^{ro}inde
ap^{osto}l^{us} d^em et hoīes optinuit grām sin
glarē q^{ui} nō in sine sup^{er}bi uerū ē
sine g^{ra}du dignitatis nō aū sine
fructu sine salutis euang^{eli}sm p^{ro}
sui^{us} et ipso d^ei semp p^{ro}dee studuit
nūq^{ue} p^{ro}ec^{ess}u sustinuit. Caro aū nec
nō ad loca p^{ri}ma ut p^{re}dicaret ex
iuit s^{ed} q^{ui}ciēs eū necessitas aliq^{ui} t^{em}p^{or}e
seminabat sup^{er} omⁿia q^{ui} publicē

ipſuū annuntians ūbū dī. Qd tñ
ipſū ex mandato ſūmī pontificis
acribat. ad nutū q; pſulū cetoz
uicūq; eoz aliq; rīgīſſi. ad eē ſimilit
faciebat. Hī mīrū qñtō magnī erat
humilians ſe in omīb; eo magī ſac
dotib; omīb; deſebat. q̄ pleni intel
lexat que mīniſtrī xpī reuētia de
ber. Hec tacendū qd ex p̄dicatione
itūſ ieroſolimitanī graue ē eū
q̄rūda hōiū ul ſimplicitas ul ma
lignitas ſcandalū ſūpſit. cū tñ
ſequēt effect. Qd tñ ūbū dicē poſſu
mī ab eo qdē mīnīū n̄ ſūpſiſſe. Cū enī
multoz iā aīoſ p̄mouīſſi. audita
neceſſitas. a rege francoz ſemel 2 tē
rū. p̄p̄t hoc ex petīt. ap̄licis q̄ lūſ
monit. nec ſic ad q̄e uīt ſūp hoc loq̄.
ul ſiliū dare. donec ipſi tandē
ſūmī pontificis gnālē eplām iūſſi
ab eo ē. tāq̄ romane ecclē lingua
exponē p̄p̄liſ atq; p̄ncipib;. Cuius
eplē tenor fuit. ut impenitētia 2
remiſſionē peccatoz it̄ arripent.
aut libatī fr̄ſ aut ſuaſ pillis aīaſ
poſiti. hec 2 hūmī ſūp hoc potant
uacit̄ dici. ſ. dicendū poēt id qd po
cī fuit. Euidēt enī ūbū hoc p̄di
cauit. dñō coopante 2 ſermonē con
firmante ſeq̄ntib; ſignis. S; qñtis

2 multiplicib; ſignis. Qñta ul numā
te. nēdū narrare difficile foret. tñ 2
eodē tēpe ſēbi cepant. ſ. ipā demū
ſēptozē numōſitas ſēbendoz. 2 ma
tia ſūpauit auctozē. Nī mīrū cū
aliqñ una die uiginti ſeu q̄ plures
ab incōmodis uariis ſanarent. nec
facile ab huiū mōi dieſ ulla uacaret.
Denuq; pl̄res eo t̄p̄r xp̄e p̄ſerui ſui
tactū 2 orationē. ipſi q̄ mat̄rū uitiſ
cecos uidē. claudos ambulare. aridos
qualeſcē ſurdos ſēc̄ audire. 2 multos
loq̄ mirabili reſtituente grā. qd mī
n̄ p̄ſtitū fuerat anātā. Hec tñ ex illa
p̄fectiōe orientali ecclā libari. ſ. ce
leſtis letari meruit 2 impleri. Qd
ſi placuit dō tali occaſiōe pl̄rimoz
qdē eripe. ſi n̄ orientaliū cozpa a paga
niſ occidentaliū aīaſ a peccis. q̄s aude
at dicē illi. qd feciſti ſic. Aut q̄s recte
ſapiens illoz ſortē magī n̄ doleat. qd ad
p̄ora ul ſorte peiora p̄ouib; ſcelera re
dierit. q̄ eoz mortē q̄nfructib; peni
tētie purgatas uariis t̄bulatiōib;. aīaſ
p̄o reddiderit. Alioqñ q̄libet
dicant egyptiū. dicāt filiū tenebrarū
q̄uitatē nec uidē ualeant nec p̄ferre.
callide eduxit eoſ ut int̄ficēt in deſer
to. Pacient̄ tolāt ſaluatoz opprobriū.
qd tantarū aīaz ſalutē cōpenſat;

27

Proeminuit huiusmodi ipseque uenabilis pater:
interea dices. Si necesse sit unum fieri ex
duobus: malo in nos murmur hominum
quam in deum esse. Bonum mihi si dignetur me uti
pelitico. libens excipio. in me de the-
tici linguas maledicas: et uenenata spi-
cula blasphemorum: ut non ad ipsum pueni-
ant. Non recuso in gloriam fieri: ut non
irruat indignitas. Hec quidem ille in libro
de fidei ratione secundo. Accidit autem ut primum
de eadem exercitum dissipatio. lamentabilis
in gallias insonuerat rumor: ut il-
luminandum dei famulo filium cecum
offerens pater multis precibus: uinceret
excusante. Et inponens se puerum
manum orabat ad dominum: quatenus si ab eo
uicium predicationis illi erigeretur si predican-
di species afflueret in illi illuminatione
ostendere dignaretur. Dum uero pro ora-
tione orationis postulare effectum quod
facturus fuerat puer. Video enim. At
collit illico clamor ad stantium pres-
entem non in me sed in: uerumque est scilicet ad
erat quod ut puerum uidere uidentem
multipliciter solati deo gratias referebant.
Iudaeis uocande satis edim? fidem
se non nullos: quod eadem ebdomada quod
felicissima eius anima carne soluta est:
ecclesia ierosolimitana magnifice sa-
tis diuino fuerit munere consolata.

hic septem illi nouant promississe. Si quidem
capta est ascalon illa munitissima.
paucis a se civitate miliaribus dis-
tans: et periculose instans calcaneo et
aduersus hanc quinquaginta annis: et apostoli
laborantes nichil profecerant. et prius na-
re non humana uirtute captae sunt diui-
na. Nec ingratum ipsi non est scire uerba.
quod eodem septem anno ad uirum optimum
andream militem templi et ministrum ne-
cia et magistrum milicie templi: qui ipsi
secundum carnem auunculus erat. Ve prin-
cipibus: uir is ait. Intra domum nichil boni
fecerit in suis ad quod uelociter redierit.
incredibile exercebat maliciam: et non co-
pacium super oratione ioseph. Con-
fidimus autem quod non repellat dominus plebem
suam: et hereditatem suam non derelinquet.
Porro de terra domini faciet uirtutem: et
brachium suum auxiliabitur ei: ut cog-
noscant omnes quod bonum sperare in domino:
quod sperare in principibus. Et de his hacten-
am illud propter posteros memorandum.
quod multipliciter uiri sancti ecclesie sancte doc-
trina profuerunt in catholicorum moribus:
corrigendis in schismaticorum furoribus:
reprimendis in hereticorum erroribus:
futandis. Si quidem propter eos quod docuit so-
brie et iuste et pie uiuere in seculo: qui
totum quod perfectum uale dicitur seculo profuerunt.

ut ex^h liquet qd n̄ cessauit q̄ diu uir
deserta seli seli desertorib; implet.
Cui ministio uidet^r p̄ficiū illd̄ a
compalit^r exhibi. Posuit desertū in
stagna aquarū 7 trā sine aq̄ inexit
aquay. & collocauit illic esurien
tes 7 instituerit ciuitatē habitatio
nis. & seminauerit ags; 7 planta
uerit uineas 7 fecerit fructū nati
uitatis 7 bñdix̄ eis 7 mltiplicati
sūt n̄m̄s 7 uim̄ta eoz n̄ minora
uit. Sane indieb; scismacis gn̄alis
q̄ fidelit^r seruus dñi stetit in^r fracti
one in^r spectu ei^r ut aūter uā ei^r q̄
efficacit^r stetit 7 placuit cessauitq;
q̄llatio. q̄ deniq; euident^r in^r p̄r uē
fact^r ē reconciliatio n̄m̄ lati^r p̄sequēdū.
Sufficē in^r impot^r si ipsi sup hoc sc̄
bentis adeū innocentū p̄p̄rib; po
nam^r. Quā firma ait p̄seuantiq;
stantia causa b̄i pet^r 7 sc̄e m̄ris tue
romane eccle^e incandescēte pet^r
leoni sc̄ismate feruor tue religio
nis 7 discretiōis suscepit defensandā
7 semurū inexpugnabile p̄domo
dī ponēs aīos regū ac p̄neipū 7
aliarū tā ecclasticarū q̄ sc̄larū p̄so
natū ad catholice eccle^e unitatē ac
beati pet^r ac nr̄am obedientiā fre
q̄ntib; argumētis 7 ratioē muni

tis inducē laborauit. magna^r eccle
di 7 nob̄ puenit utilitas manifestat.
Inq̄b; aū p̄fide q̄ magnifice egit.
seruus fidelis 7 prudens breuiter
ad necendū est.

Fuit indieb; illis petrus abaelard^r
magist^r insignis 7 celeberrim^r in
opinione scientie. de fide p̄fide dog
matizans. Cui cū blasphemus plena
guissimis uolitare undiq; se p̄ta ce
pisset p̄phanas nouitates uocū 7 sen
siū erecti uiri eruditi atq; fideles
ad hominē dī retulerūt. Qui nimirū
solita bonitate 7 benignitate de fide
trans errorē corrigi hominē n̄ s̄un
di se c̄ta illū amonitiōe uenit. Cū
q̄ a tā modeste tūq; rationabilit^r
egit ut illi q̄ cōpūet^r ad ipsi^r arbi
trū correcturū se p̄misit uniuersa.
Cetū cū recessisset ab eo petrus
idē filius stimuli iniqs; 7 ingenui
sui uirib; plurimoq; exercicio
disputandi infelicit^r fidens resiliit
apposito saniori. Expetens deniq;
senonensē metropolitā qd̄ ei ecclā
celebrandū foret in p̄ximo gnde
ociliū clareuallensē causat^r abbem
suis in occulto de h̄ere lib^s. Addit
q; patū se ēē in publico sua de
fendē se p̄ta rogans ut p̄dictus

atq; dicitur siqd habet ad conciliū uo
care: factū ē ut postulauit: s; uocat
atq; penit' uentre recusauit: suū hoc
n̄ ēē remittans. Postea tñ magnorū
monitis uiroz fleris: ne uidelicet
ex ipsius absentia: & scandalū pplō: &
cornua crescēt ad uisario: demū pge
adq̄euit: tñs qdē nec sine lacrimis an
nuens: sic in ep̄la ad innocentū pa
pā ip̄e testat' u' plen' lucidiusq; ne
gociū om̄e p̄seqt'. Assuit dies: & ecclā
copiosa uenit. Vbi ad famulo petri
illi' in mediu' sc̄pta plata fē: & erroris
captā designata. Venu' illi optio da
ta ē: aut sua ēē negandi: aut errorē
humilit' corrigendi: aut responden
di si posset obiciendis: s; ratioib; parit'
& sc̄orū testimonius patri. At ille nec
uolens resipiscē: nec ualens resistere
sapie' & sp̄ui q̄ loq̄bat' ut tēp' redimeret
sedē ap̄licā appellauit. S; & p̄ea ab
eḡgio illo catholice fidei aduocato
monit' ut ul' iā sciens in p̄sonā suā
nich agndū: responderet tā libe' q̄ se
cure audiend' tantū & ferend'. in
om̄i patientia n̄ sententia aliq̄ fe
riend'. hoc q̄ om̄i modis recusauit.
tñ & p̄fessus ē p̄ea suis: q̄ ea hora max
ima qdē ex parte memoria ei t̄bata
fuit: ratio caligauit: & ratio fugit.

sens. Nichilomin' tñ ecclā q̄ ueniat
dimisit hominē multauit ab homi
nationē ap̄sona abstinens: s; dogma
ta p̄ua condēpnans. Quōi petri ille
refugiū inueniret in sede pet' tā lon
ge dissidens a fide pet'. & ip̄sū ḡ
auctore eadē sententia cū errorib;
suis ap̄lic' p̄sul inuoluēs hēticūq;
denuntias: sc̄pta incendio: sc̄pto
rē silentio condēpnauit.

Fuit uē gislebert' quē cognomi
nauē portatā pictauorū ep̄e in
saes lūis p̄lūmū exercebat: s; sub
limiora se q̄ ip̄e scrutat' ad insipien
tiā s;. Siqdē de scē trinitatis unitate
& diuinitatis simplicitate n̄ simpli
cit' senties: nec fidelit' sc̄bens: disci
p̄lis suis panes p̄ponebat abscondi
tos: furtiuas p̄pinabat aq̄s: nec fa
cile qd̄ sapet: imo q̄ntū desuper
p̄sonis autenticis ferebat. Time
bat enī qd̄ ap̄d senonas petri ei
dixisse ferē: tua res agit' pariescū
p̄rim' ardet. Nouissime tēcū iā
fidelitū sup hoc inualescēt scanda
lū: crescēt murmur: uocat' ad me
diūē: & librū t̄lē iuss' in blasphemias
euomuerat: quē qdē ē: ubo
rū qdā inuolucro cū sc̄ptas: lgu'
in exilio qd̄ in urbe remor' papa

46
uenā bil' eugen' celebrauit egre co
muni adu'sus hē gislebrū eccle' se
suo t'p re singlaris adletha b'nard.
p'mo q'de totū q'd ille i'boz cauul
latiōi b; occultare nitebat' eliciēs
deinū tā fustatioctinū q' scōz
testim' omīs biuana disputati
one red arguens. fidāns sane n̄
nullos ex his q' p'sidebāt iā q'de aīad
u'tentes blasphemā indoctrina. ad
huc aūtentes t'n in iuriā ap'sonā
accens' ē zelo. 7 domestica s' ecclām
seorsū i'uocat gallicanā. Cōmuni
deniq; s'ilio a patib; decē pu'ntiaz
aliis aū ep'is 7 abbib; p'li'mis. die
tante uiro dī nouis dogmatib;
opponit' simbolū nouū. Cui q' sub
sebu'nt' noīa singlōz. ut eoz uide
licet oīū sic ir'rephensibil' sic ir're
p'ssibil' zelus cetis innotescat. Ita
demū apl'ico iudicio 7 auctoritate
unūsal' eccle' error ille dāpnat'.
ep'e gislebr' an' eidē dāpnatiōi s'en
tiar' i'ntrogat' s'enties publice q;
refutans q' p'us s'p'sat' 7 assūmaue
rat indulgentiā ip'e s'eq'r' mar'ine
q'd ab initio caur' fuisse; ea lege ean
dē i'ngdi disceptationē ut p'mitteret
f'n ulla sese obstinatioē peccle scē
arbitrio correcturū libe' suā opini
onē.

Ipparab; colosanus henric' q'dā mona
chus oti. tē apostata uilis pessime uite.
p'nciosissimeq; doct'ne ubi p'sua
sibilib; g'ntis illi occupauit leuitatē.
7 ut p'dix' apl's de q'b; dā in ipocriti
loq'is i'ndaciū. fictis ubi de eis negoci
abat'. Erat aū hostis eccle' manifest' ir
reuent' ecclasticis derogans sac'mtis.
parit' 7 minist'is. Nec mediocrit' in ea
iā malignitate p'fecat. Sic enī de eo
sc'bens pat' uenābil' ad p'ncipē colosa
nū i'nt' ceta aut passi inueniebant'
iā eccle' sine plebib; plebes sine sac'do
tib; sac'dotes sine debita reuentia s'n
x'p'o deniq; x'p'iani. Paruul' x'p'ianoz
x'p'i uita i'nt'cludebat' dū baptis'mi grā
negabat'. Rudebant' orationes oblatio
nesq; p'mortuis scōz inuocationes.
sac'dotū ex cōmunicationes fidelū
p'gnationes basilicar' edificatiōes di
erū sollempniū uacatiōes c'smatis 7 olei
s'ec'riōes 7 omīs deniq; institutiones
ecclasticę sp'nebant'. Hae necessitate
uir sc's it' arripuit ab ecclā regionis
ill' s'epi iā aī rogat' 7 tē demū arc
uētissimo albico ostiensis ep'o. 7 le
gato sedis aplice p'suas' parit' 7 declue
tus. Venies aū cū i'nedibili deuotiōe
suscepr' ē ap'lo t're ac si de celo angl's
aduenuisset. Nec morā facē ap'd eo' po

tuit: qđ irruentiū t̄bas nemo rep̄nie
q̄possi: tanta erat frequētia dieb;
ac noctib; aduentantiū b̄ndictio
nē expetentiū flagrantīū opē Pre
dicauit tñ incūitate colosa pali
qđ dies: et in cētis locis que miser
ille frequentasset āplius: et grauius
infecit: multos infide simplices in
struens: nutantes roborans: errantes
reuocans: subūsos tē pans: subūsores
et obstinatos auctoritate sua p̄mens
et obp̄mēs: ut n̄ dico resistē: s; ne assis
tē qđe et appare p̄sumēt. Ecetm et fi
tē fugit henricus ille et latuit: ut tñ
imp̄etē sē uie et: semite cētū septē
ut uir alicubi tuit p̄ea: tandē cap
t et catenat ep̄o t̄dēt. Inq̄ itine plu
rimis et signis in seruo suo gl̄ficat
ē d̄s. alioz corda ab errorib; impijs
reuocans: alioz corpa a languorib;
uarijs sanans. Est loc in regione
eade sarlatū nomē. illi u sermone
cōpleto plurimos ad b̄ndicendū pa
nes: sic uq; fiebat d̄i famulo offēbat
Qs ille eleuata manu et signo cru
cis edicto: indi noīe b̄ndicēs in hoc
inq̄t scietis uera eē q̄anob; falsa q̄
ab h̄eticis suadent: si infirmi uiri
gustatis panib; istis ad epti fuerit
sospitate. Timens aut uenabil ep̄e

carnotensū magni ille gau fied?
si qđe p̄sens erat et primū ui ro di:
fibona inq̄t fide sup̄ser int sana
bunt. Cui pat̄ sēs de d̄m u tute
nil hesitant: n̄ hoc ego dix erit aut
si uere q̄ gustauerit sana bunt
ut p̄m ueros nos et ueracē d̄i nun
tios cognoscat. Tā ingēs mltitu
do languentiū gustato eodē pa
ne ualuit: ut p̄ totā p̄uincia
tūbū hoc diuulgaret et uir sēs
uicinas p̄loca regidēs ob reurs
intollerabiles declinauit et timu
Celeberrimū f̄erit illo ue
sane miraculū qđ p̄famili
suū in partib; colosans xpc̄ er
hibuit paralitici euīdā clerici
curatio fuit: hunc in domo regu
lariū clericorū scī salmū quoz
unū ip̄e erat ad petitionē abbis
et fr̄m uisitās homo d̄i moribun
dū inuenit hominē q̄er t̄mū
t̄hē sp̄m uidēt. Consolat̄ itaq;
miserū et data b̄ndictioē egdēs
sic p̄ea et fess et loq̄bat in corde suo
fidel̄ seruus d̄i ad d̄m tā fidu
cialit̄ q̄ fidelit̄ dicēs. Qd̄ expectā
d̄nē d̄s. Generatio hec signū q̄rit
alioq̄n. mū ap̄ eos n̄ is p̄fici
m̄ ubi: nisi abste fuerint et fir

mata sequitur; signis. Eade hora exili
 palitio ille grabatū. et accurrens se
 curus. et secutus est. sacra deuotione
 quod debuit amplexat. Cui subito pce
 denti obuians ex concanoniceis un
 erpauit. et exclamauit siquidē phan
 tasina putabat. In enim eū delectu
 lo credet surge potuisse. Egssā ma
 gis a corpore et animā phantasmati
 ce s apparuisse arbitrat. ausugit. s
 demū ipsa tā ei quā cetis rei ueritā
 fide fecit. Egssit ex in sermo in frēs
 currit ad spectaculū tā iocundū
 tpe quā in pmos accurrebat epē et lega
 t. In pgit ad eccliam eo ipso quā ualue
 rat pēunte. et exclamat in laudes di
 code parit. et cinentē ruit undiq;
 ppls. et bndicit. xpc triūphat fides
 infidelisq; confundit. exultat pie
 tas. et impietas stabescit. Porro uir
 di cellā uī manebat inq; diligēt
 omīs obseruari adit. obsecrari ianu
 as iubet. neq; pateat access. ppls
 pcurrenti. Sane is quodē bernardus
 quā san fact ē. hoc enim clerico nomen
 erat corporali bnficio nō ingrat. mag
 q; sollicit. p remedio spali. secutus ē
 seruū xpi. monasticū in clauual
 le ordine pfitens. et habitū sumens.
 Ad quā miss. ad partes in tolosanas.

talis illic constituit. hodieq; monastio
 pē quod uall aquocat. Cū aut p totū ab
 eadē puincia reditū uiri scī magis
 magisq; signa ebrescent. et multipli
 carentur indices. nō pteundū quod nā ipse
 in hec animi geret. quā a xpo humili
 tate cordis. et mansuetudine didiciss.
 Disputans enim secū in cogitationib; suis
 et ex ipā demū locut. Abundantia cor
 dis sui. domesticis et religiosis quib; dā
 frīb; aiebat. Plurimū miror. quod nā s
 hec miracula uelint. aut quod uisū sit do
 talia actitare. p tale. Nil in uideor
 in sacis paginis sup hoc gne signor.
 Si quidē facta sūt aliquā signa p scōs hoīes.
 et pfectos. facta sūt. et p fictos. Ego in nec
 pfectionis. et sci. sūt. nec fictionis. Scio
 enim scōs. in nō suppetē mīta. quā mira
 clis illustrent. et fido aut nec ad eorū
 sortē me pte. quā uirtutes multas in
 noīe dñi opant. et ad nō ignorant. hec
 et huiusmōi ebri. et secutusq; cū uiris spā
 lib; sebat. Huiusmōi uī oportunū
 s met uis. et uirtutē reppisse. scio inq;
 huiusmōi signa nō ad seuitatē uni. s. ad
 mltorū spectare salutē. nec dñi in hoīe
 p quē talia opet. pfectionē. et fidare
 s. opinionē. ut in eo cōmender hoī
 b; quā illi edidit in eē uirtutē. et hec; enim p
 eis fiunt. hec p quā fiunt. s. p eis mag

quidē illa ul' scit. Nec eo fine peos
illa dñs opat' ut ipsos pber' cetis sanē
tiores s; ut cetos mag' amatores re
mulatores faciat scitatis. Hic q
m' 7 signis istis qñ qdē mee illa fame
magis q' uite nouim exhibi' nec ad
meā fieri cōmōdationē. s; ad cōmo
nitionē poet' alioz. Satis nimirū
hui' uiri mirabit' animū q'sq's hec
diligenti 7 fidētiōe pensauit' nec p
stancē reputabit estimatōz q'sq; fi
del' signa atq; p'digia mirabilit'o
pari. q' p'petta talit' int'prari. Si
bi q; n' min' utile iudicab' imitan
dos ei affect' q' mirandos act' 7 moz
insignia. q' opm' signa cognoscere
Sed ad hec q's idoneus.

Hui' si qdē pectore uiri dī puritā
suauitasq; 7 sedant' pari fedē sa
tis qdē utq; mirabil' s; mirabilior
utq; cōpler'. Inde nimirū tā singla
rit' in unū hominē ueloz uota pa
rit' 7 currebant qd puritatē suaui
tas amabile facit' suauitatē puri
tas acceptabile ut difficile fuerit
estimare grē ne an reuēntie apli
optinēt. Q's enī tā rigide 7 usatiois
q' clare uallensē n' reuēret' abbem.
Q's tā dissolut' q' n' eūde dulcit'
afficēt'. Dulcissimis enī affectib;

plenū peet' ipē gēbat' s; q' libe eos
q'etens causa poscēt cohercebat; hu
manissim' in affectiōe mag' tñ for
tis infide. Vt breue aliqt' hui'
rei p'fam' exemplū sic ipē q; testat'
in sermone sup cantica cantroz
er' vi' ficeis oclis g'mani sui. 7 g'ma
nū tā necessariū tā dilecti. gerardi
uidelicet celebrauit ereqas ficeis
oclis corp' ei' tēdidit sepultū ne affec
t' fidē uincē uidēt'. Nā gr' tñ eū q'
libet' utr' aut nūq' s'n lacrimis se
peluit. Tale s' illū ubi' p'inde fruc
tificaturū man' diuina forma uat'
ut austeritatē suauitas moz tollēt.
auctoritatē scitās 7 seruaret. Cui
enī ul' tanta benignitas eēt onerū
ul' tanta bonitas n' eēt honori. Legi
m' de salemone qd omīs t'ia desudā
uit uidē uultū illi'. Grande p'co
mū s; forsitan in hac parte n' min'
q' salemone hic. Neq; enī satis edibi
le ē salemone illū in omī glā sua
tā unīfale ozb optinuisse fauorē
q' hē in sua humilitate. Immo ū dif
ficile oīno uidēt' ex hystozis aliqb;
inuenire hominē unū 7 iustitē ad
huc cū hōib; in unūsa t'ia tā cele
bre 7 amabile optinuisse nom' a
sol' ortu 7 occasu ab aqlone 7 mari.

Ut enim illas memoriam puincias erq; usq; hodie monimenta cerebra super noscuntur in ecclesia orientali. et apud solos occidentales ybernia. et a meridie in remotissimis finibus hispaniarum et ab aq; lone in insulis que perculsi datie fuerunt; celeberrima fuit. Crebra undique recipiebant epistolas et reddebant. Undique ei exenia mittebantur undique ei benedictio petebatur. Postremo quasi uirtus habundantissima ei opinio suos undique palmites propagauit. excepto quod intra ierosolimitana quod uis loci erat a rege par ob incursum paganorum non adque uirtute fructus suos. Neque enim episcopus ille in grauibus aliquid usurpasse uidetur quod per sacrum ei obitum dei fructus solaretur in cetera hoc quod in ipsi persecutus laude quod in omni terra ex uirtute sonaret et in fines orbis terra uba illi vincebat in sublimitate nominis ^{humili} sublimitas cordis. nec tam potat eum mundum unius erigere quod se ipse deice solus. Summe reputabat ab omnibus in finem se ipse reputans et quod omnis ipse se nemini prebatur. Denique sic nobis sepi faciebat in summos quosque honores et fauores populi uel sublimium personarum aliam s mutuar hominem uidebat. Neque potius reputabat absentem uelud quod da somnium

suspiciat. Vbi uero simpliciores ei fructus ut assoler fiduciam loquerentur et amica sepi licet humilitate frui ubi se inuenisse gaudebat et in ipse redisse personam. Innotata ei a puero uicundia usque ad diem perseuauit ex tunc. Inde erat quod licet tam magni esset et excelsus in uero glorie nunquam tamen sic sepe eum audire in prestante in quod libet humiliter sine metu et reuerentia uerbum secrete magis desiderans in conscientie prope stimulum urgetur timore dei caritate fructa.

Pacientiam ei marime quod de dominis flagellat exercitatum nouimus et probatam. que nimirum ab ipso sue uisitationis initio usque ad diem sacre depositionis tanta sustinuit uirtute et quod nouant non habet quodam mortis prelatio uidetur. Et tamen quod homines quod et si rariore ei occasio minoris forsitan patientie potuit exprimita prestare dicendum tamen uel breuiter ne huius quod apparuisse innumere eum uirtutis. et quod genus hoc patientie solitum erat dicere scriptum uidelicet ad uerbum in iurias addapna rerum ad corporis lesionem de singulis saltem singula ponam exempla. quod inter nos occurrunt. Sepe seruat aliquando famulum ad episcopum aliquod decuria et si hoc regis monens eum super quibus da uerbis regi suade et consulere meliora. At ille

uehemter eracebat. amarissima red-
didit eplam. dicens in ipa salutatioe
prima n salute. s. spm blasphemie.
taq. uidelicet uir ses. qd horroz e dice.
ex blasphemie spu illa sepsisset. ad
qd ubi mansuetissim. xpi seruus.
memor. dnce responsiois. ego demo-
nu n habeo. sic hodieq. exstans epla
p. tiner. minime qde aut spm blasphe-
mie habere edo. s. nec maledixisse
cuq. aut maledice uelle me scio.
p. ferti pncipi ppli mei. Nec min. pea-
caru. nec min. familiare eundem epim
habuit. s. elogiū illud dictū sic fuit
quasi non dictū.

Abbas farfensis conuentū si m
a claua ualle uocauit. monasti-
um eis edificatū. s. romani impedi-
uit antistes. 7 s. tollens eos in loco alio
ordinauit. Vnde p. t. m. doles p. dic-
t. ille uir magni 7 magne deuotionis.
collectā pecuniā sexcentarū fere
marcarū argenti. deposuit sub ciro-
grapho. q. ad dī hominē uenies ob-
tulit ei. rogās ut qd n meruāt in
partib. suis. ul. cit. alpes nouū ex m
cenobiū condet. Olusu ē p. argento. 7
p. fus totū amissū. Nec respondit
aliud homo di. cui muntia ret. qm
bndict. d. s. q. nob. peperit ab onere.

Ilā 7 ill. inq. q. abstulere leui in-
dulgendū. s. eū romani 7 pecu-
niā uidebat. inmanis ac uehemēs
fuit illa tēptatio. Gratulari aut. q. hie
uāt decē cūctis monastia. ul. edifi-
candis monastiis loca p. grua nu-
merā. fraudulent. 7 uolent. ab-
lata. dū. tendē nollet. 7 magis eū
uinci. q. uincē delectaret.

Veniens aliqui claua ualle cleric.
qda ex his q. reglāres canonicos
uocat. impoztune facti instabat.
ut in monachū reciperet. Suaden-
te p. se dū ad suā reueret. ecclām.
nec q. sciente recipe eū. ut qd g. ait
ille in libris tuis p. fectionē tanto pe-
cōmendasti. si eā desidanti opem
tenuiss. ex libe. 7 maligno spu
in eundem uehemē. instigat. sic
post modū euident. apparuit. iā
inq. si illos tenere discer. pere li-
bros. Cui uir dñi. puto ait. in mul-
to eoz legisti. n. posse te in tuo claus-
tro eē p. fectū. Mox correctionē n.
locoz mutationē si bñ memini.
in libris omib. cōmendauī. Tū u.
impetū facies hō uel. d. insan. in eū.
perussit maxillā ei. idq. tā gūit.
ut succederet statū rubor. ichu. tu-
mor. rubor. lā q. aderat in sac. legū

inviolabant; p̄uenit eos famulus
dñi clamans; adiutans p̄nomen
xpi nullaten⁹ eū tangē; f; educē
eū caute ⁊ curā ei habē. ne ab ali
q̄ ei ul' in aliq̄ nocēt. Qd̄ tā dūste
te p̄cepit ut miser ille timens
⁊ tremēs absq; oī iniuria. educt⁹
sit ⁊ adductus.

Et qd̄ in libertate sp̄s dī famulus
excellēt enituit eū humilitate
⁊ mansuetudine tñ ut qdā m̄ ui
dēt. ⁊ uereri neminē. ⁊ omnē homi
nē reueri. Inēpariōe rari⁹ utebat⁹
monitis ⁊ obsecratioib; poti⁹ agnīs.
Quā ū inuit⁹ ⁊ n̄ excōd' amaritū
dine ūbū p̄ferret amarū. ex eo
maxime aīadūtebat⁹ qd̄ p̄ficile
et̄mōi impetū cohibet. Si qd̄ mi
tabat⁹ hominū improbitatē. q̄s
aliqñ forte turbatos excusationē
q̄mlibet rationabilē satisfactio
nē q̄libet humilē admittē guar.
qd̄ ip̄a sue t̄batiois passio miserōs
sic delectet ut oderit om̄e reme
diū. ut p̄tineant aures claudāt
oculos. obiciāt man⁹. ⁊ om̄imodis
saragāt ne semel orta cōmotio
sedari ualeat ⁊ sanari. Et tñ ob
turgationē n̄ min⁹ facile aliqñ
cōpescēbat. gūis ⁊ t̄bulenta res

ponitio. q̄. humilis ⁊ modesta. ut ali
q̄b' p̄m̄ dicēt. cedenti insistē. cedē re
sistenti. Dicebat eū ū resonat utri
q; modestia. dulce ēē colloq̄ū. ū ul'
ex parte altā utile. uer ne ut p̄nici
osū. Vbi enī hinc inde duricia so
nat. surgit ē. nec correctio. nec
disciplina s; r̄tra. ut debeat mag
intim dissimulare platiū. ⁊ cōmo
tioē sanata utili⁹ castigare subie
tos. aut certe s̄lita res erigit. obser
uare consiliū sapientis. q̄ stult⁹ n̄
corrigit ūb'. Loq̄t ip̄e de inēpariōi
b' m̄m̄ utili⁹ m̄m̄ patient' acceptis.
in sermone sup canticā canticorū
qd̄ in gelimo sedo. int̄ cetera dicens.
Vt n̄ neminē oburgare necē
sit. hoc enī meli⁹. S; qm̄ in multis
offendim' om̄s. in tacē n̄ licet. cui
ex officio incūbit peccantes arguē.
mag' aū urget caritas. Qd̄ si argu
ero ⁊ fecō qd̄ meū ē. illa aū p̄cedens
inēpario m̄stine qd̄ suū ē faciat.
neq; ad qd̄ nisi illa. s; reuitat' ad me
uacua. tāq; iaculū feriens ⁊ resili
ens. qd̄ me animi tē habē putatis
frēs. Nonne angor. nonne torqueor.
⁊ ut in usu p̄e aliqd̄ exūbis ma
gist'. q̄ de sapia n̄ possū p̄fius co
artor edicob; ⁊ qd̄ eligā nescio.

placeat ne in meo qd locutus sum qm qd
debuisset an penitentiā agere sup
uibo meo qd qd uolui n̄ recepi. V
infra. Dicas forsā in qd bonū meū
ad me reuertat? qz libauī animā
meā. mundus fuit a sanguine hōis
cui annūciāui. Locutus sum ut
auertat a uia sua mala et uertat. S.
et si innumera talia addas me tū mi
nime ista consolabuntur mortē fili
inueniēte. Quasi uero meā illa rephē
sione libationē q̄sierit? n̄ magis il
lus. Que enī mat̄ ē si omnē q̄ po
tuit curā et diligentiā egrotanti
filio adhibuisse se sciat si demū se
uiderit frustratū. om̄s labores suos
ēē penit̄ inefficaces. illo nichilomin
mouente p̄pt̄a uiḡ. a fletib⁹ repabit.
Et si haec tenet. peccato tantū emulato
erat mansuetudinis et pacis ut si
forte impb⁹ q̄sq; peritor durior erit
fisset a negante responsū. haur fa
cile deinceps eū eadē repulsa dimit
teret inanis. Si qdē uelud natū ut
fatebat̄ oderat om̄e scandalū. et gra
uam eulib; hominib⁹ sustinē eū
admodū ḡue n̄ sentire impossi
le erat. Ad eo neminē spūit nulli
hominis scandalū parū pendit.
et si uitate dī iusticiāq; p̄tulerit;

Nā et q̄ciēs oportet notios aliquos
ut reprehendē act. ut impedire
conat. tā fidē fiebat. ut abun
dant q̄q; ipsi q̄ lesi uident. ha
berent uñ s̄ p̄ eo satis facerēt in
cogitationib⁹ suis. Sane uidim⁹
et ipsi q̄ n̄ nullos et de q̄b; id mi
nus uidebat̄ posse spari ampliori
denotioē et post modū ut obsequi
deseruisse. ut ē ad hesisse uesti
giis. Dicit tū et inuidos habuisse.
ut habet m̄tū et reus. Ceterū tā
singlari eminebat glā nōis ei.
ut pestis illa magis desp̄atioē q̄
liuore tabescēt. et t̄mēt agnosci.
Quin et humilitate et mansue
tudine uincebat. beneficiis suf
focabat. obruebat obsequiis. Et mi
rū doct⁹ erat ut nec in bono ma
lū. sic ad q̄sclā fr̄es sc̄bens in ceta
ait. Ad hebo uob. et si nolitis ad he
bo. et si noli ip̄e. Inuitis p̄stabo.
Ingr̄tis adiciā. honorabo. et p̄p̄nen
tes me. vsq; ad eo si qdē om̄s hōies
ḡmano amplectebat̄ affectu. ut
eorū scandalo. sic ip̄e fari solebat.
ḡui uirerēt q̄b; nullā uideret oc
casionē scandali p̄buisse. Plus
enī p̄ssimū peccatū ḡuitū alit̄
affligebat scandalū. q̄ ip̄e in

munus scientie solabat. Si quidem
muni spabat posse sanari quod unum
precederet non uidebat magni sibi regi-
one solacium fore prohibens quicquid in-
ueniret unum satis facere posset. ut
homo per se. ut deo per hoc non sine occasio-
ne turbato. Erga omnium quod homini
num spale commodum in commodum ue-
ampli afficiebat. et summi ei desi-
derium summi gaudium erat animarum
fructus. et ratio peccatorum. Vnde peras-
tante quilibet hominum necessitates.
pulsimo miserebatur affectu. Cui
erat humanitas. ut non in hominibus
sed in irrationabilibus. et animantibus.
auibus. et feris coparetur. nec copari-
enti derideret uirtutis effectus. Con-
tingit enim aliquicquid ut ita agens fu-
gitante. ut uidebat periculum capi-
enda. ut lepulecula acanibus. ut
auicula ab accipitribus. signo cru-
cis educto mirabiliter liberaret. ^{sequitur}
frustra se se conari. nec ullatenus
se presentem ei mori exire posse rapti-
nam. hec nos quod de sacris moribus.
pari non per modulum nostro sub breui-
tate perstrinximus. Ceterum longe emi-
nenti in suis ille libris apparet. et
ex his per perit innotescit. In quibus
ita sua expressisse uidetur imagi-

ne. exhibuisse quoddam speculum sui. ut
illud quod abrosianum miro illi posse
uideat aptari. Laude ipse se sonet. et
laureat spiritu scriptis coronetur suis. Si
quod enim nosse desiderat quod sollicitus ab in-
itio sui ipsi diuinitatem. et scrutator
erit. per modum operis illi de gradibus humi-
litate inspicit. Ideo si querit pie in-
ter religiosa deuotio. in se undum ad
omelias in laudibus. uirginis marie. et
illius quem de diligendo deo edidit librum.
Si feruens per suum. ut aliorum uicia
zelus. legat. ut quem apollo genitum
uocat. Si uigil in zelo eodem. et cum
specta discretio. de precepto et dispen-
satione differens audiat. Quam fide-
lis cum libris pie uisitationis commendator
erit. et adiutor. exhortator. ad
militum templi sermo declarat. Quoniam
si inquit gratia dei. ex his liquet. que
de gratia et libro arbitrio tam fideliter quam sub-
tiliter disputauit. Quoniam librum in uoce.
quam disertus. et inter uisum superiorum pa-
rit. inferiorumque scientia locuples.
in his quod ad papam eugenium. de fiducia
ratione scripsit. diligens. et fidator. agnos-
cet. Quoniam deuotissimum predicatorem ali-
ene scitatis tam diligenter episcopi sancti mala-
chie uita persecutus ostendit. Illa in
sermonibus. super cantica. et missionem

uestigator. et mox edificator. mag-
nific. innotescit. In epistolis quibus addi-
uitas personarum ob negotia diuisa die-
tauit. prudens lector ad uerum quod ser-
uore spiritus iusticia omne dilexit.
omne equit odit iniusticia. fidelis
et enim seruus christi non querebat aliquid su-
um. quicquid tamen erat christi. sic curabat
ut suum. Que enim scelera non arguit
quod odia non extirpat. que scandala
non compescit. que scismata non resar-
ciuit. quod hereses non futauit. Quod
semper quod honestum. quod pudicum. quod
amabile. quod bone fame. quod uirtutis
aut laudabilis discipline suis ortum
in quibus. regione diebus. non roborauit
et auctoritas non fouit caritas. dili-
gentia non promouit. Quod ante promouit
dilatari amplius non optauit. quod forte
collapsum non totis precibus et tempore uirili-
ter egit ut reparet. Quod malicia quicquid
dispones et celum et auctoritatem non ti-
muistis. quod propones quodcumque bonum ei si
potuit non osiluistis scitatem non osida-
uit fauorem operum non flagitauit. Quod
ad sacrum in corpore habitantis
templum diuinitatis de quocumque tribulati-
one clamatus accessit. et inefficaciter
laborauit. Quod est ab eo solacium aff-
lictus auxilium osilium auxilium eger

remedium pauperum subsidium repon-
tabat. Ita se se omnium fecerat seruum.
ac si toti genti orbis. ita tamen liber
omnibus. conscientie sue sollicitudinem
gerens. tamquam soli dedit eum et custod-
ie cordis sui. Quod de diuisiones
gratiam commendat apostolus. et si quis dili-
genter querat inueniat diuisos
ab initio dei famulos in diuersis
erituisse munibus. Legimus enim
uiros in fide magnificos multi-
plicibus. claruisse miraculis. alios
spiritum habuisse propheticum. et fuisse
quasi presentia. occulta uelud sub
oculis posita. mirabiliter cognouisse
se. alios nichilominus antiquorum
littere prestanti. quorum abstin-
tie dectos parsimoniam coluisse.
se. alios in humilitatis proposito.
spiritus dignitatem. huius sancti. aucto-
ri sancti plurimum placuisse. alios
in doctrina ubi ad salutis scien-
tia plurimos erudisse. ut secundum
promissionem scripte sancte luceant quasi
stelle in eternitates perpetuas. alii
quod in edificandis cenobiis labo-
rantes. amplius uerum nomen scita-
tis. alii in sedandis scandalis. et
turbis. huius sancti. promouendis
quod negotius ecclesie dei efficaciter

occupati utiles in actione alii in
sacris meditationibus; spiritualiter feria-
ti sublimes in contemplatione fuerunt.
Quod horum modo uidebitur defuisse Bernardus.
Immo quod horum in eo tam insigni-
ne non fuit ut ad commendationem sancti
eet quod si ceterum aliquid non ad eum esset. Nam
et si multiplicibus ecclesiarum temporis
tam in superius memoratis negociis quam
in aliis pluribus actionibus et utilitate
meruit ex parte magnifice tam
et gratia contemplationis in eo tam ex uisi-
onibus et reuelationibus domini quam ex
scriptis suis quam spiritualibus; erubant
sensibus; elucescit. Porro monasti-
orum fructus quem dominus ordinauit
tam copiosus et euidentis humanis
se se ingerit oculis ut nullus egeat
litteris commendari. Magis autem ex ip-
sa quam eorumdem multitudinem cenobio-
rum omnis deinceps generatio
certum capere potest documentum. Quan-
tos collegit ad seruiciu[m] christi quam
tam multos undique propagauit.
Quod ad reliqua spectat de humilitate
et ei et dignitatibus refutatis; et
de tenuissimo uictu superius
persecuti ex his quam quod ad prophetiam
pertinet ostensionemque; uirtutis sub
alio quod de principio curabimus in

notare per pauca de multis. **Epiph**
~~et lib. ceteris~~ Incipit quatuor.

icut
sermo
ne super
cantica
canticorum
ar. uii.
seruus
domini Ber-
nardus.

clareuallensis gratulatur et gratias agit
illi tempore quod de reditu[m] ab urbe suam
clémentior e celo respexit oculis. et sere-
nior tandem uultu arrisit. quod quemuis
et rabies leonina. accepisset sine
malicia recepisset; ecclesia pacem. Tanta
uero exultatione ecclesia illi gallicana
recepit ut non minore uideretur de suo
reditu exhibere quam de pace redita
nuntiare leticia. Unde et imitari
ipse sepius causari. quod dum post tam
grues frequentias hominum et tu-
multus uelud aberoadio uale faci-
endum scilicet iudicaret. et tamquam de nouo
ad orientem sacre propositi uisatio-
nis. re potissimum uisitationibus; susci-
peret gaudium obsequis coleret. Redi-
ens autem patriam ab urbe exsecratorum
apostolorum; martyrumque corporibus; eximia

secū tulit p̄ciosā. haud modicū
hūne sui reputans fructū ēē labo
ris. Int̄ q̄ beatus cesariū dentē q̄nā
m̄ recepit. memorandū. Cū enī in
regiū ei p̄dicti martiris caput gri
monachi inq̄ basilica repositū ē
exhiberent ut tolleret in q̄d uellet. da
ri s̄ petuit dentē unū. frustra u
aliq̄dū fr̄es qui cū eo ueniant labo
rantes. p̄cessū s̄ t̄here penit̄ n̄ uale
bant. fractis enī cutellis duobus
aut t̄b; q̄s applicuerat nichomi
n̄ adhuc dens immobil̄ p̄manebat.
Tū ille orandū nob̄ ait. Hec enī ha
bere possum. n̄ martyr ip̄e recedat.
Facta deniq; oratioe reuēnt acce
dens inēdibili facilitate duob; tu
lit digitis q̄d ferretis an̄ moui n̄
potat̄ instrumentis.

Fides aut̄ theodosiolimitani tēph
fidel̄ m̄licie p̄fessores. cū nouā
habē eo t̄p̄r domū in urbe cepis
sent redeunte p̄dicto suo p̄re spe
ciali pat̄no. tunicā ei p̄ eximia
b̄ndictioe seruabāt. Ap̄d q̄s eodē
anno sac̄dos q̄dā ḡuissima febre
corrept̄. despabili egr̄tabat. Vt
aū om̄ino deficiens deuenisse
uisus ē ad extrema. portari sese in
oratoriū. 7 p̄dictā b̄i uiri suppo

nis tunicā fec̄ in sola posit̄ ex p̄re
tatioe erit̄ mortis. Cū subito rap
tus inq̄dā m̄tis excessū. ac ue
lut i carne solut̄. uidēs uisū ē
corp̄ suū eodē q̄ iacebat in loco er
an̄ime iā c̄cūdatū multitudi
ne sac̄dotū. aptos tenentiū lib̄s.
7 celebrantiū ereq̄as ex more sol
lēpnes. Cū subito in uultu habi
tuq; p̄dicti p̄ris sc̄i reuēnda q̄
dā p̄sona p̄diens exaltari. manu
ill̄ om̄iuit ut tacēt. uoce parit̄
phibēs. ne mortuū reputarent.
cui uita clare uallenti atq; do
nauat̄ d̄s. Confessū deniq; ad se
redies. sanū se reppit. 7 q̄d uidat̄
fr̄ib; indicauit. Qui q̄dē ut a fi
delib; uiris nup̄ acceptū. ho
dieq; sup̄ stes. 7 in partib; aq̄ta
nie degēs. b̄nficiū q̄d accep̄. sedu
lo p̄fiter̄ in ip̄si p̄comio cū m̄
to uiuat. Siq̄s hoc m̄n̄ mirat̄.
aī adūtat de beato nicholao ex in
num̄is q̄b; ē decorat̄ miraculis. in
natal̄ ei annua cōmemoratiōe
tāq; eximū cōm̄dari. q̄d ip̄atore
stantinū ab̄int̄itu q̄dā longe
p̄stituit p̄uissū deflex̄. Hec ill̄ dis
simile ē. q̄d adnectimus.

Abbas gerard̄ p̄ximū clare ualli

monastii qđ mores dñ regē testa
tē nob uidiſſe ſe aliquñ pſallenti
ū ſimē eū re eborof. 2 ſic frequē
agebat excitare torpentes. ita
ut affectuoſi. 2 uirili pſallēt qđ
reliqui ſunt uigiliay. Cūq; die
ſeqnti apđ eū familiarit causa
ret. tardū illū qđ oportuerat ea
nocte uſitaffe pſallentes. ego
aut noctū hōis corpeo gūit oc
cupabar in cōmodo. ſi qđ n̄ potui
it corp' ſpē uenit. Ex pauit ille.
audiens n̄ aſſuiſſe in corpe quē
tādū corporeo ſpectaſſi. obitu
ēcūeunt utriūq; chor. 2 domi
tantes qſq; ut ſuēuāt excitamē.

Ad multoz aures famā cre
dim' pueniſſe uiri uenābilis
guiltini. qđ montis peſſulam
dñs n̄c uer. 2 pī paup' 2 humilis
monach' degit in cenobio qđ gñ
diſ ſilua uocat' lpsī relatioē di
dicim' qđ dicturi ſum' ſic abet
ore eū. 2 rigāt ſe accepſſe dicebat.
In ciuitate accitanoz qđ met' pol
ē gasconie miles qđā infirmaba
t. Cui cū infiores corp' partes
arenib; 2 deorſū morib; ſeuuens
occupaſſi. erat dieb; multis lecto
lectulo decubans. n̄ modica par

te p'mortuus. Compunct' deniq; 2 ſi
ſus de miſecdia dñ. ad ſeruū ei' cui
ēcūq; tā celeb' ſe ſe uirtutū fama dif
fudat. qđq; labore ſe p'p' depōtari.
lā p'dies aliq't p'ceſſat. p'fecatq; n̄
mīn' infide. 2 deuotioē qđ in itinere
ipſo cū miſat' hominē mirabilū
ſat' 2 infirmitati ei' ſubuenire
dignat' ē. 2 parē fatigatioi. Occur
rens enī qđā inuia. qſ nā ēēt aut qđ
tendēt inqſiuit. acceptaq; utinū
ei' neceſſitate. ego aut ex parte illi
ſcī p'cipio t' ut reūtar' ſcīens qđ
ū domū uenit ſan' erit. P'ſuaſit
illi dñs ut cēdet cū n̄ mīn' ſi diſpo
ſitioē oīa gēbant. Rediit rediens
q; paulatī recep' eā qđ p'miſſa fu
erat miſecdia. ut t'p' domū p'cū
gēt. qđ plenarie donū p'cipet ſoſpi

Angloz q; regina ſtanſ.
marit' diſtanti hui' famulo di
exhibuit aliquñ deuotioiſ affectū
ut uenienti bononiā ex. Et ur bē cū poplō
pedes occurrēt. quida tñ ipā multū
q; iā gūit. 2 p' dies aliq't ut pari
endi tēp' aduenit. tā gūit ē afflic
ta. ut tā ipā qđ dom' oīs de uitaci
penit' deſparēt. iāq; omī reliq' ſub
pellectili paupib; 2 eccl'is delega
ta. uestis qđ regia pararet' inq' ſepe

inter tāq̃ p̃tū mortā. Cū subito reco-
data hominis dī. 7 nom̃ illi inuocās
plena fide imp̃a p̃tū inuocatioe
fū p̃cō partū edidit desparū. Hec dis-
tulit legatū destinare fideles p̃q̃ gr̃as
agēt celi subuentorū ipsū sic natū pue-
rū n̄ in m̃ito natū et appellans. Verū
ille q̃c̃ies tale aliquid p̃tigiss̃, audire
n̄ m̃m̃ humiliter q̃ iocunde refutās
dicēs. suenat hoc enī m̃ sic imputā
dū sic ei q̃ seius omnino n̄ fuit
q̃ monastio cui nom̃ ē bellariallis.
p̃pe urbē c̃sopoli. homo q̃dā ademo-
ne uerabat̃ in iua eo instigante fa-
ciēs. m̃ia loq̃ns. Post multas g̃ orati-
ones f̃m̃ eū imp̃be p̃sistēt illa neq̃
tia sp̃ual̃. recordat̃ ē uenabil̃ alt̃s
loci illi. hodieq̃ sup̃stet ha-
bē se stolā. q̃ aliq̃ diu beat̃ pat̃ usus
fuerat in oblatioe hostie salutar̃.
Hec cum etat̃ cul̃ ar̃ma potentia
dō fiducialit̃; ag̃ssus ē inimicū.
Vir l̃m̃ attigat cellule inq̃ miser
homo iacebat eū subito malignū
ille horridis uocib; uictū se p̃fuit.
en inq̃ eg̃dior. recedo p̃tū manē
ult̃ n̄ possū. Respondente aut̃ alt̃e
p̃ nom̃ dñi. 7 ipsi b̃i uiri m̃tū eu-
uis h̃i stola fuit t̃ p̃cipio er̃ic̃i.
ne mozeris. p̃tinuo demon fugat̃

abhorē hō ademone libat̃. Q̃s
alt̃ n̄ p̃cōse forsitā er̃ultasset
usq̃. ad eo s̃ sp̃c̃ ē subiectos. ut
cedēt 7 absenti. Verū ille alt̃e
ip̃o nuntiante nūl mot̃ mag̃q̃
subsanans eos q̃s uidebat magna
sup̃ hoc am̃tatioe moui. hec eadē
ūba respond̃. Q̃d n̄ facile nos
duo p̃ualuissēm̃ inuicē. Ienit̃
illū eicē potuit d̃s p̃serti cū ego
ut dicent̃ societ̃ dar̃ tū 7 adunor̃.
hui m̃oi nēpe responsis in hui
m̃oi reb; sepi utebat̃. Nouit̃ siq̃
dē uer̃ 7 uetat̃ n̄ ostentator̃ s̃
emulator̃ humilitatis. efficac̃
dissuadi posse hōib; qd̃ stupe-
bant obliq̃ q̃dā 7 artificiosa obie-
ctioe q̃ apta excusatioe q̃ humi-
litate mag̃ p̃dicabile p̃fendo.
estimationē n̄ minuet hominū
s̃ augēt. Vñ q̃dā loco ex p̃pa loq̃ns
ex p̃ientia. uer̃ inq̃t humil̃ uil̃.
uult reputari. n̄ humil̃ p̃dicari.
Iud q̃q̃; notissimū fuit.
q̃d adhuc in carne degens apparēs
aut̃ in sp̃u s̃i cū dā obit̃ sui p̃
nuntiauat̃ diē. Infirmabat̃ no-
uit̃ q̃dā s̃i clarat̃ ualle bone iusa-
tionis. 7 bone indolis adulescent̃.
Hec longe ab erat̃ dies q̃ p̃ annuā

ex more pbatone nouū induer' ho
minē sū p' hominē exuiss'. Si qdē
sumat' in breui expleuit tēpa
multa placita enī dō erat aīa illi.
Quinto g' die aīa ultimū diē suū ui
sitante se frē gerardo q' hodie abbs
ē monastii longi pontis idē noui
t' exhilarat' plurimū int' alia spā
lis grē ūba ecce inq' qnta die mori
ar. hodie enī in pat' n'r dōn' abbs
apparuit cū multitudine mona
monachoz' & blanda solatione re
fouens qnta die moriturū meē
dicebat. Erut sermo int' frs' & aīq'
implet' diuulgatū ē ūbū. Expecta
bat ab omib' dies illa s' mltō magis
ille beat' in expectatioē sua fuit.
lā dies qnta inclinabat' ad uespam.
illi' aū spē mag' ac mag' eleuabat'
ad dñm. Demū ēca undecimā horā
in ipō mortis agone posit' obduc
to pr' ut affloret lumine oclorū.
& nemini iā intēdes' ad exitū ses
tinabat. Interi' uisitans eū pat' ses
uelud ab alto sōno reuocat nec in
salutatū abire pmitit. Adeu'
uocē apies oclōs' & mirū in modū
facie serenata aliqñdiu intēde
bat ieiū. Quabam omīs mortale ho
minē immo iā morientē caten' tū

phare de morte ut in ipō mortis arti
clō exultaret in gaudio pulcher
time nob' exhibens illd' poete Incepe
parue puer risu cognosce m'rem. Tū
ū solans eū pat' beat' nich' timē iuber.
& recto p'tin' cursu p'tingē ad dñm
ihm xpm' & offerre ei humile pau
per is sue familie salutationē ad hāc
uocē q' potuit capitis inclinatione
& motu annuēs labioz' itē clausit
oclos' & eadē hora in pace q'euīt.

Multa qdē huic di famulo reue
lata p'sp'm' mltā sū reuelatione
mirabilē ab eo dicta cognouim'. Ex q'b'
exempli grā pauca subnectim'.

Cū ēēt aliqu' pat' ses in urbe noui
om'sū in domo ep'i symonis ad
duet' ē ad eū heruetius de baugence
io puer ad modū gracios' ort' ex regio
sanguine & p'dicti ep'i nepos. De quo
seqnti nocte famulo suo xpc osten
dit qd' erat p' tēpa multa futurū. Si
qdē uidebat' s' tūq' immissurū cele
bratioē anglo cui dā pacis osclm da
re qd' ad puerū deferret'. Hec dubi'
de reuelatioē eundē heruetiū re
nuntiaturū sclo' & futūm aliqño
deuotū xpi famulū p'mittebat. Re
p'missio adeo celebris extitit & uul
gata ut ipē q' heruet' nob' postea fa

tē: adholoſcenti s̄ adom̄s arguentis
ſcie ſtimulos ſemp occurrē impos
ſibile ēē ut p̄ uiri ſcī tale p̄miſſū
inſclari habitu morēt. Nec fraudar
ē aſpe ſua. Si q̄dē uenābil' gualerani
n̄ urſicāpi cenobiū p̄m' alt̄s mona
chū illū fecit. 7 anglico ſunet' officio
pacē q̄ ex ore p̄riſ ſcī ſuſcepit cōmu
nicauit heruetio. Cui tal' p̄moctū ap
paruit. 7 uſatio. ut tali dign' oraclo
uidet'. Hā 7 p̄dicto gualeramo in
regim̄ne monaſtū urſicāpi ille ſuc
ceſſit. 7 nouiſſime obitū ſuū immi
nentē ſan' adhuc 7 incolumis eodē
gualeramo p̄reuelationē s̄ annun
tante p̄ſeuit atq; p̄dixit.

Et qd addim' huic ſimile fuit. Pa
tri ſcī ſines partiſion' aliqn̄ pa
grantē. ad ipſā diuerſe ciuitatē
ep̄e ſteph̄s 7 ceti om̄s q̄ parit' aderāt
obnixe rogantes. n̄ potant' obtinē.
Magno ſiq̄dē zelo n̄ cauſa ḡuis ur
get. 7 uent' publicoſ declinabat.
Cūq; ueſpe it' ſuū aliaſ ordinaſſet
mane ū p̄mū locut' ē fr̄ib; dicē iu
bet ep̄o. q̄ partiſi ibim' ut rogati.
Conueniente ḡclero admodū copi
oſo. ſic ſep̄ ab eo ſolebat' ex petē ūbū
di. 7 continuo t̄reſ erit' opunctiſ. 7
uſi ab inanib; ſtudiis ad uere ſa

p̄e cultū. abrenuntiantes ſcō. 7
di ſamulo adherentes. Quoz ille
p̄mū intuent' cū ſubito int' loq̄ndū
ſurgēt. petētq; ueſtigia ei' inclinaū
ſe modice. 7 fr̄i ciuidā p̄p̄i' aſſidēt
inaure locut' ē dicēſ. Iſtū ego ſic nē
uideo uenientē nocturna uifione
p̄uidi. p̄p̄t' quē dñs noſ adduxit. Qui
nimirū nouit' in om̄i p̄moctū pu
ritate 7 deuotione. 7 uſat' p̄l' t̄mūq;
accepit dō 7 hōib; inclatari alle p̄
annos aliq̄t beato ſine quieuit.

Apparuerit aliquo uiro di int're
accenſū urbe poſito uenābiles ei'
filii. iā q̄dē carne ſoluti. galdric' 7
gerard'. quoz alt' ḡman'. alt' auincſ
ei' eritāt. Cūq; uelud accelerantē
oc̄i p̄tranſiret. reuocanti 7 retinē
uolenti. reſpondebat eundū s̄ p̄ſe
gaufrido monacho. q̄ eorū dē ap̄
ma uſatio ē ſoci' ſtremue ſatis in
multis cenobis eſtruendis milita
uāt dō. Continuo par' exercitūſ fr̄ib;
accelari iubet. 7 ad monaſtū ueni
ent' ip̄odie ſc̄eſ p̄duāt eundē gau
fridu. iā poſitū reppit inextremis.
Iſſenſus aliquo rex francoꝝ ſenior
ludouic' q̄b̄dā ep̄iſ regni ſui. ſuiſ
eoſſedib; 7 ciuitatib; ex t̄bauit.
Vñ q̄ hic uir reuēnd' p̄l' reſ ſep̄ſit

epistolae p[ro]p[ri]e pace laborant[ur] quaru[m]
 hodieq[ue] exemplaria p[re]seuerant de
 cidit au[tem] ut p[re]sente eode[m] p[re]sco ep[iscop]o
 multi indignatione[m] regis flectere
 cupientes tota humilitate p[ro]sterni
 solent ei tenent uestigia[m] nec sic
 gra[m] optinent. Qua ex re uir di
 religiosa animositate p[ro] morte die
 alia regē duri[us] increpans q[uo]d sp[iritu]s
 s[an]c[t]i d[omi]ni sacerdotes lib[er]e q[ue]re[n]t[ur] denun[ti]au[er]unt
 q[uo]d eade[m] nocte s[er]uauerat reuelatu[m]
 hec inq[ui]t obstinatio p[ri]mogeniti
 tui philippi regis morte multabit[ur]
 Vidi eni[m] te cu[m] iunior filio ludowico
 ad pedes ep[iscop]o[rum] q[ui]s heri o[mn]i p[re]s[er]as
 inclinatu[m] p[ro]p[ri]u[m] intelleri philippo
 celerit[er] facto de medio p[ro] ludowico
 substitutio[n]e eccl[esi]am q[ue] n[on] o[mn]i p[re]s[er]as
 rogatu[m] Q[uo]d q[uo]d n[on] longe p[ro]missa
 bil[is] casus impleri Q[uo]d decedente phi
 lippo egit par[iter] ut is q[ui] feliciter ho
 die regnat ludowic[us] iunior unget[ur]

Fidelissimu[m] p[ri]ncipē reobaldu[m]
 comitē in magna t[ri]bulatio[n]e p[ro]
 batū n[on] min[us] mirabiliter q[ue] mis[er]icorditer
 d[omi]n[us] libauit l[ib]er[is] n[on] min[us] u[er]o potentissi
 m[us] sed et a rege diu[er]sos et inu[er]sus
 tenens in regno francie p[ri]ncipat[ur]
 tot[us] t[em]p[or]is elemosinis dedit et studio
 pietatis intent[us] om[n]iu[m]q[ue] seruoz[um]

di s[ed] speciali[ter] b[ea]t[us] nardi clareual
 lensis amator deuotissim[us] erat
 Quē eaten[us] impugnari et affligi pas
 sus ē d[omi]n[us] ut rege parit[er] et uicinis po
 tentib[us] fere cunctis iurantib[us] ad
 uers[us] eū usq[ue] adeo de ei[us] euasione de
 sparet[ur] ut publice q[ue]re[n]t[ur] insultaret[ur] i[n]
 religioni pietati de t[em]p[or]e elemosinis
 derogaret[ur] monac[us] n[on] et iunior inu[er]sus
 ei milites et balistaru[m] dicebant[ur] Nec
 in ap[er]to ex t[em]p[or]e eos s[ed] in ip[s]is q[ue]re[n]t[ur] ei ciui
 tatib[us] et castell[is] ei[us] in o[mn]i i[n] blasphemie
 p[ro]sonab[ant] Deniq[ue] iunior aliq[ui]d ep[iscop]o
 pl[ur]ib[us] aliusq[ue] p[ro]sonis p[re]sente q[uo]d uir
 di d[omi]n[us] sup[er] his agere et colloq[ui]t[ur] ep[iscop]o
 q[uo]d eo t[em]p[or]e auctoritate et opinione
 prudentie celebrat[us] aiebat Inma
 nu regis ē comes reobald[us] n[on] ē q[ui] possit
 erueri Respondente alio q[uo]d an
 tistite ē q[ui] possit libare eū multu[m] ille
 mirat[ur] q[uo]d n[on] edere posse querebat
 Veniū audies q[uo]d pot[est] eū eripe qui
 om[n]ia pot[est] d[omi]n[us] n[on] parū sub stomachas
 pot[est] inq[ui]t si manifest[us] appareat si
 clauia teneat si hinc inde p[er]cutiat
 s[ed] hacten[us] ista n[on] fecit In tanta g[er]e despa
 ratione cu[m] p[re]dictu[m] p[ri]ncipē uehement[er]
 urgent ex t[em]p[or]e qui t[em]p[or]e impugna
 ret q[uo]d ab eo defecant om[n]es fere ho[m]ines
 sui nec min[us] illu[m] affligent pauci

qui residui uidebantur. et aliorum defectu ipsi quoque suspecti. Lingonensis episcopus godefridus frequenter et familiariter dei hominem consuebat. quod nam sanctus dominus super his reuelaret. Cui ille cum iam sepius respondisset nichil sibi apparere in tribulatione super tribulationem demum aliquando sciscitanti ait quia quanto magis pareretur. Sane ultima die quanti magis reformata est pars ipsius quod de et orante et operante ut non esset ambiguum eius potissimum studio simul et multo potissimum illi principem a tanta gente imminentibusque periculis liberatum.

Post annos aliquot inter eundem regem francorum et gaufridum comitem andegauensem ererebant inimicie gentes. Causa erat quod utrumque nobile gerardus de monastio rege prohibente in munitissimo oppido comes obsidens comprehendat eum uxore et libris ac pignoris ipsaque diruerat munitionem. Tanta barba uir sceleris de reformanda pace multis quod de ad hoc ipsum episcopis et principibus rogatus. Cum subito comes ille amaritudinis felle commotus in salutatores omnes relinqueret eoque insiluit et recessit. Confusus denique omnibus iam uenit inde spatio pacis soluebat et predictus gerardus accedens ad hominem dei licentiam postulabat. uelud in morte et carcerem reditus. Sub obsidibus enim ad colloquium illud erat adductus.

Cumque uir dominum consolaretur eum. Guillemus fletus et ululans mea inquit nimis doleo sortem meam omnes lugeo pariter morituros. Compassus itaque uir beatus ne timeas ait certe esto quia deus tibi tuusque subueniet idque celeriter quod ualeas ulspare. Si quidem recordar uisionis quod ueniens ad id colloquium uidat tamquam lectum sese euglinam a sancto malachia pete benedictionem. et si fuisse pacem sine dubio puenit. Hec dum gerardus ille lumen domus attigerat a facie eius egredies cum subito quidam occurres redire comitem nuntiavit ornari omnes tam celerem audire promissionis effectum. Eadem et enim hora comes rediit et pariter pars desperata puenit. Erat autem idem comes pro eodem negotio ex mandato summi pontificis anathematis uinculis innodatus sed absoluendus humiliari ut debuit uel culpam super hoc facti suam penitus recusauit. Namque autem ut erat plurimum animosus dominus super culpam eius in omni nunquam remittere inprecabatur innocentem se reputans et iniuste ligatum. Quam obrem discessit pars sceleris non parum tristis ab illo dicens si quidem lictus nouit inquit in sua mens fueris remittere. Eadem autem die causantibus super hac improbitate personis quibusdam.

55
et princeps illū gūit et iasse dicentib?
accensus zelo dī famul' aiebat. Gra-
uit' satis h' temeritas puniet' fieri
omīno n' pot' qn hoc eodē anno co-
mes ipse aut moriat' aut euidentē
aliā diuine indignatiōis sentiat
ultione. hoc ubū et repis et alius
audire n' pauci. Et tūc elerit ē i ple-
tū ut comes idē infra diē qntū deci-
ngssus aliqn. **Y**unū morēt'
seruus xpi gmanie regnū festina-
bar ad partes maguntinorū pace
reformariis int' regē lothariū et
pdecessorē ei henrici regis nepotē
comadu scilicet q lothario p ea suc-
cessit in regnū et fredicū patrē hui'
fredici qp' comadu elect' optinet
hodie pncipatū venabil' aū met-
ropolitan' moguntinorū albr' hono-
rabile qndā clericū nomine mas-
celinū uirū dī obuiā misit. hic igit'
mascelin' cū ad nō suo missū sece-
dicet ad seruendū ei paulp intuit'
eū uir dī. alī inqt dñs ad s' seruēn-
dū remisit. Ex parit' teutonice? et
mīat' qd dīce uellet firmi. **A**s-
serebat actio suo moguntino sese
archiepō destinatū. Cōtra seruus
xpi falleris ait maior dñs ē q mi-
sit te. x pē. Tū demū intelligens

homo quorsus uellet uibrare sermo-
nē putas inqt qd monach' fieri ueli.
Absit ame. nec cogitauī. nec ascend'
sup cor meū. Nihilomin' tū remuen-
te illo. dī famul' affirmabat omīno
fieri oportē. n' qd ipse de se cogitauit.
s; qd de eo disposuerat d's. In eodē de-
niq; iūne gūsus ad dñm scō uale-
fecit. et cū aliis plūrib; lūtanis honora-
tisq; psonis q's colleg' eo tpr seru' xpi.
ipe q; sic s' pdictū fuerat secut' ē eū.

Henricū q; gmanū regis francoz
q beluacense hodie cathedrā or-
natū dissimili dñs gūsiōe mutauit.
Accidēti ut uenies idē henric' ad
hominē dī sup qdā sc̄lari negotio
locut'us. gūenti q' fr̄m uisitans.
eorū sese oratiōib; cōmclaret. Cui
par' sēs int' ūba ^{scē} exhortatiōis. p̄sido
ait indnō. neq'q' in eo te moritūm
inq' nē possit' es s; uelocit' exp̄mto
ppo pbatūm qntū istoz p̄sit oratio.
q' exp̄mto. Et eodē p̄modū diē n'
absq; mltorū admiratione cōpletū
ē. et de tanti iūuenis gūsiōe cenobi-
ū omīe exultatiōe re-pletū.
Luigentib; aū sociis ac familia
omī ac si mortuū illū cernerēt
euilante p̄cetis andreas qdā pari-
siacensis henricū ebriū henricū

uociferabat' infanū nec iuuenis nec
blasphemus parrens & cont' sane idē
henric' p' illi' potissimū uisione dī ho
minē dare opam p'cabat' Cui uir scs
audientib' mltis dimitte aut hominē
m' aīa enī ei in amaritudine ē nec p
eo multū sollicit' f'is q' tuus ē ille. Cū
q' apli spe p'cepta henric' instaret ut
loquer' andree seueri' intuit' eū uir
dī qd hoc ē ait. Hūq' n' iā dicit' q'
tuus ē ille. Andreas audies hec si
qdē p'sens erat & ip'e sic p'rimū ip'b
erat' a sacra uisione uehēm' abhor
rens talia secū ut postea p'fessus ē
nob' tacita cogitatioē uoluebat. In
hoc nō scio falsū ēē p'pham. hoc enī
cert' fū q' locut' ē ubū & n' flet. hoc t'
ego corā rege & p'ncipib' in celebri
q'cūq' iuueni in p'pare n' parca' ut
tua omib' falsitas innotescat. Ceterū
q' mirabil' d's in filiis sup' hominū
filios r'idiū eoz uana conamīna ut
p'positū suū qn' & qm' ip'e uoluit i'ple
at' Si qdē die alta' ibat andreas mala
omīa im'pcans in monastio. ū dīm
suū dimittebat ipsa q' desiderans
uallē fundit' subruī cū habitatorib'
suis. Nec parū moti s' & mirati q' p'
dictū uiri scī de ip'o audierat ubū
cū talit' uidet' abire. Sed n' diu pu

fillantimitare eoz & fidē modicā tēp
tari pass' ē d's. Illa tū die p'cedens &
repellens qdā in grām dī nocte pri
ma uict' & q'si uinct' trahente se
& uī faciente spū dī die expectare
n' potuit. S; erurgens ante dilucū
lū uelocit' ad monastio rediens
alt'm nob' salutū ul' mag' de saulo
paulū alt'm exhibebat
In cetero q's deuana uisione
hui' scī p' minist' serui sui p'e
eripuit de partib' flandrie multi
aliqui nobiles mlti sapientes & litta
ti uiri sub ip'si magistro sacra p'fes
si s' seruūtū. Quoz p'm' uidebat'
gaufrid' ille de persona q' p' modū in
clara ualle p'ors' officio funet' ē. & de
funet' in eo. Inq'b' ciuicissimē ui
dīm' euglicū illd' impleri. multi
dicet' uob' ecce hic ēa p'e ecce illic.
Plurimū enī p'suasiōib' actū ē cū
eis ut aliā mag' eligē p'fessionē &
loca alia debuisset donec occurrer
dī famul' iā p'e disp'sis & in ub' grē
q' procedebat de o'eci p'stina omīs
he sitatio facta de medio zomī
ū parit' in ip'si filio u' resagabili
ē firmata uoluntas. Qdē factū
ē n' sine subita & penit' in spata quo
rūda erip'sis mutatiōe animoz.

Deniq; eū iā dī hominē sequēt^r p^r
dict^r ille gausfrid^r gūissima cepit
reptatione pulsari; intuit^r aut^r illū
in^r frīb; qđ ē inq^r qđ facies tua
er^r minata^r et t^rstie qđa núbilo
gūit obuoluta uidet^r. Cui gausfri
dis scio inq^r scio qđ nūq; ampl^r
let^r ero. Qđ ūbū eū ad dī familiū idē
fr^r satis an^ri retulisset uidens ille
basilicā ppe uia p^rq; gūiebant^r dī
uit^r et inq^rstis orabat. Cetis aut^r fort^r
p^rstolantib; gausfred^r ille redio gūat^r
sup^r lapide obdormiuit. Demū eū
ambo parit^r fuer^rerissent ille de ora
tioē ille de sōno apparuit idē gau
fred^r tū iocundior et hilarior cetis
qntū t^rstior p^r. Cūq; ei p^rdict^r fr^r ūbū
mestie qđ locut^r fuerat amīcabi
lū imparet^r et fuit inq^r dīri nūq;
āpl^r let^r ero. s; nē dico nūq; āpl^r t^rstis
de q; gausfred^r p^rmo t^rp^r ero.
tyrocinij sui p^rp^re suo uiro nobili
et potūti quē in scō reliquāt filiāli
pietate sollicit^r p^rem se m^rpei nūsi
one rogare dīm affectuosi^r er^rorabat.
Cui uir dī ne timeas inq^r ego illū
pbatū monachū manib^r meis in
hac clauualle sepeliā. Vtrūq; secu
tū ē et p^rfect^r monach^r fact^r ē et ap^re
scō sic p^rdu^rctat^r ipe in clauualle

sepult^r. Tamq^r em^r mon illo absen
te nō posset qnq; in^r sib; infirmat^r et
creberrimū immo p^rtinuū in se ipō
responsū mortis habēs sustinuit do
nec pat^r scō rediret q^r ut olī p^rmise
rat eū traderet sepulture.

Regina francie sup^rdicti lodouici
et iunioris ux^r plures cū eo fe
cerat annos et sobolē nō habebat. Erat
aut^r uir scō ap^r regē p^rquadā pace la
borans et regina in contritū nitebat^r.
Cūq; eā monēt desistē ceptis et regi
sugg^r meliora in^r loq^rndū queri
illa cepit sup^r sterilitate sua humi
lū rogans^r partū obtinē ad nō. At
ille si feceris inq^r qđ moneo ego q;
p^rūbo qđ postulas dīm er^rorabo; An
nuit illa et pactis nō tardauit effect^r.
Qua reformata p^rdict^r rex nā ūbū
ei regina suggesserat auiro dī p^r
missū humilū erigebar. hoc aut^r tā
celerit^r ē impletū ut eā idē tēp^ris
anno alt^ro eadē regina pepererit.

Omn^r abbs ramard cisterciensis
quē ex clauualle assūptū pat^r scō
ut filiū amplectebat^r et reuebat^r ut
p^rem ob quorūda monastior^r ordina
tionē p^rimere partes intuiat. De q^r
uir dī in clauualle p^rsistens dū frī
ciūda loquēt^r subita inspiratione

p'mot' domn' ait c'isterciensis aut
mortuus ē aut in primo mortuus.
Hec parū fr' ille mirat' ē audiens
ūbū. mag' tñ obstupuit cū eiusdē
abbis post dies paucos audiret obi
tū nunciari.

Eodē anno q'de hac uita pat' scs
fuerat erit'ur. tres adholescentes
de primo oppido q'd barrūdi sup
albū. monast'iu clareuall' grā. n' h
onis intuerant. Quoz t'ci suadente
maligno ad uomitū ē reu'sis. Qua
er re p' duob' aliis mag' solliciti frēs.
ip'is q' p' h'it' p' r' scō sup hoc loq'
bant. d' ille intuens in eos. hic inq't
nulla ūq' tēptatiōe laborabit. hic
ū multa s; tñ p'ualebit. Vtrūq; sic
auditu tñ sic uidit. adeo ut frequē
t' alii obicēm' cū aliq'c'ies intēpta
tione pene deficēt. et incipet iā ab
ire. i' possibile ēē ut uincēt. quē
u' scs dixerat nulla tēptatione

Pernoctabar *Aut necdū.*
aliquē dī famul' in oratioē in suo
clareuallensi cenobio. institut' et solita
intērtione dñm p'cabat. Contigit autē
eadē hora paup'em qñdā et uere
paup'em spū in cella hospitiū mori.
Cui animā cū uocib; canoz in cellū
deferri pat' scs audiuit. et interrogat'

mane frīb; q' affuerant illā fuisse
hora obit' ei cōpit' q' p'dictas audie
rat in sublimē tendentū uoces.

Cū beatus ep' malachias cui uita
uirtutib' plenā uir scs studio
se desēbit. iuxta deficiū cordis
sui inclata ualle beatā celo aiām
reddidiss; offerens p' ei tñscu ue
nabit' atq' hostiā salutarē. glām
ei dñō reuelante cognouit. et eodē
inspirante sacrificio iā expleto. for
mā mutauit orationis. et collectā in
tulit q' ad scōz pontificū celebra
tes. nā ad cōm'datioēs defunctoz
p'tinet. ita dices. D's q' beatū mala
chia scōz tuoz m'itis coeq'sti. t' huc
q's ut q' p'ciōse mōrtis ei festa agim'.
uite q' imitē m' exēpla. Deinde re
uēnt' accedēs. facit uestigia deu
tissime osculabat'. Modū tñ aut
seruē uisiois. nec cuiq' ap' se. nec in
eidē ep'i uita desēbē adgēnt; hoc
tñ respondens. cū p' h'itū sup
hoc rogaret'. ad p'pā suū p'f'
p'rimisse p'sonā. Hec sane dubitū
plū eū similia occultasse similit'
quec; uidelicet passē dñs occulta
ri. Hā et uir dñy aliquē q' ē ciuitā
lothoringoz. cū ad tumulū re
uēntissimū uiri albici ep'i ostien

sis nouit an defuncti. pcomdatione ei sacrificium laudis offerret. collam similiter in fine mutauit. Deq; tñ qd uidisset. nec interrogat. ē nec confessus. cū sine certa reuelatione id fecisse minime uideat.

Sup his que ad grām pertinent sanctorum. tā multa sup hē famulū suū opat ē dñs. ut in eo q; uidet. ex libe qd de ipso iohes euangelista. sionia scribent. ne ipm qd de mundū cape eos q; scribendi fuerāt libros. Cetm nos salte pauca de plurib; exempli grā pferem.

Castrū uillariū acule uocant. qd claua ualle ut aiunt. Similiaris distat. Vbi mulier pgnas. tēp omne infierat pariendi. 2 alij qm mib; iā decursis. cū nec dñi parēt. apli; mirabat. Cui co usq; dilaret. part; ut tā s q; cetis q; b; q; uicinis morib; potē uidet. nec tā edet pgnans. f. tumes. Quis em ede possi. infan-
 J. tulū. anno integ; uiscib; tenu posse matris. Desparata g; mulier ad monastū uiri di ducta. hē se habet. Sustit ad portā misera. 2 portario frī causa tā miserabil; innuat. Rogat ille 2 in auditu cōpassus.

incomodo. suppler adiut prem scim fidelit ei necessitate indicat mulieris fidelit er plens negociū suscepte legationis. V omnia diuine legationis opatio. mirabil; accelerantis qd mirabil; tarda bat. Tāq; enī hoc solū tamope nascit; expectauit infans. hora eade femina peperit. 2 pcurante re medio. rediens fr ille incomodū qd nuntiari n inuenit.

Mho tēpe in tritorio auitisiodoren si apd oppidū qd cona uocat mulier qda mirabil; laborans plicta bat multis dieb; qd ueniss; part; fili usq; ad partū. 2 uires n habet par-
 J. turient. Cūq; supueniss; intm seruus xpi. postulanti benedictionē aq; bñdictā misit. Gustauit mulier. 2 confessi nar ē puer. Quē uenabil; par ear notensis baptizau. bñardi
 J. q; eode itine y nom inpones. 2 in tritorio eode dñi febricitantū multitudo sic ubiq; solebam. adi hoie panē petent bñdictū. gerard qda cleric; circastro cui nom ē clami cetū male sciol; 2 sublamas fide
 J. ppli blasphemabat. In ipis aū ubi blasphemie gūissima febre corrept; usq; autisiodor; abeuntē seq; coact.

et uirū dī et penitentiā agēs apud eū ipsā
eū de cetero multis optinuit precibus bñdic-

Tā multis uero gustata ydone
et in omni bñdictio reddidit sanitatē
ut soli dī cui hec uirtute fiebāt posset
hec noticia cōphendi. Vidim⁹ immel-
densi tūtoꝝ multū deuotissimas
reseruit uirū dī grās qđ ad p̄mū gustū
panis ab eo bñdicti plenā recepit
sospitatē a febre q̄ritana q̄ sic gūit
laborauit m̄sib; ferme decē et octo
ut in hora accessionis q̄si frenetic⁹
nec matrē agnosceret suā.

Uirū q; uenabile geratū lemouū
censē ep̄m testamē audiuit. iū
uenē q̄ndā de familia sua letalit
incapite saueū eū iacēt spūmas
et impos m̄tis tūmissas in os buccel-
la panis quē bñdixat ho dī tā celerē
sensisse uirtutē ut incolumis surget

Neq; illd tacendū ip̄a hora.
qđ ipsa q; subam panis ab omni
corruptionis iniuria eadē bñdictio
uendicabat adeo ut plures uidim⁹
qđ septemū et ult̄ eosdē seruauam
panes nec colore nec sapore mutato.

Anne hos paucos dies uenabilē alt̄
gerat⁹ et henric⁹ de suecie partib;
uenientes dū sup his offerrem⁹ tes-
tati sūt nob panē ante annos x̄i et

bñdictioē signatū manē apud se
penit⁹ incorruptū. Hec dissimi-
lē apud aliq̄s n̄m usq; hodie no-
uit⁹ et apud alios multos eūm eē re-

Et nē idoneū et positū
satis et uidentis hui⁹ testimonii
pferam⁹. Vir magn⁹ et magnifice
honorand⁹ clanoꝝ archiep̄ hesci-
lus p̄m sc̄m unico uenabat⁹ af-
fectu. unica deuotione colēbat. Nec
contenit⁹ in filius eū uidē eū no-
uū cenobiū extriū islet et impe-
trasset ab eo desideratū sacre
gationis eram. Preualuit apud eū
desidiū uehement⁹ ut homo tan-
te auctoritatē et in insul ill⁹ tā
ecclesiastica q; sc̄lari auctoritate
singlarit. potēs expositis sui
omib; et semet ip̄m p̄clis multis
tēlet et labori. Nā de expensis dice-
nē magnū q; uis eundē audire
m̄ p̄stantē qđ expendit in
itinē ip̄o argenti marcas ampli⁹
q; sercenas. Venit g; claruallē.
p̄sona humil⁹ et sublimis q; af-
nib; tē nē curiositas audientē
sapie⁹ et fidē zel⁹ et plenitudo de-
uotionis attēxerat. Vbi q̄ntū fle-
uit q̄le sese n̄m g; eū q; tā uicē
suspiciebat. s; g; minimos

fr̄m q̄slibet exhibuit n̄ facile dic
tu. Demū redit̄ ad p̄p̄a. ut b̄ndic
tū adī famulo panē referre possit
2 dicit̄ 2 seruare humano sensu
p̄cipit ut in libano requoq̄r. sic
solet q̄ maria in seut panē referre
biscotū. s̄. amicitia arguens
in hac parte fidei et modicā inueni
ri utane inq̄r n̄ potit b̄ndictio ip
sū panē maḡ q̄ recoctio 2 seruare.
Et n̄ adq̄euit b̄ndicē illū. s̄. com
mune s̄ panē p̄cipiens exhiberi.
benedic̄ 2 dicit̄. Ecce h̄c tolle tecū.
nich̄ deinceps de corruptioe solli
cit̄. Tullit 2 ad suos p̄ multa q̄dē
maria p̄spe rediens usq̄ gl̄ar̄ ^{hodie} fidei
sue defectū euidentissima rei ue
ritate deuinci. Nec enī passus est
p̄ris se n̄ uisitare sepulchrū. nec
min̄ n̄ ḡ affic̄ nec min̄ q̄. oli
uui uente 2 fidit̄ n̄m̄rū q̄ uerū
ulue oīno n̄ abigit. Confessus ē
nob̄ de pane q̄ retul̄ q̄d n̄ usq̄. cū
iā tēuissim̄ cōsuerit ille sū eū
beati uiri fides 2 b̄ndictio custodi

Maria uir q̄ nob̄ idē fuit.
uenabil̄ antistes miraculū dig
nū memoria m̄p̄ factū in cenobio
q̄d ut sup̄ meminim̄ in t̄ra sua
ipse fundauit. Erat inq̄r in regi

one n̄ra ad h̄olescens nobil̄. meus q̄.
secūm carnē p̄p̄ inquis. s̄. ob multa
sua flagicia min̄ car̄. Corrupt̄ aū
ḡuissima ualitudine utr̄ impetuit
uiscitationē meā. 2 p̄ manū meā ad
p̄dictū se se 2 tulit monastū. Vbi cū
maxima cordis 2 punctioe renunti
ans sc̄lo. p̄ dies aliq̄r in humili 2 fide
lissima 2 sessioe p̄sistens. in aḡa maḡ
eadē eḡitudine laborabat. Quā demū
in ualescente exitū s̄. imminē cognos
cens. alt̄is 2 fr̄m p̄sentia m̄ro aplec
telat̄ affectū. m̄ra eos deuotione
monebat ut sp̄alia arma corripent̄.
eḡsura p̄tin̄ aīam s̄. cōm̄data effi
cacit̄ p̄recti. 2 exhibiti fidelit̄ ne
cessariū p̄sus int̄ imminentiū
hostiū crudelissima tela 2 ductū.
Cūq̄. in huiusmōi supplicatioe diuini
iā sac̄m̄tis munir̄. 2 de eoz dē seruoy
di partim 2 dñi mis̄atioe p̄ssima
deuotioe p̄sumēs. ac p̄inde ec̄c̄stan
tib̄ om̄ib̄. m̄l̄tā sue salutis relinq̄ns
fiduciā exspirass̄. offēbant fr̄es p̄
cōm̄datioe aīe et q̄. deuotissime po
terant dñi ei corpis hostiā salutare.
Cū subito inimic̄ humane salutis
ex eīde h̄c indubitabile ēē uidet̄. li
batioe aīe q̄. ex m̄ltis dieb̄. irrepa
bil̄ se se occupasse credebat. itam

magnā recipiens eandē pmittit
dō crudeliter nūmisererens inuē
frīb; repentinō furore puafit. Cla
mabar q̄ horrendis uocib; misābil
ho. i. uir mltorū manib; tenebat.
Demū cū martino qdē labore as
portat. i. in lectulo religat. tā sua
q̄ astanciu mībra dentib; appetēs
dirissime uerabat. nec ulla q̄ p̄us
nos. lingua s; noua qdā q̄ nec al
tantiū q̄sq̄ nouiat. loq̄bat. Et cū
nich qd̄ dicēt intelligēm tālibē tñ
i. fuit offenditelo n̄ in gemitu a se u
diebāt edē uoces. ut indubitan
ēdēt. qd̄ lingua aliq̄ loq̄t. Post
aliq̄mas q̄ horaseu uehemēt. s̄usi
fres qd̄ agē posset anrie cogitarēt.
im̄ ereis salubre. s̄ilū dno inspi
rante recipiens. fac pignora a me
ipō nup̄ ibidē cōmdata. uidelicet
decapill. i. barba. i. dentē unū dū
mei b̄nardi ^{sci} afferrī monet. i. ei pec
tori supponi. Qd̄ ut factū ē. ḡmami
ca lingua pos illi cep̄ horrendis uo
cib; neq̄ sp̄e exclamare tollite tollite.
amouete b̄nardu. Et dicebat. heu
q̄. onosus fact' es b̄narde. q̄. ḡuis
q̄. intollābil' fact' es m̄. Cū hec i. simi
lia aliq̄ diu clamitans loq̄t. factū
ē breue silentiū. i. subito fr̄ ille dno

miserante purgat. apuit oclōs
suos. ac uelud de ḡui sōno cuigi
lans cūstantes fr̄s. i. sua p̄lrmū
ut inclā mīrabat. uēcunde satis
qd̄ s; nā uellēt h̄. ul' qd̄ accidisset
introgas. Erea q̄ hora p̄stina sam
tate m̄tis. i. corpis p̄beati p̄is m̄ta
scā recep̄. nūl penit' qd̄ in illo tā ḡui
casu fecit. aut locut' fuerit. recor
dat. hec qdē a nob̄ de testimonio
uiri reuētissimi heschili clanoz
archiep̄i. er occasioe panis adi ho
mine b̄ndicti. n̄ sū qdā anticipa
tioe s̄dicta. Deceitō iā ex ordine re

Non māu hōib; s̄uq̄ p̄seqm̄.
s; pecorib; q̄. i. armis tā frequē
ei b̄ndictio p̄fuit. ut monastij
sui cellariū dūre aliq̄n mē parer.
qd̄ s; n̄ indicans mōet animalia p
mississet. un̄ fuerat. ap̄i panes sus
tentandi. Dehinc ut solit' erat b̄ndit'
sal. i. aialib; iussit apponi. ac p̄tū
lues orta cessauit. Qd̄ malis q̄. mo
nastij uidim' i. cognouim' ut au
diens fr̄m aialia mori. i. n̄dū. q̄ n̄
rogat' s; ip̄e p̄or. admonēs illos eodē
remedio subueniret.

Gaudū d̄r loc' qdā cariacensiu mo
nachoz. vbi uir sēs cū aliq̄n p̄noc
taret. exhibitū s; iuuenē claudū

oratioe: bndictioe sanauit ita ut
p dies paucissimos p eundē locū re
deunt in columis: deuor' astaret.
Hec idē partib; uico cui nom aliorū
ē mulierē freneticā ppls optul' tñse
unt. Cui manū imponens rogam'
sanā dimisit: abut' hanc in eodē
uico p ea uidim' uirō dī cū gūy ac
tior' occurrentē. In memot' ē
regioib; q'cūq; eū ecclē scē necessitas
trēt: ut nūc psecuta signoz.

Ap' uir idē solū sic enī dī castrū
tritorū tolosani. q' ut supior
libro meminim' aliqui pat' scs in
iens: mltis ibidē uirtutib; claruit: pu
er manē: claud' er uirō mat' sue
ad euidā memoriā mris utq; pedis
z alti' man' recepat sospitare hui'
altā manū. adhuc inualidā
tāq; diuinit' seruata pat' scs bndi
cendo sanauit: ut scōz uimotescēt
particeps ēē uirtutis.

Maturcū dī ciuitas aqtanē p q'
uirō dī q'pō t'p' tñsūt fuit. Ibi
p' alia bnficia q' p'stuit infirmā
tib; mris: uir' de pueris epīciui
tatis ipsi ex uulnē gūi alti' oclū lu
m amittat' sub manuei uisū recep'.
Impago q; engolism' loco cui nom
ē castellare p oblationē hostie salu

taris astantib; uenabilib; epīs: labro
engolism' z geraudo lemouicēsi pu
erū ex mris uirō claudū z manē. cui
in modū pile cubitū genib; uili
co pedes aū natib; adhesisset dī famu
lo offebant: dī ille singlā mbra edito
p' signo eructis artetans: inia facili
tate erēdit p'tin' z sanauit. dī p
hendēs deniq; manū e'erēt illū: z
dimisit libe' g'chēntē ppls aū p'tan
tis uirtutū uirtutib; magnis uocibus

Mā z die sequenti dī mī collaudabat.
impago lemouicēsi in uico q' scī
geniani notē uocat: signa p' u' p'ri
ma claruerūt. Undiq; enī o'fluebāt
q' in comodis uariis laborabāt: uirt'
erat dī ad sanandū eos. Vbi uir' ce
tōs puer ferme decem m's cec' er uirō
mris sue: corā omī p'plo oblat' ē uirō dī.
Qui indigros suos erpuens: z limens
oclos et breuē scōz orationē: z in moie
xpi apuit oclōs cec' nati.

Regnū q; g'manie cū m'itisset aliqn
uir' beat' tā excellēt enūit' ingia
sanitātū ut nec uis er p'mi: nec cū
ualeat fidēcat. Ilā z testat' q' affuerūt
in tritorio stancienē: cca uicū que
domguen nomināt: ex his que dī lign
ti inuestigant: z uident oclis suis.
una die illuminatos ad impositionē

man. cecof. r. sanatos. q. mancos. r.
relaudos. r. v. l. et. n. ne fecisse nos
inopes copia videat. er. innumia
multitudine saltē pauca memorie
cōmīdant. que in locis celebriorib. fac.

Quē ueniss. stantia. ita noscunt.
ho. di. r. undiq. se. ut. ut. ei. fama
diffundēt. al. b. augens. qd. in.
lacu. le. manu. antiquu. erat. r.
nobile monastiu. cecū. hominē. quē
suis elemosinis sustentabat. misit
ad. eū. r. festi. uidentē. illū. recepit.

Uertereseim. di. loc. ad. eī. di. o. ce.
si. p. tinent. ciuitatis. s. p. l. r. m. u.
ac. ciuitate. remot. l. b. q. sic. r. in. cet. is.
ill. p. u. n. t. e. p. q. t. n. s. u. r. loc. is. m. l. t. is. in.
ser. uo. dī. m. i. r. a. c. l. is. g. l. i. f. i. c. a. t. e. d. s. v. b. i.
ē. cec. n. a. r. s. u. b. m. a. n. u. e. i. u. i. s. u. r. e. c. e. p.
l. r. e. a. l. i. i. a. n. a. t. u. i. t. a. t. e. s. u. r. d. o. r. m. u. t. o.

Laudit. reddit. ē. r. loquela.
h. e. i. u. i. t. a. t. e. ē. b. a. s. i. l. i. e. a. c. u. e. r. m. o. e.
s. e. r. m. o. n. ē. h. a. b. u. i. s. s. i. a. d. p. l. i. n. u. r. i. p. l. e. t.
i. n. e. o. q. d. d. e. s. c. i. s. a. p. l. i. s. l. e. g. i. t. q. u. i. d. e. l. i. c. e. t.
p. f. e. c. t. i. p. d. i. c. a. u. e. r. t. u. b. i. q. d. n. o. c. o. o. p. a. n.
t. e. r. s. e. r. m. o. n. ē. s. i. r. m. a. n. t. e. s. e. q. u. i. t. i. b. s. i. g.
n. i. s. o. b. l. a. t. a. ē. e. i. s. e. m. i. n. a. m. u. t. a. r. o. z. a. n. t.
e. o. l. o. c. u. t. a. o. b. l. a. t. ē. e. i. c. l. a. u. d. r. ā. b. u. l. a. u.
o. b. l. a. t. ē. e. i. c. e. c. r. u. i. d. i. t.

Ap. d. s. p. i. r. e. n. s. i. u. c. i. u. i. t. a. t. e. p. s. e. n. t. e. r. o.
m. a. n. o. z. r. e. g. e. c. a. m. a. d. o. q. d. i. h. o. m. i.

nē. a. b. e. c. c. l. a. a. d. h. o. s. p. i. c. i. u. d. e. u. o. t. i. s. s. i. m. e.
d. e. d. u. c. e. b. a. t. o. s. s. e. b. a. t. p. u. e. r. u. c. l. a. u. d. u.
r. o. g. a. n. t. e. s. u. t. e. i. m. a. n. u. i. n. p. o. n. ē. d. i. g. n. a.
r. e. t. q. u. e. s. i. g. n. a. t. i. p. r. i. n. e. r. i. g. i. s. s. u. p.
p. e. d. e. s. s. t. a. t. u. i. t. r. i. b. e. g. d. i. e. b. a. t. i. n. d. i.
l. a. u. d. e. a. c. c. l. a. m. a. n. t. i. b. i. m. i. u. s. i. s.

In. c. a. p. e. l. l. a. e. p. i. c. i. u. i. t. a. t. i. s. i. p. s. i. r. e. g. e.
i. p. o. u. i. d. i. n. t. e. u. i. s. u. r. e. d. d. i. d. c. e. c. e. c. u. i. d. a.
m. u. l. i. e. r. i. r. e. l. a. u. d. o. n. a. t. o. g. s. s. i. d. o. n. a. u.
M. u. l. t. a. q. d. e. r. a. h. i. a. i. m. m. a. n. u. e. i. b. i. d. e.
x. p. e. f. f. e. c. i. t. s. a. d. e. r. e. m. p. l. i. u. p. a. u. c. a.
s. u. s. s. i. c. i. a. n. t. n. o. n. m. u. l. l. o. s. e. n. i. p. a. m. p.
c. l. o. s. q. p. u. e. r. o. s. r. e. r. i. p. e. d. e. u. o. t. i. s. s. i. s.
i. l. l. i. m. a. n. u. b. o. o. s. s. e. n. s. d. e. m. i. l. i. o. z. c. u. r. a. t.
i. o. n. e. m. e. r. u. i. t. g. r. u. l. a. r. i. h. e. c. i. n. a. p. d. p. d. i. c.
t. ā. s. p. i. r. e. n. s. i. u. u. r. b. e. s. i. a. p. d. s. t. a. n. k. e.
n. e. u. o. z. m. a. g. u. n. t. i. n. e. d. i. o. c. e. s. i. s. l. o. c. u.
i. n. n. u. m. i. s. i. u. t. u. i. b. i. d. e. d. i. s. e. r. u. i. s. s. e. f.
f. u. i. s. s. i. t. d. e. t. o. t. a. s. i. q. d. e. r. e. g. i. o. n. e. q. u. i. p. a.
c. i. e. b. a. n. t. a. s. s. e. b. a. t. a. d. e. u. i. r. t. a. n. t. e. t. a. r.
o. c. u. r. s. u. r. p. d. i. c. t. i. r. e. x. c. u. a. l. i. q. n. i. p. l. i. n.
c. o. p. m. e. n. t. e. c. o. h. e. r. e. n. i. p. o. s. s. e. t. d. e. p. o.
s. i. t. a. c. l. a. m. i. d. e. u. i. r. u. s. e. i. m. i. n. p. a. s. u. l.
n. a. s. s. i. s. c. i. p. i. e. s. d. e. b. a. s. i. l. i. c. a. a. s. p. o. r. t. a. t. e. t.
l. a. t. p. l. i. r. i. m. o. s. s. a. n. e. q. i. b. i. d. e. a. d. e. p. t. i. s. s.
s. a. n. i. t. a. t. e. s. e. n. e. x. q. d. a. p. a. l. i. t. i. c. e. d. e. u. i.
c. i. n. i. a. i. l. l. a. h. o. m. o. n. o. r. r. h. o. n. o. r. a. t.
m. i. l. i. s. s. u. o. z. p. o. i. b. r. i. n. s. i. n. m. i. l. i. o. l. a.
b. o. z. e. i. n. d. u. c. t. ē. a. d. h. o. m. i. n. e. d. i. a. q.
p. b. u. i. s. s. i. m. a. u. r. s. o. l. e. b. a. t. o. z. a. t. i. o. n. e.

erect p̄tū r̄ sanat n̄ m̄ incolumis f̄
 r̄ fortis apparuit ut posses edē si ui
 deres n̄ tā altatū hominē eē q̄ altm̄
 lāq; eo uirilit̄ p̄cedm̄ pabant alij
 tollē lectū ei in q̄ subuect̄ erat cū re
 uocans eū un̄ de ec̄c̄stancib̄ hugo
 tullens̄ eccl̄e archidiacon̄ eugli
 ci illi palitici memor n̄ ficant n̄ sic
 uacuūs reuiteris tolle grabatū
 tuū r̄ ābula. Et imponēs in humos
 eū d̄m̄isit eū lib̄e p̄cedm̄e f̄ om̄is
I plebs ut uidit dedit laudē dō
 bide ē puer surd̄ r̄ mut̄ ex uirō ma
 tr̄ sue subleuat̄ p̄scatā r̄ fenestā ac
 cedm̄s ad uirū dī submanuei au
 ditū recep̄ parit̄ r̄ loq̄lā. S; r̄ pali
 tica q̄dā mil̄i ser̄ de regioe eadē di
 ues r̄ honorata. ibidē recep̄ amissā
 ex mil̄o t̄p̄r̄ sosp̄itate dūq; ex illis
 ābularet om̄s q̄dē letat̄is q̄ audē
 bāt f̄ p̄cētis exultauē multes q̄
 attulānt r̄ obtulānt eā illā r̄ ipsi s̄
 particeps eē uirtutis religiosa deuō
Per idē tēp̄ t̄nse r̄ c̄lo uidebat̄
 unte scō uirō p̄pe uicū in l̄tore
 r̄ heni positū q̄ bopardū uocat̄ r̄
 uarios p̄ uniūsa p̄uincia cuiatē
 languores oblat̄ ē palitici i ḡbato.
 Audita si q̄dē fama uirtutis ap̄dic
 to uico in occur̄sū ei se fecit al

portari. Cui in medio p̄p̄li manū in
 ponēs. eret hominē incolumēq; re
 misit ad p̄pria.

Eodē anno ingredientē ur̄bē t̄rui
 rensiū seruo x̄p̄i ex more obuiā ruit
 p̄p̄ls uniūs. Offert̄ aū ei sorore sc̄luas
 q̄ ab am̄is iūi āboz lum̄ amiserant
 octoz. Quaz ille utq; in p̄m̄es signū
 crucis uisū reddidit lucis r̄ uis̄ntes
 uirū dī cū cetis seq̄bant̄. Incidē basili
 ca ciuitatis cū altare beati pet̄ apli
 uir̄ aplice gr̄e immortale hostiā
 imolasset oblat̄ ē ei claud̄. r̄ ā bu
 lauit oblat̄ ē ei cec̄ r̄ uis̄ oblat̄ ē
 ei surda mulier r̄ auditū. hec i sonis
 admonitā se eē dicebat ut dī hominē
 pet̄t̄ cui b̄nficio receptā eēt auditū.
Mp̄ d̄fluentiā t̄ruiensis diocesis
 nobile castrū mosellā fluiū q̄ ibidē
 in heni labit̄ dī famul̄ p̄t̄nsibat cū
 q; paululū p̄t̄nsisset oblat̄ū s̄ r̄ signa
 tū hominē claudū deponi iussit.
 ābulare f̄ n̄ fuit q̄ obediret. Nec moza
 claudus idē retētū p̄us femozis nerui
 clamar̄ sponte laxari. r̄ dū nescit ex
 tendi uelud ab alio genui suū qd̄ q̄h
 bet an̄ conat̄ nullom̄ potuisset. On
 rant̄ om̄s p̄bat̄ sub om̄i uelocitate qd̄
 d̄r̄ deponit̄ ilico ilico gradit̄ ilico
 san̄ r̄ incolumis innotescit.

Non ē nob̄ colonia tñsejnda magna
ē ciuitas magna illc dī famulo iur
affuit magna illi deuotio coluit pplōz

Ostendit hodieq; in claustr̄ beati pet̄
sic ap̄sonis ueridicis nup̄ accepit
adhuc sc̄s ocl̄ claud̄ nē lib̄ ḡd̄iens q̄
oblat̄ ē utro dī ad impositionē man̄
ḡssū recepit. un̄ fil̄ ei publice cogno

Al̄s henric̄ de fueria. *Amnat*
cui sup̄ fecim̄ m̄tione nup̄ retul̄
nob̄ femina nobile ḡmanū suū ocl̄
uxorē cū p̄ obitū utriusq; p̄dolo
rē frenesi incurriss̄. 2 m̄lto t̄p̄
sic se h̄ns inuincib̄ tenet̄ eide patri
sc̄o in p̄fata urbe oblatā 2 uir̄ tenuit
in t̄ba c̄cūst̄repente signatā. dū er
more ligata reuehit̄ in t̄ *ps̄tinam*

Iatq; integrā recepisse salutē
ē eadē q̄ ciuitate filia surda eide
pat̄ sc̄o parentes nobiles obtuler̄.
hāc aiebāt apuerit̄ia t̄clitā sc̄mo
malū monast̄io feminarū. ibidē
amississe p̄r̄ suū auditū. 2 annos pl̄res
ineodē in cōmodo pegisse. Cui aures
signo crucis edito. pat̄ sc̄s artēclans
p̄tū 2 auditū ei. 2 parentib; eā reddi

Accedns̄ in̄t̄ hec *Ad̄ audiḡm̄e*
mulier̄ honorata coloniensis icidē
cūis que al̄i ocl̄ illū amissat̄ pl̄ri
ma iā p̄q̄nquē m̄tū inuicib̄ se se in

medicos expendisse dicebat. P̄ ip
sā q̄. p̄tinuo p̄signū crucis illumi
nans ut̄ beat̄ qd̄ ḡtis accep̄ ḡtis

Sed 2 manā altā *y* dedit
in beati pet̄ basilica. oblatā in lec
tulo idē. x̄p̄i seruus erexit p̄tū
2 in columnē suis pedib; abire p̄cep̄.
huī er̄ m̄lto t̄p̄ nerui femoz fue
rant sic r̄t̄t̄. ut nec erigi uillate
nus posset. nec p̄sist̄ pedib; suis

Nā ex p̄sonis aliis phibebant q̄
studiosius obseruat̄. ad eū sc̄e
uiri sc̄i orationē 2 man̄ impositionē
inclut̄are p̄dicta. infra t̄clū qd̄
ibi f̄at̄. x̄p̄i claudos erectos. man
cos duos sanatos. q̄nq; cecos illu
minatos. loq̄lā red̄. dū m̄tū r̄b̄
2 a. surdis auditū.

Aq̄ signū sede regia. dū in illa anno
fissima toto romanoz orbe ca
pellauit̄ beat̄ missarū sollemp̄nia
celebraret. claudos h̄i ḡssū 2 cecos
uū. uisū. sub manu eide seruū
sui. r̄p̄r̄ suū 2 un̄c̄ repaiait̄.

Eodē q̄ t̄p̄ in̄t̄ leodiensū sin̄s.
p̄r̄ inuicib; alia q̄ breuitatis
studio p̄tū. iura oppidū qd̄
fontanas uocat̄. orante eo. apuit̄
d̄ns ocl̄os cec̄i nati. huī n̄ in ocl̄
ceci. si ip̄e q̄ palpebre claus̄. 2 mon

tue erat. Quasi sacrosanctis digitis
suis apertis ut beatus diuino munere
et uigore palpebris et pupillae perspicere
claritate. Confestim denique idem puer
lucem miratur ignota. marum ac uer-
ultatio clamabat. Video die uideo.
omnes homines uideo capillos. Plaudes
que manibus et stupidiis. Quis inquit ex
hoc iam non offendam ad lapides pedes meos.
Hurbe quae neruorum quod camerae
celebranti missarum sollempnia intro-
di. furtum et mutum anacuitate pu-
erum offerebat. Quae audientem per-
loquente quod propter aderam super gradum ligne-
um statum ut de loco eminentiori
nouo sermone populum saluaret.
Nec mirum quod mira plebis deuotio-
nis perit uociferatio sit secuta. V-
hec quod quod in regno super his germanie
in manus ferui sui mirabiliter opar-
et. et per liberos pauca sufficiat. Nam et in
hispaniis uisum est ipse non fuit scitanti-
bus indicia claruerunt.

Quoniam enim fidelis seruus et prudens pro-
prium crucis domini fructum uigilanter colligeret.
ut inquit propagaret undique. utque ut de
filiis suis in hispanias mitteret in illis
quodque sic et in ecclesiis gentibus; aliquid breui fructu
in desiderans. De quo nullo alio quodam
faber. in loco cui nomen super adu-

guissima ualitudine occupat. per
multum iam tempus iacebat palitric in lee-
to. In tempore albam suam munitur pri-
sco. et ut sui misereatur exorat. Eade-
am hora quod uir beatus in claua ualle pro-
de palitric. ad petitionem suam ipse ab-
his orantibus currente uelociter uibo in
tutis et uirtute orationis ille in hispa-
niis repente ualuit. tamquam uas plenum
a quo suo sentiens capiti super fudit. Re-
gissus siquidem albus cum predictum fratrem in
columnam repperisset. diligenter sciscitauit.
Ab eo modum et tempus sue liberationis. et tunc
me copit. orante in galliis dei famulo.
illum in hispaniis esse curatum.

Et quia semel ad hispanias uenit. in
lu. illis quod uigilant de uero reuerentis-
simo petro asturienensi episcopo persequitur. Is
quod de petro nobiliter genere monachi professione
ne pietate deuotus in cenobio quodam quod
eo tempore regebat. tam uehementer dolo-
re capitis laborabat ut nulla die re-
glam obseruare ieiunij. nulla hora
super pellicem posset pillem stare. Sic
mirabiliter homo aliquod diu uictitabat uel
magis diu moriebat. Audientis autem cele-
brima uirtutum fama. quod per dei hominem
efficiebant. per quendam fratrem legationem
mittit sue supplicationis. et ope flagi-
tat per intercessionem. Cui uir sanctus laneum

q̄ ip̄e uidebat pilleū misit: et p̄misit eḡ
capiti deditū ut tunc remediū. Suscep̄
ille missā s̄ b̄ndictionē marīa cū re
uēntia et deuotiōe s̄sistens enī q̄ sollici
te potuit delicta sua: et stola se se indu
ens sacerdotali ita demū uelud x̄pi sim
briā tangēs: serui x̄pi pilleū sup̄sit
et imposuit capiti suo. Hec tarda uir
fidelis fructus b̄ndictionis effectus: et mirat̄
et ip̄e celerē p̄tinē sentiens medicinā
et ex tē usq; hodie ab eī mori languore
sanus et incolumis annuntiat omib; q̄
ex p̄ri meruit ip̄e uirtutē hā et ep̄e fac
tū x̄ma illa diuisit: partē mediā suis
secū inferens honorificētissime
ferēs: mediā in monastio sub eadē
uenariōe deponēs: nec locū scilicet
uī uocat̄ nec sedē cui plac̄ ē uolens
tanta benedictione fraudari.

Ex hoc nob̄ adea q̄ q̄ mirabiliter egit
in regioē p̄pare de uindū. Illā in eo
forte ē pl̄ q̄ p̄pha dici posse uidet̄
q̄d p̄phic̄ ei n̄ defuit honor ne impata
sua. Henric̄ q̄da uir magn̄ et potens
in omni domo et familia ductis b̄arna
roz et mīto s̄a t̄p̄r mīsero penit̄
miserabili q̄da in in cōmodo despa
bilit̄ laborabat. Si q̄dē tāq; uiuū
aliq̄d et motabile in p̄cordia senti
ens et ex magna parte sienericus.

nec solari potat̄ aut secur̄ ēē nec
q̄d timet̄ aut patet̄ agnosce n̄ q̄d
demoniū ēē suspicabat̄. Tal̄ ad di
homine de b̄uaria clauualle usq;
p̄duct̄ ei oratione p̄fectā meruit
sospitātē. Cui ē formā uite et man
data q̄ deinceps obseruaret. idē s̄s
imponens incolumē remisit ad p̄pa
hā et usq; imp̄sentē diē sic ēta relatiōe
didicim̄: cā obediens p̄seuāt̄ ut nec
in suis p̄tent̄ stipendius ē opib; q̄
pietatis intent̄ ut mirabilior ei
mor̄ correctio q̄ curatio uideat̄.

Musculū dī uilla sup̄ sequianā flu
uiū paucis a clauualle militat̄
distans. Er̄ hac uir uī hydropicū ad
di homine duxer̄. Cui manū in
ponens et orans: p̄po q̄ cingulo
suo cūmte enzim̄ uirū ei
accin̄: p̄cipiens ut incolumita
te p̄cepta p̄stitū s̄ cingulū repo
taret. Hec tarda uir sanitas sed
paulatī tumor abscessit. Deniq;
ēca uicesimū diē gētilis incolumi
q; reuīsus cingulū siml̄ et gr̄as
multas suo reuulit curatori.

Ex eunti alio t̄p̄r monastio clau
ualle senē paliticū ex p̄rimo
ui clō q̄ mundū uilla dī obtule
r̄. Subsistens aū et modice uel

breuit^r orans tetigit hominē in co-
lumē suis pedib⁹ abire pcepit. Quo
abeynte ppls mlt⁹ q⁹ in occur su ui-
ri d⁹ fluxat in fin lac⁹ m⁹ d⁹ m⁹ col-
Ite redeunt aliqn⁹ claudabat.
de uia pforib⁹ monastii oblat⁹ ei
furdus⁹ et mut⁹. Ea puen⁹ g⁹ tetigit
lingua ei⁹ et digitos immisit in aures.
P⁹ tū aū aur⁹ tū ei⁹ obstacula facta de
medio et soluti ē uinclm⁹ oris eius.

Salenuilla d⁹ ule⁹ t⁹ b⁹ eccl⁹ milia
rus a monastio distans; hunc qn⁹
q⁹ p⁹nsiens uir beatus manca puella
tetigit et curauit q⁹ ne usq⁹ sup⁹ sti-
te et incolumē eē nup⁹ accepim⁹.

Per idē tēp⁹ in finib⁹ illis ap⁹ eas
trū qd⁹ noiant burlemmonē.
duo milites de beati patris uirib⁹
oferbant⁹ s⁹ min⁹ edul⁹ alt⁹ s⁹ h⁹ inq⁹
puerū sanauit⁹ extē firmū credā.
Dicebat aut⁹ furdū qndā et mutū.
q⁹ ap⁹ eos mutus nec locut⁹ fuisset
aliqn⁹ nec audisset. Post dies paucos
t⁹seunte p⁹ p⁹re scō ambo parit⁹
puerū tollunt et offerunt ei. Inposita
manu⁹ g⁹ puero et signas os illi⁹ et au-
res allocut⁹ ē eū et loq⁹ mē p⁹ma audi.

Ap⁹ resuellū uenit⁹ q⁹ d⁹ m⁹ s⁹
oppidū regiois eide usq⁹ mē ē
ē ad olescentē symonē noīe satis

notū q⁹ p⁹fato d⁹ famulo oblat⁹ ē et
subet manu g⁹ s⁹ū recepit.

Eodē q⁹ t⁹p⁹ p⁹pe uiclm⁹ cui nomē malen-
uilla. puella manca. ad ei⁹ tactū sana-
ta ē et ut nobis testari s⁹ quideri⁹ et no-
ueri⁹ q⁹ h⁹ incolumis usq⁹ hodie p⁹seuiat.

Barrū sup⁹ albā d⁹ oppidū t⁹ b⁹ ur auunt
leu⁹ et distans a monastio clareuallis;
ibi q⁹ sept⁹ p⁹he hominē d⁹ diuine i⁹ tū
opa claruerūt. Sic dē p⁹tea q⁹ m⁹ d⁹ diligē-
ter curauim⁹ uestigare qd⁹ om⁹ s⁹ n⁹ā cu-
riositas signoz multitudine utnec⁹
i⁹ tū illic claudos ad ip⁹ s⁹ orationē et
man⁹ in positionē diu⁹ s⁹ t⁹p⁹ ib⁹ x⁹ p⁹c
erēt cecos duos illuminauit duob⁹ e⁹ q⁹
furdus et mutis auditiū p⁹stuit et loq⁹ lā.

Sed et iurta alim barrū s⁹ sequanā.
ad ei⁹ tactū illuminat⁹ ē cec⁹ et ualuit
q⁹ palit⁹ ē g⁹ s⁹ū recep⁹ puer claud⁹ et u⁹to.

Cū reuentissim⁹ Am⁹ s⁹ sue.
papa n⁹ t⁹ t⁹ eugen⁹ et monacho cla-
reuallensi et abbe sc⁹ anastasiū in urbe
roma ad ap⁹licā assu⁹pt⁹ cathedrā gal-
lias intrisset. ibat eū eo uir sc⁹ nec
m⁹ m⁹ ap⁹lica i⁹ t⁹ eū illo q⁹ in illo digni-
tas p⁹minebat. Tanti enī ad beatū uirū
erat uen⁹ s⁹ in cōmodis uariis laboran-
tū ut cū aliqn⁹ sūm⁹ pontifex basili-
cā t⁹ ille missaz sollemp⁹ nā celebrabat
detior⁹ intrisset et p⁹leto sac⁹ ficio et ex

more accedunt et sic curā desiderābāt: pau-
lomīnū de p̄p̄ cōp̄mēt' aturb' et uir po-
tuerit p̄mīnistroy manēduci. Ep̄lri
missane q̄ in eisdē aplīci uiri facta
f̄ comitatu duo sc̄b̄m' q̄ nos obliuī
et ip̄a q̄ uidim' magnitudo leticie

Cableta dīr uic' *in p̄mīnū*
tū p̄uignū castrū et seq̄nā flumī
stitit. Vbi puer fere decem mī ab an-
no p̄ore palatīe sic iacebat ut ne ipsū
capud flectēt n̄ ab alio mouēt. Quē
affēntes inculeit mat' et ceteriq̄ p̄p̄m
q̄ offēbant uirō sc̄o p̄pe eundē locū
p̄statā publicā t̄nseunt. At ille
signatū erigens statuit sup̄ pedes
suos et ite p̄cep̄. Nec mora erūit
puer et abulauit magnificans dīm.
Qui tādū sem̄ p̄secut' ē ab eūmē
donec ille in uirū licet et remittentē
redire p̄cep̄. Vñ n̄ in mīto q̄dē mag-
na ad modū facta ē admiratio mag-
na erultatio oīū q̄ uidebāt s̄ p̄cetis
f̄ iunior in ip̄sī tāq̄ rediūti os-
cula mītos eoz ad lacrimas usq̄ p̄mo-
uit hunc q̄dē puerū et p̄ annos iū.
In eo dē uico uidim' quē beato uirō
mat' offēns fac̄s monebat osculari
pedes. hic ē inq̄ens pat' tuus q̄t uirū

Eodē anno *freddid' et te in*
ap̄d cisteriū iuxta morē ab abbib'

oggaris p̄dict' p̄p̄ uenābil' affuit
n̄ tā aplīca auctoritate p̄sident' q̄
f̄r̄na caritate resident' in eos q̄ si
un̄ erēt Vbi cū ad cellulā inq̄ iace-
bat facto uespe et uentū soluto di-
samul' diuīssēt furchū ei puerū ob-
tulit. Erat aū puer ille de uicinia
eadē et sic p̄ea didicim' et longo an-
t̄p̄ uigilans in custodia ḡḡs suū
subito t̄ore p̄cuss' amiss' p̄r fū
auditiū. Transiitq̄ pat' sc̄s et puerū
man' imponens utrū audiat sc̄i sc̄i
tat' at ille mira deuotioē p̄clamās
audio dñe audio tā firmū āpleat'
ēcū ut uir ab eo posset auelli. Au-
ditū ē ubi oblat' ē puer sūmo pon-
tifici alīsq̄ p̄sonis celeberrimū
hoc miraculū fuit

Venerat pat' sc̄s ad monastiū in
diocesi b̄suntina cui nomē ē car-
loc' et erat cū eo erabbib' sui ordinis
mīti. Vbi mat̄na q̄dā de finib' illis
er multo iā t̄p̄r clauda in carro
allata et oblata ē ei. Transiū breuit'
et signans eā in notē dñi erexit et sa-
nauit ut eadē hora incolumis re-
mearet ad p̄p̄ria.

Eodē t̄p̄r in monastio maximū
do q̄ cū f̄r̄ensis ordinis abbā
tina de p̄mīs monach' q̄dā iacebat.

usq; adeo palati dissolutus ut reliquos
omnibus ministerio proprio delinquit in so-
lo uirge uidetur capite sensus in solo de
inceps pectore uitalis spiritus palpitare
non manu mouere non pede. tunc loqui
poterat et uidetur in terra superueniens uir
beatus palatium uisitat manu postu-
lat imponit et continuo opere sentit
egrotare. Ut tunc gratia esset miraculum uelud
gradatim palatium dies ad singulas ei uisi-
tationes magis ac magis ualescere iam
mouebat manus iam pedibus consistebat
iam paululum gradiebat donec firmus col-
legio redderet in columis.

In monasterio alberti monachi quidam
adholesces uisum uocis amiserat ut
nec psallere tunc fratres nec aliquid in manu
primo intelligi posset quod loqueretur.
Cui uir sanctus cum idem monasterium uisi-
taret aqua frigida benedictus potum
dedit et continuo frigidus ex pectore
ei sudor erupit. Denique ipsa die
ab eodem incommodo liberatus psallere
cepit quasi unum decem fratrum et hoc illi
beneficium usque hodie perseuerat.

Morunt multi denotum iuuenem qui
lugdunensis soli ecclesie filius in
monasterio cisterciensis patris sui sancti
hugonis episcopi granopolitani cuius
et nomen meruit mores imitari.

huius uisitatione uir sanctus audita gauisus
est quia patruo ei singulari fuerat carita-
te deuinctus et solatior illi litteras
misit. Contigit autem ut eodem tempore idem iuue-
nis febre correptus grauius laboraret. Sus-
cepta ergo debita uenatione epistolam fi-
deli deuotione collo suo obremedium
salutis appendit et usque in gratulatus per-
fecta septimum optinuisse sospitatem.

Quoniam uenisset aliquando pater sanctus ad monasti-
um cuius fontium oblatum est clericus quidam
ex his qui regulares notant homo quondam de uis
et ceteris. Imposuit ei manum et breuiter mo-
re fecit orationem et eadem hora uidetur
illum remisit ad ecclesiam suam.

In reuersum urbem multa per diebus sa-
mulum miracula claruerunt. Quibus duo
quod presentibus episcopis godofrido lingonensi
et henrico trecenti facta sunt memorantur.
Puella currua ipso die trecenti episcopi do-
mo propinquam et notum cum multis ei precibus offere-
bam. Tamen uir cursu erat ut cum ea sig-
nata diuina famulus ac si molle luctum in-
facias manus mirabiliter formam se feris-
set et erecta incedere precepisset. Locum non potuit
inueniri. Demum super mensam magnam
quod proposita erat statuerunt illam et erecta
taliter gradiebat magnifice dominum col-
laudantibus imitatus hancque adhuc
superstitum ab his que nouemup audi-
tulum.

Theade urbe filia mutā p̄r̄ scō optulit
mat̄e cū morb' epilepsie loq̄ndi ad em̄ia
facultatē. Hec moza seruox p̄i imponēte
et manū solutū ē uinclm̄ozis ei? loq̄ba
heide urb' diocesiloco **Y** recte
cū nom̄ donamant cū uir sc̄s missaz
sollepnia celebrasset cecū illi filiū ob
tulit pat̄. Expuens aū indigito suos
et palpebras ei? linientē eadē hora ui
dentē illū reddidit p̄r̄ suo.

64
uio mris sue fecit? & secut' e' cu' q'de
i' p'e' r'iuo ad e' b'ndictione uisū re
recep' & geminata leticia e' ppli p'sequi

Aut istodoy aliqui ue
ntens uir beat' orat'ois causa mo
nachoy basilica m'iuur' u' fessor dñi
gl'os' g'man' regeslet' Cui p' oratione re
g'dienti mulier clauda genib' repens
& manib' uir sui misseret' orabat. At il
le signo crucis edito apphendit ma
nuet' & eret' eā eriensq; dimisit inco
lumē & dō grās reddidit uā ad p'dicti fess
foris misit memoria suis pedib' g'dien

Chableria nomē uico q' eide
p'rimiciuitati insignē beati orar
tini basilica habet. Hā & fund' ipse
ad possessionē spectat eccle' turonefis
u' corp' iacet eide gl'os' fessoris hūc
u' uicū dī famulo t'nsenti claudū
ad hōlescentē ppls offe'bat. Quē ad e'
ora tione erectū p'tin' & libe' g'dien
tē ad p'dictā beati martini basilicā
deduxere magnifice dñm collaudā
tes q' martini sui spm suscitauit in

Non nullas q' samita / B'nardo.
tes q's in manu fidel' serui sui mi
rabilit' x'p'e effec' p'uisu ei mirabili
postend' multas ip'e cū fieret animi
uitute p'sensit ad aliq's q' spū fuggen
te n'rogat' accessit. E' q'b' ne uideat'

inimū su' p'cessisse narratio exempla
paucā subicim' illd' ē eregioe monētes.
neq's forte tā b'uit scribi opa tā tam
ret' Si q'de mlt'a ex his intā breui fieri
uidim' ut tā celerit' ea ploq' neq'am?
E' cū dici soleat nich' facili dictu hūc
tū dī famulo p'grām q' accepat signa
facē mag' facile uidebat' q' nob' facta

Eg'dienti aliqui mo / narrare
nastiū pat' scō hō q'da de finib' illis
occu' res sanādū filiū offe'bat. Hā int'
monastiū q'de infirmis inponē manū
difficili' ad q'escebat ne uidelicet si
curs' illuc hominū fier' q'esce nobis
t'bare' & discip'la p'iet' Erat aū p'dict'
puer ille fatū & mris inob' claud' q;
& surd' & mut'. Quē eadē hora p'p'se ora
tionē & man' inpositionē ab oī siml'
incōmodo libat' audiebat. & loq'bat'
& ambulabat. & sane mris effect' ap'ori
penit' inq'etudine & furore cessabat.
Cūq; eundē iā incolumē filiū pat' de
uot' adoratorū beate dī genitricis cū
grāz actioe deducet' loq'bant' mutuo
frēs dētā mltiplici unī incōmodo pueri
colloq'mes. Ad q's pat' sc's flagellū inq't
dierat & maligni sp'edūa ueratio. Vi
dient' nocte p'tita hoc eodē in loco
erat aū tūta fluitū albā u' sanar'
fuerat puer. hic inq't uidī oblatū in

puerū talē creunte ab eo spū neq.
omne recipe p̄tū sospitatē usūq;

Addiditq; q̄ uir beatus / in b̄ro
de eadē scilicet infioē Cūq; paululū
p̄cessisse in eodē itinē q̄ nē p̄gim' iurta
p̄tū uicū dicebat aū de eo qd̄ nō
nant longū cāpū offēbat in femina
clauda. / dñs ei ḡssū reddebat. Audie
rēt / m̄tati s̄t f̄rē / s̄t mag' antonin
expectatiōē m̄tati q̄ recordatiōē p̄
tū. / Edentūq; simile mund' audiū.
Veniē ad locū inuenta ē p̄tū ibi
mulier clauda. expectās dñi hominē
t̄m̄tū. / a siml' t̄m̄tū uirta
qd̄ ip̄e dñs expectata. Oblata ḡaberis
q̄ attulānt eā. / sic p̄dictū fuerat sig
nata ab hoīe dñi. ex dñi munē ḡssū re
cepit. / ibat ḡas agens.

Anno alio causa exiit. ut uir sc̄s
Alingonā petēt. int' ep̄m / celerū ei
uitatis ill' orta ḡuā ad modū siml
tare. Vbi cū p̄ma die inefficacit' labo
rasset. / mane facto pararet abire.
dicebat fr̄ib'. qz uidi p̄tū noctis in
teumt' in eccliam. offerri claudā fe
minā / sanari. Post unā fere horā
cū t̄m̄tū uenisset. p̄t' sp̄e oīū reforma
ta pace. m̄tis p̄cib' coegerit illū beati
māmetis m̄tis t̄m̄tū basilicā. / p̄tū
exhortari. Vbi int' loquēdū sic p̄tūat

oblata ē ei clauda mulier / et recta
m̄tati qd̄ oīb'. / s̄t apl'. q̄ sic ui
debat factū recordabant' a / uditte
q̄ pago t̄m̄tū / yfūm.
antiquū erat cenobiū. qd̄ ruit. / sen
se uocat'. Vbi celebrante aliqu' missay
sollepnia uirō dñi innumabil' aderat
m̄tudo. Intra quincū de fura
qd̄ ē oppidū eidē p̄tū monastio.
claudā illie fec' femina afferr'. / hec
m̄to iā t̄p̄t' repens humi erigi pe
nit' n̄ ualebat. / scabellula tenens
manib'. tenet e mortuos p̄t' t̄here
ofueuāt. Cū aū p̄ m̄tudo p̄tū ad
dñi hominē t̄m̄tū femina n̄ ualeat
in basilica media repente ualuit.
et dñs abulabat n̄ f̄rē lacrim' agē
ḡas dñi. Cui scabellula p̄tū iubilaf
tul' p̄tū ad altare. ut s̄stent eā dñs
/ b̄nardo seruo ei. Decui nob' eman
one ofess' ē par' sc̄s. qd̄ p̄cedm' / noc
te s̄ postensa fuisset. Eadē q̄ / die
ruida aū rutine. In beati uiri p̄t'
tia lux celestis. cui b̄ndictio alis q̄
claudis duab' feminis ḡssū. / uisū red
Sepissime u / did' eq̄ duab'.
origi. ut in t̄m̄tū indubitant
di seruus agnoscer' uirū ad eē dñi
uina. Cui t̄m̄tū agnitiōis se
posse null' uibis ex p̄mē facebat.

onē corpis anno uno. De q̄ felicitate
actuū felicissima. ōm̄natio ē et
nob̄ tā s̄ sub alia narratioe dicendu.
Hūm̄senti fallit si q̄s arbit̄. Inu
scissimū uiri facta mirifica posse
cuncta narrari. tā necesse ē mltā
fieri q̄ impossibile om̄ia compre
hendi. *Explicit lib. i. Incipit*

Incipit
ū p̄ tantos labo
res dñs ac sudo
res dilecto suo
Bernardo clare
uallensi alibi dñi
desideriū p̄cise

mortis sōnū dare disponet. et fidele
seruū tūc q̄ tūc dūce sua cep̄ maḡ
ac maḡ p̄mpt̄ imp̄m p̄fice sp̄e cam
infirma defice. Cognoscentē uir
sc̄s p̄p̄e ēē iābrauitū solito currebat
alacrus et t̄st̄ siue habitatiois dissolu
tione sentiens im̄inē uotis ub̄riorib̄
aspirabat ad habitatiōē erdō. domū
n̄ manu factā et n̄a in cel̄. In cui purissi
mo pectore sac̄ se se desiderū flāma n̄ca
p̄tes ēbris ēr̄pebat indicis. zignitū
eloq̄ū uehement̄ seruorū inter iuebe
ritiā declarabat sic in sc̄s aīalib̄ p̄
pp̄iam int̄ ceta desēbunt. et semille
q̄i aspect̄ er̄is candentis. Corp̄ lectulo

decubans uariis ererebat infirmita
tib̄. animi t̄n nichominū lib̄ et pot̄is q̄
dierat ererebat in uict̄. n̄ cessans in
mediis q̄ dolorib̄ meditari i sac̄rū aliq̄d
aut dictare uare affectuosi. si est studio
si exhortari. In oblatiōē hostie salutarē
q̄ usq̄ ad defectū ultimū uir aliq̄n
int̄ misit. art̄ s̄ uir coherentes iugore sp̄e
sustentabat semetip̄m parit̄ offens
acceptabile hostia dō i odorē suauitatis.
Et p̄rada uincitū suū andrea militē
tēpli q̄ ripe regiois ierosolimitane co
tūpna maria habebat eplām sc̄bens
int̄ ceta ait. Ego enī delibor. nec puto
me longū facere sup̄ t̄a.

Et dieb̄ ill̄ causa ^{pauib̄ dam} est ut si in aliq̄s in
remotas ḡmanie partes mittet agn̄dis.
Vniū s̄ fr̄ henric̄ monach̄ q̄ an̄ ser an
nos de stanciensis diocesis parit̄ cū
pl̄ib̄ alus idē par̄ s̄ ad dūm hic q̄ dū
mittet longioris it̄n̄s p̄icta t̄m̄es in
mirū h̄x̄p̄serat ill̄ t̄n̄ mar̄e uēbat
nec t̄nḡt ut idē par̄ s̄ p̄q̄ ip̄e redi
ret ab hac uita discedat. z ab̄ in̄ ip̄e b̄ndic
tione ex t̄m̄e participatōē fraudaret. At
ille b̄ndicet et dicet ne t̄m̄eas. et inco
latis reuētis. et in q̄ sic desideras iueni
es. solatū illū emisit. P̄fect̄ idē fr̄ in
tritorio argentinēsi ciuitatis. albe
tū glacie fluuiū p̄t̄nsibat. Cū sub

pedes hōis dī. humiliter facis facies. ⁊ libere
amiciens q̄cqd fuerat postulat.

Transiēs aliqui serui xp̄i brenā oppidū
mōdicantē implēre uidē feminā ecclā.
Quā aliqui m̄sp̄ intunt cū ex more at̄nseun
tib̄ elemosinā flagitare. tū tūq̄ petis ar
gūtū. ⁊ d̄s t̄ uisū donab̄. de ceteris ḡ t̄ r̄g
eā. ⁊ octos elapuit. Que b̄n̄flicū sentiens
insparū. n̄ min⁹ m̄flicie magnitudinē
quā lucē insolitā mirabat̄.

Ist̄ p̄mas p̄pagines q̄s hec abundantissi
ma uisū emisit in remoz. par rochia.
monastii ignacēse plantatū felicit̄ radi
caū. Qd̄ aliqui uisitant̄ idē sēs. uicū m̄aine
flumio p̄x̄imū. q̄ r̄uulū notant p̄nsi
bat̄. ut q̄ magnificē ⁊ deuotissimē amatoz.
sason remoz. archiep̄o comitabat̄ illū.
solita uenatio ē deducēs. Sener aū claud̄.
ad m̄dicādū posīt erat in uia. Cui un⁹ ē
fr̄ib̄ elemosinā ded̄. Secut̄ al̄b̄ sēs cū iā
hōiem p̄nsissēs. n̄t̄ se ⁊ paulisp̄ m̄m̄
dens in eū. qd̄ paciat̄ inuogāt eccl̄as. ⁊
is illū p̄t̄p̄t̄ exhibi. Suspiciant̄ hōies qd̄
eēt el̄apl̄ aliquid datus d̄nē inquit claud̄
ē nec moui pot̄. nos ad eū fer̄. m̄ qd̄ uo
lūis dare. Q̄ repetēte ūbū ⁊ dicente tollit
eū ⁊ affert̄ ad me p̄mo qd̄ p̄ amicitia
one mutuo sese intuebant̄. ignorantes
qd̄ eēt factus. Demū agnoscentes eū. cla
mabat̄ ad inuicē. d̄b̄ ē clare uall̄ ⁊ p̄ti

illū sanab̄. H̄m̄rū solit̄ erat q̄ciēs
potat̄ opam dare ne inuicē agnos
cēt̄. ⁊ in t̄dicē sociis nec uis occurr
rentib̄ manifestaret̄ eū. aut de eo
aliquid loquerēt̄. s̄. q̄rentib̄ q̄s t̄nsiret
dicent̄ monachos eē. aut aliquid de p̄so
nis siml̄ euntib̄ nōiaret̄. Igit̄ agnito
dī famulo r̄uunt undiq̄. ⁊ eleuante
hōmīne fert̄ ⁊ offert̄ ei. Q̄ imponens
utinq̄. manū capiti ei. ⁊ in celū sus
piciens. ac d̄iūt orans. de poni illū iuber
⁊ abulare. Excusante illo ⁊ dicente n̄
possi. ego inquit in noie d̄ni. ⁊ ei uirtute
p̄cipio. uade ⁊ san̄ esto. iā ab hac hora.
Qd̄ pluit. Statū de posīt. statū sanāt̄ ē.
statū lib̄ ē. ḡchebat̄. replet̄ stupore ⁊ ex
tasi. in eo qd̄ r̄igat̄. S̄. ⁊ uicini ei. ⁊
noti parit̄ eō ḡr̄ulantes d̄m collauda
bat̄. q̄ mis̄abil̄ hōis. ⁊ m̄tū siml̄. ⁊ uoti
habundantia sue p̄ietatis ex cessit. Vn̄
q̄ usq̄ hodie loc̄ ab incol̄ demonstrat̄
ū signū tā euicis d̄tū in eū uirtutis ef
fuit. ū sener claud̄ ex m̄ltis annis
tota inferioris corp̄is sui parte p̄ mor
tuus. ⁊ arenib̄ deorsū oī p̄s m̄broz
destituit officio. dū stipe postulat̄ sa
nitatē recep̄. orante seruo dī. ⁊ oī potū
Hic fuit uisū sēs. ⁊ te d̄no opante
nouissimū in remoz. partes in ḡssus.
si qd̄ factū ē hoc. an̄ sacra ei de posīt.

onē corpis anno uno. De q̄ felicitate
actui felicitissima p̄sumatio ē erit
nob̄ tā s̄ sub alia narratioe dicendu.
Hinc enī fallit si q̄s arbit̄. hui
sc̄ssimi uiri facta m̄r̄ifica posse
cuncta narrari. z tā necesse ē m̄lta
fieri q̄ impossibile om̄ia compre
hendi. ~~Explicit lib̄. incipit~~

~~Incipit~~
Cū p̄ tantos labo
res dñs ac sudo
res dilecto suo
Bernardo clare
uallensi abb̄i dñi
desideriū p̄ciose

mortis s̄onū dare disponet. z fidele
seruū in rege m̄ducē suā cep̄ maḡ
ac maḡ p̄mpt̄ in p̄m p̄fice sp̄e car
tū firma defice. Cognosceñs enī uir
sc̄s p̄p̄e ēē iābrauit solito currebat
alac̄us z t̄rest̄ siue habitatiois dissolu
tione sentiens imminē uotis ub̄iorib̄
asp̄itabat ad habitatioē ex dō domū
rimani factā et̄nā in cel̄. In cui purissi
mo p̄pectore sac̄ se se desidū flāma n̄ca
p̄res̄ c̄bris erūpebat indicis. z ignitū
eloq̄ uelēnt̄ seruoz̄ inter iuebe
m̄tia declarabat sic in sc̄is aīalib̄ p̄
p̄ham in t̄ ceta desc̄bunt. z semille
q̄i aspect̄ eris candem̄s. Corp̄ lectulo

decubans uariis ererebat infirmita
tib̄. animi t̄n nichominū lib̄ z pot̄is q̄
dierat ererebat in uict̄. n̄ cessans in
mediis q̄. dolorib̄ meditari sac̄rū aliq̄d
aut dictare. uare affectuosi. si est studio
si exhortari. In oblatioē hostie salutarē
q̄ usq̄ ad defectū ultimū uir aliq̄n
in t̄ misit art̄. s̄ uir cohentes uigore sp̄e
sustentabat semetip̄m parit̄ offēns
acceptabile hostia dō i dore sua uitaris.
Q̄ t̄p̄ ad auncel̄m suū andrea milite
tepli q̄ n̄ p̄e regiois ierosolimitane co
tūpna maria habebat̄ eptam sc̄bens.
in t̄ ceta ait. Ego enī de libor̄. nec puo
me longū facere sup̄ t̄ra.

Id̄ dieb̄ ill̄ causa c̄stuit ut firmaliq̄s in
remotas ḡmanie par̄tes ^{pauib̄ dan} m̄t̄ agn̄dis.
Vniūse f̄r̄ henric̄ monach̄. q̄ an̄ ser an
nos de stancien̄sis dioec̄sis par̄tib̄ cū
pl̄rib̄ alus idē par̄tes ad dūm hie ḡ dū
m̄t̄et̄. longioris it̄n̄s p̄icta t̄m̄es m̄
m̄trū h̄yēp̄serat ill̄ t̄n̄ mar̄ie uēbat̄
nec t̄nḡet ut idē par̄tes p̄q̄ ip̄e redi
ret ab hac uita discedat. z ab̄ s̄i ip̄e b̄ndic
tiois ex t̄me par̄ticip̄e fraudaret̄. At
ille b̄ndic̄et̄ z dic̄et̄ ne t̄m̄eas. z in co
lūm̄is reūit̄. z in q̄ sic desid̄as iueni
es. Solatū illū em̄isit. P̄fect̄ idē f̄r̄ in
t̄ritorio argenti n̄sū ciuitatis. alb̄
tū glacie fluuū p̄t̄ribat. Cū sub̄i

to fracta glacie sub pedib' mult' quebebat
corruit: et sub glacie uehement' illu unda
thebat. Qd facit nris flumie glacie claus'
Recordat' e' p'ris sei recordat' e' p'missionis
ei' q' inanis e'e n' potuit. Continuo siq'de
ut hodie faret' p'rem scm' s' uis sentire
p'sente tanta suauitate p'sus e' ut nec in
petu' anis nec molestia frigoris nec spi
randi difficultate nec ullu deniq; aut
incomodu sentiret aut metu; hec mora
ut fluminis impetu' suu suo conatu dnu
na uirtute reducet' ad ip'su p' q'd an' cecidat
foram se reppit' margine arripit' et it
in spid' ille fuisse uad' et p'eto negocio red
incoluimus: et fidei p'misso sic ipe p'mi
sit inuento. multiplices ei gr'as ag' ad sa
crum ei' tumulu' ta deuoti hodieq; p'sis
tit' q' et e' ei se se m'it' uel' de tumulo
et q'de satis horribili reuocatu. Sed ne
nob' sup hoc nob' is declamandu; alu an
tiq' miracula p'serat' nec min' he mirabi
lit' q' beati benedicti pueru' placidu
nec minori asserat' ap' celo libatu. q'n q'
fuerit q' asit' glacie reddidit fluiu
ei co'p'ent q' euomuit cer' nob' is fuffi
cit breuis et p'ma narratio.

Iuxta dnu adhuc par' ses in suo clare ual
leni cenobio licet lectulo decubans
cur su' uite uirili' sumaret' g'uis
admodu' plaga metensi p'plo supuen;

E' g'ficien' in multitudine g'uis ad uis'
uicinos p'ncipes aqb' p'ier more la
cessita se e'e tanta ciuitas indignaba
t' talit' se m'it' in man' paucissimoz.
Conclusi deniq; int' frigidi montis
sic etu eu appellat' et moselle annis
angustias ac mutuo se se impetu
collidentes una hora sic dicebat' plq'
duo milia corruer' q' gladiis et uel
datis plures ane sub m'it' uehementi g'
indignatioe accepta nob' illa ciuitas
totis aduersione uirib' p'abat' eu e' regi
one aduersarios q' et fortiores p'da copio
sa et audaciores fecisset euent' immi
nebat' tot' p'uitie certa uastatio eu
uenabil' eoz metropolitani' huius archi
ep'e r'uentis digna ger'es suoz sollici
tudine filioz unicu' in tanta necessi
tate pecuit' refugiu' et expetit' uiru
di. Venies g' clauu ualle ipi atq; o'u
firu uestigis tota humilitate p'stra
tis rogabat' et obsecbat' ut se tantis
dignaret' opponere mal' q'b' alit' nemo
modu' posse ponere uideret. Dns au' sic
se p' fidel' serui sui duriat' uias et in
p'cipuis q'b' q' causis ap'issimo usus
fuerat' instrumto. et paucis an' dieb'
egritudine corp'is et aliquaten' releuauit.
Q'b' dieb' eu ad lictas uenabil' hugo
nis ostiensis ep'i se se bet' ait. Veru e'

qđ audistis. Infirmat' suūsq; ad mortē
s; interit' ut sentio reuocat' a mortē
atq; hoc ut me sentio nō diu. Vita q̄ppe
mortale mortē mag' q' uitā reputans
nā mortē s; ad mortē reuocat' se senti
ebat. cū aberitū reuocaret' licet p'sen
tēs haud diu dīfendū. V hoc qđ
sepi' g' cū p'uidētia diuina disposu
it me ut manerem placita aīa illi.
ut q̄c' ē s'cū aliq' g'ndis necessitatē uo
caret. ut nē me oīa aīo. ut res corp'is
nō deēnt' mīnūtib' q' uidebāt' eū. et robu
t' hōiēs intollerantia supare. Et pletis
nāq; negociis uel' in se rectis. mltiplici
b' infirmitatib' laborabar. ut uir uiuēt
ferat' q' occupat' defice' nesciebat. Cui r
ope nouissimotā manifeste tāq; mag
nifice diuina affuit. ut uter laborib'
uitē scape uidēt'. Accidit aū. ut cū ip̄ die
ti moselle flumī litore resistētib' hūc
inde paritib' mediator fidel' rogaret. q'
ad pacē erat. ut pars alia nūm' egre
ferret. qđ ex'igebat' ex tāta siq' dē hostiū
stige ferocior. et humiliari ut erat necē
nō sustinēs. Subito deniq; tāq; agitant
furis discesserūt. uirū dī in salutari.
solā in cētis oīb' relinq'ntes desperationē
pacis. Nec sane ex'ceptu aliq's. ex metu
reuerētie cū in iere fugā siq' dē uēbant'.
ne p'sentū q'libet impbal' mte facile

67
flecter' mīn' fidantes qđ ille p'sp'm nūsq;
absentē posset q' in absentē
Iā uenit' in magno turbine soluebat'
sola utiq; meditabant' arma sola in
ibat' illa malignandi. cū uir s'c' eos q'
s'c' ueniant. solat' hies nē t' beuini in
q' licet enī p' mltas difficultates sōno
tū par' desiderata pueniet. Vbi q' uir id
nosset. innotuit dicēs. Videbat' m' p' noc
turnū soporē missā celebrare sollepnē.
Cūq; expleta paulomin' oratioe p'ma.
recederet anglicū ex more canticū.
idē glā in excelsis dō p'cedē debuissē eru
bui. qđ oblit' omī s'c' canticū inchoās.
uobiscū parit' ad finē usq; cōpleuit. la
meditū noctis t'nsierat. cū uir s'c' dep
dictor' penitentie p'ncipū legatione
suscepta. iocunde satis. uis' ad nos. agnosce
te inq' p'misse uob' canēde glē. et canti
ci pacis p'parationē. Interit' g' parit' uo
catis. p'dies aliq' de pace t'latiūē. et ob
marias difficultates occurrentes utiq;
sepi' de spatu nō qđ omī s'c' solabat' q' oīb'
innotuit abbas s'c' tā c'ta de re forman
da pace p'missio. Nec parū ip̄a dilatio
p'fuit his p'sertū quatuor in cōmodis la
borantes. remedia. seq'bant' in carne
seu q' quidm' sedificabant' in fide. tam
erat. uir' ut multitudinē parit' atq;
impozunitate sua ip̄m q' negotiū re

formande pacis pene desparabiliter impedi
rēt. donec quāta tādē in medio flumine
insula partis utq; p̄marq; in nauiculis ac
cesserit. Vbi cōpositis oib; scdm qd fidel
arbitr diffinitū datis s̄ unice de rē rexi
liati. 29 fedati s̄ in osculo pacis.
Let om̄s sane q̄s p̄manū seruū sui ibidē
p̄stitit dñs sanitates celebrina fuit cui
da curatio mulieris. Hec ab annis octo
pessima egritudine laborabat uehementi tre
more. 2 ualidis motib; uniuersa parit m̄bra
peuties. Cū aut uidet q̄ uolozib; ortis difficil
tatib; p̄pe modū excludisse spes pacis. dño
disponente uenit mulier ita t̄mēs. nec
min⁹ horribil q̄ misābil. 2 om̄s parit
ad spectaculū yueniunt. Orante deniq;
di famulo sub oculis om̄iū paulatim uis
sioē sedata p̄fecta adepta ē p̄tin⁹ hospita
tē. Que res intantū admirationē q̄ du
rissimos q̄sq; p̄mouit. ut peutientes
pectora sua phorā fere dimidiā cū lacrimis
acclamaret. Tam⁹ deniq; fact⁹ ē impet⁹
2 p̄curs⁹ p̄ciditū 2 de osculantū uiri
disac⁹ uestigia. ut p̄pe modū cōp̄mēt. do
nex tollentes eū fr̄es. 2 inponentes in na
uiclam a tria modice subduxerit. Cūq;
accedentes ad eū p̄ncipes ut cepit p̄ pace
rogaret suspirantes dicebant. Oportet
nos libent⁹ audire eū q̄ ut ip̄i c̄nim⁹ dñs
dilig⁹ 2 auditiū 2 audito eo multa facē.

p̄q̄ tanta fac⁹ in oculis n̄ris. Q̄b; ille ut
semp̄ cauit erat cōpetent⁹ hui⁹mōi
glāam declinare. n̄ p̄t me inq; s̄ p̄t

Simili q; miraclo 2 in **A**lios facit.
Simili oportunitate ip̄a q̄ die meten
sui aios dñs inclinauit ad pacē. Inq; s̄
cū s̄es metensū ciuitatē ep̄m p̄p̄m q;
adea q̄ pacis erat uehement⁹ urgebat.
Gratit aut̄ urebat illos in h̄ acceptū
q̄b; enī ualide satis reponē cognitauit.
Sec⁹ q̄ uellet remittē cogebant. In ip̄a
oblata ē ei mulier palitica. decūta
te eade cū man⁹ imponēs dignat⁹ ē
palliotū q; p̄p̄ū q̄ urebat ip̄e sup̄ er
tendē et tenendūq; ep̄o t̄clē p̄p̄a
stanti. 2 sub eode uelamine debilia
tangē m̄bra. Expleta aut̄ oratioē 2 bñ
dictioē data ē rē illā om̄ib; q; miran
tib; p̄ mediu illoz incolumisibat.

q̄ attulānt inq; bato.

In flumine q; p̄dicto mosella dñi ob
intollerabile p̄currentū multitu
dinē nauicla ueheret⁹ un⁹ erbis qui
curā desiderabant cec⁹ clamabat inlit
toze obsecrans ut duceret⁹ ad eū. Cūq;
ille iā p̄t̄siret audiens homo naui
gantē p̄ eū haud p̄cul alitroze p̄sca
tozē dissibulatā p̄tin⁹ clamidē qua
erat opt⁹ porrigens illi ut in nauic
ulā reciperet. factū ē ut puenit

ad sem. iuxta sue fidei magnitudine
magna uelocitate sub manu eius iussu
recepto miratur clamabar uide se col
les uide hoies uide arbores. cetera uni
usa. laus ab eodem loco in tharib' distat
cenobiu. sci benedicti noie uocant. ubi
puer claud' arentib' iussu omni p'fusi
mib'z destituit officio solis ad moue
du manib' utebat' et renib' pedes emoz
tuos siml' cu' tib'z post se t'bens. Que
ex burgundie partib' par aduecti an
annos uii. ibi reliquit. et ex t'f' m' de
mosim' utebat'. Itaq; cu' beati uiri sci
tate. et uirtutes q's dñs opabat'. et ipso
omne cca p'uincia celestis fama uul
garet. inpositu' plaust' eundem pueru
p'dicti cenobii s'fres ad duxerunt eum ro
gantes ut solita pietate misero sibi ue
nitret. ad q' euit. inposuit man' orauit
et eadē hora sanu' reddidit libe' stante
libe' g'diente. Deniq; sic ab eadē loci abbe
nup' acceptu' usq; hodie s'm p'etora
ide puer in columis seq' et custodit. et
si q's scire desiderat. iohs ē nomen. dñr q'
claud'. in eadē monast' iuicima deges
eodē t'p' ad p'dicti p'f' sci bñdictionē
sanat' ē. et g'ssu' recep'. S; et p'p' eleuoz
urbē loco cui nomen ē gunder uilla
ide uir dñi seminā cecidit huminau.
sub oculis p'f' timoz. q'de tota g'ssure

rant regione. et t'm nūmis difficile aut
oimōis impossibile foret. it'm is illi mag
nalia uniuersa cōplecti. S; neq; p'posituri
ē et modi in p'seq' signa. et narrantis uirtu
tū opib' opam dare hic ent' uitarū tuaz
par' dulcissime finis beat'. et hic labor uil
t'm fuit. In hoc ope n'm in uirtu' q' diffi
cili n'm in despate q' necessarie pacis
labores tuos gl'ose cōpleuit. q' magnifi
ce semp' honestauit te. in laborib' tuis.
te in suo noie et nom' suū in te gl'ificans.
et regle dñs d's tuis.

Et expleta merensiu' resiliatioe et p
iuntie illi pace reddita par' scs admo
nastiu' redijt. q'ui ad modū laiaq; defi
ciēs languore corpis occupat' in tanta
ai' suauitate et dulcedine sp'ocortidie
p'p'inq'bat ad exitū. ac si importunau
gans paulatim uela deponet. Euidet
q' s'frib' aiebat. hec sunt uerba q' loq'bat
ad uos. cu' p'nta hyeme egrotare n' uob
eē q'd adhuc t'mētis. estate p'nta t'mi
nere in edute hui' corpis dissolutionē.
At q' euidet p'p' didicim' ex p'mto q'd
de se i' aplis euanglia sac' testant'. q'd
dñi sua et dñs p'dicet passionē erat
uēbū absconditū ab eis et cape n' ualebat
t'm t'ru' q'd tā uehem' bozebat aīn'.
m'm facile p'suadebat' ut cederet p'ser
ti cū et ipe opacis filijs et i'mōi uerba

sub p̄m̄et. Cēim factis q̄dān̄ clamaſ opa
q̄ ſūmau q̄ dedit in p̄at ut facere ma
gis ac maḡ act' om̄it̄ affect' ret̄here
z ſactorū ſimib' deſidiorū ſedula inten
tione p̄actis iuc̄noīa lictorū herere
firmi' z cōmodi' applicare. Deniq; cū
uenabit' ant̄iſteſ ſedis t̄ngonice gode
fridus de q̄b' dā cū ſollicitaret agendis.
z m̄n' apponere animū miraret' ne
m̄t̄eris inq; ego enī iā n̄ ſū de h̄ mundo.

Videns aū p̄at ſc̄s z paſſionis z miſericō
dię affluēs. h̄m̄os ſ' filios miſera
bilit' admodū tabeſcentes z areſcentes
p̄ timore z expectatioē iā tāq; ſupue
nientis deſolationis ḡuiffime z lamen
tabilis orbitatis. dulciſſimis eoſ ſola
tionib' reſouebat. V̄monens eoſ in ^{ritu} ~~ritu~~
duritie elem̄tie ſinu. ſpei. fidiiq; ſue an
chorā. p̄ inſcōm̄uſibile caritatē firmi'
radicare ſe q; p̄m̄t̄ebat nec p̄ morte
eiſ aliq̄n̄ deſutūm. P̄penſi aū q; n̄r q̄at
ex p̄m̄e ſermo rogans obſecransq; p̄m̄t̄
taſ lac̄maſ. timorē dī z ſacre puritatē
ac totē p̄fectionis amorē n̄r̄is in m̄t̄e ac
in p̄m̄e animis conabat'. S; z monebat
z cū lac̄mis obreſcebat'. ut ſi q̄ forte
iuratiſ aut erē plo nob' cōm̄daſſet aut
t̄ibo. id emulare. id ſūm̄t̄ tenēn̄.
z p̄ficiēn̄ in eo. alijs q̄dē ūbiſ ſi eodē ſp̄u
illd' ap̄licū loq̄n̄. Rogam̄ uoſ z obſec̄m̄

idēo ih̄u. utq; admodū accepit' ſ
anob'. q̄m̄ uoſ oporteat ābulare z pla
cē dō ſic z ābulatiſ ut ābundetiſ
magis atq; ut iā tā efficacit' p̄
ſuaſerit' q; affectuoſe ſuaſit.

Modu aū eḡitudinis eiſ ſi q̄ſ noſſe de
fidat'. extat eplā q; ad am̄icū q̄nda
pauciſſimis dieb' an̄ ſactā anob' p̄fec
tione ſua ip̄dictatū. Quā n̄m̄rū
huic m̄e narratioi durim̄ inferen
dā. q̄d uidelicet. z ſi aliena q; de ip̄o.
ampli' t̄n̄ noſ ip̄ſius de ſe ūba delectēt.
Eplā ei' ad Arnaldū bone uallis
abbem. q̄ ei q̄dā xema m̄t̄enſ de ei
ualitudine p̄nuntiat' fuerat ſciſcitat'.

Suſceptim̄ caritatē uiam̄ in carita
te z n̄ in uoluptate. Quē enī uo
luptat' ū totū ſ' uendicat amaritu
do. H̄iſi q̄d ſolū nich' comedē ut cūq;
delectabile ē. Sōn̄ reſeſſit ame. ne
ul' b̄n̄ficio ſop̄iti ſenſ' dolorū q; rece
dat de ſeet' ſtomachi ſere totū q̄d
pacior ē. frequē indie z in nocte er
igit' z ſortari modico admodū q̄li
cūq; liquē n̄a ad ſolidū oē in exorabi
lū indignat'. hoc parū q̄d dignat'
ad m̄t̄e n̄ ſi q̄m̄ moleſtia ſumit.
ſi timet' ḡuicē ſi ſeſe n̄acū oīno
dimiſit. Qd' ſi pluſculū q̄d m̄t̄u
ad m̄t̄e acq̄ſcat. id grauiffimū.

157
Pedes: et crura intumuerunt quod modum
ydropicis contingere solet. Vnde his oib;
nequid lateat amicum de statu amici
soliciti secundum interiorum hominum ut
minime sapiens dico spiritus promptus in carne
infirmus. Oramus saluatorem qui non uult
mortem peccatoris ut repestum iam er
itum non differat: si euasodiat. Curare
munire uotis calemeum nudum mi
tis ut si quis infidiat inuenire non possit
infigat dentem et uulnere infligat: hoc
ipse dictauit sic me habens ut pro
tamen uobis manu agnoscat affectum.
Hoc exemplar eple quod ut nos diximus
et ipse quod et uerba declarat: patet scilicet
et ita iam imminente dictauit. Et cui
tenore possit nimirum diligens lector
sacrum illud uel ex parte aliquo peccatum ag
nosce quia illi in ipso fuit ruina cor
poris tranquillitas in eis serenitas animae sua
uitas spiritus quia sub fiducia culmine
tachy humilitatis. Sed et nimirum sub tra
gici articulo in solabile luctum aliquo
tenere illi estimare liceb. pallidasque
si pie senserit turmas imaginibus
filiorum et terminare facies. uultus et
anguis genas sordentes lacrimis
suspensa quod pectorum ac singulorum. Quis
enim apud nos erat cum uultu cogita
tionum quod naufragium animarum cum thes

aurum tam amabilem rapere a nobis et presentibus
et uentibusque: nec spes esset retinendi: nec
facultas aliquo comediendi. Patet etiam: quod
patet quid debatur abire. Nobis quidam propter
uenerunt tamen toti mundo communis. Erat
enim totum et bonorum glorio: et malignanti
um metus ut de eo non in grue uideretur esse
profallendum. Videbunt recti et letabuntur: et
omnis iniquitas opulauit os suum. Quod presentem
te scitatis omnis iocundabat. Prosumptio
frenabat duritia compungebat. Quo
presente celebris quicquid: uenerunt uel quidam
sole resplenduit absente caliginosus
et quidam mirum apparuit. Quam deuote
quod pie singulis nostris: et tamen hodieque: clama
dum. Patet mihi patet mihi euri et israel et auri
gaer. Tu fluctuantium portus elipse ob
pissorum: et ut de ipso beatus iob loquitur: ceco fui
isti oculus: et pes claudens. Tu perfectioris ex
emplar: uirtutis forma: speculum scitatis.
Tu gloria israel: tu leticia iherusalem: tu delicia
tui scli: et inimicum tui tui deus. O uina
fructifera: uitis abundans: palma
florida: cedrus multiplicata: platanus
eraltata: uas electionis: uas honoris in
domo domini: uas auri solidum: ornatum omni
lapide precioso: fide et scitatie solidum: et
uariis karissimarum rerum quod gemis oma
tum. Tu ecclesie sancte fortissima splendida
firmaque: columpna: tu uehementis tuba di.

tu dulcissimū scī sp̄s organū p̄ios ob
lectans. desides exercitās debiles portans.
Cui medicinali manū. et lingua morbos
utq; curabat illa corp̄m ista mor̄. Cui
erat simplex habitus suppler uultū. dul
cis facies. grauis aspectus. Cui deniq;
uita fructuosa. mors p̄ciosa. q̄ t̄ q;
uiuē p̄e fuit. et mori lucrū. Qd̄ si no
bis altm̄ fortassis uultū. et altm̄ mlt̄o
melior. Qd̄ t̄ iā cōmodū nob̄ si p̄e
sapim̄ n̄ pot̄ n̄ eē iocundū. Ceterū si
p̄uē gaudē t̄ p̄e bone q̄ iugaudiū
dñi tui felicit̄ int̄uisti. n̄ tñ impiū sup
nos ip̄os flere. q̄s nimirū abeunte re
soluto gūi hōm̄ gemin̄ cū se p̄e dñi
nob̄ ē uita tedio. mors timori. Et si p̄uē
gaudē t̄ q̄ beato t̄nsitu mortis ad tor
rentē uoluptatis q̄ ardent̄ ficietas
accessisti. nām tam uicē dolē n̄ p̄uē
q̄b̄ uiuendi om̄is parit̄ ē sublatā
suauitas. et moriendi n̄ dū collatā se
curitas. Et si p̄iat̄ impendit̄ ḡtulatione
felix aīa. q̄ iimplem̄titudine lucis exul
tas. n̄ tñ impia sup̄ nos assumit̄ lam̄
tatio. q̄ relictū sum̄ p̄ m̄irificā inq̄ hac
ten̄ exultauim̄ claritatē horrere maḡ
tenebras subintrātes. p̄ aurā q̄ paulo
an̄ uidim̄ sc̄la. graui ferre hoc plane
ferreū qd̄ successit. S; reflectam̄ m̄ltū
ad ordinē narratiōis. et p̄atnū q̄b̄ pos

sum̄ uotis eritū p̄sequam̄. eritū
nob̄ lugubre. nām illi poci t̄ūphalē
Ante p̄ris huius excessū accedentes
Ad eū filij q̄s p̄euglm̄ ip̄e genauit.
p̄uissimū ei animū lacrimabili sup
plicatione p̄uocabāt. et hecatq; huiusmōi
loq̄bant̄. Hūq̄d n̄ miseris huius monas
terio pat̄ nūq̄d n̄ cōpatis nob̄. q̄s tāto
p̄ietatis affectu mat̄nus lactasti ubi
b̄ p̄atna p̄solatioe fouisti. Quom̄ sic
exponis labores tuos q̄s in loco hoc la
borasti. q̄m t̄a dilectos hacten̄ filios
sic relinqs. Tē ū flens ip̄e cū flentib̄
et colūb̄inos in celū oculos porriges. et
tñte tota ap̄licū illū p̄cipies sp̄m̄.
testabar̄ coartatū seēduob̄. et qd̄ eliger
ignorantē diuino corū t̄bue arbitrio
p̄ietatis. Nā et h̄c illū p̄atna urgebat
caritas filiorū. uotis annuē ut ma
neret. et in t̄hebar. et p̄i defidit̄ ut mi
graret. Cui tñ abolit̄ iā et alit̄ radicata
inspectore ei humilitas p̄suaserat.
ut ex intimo cordis affectu seruū
inutile seēē diceret. et arborē sterile re
putaret. ex cuius uita nullus fructus
nullus altit̄ cuiq; p̄ueniret. Nā et solū
erat infamiliari collocutioe fateri.
ux̄ cōde se hōib̄ qd̄ fieri s̄ utile cōdēnt
ut dicebat. S; nec parū se se in suis
sup̄ hoc cogitatioib̄ p̄hibebat ali

qñ ^{nui} fuisse pfectū qd nec tā ueraces
hoies fallē uellē nec tā prudentes falli
ueri simile uidēt cū alitūū excusare
nō posset. Que enī tot mirabar orbis
solū pē qd erat mirabilē nō uidebat. sue
uidelicet opationis opinionis iē splē
dore sicut ille qñda uir simplex
rect² nec solē cū fulgeret nec lunā in
cedentē clare uidisse se memorabat.
Nouissime cū ex tioris habitaculi
undiq; iā soluta cōpago desidanti
aē libum p̄staret egssū magnū ille
dies illū q̄ ppetuū illi or̄ ē dies ad
cui² erit iū uicini ep̄cū abbatū
fr̄m ^{osa} cōp̄ multitudine fuerant
aggati. Hora autē diei pene tēla sin
glaris lucēna sue gnationis scs ac uere
beat² abbs bernardus a corpe mortū
intra uoluentū felicit² r̄ p̄o dūce
mīguit ex filioz eccl̄stantiū r̄ inter
gūes singult² ac lacmas lugubres
ut r̄ q; pfallentū choro ad multū
q̄ si pē p̄misar cer² tñ siēs letabūdos
ad scōz eiū eos gūilantes ad obuia
agmēna angloz felix aīa q̄ sic leua
bant excelsa suoz p̄uilegia meritoz
q̄ sic pia filioz p̄seqbant² inferioz
uota sic q̄ supioz desidia sac̄ thebat
felix ille r̄ uē seren² dies q̄ plen² ei me
richies x̄pē illū dies cunctis uite sue

dieb² tantis ab eo ^{ex} spectat² desidiis erpetit²
susp̄it² ijs frequentat² meditatioib² oratio
nib² p̄munit² felix tñ sit² de labore ad re
frigeriū de expectatioē ad p̄mū de a
gone ad brauiū de morte ad uitā de fide
ad noticiā de p̄gnatioē ad patā de mun
do ad p̄m. De q̄ tñ sit² ei mltā nouitū
apparuisse q̄ mltis q̄dē nō indigna relatu
si difficile nimis singla uestigare. sc̄bē
oīa nimis longū. Hā r̄ usq; in mltisarie
mltisq; mod² pat² n̄ g filios amor uē r̄ tē
imo uer² nē uisēs r̄ uisib² reuelatio
nib² eoz dignat² solari lacmas releuare
mesticiā ut q̄ dūle ei gaudēt mlti am
re doleant². Si q̄ tñ erhis mlti p̄lra defi
dantia narrationē lector scire desidat
p̄o mag² nouissimoq; caplo cōdūm refer
uanda. Inter cetera p̄seqntes q̄nta possum²
uolentia aīos aītam ab illo tā gūge
mitu r̄ rugitu q̄ nūmū gūer mirabil²
pastore mīgnte p̄sonuit. Parram² pagine
r̄ q̄ntū possum² singam² oculos palpebra
cōplodam² adū² lacmas illas q̄b² in illo
sue claritatis abscessu uall² n̄a fluebat
eccl̄e p̄m² unū se calicē sui p̄p̄natā me
ritis cui hacten² s̄ fuerat stillare dulce
dine gaudia fundere fluere p̄solatioes.
Dū fidel² minist² r̄ sacdos altissimi ing
dit² in locū tabnacti admirabilis ad
altare di. sacra ei r̄ acceptabile hostia

sui sp̄e oblatiſ corp' q̄ r̄it parū 7 ornati
 ſac̄dotalib' inſtrum̄tis oratio beate di
 genitricis infer' p̄urima q̄ nobiliū 7
 ignobiliū de uicinis q̄bq; locis geme
 bunda p̄tin' turba uenit 7 uallē totā
 plorat 7 ululat' mult' implebat. Ama
 ritud' in p̄forib' monaſt' lamentabat' ſer
 miserabilior mulierū q̄d accedentib'
 ad beata ueſtigia uirſ in' naſtici ordi
 nis diſciplina inerozabili' eiſ q̄ tē ne
 garet inſſū. Biduo manſit in medio
 gḡſ paſtor extinct'. dū p̄ſtina illa dul
 ciſſimā grā uult' nil minorata ſ. aue
 ta mag' oū in ſe figet oclōſ. aīōſ t̄het
 ſepeliret affect'. Creſcebat aū ſup̄mo
 dū ruens undiq; ppli multitudo. 7
 intollerabilis iā fiebat impet' 7 cur
 rentiū ad deſiderabiles tenentiū pe
 des oſculantiū man' applicantiū
 panes. balteos nūmōſ. z alia q̄q; ſer
 uanda ſ. p̄b̄ndictioe 7 uariſſiſ neces
 ſitatib' p̄ſu'ta. Olatime t̄n pari indie
 tēiū ſollepnē p̄loca prima p̄ſtolabā
 t̄ reponendi ſac̄ corp' ſei hōi. copioſi
 undiq; uenit' hā 7 ſec̄da die tant' cā
 meridiē ppl' ſuerat gḡgar' 7 tanto pi
 etatiſ zelo ſtipati undiq; ſacrū corp'
 obſedant' ut nulla pene ep̄ſ reuēntia.
 nulla fr̄ib' habet'. Vñ uerit' neq̄ ſimi
 le aut forte qu' accidē die t̄cia p̄oc

cupantes hōi. 7 mane diuina er
 more ſac̄ficia 7 ſumant' ſic 7 biduū
 in celebratione miſſar' 7 iugi ſece rāt
 pſalmodia puriſſimū illd' balſa
 mū ſuo uaſculo cōmiſere ſub lapide
 reponentes lapidē p̄cioſū optimā
 Conſumatis g' ſeli 7 margaritā.
 cū uite ſue dieb' 7 annis ceter' l' r̄it
 expletis dilect' dñi bernard' clare
 ualleniſ cenobiū p̄m' abb'ſ. alioz q̄
 ampli' q̄. cl' monaſt'ioz pat' r̄it
 kl' ſeptēbris int' filioz man' obdormi
 uit in r̄po. Sepult' eā x̄i kl' eide
 m̄ſiſ. S; q̄ p̄ectozi ei ip̄o intumulo
 capſula ſup̄ poſita ē. in q̄ beati tha
 dei apli reliq̄e p̄tinent'. Quas eode
 anno ab ieroſolimiſ ſ. miſſas. ſuo
 iuſſerat corp' ſup̄ poni. 7 utiq; fidi
 ac deuotiōis intuitu ut eide ap̄lo
 indie cōmuniſ reſur̄rectiois adhe'r.
 Pri' m̄q; ſac̄tiſſimū illd' corp' cumu
 lo reddēt' unē fr̄ib' haimo nomē ei
 q̄ ex m̄ltis annis caduco morbo gḡuit
 laborabat. plena fide op̄e flagitatu'
 acceſſit. Quē nē uſq; ſup̄ſtatē nouim'.
 7 nich' uq; erea hōi p̄dictē in felici
 tatiſ exptū. facta ſt' hec eode anno. q̄
 beat' p̄p̄r' t̄ci eugen' eide p̄riſ ſei
 in ſcā oratione fil' ab hac luce. ul'
 ab hac mag' caligine miḡuit ad lucē.

cuius multa in ipa cuius tam insignitum profuit
urbem miraculis pluribus illustrata cho
ruscat. Successore et anastasio roma
ne ecclesie presidente regnantibus autem in
romanoz impio frederico illustri
in francoz regno piissimo rege lu
dovico filio ludouici principatu
ecclesie iniuncte ac recte tractate uisibilis
et inuisibilis monarchia tenente di
filio ihesu christo anno ab incarnatione
sua. 614. lxx. qeui patet et spiritu sancto uiuit
et regnat in secula seculorum amen et c.
In de super memoratis reuelationibus
paucis dictum ab eo sumam inueni
quod predictum est antequam fieret anno vi. Erant
duo fratres in monasterio de sacra beati
patris uita et felicibus actibus et colloquuntur
Quorum alter ab ineunte adbolescentia
educatus ibidem ad alterum autem hosti
quatuor annos fuit uictus hic beatissimus
patris noster. Tu ille nescio inquit. Valde ego
aut noui eum sex aut septem annos adhuc
in carne uictum hoc autem in seculum
minime iascere possumus quia nec tunc in
dicatum et ante preteritum in ipse decessit. Porro
alter hodieque super istis relatione hoc uer
bum nobis innotuit quod tunc primum magis mi
ratum est se audisse quam ut ab aliis audierat
ita uidetur. Talis uille est de cuius testimonio
nec nos ambigimus nec cuiuslibet alii

quod eum nouit et diuini dubitandum. Neque id
solum sed quod non minori dignum ad inuentionem
uidetur nomini quod et personam successoris ipsius
indicante. Sed eodem fidei et tunc innotuisse
testatur. manifeste enim eadem hora fuit ille per
dum quod dominus robertus quod hodie abbas de dudum
per beati patris noster abbas fuit et clare uall.
Hic quod distinctiue vi. aut vii. annos
uictum dicebat ad hoc primum uideretur
quod inuenit fuit inuenit idem ultimum septimum annum.

Prope erat. Infra septimum tamen.
iam tempus et festinabat iam patres ad metam.
Infirmabat enim sic in huius libelli principi
pio memoratum ad eum ut in illa iam in
firmum ipse proficiat ut iam imminere
erit uidetur. Intra fratres stare supplicatio
nibus et obsecrationibus quibus poterant apud dominum.
Vnde et scilicet ipse cognosces eos per desiderium
suum differri eum aliquando melius sed in
corpore habere cepisset. Aggatis fratribus hec eadem
uerba locutus est. Quod tenetis miserum hominem.
fortiores estis et inualuistis. Parcite quod
parcite et finite me abire. Prius tamen cum in
summo periculo et timore fratres somniationi
onibus humiliaret animas suas. In teoz ui
sio talis apparuit. Occurrebat cum multa
exultatione uirum diuina monasterii clari
tatem innummabilis multitudo. In quo tamen
perfectio solus quatuor preueniens idem fuit quod
uidebat agnouit magni illi dilecti

corā ei atq; dilectū eū rīpē in lib' uū
 desideratōe cū laude meminit gausū
 dū epīm carnotense l'ubitū q; q' igna
 censū cenobij fuerat p'm' abb' r' duos ei
 g'manos guidonē scilicet r' getardū. Ex
 cept' itaq; reuēnt' r' p'osetū pacis amica
 dū colloquia miscens pat' beat' eū hīs
 iū stabat expectante deorsū multū
 dīne cētōz. Hōuissimē salutantes eū p'
 dictū uir' r' hoc s' iā redeundū cēdice
 bāt. Tū t'erpalluit ille r' cūfusa s' mes
 ticia. In t'nū declarās aī dolore qd' g'ant
 fū me uultis abire. Vili; Non possu
 m' adhuc tuonūq; satis facē de fidio.
 donec ueniat tēp' nouoz. Dicebat aī
 tēp' nouoz q' si ruges noue colligēt. Sic
 euidēt p' modū pbauit euent' dū aī
 guillo m'se decessit. Oīane g' fr' ille cū hoc
 ostensū fuerat. Solat' cētōs uel d' iā tū
 mīnēntē p'ris obitū f'ermidantes r' qd'
 uidat' r' audiat' idicū. Adhuc aī h'vemp'

Eodē tēp' alia uisio p'orū r' erat.
 cōfirmatio fuit. n' qd' euidēt iā uicq;
 cōpleta uitas pbat. q' euidēt in uicq; qd'
 fuit n' erat dñs reuelat'. Videbat enī
 fr' qdā. ecce pabat uir' beatissim' asce
 dē iherosolimā. iāq; ipō in p'inctu mī
 n' erat. Adq' uenabil' odo. q' apm'is fe
 rram'is stremie satis r' laudabil' uisat'
 in monastio absentū cōfueuat' p'positū

supple uices reuerent' accedens dice
 bat se p'cessurū. Cui uisiois sic oste
 sa ē ueritas. r' p'dict' uir' dō dign' ad
 celestē iherlm' iū uere uisio pacis pa
 rante iā egdi r' paulop' secūm p'ēm
 felicifunctus legatione p'iret.

Sed r'abb' qdā satis ei r' loco uicinus.
 r' deuotus animo paucis dieb' an
 felicissimū p'ris hui'. excessu' uide
 bat eū p'ciosissimis ornatū sac'dota
 lib' indumtis. r' excellenti p'fufum
 glā. cū ingenti sollempnitate ad alta
 re deduci. Ad cui' initū ecclā mag
 na magnis resultant' uocib' excla
 mabat puer nat' ē nobis. Verē q' enī
 puer ipē erat. m'ris r' humil' corde.
 r' sic paruulus accipiens regnū di
 tincū m'ito g'ulabunda natali
 anglica multitudo. totū parit' scōz
 ecclā dū nob' uidet' mori. s' illū nasci.
 dū hic cōsumaret' ibi incipe mori.
 tam sonoris uocib' q' uotis parib'
 cōmāns exultabat. Si enī adiūm pe
 nitentiā peccatoris. tota illa celestis
 regio in leticia suscitāt. q' nā illi gau
 dia exhibuisse cōdenda ē. p'q' gaudia
 tantarecepit de tā multoz. r' uisioe
 r' penitentiā peccoz. Q' senū ualeat
 estimare. q' n'is in seclari habitu r'
 uisatioe manentib' q' plurimis

utq; ser ad alias in seuntib; agnationes.
pbiu fidel' famuli ministri dedit dñs
penitentiā ad salutē. Aut qñ numer
eos q; sub ei' cura in centū et monastij
pdi benignitate ad penitentiā et ad
ducti. Hāc erbis sol' q; speciales ei' fi
lij videbant' p' eos q; iā cursu uite
felicit' et simauant' p' eos q; palia
loca fuerat' ppagati. ea die q; felicissi
m' pat' ex clauualle monte ascendē
meruit clariorē reliq; habitantē iā
septingentas ferme aīas dño seruien
tes. Qd' g' mirū fign' curte si accept'
regi si except' cū leticia et exultatiōe
ēdat' inq; grā dī adeo uacua n̄ fuit. q;
tā fidelit' tā efficacit' plus omib; sui
t'p'is et mltis. ret' gnationū laborau'
q; talentū s' tēlū tā copiose multipli
cati. tāta deniq; luc' retul' de nego
cio. S; debis hacten' neq; nos arguat
ei' q; polliciti sum' metas excedē bñi

Sane in monastio p'dicti. trans.
illi' abbas q; sic ei' natalē p'uidat' ea noc
te q; nob' cū pat' sēs mane pfectis uli
mā fec' uenabili pposito ei' apparēs ua
le fec' illi. ait. Hōis q; iā migro. nec
ultr' hic morabor. Qd' ut ille suo iudiciū
abb' accelāns abb' et clauuallē uenies.
ipō die ab hem sem sic dūat' reppit iā

Proxima aū nocte. Amigisse.

pq; sacru corp' ei' sepulch' tēlū fuerat. qñ
tā adhuc p filijs sollicitudine gerit' pat'
sēs. et qñ suos q; i mundo dilexit. i fine
q; diligeret uidiū ostēd'. Apparēs enī cu
da frī i mltā glā. et fulgore magno uesti
ac uult' et desiderant' tenē cito p' m' fies. ait
bar. q; p qda frē simplici ueni. Audierit
hoc fies. et mirabant' et cū hora diei tētia.
uitas cōp' bātā ē uisionis. Defunct' ē enī
qda laudabil' ad modū simplicitatis frē.
et sic oīō edibile ē aīa me i tanto duce feli
cē q; p eo uenire se dūat' secū uult'.

Paucis q; ex plen' dieb' alit' cū dā frī i mag
nifice satis apparēs. et arguēs de suo nos
doluissē discessu. p' uiba mltis et solatiōis.
et p' missionē felicitatis et mē. in sua p'se
uantiā obedientia et doct'na. hoc ē scito
ait et dicit' frīb'. cū dā uere scī corp'. cui
et ego habeo uestē in oratorio ēē sepulch'.
Dicebat aū ep'm malachiā. Ipsi enī tu
mē inq; sēs ille obdormiat. ad missay
s' seruatiā celebrationē et mortuū iā
se se iussit sepeliri. sic et sem illū i sua
sepelietat ueste. Qd' tñ uibū. et ipi frī. et
q; plurib' alijs usq; ad hanc uisionē

Felix ponti. et p' r' erat ignotū.
fer. cui mltā pat' sēs et uiuens p'di
cauit et defunct' felix caritas. q; in
morte n̄ exidit. felix societas. q; nec
diuortiu cetis tā crudele dirimit.

Glossi siquidem presens quod admodum inuita sua
dilexerunt se ita in morte non sunt
separati. Nam post dies sex et tres et alibi quodam
ex maioribus britannie in insula sacre illi
societatis summe felicitate periri meruit
in se ipso. Qui eodem tempore cum ceteris co
alibi fuisset in morte cistercium petens in
clauu alle remanserunt gemino quodam
desperabili occupatus in commodo pleu
rethi scilicet et febris cotidiane laque
eatenus longa uexatione defecerat ut so
lui anime ei existeret quod nunquam deessent
obseruaret. Cumque animi ei angere
non tam desiderium uite presentis quam absentium
desolatio filiorum quod peregre moreretur ob
noxie pecius ut ad tumultum sancti deporta
ret alibi. Vbi cum orasset tota deuotione
quod potuit beati quod episcopi malachie in aq
lonali ipsi oratori latere positum cogi
tauit uisitare sepulchrum auxilium fla
gitare si fatigatione uirtutis et quasi iam
secutus de incohumitate quod cogita
uerat non impleuit. Die altera mane
inter fratres aduocans ut ad oratorium ue
niat opes postulari exhibi. Causanti
bus illis periculum siquidem uerebantur omni
modis inquit oportet ut sancti malachie
tumultum petat. Cum enim nocte perita uir
renuisset ob dormisse eripge factus sub
ito aucheba uocem dicentem in Sanatus

iam ab altera egritudine tua si ab altera
uult sanari episcopi pete. fecerunt illi
ut ille uoluisset continuo factum
sic dictum erat ad illum. Eadem die san
factus per paucissimos dies iter arri
puit in columis reuerfus ad suum.
Tuum in hoc opere spiritum tuum agnosce
dilectissime patris zelum tuam confidatio
nem. Tuum hoc opus sic deferre collega
tuo ut hanc quod ei communicares quod
cumque gloriam cum quod felicitate apud dominum quod
gloriam. Immo uirtutis heretici opus
tuum muneris deus noster. Tu enim omne
replesti ab initio temporis terram presentia
tue diuinitatis omne aliquando reple
gloria maiestatis cui in partes intin
quidam et eternas prelecta loca consilio. ex
cellentius uisitas replest speciali gratia
seu itatis fac domine spiritali semper abun
dare frumento uallie quod ut faceret quod
nocte clariores dignaretur et a gerimine
claritatis si diuinitas illius repleat duobus. Eius
domini quod geminum hoc tam precioso
custodit fiat nobis denique iuxta
uirtutem tuam ut uirtute thesaurum tuum ibi
sit et cor tuum ibi gratia et misericordia et
respectus assidue pietatis super omni
intus ibidem nocte regarot quod est
super omne nomen sic et tu super
omnia deus benedictus in secula. Amen.
Explicit uita beati Bernardi abbatis.

*Incipit plog^{us} domi jacobi accharonensis
epi in uita ancille xpi marie de og
nies ad domum fulconis colosani epi.*

B E cepit dñs discipulis
suis: ut colligeret fr̃
menta ne p̃irent. Qd

est fragm̃ta post cenā colligere:
ñ exempla scōz post mortē ad me
moriā reuocare. ut cophim i.
pleant. id ē: paupes ⁊ paruu
li exemplis patrū reficiant.

¶ Jam ⁊ catelli edunt de mi
cul que cadunt de mensa dñi.

¶ Sñ qñdā scī patres de talento
sibi cōmisso. districti iudicis sen
tentia semp p̃ oculis habetel:
ad utilitatē sequentiū uicel
et opa scōz p̃cedentiū redege
runt in sc̃ptū: ut infirmorū
fidē roborarent. indoctos istru
erent. pigros incitarent. ⁊ de
uotos ad ammiratiōē puocarēt.
rebelles ⁊ infideles confutarent.

¶ Sñt qñ ut omittā de alijs uniu
meris. ⁊ uideam sc̃m patrē ie
rouimū qñto labore uital pa
trū egipuoꝝ didicēt. qñta dili
gentia memoriē retinuerit.
qñta legentiū utilitatē sc̃pto
cōmūdauit. ex uarijs locis

ligna colligens. ut in alta
ri dñi igni mactā ministra
ret. Nec minori forte studio
cytharista dñi. organū sp̃e
scī beat⁹ gregori⁹. uirtutes et
exempla scōz patrū ytalie
in uno dyalogi uolumine
redegit. qñ colligens ciuere
post multoz sacrificia in
loco mūdo reponendū. id ē:
in puris m̃tib; fidelū res
uandos. ut uarijs scōz ex
emplis qñ ex calciamis co
medentiū agnū paschalem
pedes munirent. ⁊ qñ iu
dis ⁊ duris fūtib; p̃ceptoz
forsitam lederēt. adiunctis
pantus uetib; .i. ueterū
patrū opib; . facit de lacu
cū ilhemia trahent. Mul
ta enī incitant exempla. qñ
ñ mouent p̃ceptos. ¶ Sñ
cū sc̃s et uenabilds patr
ecclesie colosane epi a ciui
tate sua ab hereticis de pul
s⁹. in partes gallie p̃cessit
auxiliū cor̃t inimicos fi
dei deueniss; ⁊ tandē usq;
in episcopatū leodii. qñ
tētul odore ⁊ fama qñ uida

deo in uera humilitate militan-
tū descendiss; n̄ cessabat ammi-
rari fidem ⁊ deuotionē maxime
scāz mulierū que sūmo desidio
et reuerētia xpī eccliam ⁊ sancte
ecclie sacm̄ta uenabant; que in
partib; suis fere ab oib; ul' penitē
abiciebant; ul' paruipendebant;
valdeq; desiderabat. ut quedā que
uidit ⁊ audiuit ne p̄irent tāqm̄
fragm̄ta colligēt. Scis enī pa-
tr̄ scē. pastor tholosane. imo totius
ecclie xpī in dieb; n̄r̄is colūpnā for-
titudinis. Ad te n̄ in sermo ē q̄ p̄ci-
piente. ⁊ de negligentia me ar-
guente. p̄sent opusclm̄ ausus sum
accēptare. Nosti inqm̄ cū ueniret
ad partes n̄r̄as iam t̄ uisū; ēē in
tra p̄missionis. Te enī narrante
audiuī qd̄ reliqueras egiptū in
partib; tuis. ⁊ cōsiliens p̄ desertū
terrā p̄missionis in partib; leodij
inuenisti. Cū enī in partib; tuis
multos te de partib; h̄is cruce
signatos cont̄ hereticos fide fer-
uentes. in d̄lone mirā pacem
habentes. in opib; n̄r̄is abundan-
tes cognouisset. imo sicut in-
dixisti qd̄dā mulierēs magis
p̄ uno ueniali luge ntes. quā
homines in partib; tuis p̄ mille
mor- talib; mirarent; uenient
ad partes n̄r̄as. sic audiuit
sic uidisti. imo pl' q̄ audiu-
ita qd̄ uix posses credere. nisi
fide oculata p̄ experientia cog-
nouisset. Vidisti n̄ gauisus

es. in ortis lylionz dñi multa scāz
ūginū in diūsis locis casual. que
sp̄ritus p̄ xpō carnalib; illeceb; con-
tempit ⁊ amore regni celestis hui'
mūdi diuitis. in paupertate ⁊ hu-
militate sponso celesti adherentes.
labore manū tenuē uidit quēbant.
licet parentes eaz multas diuitis
abundarent. ipse tñ obliuiscens
p̄p̄m suū ⁊ domū patris sui. male-
bant angustias paupertatis sustine-
re. q̄ male acq̄sitis diuitis habundare.
ul' int̄ pomposos sc̄lares cū p̄iculo
remare. Vidisti ⁊ gauisus es sc̄as
et do seruientes matronas. quanto
zelo iuuenclaz pudicitia conser-
uarent. ⁊ eas in honesto p̄posito ut
solū celestē sponsum desiderarent. salu-
tarib; montis instruere. Ipse
⁊ uidue i ieiuniis ⁊ orōnib; i ui-
giliis ⁊ labore manū. i lacrimis et
obsecratiōib; dño seruientes. sicut
mariti suis p̄us placē nitebant in
carne. ita imo ampli' sponso celesti
placē studebant i spū. frequē ad
memoriā reuocantes illud apli.
vidua q̄ in deliciis uiuit. mortua
est. ⁊ qd̄ scē uidue q̄ scōz necessitati-
b; cōdicant. q̄ pedes paup̄ū lauant.
q̄ hospitātē sectant. q̄ opib; n̄r̄is
insistūt. fructū sexagesim̄ p̄me-
rent. Vidisti ⁊ gauisus es sc̄as ⁊
mulieres i matrimonio dño deuo-
te seruientes. filios suos i timore
dñi erudientes. honestas nuptias
⁊ thoz imaculatū custodientes.
ad tēpus orōnū uacantes. ⁊ post

in id ipm cū amore dī reuerentes ne
temptarent a sathana. Multe tam
ex consensu maritorū a licetis āplexib;
abstinentes. celibē et uē anglicā uī
tam ducentes. tanto maiori coro
na digne sūt qūto ī igne posite
nō arserūt. **V**idisti ^{etiam} et mirat' es. im
mo ualde constat qdā ipudicos
et totū re ligionis inimicos hoīes.
p'dictarū mulierū religionē mali
ciose infamantes. et canina rabie
cont' mores s' g'tios oblatrantes.
Et cū nō haberent āpli qd facerē
noua nōia g't eas fingeant. sicut
iudei xpm samaritan. et xanos
galileos appellabant. **N**ec mirū.
Egypti et abhominant' oues
et homines tenebri et maliciosi.
inocentiū simplicitatē derident.
int' pot' et epulas. int' ebrietatē et
crapulas. uitā abstinentiū lacantē.
Vn cū qdā sēs adhuc de sēi b'nar
di monachis in abbacia que dicit
alna dño militaret. et ex simpli
citate dubitaret. cui modi eēnt
hoīes et mulieres. que q'bdā no
uis nōib; appellarent. hui' modi
torōne responsū accepit a spū
scō. inuenient' in fide stabiles. et ī
opib; efficaces. **Q**uē tē sēnex ille tan
ta dilectione illis adhesit. qd nō
potat sustinē qd aliq' coram se
malū diceret de eis. **I**pe aut' mira
bili patia obp'ba sustinuerūt et
p'secutōes. freqnt' ad memoria
reducentes illud euglicū. **S**i de
mūdo elletis. mūd' qd suū erat

diliget. et iterū. **N**on ē seru' ma
ior dño suo. **S**i me p'secuti sūt. et
uos p'seqūt. **S**i qm sēptū. a
fructib; eorū cognoscetis eos. qm
uere dō adheserūt. ī uastatione le
odiensis ciuitatis satis cōptū est.
Quē ad eccl'as ofugē nō potant
ī fluuiū se p'icebant. magis eli
gentes mori. q' dāpnū castitatis in
currerent. **Q**uedā et in st'corarias
sentinas p'silientes. malebant
extingui fetore. q' spoliari uirgi
tate. **I**ta tñ clem' sponfus sponfis
suis dignatus ē p'uide. qd ī tanta
multitudine nō ē inuenta aliq' que
mōrtē corpis. ul' det'mtū incurre
ret castitatis. **C**ū aut' una scāz mu
lierū p'iculose laboraret ī flumine.
duo ex hostib; cū nauicla ad eam
uenientes. eam ī nauī t'cerūt. ut
ei turpit' cōmiserēt. **S**i qd egit
casta int' leones. agna int' lupos.
colūba int' accipitres. **Q**ualit' ite
rū fluuiū submergi. q' corūpi.
A nauis p'siluit int' undas. dū q;
nauis ex īpetu salientis merget'.
siml' illi duo merli p'ierūt. **I**ua uero
p' grām dñi dāpno corpis et aīe. ob
sequite fluuiū. ad ripā p'uenit. **M**i
randis. plus miranda succedunt.
Cū diutina et intollerabil' famel p
terminū in regno francie. et ī magna
īpy parte adeo īualuiss; ut hoīes
passim p' uillas et agros. fame mo
rerent'. illi et q' p'us diuites fuerāt.
publice īdicare et fame p're coge
rent'. nō ē inuenta ī tanta multitu

dine scēaz mulierū in toto leodigensi
episcopatu. licet p̄d oīa p̄ xpo rēq̄
sent aliq̄ quē p̄ fame morerēt. uel
publice m̄dicare cogēt. S; iā ad p̄
sonas singlaret. i. singlaria mira
cula descendam. Testem iūoco scī
tatē tuā oculis n̄ tuis uidisti mira
bilem di opationē. n̄ diuisis p̄so
nis diuisiones grāz. Aliq̄s h̄ ad nō
te cūssime p̄bante tantā grām ac
cepit. ut peccā hōiū. que p̄ uerām
confessionē recta n̄ erant. i. multi
p̄sonis p̄cepit. q̄ dū multis peccā
occulta n̄ciaret. multos ad cōfessi
onē iūstant. causa salutis eoz p̄
deū extitit. Aliq̄s n̄ uidisti mu
lieres tam speciali i. mirabili a
moris i. deū affectione resolutas.
ut p̄desidio languerent. nec a
lecto p̄ multos ānos n̄ raro surge
posserent. nullā aliā causā infirmi
tatis h̄ntes. n̄ illi eū p̄desidio aīe
eaz liq̄facte cū dñō suauit̄ q̄lescer
et. q̄nto sp̄u confortabant. tanto
corpe it̄m inabant. clamantes cor
de licet aliud p̄ uicundia ore dissi
mularent. fultis me florib; stipa
te malis. q̄a ām. lang. Alicui etiā
mirabilis i. sensibilis dū aīa p̄ a
moris magnitudine liq̄fieret. ge
ne corporales attenuate resoluē
bant. q̄ uisib; ex fauo sp̄ualis
dulcedis in corde redundabat.
meis sapōr sensibilis i. ore. dulce
lacrimas eliciens. i. m̄te in deuotio
ne uoluerant. Quedā aut̄ tantā
lacrimaz grām p̄ceperant. u. q̄ntis

ds erat in corde p̄ cogitationem.
lacrimaz riuulus ab oculis flue
bat p̄ deuotionē. ita ut lacrima
rū uestigia in genis ex cōsuetu
dine fluendi apparerent. q̄ tū
cap n̄ euacuabat. s; q̄dam ple
nitudine mentem resouebant. sp̄m
suauis iunctione dulcorabant. cor
pus i. mirabiliter recreabant. et
tanto fluminis i. p̄m totā dī cōvi
tatē lenificabant. Aliē u. extra se
tanto sp̄e ebetate rapiebant. q̄d i
illo beato silentio fere p̄ totū diē
quiescerent. dū erat rex i. acubitu
suo. n̄ erat ei uox neq; sensus ad
aliq̄ extiora. Pax h̄ dī ita erupa
bat. i. sepelebat sensus eaz. q̄d ad
nullū clamorē euigilare potant.
nullā penit̄ lesionē corpalem. n̄
si uehement̄ pungent̄ sentirent.
Aliā uidi que fere t̄ginta annis
tanto zelo a sponso suo in claustr̄
custodiebat. q̄d extra claustrū nullus
ei posset eē egressus. etiā si mille homi
nes eā p̄ manus eēre n̄icerent. mul
tocient̄ h̄ exire conabat. q̄bzdam
eā trahentib; s; frustra. q̄a citius
rūperet. Vidi aliā q̄ dū extra se
frequent̄ q̄nq; uiginti uicib; in
die rapet. q̄ i. me p̄sente plus
q̄ septies ut credo rapta ē. In q̄
cūq; statu iuenebatur. in eo do
nec reuēteret̄ i. mobilis p̄manebat.
nec tū q̄ntū cūq; i. clinaret̄. fa
miliaris sp̄u eam sustentante ca
debat. q̄ an̄ ei q̄nq; i. aere de
pendebat i. mobilis. sed in depo

firmationē tūc inuenta fuerat. **Q**ue
dū ad se reuertē. tanto gaudio re
plebat. qd reliqis cogitationū di
em festū agentibz. gaudiū intus
plausu corporali coquebat ostēde.
sic dō coram archa saliendo. iuxta
illud. **C**or meū et caro mea exulta
uerūt in dñm uiuū. **Q**uedā ū in pcep
tione illi panis q de celo descen
dit n̄ solū refectiōe in corde sed
dulcedine sē mel et fauū sensibi
lem consolationē percipiebant i ore.
dū carnes ueri agni a faucibus
cordis. quas replebant usq; ad
faucē corpis mirabili sapore re
dundabant. **Q**uedā aut tanto
desidio post odorē tantū saciari
crebant. qd nullom̄ eo diu carere
sustinebant. nullā consolationē
ul' req̄e suscipientes. s; penitus
langore deficientes. n̄ suauitate
cibi illi aīe earū frequē uegeta
reūt. Erubescant infideles heretici
qui cibi hui' suauitate n̄ fide n̄
corde percipiunt. **N**on aut quidā
int' scā mulieres q dū uehementē
ueri agni caribz refici desideret.
ip̄e uerus agn' n̄ dūm eā languē
sustinent se ip̄m illi obtulit. et sic
refecta conuoluit. **I**ndi et aliam
cra q tam mirabiliter opat' ē dñs
qd cū diu mortua iacuisset. ante
quā in tra corp' ei' sepeliret. aīa
ad corp' reuertente reuixit. et a
deo obtinuit. ut in hoc seclō uiuēs
in corpore purgatoriu sustineret.
In longo tēpore ita mirabiliter

a dño afflictā ē. ut quicq; se uolu
taret in ignē. quicq; in hyeme in aq̄
glaciali diu moraret. quicq; se
puleh mortuorū int' coquebatur.
Tandem in tanta pace p̄acta peni
tentia uixit. et tantā a dño grām
p̄meruit. ut multotiens raptā
in spū. aīas defunctorū usq; in
purgatoriū. et p purgatoriū in aliqua
sua lesione usq; ad sup̄na regna
conduceret. **S**; quid opus ē in diu
sil diuīsal et mirabiles grāz uari
etates enarrare. cū in una p̄cio
sa et p̄cellente margarita omniū
fere grāz inueni plenitudinē.
q int' alias tāq carbundis int' ali
os lapides. tāq in sol int' stellas
mirabiliter resplenduit. cui' fa
ma minor rei uitate. ad parte
nras. **S**pecialit' te adduxit. cui
uitutē in p̄mo in gressu ad eā in te
mirabiliter exptus es. **C**ū et iam
fere p quadraginta dies nichil pe
nitul manducans beatū tñstū
suū iā p̄pinquū cū desidio et in
til hilaritate expectass; et de iu
ta eius multā mirabilia uidisses
et audisses. quito potuisti affectu
rogasti me ut uitā ei' postq ad
dñm tñfiteret in sc̄ptū redigerem.
ut pote q ei' familiaris existerā.
et multa mira de uitutibz memo
rie cōmīdassē. et n̄ solū ei' uitā.
s; et aliarū. **S**cāz mulierū. in
quibz mirabiliter dñs in partibus
leody opat'. **L**icet aut tū diceret.
ualde tibi et multis alijs eē modū

si corit hereticos punitie tue ea que
 ds i seil modis in dieb; nris opat
 i publicu posses predicare. ego tñ
 n acceui eaz que adhuc utuntur
 titulis. 2 opa scripto cōmndare. qd
 nullom sustinent. Ne tñ penitus
 inobediens tue scitati uidear excessisse.
 orationib; tuis adiutus. desidio
 tuo opulsus. multoz n legentū
 utilitate iocatus. p'sent opus agg
 dior ut sarrita cū aplo colligam.
 qb; 2 me 2 alios calefacia. licet nō
 dubite a serpente mori cū aplo s;
 n ille lesus ē a serpente. n ego mori
 b' detrahentū dāpnū aliqd i curte
 p'meteo. Licet n aīal' ho n p'cipiat
 q' dī s' p' aīalē iudice neq'ia. ab i
 capto 2 multoz utilitate p'posito n
 desista. St n quidā aīales spm dī
 n hntel. ap' semetipos prudntel. q'
 mel' uolunt recipe n qd hūana rōe
 possunt quince. Quēq; n n itelli
 gunt. derident 2 despiciūt. Contra
 q's ait apl's. Spm nolite extingūe.
 p'phial nolite spūe. Ipi ū spm q'cū
 in se ē extingūt. 2 p'phial spūant
 q' spūales q'sq; q' infanos ul' ydio
 tas despiciūt. P'phial siue scōz
 reuelatōes tāq' phantasmata uel
 sopnōz illusiones reputant. oīa
 nus aut dñi n; abbreviata. Non
 fuit aliqd tēp' ab initio. i q' sps scs
 i seil suis n oparet mirabilit. ul'
 manifeste l' occulte. Ingenuū n
 qd descendit a capite i barba. et
 a barba i oram uestimti. 2 usq;
 ad fimbrias. i. ad scōs ultimi tēpis
 descendet. Nos g' q' uidim' 2 nouim'
 m' 2 ex magna p'pate p' expi
 entia didicim'. ad honore dī 2 an
 cille ei. 2 amicoz ei dē ancille xpi

consolationē. pauca de multis refe
 rem'. Non n oīa uite ei mirabilia
 colligē ualem'. cū p' multos annos qb'
 deuote dño seruauit uix aliq' dies
 ul' nox p'ierit. qñ aliquā a deo. ul'
 ei anglus l' seil celestib' cū qb; tota
 fere eius erat gūfatio. habuerit uis
 itationē. Et aut' facili' in tanta
 rerū uarietate. quod quiescit lec
 tor iueniat. singlis subseqntib' ca
 pitulis p' ordinem dī gestis. quolol
 annotauim'. qb; quasi quib; dā clau
 b; intellectus ad seqntia referet'.
 n omī gūfatione remota. lectori am
 mus tāq' stell' int' lucenab; illustret'.

Incipiunt capitula libri pmi. pmi.
De puericia. ii. De matrimonio eius.
iii. De gūfatione mariti. 2 q' reuocaret
oib; caste uxore. iiii. De gūfatione
2 p'secutione consanguineoz. v. De
cōpunctōe 2 lacrimis ei. vi. De con
fessione ei. vii. De penitencia 2 factōe
ei. viii. De ieiunio ei. ix. De
orōne ei. x. De uigiliis 2 sopno ei.
xi. De uestib; 2 habitu corpis eius.
xii. De labore manuū ei. xiii. De gestu
2 cōpōsiōe uult' 2 alioz mēbroz ei.
De puericia.
 In uilla q' dicit' muella. iuuenē
 la quedā uita 2 noīe gratiosa maria
 q' medioeb; octa parentib; licet diu
 cū 2 multis bonis tēp'alib; abunda
 rent. nq' tñ ei animū bona t'nsito
 ria ab annis puerilib; allererunt.
 Ita n fere ex utero p'ecta. in dño.
 qd nq' ul' raro sicut mos ē puellaz
 cū ludentib; miscuit se. neq; cū hū
 q' in leuitate ambulauit participē
 se p'buir. conseruans aīam suā ab
 oī gūpiscencia 2 uanitate. iam di
 uino auspicio p'signans i puericia.

quod fuit illa; in etate pueritiae. Unde
frequentius adhuc in puericia an
lectu nocte genua flectebat. et quod
da orationes quas didicatur quod pueri
as uice domino offerebat. Ad hoc ab
infantia cum ea creuit miseratio et
pietas. et quod natali affectione religi
one diligebat. quod cum cisterciensis ante
domum patris sui fratris aliqui pueri et
illa suspiciens. et ammirans religionis
habitu furtive sequebatur. et cum non
haberet amplius quod faceret. pedes suos
gustorum et monachorum passibus per des
idio infigebat. Cum autem parentes eius
fuerunt mortui. secularium uestibus eam delicatius
et cultis ornare uoluerunt. ipsa con
tristata respuebat. ac si naturaliter
eius animo ipsi non legeret. quod ait petrus
apostolus de mulieribus. quauis sit non ex
secus capillata. aut circumdata auri.
aut indumentis uestimentorum cultus. Et
apostolus paulus. Non in uestibus et
auro. aut margaritis. uel preciosis.
Vnde parentes eius ridebant. et puel
lulam deridentes. dicebant. Cuius
modi erit filia nostra. **De matrimonio ei**
eluctis; g. actibus eius inuidentes. ii.
Cum esset annorum. xiiii. eam uiuentem cu
iusdam matrimonii coniunxerunt. Tunc
uero a parentibus remota. in tantum
feruoris excessum accensa est. tanta
pugna corporis sui castigabat. et in
seruitutem redigebat. quod frequenter
cum magna parte noctis manibus suis
laborabat. post laborem diuissime
orabat. Residuum uero noctis quotiens
ei licebat super furtiuos asserebat quod
in eximie lectuli abscondat. diuinum
modico sompno transibat. Et quia potes
tatem ipsi corporis apte non habebat.
corda asprum qua uehementer strige

bat sub camisia clam portabat.
Ezechiel. - dixerunt ut excessum eo
inderet. sed ut feruore ostendat. In huius
autem et multis aliis quod privilegio gratie
operata est. attendat lector discretus
quod paucorum privilegia non faciunt legem
communem. Et uicem imitetur. opera
uitam eius sine puato privilegio imi
tari non possemus. Licet et corpus spiritui
seruire cogendum sit. licet stigma
ta domini nostri ihesu christi in nostro corpore ferre
debeamus. scimus tamen quod honor regis
iudicium diligit. non placet domino sacri
cium de rapina pauperum. Non enim
pauperi carni subterfunda sunt neccia.
sed repromissa sunt uicia. Quod ergo quidam
secundum exfamiliari consilio spiritus sancti fe
cisse legimus. ammirari potius quam
imitari. **De uisione maritiae.**

et quod reuerentes omnibus caste uixerit. iii.
Cum autem non multo tempore cum marito
suo iohanne nomine in matrimonio
suo uixisset. respexit dominus huiusmodi
et ancille sue. exaudiuque lacrimas
supplicantis. Nam quod prius habuit
uxorem. inspiratus est iohannes uero ma
ritum habet commendatum. Caste castam
commendauit ancillam. ut in solatium
haberet custodem. et ut liberi domino
seruiret. fidelem ei reliquit puero
rem. et quod prius natali quidam spiritus
suauitate. secundo iugis sue proposito
fuerat motus est aliorum uirorum non gradice
bat. sed benigne tamen laboribus eius
compatiens sustinebat. uisitatus est
a domino. ut non solum celibem. et uide an
gelicam uitam continendo promeretur.
sed sanctam suam in secundo proposito et sancta
religione imitaretur. omnia pro christo
pauperibus erogando. Tanto autem
affectu carnalis ab ea diuisus est tanto

magis matrimonio spūal' negul
ei p dilectionē con- iunct' ē.
Vnde ancille sue postea dñs i
uisione apparet pmissit. ut so
cū fuit quasi reparato matimo
nio ei reddet i celis. qui castita
tis amore a carnali omercio se
subtraxat i tris. Erubescant n
paueant ifelices ex matmoniu
illicitis sese cōmixtionib; pollu
entes. cū hy ambo beati iuuenē
a lienis aplexib; p dño abstinē
tes. adolescentie feruentis ipetū
feruore religionis supauerit. ut.
igne igne extinguit. n coronas tri
ūphales meruerit. Qb; dedit dñs
i domo sua n i muris suis locū. et
nom' meli' a filiis n filiabus. dñi beato
matrimo gñe. i igne n ardentel. iux
ta uoluptatū copiam. p a uolūtate
mactantes. iuxta flumū licentel
int' epulas esurientes. carne sua
claus. amoris dñi gñerit. imo
sele p dño penit' abiecitel. lep
sis quib; dñs iuxta nuella i loco
qui dicit' willebruc. p dño aliq
to tempe feruerit. **De opitu**

n psecutione consanguineorū. iiii.
Videbant demonel n iudebant
scelares n gñangnet. n dentib;
cont' eos frendebant. Q qd priu
uēbant diuitel. contēpne
bant. n iridebant p xpo facto
paupel. Vilel n abiecti p dño
habiti sūt. obpba exprobrantiū d
sup se exciderūt. Ne timeas an
cilla xpi postposito t' gaudio n
honore scilari. ad crucis contu
melias cū xpo tuo sponte accede.
Bonū ē t' abiectā esse i domo d.
magis q' habitare i tabernaculis

Amisisti grām cognatorū. xpi grām iuenisti.
peccorū. Amisisti gñangueorū amo
rem. neq' qm n te dilexerit. f. tua
opusce mel. cadauera lupi. p dñm
seq' ista t'ba. n hōiem. **De cōpuncti**

one. Lacrimis eius.
Bonus es dñe spantib; i te. uer
el expectantib; te. Ancilla tua
regnū mūdi n omnē ornatū ei p
amōre tuū gñepit. tu ū centuplū
reddidisti ei in hoc seclō. n uitā etnā
i fūto. Intueamur n qñtas uirtu
tū gñis tāq' in uas auri solidū
ornatū oī lapide p cioso. amica
tuā p ciosam exornasti. qñtas in
raculis illā abiectā n uirilem a
scelari. decorasti. Incipit conu
sionis ei ad te. p mīcie dilectionis.
crux tua. passio tua fuit. Audiuit
auditū tuū n timuit. gñidatū opa
tua n expauit. Dñs n qdā die pre
uenta n uisitata a te. bñficia q
tu i carne humano gñi clemens
exhibuisti. consideret. tantā cō
punctois grām. tantā lacrimatū
copiā torculari tue cōs' ex pñtam. i
passione tua adelle sensit. quod
uelitā ei p ecclia. lacime sup pa
uimentū copiose defluentes of
fendebant. Vñ longo tpe p hac
eius uisitacionē. n cōs' ymaginē
intueri. n loq. n alios loqutes
audire potat de passione. x. qñ
ex defectu cordis in extasim labe
retur. Vñ ut dolorem aliqñ tem
paret. n flumū lacrimarū cohibe
ret. n relictā humanitate. ad x
diuinitatē n maiestātē animū
atcollebat. ut i eius. passib' tate
repiet consolationē. S; un flu
minis ipetū restringe conaba
tur. Jam cū attendet qñ fuit

q̄ tam abiecta p nob̄ sustinuit. tunc
suis dolor renouabat. nouisq; la-
crimis aīa ei' dulci cōpunctione
nouabat. **Q**uadā autē die añ pa-
rasceue. cū iam imminente & passi-
one. maiori lacrimarū ibre. ē suspiriis
& singultib; se cū dño mactare in-
coass; quidā de sacerdotib; ecce ut
oraret cū silentio & lacrimis ^{conhiberet.} quali
blande increpando hortabat. **I**lla uero
sic uicunda sem p erat. n̄ oib; colū-
bina simpli- **o**ritate obedire sa-
tagebat. im- **p**ossibilitatē sue
conficia. egressa clam ab ecclesia. ī loco
secreto. & ab oib; remoto se abscon-
dit. impetuitq; ad dño cū lacrimis.
ut p̄dicto sacerdoti ostenderet. qd̄ n̄ est
ī hōie lacrimarū ipetū retinē. q̄ndo
flante spū uelenti fluit aq̄. **C**ū
g' sacerdos ille. die eodē missam cele-
braret. apuit dñs & n̄ fuit q̄ claudere-
ret. emisit aq̄s & subitert' eam.
Tanto n̄ lacrimarū diluuio submer-
sus ē sp̄s ei' qd̄ fere suffocat' ē. **Q**u-
toq; impetū rep̄nie conabatur.
tanto magis lacrimarū imb're n̄ so-
lū ipse ē. & uibet. & altaris linte-
mina rigabant. **Q**uō ager ille im-
pud' uite ancille xpi increpatū.
Experientia cū rubore didicit. qd̄
prius p̄ humilitatē & cōpassionē
cognosce n̄ uoluit. **P**ost singul-
tus multos multa inordinate
et ^{cū} interruptione p̄ncipant. a nau-
fragio uix euasit. & q̄ uidit &
cognouit. nullū morū phibuit.
Tunc ū longo tēpe post nulle
cōpletionē. ancilla xpi rediens.
mīro m̄ ac si p̄sent attulit; q̄cūq;
acciderit sacerdoti in p̄parato retu-
lit. **Y**uno inq̄ p̄ experientia didi-

cistat. qd̄ n̄ ē in hōie impetū sp̄s
austro flante retinē. **C**ū autē p̄
dies & noctes gemitu erit aquarū
deducēt oculi ei'. & lacrimis eius
n̄ solū in maxillis eius. s; ne ī paui-
mto ecclesie lūcū ex lacrimis relin-
queret. In eo quo cap̄ regebat. pa-
uo exapiebat lacrima. multis talib;
utebat uelaminib; q̄ frequē per-
mutare oportebat. dñi sicum hu-
mido succedebat. **S**ū ū cōpāuen-
tus affectu post longa ieiunia. p̄
multas vigilas p̄ tantas lacrimas
īundatōes quērerē. ut ū ex mani-
to ut fieri solet capite. aliq̄ sentiret
lesione & dolore. **H**ec inq̄ lacrimis
sunt refectio mea. **H**ec sūt in pa-
nel die ac nocte. q̄ cap̄ n̄ affligit.
s; m̄te pascunt. **N**ullo dolore t̄e-
quent. s; aīam qdā serenitate ex-
hilarant. **S** cerebrū euacuauit. s;
animū sacietate repleuit. & suau-
quādā unctione mulcent. dñi per
uolentia n̄ extorquūt. s; sponte
a dño p̄uiant. **De confessione ei'.**
Am ū de confessione ei' post. **vi.**
cōpunctione breuit' uideamus.
Deū testem inuoco. **Y**ūq; in tota
ei' uita seu cōsuetudine. ut unū pe-
pe potui peccm mortale. **Q**uō si
forte aliqd̄ modicū ueniale &
cōmisille uidet. cū tanto cordi
dolore. ē tanta uicūdia & rubore.
cū tanta cōtione ostendebat se
sacerdoti. qd̄ plerūq; ex uelenti
cordis anxietate more p̄gūti
eius cogebat p̄clamare. licet
sic & a modicis & uenialib; sibi
caueret. qd̄ plerūq; p̄ quidecī dies
ī unā inordinatā cogitatione
ī corde suo poss; repire. & qm̄

bonarū mītiū ē ibi culpā agnosce
ubi culpa uon ē. sacerdotū pedib;
freqnt̄ aduoluta. quedā cū lacrimis
accusando se ostēbat. ī q̄b; a risu
uix abstīnē ualebam? ueluti qdā
ūba puerilia. q̄ in puericia se oc
iose dīxisse recolendo dolebat. p̄
qm̄ ū euacuauit q̄ se pueri. cum
tanto timore aīam suā. cū tāta
diligentia sensus suos. ī cor suū
cū tanta puritate custodire sata
gebat. semp̄ p̄ oculis habens. qui
modica negligit. paulatī decideret.
qd̄ n̄ ūbū ociosū. nec īordinatū as
pectū. n̄ inhonestū corp̄is habitū.
nec risū īmodatū. n̄ gestū corp̄is
īdecent. īmodatū. n̄q̄ aut ra
ro possem? adūte. licet plerūq; ex
īmensō ordinis ei⁹ gaudio. dum se
īp̄am uix poss; cape. cū modico ex
cessu exultantia facie. extiori gestu
corp̄is. cordis iubilū ostendē coge
retur. ut ī risū modestū ex cor
dis serenitate exiundo. Aliquē
ex amicis suis aduenientib; ē mo
dico ī pudico āplexu affluentia
benignitatis excipiendo. Alio
ut alicui⁹ man⁹ seu pedes ex īten
sa deuotōe osculando. Que tñ
ad se q̄ post īntis ebrietatē rea
sa dū oēs actus suos districte reco
lendo ī uelpe cōputaret. si se uel
ī minimo excessisse modū ppen
deret. ē admirabili cordis ḡtione.
facta ostensione se īp̄am pume
bat. ibi freqnt̄ trepidans. ubi
timor nullus erat. In hoc solo
p̄gēre n̄re solatiū quēntes eā
quq; reprehēdebam? qd̄ freqnti
quā uolebam? modica p̄dicta cō
ficeret. *de p̄ura ī latissactōe. el. vii.*

Dum autē p̄ ei⁹ confessionē quā et
qm̄ mirabili penitētia corp̄ suū
dño īmolaret subiūgam? quāq;
dilectōe ī mirabili delectatione
crucē. x̄ āplexando. ēciaret ī carne
uideam? Quā p̄mā scolaz ihū x̄
lectionē. p̄mū eūglice discipline
documētum. qui uult uenire p̄
me abneget semetip̄m. ī t. c. . f.
ī f. me. freqnt̄ ī corde reuoluebat.
ī hys q̄ īb; passib; xp̄m seq̄ sata
gebat. Non sō **lū** ī aliena
abnegauerat. nich; alienū
cupiendo. n̄ solū sua. oib; abre
ūciando. n̄ solū se. corp̄ affligen
do. semetip̄s ^{abne} uoluntatē per
obedientiā. subiciendo. crucem
tollebat. corp̄ suū p̄ abstinentiam
castigando. xp̄m imitabāt. se īp̄a
p̄ humilitatē abiciendo. Adeo autē
gustato spū desipiebat ei om̄is car
nalis delectatio. qd̄ dū aliquñ ad
memoriā reducet. q̄a p̄ qdā gra
uissimā q̄ habuit egredūre. carni
bus ī modico iunio. quodā tempore
q̄ ex neccitate uo coacta ē. ex quadā
p̄terite delectatōis abhominatōne
sele affligendo. rogem ū habuit ī
spū suo. deuee p̄tēas q̄telcūq; deli
as carnis sue cruciatu mirabilē re
cōpensaret. feruore ī sp̄e q̄ ī uel
ata. p̄ dulcedine carniū agni pas
chalī. carnes suas fastidient. frus
ta ī modica cū cultello refecauit.
que p̄ uēdia ī t̄ra abscondit. Et
q̄ nimio amoris incendio inflam
mata. carnis dolorē sup̄auit. unū
de seraphim ī hoc m̄tis excessu sibi
assistente aspexit. Loca ū uulnerū
cū corp̄ eius ī morte lauarent mu
lieres inuenerūt. ī admiratōe sunt.

Q^u aut^{em} ex ei^{us} confessione p^{ro}dicta cog-
nouerant q^{uod} ess^{et}; uttellexer^{unt}. Q^u si
meon^{is} uuln^{er}ib^{us} ex uuln^{er}ib^{us}; scaturien-
tes. q^{uod} b^{ea}t^{us} anton^{ius} igne^m quo pedes
incendit. uerlando amirant^{ur}. est
n^{on} iⁿ sexu fragili. tant^a mulie-
ris fortitudin^e obstupefcaunt. que
caritate uuln^{er}ata. x^{risti} uuln^{er}ib^{us}
uegetata. p^{ro}p^{ri}o corp^{or}is cont^{ra}cep^{er}it uul-
nera. **De ieiunio eius. viii.**
Anta ieiunandi gr^{ati}a. x^{risti} ancilla
precellerat. q^{uod} dieb^{us} illis. q^{uod} b^{ea}t^{us} ad
recreation^{em} corp^{or}isculi. ea ad ce-
na^m ta^mq^{uam} ad med^{icu}m accede^{re} oport-
tebat. semel iⁿ modico in die. in
estate ad uesp^{er}a in hyeme p^{ri}ma
noctis. hora manducabat. Vi-
nu^m n^{on} bibebat. carnib^{us} n^{on} ute-
bat^{ur}. pisc^{es} n^{on} nisi raro. iⁿ te^mpi-
nimos comedebat. fructib^{us} arbor^{um}.
herbis iⁿ leguminib^{us} utcuq^{ue} sus-
tentabat. Pan^e nigr^{um} iⁿ asprum
de q^{uod} uix canes manducare potant
longo tempe^{re} comedit. ita quod
p^{er} nimia aspritate iⁿ duricia. fauce^s
eius uic^{er} lacerabant^{ur}. ex uuln^{er}ib^{us}
sang^{ui}s elicie^{re} bat^{ur}. que^m sang^{ui}n^{em} x^{risti}
memoria dulc^e sibi reddebat. Vul-
nerib^{us} x^{risti} uuln^{er}a ei^{us} mulcebant^{ur}.
iⁿ suauitate panis celestis. asprum
austeritas dulcorabat^{ur}. Quad^a die
du^m corp^{us} comed^{endo} refic^{er}et. uidit
holbem antiqu^{um} inuidia tabescen-
tem. Q^{uod} cu^m n^{on} haberet ampl^{ius} quid
facer^e. insultabat ei dicens. Ecce
gulosa. nimis implet^{ur} te. Ipsi enim
longis confecta. iⁿ coartata ieiun-
iis. q^{uod} b^{ea}t^{us} laborab^{at}. manducan-
do. iⁿ modico cibo stomach^{um} fri-
gid^{um} iⁿ constrict^{um}. q^{uod} cibaria re-
spuente. tumescendo dolebat. Ipsi

uero usuras iⁿ fraudes inimici
cognoscent. q^{uod} libent^{er} q^{uam} timorata
sciebat p^{er}urbaret. ut nimia ab-
stinencia deficer^e. tanto ampl^{ius} eu-
deridendo manducare conabat^{ur}.
q^{uod}to serpens uenenosus magis
inde torquebat^{ur}. Siue iⁿ mandu-
cabat siue ieiunabat. o^{mn}ia in gl^{ori}a
dei faciebat. Ieiunabat aut^{em} trib^{us}
anⁿⁱs panis in pane iⁿ aq^{ua} a festo
sc^{ilicet} eis usq^{ue} ad pascha. null^{um} t^{em}p^{us}
inde ualitudis corp^{or}is. l^{et} op^{er}is ma-
nu^m sustinebat detrim^{er}it^{um}. Cum
aut^{em} iⁿ cellula sua infra eccl^{esi}am in
uespe l^{et} in nocte corp^{or}iscul^{um} pa-
ne modico iⁿ aq^{ua} sola refic^{er}et. a p^{ri}-
cipio b^{en}dictio^{is} usq^{ue} ad gr^{ati}az acti-
one^m. in fine q^{uod}da^m ex sc^{ilicet} angelis
sobe^{re} cene assistentes. cor^{am} ea q^{uod}si
p^{er} scala^m lucida^m ascendebant. iⁿ
descendebant. Ex quoz^{um} p^{re}sen-
tia tant^a habebat solation^{em}.
tant^aq^{ue} sp^{irit}u exultation^{em}. quod
omn^{em} saporis suauitate. sp^{irit}uali
refectio sup^{er}abat. Sc^{ilicet} aut^{em} ioh^{annes}
eu^{angel}ista q^{uod} miro diligebat aff^{ect}u.
du^m cib^{um} caper^e ad m^{is}er^{icord}ia ei^{us} ali-
q^{uod}do ueniebat. In cui^{us} p^{re}sentia
ex aff^{ect}u deuotio^{is}. appetit^{us} senti-
bil^{is} ita euacuabat^{ur}. q^{uod} modicu^m
cib^{um} cape^{re} potat^{ur}. Corpales enim
delicias q^{uod} p^{er} x^{ristu}m sibi sub^{tra}erat.
diu^{it}is rec^{om}pensabat iⁿ m^{er}ito. sic sc^{ilicet} p^{er}
t^{em}p^{us} est. q^{uod} in solo pane uiuit ho.
In fortitudine cibi h^{ab}et p^{er}u^{er}u^{er}q^{ue}
dieb^{us} octo. q^{uod} b^{ea}t^{us} u^{er}o. s. ab ascen-
sione d^{omi}nⁱ usq^{ue} ad aduent^{um} sp^{irit}us
sc^{ilicet} nich^{il} manducans l^{et} bibens. ie-
iunabat. iⁿ miro m^{od}o n^{on} cap^{ere} aliqu^{um}
tul^{um} dolebat. n^{on} p^{ro}p^{ter} hoc manu^m
labore^m dimittebat. q^{uod} minus

ea qd huiusmodi man⁹ sibi uellent cu-
ficaret. Cui responsu e ad no. qd de-
fuctor aie q torquent i p⁹gatorio.
oronu suaz suffragia postularet.
qb; q p⁹cioso uingento dolores eoz
mulcebant. p⁹a. h p⁹ dulcedine co-
teplatof solitas orones quq; in-
timitabat. qnq; n of apire va-
lebat. n de alio q de do cogitare
potat. Solebat aut causa p⁹gri-
natois n orois. fere singlis anis
eccliam be marie de honge. uisitare.
ubi magna a beata uirgine reci-
piebat consolatione. Et acti aut ecclia
illa a loco suo p duo magna mi-
liaria remota. Cu aut uelamenti
hyemps inhorruisset. nudis pedib;
sine aliq sui lesione. p gelu usq; ad
exclam icedebat. Cuq; una sola com-
tante ancilla. uia q ualde distota
e n memorosa nescirent. tunc ne
ea pcedente uiaq; ostenderet. nq
errabat. Cu aut die illo nich p⁹ente
manducaret. totaq; nocte i ecclia
uigilaret. sequi i die du reueret.
cibu usq; ad uesp⁹a n capet. uiam
tu sine aliq difficultate anglicis
ea a dexet⁹ n a sinistris sustentantib;
pagebat. Anglis n suis mandant
ois. ut ea in oib; uis custodirent.
eamq; i manib; ne forte offenderet
ad lapide pede sui portarent. Du
u aliqn i eadem uia uehement⁹ pluuia
i nubib; imitret. n haberet uestes
pluuiales. qb; irradatione aquaz
susceperet. ipsa suspiciens uidit qsi
qsdam stellas sibi obsequendo pluuia
retineret. n sic tempe pluuioso
pente intacta remeant. Aliq
aut du holocaustu ei m orando

adipe
solito pingui fieret. n sic. n pin-
guedine anima ei repleret. n
n potat ab oroe cessare. n per
diem n nocte milies n centies flec-
tendo genua. beata uirgine salu-
tabat. n hoc mirabile n laudatu
deuotionis officiu. p dies xl. co-
tinuabat. pmo sine intermissione
i spu uehementi sexcentis uicib; genua.
sedo totu psalteriu sup pedes stan-
do legens. p singlos psalmos flex-
genib; be uirgini salutatione an-
gelica offerebat. t⁹cio u aulstro
stante uehementi trecentis uicib;
p singlas flexiones uga discipli-
nali se percutendo. deo n be uirgini
pluxo macturio se ipsa imolabat.
trib; aut ultimis percussioib; ad
hominu aliaz sanguine copiosu
eherebat. tandem u qnq; flex-
u si p⁹uic⁹ genib; sacficu sum-
mabat. hec aut n hua uirtute.
s; anglico pfidio eam sustentare
n subleuante pagebat. uirtutem
orandi ei qnta est. expti se sepe
in solis h⁹ies ad succsu. s; demo-
nes ad cruciatu. qf adeo purge-
bat. n si qbidam fumib; p⁹traher-
bat. qd ad ea p⁹eu suaz coacti in-
cendo uenire cōpellebant. qnq;
n ea dentib; stidentet. qnq; qsi
ululantes n de ra g⁹rentes. anqn
n qsi supplicantes. Du n aliq ex
eius familiarib; aliq cōp⁹atide
uexaret. n cessabat p⁹ciosa xpi
margarita. spu cōpassionis cō-
mota don oronu suaz ponde-
acta. nescie qbrueret. n de ma-
nu f⁹ecio. ei p⁹anp. n obf. t⁹peret.
Ad aut e amacois suoz p⁹epu

a demonio meridiano pabulante
i tenebris. aliqui tanto piculosi q̄to
subtili tēptabat. Callidus ille
inimicus insiguit se in angelū
lucis q̄i sub specie pietatis. i sopno
p̄dicto amico suo familiarit̄ appa
rebat. de q̄b̄dā uicys eū aliqui re
phēdēnt. quedā n̄ bona ut faceret
fraudent̄ amonēnt. p̄mittēnt
antidotū. ut latenti subinferret
uenenū. Lingua mellitā serpent
p̄ut lenit̄ exerebat. ut postea den
tem figet. n̄ adulatū caudā ut
cedrū stringet. Cū ū iam sibi fidel
tāq̄m iudico adiberet. tē more
sophiste int̄ aliq̄ uera p̄dico ille
falsū p̄misit̄ n̄cebat. bonoz am
mixtione malū fraudulent̄ ob
ūbrant. Tandē ū ad hoc ei p̄uenit
machinatio. q̄d f̄ ille miserabile
icurriss; gelusione n̄ x̄ ancilla spū
sco reuelante p̄cepiss; callidi so
phiste simulationē. Cūq; diceret
illa q̄d n̄ erat a dō reuelatio. sed
neq̄m sp̄o deceptio. ille e contra
spū suo. n̄ sco spū respondebat.
Cū m̄ tot bona fecit sp̄e ille. tot
n̄ uera n̄ futa p̄dixit. nullom̄
uult medecipe. Tunc illa ad so
lita orōnū arma pfugient. pe
des dñi flexib; rigauit. celū p̄ci
b; instant̄ pulsauit. n̄ redeunt
dōn̄ impi ille cū gemitu magno
et pudore corā ea cū oraret in
cellula sua astitit. Illa ū eū cū
q̄dā falso splendore intuent. tu
quis es inq̄. aut q̄d ē nom̄ tuū.
Ille ū elato ut erat uultu eam
toruis oculis inspicient. ego sū
inq̄. quē tu maledicta p̄cibul
tuis cōpulisti uenire ad te. meū

m̄ p̄ uolentiā auferent̄ amicu. Sop
niū ē m̄ nom̄. **Hāc** n̄ ego i somn̄.
multas n̄ maxime monachis n̄ re
ligiosis q̄i lucifer appareo. m̄q; obe
diunt. i consolatorib; meis i elati
onē decidunt. tāq; dignos se repu
tantes ū angelicis n̄ diuinis uiscen
t̄ alloq̄is. Amicūq; meū q̄ m̄ abstu
listi. sed m̄ uoluntate mea ab aliq̄
bono p̄posito deuia te. **Qd** ita euen
tu rei p̄p̄tū ē. Nam oua aspidum
rupta sūt. n̄ maligni fraudulent̄
gilia p̄ea manifeste apta sūt. **Erāt**
aut̄ q̄dā iuuenclā i monastio q̄dam
cisterciensis ord̄is. ut sc̄i moniales sub
habitu religionis dño seruient. cui
serpent̄ antiq̄ tanto magis iudebat.
q̄nto i sexu fragili. retate iuuenili
tam ardue uie p̄positū eā aggredi
uiderat. Cūq; simplice illā uigine
amorata n̄ humile agnouiss; ut
eā p̄ pusillanimitate n̄ iordinatū
timorē in desperationē deieciiss; blas
phemis n̄ inuidis cogitacōib; uis
inocentē uigunculā aggr̄ssus est.
Illa ū ut erat pauida n̄ talib; non
assuetar in p̄mo cogitacōis lumine
credebat se fidē amississe. Longo tē
pore cū magno dolore restitit.
Tandē ū n̄ sustinent. nulliq; uul
nus cordis sui ut medicamentū reci
per apient. ex pusillanimitate q̄i
in desperationē decidit. Adeo ū men
te ei inimicus dep̄sserat. q̄d n̄ orati
onē dñicā n̄ credo i dñm dicē potat.
Pecca ū sua pfici nolēbat. **Qd** si ali
qn̄ ut blandiens t̄ minis aliq̄ q̄li co
acta pficeret. nullom̄ induci poterat
ut indulgentiā a dño postularēt.
Sac̄m̄tis eccl̄e int̄esse n̄ potat. cor
pus x̄ recipe n̄ uolebat. se ipsā ex

perbatione frequenter uisitate temptabat.
verbum dei in montibus salutis spernere.
omne bonum ei in odium ueniebat. Multa
uero blasphemie. potest diabolus eno-
mebat. Cumque apud eius sorores mul-
te ad clementem dominum per ipsa fundente ora-
tiones. colubam suam a faucibus diaboli
fidem potant extorque. in hoc demonum
genus in ieiunio et oratione statim potant
eicere. in qua clementis spiritus tot scelerum
uiginti per asperos oculos sperneret. sed qua ge-
nus illud demonum atrocissimum species
ali ancille sue referuaret superandum.
que suorum orationum efficacia maxillas
leuiatam perforaret. et ab eius ore perda-
potentem extraheret. Cum ergo ad ancillam et
iuuencula illa adduceretur. illa ut e-
rat spiritu copiosior et melle spirituali
dulcedis affluens. ea benigne suscepit.
in solum cellulam suam per libalitate hos-
pitalitatis. sed in corde per spiritum caritatis.
Cumque multas ad dominum per ipsa funde-
ret orationes. neque ille qui firmus tenet
putabat. uolebat relinqueret. Tunc
illa se ipsam amplius domino immolans. des-
buit. cum lacrimis et precibus nichil peni-
tus manducans ieiunauit. ut in po-
late tamen ut bis et in ebdomada re-
ficeret. In fine uero ieiunij tertiis ille
spiritus relictus uigine ad ancillam et cum
dolore et confusionem coactus uenire.
mirabiliter ab angelo et religat et
punit. ita quod uidebat quod uisceribus
euomit oia interiora sua super collum
suum miserabiliter deportare. Quod enim
in spiritu uisibiliter dominus operatur. quicquid per
signa exteriora uisibiliter ostendit. Tunc
ille gemis et supplicans ut ei misere-
retur et ei penitentiam iungeret. christi
amica deprecabatur. Dicebat et se coac-
tum esse. ut quicquid ei iungeret facere

oporteret. Tunc illa sic nichil unquam
de se presumebat. in aliquid sine
filio facere uolebat. uocauit quendam
sibi familiare magistrum. de quo
confidebat. Cum cum ille consuleret ut
eum in desertum mitteret. ut nulli
unquam usque ad diem iudicii nocere possit.
superuenit quidam alius satis utriusque
familiaris et priuatus. Cumque rem
cognouisset. nequaquam iussit ille. sic
erat ex uehementis spiritus impetu fer-
uentior. sic euadit ille perditior. Per-
cipe illi ut statim descendat in pro-
fundum inferni. Percepiente eo
eo cum ululatu descendente. tantus
infernorum spirituum clamor factus est.
sic illa in spiritu audiuit dum principem
magnum et potentem enecent adue-
nire. quod et ancilla ualde obstupuit.
et domino gratias actus reddidit. Ego
uero per dicta eadem hora liberata et
facta gestatione et corpore recepit.
et christo gratias agens ad domum suam
reuenit. Cumque uero cum post multas
uigilias et orationes in suo lectulo des-
ceret. sub uariis speciebus appa-
rebat ei diabolus. super ea frendens et ma-
ledicens. Malo tuo auebat ipsius
ille regescas. nobiscum in inferno qui-
etiam habeas. sed minus tua quere-
torum quam labore tuo. tuisque orationibus
crucior. Illa uero subridens. facto
certis signo eum recedere compellebat.
Grauem de uigiliis et somno ei.
et intolerabilem tempus ociosi-
tatem. fortis illa prudensque mu-
lier reputabat. dies et transierunt
sed non redeunt. labuntur sed non reuertuntur.
In tempore amissi dampnum irrecu-
perabile est. in sic res alie corporales per-
ditae. dies perditae restaurari possunt.

Un summo studio sibi cavebat ne
uqum aliqui diei et noctis horam
quiescere liceret. Deosq. preteriret.
Noctibus in hunc dormibat. sciens
quod sopor ad mercedem et ad
recreationem infirmitatis humane
nob. a dno misereatur relictus e. Do-
menda enim in nichil. q. uita libe-
ritas in habemus. In quatuor potat
asophio abstinentia nocturnis in-
gulus tantum ^{circu} dno. quibus libe-
et in aliq. consuetudine streptu
dno seruabat. Vultu et abstinen-
tie corp. attenuando deficcant
et ignis amoris uictus ardens om-
nia ab ea soporulentia expellebat.
Dilecti et angelorum spiritu cantus
et q. noctes sepe ducebat. in
somnia. omne sopor ab oculis
quod fuit aliq. corporis molesta re-
legabant. Remota huiusmodi
frequenter p. nocturnis uigiliis
coram aderat exercit. beatorum spu-
u. quorum sonus mirabilis tanq. multi-
tudinis callorum dulci q. da. q. qua-
da. aures mitebat. omne cor-
pore exercebat. cap. recreabat.
intra dulcedine respicebat mente.
excitabat deuotione. desiderium istam
inabat. ad laudem et gratiam actionem
seles ses dñs frequenter replicant. exem-
plo sui iucubabat. Admittant hec et
lugrant miserabiles et fatue mulie-
res. que lasciuie sue cantilenis igne
libidinis accendunt. et anhelitu suo
prunas arde faciunt. et deo a can-
tu angelorum alie. iuauitate sua
peunt. quaz. rufus in luctu. gaudium
in dolore. eoru. cantus conuictet
y. uita. quib. p. mittit a dno pro-
m. fumeul. p. suam odore ferre.

perspanti ene. caluiciu. Ita u. maria
uauitate choreas. et omis sathane po-
pal amore xpi conculeant. felicius
et suauis iocundis scorum angelorum cho-
ris meruit interesse. q. qm. preciosas
scorum reliquas q. bz copiose munita est
et ornata ecclesia de oegines. noctur-
nis custodiebat. exuberant. eadem relique
nocte festa cu. ea ducentel. et custodi-
sue q. applaudentel. mirabili solatio
spem eius leuificabant. In extrema
uero et egitudine copauentel. affec-
tam consolantel. patrocinu. ei apd
dm. et mercedem p. labore. et custodia
p. mittentel. Habebat aut lectu. cu
modico tantum stramine in cellula sua.
in quo tan. raro quiescebat. frequenter eni
sedens in ecclesia. inclinato ad muru. ca-
pite. somno modico recreata. ad dul-
ces uigiliarum labores recrebat. tempus
tan. somni sui in penitus in fructu p. mi-
bat. Nam corde uigilante dormiens.
exp. m. qui uigilando inheserat in
corde retinens. nichil in xpm suu
sopniabat. Sicut eni. sciens fonte
aquarum dormit sopniat. sic elurient
fercula s. apponi ymaginando consi-
dat. sic illu. q. sciebat. p. oculis semp.
in somnis habebat. Veni amor. ibi o-
culus. V. u. thesaurus ei. ibi et cor ei.
sic de se xpe ait. Vego su. alie. et mihi
lier nris erit. frequenter et sic ioseph. et a-
lios scos dñs in somnis amonuit.
multa du. dormiret ei dñs ostende-
bat. multas q. reuelatibz ne sop-
nus tñdret ociosus. ancilla sua u-
suabat. sic p. misit dñs p. ppham. Se-
nel uñi sopnia sopniabit. et uiuent
uñi uisionel uidebt. Aliqn. q. elde p.
mittentel in cellula sua. q. n. q. et roma-
xime magnus sollempnitatibz. unine

81
tub' n' n' infra coeliā in p'sentia & po-
terat req'em iuenire. n' tē p' dies et
noctes oportebat eā remanere. n' erat
i' arbitrio & lib'a uoluntate plet' q;
ut in cella q'escere & i' eccl'a remanere.
familiari + anglo. sibi q; ad custo-
diā deputato. uelut abbati p'po. eā
oportebat obedire. q' q'nq; dū nūm'
afflicta ēēt uigilijs ut q'esceret am-
monebat. Cū aut paululū q'euiss;
ad coeliā excitando. eā reducebat. Q'
uehement' incitante. n' uirtutē minis-
trante. a festo sc'i martini usq; ad
xli. q'dā tempe adeo p'auimto eccl'ie
adhesit aīa sua. q'd siue sedet. seu
iacet. int' se n' nudā trā nich' penit'
nec modicā festucā ut ita dicat. po-
terat recipe. Pura trā ul' lignū an-
te basim altaris t'nsū. loco pulu-
narū dū dormiret. habebat. In il-
la aut hyeme t'm frigus ualuerat.
tantū gelu mūdū inuaserat. quod
n' in scō calice dū sacerdos celebraret. uinū
sensibiliter n' subito ut memin' g'stin-
gebat in glaciē. p'p'a t'm n' frig' senty-
ebat. n' cap' angelo scō manū miseri-
cordit' subponente. ul' modicū dolo-
bat. De uob' q' lasciuios i' stratis uris.
et dormitis in lectis eburneis. q' mol-
lib; utimini. i' uoluptatib; uris mor-
tui n' sepulti. q' ducitis in homin' dies
urōs. s; in puncto ad i'fernū. nouissi-
ma descendetis. u' subit' uos tinea
sternēt. n' opimū urm' i' uis. Ecce
famule & q' dño suo deuote serue-
bat. seruit trā. ne duricia accatur.
paret hyem' n' frigore torq'at.
sc'i ministrent angeli. ne i' aliquo
ledat. Cont' uos aut insensatos. pug-
nabit orbis trā p' dño. Armabit
enī creat'a ad uitionē inimicorū

suorū. q' factori deseruiet. adū-
sū uos excauescet i' tormentū.

De uestib' n' habitu corporis sui. xi.

Que uellere agni imaculati uesti-
ebat. q' ueste nuptiali int'ius or-
nabatur. q' xp'm int'us indue-
rat de ornatu ext'iori n' curabat.
uestib; t'm mediocib; utebat. q'a n'
affectate sordes. n' exq'site iudicie
uq'm ei placuerit. Ornatus n' sordē.
pari m' fugiebat. q'a alterū delicia.
alterū gl'a redolet. Sciens tamen
beatū iohem aspirare uestiū ad dño
g'mdatū. n' q'd p' se nec uital' dicit.
q' i' domib; regū s't mollib; uestiūt.
Linga camilia iuxta carnē n' ute-
bat. s; sacco cilicino aspo. q' ling'
publica n'cupat' estamine. Tunica
lanea albā cū eiusdem coloris sim-
plici pallio absq; pellicū g'iunctōe.
ul' aliq' foratura p' indumento ha-
bebat. n' ignorans q'd parentū p'
mox p' ruina dñs n' uestib; p'cio-
sis. ul' artificiose tinctis. s; tunici
pellicy' uelaut' nuditate. Harū
uestiū simplicitate g'renta. que
int'us ardebat. nullū frigus ex-
terius metuebat. n' igne m'iali
quo frig' in hyeme expelleret ali-
q'n indigebat. s; miro m' cū hyē
aspiat' glaciali frigore aq's g'strin-
geret. sicut ipsa in spū feruebat.
sic ext'ius in corp'e maxime dū
oraret caleferebat. adeo q'd sudore
eius aromatico. aliq'n eius uestimē-
ta sua i'p'se redolerent. Plerūq; n'
odor uestimētorū ei erat sic odor
thuris. dū orones offerret dño ex-
thuribulo cordis. Q'd ad hec dici-
tis sup'flue. i' pompose mulieres
q' uestimētorū multiplicitate cada-

uera uia ornatu. et caudat uelut
uos degeneres et bestiales ostendit.
et ornate ut similitudo templi.
Vestimenta uia comedunt et timent.
et ferunt. vestimenta sancte mulieris habent
per reliquias et redolent. hec
sunt uestes precise nullo frigore
quicunque tenuerit essent superate et
ideo per frigus sanctificare. per sanctifica-
tionem uero post obitum a deuotus et
diligenter conseruant. affectu pi-
etatis honorant. **De labore manuum**

Sicut at prudens mulier eius. xii.
primis parentibus per peccatum. et per eos
filiis suis dominum penitentiam infun-
xisse. scilicet in sudore uultus tui uel
ceris pane tuo. Vnde manibus per primum
quod diu potuit laborauit. ut corpus
per penitentiam affligeret. ut indigen-
tibus necia ministraret. ut sibi etiam
uictum et uellitum utpote quod omnia per
reliquerat. acquireret. Tanta autem dominus
uirtutem operandi ei contulerat. quod
socias suas longe excedendo. fere
se et alia de fructu manuum suarum
percurare ualeret. illud aplicum dili-
gentem attendens. quod non laborat non
manducet. Omne siquidem laboris exer-
citiu dulcissimum reputabat. dum
admiraret quod unigenitus excelsi regi-
sili. quod aperit manum suam et implet omne
aial benedictione. labore manuum ioseph
et uigil paupere quaestuarie nutre est.
In quiete et in silentio. iuxta apostolum
manibus operando. panem suum man-
ducabat. In silentio et in spe. erat
fortitudo eius. In tunc autem turbam et
streptum fugiebat. quietem et silentium
diligebat. quod aliquo tempore a festo sancte
ecclis usque ad pascha domini. silentium fe-
re nullum uerbum proferendo tenuit. Quis

modi silentium adeo dominus acceptauit.
quod spiritu sancto reuelante. per hoc super omnia
absque purgatorio ad celum euolaret. a
domino obtinuit. Hec quod patet quantum
sit loquacitas uicium. cum domino tam
gratum sit silentium. siquidem uir ling-
uus. non dirigitur in terra uiuentium. Tan-
dem uirtutem sibi commissum omni die sol-
lertem negotiorum multiplicans. et di-
ebus singulis de uirtute in uirtute per
scalam iacob ascendens. cum in excelsis
locata. et qui in summo gradu sita omnia
sub pedibus sensibilia reliquit. adeo
exuberantia spiritu. ei absorpta est sensu
altius. quod iam non cibum quod per christum eam
totam occupante operari non potuit. unde
qui empta et ab omni manuum operatione
libera domino de cetero tamen uacauit. qua
libertate christus ancillam suam donauit.

De gestu et compositione uultus et aliorum
interiore mentis cum membris eius. xiii.
positione. gestus exterior. extimulaturque
pactum ostendebat compositio. cordis ei
gaudium. uultus serenitas late non si-
nebat. Viro autem modamine cordis
hilaritate uultus gemitate temperabat.
mentisque iocunditate uere de faciei sim-
plicitate aliquatenus occultabat. Et quoniam
ait apostolus. mulieres uelato capite orem
uelum candidum quod caput tegebat ante oculos
eius dependebat. Capite inclinato
uultusque in terra demisso. tardo matroque
gestu humiliter incedebat. Adeo autem
ex plenitudine cordis eius. in facie illius
spiritus sancti gratia resplendebat. quod multi ex so-
lo eius aspectu spiritualiter relecti. ad deu-
otionem et lacrimas prouocabantur. et in uul-
tu eius qui in libro unctionis spiritus sancti le-
gentes. uirtute ex ea procedere cognoscebant.
Accidit autem quidam die quod uir ipse ueni-
ens. et personarum religiosarum familiaris

et amicus guido. quidā cantuacensis
ecclesie cantor. causa uisitandi eam. a
uia sua diuersis. Quidā autē ex socijs
ei⁹ q̄ nōdū forte p̄p̄ientia cognoue
rat q̄ntū p̄p̄t m̄tib; bonorū uisitatio
familiaritasq; conferat. deuotū uir
tū p̄dicti p̄u laborē q̄i deridens ait.
A deo dñe cantor q̄d queritis. quare
uiā m̄am frustra deseritis. Sūq̄d
muscal uolatices seu papilionef cū
pueris seq̄. et app̄hendere uultis. Nū
ut m̄tis erat et patient. it̄ p̄positū
p̄p̄ hoc n̄ reliq̄t. s; et ancillam ex
cui⁹ p̄sentia n̄ modicā alia uice p̄ce
perat. solationē deuotus adiit. Dū
autē illi loq̄ret. socius ei⁹ sicut ē mos
sclariū. huiusmodi sermones quasi
pariupendens. ex alia parte uarijs et
ociosis sermonib; erat intent⁹. Cūq;
iā tedio affectus ēet expectando. uenit
ad cantore⁹ amoniturus eū ut festi
naret. Cūq; forte i uultū ancille et
oculos figet. subito et mirabiliter mu
tatur aīo. in tantā lacrimarū copiam
resolutus ē. q̄d uix longo tempe p̄.
a loco et ab eius p̄sentia potuit amo
ueri. Tunc cantor licet ille p̄ uere
dia late uellet. attendens et cognos
cens rei euentū. gaudens. et sociū su
ū uice uisa irridens. ait. Eam⁹. Quid
hic stam⁹. forte papilionef fugare
uultis. Nūc ū post multa suspiria
et lacrimas. uix tandē inde auelli po
tuit dicens. Ignoscite m̄. q̄a p̄us
q̄d dicem penitus ignorabā. nūc
autē in hac scā muliere uirtutē dei
p̄p̄ientia p̄cepi. Cū autē quodam
tempe corpusculū eius. feruorem
sp̄s iam ampli⁹ sustinē n̄ poss; deci
dit i egritudine magnā. Adeo enī
p̄ius p̄ad filiā suā q̄m diligebat dī

cupine flagello subdidit. q̄d
m̄bra corporis ei⁹ mirabiliter tor
quebant. Nam q̄i in oculū bra
chia p̄ dolore agitabant. et ma
nib; pectus t̄ndē cogebat. Cū
autē ad temp⁹ paululū q̄lescet. uir
infirmitatib; t̄ reuēsa ad se cū tan
to gaudio gr̄as dñio agebat. q̄ fla
gellat oēm filiū q̄ recipit. q̄d i ea
illud apli manifeste impletū est. Cū
infirmitas. t̄ fortior sum. Post q̄m
autē tāq̄ aurū in fornace hac infir
mitate electā suā p̄bavit dñs. exoc
ta ad plenū et eliminata tantā
postea in ieiunijs et uigilijs et alijs
laborib; a dñio fortitudine obti
nuit. q̄d t̄riā partē laboris eius etiā
fortes hoīes uix ualerent sustinere.
Aliq̄n t̄n cū aliq̄s ex amicis suis aliq̄
guamine laboraret. et alius t̄ptā
tioni succūberet. t̄ ip̄a cū infirman
tib; infirmata. cū scandalizatis ue
hementi dolore urebat. et t̄ plerūq;
morbu p̄dēm i aliq̄ m̄brorū suorū
p̄ticularit̄ sentiebat. Stāt autē uo
uo miraculi genē. uocato aliq̄ sacdo
te. dū digito c̄ris signū sup̄ locū in
firmitatis sacdos faceret. q̄i uirtutē
sc̄e c̄ris expauescens infirmitatē ad
locū aliū fugiebat. facto it̄c atq;
iterū c̄ris signaclo. uag⁹ morib; et
p̄fug⁹ exptare c̄ris pond⁹ ducti⁹ nō
audebat. s; tandē mirabili et tandi
to ueniatōis genē a corpore ancille
c̄ris penitus discedebat. Intuens
enī oculo fidi i serpente enegū a ser
pentin⁹ morbi morib; libata. deo
et sc̄e cruci gr̄as multiplices referebat.
Nō solū autē i uultu ei⁹ exultanti
multa deuotōis gr̄am. s; ex mutua
collocutōe aliq̄b; stillabat dulces

domine. et non solum spiritualiter in corde. sed
sensibiliter quasi mellis saporem susci-
piabant in ore. Audient duri et
tardi ad credendum et mirumira-
buntur. qui autem huiusmodi diuinas
consolationes experiri solent. facile acquiescent
cum audiunt. sicut distillant labia tua
sponsa mea. mel et lac sub lingua
tua. Unde cum uir quidam magnus. licet in
oculis suis paruus. quidam die loqueretur
ei. qui ex abundanti humilitate et iten-
sa caritate a remotis ualde partibus
ad eam uenerat. ex uisu eius tantam recep-
it consolationem. ex uerbo autem eius tan-
tam dulcedinem. quod per totum diem illi
nullius materialis cibi sapor ex ore
eius expellere potuit. quem suscepit
mellitum saporem. Cuius sancti uiri nomi-
ne idusta tacui. quia laudibus suis
inuisibiliter cruciatur. et quasi aurum in
fornace calore laudantium probatur.
Sed quod tunc factum est. ut per aliquam con-
solator. serui sui per se exultant.
maxime reuerenti amantissime.
Cur uero dies confundis. Cur in uas
ceris. Quis te notauit. Exilium tan-
tum protuli. Hone multa abs te exult.
multa et episcopi. multa cholosani. et
ante te fuerunt. et per te esse poterunt.
Quicquid per uero diem tua laudes anell-
le christi tace debui. Quid ad te. Quid
habet. quod non accepisti. Hone tua gloria.
sed christi. Neque. et quod plantat est aliquid. non
quod erigat. sed quod incrementum datus es. Iam
quod desine per me inuenire. Quod tua sit
sed domini quod dicitur. licet et dicitur datur.
et tu humiliter recipienti. et ancille
et sunt. cuius multas pignationis tue
molestias dominus releuauit. Sed iam hunc
per libello finem sponam. in quod de
huius ad exterioris hostem peruenit

et sensibiliter exterior exercetur. diximus.
ut quasi media dieta pacta. prout ad
interiora et subtiliora intueamur. modi-
cum respicimus. **Incipiunt capitula li-**
brum secundi. i. De uarietate uirtutum et donis
spiritus sancti. **ii.** De spiritu timoris. **iii.** De spiritu
pietatis. **iiii.** De spiritu scientie. **v.** De spiritu
fortitudinis. **vi.** De spiritu filii. **vii.** De spiritu
intellectus. **viii.** De spiritu sapientie. **ix.** De ad-
uentu eius apud oregones. **x.** De manifestoe
eius apud oregones. et de huius quod acciderit ei in
eodem loco. **xi.** De cantu eius ante infor-
mitatem. **xii.** De infirmitate eius ante
mortem. **xiii.** De morte eius. **Primum cap.**

Nunc quod quinta fuit filie regis abin-
tus gloria. Quinta quoque uirtutum uarietate
eius data et ornata iterum a patre
exterior. subrogamur. Multe et filie
in diebus nostris congregauerunt diuitias.
hec sola ut credimus. super gloria est unius
fias. Cuius patris eius tunicam talarem polim-
ta. omni uirtutum genere depicta. omnibus odorat
domini floribus decorata composita. Sed
quoniam omnis huius splendori firmamur
stellas. omnes huius ameni per flores. omnes
uirtutum uarietates singillatim numera-
re non sufficimus. ad causas originales.
ex quibus tam fontibus omnia eius bona deflu-
uerunt. ad septem scilicet spiritus sancti dona
reueramus. Impleui enim eam dominus spiritu sa-
pientie et intellectus. spiritu filii et forti-
tudinis. spiritu scientie et pietatis. spiritu timo-
ris. Spiritus sapientie delicias affluenter
et caritate feruente. Spiritus intellectus. super-
iorum contemplationum. Spiritus filii. prouidentiam.
spiritus fortitudinis. patientiam et longanimitatem.
spiritus scientie. discretam. spiritus pietatis. misericordiam
uisceribus affluenter. spiritus timoris. cautam
et humilem. filiam regis reddebam. **De timore**

Non solum et principium sapientie. sed omnium
honorum custos est timor domini.

Licet autē pfecta caritas omnē timorē
id; timoris penā. et anxietatē a re
gū filia foras mitteret. ipsa tñ ex amo
ris plenitudine adeo timorata erat.
tantūq; cautelā in oib; n̄ solū opib;
s; ubi et cogitatōib; adhibebat. quod
nulla ul' modica negligebat. frequē
enī attendebat qd scriptū est. Q' modi
ca negligit. paulatī decidet. Vebat
enī omīa opa sua puidendo dñm in
conspēu suo semp. et in oib; uis suis
cogitans illū. ne forte ī aliq' displicet.
Sciebat et qd licet uideret quis grandia
potest obrui arena. Multitudine et ca
pillorū suspensū absolū intyt. et
multitudo uenialū ex contēptu ad
etnū dū placent ul' negligunt pducit
intyt. Itaq; ei timor calūis in corde tā
qm fascia pectoralis. q' cogitatōes gstrin
geret. in ore tāq; frenū. q' lingua rep
mēt. ī ope stimulu. ne pgricia cor pte
in oib; reglā. ne modū excedet. Timor illē
tāq; scopa purgabat cor a duplicitate.
et a falsitate. opa u. ab oī uanitate. Ipa
enī tāqm oculū gelul'. foris signatū nich
n̄ xpm. et ea q' ad xpm p̄tinent defacili
recipiebat. xpc erat ei cogitatio ī corde.
ūbū in ore. exemplū ī ope. Quāq; et ūbū
scilare. ab ore ei' meminī me audisse.
Vix autē unica clausula loqūdo dūcet.
qn̄ xpm q' condūctū frequē int̄flectet.
Adeo autē timor dñi sē. m̄tē m̄tē ei' oc
cupat. qd cū est; ap' willenbroc iuxta
inuella tñ herbas q' n̄ seminant. et
alia sponte nascencia. frequē colligi
faciebat. ut inde sibi pulmētū faceret.
ne forte captū a bestia. i. elemosinā
q' domib; leprosoz raptorez et feniato
rez dare solent. manducaret. Absti
nebat et n̄ solū ab illicitis. s; a mul
tis et licitis se ipsā restrīgebat. ne

laxa nimis libtate aliq' m̄ ad illi
cita poss; declinare. Tantū autē ex
spū timoris amore pcepit paup̄ta
tis. qd n̄ necia uix retinere uolebat.
Vn quādā die fugē pposuit. ut int̄
extraneos ignota et despecta ostiati
mōficeret. ut nudū nuda xpm seq̄ret.
relieto pallio oīū tempaliū cū ioseph.
p̄dria cū samaritana. lindone et iohē.
Attendens et frequē et recolens xpi pau
ptatē. cui nato n̄ fuit loc' in diuisorio.
qui n̄ h̄uit ū cap' reclinaret. cui etiā
n̄ fuit pecunia unde t̄butū solueret. q'
de elemosinis pasci. et ī alienis hospitib;
recipi uoluit. tanto aliqū accensa est
paup̄tatis desidio. qd allūpto secum
sacculo ī q' elemosinas reponeret. et ciph
modico unde aq̄m biberet. ul' forte pul
mētū si daret ei dū m̄dicaret reciperet.
uerib; p̄anil induta. uix multis ami
coz suoz lacrimis tandē potuit retinē.
Cū et suis ualedixit. et it' in tali ha
bitu cū sacculo suo et ciphō paup̄cula
xpi arripe uellet. tantus dolor. tan
tusq; fletus amīcoz suoz q' eā in x
diligebant factus ē. qd ipā sic uisce
rib; cōpassionis affluebat. n̄ potuit
sustine. Coartata g' ex duob; deside
riū h̄nt fugē et m̄dicare c' xpo. pre
elegit remanē p̄p̄tē s̄z et sorores. q' b;
eius absentia intollerabil' uidebat.
fecit g' qd potuit. In tanto et postea
paup̄tatis amore pmanit. ut aliqū
inappā sup' q' panē manducabat ul'
lintheamina secaret. partē sibi reti
nendo. partē paup̄ib; erogando.
De uob' q' coniungitis domū ad domū.
et agrū agro copulatis illis; ad ter
minū loci. q' īpleri n̄ ualeat pecunia.
n̄ fructū cape potestis ex ea. qui the
saurizatis uob' in tra thesauro ū

erugo et tinea demolit: ut fures
effodiunt et furant: semper gregan-
tes. et inopia semper tabescentes.
Quod ut huius pauperum de fuit:
que semper diuitias fugiebat. et sepe
etiam unum alius erogaret habebat.
Semper paupertatem dilexit: et tan-
to copiosius semper ei dominus necessaria
ministravit. Non solum autem ex spiritu
timoris diuitias spernebat: sed pau-
perum specie ad oculos suum modica
erat. tanta humilitate se deiciebat.
quod se quasi nichilum reputabat. Cum
omnia bene fecisset. se quasi inutile non solum ore
dicebat. sed corde sentiebat. Omnibus
inferiorem se estimans: nichil unquam
de se presumebat. Omnes superiores se re-
putans: cum dominus aliquid ei bonum faceret
aliorum meritis imputabat. Quicquid glori-
am suam querens. sed omnia ad eum a quo bona
cuncta procedunt referens. bonis que
perquirebat se indignissimam iudica-
bat. Nullum quicumque infirmum seu
peccatorem contempnens. se sola despici-
ebat. se et ab aliis despici per nichilo
habebat. per infamiam et bonam famam
adgratam et asinisset scuto vitantis cur-
cudata. sic tenebre ei ita et lumen ei.
nec vituperio deprimebat. non laudibus
suis attollebat. ex abundanti autem
humilitate. semper quantum in ipsa erat
late appetebat. Unde cum ex cordis iu-
bilo. et ex plenitudine gratie inter se
occultari non possit: quicquid ad vicina
rura vel dumeta fugiebat. ut hu-
manos deuitans oculos secretum
suum sibi et deo in archa pure con-
scientie conseruaret. Quicquid tamen precibus
amicorum compulsa. vel a domino ad aliquem
spiritualiter missa. vel affectum compassi-
onis ut consolaretur pusillanimes

incitatus. ex multis que sentiebat. pau-
ca cum humilitate et ueridia referabat.
Quotiens amicis dicebat. Quid me inter-
rogatis? Non sum digna talia sentire.
quia queritis. Quotiens domino quasi cum mur-
mure respondebat. Quid ad me domine.
omne quod nullius est. non sum digna ut ea.
et consilia tua aliis intuem. Nec tamen
spiritu sancto instigante poterat resistere. quoniam
aliorum utilitati aliquem non ciando deferuisset.
Votum et familiarium suorum in periculis pro-
muniuit. Occultos malignorum spirituum
laqueos. quotiens amicis suis detexit. Quo-
tiens pusillanimes et in fide uacillantes diu-
ne reuelationis miraculis roborauit. Quoties
quod sola mente cogitant hostes. ne profice-
rent ammonuit. Quotiens iam corruentes
et fere despondentes. diuinis consolacionibus
releuauit. Quid ergo erubescit et timida.
Quid egentibus tot bona subterfuit o auaritia.
Cur per nimiam humilitatem a proximorum ab-
straheret edificacione. Quicquid pro te quod deo
quod inseparabiliter adhebat. nec huiusmodi
reuelacionibus indigebat et deus tot et
tanta ostendebat. et non magis pro com-
modum eorum qui tunc credebant. et auxilio
tuo indigebant. Heu quod et quanta super-
primebat. quibus et infirmi roborari. et
pigri incitari et indocti illuminari. et dominus
in seculum suum mirabilis possit ostendi. Et
ergo talentum abscondit. Cur christum tuum
mundo non ostendit. quod in nullo tamen minu-
it. si ab aliis participet. Quicquid non
aliquem cum introduceret te rex in cellam
uinariam pre ebrietate clamabat. cur te
domine abscondit. Cur te quis est non ostendit.
Huiusmodi te cognosceret. iam de octo non pec-
caret. statim post odorem unguentorum tuorum
ereret. sed benedictus deus qui tuam auariciam libali-
tate sua recundebat. laudibilia tua uelles
nolle reuelabat. Nam cum iam feruentis

sp̄s estuante in multo. ū resp̄nacuſam
haberet r̄p̄el. cū tam ignis incendū
ſine euaporatione aliqua ſerre n̄ poſ
ſet. t̄c demū apuero r̄ ebrius r̄ r̄o q̄ba
tur ueritas. tunc mira r̄ inaudita
de plenis d̄is re eructuant. de libro
uite ſi pouem capere multas r̄ mira
biles lectiones de diſcipula i magiſ
trā ſubito conſuſa nobis legebat ſū
autē tāqm̄ c̄apulat a uino p̄otens.
t̄c uel obſc̄a que dixiſſes. ſileret. uel
ſi forte aliq̄ ad memoriā r̄duceret.
tunc p̄ uerba conſuſa te ſatua et
garrula iudicabat. r̄ q̄d accidit. am
mirantia d̄no uenia poſtulabat. Ali
quo temp̄e dū q̄em ab ea ſitū de
laudib; beatiſ. ſeu reuelatōib; d̄niſ
aliq̄ ſalutē uallationē uane gl̄e ſenti
ret. reſpectu inq̄t uē gl̄e q̄ deſidero
nichil ē uel reputari poteſt. ſiſ humana
gl̄a uo ſp̄a n̄ uitate fundata. tanta
grauitate ſolidata erat i d̄no. ad uē
riſ bonis plena erat. in tantū ſp̄uali
b; epulit ſaginata erat r̄ referat q̄d
ſuſt aliqd̄ int̄ uaria deliciat. ſerclā
uſuſu r̄ inſipidū ſi ei ſeruitū appo
uer̄ poſt q̄ ſatiat r̄ reſpueret. ita ōē
in uanē gl̄oria. ōem hūanē laudis uari
tate p̄ dulcedine bonoz ec̄noz n̄ ſo
lū n̄ admittēbat. ſi cū q̄dā cordis
abominatōe reſpuēbat. Sic n̄ n̄ po
teſt dulcis ēē xp̄s. cū adhuc dulcis ē
mūd̄. ſic xp̄i dulcedo totā ei m̄tem
adeo uendicabat q̄d nichil n̄ ē ei ſapi
de ſp̄a pietat. **Capit. iii.** elat.

Non ſolū p̄ ſp̄m timoris ab ōi ſp̄e
mala ſibi cauēbat. ſ; ſp̄u pietatē
ad ōē bonū p̄na erat. Exercitationē enī
corpiſ p̄ modico habebat. reſpectu
pietat. q̄ ſedm̄ ap̄lm̄ ad ōiā ualeat.
Im̄ p̄ miſſione uite q̄ n̄c. r̄ future.

In lampade n̄ cordis ſui ignē cari
tatit oleo m̄ie continue accendebat.
ne forte cū ſatuit ūgimb; abſq; o
leo repta a nuptiſ et̄ne iſonitatu
repulſam patētur. Saſagebat igit̄
p̄ poſſe ſuo ōiā m̄ie oia ex abundan
tiā cordis pietate exiit ad implere.
Sup̄ oia ū m̄ie opa. infirmis aſſi
tere. r̄ defunctoz obſc̄u ſeu ſepul
ture uicelle ſoluebat. ubi multa
de archaniſ celeſt̄ib; d̄no reuelan
te ſreq̄uētiſſime p̄cepit. Quidā autē
die cū ſoro. ſr̄m de ōginet i ecce
m̄is laboraret. ipſa cū eſſ; in cella
ſua p̄cepit multitudinē rugienti
ū demonū ēa lectū ſororiſ infirme.
cū iā p̄ea fieret cōm̄atio q̄ puta
bant eſſe mortuā. adēē. Tunc illa
conſuere gūttat r̄ inate uerēdū
q̄ oblita. ad lectū egrotantiſ eueit.
r̄ inuidiſ ſp̄ib; ſe opponent. ū ſo
lū p̄cib; pugnabat. ſi n̄ pallio
ſuo tāquā o uleſ abſc̄bat. Cū autē
im̄p̄ illi tribuit reſiſtē. r̄ tāq̄
ſua. aīam ſororiſ uendicare uelleret.
t̄c illa ampli n̄ ſuſtinēt. clamabat
xp̄m ſc̄i. ſanguinē. r̄ que p̄ aīab; ef
fuſit. morte crucif̄xi iſellant. tūo
cabat. Cū autē rugientē illi p̄ſarā
ad eſcā multat calūpniaſ aīam. illa
i p̄cedit. ipſa tandē a ſp̄u ſc̄o ſedue
am p̄cipient. nā ū ſp̄e dei ubi libat.
reſpondit. d̄nē. p̄ hac aīa ego fide
iubeo. licet n̄ peccauit. peccā ſua
conſuſa ē. Quid ſi forte aliquid p̄ neg
ligentiā. ſi ignorantia in ea reman
ſit. licet loq̄ n̄ poſſit adhuc ſepul
conſecrationis ei reliq̄t. ſi r̄m uocē
ſi n̄ geſtuſ ſc̄o demonēſ p̄cep̄bat.
r̄ d̄no p̄ aīa ſororiſ ſue deuotat o
rationeſ effuſidebant. Tandē inſi

et confusus demonibus; et sanctis angelis
aduenientibus; illa deo laudes reddens
ad se reversa quieuit. resumptoq; pallio
quod in pugna perierat. ad cellulam suam cum
uerendia fugiens. clauso ostio latuit.
Non multum post cepit cum in festo apostolorum
petri et pauli per animam domino deuote supplicare.
inde statim ei per quod fidei iusserat.
sollicita esset; ostendit ei beatus petrus
animam illam in penitus purgatorio uehementer af-
flicta. Reuelauit autem ei beatus petrus et pe-
nas et penarum causas. uehementi et calo-
re torquatur. eo quod mundum et uolupta-
tes seculi nimis ardentem amasset. Aliquam
frigore maximo crebatur. eo quod pig-
re ad bonum fuisset. et maxime quod filios
suos et propria familia nimis negligenter
correxerit. Sic preterea miserabiliter anx-
iatur. eo quod nimis in uita sua uacasset;
potationibus. Iudicat et eo quod superflua
fuisset; in uestibus; sustinebat maximam
inconmodum. Tunc pia et ancilla sicut
tota pietatis uideretur; affluebat.
maxime circa illos qui in purgatorio tor-
quabantur. non solum suis orationibus; gratia est; sed
multa illi ab aliis orationum et missarum
suffragia acquisiuit. Filia uice cum
religiosa quadam uidua quam diu in seculo
uiduitate deo seruierat. et filias su-
as in seculo uirginitate sponso celesti in-
tegras custodiebat. in extremis apud
willenbruc iuxta muellam laboraret.
uidit beatam uirginem sancte uidue assisten-
tem. quam quodam stabello euentando
eandem feruorem caloris quam torquatur miscebat
tempabat. Cum autem eadem anima de corpore iam
egredi uellet. tunc demonum insidiam
cum nulla orationum instantia discedere
uoluit. donec clanger ecclesie conuersu-
lo ecclesie confusus illos eiecit. Cum autem
uidua illa iam defuncta esset; uidit

ancilla et beatam uirginem cum multitu-
dine celestium puellarum psallentium et
domino laudantium. circa corpus quod in duos
choros diuisum. Cum autem sacerdos more
debito exequas defuncte persolueret. tunc
suum sacerdos cum sanctorum multitudinem
officium ut uidebatur ei complebat. et mi-
rabatur ecclesie militanti ecclesia triumphans
respondebat. Cum autem sepulchrum corporis ei
traditum esset; uidit et ancilla animam ei
quam uidit in hoc seculo plene purgata fuerat.
purgatorio quod ei deerat consummare.
Nam maritus eius mercator fuerat. et
quedam more mercatorum per fraudem ac-
quisierat. Quodam de familia ducis
louanie in hospitio recepat. quod de in-
iuste acquisitis in domo sua expende-
bant. Quod de huiusmodi nondum perfecte
restauracionem fecerat. dicebat se ad
huc in purgatorio detineri. Quod cum uenia-
tium esset; filie sue uirginis deuote marga-
rete de willenbruch et eius sororibus;
multas ei orationes adquisierat. et per posse
restauracionem fecerat. Unde non multum post animam
uidue uitro purior. nunc candidior.
sole splendidior apparuit ancille christi.
cum iam ad eternas epulas gaudentem et gratias
agens. inuincata ascenderet. et quam liberum
uitae ut ei uidebatur in manibus tamen su-
mi magistri facta scolarius legebat.
Cum autem sanctus quodam et beatus senex quod apueri-
cia sua. innocentia sua et uirginitate
pseueraret. iam morti propinquus esset. scilicet
iohannes de dinanto cognouit octolanius.
quod omnia pro christo reliquerat. et exemplo suo et
sanctis ammonitionibus multas animas domino
acquisierat. ipsa cum presens in infirmitate
assistere uidit angelorum multitu-
dinem semper assistentem et gaudentem. sen-
sit et mirabilem odorem suauitatem.
unde per gaudium inimitabilem non poterat se

contine. **V**alde et eum diligebat. et quasi
per patrem eum habebat. **E**t tunc reuelatum est ei a
spiritu sancto quod senex ille qui tantam penite-
tia dum uixit in carne fecerat. totum et
per christum obprobria et persecutiones patienter
sustinuerat. tam iuste et timore
uixit. totum etiam animam christo luctus fuerat.
absque omni purgatorio molestia liberum ad
dominum euolaret. **V**nde ipsa quatenus ante
sepulchrum eius quod est apud oegines precesabat.
humiliter semper inclinabat. Postea uero cum
ipsa in extrema infirmitate laboraret.
anima sancti sensu cum quodam alio amico eius de
functo scilicet fratre ricardo de manechim
capella causa uisitationis et consolationis
specialiter nullam ad eam ad domino. **I**psa autem
christi ancilla ualde copatens erat. et
super infirmos pia gestans uiscera. circa
quod aliquando noctes insomnes ducebat. Cum
autem mater fratrem de oegines grauissima
et longa infirmitate laboraret. et ip-
sa aliquando ut consolaretur eam ei assisteret.
illa utpote ante fere centenaria. et
morti iam propinquam. grauissimum habebat
hanelitum. Cum autem sancta mulier quodam
nocte eius hanelitum suum magno cordis
dolore ferre non possit. ipsa assistens ei
quod per uolentiam a se extorquebat ut re-
maneret. Cumque iam ferre non ualens fere
deficeret. respexit dominus humilitatem ancille
sue. et ei saporem quasi uini aromatici
in os eius immisit. odoremque suauissi-
mum quasi thuri accensi cum sapore illo
fere per totum diem sensit. ita quod nulli cibi
sapor. predictum saporem aromaticum po-
terat expellere. **M**ultis autem egrotan-
tibus non solum ex eius presentia consolationem
et pacem dominus conferebat. sed frequenter cor-
poralem sanitatem eis miris dominus redde-
bat. Aliquando et pueri rupti ad eam defe-
rebant. que et manus eis imponeret sanabat.

86
Quodam puer iuxta oegines periculosa eg-
itudine laborabat. nam per eius auricu-
lam gonue a capite eius sanguis deflue-
bat. Cumque nulla arte medicinali cu-
rari possit. medicina oronum eius et ap-
positione manus sanitati perfecte resti-
tutus est. **Q**uem mater eius ad ecclesiam detu-
lit. et deo ancilleque eius gratias pro filio re-
tulit. **Q**uedam autem mulier ad tactum
eius aliquod ualde periculoso morbo. scilicet apo-
plemate guttis. qui dicitur squinancia. sa-
nitati restituta est. **S**imiliter et clericus
quodam qui infirmabatur apud oegines nomine
lambertus. ab eodem morbo per tactum eius
curatus est. **D**ixit enim quodam sacerdos de niuel-
la nomine guericus quod est grauissima infir-
mitate laboraret. et iam omnes de eo me-
dici desperarent. non erat qui ei premitteret
sanitatem. uenit ad ancillam et multis
que precibus obtinuit ut ei manus imponeret.
eadem uero nocte ei insomnis uisum. quod
beatus iugo ad eum ueniret. per cuius recessu
sanitatus. **A**ntequam uero sacerdos
uir humilis et deuotus. et pater eius
spiritualis magister guido de niuella per quam
manu sua christi ancilla tetigit inflationem
et agationem periculosa quam habebat in gut-
ture. perfecte curatus est. **Q**uodam uero de
cuius infirmitate omnes desperabant. ip-
se etiam cum multis medicos acceptat. et
nichil profecit. non enim morte expectaret.
ad tactum capilloz eius recepit sani-
tatem. **S**ed et imorantem circa modica. cum
adhuc tot haberet magna et mirabi-
lia. **L**icet enim paruus sit morbus corporum
subuenire. longe tamen incomparabiliter ma-
ius est animarum sanitati curam impendere.
Nullum enim sacrum magis placeo deo.
quam uelut animarum. **I**psa autem semper leta.
semper hilaris. semper in cordis iubilo. pe-
riculum uel lapsus animarum tunc ei precebat.

In hoc solo ut pace ei loqr. modū
n̄ habebat. **A**ugebat anxia. dole-
bat desolata. cibū n̄ capiebat. sop-
nū ab oculis abigebat. more par-
turiens plerūq; clamabat. **Q**uan-
to putat uulnata ē dolore qm̄ cat-
uati ruerent rugientes. ⁊ dentib;
fredentes demones sup scāz uigi-
nū congregatiōē in uillula que
dicē manu. ū dō deuote seruiebat.
Ad ultimū ū qm̄ tāq; uoti p̄potes.
īp̄os ⁊ iudos demones p̄ gaudio
uidet t̄pudiare p̄ scāz mulierū
electione. tē ipsa clamans ⁊ etu-
lans uix se ipsam p̄ dolore potat
sustine. **A**lia die uidit maximū
iniquoz spūū exētiū. q̄ qm̄ post-
p̄tū ciuentari cū supbo ⁊ p̄o polo
strepitu de uastatōe ciuitatis leo-
donsis reuertebant. ⁊ adhuc ^{maior} ma-
la elato uultu cōminabant. **H**ec mi-
to post-uenit nēq; ap̄ oegines q̄ ciui-
tate leody destructa ē n̄ciarent. ec-
clias spoliatas. mulieres uel opp̄llas.
ciues infectos. uniuersē ciuitatis bo-
na hostes rapuisse referebat. **T**e for-
te ap̄ oegines p̄sens erat uir sēs ho-
nelle gulationis. ⁊ bonz ap̄ malos
⁊ opinionis. totū ep̄atus luēna do-
ctor ⁊ pat̄ spūalis magist̄ iohes de
muella. q̄ cū rumores pessimos p̄-
cepit. m̄te ḡternat. incōpabilit̄
doluit. ⁊ maxime q̄a de scāz uigib;
q̄t ipe p̄ p̄dicationē ⁊ exēplū dñi
acq̄uerat. ne forte uir opp̄llē fuisset
sic q̄dā m̄tebant. patria sollicitu-
dine dubitabat. **Q**uō multū de tē-
poraliū amissione doluit. q̄ sēp
tempalia tāq; sterora reputauit.
s; eccliaz uoluntatiē aīaz destruc-
tiōē uir sēs oī ritū gēna spe-

cialit̄ ⁊ excellent̄ exornat. inso-
labilis tugebat. **P**at̄ filios plorabat.
patron̄ ecclias. amic̄ sponi uigines.
qual casto sponso. castas ḡhibere de-
spondat. **A**ncilla ū xpi auditis rumo-
rib; n̄ multū t̄bata est. ⁊ miraban-
t̄ qui cognoscebant q̄nta affectiōē
diliget uirgines pudicas. q̄ t̄ciui-
tate leody xpo deuote seruiebant.
Ipsa aut̄ ad dñe ⁊ p̄ munita erat. et
p̄ uenta. **S**ciebat n̄ p̄ pat̄ q̄d filia
sua n̄ i hoc p̄muniret. nimio dolo-
re confundet. **C**ūq; sis de oegines
more clericoz ualde timent. eo q̄d
dicet q̄d hostes i patres eoz ueniret.
ipa t̄ oib; hys t̄p̄turbata p̄manebat.
⁊ absq; timore scīs anglis eā conso-
lantib; ⁊ i t̄ra pace hōib; bone uo-
luntatis n̄ciantib; **M**agna ū pace
⁊ q̄etē cā dom̄ de oegines seruiebat.
q̄i i spū c̄tificata. ⁊ de pace suoz. et
de icorruptōe scāz p̄dictay uiginiū.
Veritatem uidebat ei q̄d t̄ra t̄remet.
⁊ q̄i q̄rēt q̄d pascet hostes q̄ catori
suo tā imani scelere sese opponent.
Accidit aut̄ q̄dā tēpe q̄d miles q̄dam
de patib; suis ḡne nobil̄ ⁊ militia
strenuus. ⁊ sēli uanitatib; dedit ut
ywan̄ scil̄ de roania dñit̄. inspi-
tus. ⁊ sē mulieris amonitiōib; ⁊ o-
ratiōib; adiut̄. relicto sēlo ḡtceret
ad dñm. **T**e demon iniq; ⁊ effrena-
tus ⁊ mirabilis ḡfus apparuit
ancille x̄h̄rentis ⁊ uultu minas
tāq; canis maxim̄ in eā sequens. et
dicebat. **O** p̄t̄ra. o m̄m̄ica m̄a. o
adulatr̄ n̄a. maximū dāp̄nū p̄ te
nup̄ recepi. **V**riū n̄ de specialib; mi-
nistris meis in absolutib; **P**ostea cū
cū idem miles aliq̄nto tēpe i bo-
no p̄posito p̄seuass; accidit q̄dā

die qđ manducaret i domo cuiusdam
hospitis sui ⁊ crederet. dū ell; i sclo
diuitis burgensis de nuella. in
cui domo multo ueris sciant nūm
uxat. ⁊ supfluas expensas sic mo
ē milia fecerat. qđ u de facili pote
rat ab ei familiaritate separi. cui
adhuc debitas astrictus erat. Dū
aut hospes ille plura ⁊ delicata
terela ei apponeret. dū epularetur
splendide. attendens hostis iūq
temp; ceptis idoneū cōportauit
aggere. ut capet ciuitate munitā.
Redux ei ad memoriam glām q̄ ha
bebat i sclo. pponet ⁊ alia egipti.
⁊ ollas carniū callid; ille tēptator
an oculos reducebat. Cū aut aīe ti
tubaret. ⁊ qī tūcū sathanas eū
tribaret. elemis amatoz hōinum
q̄ neminē pmitit tēptari sup posse
suū. q̄ lignū fumigant n̄ extinguit.
⁊ calamiū q̄stacū n̄ gdat. ancille sue
neciauit i spū. q̄lū mulet ille dū scia
riū ofortia n̄ uitall; aīo languen
ti fluctuaret. Dūq; adhuc mente
uaga multa secū delibans ad msa
federet. ecce n̄ci ancille. x̄ expec
tans clamat ad ostiū. ut pmo ei lo
q̄ potuit. qđ statim ad dñam suam
ueniret n̄ciauit. Cūq; ille ad locū
n̄ morabat. ē margaritha extra ni
uella uenit. inuenit eā p̄dicia
⁊ anxietate cordis qī langdā. et
pedes eā p̄i q̄l aplecata fuit. flu
uis lacmar. rigante. Tē ille admi
rans ⁊ p̄uerendia q̄stnat aīo. dū
causa quēdet ē iūget. m̄ico inq̄
iūget. p̄uob doleo. p̄ miseria uā
ebat anima mea. qū eū spū cepe
rit. carne ofumari. ⁊ ofumū mi
serabilē pponit. q̄ posita manu

ad aratū. retro ē uxore lothi aspi
ciat. ingrat; ⁊ imemor hūfici et
supabundantis nūe illi q̄ uos de
incendio hui scilicet alius p̄uinitul
libauit. Tē ille ad se reuersus. et
tante reuelatōis miraclo salubritē
cōpunct; ignoscere inq̄ in pia
mat. ⁊ orate p̄ me misero. q̄ ego
deo ⁊ uob p̄mitto. qđ q̄stant de
certo i seruiio illi q̄ me p̄uol reuo
cauit p̄manebo. Cū aut mūdus
eū in aliq̄ parte retinet. multū
q; adhuc sciant; iplicatū nego
tis. ad potentū curat eū frequē
ter ire cōpelleret. tē focū q̄dā
ei. ofanguine ⁊ ⁊ familiarē
eū tāq̄ mortuū lugentes. imo tā
quā monstra digito ostendentes.
ali; deridebant. ali; blandiebat emol
ure. ali; iūrit ⁊ gūmelis exaspere
et frange nitebant. Qdā ⁊ dyabli
satellites uirū nobile. ⁊ talib; uirū
n̄ allueat. p̄ cappā ⁊ p̄ caputū di
tahebant. Iūle q̄ mirabile hūc oib;
tāq̄ scutū patiām opponens. aliq̄
more huāo aliq̄tenus ofūdebat.
Cū aut reueret. ad p̄a tāq̄m ouis lū
porz faucib; auulsa. ad mactē sp̄ualit
p̄ tantū naufragiū recrebat solatiū.
Que mirū nimodū diuinitē inspira
ta. ⁊ omnia. ē m̄ita dicta. ⁊ ophā
exp̄m̄tū. x̄po. ⁊ hora in q̄ aliq̄itu
lū p̄bat fūat. ip̄nico spū referebat.
Iheri al; erat hac hora iudicabat
auxilio. ⁊ ego tē p̄ uob orouel elem
ti dño offerebā. hūc uob x̄ ei unta
tione concedet. p̄spa mūdi despice.
⁊ nulla ei adūsa formidare. Q̄ mi
raculo ⁊ x̄ ancille solatio adeo con
fo. tantū erat. qđ domū suā sup fir
mā petā fundatā. nec uent; n̄ pluuia

potat eide. **f**regit et ipellebat ut
caderet. s; dñs mital ancille sue manu
sua ne labet supponebat. Aliqñ cū
ess; adhuc ap willenbric. et uidet
demonet callidis machinatioib; ipa
rare laqos occultos ut capent aliqñ
de amicis suis. quoz lapsus mari
mū scandalū simplicib; genare po
set. tē ipa cū iā arcū inimicū exten
diss; ut sagittaret ī occulto recto
corde. n̄ greta lacrimis seu orōib;
ieiuniū iehoabat. sciens qd h̄modi
demonū genū n̄ facile eicit. n̄ in ie
iunio et orōe. Cū autē p dies xl. hu
miliass; ī ieiunio aīam suā. tunc
demū dñs ancille sue cōpatiens. n̄
ei afflictionē apli sustinent. qd
amicū suū ei mital libass; osten
debat. et ī qñtā foueā peccū n̄ ieu
nyet et orōib; ei oppellus fuiss; in
mic. familiaris ei amicū corruis
s; apiebat. **D**e nob q tantū in hac
misera amissim solatiū. tñ in tri
bulatioib; et tēptōib; p̄sidū. n̄ reco
pens; nob in celo qd p̄didim in hoc
exilio. **L**icet autē p̄ uariol et multi
plicet aīaz languores. orōnū ei in
stantia efficacē ēēt medicina. cont
sp̄m blasphemie et despatois singu
lari grā p̄minebat. Cūq; int alio
os neq̄llim sit sp̄c ille ad ipugnan
dū. ipa potentissima erat ad succ
rendū. **A**ccidit et aliqñ qd qdā cū
cienlis monach. tñ zelū innocentie
et puritatis. licet n̄ scdm scām h̄ret.
qd qñ ad statū p̄mi parentis ex fer
uore sp̄c puenire nitebat. Cūq; diu
labore plurimo. s; callo sese affli
gendo. in abstinentia et uigilybet
orōib; lacrimis p̄mū statū innocentie
recupare n̄ ualeret. p̄mo cecidit in

te. dñm et accidia. **V**olebat et cibū su
mē. s; nullā sensibile delectationē
dū manducaret sentire. **S**tudebat
p̄mos sensualitatis motū n̄ solū rep
mē. s; penitē extingūe. **S**tudebat et
sine aliq ueniali uitā suā in p̄fecta
puritate custodire. **C**ū autē demonio
midiano instigante aspiraret ad im
possibile. n̄ ad id ad qd tendebat po
tē aliq m̄ qñtūcūq; laboraret puenire.
tandē in foueā despatois p̄ t̄sticia de
lapsus ē. adeo qd se ī statu corrupti
onis in q erat nullom salutē adipis
ci sp̄abat. ut pote q uenialia quib;
oīo carere n̄ possum in hac uita puta
bat mortalia. **V**n n̄ corp et aliq m̄ et
dieb; ill qb; institutū. in ordine uo
lebat recipere. **E**cce ad qñtū infortunū.
ad qñtā et qm̄ miserabile ruina sub
specie boni hostis ille antiqū simplici
illā t̄stiat aīam. q infirma fugie
bat medicina. et q̄ prope uoluntati
semel reñciat. iugum obediē a se
repulerat. **V**t autē fabulā n̄ fabulose
referā. falsa n̄ fallacit̄ incerta. mo
nach ille q ad statū p̄mi parentis
tēptabat puenire. cui assimilāt n̄
ciudā rane. q uidens bouē magne
fortitudinis et pulch̄ qñtūcūq; eide
assimilari. et ad ei qñtūcūq; puenire
uoluit. **T**e se extendē. dilatare et
inflare magno conamine incepit.
s; frustra. qā n̄ si se rupiss; bouis qñ
titatē assequi potuiss; frāt autē ille
dū se sup se extollere uoluit. infra se
miserabilis p̄ despationē corruit. Cū
autē moebū aīe ei qdā p̄ et oīū bono
rū amicū abbas cognouiss; licet ip̄e
multiq; alij ad dñm p̄ monacho p̄
cel effundissent. p̄ualuit tñ inimic.
q eū q laqo forti ḡst̄m̄xat. sine cella

tione torq̄bat. Tunc abbas scē mul-
eris amē. ut pote q̄ uirtutē ei minime
ignorabat. qm̄ in se aliqui p̄ experientia
fenerat. ad ancillā x̄ monachū fecit
adduci. Cūq; illa p̄ monacho lacrimis
suspens dñō supplicaret. mirū in mo-
dū. dū añ misse uirtutū monachū confi-
teor diceret. illa uirtutū p̄ illo p̄cel-
fundet. q̄i niḡ lapilli ad singla ūba
confessionis ex ore monachi cade ui-
debant. Tē illa p̄cipiens in hoc uisu.
q̄d obstinatio despatōis. n̄ nigredo
tristitie. n̄ doloris monachū reliq̄stet
dñō gr̄as recitō q̄ n̄ uult morte pec-
catoz. s; magis ut ḡuitant̄ n̄ uyuang.
Monachū ū p̄ missā q̄i de longinq̄
regione ad se reuēsit. corp̄ x̄ recepto.
n̄ supra saluari medīna p̄fecte con-
ualuit.

De spū scē. .iii. ualuit.
uonā in fugiendo mala p̄ spm̄
timoris. n̄ faciendo bona p̄ spm̄ pie-
tatis. necia ē cautela. n̄ ecūspectio dis-
cretōis. pat̄ luminū ē unctio docet
nos de oib; spū scē filia suā illuīauit
ut sciret q̄d quēadmodū agendū est;
uel uitandū. n̄ om̄e sacrificiū suū sale
condiret. Mala n̄ s̄ uicia bonis. et
plerūq; dū uitam unū uiciū. labm̄
in ḡriū. ut c̄q̄s fugit sup̄fluitatē. ple-
rūq; decidit i avaricia. uel q̄n uitat
indumti sclaris ornāmētū. gl̄at̄ in
sordib; uelutū. Vicia n̄ q̄nq; specie
uitutū p̄fect. un̄ p̄nciosi s̄ sectatores
suos decipiūt q̄a se sub uelamine ū-
tilis regunt. q̄a sub p̄textu iusticie
crudelitas agit. n̄ remissa segnitie
mansuetudo credit. Plerūq; h̄ agit
corp̄is negligentia. q̄d agē creditur
indulgentia. Ipla ū nec a dext̄is nec
a sinistris declinans mediā n̄ beatā
uā miro modamine p̄agebat. nā

n̄ dō q̄d suū erat reddebat. n̄ p̄-
moz pacē q̄ntū in se erat cons-
uabat. Non solū ē pacificus. s; n̄
cū hys qui oderūt pacē pacifica-
erat. prudent̄ int̄ hoīes p̄raue
nationis ḡulando. oib; oīa facta
ut om̄s deo lucifacēt. In n̄ duo fr̄s
eius sōdm carnē. n̄ q̄dā alq̄ licet mū-
do p̄ul dedit. diuinit̄ inspirati et
ei prudenti amonitōe coadiuti.
relictis oib; ad ordinē c̄sticiensē
se t̄stulerunt. Aliq̄n autē ē dulcē
n̄ suauē q̄i un̄ sp̄c cū dñō facta. a-
moris glutino eidē dñō adheret.
n̄ciabam ei q̄d de partib; remotis.
aliq̄ causa uidendi eā uenerat et
tenuerit festinarent. Licet n̄ adiu-
tall; nos dñs p̄ cap̄as euosq; capoz.
ne suscitarem. neq; euigilare facem.
dilectā n̄ ip̄a uellet. t̄n q̄ nūq̄m
uolebat. s; semp cū dñō cubare in
m̄die siciebat. Aliq̄n ex q̄dā confi-
dentia eā uix excitabam. Ipla ū
audito ext̄neoz aduentu ne forte
aliq̄ scandalizaret. a suauy illa con-
tēplacōis ioḡditate. ab amplexib; spon-
si sui ū sibi met̄ iterent spm̄
suū ē tanto dolore auellebat. quod
q̄nq; q̄i ruptis uiscib; sanḡnē pu-
rū in magna q̄ntitate euomebat.
uel conspuibat. malens h̄ affligi
marito. q̄m fr̄m n̄ maxime pegri-
noz pacē t̄bare. Aliq; t̄n ē spū scō
reuelante aliquoz licet adhuc exis-
tentū p̄nouit; aduentū ad rura
uel p̄nqua nemora fugient. uix p̄
totū diem rep̄te potam̄ lactante.
Aliq; t̄n p̄t aliquoz indigentū u-
tilitatē. in illo n̄ spū scō uicitante
cogebat sopnū suū dirūpe. Vade at
sp̄c. q̄a n̄ curiose s; causa necessitatē

aliqui te expectat. **L**ucet autem quantum ad
primos non solum bonos. sed etiam discipulos multa
discretionem pacem custodiret. sibi tamen soli
indiscreta ualde. se ipsam nimis abin-
ciens. et super modum assurgens pro aliquo
qui uidebat. **I**psa tamen tanto oculis se discre-
tior erat. quanto melius de se non a spiritu sancto
familiariter edocta. aliquid facere presume-
bat. **Q**uoniam uero die unum sine refectione
cibi perire audet. non se absorta
sensualitate super se raptam cassime
cognosceret. **A**liqui tamen ut pacem coassil-
tentium seruaret. in tali statu aliquid
capere ceperunt. et michi penitus capere
potuit. sed pro dolore pene defectit. unde
tanta preteritatio progatiua libertatis ob-
tinuit. quod nemo iam auderet dicere.
tur ita facili. **S**ed quia ratione huma-
na ei uita excedet. quodam speciali pri-
legio deo sibi quod relicto omnia iudicabat.
sed a uerimine iudicabat. **S**perant autem sancti
frequentem ei rationem ostendebat. in agendis
ul' omittendis. quam sensu humano non posse-
mus attingere. **U**nde est aliquando tempus et loco
munda cibum sumit. sexta feria man-
ducabat. die dominica michi penitus man-
ducando. **S**imiliter. uero. frater a cibis penitus
abstinebat. **C**umque nobis potius roabile ui-
deret. quod. vi. frater. quod dies est prius omnino
non manducaret. uero. autem frater. uero. die deca-
cibum sumit. imo quod dies prius et dies
mortis domini. respondit ipsa in aliquo
ad sensibilia non sine labore descendit.
dum gaudium contemplationis utrumque. cibum
corpalem capiendo. **Q**uia uero frater quod est
dies spiritus sancti. et die dominica propter gaudium
resurrectionis. spirituali refectione comedita.
etiam epulis satiata. totum diem festum
ago. dum nullo sensibilibus refectionis
usu oportet me ad inferiora des-
cendere. **A**udito os ultimum. et ipsa

non apertis filii. rationem meam nullam
reputant. humiliat. sicut in oculis meis.
sapientia autem iustificata est a filiis suis. **L**i-
cet autem peccatores per indignationem non
abiciat. sed magis per compassione prudenti
et ammonitione multos frequenter a uia
perditionis reuerberet. maxime tamen super
eius abominabat peccata hominum. et
iniquorum cohabitationem. seu fami-
licitatem. non quod de se presumptuose confi-
dent euitabat. **C**ontrariis moribus bo-
nos colloca preterea. **D**ominus discipulis prece-
pit. et intrarent ciuitatem querebant
sibi dignum esset. et ea. in cuius hospitio
honesti. et securi manerent. **U**nde ac-
cidit aliquando quod causa uisitandi ali-
quos sibi familiares. et maneret apud
oeginet iussit ad villenbruch. et in reditu
suo per medium uiuelle transiit. rediit
post hec ad memoriam peccata. et abomi-
nationes que in uilla illa frequenter faciunt
seculares. tantaque indignatione. et abo-
minatione conceptum in corde quod pro dolo-
re cepit clamare. **U**nde et cultelle
ab ancilla sua. cum esset uilla illa. uo-
lebat accipere a pedibus suis reserare. eo
quod per loca transierat. in quibus eratorem
suum miseris hominibus totum uicium peruerat.
tot flagitium et calpant. **C**umque non solum
in mente. sed quod mirabili. et sensibilibus do-
leret in pedibus. quibus loca perdicta cal-
cauat. uix tandem et multo tempore
ad terram collisissimam potuit descendere. **D**iu-
nit autem scriptis. prudentis discretaque.
mulier sufficienter iustrata erat.
Hanc frequenter diuinos sermones audie-
bat. uerba sancte scripture seruauit. et
conferens in corde suo. ecclesie et sancte fre-
quentius litteras. sancte pectori manda-
ta condebat sagaciter. **Q**uia quoniam intellectus
bonis omnibus facientibus eum. quod deuote

audiebat. deuoto ope complere satagebat;
Vbi cū in infirma egritudine. iā fere penit
morte ureina deficeret. & aliq̄s ad ip̄m i
ecclā sermonē faceret. tunc spū ei ad ubū
di reuulſcente. aures iūta morte erigebat.
cor p̄parabat. circūſtantib; etiā de sermōe
aliqua ūba referebat. Ideo autē p̄dicato
res & fideles animarū pastores diligebat.
q̄d pedes eorū post p̄dicatōis laborem intra
affectione conſtrungens. & ip̄ſi iūcti uel
diu oſculari appetebat. uel p̄ amicitie
cū se ſubtrahent clamabat. Multis autē
lacrimoſis ſuſpirijs. multis orōnib; & ieu
nijs. a dño iſtantiſſime poſtulando
obtinuit ut m̄tū & officiū p̄dicatōis.
q̄d iſe actualit̄ exerce ſi poterat. i aliq̄
alia p̄ſona dñſ ei recōpenſaret. & q̄d ſi
bi dñſ p̄ magno munde. unū p̄dicatōre
daret. **Q**uod dato licet p̄ eū dñſ tāq̄m per
inſtrumentū ūba p̄dicatōis emitteret. ſcē
mulieris p̄cib; cor p̄parabat. ūtutem
corpiſ in labore conferebat. **V**bū min
ſtrabat. ḡſſuſ dirigebat. grām & fructū
auditorib; meritis ancille ſue p̄bebat.
nā p̄ ip̄ſo ſingulis dieb; dū eſſ; in labore
p̄dicandi dño. & bē ūgini dicendo aue
maria centies ſupplicabat. ſic p̄dicā
te hylario martin⁹ orabat. Suū ū p̄
dicatōre q̄ in morte p̄ſentialit̄ reliq̄t.
dño deuotiſſime cōmendau. Cū enim
dilexiſſ; ſuoſ. i fine dilex̄ eorū. **Q**uadā
enī die cū eſſ; i iuridario q̄dā ap̄d wil
lambro. apparuit ei diabol⁹. quaſi in
ſimilitudine paſtoris. Tunc enī ḡgga
uerat impi⁹ ille multos multos. qui
craftina die debebant gē ad toriamen
tū iuxta uellā q̄ dicit̄ oſſeg. eſ. & illa
nocte habebant hoſpitiā ſua ap̄d in
uellā. Cūq; impi⁹ ille & elatus demō
iactaret ſe eē paſtorē. uel inq̄t illa

paſtor. ſ; magiſt̄ n̄rī q̄ p̄dicant
uerbū dei. & paſcunt fidelit̄ aīas
n̄ras. illi ūe paſtores ſc̄. **E**go inq̄t
ille neq̄m. & ſupb; hoſtis. plures ha
beo greges. & magiſt̄ in obediētes.
q̄ magiſt̄ ūlī. **N**am ego cognoſco
eorū & ip̄i me. & uocē meā audiunt. ad
uoluntatē meā me ſecunt. **T**e illa
ultra ferre ſi potuit. q̄ ille ſibi uſin
paret nom̄ paſtoris. q̄ edoſ ſuoſ p̄ paſ
cua uanitat̄. ducit ad paſcua ḡne
dāpnatōis. ū moſ miſerabilit̄ depaſ
cet eorū. ſ; gement̄ & miſeris cōpatiet̄.
relieto demone. ad ecclā oſugit. **E**t
magne tēpore p̄ dū paſtorē illum
peſſimū ad memoriā reducebat.
abſtinē ſe alaāmiſ ū ualebat. **U**ict
autē unctiōe ſp̄s ſc̄i & diuiniſ reue
lationib; docet̄ int̄. & testimoniū
tñ ſc̄pturaz. q̄ ſpū ſc̄o penit̄ con
cordabat. libent̄ audiebat exteri⁹.
Nam dñſ q̄ uſ diſcipuloſ int̄. illu
minant ſiue uoce poſſ; inſtruere.
exteri⁹ tñ uocis officio docent̄ ſc̄ptu
raſ & eiſ exponebat. **Q**uib; ip̄e dixit.
Nam mūd̄ iſt̄. p̄p̄ ſermōnē q̄ locu
tuſ ſū uobis. **I**p̄ſa ḡ de die in diē
diuine ſc̄pt̄e ſermōib; amplius
lauabat̄ ad mūdiciā. edificabat̄
ad mox exornationē. illuīabat̄ ad
fidem. ſi tñ fidel̄ in ea p̄p̄e dici uale
bat. q̄ dño reuelante inuiſibilia
q̄ inuiſibilia & fide oſculata p̄cipiebat.
Aliqui enī cū eſſ; in q̄dā uillula q̄
dicit̄ int̄e iuxta inuellā. & p̄ſente
ip̄ſa puer q̄dā ad oſtū ecclie cate
xizaret̄. uidit̄ i mūdū ſp̄m a par
uulo cū magna confuſione rece
dente. Cūq; ip̄ſa puerū de ſacro
fonte leuaret̄. ap̄t̄ ſc̄i oculi ei⁹ ſ

uiditq; spm scm i aiam pueruli
descendente. scōz q; angloz circa
renatū infantem multitudinem.
freqnt aut dū sacerdos leuaret hostiā.
int' man' sacerdos uidebat pueri
pulchri speciem. ⁊ celestiu spūū
cū lūe n modico exercitū descenden-
tem. Qñ ū post confectionē sacmēti.
sacerdos hoc recipet. ipa uidebat in
spū dñm in aia sacerdotis remanen-
tem. ⁊ eū mirabili claritate illus-
trante. ul' si indigne sumeret. uy-
debat qd dño cū indignatōe rece-
dente. aia miseri uatua ⁊ tenebrosa
remaneret. Licet aut in ecclia p'sent
n' est; s; in cella sua optat ex more
oculis uelo candido oraret. cū
xpc in platione ūboz sacroz i alta-
ri descendebat. tē ipsa mirabilē i-
mutata. aduentū ei' sentiebat. Qñ
ū unctionis extreme ipa p'sente i
firmi suscipient. ipa cū scōz mul-
titudine xpm p'sentē sentiebat. q
infirmū misericordit' roborabat.
demonēs expellebat. aiam purga-
bat. ⁊ se qñ in lūe per totū corp'
infirmi dū diuisa ei' mēbra ungen-
tur. tū fundebat. **De spū fortitudinis.**
Et qm parū pdest p spm . **v. cap.**
timoris mala uitare. ⁊ p spm pietatis
bona agē. ⁊ p spm scie in oib; discre-
tionē h're. n p fortitudinē malis im-
petib; resistam? bona nra p pāna
conseruem? p ostentā usq; in finē
p'seuerem? p longanimitatē uite et-
ne p'mū expectem? pat' ei' aptis
thesauris suis quarto lapide p'cio-
so. scil' spū fortitudinis filiā suā eror-
nauit. ⁊ cont' oīa adūsa p'muniuit.
ut nec adūsitatis ipulsiu ^{fian} fatigare

tur. n p'spiritalis blandimēto eleuare
t. ut contumelias cū tranquillitate susti-
nēt. ut nulli malū p malo reddet. s;
benedictionē maledictōi. benignitatē
impietati opponet. bonū p malo red-
debat. calūpniantib; n respondebat.
p p'secutorib; orabat. p constantiam
mīis in pposito p'seuerant. p firmitatē
animi equanimit' pōtant. p magni-
tudinē difficilia sponte aggredien-
p fecitātē iminentes incommōditates
n formidant. p fiduciā. etā spem hūf
ppositū ad finē bonū pducendi. per
magnificentia scī ⁊ p'clari ppositū. dat
consumationē. s; solū aut in p'secu-
tionib; seu flagellis pānam habebat.
s; i triblonib; gaudebat. disciplina
dñi ē magno desidio apphēdebat. dñi
cū in ultima ei' infirmitate iā fere p
dies. xl. gūit laborass; ⁊ quērem' ab
ea utrū ei infirmitatis dolor i tediū
aliquo m ueniret. imo inq't illa uel-
lem si placet dō. qd q'diagena ista de
nouo inciper. ⁊ qd mirabil' ē sub-
iunxit. quod nq infirmū uidiss; qñ
eius qñtacūq; ess; infirmitatē deside-
rass;. **De uob q in angaria crucē dñi**
fertis. q dñi disciplinā abicitis. quī
ūgā dñi ferientis dū cont' flagellū
murmuratis tāqm canis insanuens
mordetis. q dolore corpis. cordis im-
patientis dolore duplicatis. **Hec aut**
preciosa ē gēma. disciplinay cordis
exultatōe quasi isensibilis affligeba-
tur. dulcit' corq'bat. **In**terior enī sua
uitas dolore extius pungebat. ⁊ pō-
dus infirmitatis alleuando. demul-
cebat. Aliqm aut ē p dolore palis cla-
mare ⁊ pectus suū tōnde cogēt. qdā
eius familiaris ei cōpaciens in loco

q̄dā latebat. ⁊ p̄ ipsa dño supplicabat.
Tē illa p̄s deuoti hōis oīb; infirmī
tate suā ī aliq̄ minū seruient. *Vade*
inq̄ ancille sue ⁊ dic hōi illi ut cesset
orare p̄ me. nā oīonū ei' medicina.
discipline mee dū meli' habeo in cōro
detm̄tū. Cū aut aliq̄n ueraret aliq̄
guamine. q̄dā ex amicis suis occulte tā
tū in corde dolebat de ei' uexatione. Tūc
illa secreta cordis illi dño reuelante cog
noscent. misit ancillā suā ad illū dicens
Die illi. ne ampli' doleat p̄ me. sius enī
guam. agguat cordis mei dolorem.
Non solū enī possū sustinē q̄d doleat
p̄ me. Plus ⁊ grauabat alioz dolorib;
q̄m suis infirmitatib;. Non solū autē
p̄ sp̄m fortitudis habebat potentia
resistendi aduersis. s; ⁊ ab oīb; carnali
b' illeceb' abstinenti. Adeo enī corpus
castigauit ⁊ ī seruitute redeget. q̄d
ad nutū suū corp' sp̄s obediēbat. in
nullo q̄t dicens. nulla simulatōe se ex
cusant. n̄ q̄t dñm imitabat. s; dñi
sui fortitudinē imitando. n̄q̄ ignauia
torpebat. n̄q̄m ⁊ raro labore deficie
bat. Adeo autē corp' suū iuuentia illa
sympanistria q̄i int' duo cēt ligna ex
tendendo deficebat q̄d n̄q̄ p̄ plures
annos p̄mos ⁊ libidinis motus cont'
se insurge senserat. Ex q̄ tantā fiducia
⁊ int' homines hōies habebat. q̄d os
sibi simile ex abundantia innocentie
⁊ pura simplicitate estimabat. Vñ cū
quidā ei' familiaris amicus ex nimio spi
ritualis affectōis excessu manū eius
aliq̄n stringet. licet casto aīo nichil
turpe cogitaret. sensit tñ tāq̄ homo
ex illa nimia uicinitate p̄mos motus
insurge. Cūq; illa p̄sus hoc ignoraret.
audiuit uocē ab excelso. scilicet. nolū me
tangē. nec tñ intellexit. q̄d significa

ret. Is enī mital. ⁊ nris infirmitatib;
cōpatient noluī illū corā scā mu
liere uicundia ofunde. volebat tñ
tāq̄m zelotes amice sue castitate
custodire. ⁊ illū p̄ iminentia p̄cla
castigare. Vñ cū illa diceret ei. Audiui
nē quandā uocē. s; q̄d significet p̄s
ignoro. scil. nolū me tangē. ille quid
hoc est; intelligens. ⁊ sibi de cetero
diligenti' cauit. ⁊ dño q̄ ei' infirmī
tatem detegē noluī. grās agens. re

De sp̄u consiliy. vi. cessit.
Per sp̄m autē consiliy. nich' p̄cipi
tancer. nich' iordinate agens. oīa
diligent' prouide. ⁊ cū deliberatione
faciens. in oīb; agendis ul' omittē
dis exptabat eū qui saluā facit aīa
ei' a pusillanimitate sp̄s. nich' p̄ pusil
lanimitate omittens. nich' tñ tepes
tuose. nich' inconsiderate ul' īpetuosa
mte pagens. In oīb; uis suis palpe
bre p̄cedebant ḡllus suos. oīa cōsilio
faciens. ne p̄ factū ul' ī modico perire
teret. Qd ⁊ tñ ḡuitate. sine ofiliy
mactate face poss; cui' mte reple
uerat. cui' animū inhabitabat qui
ait de se ip̄o. Ego sapia ī consiliis
habito. ⁊ eruditus int' lū cogitōib;. *L*
icet autē familiari sp̄s scī consilio
interi' uicet. licet diuini sc̄ptis
sufficient' instruet. p̄ nimia tam
hūilitatis abundantia ne sapiens
in oculis suis uidet. alioz consiliis
p̄p̄e uoluntatē abrenūciando. se ipsā
libert' ⁊ deuote subiect' n̄ dedigna
bat. Multi enī de familiarib; amy
eis ei' qui diuinā eius prudentiam
freq̄nt' expt'erant. sine ei' consilio
nichil magnū face audebant. Qd
enī humana rōne scire n̄ poterat.
p̄missa oīone diuinit' inspirata

annc

sciebat. **S**ed cum quidam ei mediocritate
sua contentus tanto securus. quanto ab
oculis huius abstinetur. et a pompa
seculi remotus domino in humilitate ser
uaretur. a quodam nobili requireret ut ma
gister ei esset. qui ei equum et uestes et alia
multa terna copiose prouideret. mul
ter sanctum consuluit. quid agendum
sibi esset. Illa uero nichil unquam de se
sumebat. oratione premissa. postquam
ab archangelis diuinorum consiliorum
thalamis reuersa est. respondit. Vi
di uos in hoc facto ingratum equum
preparari. qui usus infernum huius
nuebat. demonum exercitus applau
debat. Maneatis ergo secundum consilium
meum in uocatione qua uocatus estis
a domino. ne per ambitionem. et seculi pompam
detis occasionem dyabolo. Alius uero inter
amicos suos tanto sibi carior quanto
humilior. cum habet prebendam unam
sibi mediocriter sufficientem. multis deuoc
tione percipit aliam. que et dignitate
maior. et redditibus erat abundantior.
Cumque ille per ut deuotus satis et timoratus
erat. christi ancillam consulere. utrum dominum
in hoc facto offendisset. illa more suo
modice respondendi querens indu
cias. tandem diuinitus inspirata et
diuinis reuelationibus absque ullo du
bitationis serupulo certificata. uidebam
inquit hominem uestibus albis indutum.
et sanctis ad esum expeditum. nigro pal
lio superindutus. et sarcina inutili
onari. Cum hec et huiusmodi similia alia
dixisset. ille qui iam in se a domino
preuenerat id quod illa diuinitus pre
ferbat. prima sibi sufficientem retribu
it. et aliam sine mora uel locum al
terius ambiciose occuparet un
prudens et dominum timentis. et salubri

consilio acquiescens resignauit. **E**rgo
uolente in his quod dignitate dignitatem
adiungitis. et prebendam prebende co
pulat. Non enim meum quod retuli. sed christi re
uelantis. Parete ancille. et nolite
dehere innocentia. In quo enim uos lesit.
si amico suo salubriter consuluit. si
ueritatem quam a domino audiuit retulit.
Sed uos forte dum sepius gratiam reuolu
tis. uel libellum istum nunquam inspicietis.
uel ancille et uisionem phantasmatum
seu sopnia ridendo more uero repu
tabitis. Nam pharisei dum de au
aricia disputaret. et diuites regni celorum
nequaquam interire posse dicebant. non solum deri
debant. sed etiam infanum iudicabant.
Ut autem sine personarum acceptione mag
nalia sancte mulieris referam. in quo non parca
sed infelicitatis mee referam historiam.
Dum uerbum dei licet indignum laicis simpli
cibus predicare inciperet. necdum exercitum
seu consuetudinem faciendi sermonem
ad populum habere. semper in metuens
ne forte sermone imperfecto deficerem.
multa mihi undecumque colligebam. Multas
uero congregatis. quicquid inter me habebam in
mediu preferre uolebam. Totum enim spiritum
suum prefert stultus. sapiens uero reser
uat in posterum. Cumque tanta prodigali
tate meipsum confunderem. ad me post
sermonem reuertens. qui quidam multis rebus
eo quod inordinate et incompotite multa
mihi dixisse uidebar. incurrere. Cumque
huiusmodi cuncta aliquando ancilla me
depressum conspiceret. ego per uerecundiam
causa ei reuelare recusabam. Quod
infirmabili erat. cum aliquis tamquam bene
et subtiliter dixissem me libenter aus
cultata. et sicut moyses post sermonem
commendaret. in hoc aliquando consola
tione recipere. frustesco corrupti

nem meā publicare. s; laudes scē mulie-
ris n̄ ausus sū abscondere. Q̄ cū aliqn̄
p̄dicte t̄sticie nubilo me confusū. et
tanqm̄ confusibile opariū ad se uoca-
ret. triplex ualu' tēptationū. q̄b; i ab-
scognito sauciāt' erā in mirabiliter
apuit. vidi inq̄t similitudinē q̄i
hominis nubilosū supfluitate capil-
loz cooptū. Quedā aut' mētr sub-
ornata quib; dā q̄i radys splendi-
da eū blande intueno circuibat.
facto aut' plures t̄culo. unū de ra-
dys suis uersus eū p̄ciens. partem
tenebrayz effugabat. ad hanc ei' pa-
rabolā. me t̄plici morbo laborantē
stati t̄ssime deph̄ndi. Capillata et
supfluitas in t̄sticia genabat. Q̄et̄
ū subornata idē elatio. radys adula-
tionis. miserabile in solatiū confere-
bat. Q̄b; te laudib; o scā mulier re-
ferā. nescio. q̄ secretorū dī conficia. ho-
minū cogitationes n̄ frustra t̄ dñs a-
periebat. s; oronib; tuis itatē me-
dendi languorib; conferebat. Cū aū
familiaris eēt cui dā bone n̄ scē iuuen-
cule helwidis noīe. q̄ erat inclusa ap̄
willenbruc. qm̄ valde diligebat. n̄ ue-
lut mat' filiā in dño uidebat. fere p̄
annos duodeci. cū illa iuueclā aliq̄ gra-
uamine tēptaret. ip̄a tēptatōes n̄ co-
gitatōes cordis ei' et dē iuuenile amurā-
ti qm̄ m̄re ei' cognoscer ap̄iebat. n̄ q̄t
imminentē tēptōes eā p̄us longe quā
accidissent p̄muniebat. Cū ā inclusa
illa ex magist' widonis p̄sentia q̄ tē
i ecclā de willenbruc capellari' erat
maximā habet q̄solationē. qm̄ que
subito accidit. maiorē p̄tationem
inducit. p̄dixit ei p̄ dimidiū annū
ante q̄ magist' ille cū fr̄e suo iohāne
a willenbruc debet recedere multis ex

hortatōib; p̄monendo ut i pace su-
stinet eoz absentia. quoz ualde
diligebat p̄sentia. De q̄dā n̄ reli-
giōsa muliere noīe betzelle. q̄ diu
ancille. et fidelit' ministrabat. ex
cui' p̄sentia p̄dicta inclusa mag-
nū solatiū habebat. longe ante
p̄dixit q̄d ab eius ministerio re-
cessura ess; n̄ q̄d in p̄tatione q̄d
dñs p̄uiderat sustineret. Aliq̄ndo
aut' q̄dā magist' cū ess; in francia
ad locū de oegenes uenire p̄posuit.
Cūq; uir' ex fr̄ib; eiusdē dom' ut ma-
gistrū illū adduceret usq; parisiū
ire p̄ponet. sustinere inq̄t illa. n̄
uolite festinare. nā uir' quē magist'
mittit ad uos iam ē in itinē. Ita
consilio ei' frat' ille remansit. et
nūciū illū q̄ uenturū p̄phetico
spū p̄dixit. ap̄d oegenes donū uenire
expectauit. Cū aut' p̄dict' ma-
gist' ut lumina ap̄loz uisicaret.
romā peregre profectus fuiss; fa-
ma indacit' nunciante. crediderūt
amici ei' q̄d mortuus ess; n̄ dolue-
runt. Cūq; missā p̄ eo quidā cele-
brare uellent. ū mortuus ē aut il-
la. s; uiuit. n̄ tali die uiu' n̄ san'
ut reuererēt. a roma recessit. Om̄ib;
aut' admirantib; n̄ missayz suffragia
differentib; sicut illa n̄ciauit. sic re-
euentus p̄bauit. *De spū intellectus. vii.*

His q̄ ornata morib; filia iertm.
his p̄dictis scī sp̄s donū tāq̄ lu-
minarib; illustrata corde purifi-
cato p̄ spm̄ intellect' in celestibus
conuersabat. Adeo enī suspendiū
elegat aīa ei' q̄d plerūq; dū uola-
ret sublim' p̄ diem integrū. q̄nq;
i p̄ plures reuerbatil' radys cordis
ad inferiora. solem iusticie uelut

aq̃la intuebat. cui solis radij. ab
oī sensibiliū humore deficcata. ab
oī corpaliū ymaginū nube p̃ga
ta. absq; oī phantasia seu ymagi
natione formal simplicet. r̃ diu
nas q̃i in puro speculo suscepiebat
in aīa. **R**elegatis enī a se formis
sensibilibz. unifor̃es. r̃ inuariabi
les sup̃celestiū species. q̃nto sūme
simplici r̃ inuariabili maiestati ac
cedebat. tanto in ei animo puri resulta
bat. Cūq; subtilis et attenuat sp̃s eius
incendio puri amoris concrematū.
tāq̃m uigula sumy exaromatibus.
sup̃celestia penetret. q̃i p̃ q̃sdam
gradū in regione p̃ambulans. p̃ u
cos r̃ plateas quēbat q̃ diligebat.
nē scāz uiginiū hylis delectata. nē
scōz mīr̃m rosā odoriferis recreata.
aliquā a scōz ap̃loz senatu uerā
bilit̃ recepta. q̃nq; cetibz angeloz
sociata. cū p̃ oī gradū ascendit.
cū oīa paradisi loca. animo letanti p̃
ambulass; inueniebat tandē quod
ardent ei aīa desiderabat. Ibi demū
p̃fecte q̃escebat. ibi inobilit̃ fixa
p̃manebat. oīūq; postioz obli
ta. n̄ iā p̃ amicos q̃ntūcūq; caris po
tuit orare. n̄ i de sc̃is angelis cogi
tare. oīis scōs q̃i post se relinq̃ndo.
(soli) illi adhebat. quē ardēt siciebat. Cū
aut librū uite uicini inspicet. mul
ta p̃ sp̃m intellectū in eo p̃cipiebat. q̃
tandem ad se reuēsa p̃phetico sp̃u p̃re
nūtiabat. Vñ t̃b; annis an q̃m hoīes
signarent. cont̃ hereticos p̃uinciales.
dixit. q̃d uidet crucē sup̃ hominū
multitudinē de celo copiose descen
dentes. Nulla t̃n adhuc in partibus
nr̃is fiebat mentio de illis hereticis.
Et t̃n frequē in sp̃u q̃i conquerendo

dñs dixat. q̃d trā illā fere totā amuse
rat. r̃ q̃d de partibz illis q̃i exul elect⁹
erat. **Q**uā aut sc̃i x̃ m̃res qui zelo eccl̃ie
a longinquis partibz. ut xpi dedecus
uindicarent deueniant ad locū q̃ dicit̃
mons gaudiū. ibidē ab inimicis eccl̃ie x̃
int̃fecti s̃t. ipsa licet p̃ tanta trāz
spacia remota ess; uidit scōs angelo
gratulant̃es. r̃ int̃fectoz aīas absq;
aliq̃ purgatorio ad sup̃na gaudia
deferentes. Vñ tandē hui⁹ p̃gnationis
concepti ardorem. q̃d uix retinē pos
set si s̃n p̃ximoz scandalo aliquo m̃
p̃gē ualēret. Cūq; q̃i ridendo ab ea
querem⁹ quid illic si pueniss; facer̃.
et saltē aiebat illa. dñm meū honora
rem. illic nom̃ ei⁹ confitendo. ubi to
tiens impy abnegauerūt eū blas
phemando. Cum autē q̃dam familiaris nost̃.
amic⁹ domi nr̃e apud oegnes cruce signat⁹
moreret. uidit illa demonū multitudinē
q̃i rugientū p̃paratoz ad eccl̃iā. Cūq; illa de
mones increparet. r̃ ut recederent xpi mi
nistros. qui crucis uexillo munit⁹ erat p̃ci
pet. illi multa ei c̃mina maliciose p̃ponebat.
q̃d in ueritate n̄ p̃cessiss; ei obiciebant.
Cūq; illa p̃ infirmo dño supplicaret. uidit
q̃ndā crucē lucidā sup̃ ipsū descendentem.
eūq; undiq; p̃egentē. q̃ licet hō ille mor
te p̃uenit. p̃gnationē suā n̄ p̃fecisset.
magna pars purgatorij eo quod uolū
tate haberet n̄ stetit p̃ eū eidē cruce
signato dimissa ē. sic scē mulieri dñs
reuelauit. Q̃dā autē amicus nr̃ nobili
gñe. s; nobilior fide deo deuote ser
uiens. r̃ oīa p̃ xpo q̃ntū in se erat re
linq̃s. uxore q̃ndā sc̃larē ualde. et
p̃posito suo contradicentē habebat. Cū
q; ille ualde timet. ne mala uxor eū
a domo sua eider̃. tria enī s̃t ut ait
salomon q̃ hoīnē a domo sua eiciunt.

91
fuit. stulticiū. et litigiosa uel mala uxor.
scā mulier compaciens iuueni. multas p
uore ei orationes dñō obtulit. et mobilem
illū uirū blande consolando. p̄dixit qđ ux
or ei ad dñm in p̄ximo conuerteret. Qđ et fa
ctū cognouim. et dñō grāy actiones retuli
m. Nam et ipsa p̄fecte mundi uanitatē despi
ciens. sic p̄us pio mariti p̄posito contraria
fuit. sic postmodū p̄monebat. et qđ p̄ceden
do t̄hebat. quē p̄us impediendo ret̄hebat.
Qdam die dñi canonic⁹ qđā ecclie scē gertru
dis in niuella. extrema laboraret egritudine.
uolebant fr̄es de oegnes obit⁹ ei diem aliqua
iusta cā scire. Cūq; cuiusdam laico de niuella q
tē erat apud oegnes dicēte. ut recederet. et qñdo
moreret canonic⁹. eis nūciaret. si uis inq̄t scā
mulier oportune qđ ē inuictū ē nūciare. ope
ret te mane it̄ arripe. Cūq; ille crastina die ni
uellā ingrediet. iam p̄ defuncto cāpane pulsa
bant. In nocte it̄q; fr̄is qđ ē ante caput ieiunij
qñ solent homines sc̄lares comestationib; ua
care. uidit aliq̄s demones a qđam muliere reli
giōsa. t̄stet et confusos reitentes. qđ qđē t̄p̄ratio
nib; ḡuit. impugnauerāt. s; dñō succērente
nich p̄ualuerāt. Cū aut post h̄ a muliere que
reret qñ ei fuisset. ego inq̄t illa. uehementer
fui ḡuata. s; illa hora fui p̄ dei grām libata.
Et cognouit uidat demones confusos recessisse
illo t̄pe. Qđā sc̄dos aliqñ p̄sente eamissam
celebrabat. Et qđ p̄ sc̄dote frequē orabat. et
p̄posuit ille cū n̄ haberet maius aliqđ qđ ei t̄bu
eret. ne inq̄rat uidet. qđ p̄ illa missam illā cele
braret. Cūq; sc̄dos missā finisset. ait illa sc̄do
ti. Missa ista mea fuit. Hodie enī p̄ me filium
pat̄ obtulisti. Cūq; ille miraret. et q̄reret qñ
hoc cognouisset. nā solus d̄s nouit cogitationes
hominū. ego inq̄t illa. uidi colūbam pulchri
mā sup̄ caput ur̄m in altari descēdit. qđ qđ uoli
tando alas suas ad me extendebat. et cognoui ī
spū qđ sp̄s sc̄s missā illā ad me t̄nserebat. Qñdo
aut sc̄dotes missas digne et deuote celebrarent.

uidebat sc̄os anglōs gaudentes. et sacerdotib;
cū magna hylaritate coopantes. et os dē sac
dotes uultu benigno it̄uebant. et deuotissime
uenabant. Ite sacerdotib; miseris. uide p̄dito
ris focis. qđ xpm̄ icm̄. qñtū in se ē crucifigē.
et sanguinem testamenti pollutū ducūt. qđ ma
nib; pollutis. oculis ipudicis. ore ueneno. cor
de ipuro. dñi ad reuendū sacramentū irreuēnt
accedit. sc̄os anglōs assistentes offendit. et de sa
lutarī medicina. mortē sibi misābili acq̄r.
Aliqñ cū qđā amīc⁹ sibi km̄. pariss⁹ in sc̄do
tē ordinaret. ip̄a corpe absens. s; spū p̄sens. qđ
admodū ordinaret. et qñ ēet ei dñi in sc̄dote
ungēt. et ordinationis locū. et sc̄dotis habitū.
et ordinātū animū. om̄ia uidit. et ammiranti
sc̄dote. sic uidat retulit. Cūq; ei lucas qđā
pariss⁹ mitteret. int̄ alia. qđā sc̄psit qđ sc̄dos alle
don cōpleta ēnt. itell̄ nequit. Hec sc̄. uel filia.
Arbor noua floruit. cui p̄mos fruct⁹ in dñs
destinauit. Cū aut sc̄dos p̄mā missā suā
in francia celebrare disposuisset. accidit sicut
dñō placuit. qđ apud oegnes p̄sente scā mu
liere p̄mo celebrauit. **Despū sapie. viii.**

Quā aut op̄ suū prudens artifex. templū
suū sc̄dos summi. filiā suā rer̄ excels⁹.
ad p̄fectionis cumulū p̄ducit. septimo septi
formis sp̄e dono. qđ ad cōdimentū alioy. eam
boneste decorauit. et excellent⁹ ornauit. sc̄
spū sapie. qđ p̄mū ē dignitate. ultimū ū con
sumatione. Hui⁹ sapie sapore gustauit. et
uidit qñ suauis ē dñs. cū sic adipe et pingdme
replet⁹ aīa ei. et cū ad mensā dñi cū ioseph
iebraret et midue. delicis affluens. in ira sup
dulcē suū. cū de sponsi labiis mel et lac sugēt.
et in orto uoluptatis manna absconditū mandu
caret. Hui⁹ melliflūo sapie dono. cor ei medl
lit afficiebat. ūba dulcorabant. om̄ia ei op̄a
suauitate spūal⁹ unctionis ipingebant. **Oris**
corde. suauis ope. eba karitate. adeo aut eba
et a sensibilib; absc̄ta. qđ aliqñ cū ad nonā seu
ad uesp̄as pulsarem. qđ euigilans q̄reret. uti

Adhuc p̄ma ēēt. Aliqñ cū in lēo suo p̄ t̄es di
et iacuisse: et cū sponso suo suauit̄ q̄euss̄.
p̄re nimie iocunditatis dulcedine dies illi
adeo furtiue labeant̄. qd̄ uir p̄ unū mōm̄
tū iacuisse sibi uidebat̄. Mirabili aut̄ affe
ctionū uarietate dñm aliqñ esuriebat. q̄m̄
ū eū sinebat. Et q̄m̄ sepius ē. q̄ edūt me. ad
huc esuriens. esuriebat. et q̄ bib̄ me. adh̄ si
ent. q̄nto pl̄ dñm sinebat tanto magis de
sideriū crescebat. an̄rieat̄. clamabat. ut re
maneret supplicabat. et ne receder̄ q̄ mē bra
chia amplexando stringebat. ut se ampli⁹ ei
ostender̄ cū lacrimis obsec̄bat. Aliqñ ū p̄ t̄ di
et ul̄ pl̄s ut sibi uidebat̄. eundē q̄ paruulū
mē uba cōmorantē stringebat. et fest̄ ne uider̄
ab aliis occebat. aliqñ cū eo cāq̄. cū puo. of
clando ludebat. Aliqñ cāq̄. agnū mansuetū
iurta gmiū. q̄m̄ q̄ colūba. ad solatiū filie
sue p̄ ūginis fili se ostendebat. Qñ q̄ am
et stellā lucidā hñs in fronte. cēuient eccl̄ia
fideles suos ut ei uidebat̄. uisitabat. Sic enī
dubitātibz discipulis sub sp̄e pegni dñm se oste
dit. sic cū bñ thomā mittet ad indos. forma
m̄catoris accepit. sic amicis suis ad solatiū
sub amabili sp̄e se dignat̄ ostende. teste bō
ieronimo. scā paula cū ueniss̄. bechleem. au
dit eū ut paruulū iacentē i p̄sepio. In dñm
aut̄ dñm sollempnitatibz q̄ cōfigatū sollempni
ti sue. se ei ostendebat. ut i natiuitate q̄ puer
uba mat̄ ūginis lactens. ul̄ i cunablis ua
giens. et t̄ ad eū q̄ ad puerū afficiebat̄. sed
uarias ostensiones uarias hñs affectos. et in
singlis ānis renouabant ei festiuitates. In
festo p̄ficatōis uidebat bñm ūginē filiū suū
i tēplo offēntē. et symeonē cū mē ulnas reci
piētē. et i hac uisione n̄ min⁹ exultabat p̄
gaudio. q̄ si p̄sens fuiss̄. cū accedit i tēplo.
In hac aut̄ festiuitate aliqñ cū cereus ei di
u ertinet̄ fuiss̄. i p̄cessionē. subito lūm̄ cla
rissimū. nullo n̄ dō accedente recepit. In p̄
sione aut̄ aliqñ dñm i cruce apparebat. h̄m̄o.

q̄ uir sustinē potat. Cūq̄ appropinq̄ret aliq̄ mag
na sollempnitat. q̄m̄ octo diebz gaudiū an̄ fete
bat. et ita sed toti ām̄ cū uariis modis mutaba
t̄. et mirabil̄ afficiebat̄. Qñ aut̄ alicui sc̄i dies
fest̄ imminēbat. sc̄i ille festū suū ei nūciabat.
i die suo ad eā ueniens. et cū sociorū celestiu mltitu
dine eā uisitabat. ita qd̄ sc̄o illo p̄ totū diē sp̄e ei
cū gaudio q̄esceat. Et familiari aut̄ et frequē sc̄orū
collocutōe. sic aliq̄s unū de uicinis suis ab alio sc̄o
distingue. ita unū anglm̄ ul̄ sc̄m̄ ab alio distin
guebat. Qñ. et sc̄i aliq̄s in partibz istis. p̄s̄ igno
r̄ festū suū qd̄ i remotis partibz fiebat. ut i ei sol
lempnitate gaudet ei nūciabat. Nullo et nūciante di
stinguebat. cordis. dies festos. a n̄ festis. eo qd̄ dñs
sc̄iebat ei dies sollempnes. q̄. simplices. Celebrabat enī
festos dies i aīo sepios. et imp̄ssos i corde suo cāq̄.
i mart̄yologio. Qñ cū ēēt aliqñ i eccl̄ia sc̄i ḡ
dis i uillula q̄ dicit̄ lenlos. et qd̄da festū sc̄i v̄
ginis ḡrudis i ciuitate ēē debet. et sacerdos eide
uillie festū uid̄ n̄ aduēct̄. ip̄a i aīo suo sc̄iens sol
lempnitatē imminē. n̄ se iā potat cōtinē. Cūq̄ sac
dos n̄ cōpareret. ul̄ ali⁹ q̄ cāpanas sic n̄ solet i festis.
sc̄orū uesp̄is p̄cedentibz pulsaret. ip̄a de loco suo
surrexit. et cāpanas. p̄ut potuit pulsare cepit.
Q̄ audito sacerdos. ammirans et ad eccl̄ia c̄rens. cur
inq̄t cāq̄. sic festū pulsatis. cū n̄ hām̄ i cōsuetudi
ne n̄ sit festū. hac hora pulsare. Tūc illa uēcūda
et pauida. ignoscite inq̄t m̄ dñe. magnū enī festū
si nescio cui. ē in hac nocte. Iā enī hāc eccl̄iam gau
dio sc̄io ēē repleta. Tūc sacerdos ap̄to ualendario re
pit qd̄ die c̄tima debet ēē festū sc̄i ḡrudis. Tot
aut̄ et tātas hēbat a dñō cōsolatōes. q̄. licet nullis
erioribz. sic n̄ solet. q̄m̄ ad rēlatōem n̄enta sc̄i sp̄
i uno loco absq̄ ali⁹ cōsortio. s̄m̄ accidia sede possi.
Aliqñ aut̄ dñm ēēt i cellula sua. audiret noctē dñi
simā dñm dñtis. Vt ē filia mā dilectā. i q̄ plimū
delector. Qñ aut̄ ex̄ se rapiebat̄. uidebat ei q̄ ca
pit suū tenet sup̄ gemma. et gl̄ificata. Aliqñ nū
ciante aliq̄ agl̄orū. salutabat̄. ab aliq̄ sup̄noy sc̄orū.
Cū oraret. an̄ altare sc̄i n̄ycholai aliqñ. uidebat̄
ei qd̄ de reliq̄is ei lac fluēt. Q̄ uidebat et ab im̄agie

ecclixi aliqui q̄sda radios exeūtes et
ad eā p̄tingentes. ⁊ q̄i usq; ad cor ei
penetrantes. in q̄b; oib; ualde delecta
bat. ⁊ miro in sp̄e ei in talib; confor
tabat. Apparuit ei aliqui beat⁹ bernar
d⁹ cūcienſis ordinis pat⁹ ⁊ lucina. q̄i
alatus. ⁊ alas suas circa eā expande
bat. Cūq; diu cū ea ī cancello ecclie
sediss; ⁊ ip̄a cui modi eēnt hec ale
queret. respondit. q̄d ip̄e uelut aqla
sublimi uolatu. subtilia ⁊ sublimia
diuine sc̄p̄tē attingat. ⁊ multa de ar
cham⁹ celestib; ei dñs reſerarat. Cū
autē ī magna ip̄a uenatione haberet
⁊ speciali amore diligeret sc̄m iohem
euſglistā. accidit q̄d ſac̄doti cuidā
cū multis lacrimis ⁊ gemitib; ueni
ale modicu⁹ confitēt. Cūq; ſacerdos
ille q̄rēt cur ita lacrimis efflueret. neq̄o
inq̄t lacrimas rep̄mē. Videbat enim
aqla q̄ndā ſup̄ pectus ſuū. que q̄si
in fonte ī ei⁹ pectore tingeat rostrū.
⁊ magnis clamorib; aera replebat.
et intellexit ī sp̄u q̄d lacrimas ei⁹ ⁊ ge
mitū beat⁹ iohes ad dñm deferabat.
Aliqñ uidit quēdā ſac̄dotē cū lacri
mis deuote celebrantē. uisūq; ē ei
q̄d colūba q̄dā ſup̄ humerū ſac̄do
tis deſcenderet. ⁊ q̄d fons clarissimus
de ei⁹ humo ſcatureret. Aliqñ uirginē ſi
liū q̄i puerū. cū maxima claritate
ēca p̄xide in q̄ reponit⁹ corp⁹ ⁊ uide
bat. Cūq; q̄rēm cuiusmodi eſſ; cla
ritas. respondit. q̄d q̄ntū lum̄ ſol⁹
candele lum̄ excedit. tantū lamp⁹
claritas illa ſol⁹ claritate excedebat.
Q̄do autē aliq̄ reliq̄e ad eccliam nr̄am
deſebant. ip̄a in sp̄u reliq̄az p̄ſen
tebat aduentū. ⁊ tota nocte ē ſc̄is
reliq̄is exultabat. xp̄m q; gauden
tem. ⁊ alias reliq̄as q̄i cū exultatōe

⁊ uenatione nouas reliq̄as ſuſci
pientes uidebat. Vtrū autē eēnt
uere reliq̄e. ei⁹ sp̄e mirabiliter p̄ſen
tebat. De modica autē eē que ē in
ecclia de oegines in q̄ de ligno ſc̄e
eccl̄is habet. luminoso ualde q̄i ce
lestis claritatis radiū exire uidebat.
Q̄dā autē familiaris nr̄. ⁊ domus
nr̄e amicus. int̄ alias reliq̄as q̄i habe
bat reperit of̄ cuidā ſc̄i ſine litteris.
cui⁹ autē reliq̄e ^{ſc̄i}ignorabat. Cūq;
ad eā ut cūficaretur attuliſſ; reli
quias. ip̄a in sp̄u uirtutē ⁊ uirtutē
reliq̄az p̄cepit. Cūq; oraret ut d̄s
cui⁹ eēnt ſibi oſtenderet. apparuit
ei q̄dā ſc̄s magni ualde meriti. et
p̄clarus. Interrogauit ſc̄a mulier. Tū q̄s
eſ. Ille ū ſe ū noſc̄auit. ſ; q̄tuor lit
tas an̄ int̄ ei⁹ oculos deſcripſit. Cūq;
illa litteras memoritē recūter. ſ; q̄d
ſignificarent nesciret. uocato quo
dam clerico litteras ei dixit. ſcilicet. a. i.
o. l. ⁊ q̄d ſignificarent q̄ſiuit. Ille ū
collatans ⁊ coniungens. q̄d aīol ſig
nificarent reſpondit. Tūc illa ma
niſeſte cognouit q̄d bi angūſti. q̄
ap̄ p̄uinū in cāpania ī magno
habet honore. eēnt p̄dicte reliq̄e.
Cū autē p̄ deſidio et̄ne fr̄uſionis.
p̄ amore diuine uisionis. p̄ dilati
one optate beatitudinis in hoc exilio
langueret. unicū tñ ⁊ ſumū erat
ei remediū. ⁊ ſinglāre ſolatiū. mā
na panis celeſtis. don⁹ pueniſſ; ad
trā p̄miſſionis. In hoc cordis ei⁹
anxietaſ. ⁊ deſidiū tēp̄abat. in
hoc om̄s dolores mulcebat. et
ſp̄e ei⁹ roborabat. In hoc ſūmo
⁊ p̄cellenti ſac̄m̄to om̄s hui⁹ p̄g
nationis erūpnas patienter ſuſtine
bat. ſc̄s hui⁹ deſerti labores ſupe

rabat. om̃s huius miserie defectus hoc
cubo uegetata paruipendebat. Pa-
nis sc̃s cor illius confirmabat. uinū
sc̃m m̃te ei⁹ letificans debriabat. ⁊
caro sc̃a saginabat. sang̃s uis uisifica-
abluendo purificabat. hoc solo so-
lacio diu carē n̄ potat. Idem erat
ei uiuē ⁊ x̃ corp⁹ sumē. hoc erat ei
mori. qđ ab hoc sacm̃to diuina opor-
tebat abstinendo separi. Nam enī
i hoc seculo p̄ experientia didicāt. qđ
ait dñs in eũglio. Nisi m̃ducaueris
carne filij hoīs ⁊ bibueris ei⁹ sang̃ne.
n̄ habebitis uitā i uobis. Q̄ mandu-
cat carne meā ⁊ bibit meū sang̃-
ne h̄t uitā et̃nā. Non erat ei dur⁹
hic sermo sicut iudeis s; suauis. q̄p-
pe que om̃e delectationē ⁊ om̃e sa-
poris suauitatē in ei⁹ p̄ceptōe. n̄ so-
lū m̃tus in aīo. s; ⁊ in ore ei⁹ melli-
fluo sentiebat. ⁊ plerūq; sub pueri
specie. sub mellis sapore cū aroma-
tū odore. i puro ⁊ exornato cordis
thalamo dñm suū felicit̃ admitte-
bat. Cūq; ampli⁹ sang̃ne uiuificū
sitiendo facē n̄ potat. aliqñ p̄ missa-
rū sollempnia ut salte calicē nudū
sup̄ altare diu poss; īspicē exagebat.

De aduentu ei⁹ apđ o. gñiel. ix.

Sed hui⁹ filie regis p̄ciosa monilia.
huius sponse ⁊ uestim̃ta fraglan-
tia licet n̄ sufficient. tñ p̄ posse
nr̃o depinxim⁹. iam ad uestim̃to-
rū ei⁹ fimbrias. ad beatū uidelicet
eius t̃sticū t̃sticam⁹. ut hostie nr̃e
caudā dño offeram⁹. Cū multo
tēpe apđ iā sepe dictū locū q̄ wil-
bruch n̄cupat se ip̃am dño im-
molass; ex uicinitate p̄xime uil-
le q̄ niuella dicit̃ frequentā hoīū
ad eā ex deuotōe conuentū que

soli deo uacare cupiebat. n̄ iam potat
sustine. Cūq; multoties multisq;
p̄cib; dño supplicass; ut locū p̄posito
suo idoneū. ⁊ p̄sonas q̄ desiderio suo
scdm dñm hūilr̃ condescenderent. an-
cille sue dñs prouideret. ostensū ē ei in
spū locū de oegniel. q̄ n̄q; p̄ri uide-
rat. de q̄ n̄ p̄ nouitate ⁊ paupertate
dom⁹ uix int⁹ hoīes aliq̄ m̃cio tunc
erat. Diu aut̃ secū deliberans. ēmodi
loc⁹ eēt ignorabat. De dñi aut̃ p̄mis-
sione confidens. longe p̄ri q̄ ad locū
ueniret a marito suo iohē. ⁊ fr̃e ei⁹
dem. patre suo spūali. magist̃o guy-
done ut pote filia obedientie licen-
tiā accepit locū illū uisitandi. et
ibidem si placet cōmorandi. Illū
ne g̃starent eā q̄m uiscib; carita-
tis diligebant. defacili concesserunt.
Nā ⁊ dñs ut eidem g̃cedent inspira-
uit. nec ullom̃ putabant qđ in ta-
li loco que n̄qñ cognouit. n̄ aliq̄
cōmorantiū in loco familiaritate
habebat deberet remare. Tunc illa
duce dō ad locū sibi destinatū iter
arripient. cū adhuc aliqñto spacio
remota eēt. beat⁹ n̄colaus eidē loci
patron⁹ cū magna exultatōe ei obui-
am uenit. eāq; usq; ad ecclia suā de-
duxit. Multū aut̃ die illo cū adhuc
i t̃nle eēt. mirata ē. Nā magnā sc̃i
n̄colai sollempnitatē adesse in corde
sentiebat. Non enī ignorabat qđ festū
bi n̄colai añ natale dñi. ⁊ n̄ i maio.
qui t̃c erat. solet celebrari. Et tam̃ q̄
uenit die. fr̃s de oegniel magnū festū
faciebant de ei⁹ t̃stlatōe. Cū aut̃ p̄ri-
mo ad locū illū ueniss; ⁊ miro in et
loci dispositionē. ⁊ fr̃s eius de domus
sic ei dñs p̄ri ostendat agnouit. ⁊ qđ
festū sc̃i n̄colai eēt. p̄cepit. ⁊ qđ i eodē

loco diem extremū claudet. p̄dyat.

Locū enī in ecclia ū defuncta sepul-
chrū habē debet. in postea secreto of-
tendit. qđ rei ext̄ postea p̄bau. Nam
in loco de oegnet licet multū postea re-
duce conarent nature debitū morien-
do soluit. ⁊ ī parte ecclie q̄ in p̄dyat.
licet aliq̄ alit fieri uellent. post obitū
sepulta ē. **de mansione ei apđ oegnet**

⁊ de hīs q̄ acciderūt ei in eodem loco.

Post qm̄ aut de tra sua ⁊ de cogna-
tione sua dño p̄cipiente exiuit.
post qm̄ sub ūbra illi⁹ quē desid̄ aue-
rat tanto suauit̄ q̄nto securi⁹ sedit.
q̄nta illi dñs bona ī loco illo fec. q̄nta
enī copiosi solito scōz angloz gso-
lationib; eam uisitauit. quotiens ē
matre dñi familiares colloquutiones
ī ecclia habuit. quens ip̄e dñs ei p̄sens
alit apparuit. n̄ m̄te ꝓcipe nedū sermo-
ne explicare sufficem. Quanto aut ter-
min⁹ sibi desidat. q̄nto ann⁹ uite ei⁹
tēporalis ultim⁹ magis appropinq̄bat.
tanto habundanti⁹ sup̄eminentis lar-
gitat̄ sue dñs illi thesauros ap̄iebat.
Cū ann⁹ ultim⁹ quē dñs ei p̄miserat im-
minet. quē ⁊ ip̄a p̄ gaudio celare non
potat. nā sex annis añ magist̄ guido
ni de muella eū p̄ncipiat. nobisq;
frequent̄ ⁊ annū ⁊ temp⁹ obit⁹ sui. diē
tam̄ n̄ exp̄m̄do. p̄dyat. Tunc ip̄a iam
ampli⁹ se ḡuie n̄ potat. hanelabat.
susp̄irabat. p̄ desid̄io clamabat qđ
dilatōis īpatient. dū dñm amplexaret.
nolo diē qđ sñ me recedat. n̄ hic am-
plius morari uolo. ire domū desidero.
Et mirū ī modū dū sic ext̄ se rapta
uehementi⁹ desid̄io anxiet̄. ex cordis
plenitudine fere tota dirūpi uide-
bat in corpe. Cūq; ad se reuēret. sup̄
pedes suos longo tēpore post stare n̄

potat. Ex feruore aut sp̄e dū ext̄
se clamant̄ trahet. qđ ignea iuu-
tu uidebat. ⁊ qđ mirabili⁹ est. dū
ēet illo m̄tis excessu. irreuerentis
oculoz radys tota solis mat̄ialis va-
lebat intueri. Tunc ebria tacē n̄ pote-
rat. s; clamabat. dictū ⁊ in a dño.
qđ ego in scā scōz ibo. Qm̄ dulce
uocabulū. Dic m̄ clem̄tia. Qđ ē scā
scōz. Sic enī uocabat ancilla sua.
a qua p̄ebrietate quēbat significa-
tione uocabuli. qm̄ utraq; nescie-
bat. Illud tñ uocabulū frequē repli-
cabat. nā ei⁹ dulcit̄ cordi sapiebat.
Cūq; ad se reuēnt̄ miraret̄ qđ
uehementi⁹ solito sup̄ se raper̄. dice-
bat ei. Ne mireris. hic ann⁹ ultim⁹
ē. iam n̄ restat t̄ ampli⁹ tempore.
Audiuitq; uocē dñi uocantis eam.
⁊ dicentis. Veni amica mea. spon-
sa mea. colūba mea ⁊ coronaberis.
Aliqñ aut cū uehementi spū incitata.
⁊ sui magis solito fuiss; oblita. ex
cordis plenitudine int̄ alia multa
dixit. Vestimenta filie regis uelut aro-
mata redolent. ⁊ corp̄is ei⁹ membra
tāq; reliq̄e p̄ciose a dño s̄ sc̄ificata.
In año aut in q̄ t̄nsit ad dñm. cū
ego ex officio in a legato dñy pape
iuncto ad p̄dicandū ⁊ signandū
quos dñs inspiraret. qđ hereticos
me p̄pararet. ipsa q̄siuit a me qm̄
reūti p̄ponem. Cūq; longo tēpore
me morā facturū responderē. ergo
inqt̄ illa cū adhuc añ qđragesi-
mā nullā penit⁹ habet infirmi-
tate. uobis ex testam̄to relinquo
quedā. q̄ uolo ut habeatis p̄ mor-
tem meā. Nam enī obitū suū sic
dictū ⁊ longe añ p̄uidat. dixq;
in dissolutionē sui corp̄is im̄itē.

Et quia quoniam reuerter nesciebat. testam-
tu suu facie destinauit. relinquens
in corrigiam quod cineta erat. et su-
dariu lineu quo lacrimas exugebat.
et quedam alia modica. auto tam-
et argento in cariora. Cum autem im-
mineret et appropinquaret tempus
egritudinis optate. tempus infir-
mitatis ultime. dixit ancille sue
cuidam deuote uirgini quod ministrabat
ei. Timeo ne et tu alijs debeam esse
oneri. Longa enim et grau infirmi-
tate oportebit me ab hoc seculo ad
dominum transire. Quod in tam diu po-
terit assistere. Timebat enim semper
ne occasione eius aliquis guaretur. cum
tamen potius fere omnes dolerent. quod ei assis-
tere et ministrare sepius non poterant.
Predixit autem quod in quadam secunda feria.
super terram debet iace mortua. unde
per totum annum illu fere semper eadem
feria ieiunauit. ita quod nichil peris-
tuit in ea manducare. Tanto autem
tempus eius magis appropinquabat. tanto
amplius incessanter diebus et noctibus
deo seruire et placere satagebat. Unde
a festo annuntiationis beate uirginis usque
ad festum sancti iohannis baptiste. non nisi un-
decies et modica quantitate cibum cor-
porale suppetit. semper gaudens. et
diem nuptiale cum exultatione expec-
tans. Beatus autem andreas apostolus qui
crucem domini tanto sibi amore ostren-
xit. quod de ea descendere non uoluit. fa-
miliare ualde habebat. et inter alios
sanctos maxime diligebat. Ipse autem
beatus et apostolus ante ultimam infirmita-
tem predixit ancille. Confide filia.
quia non te deseram. sicut enim fidei et
confessus sum et non negauit. ita in die
transitui tui et assistendo coram deo

meo. te confitebor. itaque testimonium
prohibebo. **De cantu eius ante mortem.**
xi cap.
Tunc tempus promissu prope erat.
quod multis lacrimis puerat. multis
suspensibus et gemitibus postulauerat.
Et ecce factus est repente sonus. et uox
tantis audita est in ecclesia nostra. et uox ex-
ultationis et gressus qui sonus epulantis
et iubilantis. tanquam sonus excelsi dei. Et
sic deus omnem lacrimam ab oculis filie sue. et
impleuit cor eius exultatione. et labia eius
modulatione. Incepit enim alta uoce et
clara cantare. non cessauit spacio triu-
dierum et noctium dominum laudare. et gratias
agere. dulcissimam cantilenam de deo. de
sanctis angelis. de beata uirgine. de sanctis alijs.
de amicis suis. de diuinis secretis. et
mice. et dulci modulatione con-
texere. nec delibabat ut sententias
ueneret. non morabatur ut ueritas rid-
mice disponeret. sed uelut ante se scilicet.
dabat ei dominus in illa hora quod loqueretur.
Continuo clamore iubilans. non in cogi-
tando laborabat. non in disponendo
cantum intrinsecebat. Unde autem de sera-
phim. non uidebat ei. alas suas supra
pectus eius expandebat. Quod ministran-
te et dulci assistente. inspirabat
ei carmen absque omni difficultate. Cum
autem tota die usque ad noctem clamas-
set. rauce facte sunt fauces eius. ita quod in
principio noctis uix aliquam uocem pote-
rat edere. Prior autem domini uir gaudens
fuit. eo quod die sequenti. scilicet die dominica
de diuisis partibus solent homines scilicet
ad ecclesiam nostram uenire. quod si forte
tam acuta et sublimi uoce incessanter
audirent cantare. possent inde
scandalizari. et qui fatiam reputare.
filij enim sancti. filij doloris non mirantur si
quis clamet pro angustia uel dolore.

sicut accidit i parturiente. Obstupescit
aut i miratur. si qd p gaudio clamant.
ex plenitudine cordis n potest silere. **Fili**
aut gaudy qn talia audiunt n murmu-
rant ul scandalizant. s; cu oi h uilita-
te si magnalia i seis suis ueritant. **facto**
aut mane. tympanistria ura atul
et clari solito inceper cytharizare. **An**
gelus eni dñi illa nocte abstulerat om-
ne rauritate a gutture. i mittens pec-
tori ei mire suauitatis unctione. et
sic repans areterys ei. i renouata uo-
ce. p tota fere die n cessauit ad laudem.
Soc exultationis. i consonantia modu-
lationis. tñ hoies audiebant. **Clausis**
eni hostijs. i oib; exclusis. p o rñ i an-
cilla scē mulieris i ecclia remanserant.
i hy multa de archanis celestib; que
illa dicebat intellige n potant. **Q**ueda
aut intellexerit. s; pauca ph dolo. re-
ne pauerit. **Q**mo aut a sumo i sup-
mo tono ancyphona sua inchoauit.
a scā scilicet trinitate. trinitate i unitate.
i unitate i trinitate dicitissime laudas.
et mirabilia qñ ineffabilia de scā tri-
nitate. carmine sue intulerent. **Q**ueda
i de diuinis scriptis nouo i mirabili
m exponens. de euglio. de psalmis.
de nouo i ueq testamto. q nq audie-
rat. multa subtilit edisserens. **A** tri-
nitate u ad x descendit huaitate. de hic
ad beatā uignē. de hinc de scis angelis
i de aplis. i de alijs sequitib; scis mul-
ta pñcian. tandem qñ i ultimo i uisi-
mo puncto de amicis suis q adhuc
i mudo st multa dicens. dñoq; sin-
gulari p ordine cōmendans. multa
p eis orones ad dñm effudit. i h oia
ridmice i lingua romana prulit.
Dicebat aut int alia multa qd a
lumine scē trinitatis scī angeli itelli-

gentia habent. a luce u corporis
xpi glorificati. i scilicet atab; fructu
habent i exultationem. **Beata** etiā
uignē iam i corpe glificata stan-
ter asserebat. i quod cor pa scōru
q in passione surrexerit nq postea
in puluē reuēsa sunt. **D**ixit i
et inde valde gauisa ē. qd spc scē
i primo ecclia sua uisitaret. i copi-
osius solito p uniuersā ecclia opato-
res suos ad fructu aūz mitteret.
i mūdū ex maxima parte illu-
minaret. **D**ixit i cu de scō stepha-
no p thomē carlet. que rosariū
padyli appellabat. qd dñi ornet
in morte. dñs scm paulū dedit
ei i mune. **Cūq;** beat paul mar-
tyrio coronatus spm in morte
emitteret. scs stephan pñent fuit.
i bi pauli spm dño obtulit dices.

Hoc magnū i singulare munus
m dediti. i ego cu fructu multi-
plici illud reddo t. q tē p quodā
predicatore q ei dñs dedit multū
dño supplicans. multasq; pces ef-
fundens. rogauit ut eū dñs con-
seruaret. ut spm ei dño cū usura
in fine reportaret. **Mirū** in
modū. omis p dicatoris sui temp-
tationes. i oia fere ei peccā que
fecit olim. enūmans. dñm pēba-
tur. ut illū a talib; custodire dig-
naret. **A**udiebat p o rñ q hōis
illū nouat psciam. i audierat con-
fessionē. i accedens ad eū dixit.
Quqd dñe marie peccā ura dixisti.
Ita eni dñ carlet ura reculit peccā.
ac si ea i libro corā se uidet scripta.
Cantilenā be uignis scilicet mag-
nificat. ridmice. i lingua roma-
na exponendo. frequitissime repli-

p iunias.

i morte ostre
u q. ei dñs dedit

cauit. multaq; suauitate et dulcedi-
ne in ea repperit. Cūq; aut qm in fine
cantus puerull; ad cantu simeonis.
et dno deuotissime cōmīdabat ami-
cos suos. et amica sua scilicet muliere
religiosa q manent i ciuitate leo-
dy. et p pace eaz orant p singulas
clausulas pmi dñi cantu scilicet nēdi-
mittis. repetebat. Similit̃ ē oraret
p religiosi de niuella. et p multos
alios in epatu leodienſi manentib;.
semp nē dimittis repetebat. Elapſe
aut t̃b; iubilatois dieb; lectū suū
in ecclia corā altari fecit pparari.
et ad se reuſa uocatis fr̃ib; dixit.
Preceſſert lām̃tatoē dū lugem p
peccis. pcellit carm̃ dñi exultarem et
iubilare p et̃nū. ecce seq̃t̃ ue infir-
mitatis et mortis. Hūq; māducabo
de ceto. nūq; de ceto legā i hoc libro.
Tradensq; fr̃ib; libellū q habebat.
in q orōnes et carmina quedā beate
marie cantare solebat. discipline
dñi patient se subdidit. finemq;
beatū i silentio et spe. cū gaudio ex-
pectauit. **De infirmitate ei' ante
mortē. xii.** In hac aut infirmita-
te gl̃iū exteri' laborabat. s; sua
uit uitā q̃secebat. Scī enī qui ei
i statu sanitatis frequē astrerant.
frequē i infirmitate eā uisitabat.
Xpc enī frequē ei appareuit. et qm cō-
patientis uultu eā respiciē. et mat̃
eiusdē x̃ fere sēp assistent. et int̃
om̃s alios beāt andreas apl̃s ad eā
sepi' ueniens. maximū ei oferebat
solatiū. et qm insensibile reddebant
ei infirmitatis dolore. Angli etiā
scī ei assisteabant. et deuote minis-
trabat. Vñ cū qdā nocte litaret.
et iā p se surge ul' incedē p̃nima

debilitate n̄ poss; duob; scīs angelis
eā sustentantib; ducentib; et eā ad
locū u' reposita erat aq. et reducant
b; bibit. et ad lectū suū absq; labo-
re aliq̃ redyt. Dū ū beata uirgine pre-
monente extremā reciper unctionē. om̃s
p̃sentia lit̃ affuerūt apli. Beat' autē petr'
ei clauēs ostendebat. et qd celi ianuā ei a-
p̃ret. p̃mittebat. Xpc autē signū sue c̃ris.
uictorie sue uexillū. pedib; ei' affixit. Cūq;
in diuisis partib; ungeret. in susceptione
sacram̃ti opationē sp̃s scī cū maxima par-
tis illi' illuminatione sentiebat. Q'dam aut
de amicis et notis ei'. q iā dudū mor-
tui erant ad consolationē missi sunt
ad eā. iohes de dinanto. q iam regna-
bat cū xpo. et fr̃ ricard' de manechin
capella. uir bon' et scs i uita sua q tñ
adhuc erat i p̃gatorio. Qdā et p̃ctian'
augiliū ab ancilla x̃. i infirmitate illa
apparuit ei. q maximo cruciatu i p̃-
gatorio torq̃bat. Ipe enī aliqui et spe-
ciem et nom̃ habuit religionis. et in
statu se ostendebat p̃fectiois. Post hoc
ū cū multoz scandalo et religionis ob-
p̃brio reuertens ad sc̃m. n̄uit cū qdā.
q diu similit̃ p̃fectiois uitā ostende-
rat. q p̃mā fidem irritā fecit. Sup̃
oīa aut se c̃ciari dicebat. qā eccliam
di scandalizando leſerat. Cū aut eā
uiscandi eā scs tholosane sedis ep̃c
aliqui deueniss; maximā ex p̃sentia
ep̃i consolationē. et etiā corp̃is fort̃i-
tudinē ad temp' recepit. Beata aut
uigo eā qm in aere contra sc̃m ep̃m ut
sibi uidebat̃ leuauit. Cūq; ide ep̃c
in eadē ecclia altari bē marie uigini
conſec̃to missaz sollempnia celebraret.
uidit i p̃ceptione sacram̃ti qm colū-
bā candidā q scō ep̃o qm in ore pone-
bat eucharistiā. maximāq; clarita-

tem eū intē? cōfundente. et ei aīam il-
lustrante dñō ostendite cognouit. Cū
aut iūfirmitate nich penit? māduca-
re poss; n̄ i panis modici odore susti-
ne ualeret. de facili frequē corp? x
sumebat. qd statū qī liquefcent? i in-
aiām ei? cōfient. n̄ solū animū confort-
tabat. s; corpalem iūfirmitatē alleui-
abat. Accidit aut ei bis i iūfirmitate.
dū corp? x recipet. qd facies ei? qī qbus
dā radijs luminis resplendet. Cūq;
tēptarem? aliquē utrū eucharistiā uō
consecrā poss; sume. statū odore panis
abhoruit. Cūq; modica pars dentes ei
attingit; cepit clamare. gspue. et qī
pectus ei? rūpet? hanelare. et singult?
cū ingenti anxietate emittē. Cūq;
diu p̄ dolore clamass; et multotiens
os eius ablunsi; cōfacta magna parte
noctis uix potuit q̄scoe. Quā aut qn-
tūq; debilis ēet corpē. quicūq; eua-
cuato et exānito capite ut pote que
q̄nq̄ginta t̄b; dieb; nich penit? aī mor-
tem manducauit. semp tñ lum̄ solis
sustinuit. n̄q. ḡt claritatē lucis oculos
clausit. et qd mirabili ē. cū iuxta eā
et qī ad aures ei? in ecclā alta uoce can-
tarem? cū cāpanas diu et fortit? pulla-
rem? cū et qd dā altare ut ḡsecret ab
epo tholosano. cū multis cēntarijs per-
cussentib; cū martillū iuxta eā erigent?
nūq. aliq. tumultu ḡuari potat. que
ad dñm. ut ei? ecclām p̄tine sciebat.
Quā ut ipa ei? cōpactū allerebat. lo-
nus ille cap? ei? n̄ ledebat. n̄ cēbrū p̄tigi-
ebat. s; eū statū in aīa cū magna suau-
tate recipiebat. Venerūt aut et ḡfluxe-
runt ex diuisis partib; notū et amici ei?
ut eā uisitarent. Cūq; de aliqb; absen-
tib; q ad eā n̄ ueniant loquē. de qb;
dam dixit. Adhuc illos uidebo. de alijs u

ait. Quā illos i hoc sclo de ceto uisu-
ra sum. Qd ita euenisse cognouim?
Qdam aut nobil mulier ducit lo-
uame qndā uxore. q relicto sclo ad
ordine cūficiēte scimonial facta
cūfuerat. uidat eā longo tēpe ante
mortē. cū adhuc morēt apd wille-
bruch. cūq; ab ea recederet diceret.
dñā. nescio utrū uidebo uos adhuc
in q̄t scā mulier me uidebitis. Cū
aut illa q a partib; nris remota
ulius coloniā manebat. audiss; qd
mulier scā i extremis iā laboraret.
confido i dñō ait illa. qd adhuc sic
m̄ p̄misit eā sū uisura. Qd ita factū
ē. Quā cū ipsa uenit ad nos. iam
cāpane p̄defuncta pullabant. Pre-
sens tñ fuit. cū lauaret et sepeliret.
Qvedā alicui nrm aut secreto dixit.
que p̄ mortē ei? debebant accide. sic
spū scō reuelante et p̄mittente cog-
nouim? que ita p̄t scandalū iūfir-
moy subiunxit. qd cū euenierit
de facili ex sc̄ptā possint p̄pendi. In-
terī u sermones signauim? et librū
clausim? qā forte cōfubunt plurimū.
et multiplex erit scientia. Quidā
aut qd d̄s reseruat ad cōmodū
posteroy. n̄ statū uidit euenire
incipiunt inmurare. dicentes cū
uideat. mandare mādā. expecta re-
ex̄pta. Qvedā aut iā uidim? accidit
se. sic de loco i q̄ iacet sepulta. et de
uelib; sc̄ificatis. et honoratis p̄t
frig? et de scdā feria i q̄ sup tram
iacuit mortua. Que qā sic p̄dixit
euenierunt. reliq. cūssime ex̄ptam?
uentā. scilicet de cantu noue sollemp-
nitatis. p̄t uoces angloy auditas.
sibi a dñō p̄misso. de miracis p̄t
claritatis q̄s uidit. sic p̄dictū est.

qd̄ ī magna claritate d̄s ei frequēter
apparuit. de duplici ieiunio ī duab⁹
sollepnitatib⁹ p̄t̄ biduana ieiunia.
nā frequēter p̄ duos dies c̄rio cibū capi
ebat. de ymagine ypa ⁊ uenanda.
Ymaginē enī beate uirginis frequēter
uenata ē supplicando. **Democrite ei⁹.**
Cū autē appinqueret hora ei⁹. **xiii.**
ostendit dñs filie sue portionē here
ditatis ei⁹ int̄ fr̄s. uiditq; locū in ce
lestib⁹; sibi a dño sp̄atū. uidit ⁊ ga
uila ē. Cui⁹ loci celsitudine. cui⁹ gl̄ie
magnitudine aliq̄m̄ possem⁹ esti
mare. si lapides p̄ciosos ⁊ gēmas
dicteret q̄s ip̄a ⁊ mirabilit̄ desēp̄it.
noīa ⁊ lapidū q̄ dño ostendente no
minauit potuissē retinē. s; qm̄ sēp̄
tū; ocul⁹ n̄ uidit d̄s p̄t̄ te q̄ sp̄asti
diligentib⁹; te. n̄ ualem⁹ cōphēde.
s; tñ possum⁹ comice q̄nta gl̄a dig
na sit q̄ tam deuote dño seruauit.
q̄ tam ardent̄ xp̄m dilex̄. q̄ ⁊ dñs
tot p̄uilegijs in tñs singlart̄ hono
rauit. Quia feria añ diem tñs ei⁹
cū essem⁹ p̄sentel. ⁊ assistem⁹ ei ī ues
pe. nob̄ loq̄ n̄ uoluit. n̄ ocl̄os suos ad
nos uertit. s; fixis īmobilit̄ in celū
ocul⁹ iacebat enī ext̄ cellulā sub aere.
cepit uult⁹ ei⁹ q̄dā serenitate clares
cere. Tunc ipsa p̄ gaudio diuissimē
q̄i subridens. cepit nescio qd̄ sub
missa uoce cantare. n̄ enī iā uocem
potat exaltare. Cū autē magis appro
pinq̄issimē ⁊ diligenter auscultassem.
n̄ n̄ modicē de cantilena ei⁹ potui in
telligē. h̄ scilicet. **Qvā pulcher es rex
nr̄ dñe.** Cūq; diu ī tanto p̄mansiss; gaudio
cantando. ridendo. ⁊ ma
nib⁹ aliq̄n̄ plaudendo. tandē ad se
reuersa. q̄i de nouo ad sensū in
firmatatis qm̄ p̄us n̄ sentiebat

rediens cepit modicū gēme. Cūq; ab
ea qd̄ uidiss; quērem⁹. n̄ n̄ modicū uo
luit. ⁊ notuit nob̄ loq̄. **Mirabilia**
inq; scēm si auderē. **Vespe autē**
sabb̄i cū iā īminet dies nuptialis. die
gaudij ⁊ exultatōis. dies scilicet q̄ fec̄
dñs. dies q̄ ancille sue dñs prouiderat
⁊ p̄miserat. dies dñica. dies resurre
ctionis. dies iuglie sc̄i ioh̄is baptiste.
ī q̄ n̄ ut dicit sc̄s eūḡlist̄a ioh̄es tñs
it ab h̄ sc̄lo. licet eccl̄a alio tempe ei⁹
festū celebrare consueuit. tñ ancilla x̄.
q̄ iā qnq̄ ginta duob⁹ dieb⁹ nich̄ p̄
sus manducauat. dulci uoce cepit
alt̄a cantare. ⁊ fere tota illa nocte q̄
ad epulas iuitata. fuit ī iubilo ⁊ ex
ultatōe. **Die ū dñica apparuit ei sa
than q̄i insidians calcaneo ei⁹. multū
q; eā uexauit.** **Qvā** aliq̄ntulū cep̄ pauē.
⁊ etiā a cōstantib⁹; auxiliū petere.
**Ipsa ū fiduciā in dño resumis. ⁊ caput
draconis fortit̄ contēns. ⁊ se cels̄ sig
no muniens. vade inq̄t rex sathanā
⁊ t̄p̄tudo.** Non enī eū turpē uocabat.
s; turpitudine. **Qvā** recedente cep̄ rēu
alt̄a cantare. ⁊ dō gr̄as age. **Appinque**
autē sc̄o uespe añ festū diē sc̄i ioh̄is
baptiste. c̄ca horā illā q̄ dñs sp̄m̄ emi
sit ī cruce sc̄i. c̄ca horā nonā. ipsa
q̄q; ad dñm miḡuit. n̄q̄ uultus hi
laritatē. ul̄ exultantē faciē. aliq̄ dolo
re mortis mutant. **Hec** memin⁹ qd̄
⁊ in sanitate maiore uult⁹ habuerit
serenitatē. maioreq; alacritatē p̄ten
dit specie. n̄ sic fieri solet p̄ mortē
pallida ul̄ fusca apparebat in facie. s; uul
tu anglico. columbina simplicitate. candi
da et clara facie. multos ad deuotionem
ī morte et post mortē incitauit. **Multa**
etiā copioso lacrimarū fluuiō ī ei⁹ obitu
dulciter irrigati. meritis ei⁹ a dño se

usitatos pcepunt. sicut qda sca mulier
a spu sco puidat et pduxat. qd q ad
tntu eius guemrent. multo a dno
consolacem peperit. Cu aut i mor
te lauaret eius fac corpulscm. iuen
ta e ita attenuata et infirmitate ie
unusq; confecta qd dorsi ei spina uen
tri eius contigua erat. et q sub tenui
panno lineo. sub uentis eius pellicula
ossa dorsi ei apparebant. Post morte
et quos dilectat i uita n deseruit. s;
ad aliq rediens. scilicet et puate utce
mulieres frequit alloqut. amicos suos
et docuit i agendis. et pmutu i pich.
et etal et secul signis omne a cordibus
eoz dubitatione remouens. Aliq bu
etia ut credim amicos suos pibus
suis i petrauit a dno. et sapientie splen
dorem. et caritatis feruorem. Unde
qda cisterciensis monach uidit i sopni
post tntu. x ancille qd calix aureus
ab ore ei exibat. q qbda amicus suis
potu dabat. Retulit in qda qd i sopni
uidit; corp eius q in splendoris simu
lapidem piosu pmutatu. Anno aut
incarnati tibi millefimo. ducesimo
tercio decimo. uono kalendas iulij. i uigi
lia s iohis bapt. dnica die. circa horam
nona. piosa x margarita maria de
oegnet cea ctesimu sextu etatis sue
annu. ad scu regni palatu delata est.
Vbi uita su morte. dies su nocte. ueri
tas su fallacia. gaudiu su tristitia. se
curitas su timore. et reges su labore.
etnitas su fine. Vcuris n anxiat anim?
u dolore n affligit corp? u coirent diu
ne uoluptatis oia iplet. et faciat spu
plenarie libitatis. u cognoscam sic et
cogniti sum? qn erit ds oia i oib? et de
dit regnu do et pat. dñs nr ihc xpc. q
cu patre et spu sco vi. et r. p oia. s. aq.

Explicit uita sce xpi ancille marie de o gnes.

Iocunda et memorie digna ex
positio sup he uisicm psalm.
iscdia et uital ob. s iust et p.
osculare sc. Qm qd dicitur

Mini recentia libent audire. et qd hu
mana n nouitatib; gaudet. nouo
qda et recentia in expositiois he uisicu
lu patu uolum? uob seriat expone
et q fabulose n tn indole. Die g d
psalm. Ma et uita et e. Dulcis simo.
q ab oculo sumit exordiu n pcedit
obuiatio. s; qd pcedit obuiatio qn
da uidet sigtare dissensionem. et qda
refragatione. Qd dicit qd seriat et
fabulose uisicm he uob exponem. au
dite fabula n fabula. s rem gestam
Qda pat familia et rex potens
diuitis et honorib; pollens. qtuor
huit filias. quaz una uocabat nna.
alta uerita. etia iusticia. m. par.
De q; et dñm e. Ma et u. ob. s. et e.
habebat et qda famulu q exaltauit.
sublimauit. et multo honore dita
uat. ut pote q ad ymaginem suam
formauit. nullo su mto pce
dente. et posuit eu in orto oiu deli
ciaz q possit exogitari. n eu solu
dimisit s; socia ei adiunxit. Cui animu
dñs more sapientu dnoz uolens sa
pient explorare. paucis eu uenit
ubis dicens. Ne exprimitu fidi tue co
pia. Custodi h leue mandatu. Ne come
dit de h ligno. Si h mandatu tngit
fuit. morte pessima morieris. famul
aut suscepto mandato dñi. tngit
e illd su mora. Qd plaga? Qd uboz
lasciu uos tbe? dñm tngit n latu
it. affuit. causa tngitlionis qsiunt.
famul supb; egid et inflat. totam
culpa ipegit i dñm. dicent. ipm esse
reu tot tngitlionis. inqt. mulier qm
dedisti in decipit me. dñs n ta p tñ

refragat

gſto mādato q̄ p̄ contumacia illata
offenſus. uñ. aduocauit tōtoreſ ſeuſ
ſuot. uñ illor̄ p̄cipient ut ligat
manibz. ⁊ pedibz. ſupbū tñſgloſe in
carcāret. Alq̄. ut uiuū decoraret.
tūo. ut eū iugularet. nū. ut eū de
uoraret. Poſtea cū ſe occasio obtulit.
tōtoreſ iſtoſ p̄p̄ſ exponā nōibz. Tō
toreſ itaq; ſeuiſcia ſua ſtudētē place
dño ſuo. arreptū miſerū. oibz pe
niſ afficē cepunt. Haſ autē penā ſa
mulz. una de filiabz regis. mīa. au
dient. ueloci gſſu cūcrit ad carcēm.
⁊ introſpiciēſ uidēſq; famulum
tortoribz. tōtū. peniſ affectū. non
potuit n̄ miſereri. ⁊ lacatū uestibz.
cōploſiſ manibz. eiulāſ rēcit ad
patrē. ⁊ ingenuculāſ añ pedēſ pa
triſ. ſparſiſ p̄ cap̄ capill. cepit ſup
plici ⁊ gemebūda uoce dicē. He
pat̄ hñe. n̄qd ego ſū filia tua mīa.
Hōne tu didiſt eē miſericōſ. Si miſe
ricōſ filiſ. famuli miſereriſ. Si fa
muli tui miſeruiſ n̄ filiſ. me mīa.
filia tua n̄ habebit. Tācē illa apud
patrē argumtante. aduenit ueritā.
⁊ ē ſoror mīa fleret. q̄ſuit a patrē.
Cui patrē. Iſta inq̄t ſoror tua miſerā
uult ū miſerari illi. cui penā idixi.
⁊ mortē p̄miſi. ⁊ uital admodum
ſtomachata. tōtū oclis intueſ pa
trē. ſic ait. Hūqd ego filia tua ſum
uital. n̄qd didiſt eē uital. Hūqd ei
penā inuixiſti. ⁊ mortē p̄miſiſti.
Si uerax fuiſ. tu uitalē p̄ſeq̄riſ. Si
uitalē n̄ filiſ p̄ſeq̄riſ. uerax n̄ eriſ.
Si uerax n̄ eriſ. me uitalē filia tua
n̄ habebit. Ecce mīa ⁊ uital obū. ſ.
Haſ lital diſſenſioneſ audiuit tēa
ſoror ſcl. uſticia. ⁊ clamoribz. eaz
arxia. cepit a uitalē cauſaſ quere

q̄rele. ⁊ uital n̄ potuit n̄ uera dice.
Iſta inq̄t ſoror mīa mīa uult ū pat̄
miſerari illi. cui penā idixi. ⁊ mortē
p̄miſi. ⁊ uſticia flāmatū uſant ino
pino corde dolore. ſic ait ad patrē.
Hōne filia tua ſū uſticia. Hōne diceri
eē uſtuſ. Si uſtuſ filiſ. uſticia p̄ſeq̄
riſ. Si uſticia p̄ſeq̄riſ n̄ filiſ. uſtuſ
n̄ eriſ. Si uſtuſ n̄ filiſ. me uſticiam
filia n̄ habebit. Ecce hñc uſticia ⁊ uital.
illc clamabat ſola mīa. ⁊ uigo cedē
tel ultima ceſtū t̄raſ altrea reliquit.
q̄a ſcl aufugit i regione longinq̄.
q̄ ū liſ ⁊ ḡtatio. ibi n̄. pax. Ecce de ob
uatiōe. n̄c dicendū de oſclatōe. Igit̄
ia patrē pacē filia amiserat. ⁊ ſi in di
ſenſiōe erat. Si mīe cedet. uitalē
⁊ uſticia offendet. Si uitali ⁊ facie
cedet. pacē ⁊ mīa filiaſ n̄ h̄ret. Qm̄ tñ
necē erat ū ell; miſericōſ. ⁊ uſt. ⁊ pa
ciſ. ⁊ uerax. conſilio op̄ erat. Ad uocaſ
ḡ ſapiētillimū filiū ſuū. ſc̄ h̄ negotio.
conſuluit eū. ē fili. Cōmitte m̄ inquit
p̄ſent negotiū. p̄ſeq̄ndū. ⁊ ego t̄ de fa
mulo tñſgloſe uindictā ſumā. ⁊ uñ.
filiaſ tuāſ reducta pace. t̄ reſtituā. ſc̄ pa
t̄. Magna ſc̄ inq̄t q̄ p̄miſiſ. ſi dictiſ
facta cōpenſaſ. facia q̄d hortariſ. Su
cepto ḡ filiſcept. allūpſit ſecū ſororē
ſua mīa. ⁊ ſaliēſ i montibz. ⁊ tñſiliēſ
colleſ. puenit ad carcēm. ⁊ reſpiciēſ p̄
fenēſtraſ. p̄ſpiciēſ p̄ cancelloſ. ⁊ uidēſ
famulū. uñ. p̄dēſ tortoribz. m̄acpatū.
⁊ peniſ affectū. ſ. i carcātū. decoratū.
iugulatū. deuoratū. n̄ potuit n̄ miſere
ri. q̄a mīam comitē habebat. ⁊ inſili
ent i carcēm. mortē mortē ſupa ſ. famu
lūq; eripuit. ⁊ i meliorē ſtatū redu
xit. Hoc uidēſ mīa n̄ habebat uñ con
quereſ. q̄a uidit famulū duplicato ho
nore reſtū. ſtola imortalitatiſ iduū.

Veritas q̄rele causal n̄ iueniebatur q̄a
 pat̄ iuent̄ fuit uerax. q̄a enī oēs famv
 lus soluat̄ penas. iusticia n̄ nich q̄re
 bat̄. q̄a m̄cū ḡlloz iusticia fuit exercita.
 mortuus ē fuit. famul̄ n̄ reuix̄. pierat n̄
 iuent̄ ē. videns ḡ pax sorores suā nich
 conq̄rentes. n̄ unaquāq; ius pp̄u ḡsecu
 tā reūsa ē. n̄ glutino amoris sui gūm̄
 n̄ pacificauit eas. n̄ sic m̄ia. n̄ uita ob. s̄.
 iust̄ n̄ pax of. sc̄. Hec aut̄ fabla mystica
 h̄o i se expolitōe suo. p̄ patre familia m̄
 telli d̄s. q̄ rex ē reḡ. n̄ d̄ d̄nantū. pat̄ oīū
 catay. a quo oīs honoz n̄ oīs diuitie. hic
 h̄t. m̄. filia. i. d̄ina p̄ueta. l̄. uirtū celestē.
 q̄a null̄ adeo misicor̄. uer̄. pacific̄. iust̄. ut
 d̄s. p̄ famulū. i. intelligū. p̄m̄ ada. q̄ d̄s for
 mauit ad s̄. suā. n̄ posuit eū i paradiso de
 liciaz. n̄ locia s̄. euā. q̄ de late dormienti
 p̄dux̄. s̄. ḡiunt̄. lignū uerū. fuit lignū
 uite. cui p̄m̄ ḡ p̄ceptū d̄nīc ut i genesi
 leḡ. tem̄arie gustauit. v̄n p̄cipiente d̄o de
 paradiso ē erect̄. n̄. m̄. tortorib; mancipat̄.
 dissensio aut̄ m̄ie. iocue. uirtat̄ n̄ paci. sic
 i intelligūda. s̄. catay oīū catay d̄s. catay
 dilectam. q̄ plasmat̄. i. iunctu diabli m̄oz
 deora iuto oīno p̄didit. m̄ia sup̄ eū mo
 tū ē. s̄. q̄a p̄ iusticia eū dāpnauit. n̄ mo
 tū n̄ penā indixit. nullū enī malū i pu
 nitū sic nullū bonū irremunatū ne m̄dat
 ell; n̄ iust̄. secū dīc̄ disputasse. v̄n per
 dīc̄ aufugisse. v̄t ḡ misicor̄. uer̄. iust̄
 n̄ pacific̄ ell; cep̄ extogitate. n̄ ḡlū q̄re.
 q̄m̄ s̄m̄ suū redimiet. filiū ḡ suū. i. ubi
 misit i mūdū ut p̄ i carnatione. genus
 hūanū p̄ditū libaret. q̄ assumpto diu
 nitatis sepe q̄a uer̄ d̄s i carnat̄. al
 tūm̄ q̄d n̄ erat. n̄ relinq̄it q̄ erat. m̄ia
 comite. i. iustitiam m̄oz n̄ collel. puen
 ad carcēm. i. i mūdū. n̄ respiciens p̄ fe
 nestra. uidit hoīem tortorib; tōtū. n̄
 penit̄ cēiatū. uidit eū i carceratū. i. in

carcēm uite p̄sentat̄ directū. uidit eū
 decoratū. q̄a a planta pedis usq; ad
 uicē. n̄. i. in eo sanctas. uidit eū i u
 gulatū. q̄a p̄ ipm̄ m̄oz tōtū i mūdū.
 uidit illū deuoratū. q̄a ex q̄ h̄o mo
 rit̄. i. m̄ib; elca dat̄. q̄m̄ ḡ se occasio
 ne obtulit. m̄. tortores p̄fatos p̄p̄s
 nob; insinuo. p̄m̄. q̄ eū i carcēm
 misit. exiliū. p̄sentat̄ uite. p̄o enim
 h̄m̄ h̄ manū cūctat̄. sed; q̄ eū de
 corauit. misit ē h̄y mūdū. q̄ nos
 oib; angust. paup̄tatib; laborib; egr
 tudib; n̄ uariis affl̄ n̄ molestat lan
 guorib; Terti q̄ eū iugulatū. ell; m̄oz
 q̄ nos oīs iugulat̄ rōdit. q̄ eū
 deuoratū ell; iust̄. q̄ carne m̄am de
 uorat. occid̄ n̄ rōdit. Tūc ḡ iustitiam
 isti. i. exiliū p̄fatos uite. iustitiam h̄y
 mūdū. m̄oz n̄ iust̄ a p̄mo h̄oie usq;
 ad nouissimū. p̄ totā ade successionē.
 agitatōe i gnationē penas p̄m̄e tūc
 ḡllois a nob; extogit. Exiliū deciet
 nos tāq; carcer. misit mūdū nob; oīa ma
 la infert. m̄oz nos occidit n̄ iugulat.
 iust̄ rōdit n̄ deuorat. h̄is ḡ. m̄. tor
 torib; uidens d̄i filiū hoīem mancipatū.
 n̄ potuit n̄ miseri q̄a m̄ia comitem
 habebat. n̄ iustitiam i carcēm. i. p̄diti
 onē hūde fortis inḡdient. m̄oz subit
 tēpalem n̄ corpale. maiestate diuini
 tatis illela. n̄ morte sua mortificata
 morte d̄uicet sepiet̄. p̄p̄. passus
 ē morte eū q̄ alia. q̄a placuit ei ū h̄o
 q̄ p̄dit̄ fuit p̄ lignū. rōne fili p̄ lignū
 sc̄lūm̄ redimiet. hūanitate ḡ sola p̄ mo
 tū corpale arefcente. ipe d̄s m̄oz n̄ in
 tem̄atū i ḡm̄. i. ei clausit ḡfregit. n̄
 alligato diablo. aīas p̄ditat̄ restituit.
 n̄ ascendens i altū captiua dux̄ capta
 te dēd̄ dona hoib; famulūq; suū du
 plicato honore redux̄ i patā celestem.

Anciphona De curia micilla xpi de o gms

Ds qui ancille tue marie uitā an
glicā tribuisti in uia. & eā int' anglos
gloriam sublimasti in patria: da nobis
ei imitatione tibi deuota famulari
i tris. & ei intercessione tecū gloriari i celis. p

Or. Concede q̄s om̄p̄e d̄s ad tuissimē dñe
gaudia et̄na nos p̄unga de cuj̄ nos tribus
dulci festiuitate gaude. p̄ x̄. d. n̄r̄m.

¶ *Ad dignetur* *pro quo* *insistuer*

Soet sic alreer moet. uenemijn sijn neef hoet.

10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 8

Wyszchodźcie z niego i nie dotykajcie go

2. Ac ut quilibet sciam non quod amicus

non est ex parte ut non dicitur ad hanc

Fraxinifoliae Simulq plantus ibidem

Quilcher ^{an} d. hugone pincularius

Magno doctore. pro pluribus edicere.

Verbis hystrinis qd fecit ihu xpi
flesu p' magnum p' nra p'fecta uelut de

Exemplum gloriose Dispositionis

Quibus hystoria p. uerum philosophum.

Quod dicitur qd 7 omne de populo

Debitur in omni gto herbis plurimum

Vita fuit quoz mlti. mo9 quib; h'ctur
 quoz mlti. mo9 quib; h'ctur

Sic p^oter vultus in tali f^omine vultu

Sign boni generis filij fructus habere

De post latente uia. Item quia quidam

Quis agnoscat. Quo ad regni uenit

Et ubi per bona gaudia.

11. *Thymus* *serpyllifolius* *L.*

Venerabilis

Die in octavo 1742 in Drucke

Sei nro salve ho gauda digne in

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor creases and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page is bound, and the overall tone is a warm, off-white or light beige.

INCIPIT

TAB. MAGISTRI HV

GO NIS. SV

LAOTAT. IHEREM.

VO O O O

sedet sola ciuitas
plena poplo.

Quantū ad uitā spectat.
desolationē iherlm plangit
iheremias. ē admirantis
ut dolentis uox ista. Ideo autē
ab admiratiōe inchoat. ut
magnitudinē calamitatis ostē
dat. ac ph adtentos faciat
auditores. ut in qb' sunt ma
f' agnoscant. & ad peniten
ciam g'itant. Qm sedy so
la ciuitas plena pplō. Qsi
dicet. Ciuitas que olim in
tpe dauid & aliorū bonorū
regū qui dō placuerūt ple
na pplō fuit. adtendite qre
nūc sola remāsit. Cur enī n
qa dñm offenderunt. Solam
autē dic h ē desolatā. ppe
pplm abductū captiuatū in
babilonē. Vel si ad idem tē
p' refat. plena pplō est et

tamen sola sedet. quia dñm ppi
ciū non h't. qm pdesse non po
test multudo ppli. ubi deest auxi
liū dñi. Qd autē dicit sedet. ad
derelictionem prince et hilia
cionē. facta est quasi uidua.
hoc est uiuente adhuc uiro
suo delicta. & idō non uidua
s; quasi uidua. quia si penituit.
adhuc reconciliari potit. Pp'tea
ū d's dicit' ur pleb illi. quia
eam ad cultū suū casto amore
s copulauit. ne puarias ydolorū
cultas fornicaret. facta ē qsi
uidua dñia genciū. pncep' pui
ciarū facta ē sub thuto. Sic e
rat oli qd gentes alienigenay
seruebant iudeis. & p'prie
nationū subdite erant illis.
nūc ū ipsi adō derelicti tbuta
rū facti s' natiōib'. Cōmemora
tio g' p'p'is gl'e. p'sentis miserie
ē exaggeratio. Scdm allegorie
sensū. iheremias in ecclia q's libz
spūales uiros designat. qui cū
uideat multitudinē homi
nū ad fidē g'fluxisse. & nom' x
p totū penē mundū dilatati
ēē. nullos autē uel admodū pau
cos inueniant q' in ueritate

h'p'

Allegorie

xp̄m seq̄tur. & sincere fide
eius teneant om̄ib⁹ que su
a sunt querentib⁹. gemētes
⁊ dolentes dicunt. Qm̄ sed⁹
sola ci. ple. p̄lo. ⁊ t̄ qd̄ cātū
in ecclā poplū cernim⁹. et
tñ solā esse ecclā uidem⁹.
Quia nix aliq̄ q̄ uere cū ecclā
sit inuenire possum⁹. Simi
le qd̄dā in euāglio repp̄. Con
stituto in turba dñs undiq;
ecclā uallante ⁊ p̄mente se tur
ba. uenit mulier fluens san
guine. ⁊ accedēs ret̄ tetigit
fimbriā uestim̄ti ei⁹. Dñs ille
⁊ festi q̄ singt̄ me tetigit. te
tigit me aliq̄s. Quia qui mu
liere fimbriā t̄ngente q̄si
nouū aliq̄d pass⁹. interrogabat
q̄s me tetigit. p̄fecto declarat
qd̄ p̄ q̄uiscūctis ip̄ingentib⁹
⁊ p̄mentib⁹ tact⁹ n̄ fuerit. Si
cut ḡ xpc turba p̄mente i
tact⁹ p̄manet. ita ecclā corp⁹
⁊ inter multos sed⁹ ⁊ sola. q̄a
fides catholica p̄fessores mul
tos h̄t. imitatores paucos.
Sicut ⁊ t̄ qui dñs p̄pe erant p̄
p̄senciam corpalem. non eum cō
tingē potant. quia longe erant

p̄ fidem ⁊ dilectionē. Plangit
ḡ sp̄ual⁹ iheremias ⁊ dicit. Quo
m̄ sed⁹ so. ci. ple. po. quia ubiq̄
q̄ sui dñi sunt. sine dolore hec
uide nō possunt. facta est q̄si ui
dua dñi genciū. p̄nceps p̄uincia
rū facta ⁊ sub t̄butō. p̄ gentes
recte accipim⁹. carnales q̄sq; int̄
ecclā positos. p̄ p̄uincia uero
q̄cūq; ext̄ ecclā institutos. sic
sunt pagani. iudei. ⁊ heretici. Tunc
ḡ scā ecclā dñi ē genciū. quan
do carnale q̄sq; int̄ positos. p̄ dis
cipline rigore ad s̄uendū subi
cit. p̄nceps p̄uinciarū est. quādo
ext̄ positos infideles. p̄ potenciā
ne nocē possint repellit. S; si qñ
do forte peccatis exignib⁹ a dō
delinq̄t. q̄tū nec eos qui int̄ t̄
bant cohibē ualeat. nec ab his
qui se foris impugnat̄ defendē.
tunc dñi genciū q̄si uidua reli
q̄t. ⁊ p̄nceps p̄uinciarū t̄butaria
efficit. Qñdo enī fideles ul' ab he
retic⁹ deceptos. ul' a potestatib⁹ h̄
mūdi p̄mo siue t̄rore fractos.
ad infidelitatē t̄hi ḡspicit. qd̄
aliud qm̄ alienigeni t̄butū sol
uit. Scdm̄ intellectū moralem
ciuitas significat animā. q̄ sola

sed et quando a deo delinquit: plena
 uero populo iustitiam quando a deo inha-
 bitat. Si autem ciuitatem inue-
 nimus cui desolatio plangit: ihe-
 remias ubi inuenit. Unusquisque
 nostrum debet esse iheremias. et pla-
 gere desolationem suam: quemadmo-
 dum ille plangebatur desolationem
 iherusalem. Et certe si ille sic plan-
 gebatur ruinam lapidum: multo ma-
 gis plangere debemus desolationem a-
 nimarum nostrarum. et dicere unusquisque
 Quia sedes sola ciuitas plena populo.
 Quomodo anima nostra desolata est. Quomodo
 bonum illud habitaculum perdidit. Quo-
 p^resente olim plena populo iustitiam fuit.
 facta est: quasi indua dominica gentium. Gen-
 tes sunt desideria carnis: que no-
 bi secundum corruptionem prime natiui-
 tatis ingenta sunt et legi nostre
 contradicunt. quibus tunc bene anima dominatur. quod
 do perfecte deo subicitur. Princeps prouinciarum
 facta est sub tributo. Prouincias accipere possumus sensus corpe-
 os. quia sicut in una prouincia mul-
 ti sunt homines: ita quisque sensuum
 diuersos habet motus et diuersas operationes
 per quas foris inuisibilibus diffunditur.
 Et dum singulorum sensuum appetitus
 ad nutum rationis mouentur. quasi

quibusdam prouinciis anima principat.
 Si ergo anima suo inferiori et sensualita-
 ti principari desiderat: necesse est ut
 suo superiori hoc est deo se subiciat.
 quia nequaquam sub se a suo inferiori tri-
 bari potest: dum super se rectorem deum ha-
 bebit. Si uero oblita timoris domini secu-
 ta fuerit concupiscentias suas: auferet
 deus gratiam suam ab ea. et tunc ex necessita-
 te carnis sue desiderium eneruit sine
 cubit: que per cum deo subiecta esset: et
 ab ipso regeretur. suorum sensuum appetitus
 ad impiorum rationis potentiam transiit. Et no-
 ta quod dominica non princeps gentium. et prin-
 cep^s non dominica prouinciarum: quia uicia que
 natalia in se communi debent. sensus
 enim quod naturales sunt. non communi sed regi
 necesse sunt: ut illis extirpatus ho-
 studeat esse distinctus in istis modan-
 dis et custodiendis discretus. Si fit
 in nullo ut dum homo illicitis carnis sue
 desideriis resistit. et motus sensuum suorum
 custodire negligit: ita tandem praua
 consuetudine illiget ut per modum et uo-
 les eis resistere non possit. Quod ergo in istis
 seruire cogit quibus per sponte consensit.
 quod aliud quam prauam consuetudinem tri-
 butum soluit. Tria ergo ante bona et ta-
 mala enumerauit: bona ciuitas
 plena populo. dominica gentium. princeps prouin-

tiarū mala sola uiduat buta
ria. S; uideam' p'mū qm bona ob
tineat. p'ea qm ad mala descēdat.
Priq' sp'e s'es ueniat ad cor m'm. ste
rilis ē aīa n'ra. cū aut uenit fecun
dat eam ut pariat. & nascūt' uir
tutes in ea. Que uidelicet uirtutes
qm diu adhuc imfecte sunt & in
cipientes. & necdū p'dire possunt
s; int'us adhuc p' grām ei' d' sp'e
nutrūt' ut ēscant & robuste fiat.
qd aliud qm paruuli qdā adhuc in
domo pat's educant' don' ad legiti
mā citatē pueniant. Cū ū ad pfectū
ueniunt incremētū. & solido qdā
sapientie cibo uti cepti. tē iā n
ut paruuli in domo pat's nutriri
indigent s; qm qdā popl's in ciui
tate sub lege īpatoris sui uiuere
debent. S; cū d's int' p'sides nostre
git. tē caro foris subiecta seruit
& q'to humili' ei subdūm. tanto
robusti' foris p'ncipam'. Sic g' aīa
n'ra int' plena popl'o uirtutū
qm regē d'm habuit ext' & d'na
gentiū hoc est carnaliū desidiō
& p'uiniax h' ē sensui corp'is p'n
ceps fuit. nē aut sola q'a regē p
didit uidua quia maritū am
sit. t'butaria. quia incys subiec

hist' ta seruit Plorans plorauit In
culcatio uerbi. habundantiā
doloris designat Plorans plo
rauit in nocte. h; in t'p're q'
etis. in t'p're obliuiois. qm solet
homines obliuisci maloz suoz
& attendite q' castis miseria
illi. cū r'tē dolores deesse n
possit. qndo aliū a doloub' req
escunt. A lac'me ei' in maxil
lis ei'. Est aliquando dolor. qui quo
m cor tangit. s; lac'mas extorque
re nō sufficit. Non ē tal' dolor
hui'. lac'me ei' in maxill' eius.
Non est q' solet eam. ex omib'
caris ei'. ut quia in t'bulatōe
positam g'tepuit. ut quia in
tanto malo subuenire nō possit.
Carol autē ppli illi' uocat
ap'has. & p'ncipes qui eam g'solari
cōsueuant. p'phe a dō p'mit
tendo auxiliū. & p'ncipes g't
ūmicos pugnando & patam d'
fendūdo. H'c autē plebem in tri
bulatōne positam minime cō
sola^{ba} t. quia & illi d'm uatum
p'dicabant. & isti inimicis regi
onē uastantib' & pplm. captiuan
tib'. resistē nō potant. Ut alit'
legi pot'. plorans plorauit in nocte.

hoc est in secreto in abscondito. quod
amicum est flentibus qui consolari no-
lunt. hi pascuntur doloribus suis.
Vel ideo plebs in captiuitate po-
sita in abscondito plorat. quia
utilitatem suam manifestare non
audet. propter crudeles dominos quibus
subdita est. ne quod se maiorem eorum
excitaret iracundiam. si de sua
suntate istis appareret. Sed tan-
tum dolor abscondi non potest. quia
lacrimae eius in maxilla eius. hoc est
in aperto in manifesto. quia ex assi-
duitate flendi facies intumuit.
Et in tantis malis istis qui consolatio-
nem expectare poterat. quibus carum
sine consolatione non ferunt. Omnes
amici eius spreverunt eum. Per amicos
intelligi uult finitimas nationes
omnes fidei uinctas populo iudeorum.
quae in pressuris constituta non solum non
solum spreuerunt auxilium non ferendo.
sed et in iniuriis facti sunt persequendo. *Se alle-*
cundum sensum allegorie nox sunt pec-
catores. maxilla non predicatorum. qui
cibum uerbi dei exponendo commi-
nunt. et sic ad infirmos et sensu
hebetes transmittunt. Quia ergo ecclesia in
hoc praesentis uitae exilio in mem-
bris suis perfectionibus lapsa infir-

mantum plorat. quasi plebs in capti-
uitate posita per noctem lacrimas in
maxillis portat. Vel nox haec ipsa
quod in uim praesentis uitae significa-
re potest. quoniam adhuc ad inuicem con-
scientias non uident. et sic super dixi
non maxilla significat illos qui sci-
entiam uerbi dei habent. Tunc ergo sancta ecclesia
per noctem lacrimas in maxillis portat.
quoniam perfecti quique quanto uicini per illum
nationem mentis die eternitatis con-
spiciunt. quanto magis praesentis uitae
tenebras plangunt. secundum senten-
tiam salomonis quia dicit. Quod addit sci-
entiam. addit et dolorem. Non est qui
consoletur eam ex omnibus caris eius.
Caros ecclesie eorum peccatores accipi-
unt. quos super per noctem significari di-
cebamus. quos profecto dum plangit
diligunt. quia nequaquam de eorum pro-
ditione plangit. nisi salutem eorum et con-
solationem amaret. Sed tamen ab his con-
solationem nullam accipit. quando ni-
hilus eorum ad penitentiam redit. quia
consolatio flentium. est consolatio peccatorum.
Vel cari ecclesie sunt illi beati an-
geli spiritus uel anime sanctorum ad quorum con-
sortium de huius exilio nocte suspi-
rat. qui et tunc consolationem non fe-
runt. dum eam adhuc a sua societate

pegnari simit. De qua adhuc subdi
t. Omnes amici eius speruerunt eam. Quos
hic amicos ecclesie dicit nisi poten
tes huius scilicet qui nunquam dum temporaliter
sublimata iudicant. honorant et se di
ligere fingunt. sed dum in pressuris constituta
aspiciunt persecuntur et spernunt. *Secundum moral.*
moralis sensum habet anima diem suum habet noc
tem suam. Dies habet quando in luce contemplationis
erigitur. nocte habet quando temptationum
caligine tenebitur. Si in die ridet. in
nocte plorat. quia mens que tempta
tionum pondere pressa gemit. et subleuata
per modum in gaudio contemplationis hylarescit.
Plorat ergo anima in nocte. quando tenebris am
it et conscientiam salubri dolore compungit.
Lacrimas in maxillis fert. quando disiecta fo
rit castigatione carnem affligit. Tunc
enim lacrimae in maxillis sunt. quando dolore
cordis ad macerationem peruenit carnis.
De quo ad maiorem adhuc doloris exag
gerationem subiungit. Non est qui con
soletur eam ex omnibus caris eius. *huius*
modi homo ad deum delinquit. aliquando intus
et non foris. Aliquando foris et non intus.
Aliquando foris et intus. foris et non intus
delictum fuit iob. qui exterius flagella
carnis sustinuit. sed intus constantiam
mentis non amisit. Intus et non exterius de
lictum fuit dauid. cuius mentem intus

libido per consensum subdidit. *Exph.*
ca foris admonitio ad penitentiam re
uocauit. Intus et exterius delictum fuit
paulus ille in euangelio filius. qui et
luxuriose uiuens intus defluxit.
et fame tabescens foris consolatione
non inuenit. Sed quod hoc in de
serit. alios ad probationem deserit
ut per temptationem exercentur. ali
os ad subuersionem deserit. ut per tem
ptationem dericiantur. Propter quod et
psalmista precatur. Ne declines iura
a seruo tuo. Quasi diceret. Ne si
me temptari permittis. ne dimitt
tas me in temptationem induci.
hoc est a temptatione superari. Sed
quia diuinorum profunditatem iudi
cium homo penetrare non potest. tem
pus quodque in temptatione positus in
tra se derelictum esse per timorem
cum intus et foris temptationibus
solicitari se aspiciat. facilius autem
aduersa tollerat foris cum consci
entia intus delectatio peccati
non turbat. et minus facilius intus
temptationem sustinet. quod foris
consolationem habet. Unde et magna
tribulatio hoc ostendit. quod intus
et foris derelicta esse demon
stratur. hoc namque quod dictum est

100
sicut egri in nocte diem expectant ⁊ in die nocte desident ⁊ dū semp p̄ dolorem t̄sire cu-
piūt semp ad dolorē t̄seūt. Sic nimirū populū dū mīra sua affliget fugā appetit. dū ū in
exilio solat̄ eet ⁊ uaḡ oberant̄ regem inuenire n̄ poss; ad reditū spirat̄. Ex̄p̄mit aut̄ hic
affectū fluctuantū. nō q̄a sp̄ore in̄guerit; s; q̄i anḡtia ḡstituti ī diūsa uota mēte mu-
tant̄. Om̄s p̄secutorē ei app̄hēdit̄ eā int̄ anḡtia Coartat̄ undiq; locū euadēdi inuenire n̄ po-
tuit. fugiēs caldeo incidit ī egiptio; ⁊ ē ab egiptiis fugēt occit̄ assiriis. Ostendit̄ luda q̄ it̄ptat̄
ḡstet̄. Signat̄ q̄sdā in eccl̄ia qui nom̄ x̄ ḡstent̄. s; quia in amore x̄ adhuc firmi non sūt
pari pro adūsa erubescunt. De quib; dictū est. ad tēp̄ credunt ⁊ in tpe tēptationis re-
cedunt. Isti ḡ p̄t̄ afflictionē ⁊ multitudinē seruitutis in̄gūt. *Ita signū q̄ est ī paginā reuolūtiō*

Quidam uero fuit huius afflicto uidet horum predone adus fugio in babilonia. plene ferire. n. ad obsequi refilre
onu sub stit. p. quoy libere promere. De p. a. terra fugio. est ut impia quera. Vny in. g. m. u. l. e. n. s. f. e. r. u. i. t. u. o. l. e. n. t. q.
L. u. a. b. i. o. f. r. e. n. t. t. e. r. r. a. f. r. a. n. c. i. s. a. l. i. e. n. t. x. p. e. d. i. c. e. r. e. u. t. a. d. o. m. i. l. i. m. p. e. c. e. r. e. t. a. f. l. e. n. t. p. u. i. d. e. n. t. p. p. e. r. i. o. m. u. n. g. e. r. o. d. i. c. t.
p. o. s. s. u. n. t. a. c. c. i. p. e. r. e. q. u. o. d. p. e. r. e. p. l. e. r. e. t. r. i. n. i. m. a. c. h. u. s. t. i. o. n. i. s. i. n. p. l. e. n. t. o. f. e. n. e. f. i. c. i. o. n. i. s. t. u. n. s. i. c. m. i. s. e. r. i. o. u. n. d. e. g. e. n. t. e. s. h. a. b. i. t. a. n. t. u. r.
z. l. e. o. r. e. q. u. e. r. e. s. l. e. n. t. s. i. b. i. g. e. n. t. e. x. a. l. i. e. n. s. i. s. t. a. a. u. t. e. r. s. u. b. g. e. n. t. e. s. i. n. i. m. i. c. i. s. V. i. c. i. p. u. n. t. e. p. i. s. q. u. i. b. i. a. l. i. o. m. o. r. i.
I. t. a. i. n. u. e. n. i. r. e. r. e. g. e. n. t. e. s. i. n. t. e. p. i. s. u. o. n. o. i. r. e. A. l. i. u. n. i. m. i. t. o. r. u. l. f. i. n. i. u. l. h. u. o. d. i. l. e. c. t. i. o. n. i. s. G. e. n. t. i. u. n. d. e. h. o. r. e. s. h. o. r. e. s. f. e. r. e. l. i. b. e. r. o. s.
p. m. i. d. i. f. l. e. n. t. u. o. d. p. e. r. u. n. t. a. m. o. r. e. U. t. a. m. o. r. e. a. c. c. i. p. i. t. u. r. q. u. o. d. f. e. r. e. r. e. a. c. c. i. p. i. t. f. l. o. s. p. p. o. m. u. n. d. o. m. a. s. t. u. l. i. t. i. n. t. e. s. U. t. p. e. s. e. s. t. a. u. f. a. l. t. i. n. a. e. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a.
h. u. i. s. q. u. o. d. p. o. a. d. d. u. c. t. u. r. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a. f. i. n. e. r. e. a. c. c. i. p. i. t. u. r. z. f. a. p. u. l. a. o. m. i. s. t. i. t. u. r. q. u. o. d. f. i. n. e. p. r. a. u. s. t. i. t. u. r. h. u. o. d. o. p. p. u. n. t. u. r. o. l. i. e. s. q. u. o. d. p. u. n. i. c. i. t. i. s. t. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a. o. m. i. s. f. i. n. i. t. u. r. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a.
I. t. a. p. r. e. u. d. e. b. i. t. n. o. i. n. t. e. s. e. s. p. i. n. e. t. u. r. C. o. d. i. l. i. n. t. a. t. i. s. x. p. e. s. f. i. n. e. l. o. c. a. t. u. n. o. e. d. o. r. i. t. i. s. t. u. b. a. m. o. r. e. l. o. n. a. y. S. i. p. o. r. t. i. s. p. e. r. a. s. p. r. a. u. t. q. u. o. d. f. i. n. e. d. o. b. e. t.
E. t. f. i. n. e. e. s. t. o. r. e. o. m. i. n. d. i. t. a. l. i. b. e. r. o. u. n. d. e. s. i. n. t. e. s. l. o. n. i. q. u. a. n. t. u. o. d. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a. f. i. n. e. p. r. a. u. s. t. i. t. u. r. h. u. o. d. o. p. p. u. n. t. u. r. o. l. i. e. s. q. u. o. d. p. u. n. i. c. i. t. i. s. t. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a. o. m. i. s. f. i. n. i. t. u. r. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a.
Q. u. i. s. e. s. t. a. l. i. o. d. i. c. t. u. r. f. e. m. a. l. e. s. f. e. l. i. c. i. t. u. r. h. u. i. c. i. s. f. e. l. i. c. i. t. u. r. m. u. l. t. a. o. m. i. n. e. p. u. n. t. u. r. S. i. p. p. r. a. u. p. t. i. o. n. e. p. p. e. r. e. n. d. a. f. i. b. i. d. i. c. t. a. t. u. r. h. u. o. d. o. p. p. u. n. t. u. r. o. l. i. e. s. q. u. o. d. p. u. n. i. c. i. t. i. s. t. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a. o. m. i. s. f. i. n. i. t. u. r. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a.
S. i. p. p. r. a. u. p. t. i. o. n. e. p. p. e. r. e. n. d. a. f. i. b. i. d. i. c. t. a. t. u. r. h. u. o. d. o. p. p. u. n. t. u. r. o. l. i. e. s. q. u. o. d. p. u. n. i. c. i. t. i. s. t. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a. o. m. i. s. f. i. n. i. t. u. r. a. p. p. o. s. t. a. m. u. l. t. a.

plorans plorauit in nocte: & lac.
eius in maxill' eius. int' delictam eē
insinuat. qd u' dictū est non ē qui
gsolet' eam ex omib' caris eius. foris
desolatōne eē declarat. Seqt'. Omīs
amici eius spuerunt eam. & facti
sunt ei inimici. Videte q' multe
tribulatiōes iustoy. fortassis pa-
rū erat in pressuris q' stituto
qd cōsolatiōne a caris n' acciperet.
nō ab amicis psecutionē susti-
neret. Et q' f' amici isti q' nos p-
secunt n' illi de qb' dicit in eugli-
o. Inimici hōis domestici eius.
Gustate inimici nri. psequito-
res nri. domestici nri. amici
nri. sed in carnis ^{inimici} ~~affinitate~~ ^{affinitate}
nob' p'pinq'. q' nos p' amore car-
nis diligit ad p'sente uitā. s; a-
bulantib' in uia di. q' dicit. Cū
enī ab amore h' mundi nos e-
longare cupim'. q'festi eos q'
p' amici uidebant ad uarios
inuenim'. p'pinq' ad dñm cō-
uert' cupientes sub obtentu
pestifere dilectiōis blandis
suasorijs reuocare cōtēdit.
Qd in pposito bono fixos i-
mobiles uidēt in ex q' ad
u'arios abdicat & spernūt.

& n' nūq' & odūsatissimus in-
sectando & penis affligendo
de falsis amicis uer' psequito-
res efficiunt'. Viat g'. hō est q'
gsolet' eā ex oib' caris ei'. q' in tribu-
latiōe uerba iustoy ad cōsolatio-
nē n' meret' accipe. omīs amici
ei' spuerūt eā. & facti sūt ei' i'ni-
ci. quia ab iniq' cōtēptū & stu-
melia patit'. Oliguit iuda. cū h' ^{h'nt}
fuit recessit. Fugit de t'ra sua
in babilonē. q' sustine n' potat
multa seruitutē q' affligebat'
a nationib'. reputat sibi fore to-
lerabili' si unigenit' seruiret i'
t'ra aliena q' si oib' gentib' preda
ess; in p'p'a. habitauit int' gentes
nec inuenit requiem. Propūm est af-
flictoy qd semp p'sens pictū g'mū
iudicant. q' dū passionib' iustoy g'
municare noliunt. a g'sortio itoy
alieni fiunt. habitauit int' gen-
tes. habitare int' g'ntes est. uitā
& cōsolatiōne p'uoy imitari. reqe-
nō inuenire ē. mundi hui' actōib'
implicari. Quia enim in h' mūdi
actōib' finis non ē. sectantib' eas re-
ques eē non pot'. Sepe tñ hō pro
amore p'sentis uitae libent' labore
tolat. quos p' amore di ferre

recusabat. Sic g magna expleto
recedentib' a dō. simulq; excu-
satio tollit eis. qm apte mon-
stratur qd sine causa p'uaricatisse
dū utiles labores declinando
ad labores inutiles descenderet.
Oms psecutores ei app. ea. i. an-
gustias. Quā dui cor hōis carita-
te y spe bonoy etnōy dilata-
tū ē. si forte foris tribulationē su-
stineat. int' tñ angustia n' h't.
Quantū g bonū pdat q' fideli-
am que est in dñi p'dit hic ag-
nosce pot' hō. qd semp angusti-
am in adūsīs cor patitur. n' p'p-
spe futōy bonoy dilate. Int'
angustias inqt' apphēdit eam
et attende que sit angustia eo-
rū q' a dō recedūt. nūquā securi-
fō. semp trepidat. in p'spitate
tinet in adūsitate despant.
Miguit uida. Sē n'nulli q' dū
peccata sua aspiciūt. tñstoria qdā
p'p'uctioē accensi usq; ad cōfes-
sionē pueniūt. metiōis uite
mas aggradi pōnt. ac se deinceps
ad p'p'etrata n' reditōs eē p'mitt-
tūt. s; qā p' cōmissis cōdigna sa-
tisfactioē semetipsos afflige.
et cū aplō corp' castigare y in

stuitutē redigē nolunt. cito
supueniente tēptōne. ad ea q'
deliquerant peccā reitunt. q'
nō facile uitūs resiste possūt
q' uitōy affect' in semet ipsis gō-
tificare negligūt. De q'b' hic
dī. Miguit uida. p'p' afflictio-
nē. et multitudinē serui-
tutis. Q'd dī. uida n' peccā sua cō-
fiteutes significat. q' miguit p'p'
afflictionē y multitudinē ser-
uitutis. qm uicti p' concupiscē-
as abeūt. quia eas p' afflictio-
nē et seruitutē carnis morti-
ficare p'tinescūt. Cont' quos
sapientia dicit. fili accedīs ad
stuitutem dī. Ita in timore. et p'p'a
cor tuū ad tēptaciones. Nam qui
peccā sua g'stūt. et uitam suam
emendare institūt. isti nimirū
ad stuitutē dī accedunt. s; ibi stare
negligunt. qndo adūsitate uicti
a bono pposito cadunt. hoc est qd
monuit p'p'a cor tuū ad tēptacio-
nē. ut i' uia dī ambulantes. ad
tolanda adūsā parati sim'. qui
p' q' in uia dī essem. illicita nol'
p'p'etisse meminim'. Habitu in
t' gente. nec inuenit requiē. Qd
est int' gētes habitare. nisi

desidijs carnalib' morē gerē: ubi
requies non inuenit. Illa nūm
rū quā dñs in euanglō laborā
tib' p'mittit dicēs. Inuenietis
requiem animab' ur̄is. De qua
peccatori dī. Peccasti quiesce.
Et mīto qui in corpe laborē sti
nere noluerūt ad laborē aīe p
ueniūt. eorū mentē furor ma
lorum desidiōy exagitat. quo
rū carnē debita pena non
castigat. Sic nūm rū samson
ille eritis oclis ad molā ponit.
q̄a animi amisso lumine uer
tatis p' appetitū t'renoy deside
riorū circūferē. Quā sam
son q̄ dui capillū capitis hūit.
insupabil' fuit. s; p'q̄ in sinu mu
lieris obdormiuit. & abraha ca
put capillū pdidit. continuo ab
hostib' caput & cecat. seruicij
& addicit. Sāson int'p'tat' sol
eorū. & significat animū diuina
cogitatioē illuminatū. Caput
sāsonis p'ncipale ē mentis. capil
lus capitis radi' ē cōtēplatiois.
sui mulieris blanditū: car
nis. Q̄dū g' animi cōtēplationi
inheret. a tēptatioē supari n̄
pot. Q̄d si in carnis delectatioē

resolut' fuit ibiq; obdormiuit.
continuo uirtutis uirtute lūm
amittit. & inciso radio cōtēpla
tionis. repugnare p'ius monib;
non sufficit. tandēq; eritis o
cul' ad molam ponit. q̄ndo int'ne
dulcedinis oblitū. p'trena desi
dia dissipat. Quid enim est mola
nisi mēs instab' & inquieta. que dū
semp' uirtutē cōphendē qd appetit. q̄i
desidijs suis circūagitata. nūq̄m
requiescit. Bene g' dī habita
uit int' gentes n̄ inuenit requiem.
quia mēs que desidia carnis seq̄t
tandē tantū ab int'na quiete alie
na est. quātū for' p' labentia dis
sipat. Om̄s p'secutores ei apphen
derunt eam int' ang'tias. Peiores
sunt hī nūq̄ qui a pposito uir
tutū corruūt. q̄m hī qui ad u
tutis ppositū nondū puenire
potuerūt. quia illi ad id qd nō
dū habuerūt. se spant posse p
tingē. illi ū tanto longi a salu
te sunt. q̄nto cū desperatōe incho
atam uirtutē pdiderūt. Magi g'
hī insidijs demonū patent q̄
illi. quia illos spes fut̄e correc
tionis quodāmodū retinet. illos ū
desperatō sua ad ruinā impellit.

propterea de illis qui per inchoationem
boni ad uomitum redeunt hic dicitur.
Omnes persecutores eius. appropinquavit. et inter angustias. Quia. secundum persecutores nostrum. non mali-
gnus spiritus. et desideria carnis que mi-
litant contra nos in membris nostris.
et que est angustia non despectio
peccatoris conscientie. que inter cor
stringit. Iuegitur ab omnibus persecuto-
ribus inter angustias comprehendit quod
propterea demonibus suggerentibus pec-
catum et proprius desiderius non recedit in
culpa. quia ex lapsu procedit iam
desperat de uenia. ^{videtur} Migitur ^{videtur} per aff-
lictionem. quoniam hic qui per confessionem iam
uitam suam emendare cepit. fractus
molestia temptationum a proposito cadit.
habitat inter gemas. quando mentem
in delectatione carnalium desideriorum
figit. non inuenit requiem. quando
cor eius occupantia uiciorum ^{pabrupta} diffinit.
ab omnibus persecutoribus inter angustias com-
prehendit quoniam iam despectio pressus. nul-
lis suggestionibus prius reluctat. Me-
ditetur enim egredi in manibus tenes. ecce quod
in artis sue periciam perbat. Primum
stupida membra diu palpando ad
sensum reuocat et leni tactu uuln-
dolentia attritudo ad rectum confir-
mat. deinde secatur. deinde ungitur. de-

inde ligatur. deinde fouetur et ad ple-
nam sanitatem reparatur. Sic alpha-
betum istud in quinque partitiones
distinguitur. Prima questione est.
seda est increpacio. terciarum. et so-
latio. quarta est preceptio. Quinta
deprecatio. per questionem pal-
pat. per increpationem secatur per
solationem ungitur per preceptionem
ligatur per deprecationem fouetur. Co-
questio. alphabeti a principio
usque ad eum locum ubi dicitur. cui compara-
bo te. et ceterum. Ibi increpacio
incipit et extenditur usque ad eum
locum ubi dicitur. fecit dominus que cogi-
tauit. et ceterum. Ibi consolatio incipit
et extenditur usque ^{ad eum} locum ubi dicitur. Reduc
quasi torrente lacrimas. in qua precep-
tione peccatores informantur ad
penitentiam. et tenditur usque
ad eum locum ubi dicitur. Uide domine.
Ab initio usque in finem deprecatio
est. in qua propheta dominum per pecca-
toribus exorat. his breuiter plu-
batur. nec ipsi questione ordinem inspiciamus. primum quasi abse-
tes plangit. quia eos qui in ama-
ritudine erant. tam cito pre-
senti allocutione sollicitare non
deberet. Incipit quod ea in prius

uidetur

exemplum

que minima sunt plangere: ne
 aios menciū. impii doli
 pond' opprimat. sicq; paula
 tum a minorib' ad maiora e
 numando p'grediens. sensim ad
 luctū animo excitat audi
 toy. Primū q' luget depo
 pulatōne regiois. deinde
 destructōnem edificiorū gmu
 niū. deinde eūsiōne sacrū edi
 um. deinde g'aminatōne scōy.
 deinde areb' inanimatis p'gredi
 t' ad miseriā hōiū deiectionē
 scilicet et iopiam deplorandā.
 et sic tandē fuit g'questionē
 suam. Qm' obtextu caligine
 in furore suo dñs filiam syon.
 lamentabile p'ncipiū ab am
 miratiōe inchoat quia tā
 subito deiect' ē popl' ille q'p'
 usq; ad celū exaltat' uidebat.
 Caligo tūciciā tūlaciōis desig
 nat. filiā inq't syon. ipsa syon
 i. gente iudeorū q' pat'no af
 fectu dilexit. & custodiuit.
 Ipsi syon filiā i. regiōe iu
 deā. Mosem sepuray h'c ut
 metropolitane ciuitates ma
 tres appellent. & circūiacen
 tes regiones. opida quoq;

& castella et uici filie. Incipit
 q' sicut sup dictū est de lon
 ginq' plangere. ipsam scilicet regi
 onem. ut tandē ad ipm capd re
 gionis iherlm pueniat. Sequit'
 & non ē recordat' scabelli pedū
 suoy. idē. ppli qui suntuti ei hu
 milit' subiect' erat. Precipitauit
 dñs nec peperit. hic distingue. Seq't.
 Omia speciosa iacob destruxit. in
 furore suo. hic itē distingue. De
 inde seq't. G'aminatōnes uiginis uide
 deiecit in t'ram. hic rursū disti
 gue. Deinde seq't. Polluit regnū &
 p'ncipes ei. Qd in p'ceden
 ti clausula
 genalit' sub noīe t're p'miserat.
 hoc hic p'partes exseq't. Speciosa.
 municioes. regnū. p'ncipes. & in
 de q'm lamtū crescit. pri' solūm
 t'ra nō iaiat. s; ne forte ipsa t'ra
 steril' & inculta atq; iō min' plan
 genda putaret'. subsequenter de ei
 q' opulencia & sublimitate lam
 tū g'format. Precipitauit inq't.
 Plus ē p'cipitare q' p'icē. Qd ē
 g'ul'. nec peperit. hoc ueract' i
 ultuna captiuitate cōpletū.
 q' n'ā ampli' reuocandi n' f' p'ci
 pitauit. Qd. Omia speciosa ia
 cob destruxit. municioes uir

alleg.

gimis iuda deiecit. Per specio-
sa intellige opulencia. p muni-
tiones fortitudine atq; potentia
Iacob & uirginē iuda idē po-
pul' signat. iacob tñ. genale no-
men ē. xij. tribu. iuda u. ad du-
as tribus tñ p̄tinet. Ideo genali
noīe p̄misso statim speciale nomē
adiunxit. ut dixit se tribu cap-
tuitate plangere monstraret. Ja-
cob g. iuda idē popl' ē. iacob
q̄a in potēcia robust'. uirgo ui-
da q̄a in opulēcia delicat'. Qd ē
g. speciosa iacob. nō opulēcia for-
titudinis. & qd ē municioēs uirginis
iuda. nō fortitudinē opulentorū.
Sēq̄t. Polluit regnū & p̄ncipes
ei. hoc ē uirginis iude polluit di-
cit p̄t gentes int' q̄s disp̄se s̄t ex
q̄rū g. sortio & ritu p̄phanat' s̄t. q̄
p̄m dī p̄tectioē securi regnabat.
& in p̄ncipiū suorū fortitudinē cō-
fidebat. Nō autē totū regnū cū p̄n-
cipib' suis polluit. q̄a popl' cū p̄t-
torib' suis gentib' subiugat'. Con-
fregit in ira furoris omē cornu
isrl'. amertit retrisū dextam suā.
p̄ cornu fortitudo p̄ncipiū ei signa-
tur. p̄ dextam dī p̄tectio diuina
intelligi. Qd ē g. qd dō dī. cōfite-

ss. h. y. t.

h. y. t.

ss. h. y. t.

alleg.

opul.

git omē cornu isrl'. amertit re-
trorsū dextam. nō q̄a in poplō
p̄uaricatore & omem huma-
nā fortitudinē ḡminuit. & suā
tandē p̄tectioē abstulit. ut
om̄o desolat' ostendat' quib' p̄
humana p̄sidia & diuinū ad-
iutoriu tollit'. amertit inq̄ dexte-
ra suā. Dextam amertit ne p̄te-
geret. & sinistm extendit ut fe-
r̄ret. Sñ sēq̄t. & succendit in
iacob quasi ignē flāmē deuorā-
tis in gyro. Sic enī ignis accēs-
sate uagat' & consumit oīa. sic hō-
tes iudeorū p̄t in eis om̄is forti-
tudo defecerat. & auxilium diu-
inū subtrēctū erat. nullo sibi ob-
sistente uniuersa uastabat. Teten-
dit arcū suū. q̄si inimic'. In arcu
cōminatio intelli'. Arcū g. ten-
dere ē. cōminationē amplifi-
care & differre. Q̄antē p̄ cōmi-
nationē p̄tuit. quasi inimic'.
h. y. t. arcū tetendit. Un sēq̄t. hūma-
uit dextā suā. q̄si hostis. Qñ i
sēptā dextā dī ponit' aliqñ p̄-
tectio. aliqñ ḡn̄s p̄cussio desi-
gnat'. eo qd dexta natāli habi-
litate ad p̄cucindū fit p̄m̄p-
tior. Pri' g. dī dextam amertit ne

proteget. p̄tea firmavit dex-
tam ut feriret. Quid autē dī
firmavit dextram. quē indig-
nationē pcutientis exp̄mit.
Ut sup̄ p̄cussos dextram firmat.
quia plagam qm̄ semit̄ irat⁹ i-
tulit sanare ampl⁹ nō disponit.
quod p̄e ad ultimā captiuita-
tem refert. Unde guement⁹
adiungit⁹ q̄ti hostis. qui scilicet
ad int̄uionē pcutit non ad cor-
reptionē. Non enī quasi hostē
dextram firmat. si illo ad p̄den-
dū pcutiente. ipse ad corrigē-
dū pcutet. Unde cū ḡm dolore
pronūtiandū quasi inimic⁹ q̄ hō-
tis. ille scilicet cui nec uā reus
effugē. nec misericordiā hostis
pōt impedire. Sequitur. Et occi-
dit om̄e qd̄ pulchrū erat ui-
su. in tabnaculis filie syon. Nō
occidit nisi qd̄ uiuit. Sup̄
dixat destruxit oīa sp̄etio-
sa. s; h̄ iam ampl⁹ aliqd̄ dicē
uolens. occidit inq̄t om̄ia
pulchra. ut hanc calamitatē
nō tantū diuitias. s; ipsas ē
animas abstulisse ostendat. Un-
de recte subiungit cū dicit.
Effudit quasi ignē indignatō

h̄g

h̄g

all

nē suā. Non q̄si aq̄. s; quasi ignē.
Violentia enī aquarū deice. et dis-
sipare res solet nō cōsumē. Quam
inundationē p̄ aliu p̄phetā cōmi-
nat⁹ dices. Super eos effundā
quasi aquā irā meā. Ignis nō n̄
tū destruit s; cōsumit. atq; ideo
indignatō dī q̄si ignis effundi dī.
q̄n diuina ulcio usq; ad cōsumā-
tionē euagat. Postremo ē in ip-
so effusionis nōie. uolentia et ira
dicā habundantia tribulationis
exp̄mit. fact⁹ ē dñs uelut inimi-
cus. p̄cipitauit menia ei. Huc
usq; desolationē filie syon. i. re-
giōis indee plāxisse uidet. n̄c ad
ipsā matrē syon. scilicet ciuitatē
iherl̄m deplorandā se ḡnt dices.
fact⁹ ē dñs uelut inimic⁹. Grauis
dolor dñs q̄ fouere. q̄ dilige cōsu-
enerat. fact⁹ ē uelut inimic⁹.
q̄a iā n̄ ut pat̄ ad correptionē
pcutit. s; ut hostis ad cōsumpti-
onē. p̄cipitauit menia ei.
id ē syon. dissipauit munitioēs
ei. Menia in ciuitate ad deco-
rē sūt. munitioēs ad uitam.
Qd̄ ḡ p̄cipitauit menia. dis-
sipauit munitioēs. n̄ sublimi-
a deiecit. forcia cōfregit. Qd̄ ḡ

supi plaxat hoc idē dē nō in ierusalē factū ēē deplorat. ut ibi
p speciosa iacob pulchritudine
regiois. hic p menia syon decorē
ciuitatis. ibi p municioes iur-
gum iuda. municioes regionis.
hic p municioes syon ipsi iherlīm
municioes ^{significat} intelligas. Vn satis
quoniam ibi speciosa tūc. hic
menia posuit. q̄a ali' regiois &
ali' ciuitatis decor ē. Decor nāq;
regiois magis q̄s dāt in ub̄tate
frugū. & fecunditate pecorū. de-
cor ciuitatis in sublimitate edi-
ficiorū. nō speciosa destruy. & me-
nia peripitari dicunt. ut omnia
uastata cognoscas. & euid. q̄
int ^{accabit} ciuitate sp̄e. & que fori
regionē utilitate. & repleuit
in filia iuda humiliatū & hu-
miliatū. Descripta desolatio-
ne regionis & ciuitatis. q̄si
ad utraq; respondens infert.
& repleuit in filia iuda humi-
liatū & humiliatū. i. in gente
iudea q̄ q̄si filiā patris affectu
dilexerat. hoc ē utriq; sex' hu-
miliatis illā repleuit. ut humi-
liatis. i. deiectis plena sit. Vel
p humiliatū ordinē platoz ac-

cipe possum. p humiliatā
plebem subiectā. & q̄d supi
in uastatioe regiois dixat. pos-
luit regnū & pncipes ei. ut
idē p regnū quod p humili-
atā. Idē p pncipes q̄d p humi-
liatū intelligam. Et dissipauit
q̄si ortū tentoriū suū.
Nūc ad destructionē sacra-
edū deplorandā accedit. & q̄
tū ad litiā spectat. p tentoriū
& tabernaculum significat tem-
pli dñi q̄d erat in iherlīm. q̄d
primū a chaldeis. dein a ro-
manis subūsum. Ideo tē ^{plū} ten-
toriū siue tabernaculum uocat.
q̄a tūc illi antiqui filij isrl' p-
mū in deserto. ac p modū in
sylo ad cultū dī tentorio & tab-
naculo fingeant. Ceterū ten-
toriū ppe dī: i. cortine finib'
ad palos tē affixos extendunt.
& tabernaculum aut quib' dā tabu-
latis struit. sic de tabernaculo
fedit sc̄ptū ē q̄d moyses in de-
serto struxit. cui ex tēse
uela oppansa sūt. & cortine ex
om̄i latere distente. Vt q̄ de
subūfioe tēpli. Dissipauit ten-
toriū suū. demolit: tabna-

culū suū. Sedm lictam aut
cōgrua sūt ūba: ut id qd expā
sū ē dissipet. id qd tē fixū
ē quasi quādā suffossioē de
moliat. Quasi ortū inqt di
sipant tentorium suū. Qd
ysaias his ūb ante pdrat. De
relinquet filia syon qsi umb
clm in uinea. & sic tūgū in
cucumario. Ac si dicet. Sicut ab
ab orto & a uinea p q collecti fu
erunt fruct & odia hominū tol
lit. sic a pto isto q a fructu bo
ni opis sterit est & odia diuina
auferet. ut sit in dissipatiōe &
direptiōe inimicoy suoy. Uel p
ortū locū uoluptatis & luxurie
intelligē possum. un p legē p
hibitu ē ne uenis in atq dñi
plantaret. qd & ydoloy cul
tores sub frondosis arboribz
in locis uirentibz sacrificare so
lebant. lasciuie & uolupta
ti seruientes. Uicat g. dissipati
qsi ortū tentoriū suū. Ac si di
ceret. Qa in locū sanctitatis i
pudicitia & uoluptas intant
io dissipatio & desolatio uenit.
Seqt Obluioni tradidit dñs in
syon festiuitatē & sabbatū. i.

n solū repulit h. s. p. repulsam
ampli n requit qd ppe ad ulti
mā captiuitatē pmet. quā
manifesta grā poret legis ob
seruantie penitē eū se fē & repu
diatē. Seqtur. Qui obpbriū &
in indignatione furorū sui re
gē & sacerdotē subaudit tradidit.
Regi honor debet denotio in sa
cerdote diligit. Ac ne p honore
obpbriū regi. ac p denotioē in
dignatio redit sacerdoti. ut ois
iudaici popli excellētia & reli
gio destructa ostendat. Seqt. Re
pult dñs altare suū. hic iā de cō
taminatiōe scōy agē incipit. Re
pult dñs. a suū. In placabile se
eē ostendit. qn illud q un placā
ri solebat abiect. Seqt. Oaledye
te scificatiōi sue. id: sacrificiū qd
offeretes p scificare o sueriat.
Qd ne plane impletū cernim. qn
iā legales hostie que suo tpre
offerentes scificare potat. si p i
plecionē grē teneant ampli
dm ad uacundā puocat. Seqt.
Tradidit in manū inimicoy mu
ros turrū ei. i. scificatiōis. Vt h.
ostendec se ampli pōra illa sacfi
cia n recipe. ipsū locū in q offer

h. p.

in cōsueuerant fundatū eūq; p
misit. qm̄ ex hoc hq̄do patefce
ret qd̄ desolato p̄ore loco rit̄ p̄
or cessare deberet. Qd̄ aut̄ dic
muros curruū q̄tū ad littam
sic intelligendū ē ac si diceret
turrez muratas ei inēsitue.
hoc ē n̄ solū muros ciuitatis ex
tūsec. Vñ seq̄t. Vocē dederūt i
domo dñi. sic in die sollempn̄. ip
si uid. in m̄y ei nullo sibi obsis
tente unq̄sa occupabant ⁊
se p̄ualuisse gaudebat. Cogita
uit dñs dissipare murū filie sy
on. Ne hec tanta mala inconsiderate
intulisse uideat. an̄ factū cogi
tasse. i. delibasse dñi. P̄ murū fi
lie syon robur ⁊ munim̄ ui
daici ppli intellige debent. Se
quit. Detendit funiculum suū
ut merita insinaret. ⁊ unicui
q; sedm̄ op̄a sua redderet. Vel te
tendit funiculum. i. penā q̄ pec
catores ligaret p̄traxit diu p̄
patientiam expectās. s; tandē
tanto gūi feriens. p̄t qd̄ seq̄t.
Nō auertit manū suā a p̄dicio
ne. i. quia neminē inuenit
librum a culpa. neminē reli
q̄t in munē a pena. Seq̄t. Lu

xit q; an̄ murale. ⁊ murū pa
rit dissipat. Ita ambigue po
sitū ē parit. ut ad utrūq; re
ferri posse uideat. uid. qd̄ ē
an̄ murale parit cū muro dis
sipatū sit. P̄ qd̄ murū parit cū
an̄ murale luxit. Possum̄ aut̄
n̄ in cōgrue p̄ an̄ murale custo
diā hominū. p̄ murū aut̄ in
telligē custodiā anglorū. que
utq; a pplō iudeoy iusto dei iudi
cio ablata ē. in nec hoīes foris.
nec angli int̄ ab instanti t̄bu
latōe. pplm̄ a dō delictū dese
de possent. sedm̄ qm̄ accepti
onem gueniēs est distinctio. qd̄
an̄ murale luxisse. ⁊ murū
dissipatū esse deplorat. ut ui
det illos idē bonos p̄latos ⁊ sub
ūsione ppli sui p̄ passionem
t̄bulatos. istos ū idē anglōs.
ab eoy etōdīa sublatos esse oste
dit. Desixe sunt in t̄ra porte
ei. i. syon. Ad monumentū p̄
petui doloris p̄ erisionē om̄iū
rūine p̄manēt. neq; enī porte
ad munim̄tū. s; in signū cala
mitatis p̄manēt. que ut pate
ant i t̄ra fixe sunt ⁊ ne de
fensaculū p̄beat. p̄diti ygtis

uectib' seras n' hinc. Seqt' Re-
ges ei' & p'ncipes eius ingentib'
subaudito p'didit & stuit. &
respicit ad id q'd d'nat. potte &
uectes. i. reges & p'ncipes q'z mu-
nimen & fortitudo ppli erant.
deiecti & abiecti & q'ty f'e. Seqt'
causa tanti mali. Quia non
est lex d'ni ap' eos. id' quia pre-
uaricatores legis sunt. & quia
pphe eius non inuenerunt uisi-
one a d'no. i. q' illos p'ph'as audie-
runt. q' ex spu d'ni locuti non
sunt. Quom' obtextit & c. Sub u **G. n.**
nius gentis specie toti hu-
mani genis casu deplorat. p'
m' ho trib' modi p'cussus est.
Ignorantia. Scrupulencia. Morta-
litate. Mortalitas autem mors ip-
sa cu' uniu'sis defectib' & penis
ipsam morte p'crentib' intelli-
git. Dicat g'. Qom' obtextit cali-
gine in furore suo d'ns filiam
syon. Quia homine que ad con-
templandu' lum' eternitatis creauit
rat. peccante deserens. intenebris
ignorantie reliquit. Syon namq;
int'p'tat' specula. ubi hostiu' in-
ces' delonge p'spiciunt. p'mo aut'
homini dictu' e'. De ligno scie-

boni & mali ne comedas. q'cuq; eni
die comedis ex eo. morte moueris.
Ho g' quasi in q'da specula erigit'.
qn' imminenti mali p'icium p' curu'
speculatione cauere iubet. Q'd g' p' fili-
am syon n' anima hois n' d'ni ad huc u-
su circumspectionis roborata accipe-
debem'. Na sic dicim' filia babilous
.i. filia confusiois. & filia iherlm'. i. filia
cont'plationis. sic d'r. filia syon. i. filia
speculationis. quasi in speculatione adhuc
tenera & nouella. & necdu' in uiri-
le robur solidata. Ac si diceret. Vel
hoc furore iudicatis ^{potuit} int'igasse q'd il-
le q' deliquerat necdu' usu & expi-
mento obediendi in p'cepto solida-
tus fuit. Qm' obtextit in q't. Q'd te-
git abscondit q'd n' auferit. q'a lu-
m' ratiois p' peccatu' in hoie obscu-
rati: n' ablatu'. Qm' obtextit. Tex-
it. ne sup'iora hi celestia inde pos-
set. Seqt' Proiecit de celo in tra-
inclita isrl' Israel inter p'tat' ui-
ruens deu'. Prim' aut' ho an qua
peccaret isrl' fuit p' cont'plationis
int'ne p'sentia d'm uidit. P' terra
g' isrl' congrue corp' hois accipim'.
quod d'r q'de p' creatione de tra sup'
sit s' p' immortalitate q'dam ad ce-
lu' t'nsulit q'd quia rurs' exige-

te peccato hominis in morte dī
solus iussit quasi de celo. v. de
in corruptione ad corruptione
tram isrl' p̄cepit. Recte autē pphā
plangendo casum hominis. p̄mū
caliginē mentis. ac deinde corrup
tione carnis gmemorat. quia m̄to
p̄cedere debuit in pena que p̄cessit
in culpa. ut sicut caro nisi p̄ cor
rupta mente in delectatione illi
citam non uenisset. ita q̄ nisi p̄
ignorantiam cecata mente. caro in
corruptionem non descendet. Quia
et ip̄e adā prius dū quereretur ab
scondit se. ac deinde inuenit sen
tenciam mortis accepit. Sequitur
et n̄ est recordat' scabelli pedū su
orū. in die furoris sui. P̄ pedes
dñi p̄cepta intelligunt. uestigia
pedum. cognicio ^{peccatorū} p̄ sca
bellū pedū intelligunt hī qui
p̄ obedientia p̄ceptis dī subiecti
sunt. Qñ q̄ in scabello pedes dī
posuit. quando hōi p̄mo ad obe
diendū uite p̄ceptū iniunxit.
S; hui' scabelli in die furoris qñ
recordat' n̄. q̄a cū magna dis
trictioe ab eo penā tñsgressio
nis exigebat cuius mansueto o
bediendi p̄ceptū dedat. Precipi

tauit dñs nec pep̄cit. Precipi
tatio ad magnā et subitā p̄ci
pet ruinā. Videte q̄ mag
na ruina. De paradiso ih̄e
mundū. de hoc mundo in
fernū hō corrūit. de imorta
litate in mortē. de morte in
dāpnationē. Vñ bñ adungit
Nec pep̄cit. Qñ h̄. peccati pe
p̄culi; si reatu ei p̄ penā examy
naret s; ipsū p̄ mortē carnis
in corruptione ire n̄ cōpelle
ret. uel si p̄ mortē carnis sal
tē in dāpnatione animā n̄
p̄cipitaret. Sequitur. Omnia spe
ciosa iacob destruxit in furo
re suo. Iacob in d̄ptat' sup̄pla
tator. Et hō qdām n̄ p̄ pug
nam s; p̄ grām diaboli sup
platauit. qñ illuc un̄ diabo
lus cecidat ascendēdi potē
cia accepit. Iste iacob in p̄ma
condicione sua int' et ext'
speciosus fuit. cuius scientia
p̄ inno cētā. et caro p̄ castita
tē floruit. S; destructa fē
speciosa iacob. q̄a d' castita
tis decore et cupiscētia pollu
it. et scientia reat' sui scele
ris fedā partē et tenebrosam

grā uirtutes hō. quas tñ uirtu-
tes eadē grā n̄ sine n̄ sine nātali
sensu arbitij in hōie opat. S; qā
hō libtate arbitij peccando pō-
dit. ⁊ dī hominij peccatij iuste
grām suā subtrahit. qñ omne cor-
nu isrl' cōfractū ē. qñ ē habitas
uirtutes p̄didit. ⁊ eas etiā qñ
habitū erat obtinē n̄ meruit.
Est ⁊ aliud. qd in cornu notare
possum. Cornu nāq; crescēdo ex
humore carnis indurescit. ⁊
rōnal' creatā coopante grā ex
p̄mōtione uirtutū robur ac-
cipit. Itē si cornu caput ⁊ pedē
munit. sic uirt' mentē, intēse-
cus ⁊ foris opa a lesione custodit.
Auerit retrā. ⁊ ē. Prīmū ho-
minē in uia obedientie ambu-
lantē diabol' sequebat' ut eū
reuo caret. s; accessū nocendi
ad hominē h̄re n̄ potuit. qā
dextā dī int' illū ⁊ hominē fu-
it. Cū hō a suasionē diaboli
sponte se uertit. statī dī dex-
terā suā retrā a facie inim-
ci auit. ut eū iā instantē a le-
sione hōis n̄ repelleret. qñ
tñgressionis suē culpā p̄uari-
cator uel in pena sentiret. Sēg.

⁊ succendit in iacob qñ ignē.
⁊ ē. Ignis ē concupiscētia carnis.
qñ nascendo cōtrahim'. ⁊ qñ dū
in hac corruptione uiuim'. qñ
qdā domesticū hostē int' nos
metipsos portantes tolera-
m'. Iste ignis semp in nob; s; n̄
semp ardet. n̄ semp flāmā h̄t.
Tunc aut ignis in flāmā accē-
dit. qñ peccatij fomes usq; ad de-
lectationē ⁊ sensū suscitāt.
Que uidelicet flāmā in giro de-
uorat. qā sic tinea uestimētū
gsumit. ita qñ integritatē carni
qua anima uestit' praua delec-
tatio corrūpt. In giro deuo-
rat. quia p̄ omnes sens' corp'is
ad castitatē aīe uiolandā en-
cūq; uir' corrupciōis infun-
dit. Velp̄gryū mundū istū ac-
cipe possum. Cōcupiscētia aut
in giro deuorat. quia p̄ omnia
mundi hui' oblectamēta dis-
currens. desidia sua mala
faciare laborat. Tetendit ar-
cū suū. ⁊ ē. In arcu cōminatio
accipit' in dextā firmata ue-
hemens percussio notat'. Is g
arcū tendit ⁊ dextā firmat.
qā peccati hōis ⁊ infūto penā

perpetuas comminat^{ur} & iuram^{en}ta
tibi & flagellis reatu ei uiscit^{ur}.
Quod tam^{en} qm̄ non ex ira s; ex iu-
sticia opat^{ur} non inimic^{us} & hosti^s. s; quasi inimic^{us}
& quasi hosti^s d^{icitur}. Quod legi & d^{icitur}
pot^{est}. Arcu^m d^{ominus} tendit quando gmi-
nat^{ur} peccantib^{us} penam. & tam^{en} ad
huc expectando differt sententia.
S; quia qsdam differt ut correp-
ti emendent^{ur}. qsdā u^{ero} u^{ero} p^{ro}secutante^s
g^{ratia} puniant^{ur}. in his quos ad emen-
datione^m expectat arcu^m tendit nō
q^{uasi} inimic^{us} s; quasi p^{ro}p^{ri}et^{as}. in his u^{ero}
quos ad citulu^m dāpnatōis uul^{ere}
sunt. q^{uasi} inimic^{us} arcu^m tendit. Simi-
lit^{er} in his q^{ui} p^{er} flagella corrigit^{ur}
firmat dextam s; nō q^{uasi} hosti^s. quō-
dā ad int^{er}uentione^m p^{er}cutit. in his
dextam firmat quasi hostis.
Quod autē dicit^{ur} firmavit dextā.
sic intelligi pot^{est}. p^{ri}mo namq;
hōi quasi dextam d^{ominus} imposuit
quando peccanti plagam morta-
litate^m inflexit. qm̄ dextam
adhuc cōfirmat. quociēs p^{ri}mo uul-
neri cotidiana flagella sup^{er}ad-
icit. Quod u^{ero} sup^{er} dixit d^{icitur} dex-
tam suam. & h^{ec} d^{icitur} firmavit dex-
tam suā. g^{ratia} nō ē. d^{icitur} enī ne
p^{re}g^{re}t^{ur}. cōducit ut p^{er}cuti^{er}et. firma-
uit

ut flagella multiplicarent^{ur}. q^{uasi}
n^{on} p^{ro}sent^{is} pena p^{er}cu^{ss}os doceat
q^{uasi} eos q^{ui} in malo p^{ro}seuerant^{ur} pe-
na in futo^{rum} expectat. Vn^{de} in psalmo
d^{icitur}. Vediti metuentib^{us} te significa-
tione^m u^{ero} f^{ili}u^m. a f^{ili}a arc^{us}. ut libent^{er} di-
lecti tui. Seq^{uitur} & occidit omē qd
pulch^{er}u^m u^{isui}. in tab^{er}naclis filie
syon. Tab^{er}naculu^m corp^{or}is. q^{uasi} illud
sensificando inhabitat. Tabna-
culū & anime & scientia^m. quia
in illa q^{uasi}q^{ue} secū cū domesticis cogi-
tationū suar^{um} pausat. Omne q^{uod}
pulch^{er}u^m erat u^{isui} in tab^{er}naculis
filie syon d^{ominus} occidit quia & foris
omem uigore & pulchritudine^m
corporis humani ab illo imorta-
litate^m statu are^{re} fecit. & int^{er}
sec^{us} & scientia^m hominis rectar^{um} cogi-
tationū honestate spoliavit. Uel p^{ro}
omē qd pulch^{er}u^m erat u^{isui} accipe
possum^{us} foris disciplina^m & decore
bonor^{um} opum. & int^{er} ut dictū est
mundicia bonar^{um} cogitationū. &
nota q^{uod} nō occidit nō qd uiuit. Li-
uunt bona opa qm̄ recta intentione^m
fuit. uiuunt bone cogitationes. qm̄
it^{er}ni amor^{is} affectū sentiūt. Cauen-
dū autē est cū d^{ominus} ab hōie uirtutes p^{ro}-
uine & auferre dicit^{ur}. quatu^m hoc nō

agendo. si p'mittendo face creclat.
facten. q' iusto iudicio face p'mit-
tit. Seq't. Et effudit q'si igne indi-
gnatione sua. Ineffusioe habunda-
tia signat. Ac si diceret. Nō stillauit
s; effudit. Q'si igne nō q'si aq; s; q'si igne.
Ignis enī dura ⁊ fortia ⁊ sumit.
Quasi ignis q' indignatio effundit.
q' in uindicta p'uaricationis pec-
catoris nō solū caro. s; aīa q; cruciat.
Vel quia ignis lutū indurat. du-
ra u' aut liquefactū aut in cinerat.
q'si ignis indignatio effundit. ut
in una eadēq; pena duri ⁊ rebel-
les ⁊ fundant. ⁊ peant. qui uero su-
am infirmitatē recognoscē uolu-
erit. q' firmet. ⁊ salui fiant. fact'
est dñs uelud inimic'. Nos fecim' q're
inimic' sit qui p' inimic' nō fuit.
quia nō id qd ipe creauit. s; qd nō fe-
cim' odit. Seq't. precipitauit me-
nia. dissipauit munitōne eius. A-
lia sunt menia anime. alie sunt
munitōnes. Menia ad decorē. mu-
nitōnes ad tutam p'tinet. Sic s't
quedā grāū dona que ornant.
ū est p'phetia. genā linguarū. int'
p'tatio s'moni. quedā que minu-
ūt. ut est fides. spes. caritas. Illa
si adsunt. p'bēt titulū ornamētū.

utasi defuit p'icilū. Illa ⁊ si defuit
sautē tñn impediūt. sine istis
homines ad salutē puenire nō
possūt. Bene aut p' dī. p'cipi-
tauit menia. ac deīn subuin-
git dissipauit munitōnes. q'a
cū peccat' anima relinq't. p'
auferunt ab ea dona que ad ma-
nifestacionē data s't. ac deīn
fidei spei ⁊ caritatis fundamēta
ēitunt. Precipitauit inq't me-
nia. Qd subline. p'cipitāt.
qd solidū. dissipat. quia ut dic-
tū. menia ad glām munitōne
p'tinet ad tutelā. Seq't. ⁊ re-
pleuit in filia iuda humiliatū.
⁊ humiliatā. i. spm ⁊ carnē i
hoīe miseria ⁊ dolore repleu-
it. dolū humiliat. ut q' bñ humili-
ari uoluerit p'uitatē. humili-
arent p' afflictionē. Vel p' hu-
miliatū ⁊ humiliatā. sensū
⁊ cogitationē accipe possu-
ni. ut in d' ⁊ foris ⁊ camelis
agat donec q'fusa ad penitē-
ciā redeat. Ad p'lmōē iuda-
icū. hoc spālē referri pot'.
Considerans nāq; p'phā q' dī
p'iectionē p'mz hoīs misereri
uoles humanogenz solū hē po-

y.

pulū elegit: ut in eo nre fili-
 tis exordia ppararet: quom illi
 date legis mandatis coluit & su-
 aūq; ptectione sublimauit. p
 hec omia peccante & puariate
 abiect & ita p me abiectio-
 sedam annectens plangit dicens:
 factus ē dñs uelut inimic⁹ pci-
 pitauit menia ei⁹: dissipauit
 munitiones ei⁹. Qñ enī ap̄lōm
 deorū pphetiā & doctrinā & miracu-
 loz signa abstulit: qñ menia ei⁹ p-
 cipitauit. Qñ uī p infidelitate eos
 execrari pmissit & aspe pmissiois &
 hereditatis sue alienos fecit: qua-
 si munitiones ei⁹ dissipauit. Seq̄t
 & repleuit infilia iuda humilia-
 tū & humiliatā. Qd p humiliatū:
 n ordine p̄latoz: & qd p humilia-
 tā: n plebē subiectā accipim⁹. &
 q; enī in aduentu x̄i humiliati
 sūt: q̄a ueritate q̄ uentā p̄di-
 cauant & credidant p̄sentē nega-
 uerunt. De q̄b adhuc subdit: &
 dissipauit qñ ortū tentoriū:
 & c. Tentoriū deforis: tabnacu-
 lū in tñsec⁹: sic & tabnaculum fe-
 deris in qd moyses intrauit ad cō-
 sulendū dñm. Recte ḡ p tento-
 riū ppli: p tabnaculū ordo pla-

toz signat. Qñ enī pplm illū anti-
 quū dñs ita tepali gloria sublima-
 uit: qñ tentoriū ad decore expā-
 dit. Cū uī q̄sda ex illis ad cognitio-
 nē secretorū suorū illum inās: & fa-
 miliari alloq̄o suo dignos habuit:
 qñ tabnaculum ad inhabitandū
 extruxit. S; quia p̄ modū in car-
 ne ueniens pplm illū exigentib⁹
 peccatis suis: & cognitionē ueri-
 tatis p̄uauit. & deī p romanos i
 om̄s m̄di nationes disp̄sit. Nec-
 te nō dñs: dissipauit tentoriū suū:
 demolit⁹: tabnaculū suū. & notā
 dñi qd tentoriū n̄ demolitū s; dis-
 sipatū dicit: & tabnaculum n̄ dissipa-
 tum s; demolitū assertit. Qd enī
 demolit⁹: sensim & latent destrui-
 tur: Qd enī p demolitionē: n̄ la-
 tens odiū exp̄mit. Tabnaculum ḡ
 demolitū ē: & tentoriū dissipatū:
 q̄a n̄ sc̄bas & phariseos doctores ppli
 in necē saluatoris cōpulsi; inidia:
 pplm ipsū tā crudelit̄ n̄ dissipass;
 captiuas uindicta: & uidete q̄
 similitudine tentoriū dissipatū
 dicat. Quasi ortū in q̄t. Siō ort⁹ dis-
 sipat⁹ qñ collectis ex eo fructib⁹ se-
 pus destruit⁹: & custodia remouet⁹:
 sic ille ppli p̄q̄ fructū iusticie fer-

re defuit statim tutela et custodia
diabolo recessit. secundum uaticinium
ysaie dicentis. Derelinquet filia
syon sicut umbraculum in uinea. et
sicut tugurium in cucumerario. Et
ipse dominus in euangelio loquitur dicens. Auferet
a uobis regnum dei. et dabitur gen-
ti facienti fructus eius. Hec enim
sterilis et non faciens fructum. id est syna-
goga iudeorum dissipat et ortus faci-
ens fructum. id est ecclesia gentium mu-
nit atque includit sicut in canti-
cis cantorum dicitur. Hortus conclusus so-
ror mea. ortus conclusus fons signatus.
Bene autem sororem uocat. quia ortum
conclusum nominat quia ecclesia gen-
tium perfide de synagoga nata est de
qua christus carne superstitus. sicut tamen eandem
synagogam quia fructum iusticie
non habebat. quasi ortum sterile dis-
sipant. Nam ergo christi hoc est synagoga
ortus dissipat. soror. id est ecclesia or-
tus conclusus. Sequitur. Oblitus est dominus
dominus in syon festiuitatem et sabbatum
legales obseruantie umbrę quę
fuerunt figurę. et ideo per quam ipsa ueritas
uenit iam uel dominus ad cultum suum po-
ran admittit. Quasi enim oblitus
dicitur. quia amplius illa se exhibi non prece-
pit. Sequitur. In obprobrium et indigna-

tionem furoris sui. regem et sacer-
dotem subauditur tradidit. Huius du-
alys personis regebat populus ille.
regali scilicet et sacerdotali. et con-
uenientia sunt uerba honoris ad
regem. deuotio pertinet ad sacer-
dotem. Nec autem quod honorem obprobrium
um quod deuotionem ponitur in-
dignatio. et sacrificius eorum dominus non
placatur sicut irascitur. Sic per ysaiam dicitur.
Sanguinem uiculorum et hyrcorum
et arietum nolui. incensum ab-
ominatio. in. Cum ueniret
autem in speculum meum. quod quęsiuit
habe de manibus uestris. et per psalmistam.
Non accipiam inquit de domo
tua uiculus neque de gregibus tuis.
hyrcos. Immola deo sacrificium laudis.
et redde altissimo uota tua.
oral. Si autem ea quę supradicta sunt ad
moralem sensum uertuntur. pen-
tentium non in congrue accipere pos-
sumus bonam actionem quę fons
ad decorem pandit. per tabernacu-
lum uel scientiam in qua quisque fa-
miliaris quadam et domestica
consolatione secum commoratur. Nam quod
tabernaculum scientiam significat.
psalmista manifestat cum dicit.
Vox exultationis et salutis in tab-

uultorū Iusti nāq; quasi in tab-
 naclis uocē pferūt. quia de
 bonis actib; suis intē in scientia
 a soli dō inotescē uolunt. Qsi
 q̄ tentoriū dissipat. qm̄ boni
 opus n̄ totū a statu rectitudi-
 nis. uento adulationis cōquas-
 satus impellit. Tabnaculū
 autē demolit. qm̄ mundicia
 9scientie illicita delectatio-
 ne corrūpit. Et recte dīr dis-
 sipauit quasi ortū tentoriū
 suū. In hoc enī q̄sq; sterilē esse
 incipit qd de bono ope suo
 in oculis hominū glāri que-
 rit. ut iā de reliquo ad bene
 opandū tutela diuindignū sit
 & germinis sui fructum. i.
 opus sui mercedē apud dñm
 n̄ custodit. Hoc etiā in tento-
 rio notare possum. qd sic tē-
 toriū p̄m̄ funib; extendit. de
 in ipsi funes palis affixis tē-
 retinent. itaq; opatio p̄ uirtē
 tionis p̄seuantiā tendi debz
 nē laxet. & ipsa intentio ne a
 pposito suo lentescat. p̄spem e-
 terne remuneratiois q̄si pa-
 lis q̄b; dā soliditatē terre affi-
 xis 9firmari. Seq̄t. Obluio-

ni t̄didit dñs in syon festiuita-
 tē & sabbatū. Qd p̄ festiuitatē n̄
 gaudiū et̄nū. & qd p̄ sabbatū n̄
 requies mentis accipit. Duo h. sup
 dīxat. scil. dissipauit tentorium
 suū. & demolit. tabnaclū suū.
 Adh duo responde uidet. ac
 si diceret. Quia dissipauit ten-
 toriū suū. iō obliuioni t̄didit fe-
 stiuitatē. qm̄ demolit. tabna-
 culū suū. iō obliuioni t̄didit sab-
 batū. Nā q̄ta sit int̄ni gaudiū
 dulcedo n̄ meminit. q̄sq; in
 laudib; hominū & in rebus tñ-
 sitoris gaudiū querit. & neq;
 q̄ uerapace mensint̄ fruit. cū
 p̄uincētiua uicioz & affectus
 carnaliū defidiorū turbat. Se-
 q̄t. In obpbrū & indignationē.
 regē & sacerdotē. Anima n̄ rex
 debet esse & sacerdos. Rex. q̄a rex
 debet carnē suā. sacerdos. q̄a dō
 uigit offerre debet deuotionē
 suā. S; rex in obpbrū t̄dit. qm̄ a-
 nima carni sue subiecta t̄pib;
 defidiis famulat. Sacerdos in i-
 dignationē tradit. qm̄ ab illa
 quā erga dñm h̄re deuotionē.
 obstinata mens ex peccat; 9suetu-
 dine obdurat. Is q̄ nos dissipat

altg.

nos demolit. In obliuione In ob-
pbruū. In indignatione. Adere dr.
quia afflicta mens hoc q̄si a dō
fieri querit. qd ab ipso iusto iu-
dicio suo p̄mittēte nō impedit.
P̄mittit enī ut nos dissipem.
ut dissipati ei obliuiscamur. u
oblitq̄ ei in obpbruū & in indigna-
tionem ueniam. **Seqt̄.** Reppu-
lit dñs altare suū. **Sup̄** de ex-
cecatione iudeorū loquitur fuit
nō q̄ ordine eadē facta sit sub-
iungit dicēs. Reppulit dñs alta-
re suū. Qd: h̄ altare dī. n̄ xp̄c.
Quia cū p̄ ipsū mediatorē huma-
nogeni dī placat reddīt quasi
ppiciationis n̄re sacrificiū sup̄ ipsū
deo offerit. hoc altare dī pat̄ qua-
si reppulit qm̄ xp̄m usq; ad crucis
patibulū in manib; p̄sequentū iu-
deorū in passione dereliquit. Scifi-
cationi quoq; sue dī pat̄ maledi-
ctio q̄a ipsi quē singlarit scifica-
uerat. & ad scificādos nos miserat
p̄ maledictionis n̄re penā expian-
dam impositū. ac deī n̄rā rea-
tu maledictionis absolutos scificati-
onis illi participes fecit. **Seqt̄.** Tra-
didit in manū inimici muros tur-
rū ei. Muri tūū qui in ciui-

tate eminentiores s̄t aptos de-
signant. q̄tē in scā ecclia & dig-
nitate eminentiores & ista-
cia fortiores fuerūt. **S;** isti q̄ i
manū inimici tradit s̄t q̄a cū xp̄m
mori cernerent qdā p̄fide-
litatē corruerūt. **Seqt̄.** Vocem
dederūt in domo dñi. sic in die
sollepn̄i. Dom̄ dñi ecclia in tel-
ligitur. Vocē ḡ exultationis in-
imici in domo dī dederunt.
qm̄ ipso pastore mortuo & dissipa-
tis ouib; om̄ino se p̄ualuisse glo-
riati s̄t. Vel p̄ domū dñi ipsū xp̄m
accipe possim. sicut dicit apl̄s. Is
erat in xp̄o mundū regciliā.
In domo itaq; dñi uocem in-
imici dederūt. qm̄ ipi in cruce pē-
denti insultabant dicentes. Alios
saluos fecit. se ipsū non potest
saluū facē. si fili dī. descendat
nō de cruce. & credim; ei. Unde bñ
adiungit. sicut in die sollepn̄i.
Sollempnitas enī genal̄ & cōmu-
nis est festiuitas. Quasi ḡ in die sol-
lepn̄i uocē dant. qui impleto gau-
dio nichil iam desid̄ijs suis sup̄e
exultant. Reppulit dñs altare su-
um. Altare dī in nob̄ fides nōst̄ ē.
sup̄ quā sacrificiū boni op̄i imolam.

Ornat.

Qd uidet altare tē repellit.
qn fides nra bonis opib' nuda
ta a dō repbat. Bequa ad huc
subdit. Maledixit scificatioi
sue. Scificat qpe fides nra qne
pincemta uirtutu merita au-
gent. S. scificatio maledicta
qn amissis uirtutib' fides ipsa
p'uis actioib' uiolat. Nā adhuc
libdit. Tradidit in man' in-
imici muros t'ruū ei. Qd enī
muri t'ruū n' eminentiores
uirtutes significat. que rso-
hde fē p fortitudine q' erec-
te p' cōspectionē. Muri gē-
rui in man' inimici t'ruū ē.
qn subiecta sibi p' sensū inq̃
tatis anima ē sūmis uirtutib'
adūsari dīa ē. De q' recte sub
inferē. Uocē dederūt in do-
mo dñi. Tunc r' in domo dñi
uocē dant inimici qn mali-
gni spē int' gscientiā ad mis-
si. n' iā foris pulsantes renitē
peccatū suadent. sūnt p' fide-
tes gscienti ipant. Nā pul-
chre p' similitudine subin-
ferē. hō in die sollempni. Tē
qpe diabol' plene exultat.
qn nichil in nob' inuenit. qd

ei uoluntati q' dicit. Cogitauit
dñs dissipare murū. si. syon. r' cet.
Vt q' si hō an' factū cogitare dñ. ne
qd temere. r' absq; deliberatioē fa-
cere credat. Deliberatio autē di nil
aliud: q' paciencia r' iusticia ei.
Pacencia. q' delinquentes ut cor-
rigant' dñi tolerat. Iusticia. qua
p'seuantib' digna meritis recōpe-
sat. Un' subiūgi. Tectendit finicu-
lū suū. Qd: s. sup delinquentes
finicūm tendē. n' p' modū q' i-
tate delicti diligētē examinare.
ac deīn scdm mensurā culpe men-
surā modā r' uindictē. Nā auer-
tit manū suā a p'dicione ac si dice-
ret. Heminē excepit a pena. q' ane-
minē libum inuenit a culpa. Qd
legi etiā alit' pot' Cogitauit dñs rē.
Pecogitationē quippe di occulta dis-
pensatio incarnationis ei' intelli-
gi pot'. Et q' in carne ueniens oc-
culto qdā g filio iudeos repulit.
ut gentes ad fidē colligeret quasi
p' murū filie syon dissipauit. r' p-
tectionē suā a p'p'to iudeoz abstu-
lit ac sic deīn finicūm heredita-
tis sue supptm iudeoz dilatauit.
Quasi s. tractu seriat finicūm ei'.
qn de p'p'to iudeoz tm dicebat. ia

hyst.

66
cōb funiculus hereditatis ei. s. tē
funiculus tendit. qñ ut dicitur:
fors hereditatis sue pōns gentes
dilatat. Quia ū illuminationem
gentiū p̄cessit excecatio iudeorū.
recte subiūterē cū dī. Et n̄ auer-
tit manū suā a p̄dicatione. Quasi
enī funiculū tendens manū a p̄-
dicatione auerteret. si gentes colligeret
iudeos n̄ rep̄baret. Hinc est qd̄ y-
saia sp̄h̄ta cū fidē gentiū de fu-
tura p̄sp̄m cernit excecationē.
ait Multiplicasti gentē n̄ magni-
ficasti leticiā. Multiplicata quip-
pe gentē leticia magnificata n̄.
quia p̄ores patres quos qd̄ letare-
tur de futura salute gentiū. si
mul tñ doluerūt de p̄dicatione
iudeorū. Vñ recte. hic q; subiū-
git. Luxitq; añ murale. & mu-
rus parit dissipat. Qd̄ nāq; in hoc
loco añ murale n̄ p̄ores patres. &
qd̄ murus n̄ ip̄sū mediatorē dī &
hominū designat. Sic p̄ ysaiam
dī. Vrb̄ fortitudinis nr̄e syon.
saluator p̄onēt in ea murus & ante-
murale. Ip̄se enī scdm̄ formā assū-
pte humanitatis quasi murus nob̄
factus ē quia p̄sp̄ fidē in se cre-
dentes recipit cōt̄ impugnatō

nē malignorū sp̄uū defenden-
do custodit. s. quia scī patres
etiā ad custodiendā eccliam dī
iugit̄ p̄dicatione & exemplo
sp̄ualib̄ excubissin uigilant. q̄
si ante murale incuitate dī fou-
stant. Ucat̄ g. Luxit añ murale
& murus parit dissipat. q̄ in
om̄is multitudo priorū patiū
doluūt. qd̄ p̄fidus iudeorū po-
pul⁹ saluatore ad se missū nō
recepit. Qd̄ aut̄ dī murus pa-
rit dissipat. q̄ ad eos dictū
ē a q̄b̄ ē ablat. Dissipat ē uide-
r̄. ut edificaret gentibus. q̄
p̄ hoc fides ei ad gentes tran-
sit. qd̄ multa illa p̄fidia ma-
nens rep̄baut. Sic p̄ psalmistā
dī. Lapidē quē rep̄bauit &
edificat̄ hic facit. in ca. angu-
li. P̄ hoc nāq; qd̄ ap̄fidus iudeus
rep̄bat ē. gentiū parit & ui-
deorū fidelū quasi duorū pa-
rietū ex diuīso ^{in unum} gēn̄i uentū
caput facit. Qd̄ aut̄ dixit pa-
rit sic accipi pot̄. Uel qd̄ mu-
rus parit cū añ murali lux-
rit. uel qd̄ murus parit cū añ-
murali dissipatus sit. Sentit̄
enī. a sana intelligentia discor-

dat. Nā qđ etiā ipse humani
 genis redēptor cū cetis fidelib⁹
 illi⁹ ppli p̄fidiā ⁊ dissipationē
 fleuerit. euēgiū manifeste
 declarat. ū dicit. Cū appropin
 q̄ret dñs iherlīm iudēiuita
 tem fleuit sup illā ⁊ ait. qđ si co
 gnouisses ⁊ tu. quē uenit dies
 in te. ⁊ coangustabūt te undiq;
 ⁊ ad terrā p̄sternēt te. Itē qđ so
 cietas scōrū cū ipso suo capite
 ab eis dissipata sit. in actibus a
 p̄loy ostendit. ubi narrat qm̄
 gens iudaica qm̄ fidē xp̄i recipe
 noluit. ⁊ fideles illi⁹ a suis fini
 bus eiecit. ^{gitaunt.} Cognouit dñs ⁊ cē. ^{omali.}
 Qđ est qđ dñs añ factū cogita
 re dī. n̄ qđ dñs peccōres p̄ p̄pati
 entia diu tolerat. ut dū tric
 tui p̄modū p̄ iusticia culpā
 exq̄rat. Sñ ⁊ recte nē dī. Cogi
 tauit dñs dñs. ⁊ cē. Quid nāq;
 p̄ murū filie syon. n̄ uirtutes
 anime accipim⁹. ⁊ sepe om̄ps
 dñs eos qđ iā p̄fide ⁊ grām sp̄uali
 um donoy in uiscerib⁹ ecclē su
 e in filios ad optauit. p̄t p̄ua
 opa p̄modū rep̄banf. ipsi qđ qđ
 iā t̄buerat uirtutib⁹ p̄uat.

S; qđ a nob⁹ peccōrib⁹ nūq̄ tā
 gunt irasci solet n̄ n̄ris iniquitatib⁹
 diu p̄uocat fuerit recte nē dī. Co
 gitauit dñs dñs. m̄. si. syon. ac
 si dicēt. Delibāt p̄ qđ feriat. nec ci
 to p̄fert sententiā qđ usq; subtili
 ⁊ fidatōne examinet culpā. qđ
 etiā emidenti⁹ explanat cū dicit.
 Tē tendit funiculū suū. Qđ: enī
 funiculū tendē. n̄ subtilit̄ mensu
 rā p̄ccōi examinare. Uel funicu
 lū tendē: diu in peccatis p̄sue
 rantes tolerare n̄ quod ipse faci
 endo iniquitatē augeat. s; qđ ius
 to iudicio suo v̄ n̄ corrigendo v̄ n̄
 puniendo in nob⁹ p̄longari per
 mittat. que iniquitas funiculus
 dī dī. qđ in nob⁹ inuenit uñ liga
 mur. p̄t qđ necesse ē sēp sollici
 ti sim⁹ ne nos p̄ accepta dona uir
 tutū aut supbia eleuet aut ne
 gligentia dissoluat. qđ fortassiā
 nos male securi acceptā grām cū
 todire negligim⁹. qđ horrendū sit
 qđ de nob⁹ in uigib⁹ iudex cogi
 tet ignoram⁹. qui quis nos pec
 cantes dissimulās qđ etiā ignorās
 diu patiat. scire debem⁹ quod ū
 longa delibatio p̄cedit. q̄uis an

mauerfio feque^r. **Q**uadmo-
dū cernim^{us} qd^o q^{uo}o ^{quis} attenti^{us} iedū
uibrat. tanto piculof^{ius} iaculat^{ur}.
Sū^{nt} fūbūingit. Nō auertit ma-
nū fūā ap^{er}dicione ac fūapte dicet.
Quanto magis p^{ro} paciēdo fūfti-
mit. tantom^{ius} n^{on} flent^{ius} parit.
q^{ua}z p^{er}fecto iuftū ualde: ut fūnd^{us}
man^{us} n^{ost}ras dū poffim^{us} ab illicito
ope n^{on} rethim^{us}. d^{icit} q^{ui}; man^{us} in uil-
ciscendo ap^{er}dicione n^{on} aūtāt. Se-
q^{ue}nt^{ur} Lixit^{ur} aⁿimūale. & mū^{lti} pa-
rit^{ur} diffipat^{ur}. Si p^{ro} mū^{lti} ut d^{icit}ū
ē uirtutes anime fignificāt^{ur} rec-
te p^{ro} aⁿimūale opa uirtutū ac-
cipim^{us}. Q^{ui}d^o g^o q^{uo}o d^{icit}o in nos uindi-
cāte aⁿimūale luget & mū^{lti} dis-
fipat^{ur}. n^{on} q^{ua} grā eius recedēte uir-
tus tollit^{ur} & opa uirtutis in faciāt^{ur}.
Tunc h^{oc} opa n^{ost}ra bona lugent^{ur} q^{ui}n
amiffa uirtute & fi ad tēp^{us} mane-
ant. meritū tū n^{on} h^{ab}ent. Sunt q^{ui} p^{ro}
mū^{lti} opa. p^{ro} aⁿimūale fidem
accipe uolūt. & b^{on}ū fides deftruc-
tis opib^{us} bonis luge d^{icit}ū. & ab-
q^{ui}; bono ope ap^{er} d^{icit}ū fides n^{on} appba-
tur. Defixe fē in t^{er}ra porte ei^{us}. p^{ro}
didit^{ur} & t^{er}rit uectes ei^{us}. In portis
fublimitas regni in uectib^{us} forti-
tudo notat^{ur}. Porte g^o in t^{er}ra defixe

fē. fublimitas humiliata. & de-
iecta. uectes p^{ro} didit^{ur} & t^{er}rit forti-
tudo amiffa & minuta. Q^{ui}d^o q^{uo}o
h^{oc} factū fit ad uingit d^{icit}es. Re-
ges ei^{us} & p^{ro}ncipes ei^{us} fūbandit^{ur}
in gentib^{us} p^{ro} didit^{ur} d^{icit}ū. hoc d^{icit}ū
fit & t^{er}rit. in nichilū redēgit.
Q^{ui}d^o etia^m merito hoc euenit fūb-
infert. H^{oc} i^{tem} lex ap^{er} uos eos uidelicet
q^{ui} legem d^{icit}ū n^{on} custo d^{icit}ū. & p^{ro} p^{ro} he-
te ei^{us} n^{on} inueniūt uifione a d^{icit}ū
Cū amaritudine p^{ro} m^{ult} ciand^{us}
ē p^{ro} p^{ro} te ei^{us}. ac fi d^{icit}erēt. I^{tem} lof ma-
g^{is} dilexit q^{ui} fūo f^{er}ū falfa p^{ro} p^{ro} he-
tabant. q^{ui} illos qui a d^{icit}ū uifio-
nē inueniūt. Defixe fē in t^{er}ra
porte ei^{us} & zē. Q^{ui}d^o p^{ro} portat^{ur} & ue-
tes ciuitatis. n^{on} p^{ro} latos popl^{us} acci-
pe debem^{us}. Idē nāq^{ue}; & porte fē
p^{ro} uerbū. & uectes p^{ro} filiū. & ui-
e p^{ro} exemplū. P^{ro} uerbū discretū
porte eree. p^{ro} cōfilū firmū ue-
tes ferret^{ur}. p^{ro} exemplū bonū ue-
plane. Porte enī fē. q^{ui}n ex^{er} p^{ro} fi-
tos p^{ro} uerbū p^{ro} dicatiois ad fidē in-
t^{er}ducit^{ur}. Ueet^{ur} fē q^{ui}n in^{ter} p^{ro} fticu-
tos p^{ro} fidē p^{ro} filiū falutis q^{ui} firmat^{ur}
& dirigunt. Via fē. q^{ui}n iā incipi-
entib^{us} recte incedendū p^{ro} bonā
opationē exemplū fiunt. Recte

apporatas iherlm scbas y pha-
 ruseos doctores indeoy intel-
 lige possum. De qb hic di-
 Desixe se in tra porte ei. Por-
 te qd erecte y solidos neetes
 habentes p tēpore claudi y ap-
 periri possint. claudi uidel:
 inimicis & amicis appari. Por-
 te aut solute auectib' suis
 eablata aditū qd ē munuit. si
 tū intre uolentib' nō obsistūt
 Porte ū q' g' tū neetib' in tra
 desixe se munuit nō p' bent.
 si intre uolentes ipediunt. Qd
 g' se porte erecte. nisi doctores
 celestia p'dicantes. Q' n' uec-
 tib' pendent q' de filio cordis
 firmat uerbū p'dicatiois. Porte
 ū solute auectib' se. quos dñs p'
 aphtam increpat dices. Canes im-
 ci n' ualentes latrare & alibi
 ascendistis ex adūso in die dñi ut
 ponētis uos murū p' domo dñi.
 De qb' oē supi dīxat porte ei de-
 struēt. hic aut ampli' aliqd in-
 sinuare uolens ait. Desixe se in tra
 porte ei. Talib' nāq; in euēgio
 dñs dīc' uenob' scbe y pharisei.
 q' a tulistis clauē sciencie ipsi n'
 mōstis. y alios uolentes intre

phibuitis. Dic g'. Desixe se in tra por-
 ei. P' terrā. P' amor t're nax rerū. P' hu-
 manitatis xpi. P' carnales obseruan-
 tie legis intelligi possint. Bene g'
 porte in tra desixe dicunt. q' scbe y
 pharisei doctores ppli. p' hoc qd intē
 in t're n' desidijs fixerant n' solū xpm
 recipe noluerūt. ūmo cē ne trā amittē-
 terent xpm occiderūt. Vel in tra de-
 fixi se quia cōsultata spāli intelligen-
 tia legis ad gentes ipsi in carnalib'
 obseruantis remanserūt. Vñ bñ sub-
 dīt. P' didit y g' tū neetes ei. Qd
 enī neetes n' occulta y fortia y filia
 scribarū y phariseorū designant. qb'
 cōsilia se xpm occide ne trā p'deret.
 S; neetes p' didit y g' tū quia g' si-
 lū eorū ad nichilū redegit. Consi-
 lū p'ditū: q' xpm occidendo exti-
 guere n' potuerūt. Consiliū g' tū:
 quia ob hoc trā p'diderūt qd xpm occi-
 derunt. P' qd sub dīt. Reges ei y pñ-
 cipes ei in gentib' sub audīt. g' tū
 it dī. ut scil' gentiles regnet y pñ-
 cipent sup' eos. Sic g' p'ditū se y cōtū:
 ut n' solum regib; gentiū tōtū sol-
 uant. s; cē p'fecti y p'sides regū int'
 eos habitarent & eos opprimerent
 tandēq; rebelles a trā eicerent &
 p' totū mundū dissiparent. De qb'

ad huc subdit. Non est lex. scilicet apud
eos. quia et si libros legis habeant
quia tamen in christum non credunt. legem non
observant. ^{quia} S; ipsi christum suum ad huc
suum ventum promittunt contra hoc
recte respondet cum dicit. Prophetę ei
non inuenerunt visionem a domino de
fidiceret. Quid de aduentu christi fal
so sibi blandientes predicunt. hoc a
semet ipsis non domino reuelante inue
nerunt. Desixit scilicet intra portam ei. Quia
pro portas anime. non sensus corporis
accipimus. Quia si uidelicet portas
terre intra defigimus. quoniam ipsos sensus
nostros ad terrena desideria inclinamus.
S; quamuis foris sensus temporibus desideriis
succumbit. non per uirtutis mentis custodi
a per negligentiam fracta et dissipa
ta fuerit recte subinfertur cum dicit.
perdidit et contigit necesse ei. Necesse
etenim perdit. quoniam sublato timore bo
no. mente uagantem et dissolutam relinquit
Uecesse iterum quoniam ingredientibus ui
ciis. constantiam mentis frangit et emolli
rit promittit. De quo sequitur Reges ei. et
principes ei in gentibus. Per gentes. u
incia signantur. Reges ergo et princi
pes anime in gentibus scilicet. quoniam ipsa
uicia ei per sensum diuini incipiunt.
Vel reges et principes ipsa anima uir

tutes per quos per regem accipe
possumus. Reges. quia in te uolu
tatis presidet. principes. quia foris
animum ad bene agendum mouent.
Et referendum est ad hoc quod promi
serat. perdidit et contigit necesse
ei. uidelicet reges et principes. u
irtutes perdidit et contigit in gen
tibus. id est. per uicia frangi et oppri
mi promittit. hinc. quod adiungit.
dicens. Non est lex dominus in apertis. Ani
mus enim legem in te secus habere de
bet. timorem uidelicet et amorem
domini. et adhuc legis indicium se
suis suis foris regere. Timorem
uidelicet. ne enim concupiscentia car
nis per lasciuia dissoluatur. amo
rem uero. ne in bono opere desi
deria corpore redat. Quid si
forte portas suas. id est. sensus suos
animum in terrenis oblectamentis
defigit. ipse se in iudicio est quod co
gitat necesse ei. id est. amissis uirtuti
bus et legem in te in te secus. scilicet.
timorem dei et amorem perdidit.
Cuius bene adhuc exprimitur dicit.
Prophetę ei non inuenerunt visi
onem a domino. Per quam enim animi amissio
modamine mentis iudicium
sensum sequi incipit. id est. solum

ea refugit que affectus sensuum
mala esse renuntiat. & ea se
quod que carnis affectus probat.
um necesse: eum sepe decipi. quod
cum presentes solum delectationes
considerat. futuras amaritudines
non evitat. hic: quod tam sepe moy-
ses ad tabernaculum recurrit ut
dominum consulat. quod nichil ho-
mure foras appetere declina-
re debet. non proinde quod di-
vinitati placitum sit iudicio nostris
discernat. Puer se autem anime quod
affectum carnis non iudicium nostris
sequitur recte per exprobrationem dicit.
Propheta ei non inquit. in. a domino. Quia
ille perfectio in se in foveam precipit
omnis precipitatur. quod semper confidat quod
carnis sue dulce sit. & quod deo pla-
ceat non attendit. Sederunt in terra.
contigerunt senes. hinc usque: quasi de-
structionem edificiorum descripsit.
deinceps miseria et dolore homi-
num plangit. Sederunt in terra. con-
tingerunt se. Sessio directionem
silentium stuporem designat. & con-
grue senes in quibus consilii aucto-
ritas esse debuit filius ille dicitur.
quia tanta calamitas fuit. cum nul-
lo consilio subveniri potuit. Sederunt

Consistere emere capita sua virgi-
nes. Et specie decous sui fedant. ut
ipso squalore foris intus dolores uehem-
tiam ostendat. Pulchre autem in tribula-
tione senes contumescunt. uirgines autem
cuius capita sua spargunt. quod malum cum
uehementi ingruit. maturi os sensu
stupore. et lascivos in impatiam uertit.
De quibus adhuc subdit. Accincti sunt
ciliis. hoc ad senes. abiecerunt in terra
capita sua. hoc ad uirgines. Mortem
accelerare uolunt. quod ingruentibus
malis spontaneas et affectioes adici-
unt. Sederunt in terra. contigerunt senes.
Propheta mensuram in sa mala presentis
uitae confidant. compunctionis oculum ab
exordio ducens ab ipso primi hominis lap-
su usque ad execrationem iudaicis populi.
ac deinde descendens per mala presentis ec-
clesie usque ad finem. tempus planctus ex-
tendit. In superioribus enim edificia di-
ruta. mœnia destructa. quasi ami-
nori incipiens descripsit. hic iam
quasi ad maiora pergens hominum mi-
seriam et dolore plangit. hec ergo quod sequitur
non incongrue ad presentem ecclesiam refer-
ri possit. Sederunt in terra. contigerunt senes filie
syon. Quia per filiam syon non presentem ecclesiam acci-
pitur que de synagoga nata est. Senes
ergo filie syon per latine ecclesie dicuntur. quod se

Atte

ss

nectus n̄ in nūmo annoꝝ querit. s̄ i
p̄uēctū sapientie ⁊ morū mat̄itate
¶ Bene senes quia n̄ parui sub lege
q̄si sub pedagogo stituti. Popul' enī
antiqu' quasi parui erat. quia p̄
uulgā legis ⁊ p̄trena sp̄missione in
tribantur. quousq; ad sensū matu
rū cōscēder. ut dō n̄ p̄trens s̄ p̄ cele
tib' deseruiret. Isti ḡ senes filie syon i
terra sedere n̄ debent. i. trena ⁊ tñsi
toria querē. s̄ quērsatioē ⁊ desiderio
in celis ēē. ut q̄d uerb' p̄dicat morib'
ostendat. S; quia plerosq; p̄ph̄ta i scā
ecclia fiteos p̄iudic. q̄ p̄uariationis
locū obtinentes. p̄iis morib' digni
tate obficy sui macularent. in uocē
doloris erūpens sic ait. Sedūt i t̄ra
gacuerūt filie syon. Qd' enī i t̄ra se
dere n̄ t̄renis delectatiōib' icūben
do a bono ope cessare. S; q̄ab h̄y q̄abo
no cessādo p̄uersa agunt ne sue p̄
uitatis testes fiant uerbū ueritatis
loq̄ erubescunt recte sequit' adrim
xit. gacuerūt. q̄ap̄fecto h̄y scientiā
remordet reat' sceleris a p̄dicatiōē lin
guā ligat timor ⁊ fusiōis. Seq̄t' cō
sp̄ersert om̄e capita sua filie iherl'm.
Qd' p̄uergines iherl'm n̄ bonis subiecti
in ecclia qui fidei integritatē sincerita
te morū quērsantes ad uisionē sup̄ne

pacis festinat. ⁊ q̄d p̄ caput. h̄
actio sp̄uati. q̄d p̄ cinere q̄ ab
igne reliquitur. h̄ t̄rene
cogitationes signant. Q̄ n̄ h̄
ab igne cinis nascit' q̄n̄ cogita
cionū inanitū reliq̄e a concupis
centia carnali generatur. Be
ne ḡ p̄q̄ senes i t̄ra sedent ⁊
tacent. uirgines capita sua ci
nere ḡsp̄unt quia simplices
q̄; in ecclia cū p̄latos suos studi
o p̄posito p̄dicatiōis t̄renis delec
tatiōib' uident icūbē. etiā i bonis
que agunt carnalit' delec
tarincipiūt. Recte aut' senes
filie syon ⁊ uirgines iherl'm no
minant'. quia p̄lati in scā ec
cliā p̄p̄iudētiā ēē cū specti
onis sublimes debent esse.
subiecti aut' i bonis que hu
milit' agūt. sēp p̄ intentionē
m̄tis ad uisionē pacis et̄ne re
spicē. q̄tin' ⁊ illi in alto p̄ uir
tutē ḡstutū ea que subiec
ta sūt custodiāt. ⁊ isti p̄ humi
litate in imo positi intentio
ne sēp ad sup̄iora ḡscendāt. Hoc
ḡph̄eta plangit q̄d sedent
h̄y q̄ recti ēē delinērat. ⁊ q̄ ce
lestia ḡtēplari ḡfuerūt cine

re sibi supponunt ne uisum ad sub-
limia leuare queat. Et nota qd
perfecti etiam in pedibus puluerem ha-
bere dicuntur: qui autem puluere ca-
pita sua aspergunt: iam inter plangen-
dos numerantur: quia in terrenis
quod de actionibus boni per infirmitatem
aliqui leues maculas habent: ma-
lium in his est: que foris agere uidetur
per intentionem laudis sordescunt.
Sequitur. Accidit et ciliis. Quod per ci-
lium. non cura terrenarum rerum signa-
tur: que conscientiam afflicti occu-
pationum stimulis pungit: prius
senes intra sedentes describuntur.
et postea ciliis accidit: quia uisus
in amore carnalium delectationum
primam resoluta fuerit: mox deinde
cura sequitur: que illam per adimplendis
desideriis suis sollicitudo perun-
git. Virgines quoque per capita sua ci-
ne asperge: ac per ipsa capita sua
intra abice dicuntur: quia hic per
dicionis ordo est: ut primus quisque bona
que agit per intentionem laudis
humane offuscet: ac deinde ipsa bo-
na opera in priuas actiones commutat.
Sederunt intra etiam senes filie
syon. Priuas etates et sexus atque of-
ficia personarum inter motum anime

distinguit. Sed quod foris officia personarum
discernit: hoc interius affectionum mo-
tus discrete pagunt. Quod ergo per senes fili-
e syon non filia fidelis anime accipe de-
bemus. Sciendum: quod alia sunt electorum co-
silia: et alia reproborum. Consilia namque elec-
torum sunt presentem uitam et eius delectationes
despicere: in aduersis patientiam obser-
uare: per presentes tribulationes ad futuram
gloriam perungere. Consilia reproborum sunt ad-
uersa fugere: presentem uitam amare: car-
nalibus desideriis more gerere: uitam futuram
aut despicere aut despicere. De consilio i-
piorum per psalmistam dicitur: Beati uiri qui non abut
in corde ipso. Et de iustorum consilio in eodem
per eam sequentem adiungitur: Ideo non resur-
git impius in iudicio: neque per eum. et corde.
iustorum. Signum qui ad consilium iustorum
conuertuntur surgunt: merito sedem per-
hibent qui in consilio ipiorum dilapsi sunt.
quia et illa sursum et illa deorsum tendunt.
illa celum et ista terram appetunt. Senes ergo
filie syon intra sedent: quoniam affectus anime
et eterne promissionis obliuio: terrenis et transito-
riis inherere delectationibus. Neque
recte dicitur: conturbentur. Interium enim desi-
derium quasi clamor quidam: in auribus dei.
et ideo prius mens quo magis foris transitio-
ria appetit: tanto amplius interius ad desi-
derio eternorum gaudet. Sequitur Con-

spserunt cuncta capita sua uirgines
ihrlm. Per uirgines ihrlm mun-
das aie cogitatioes intellige debe-
mus. Quid: qd senes p q in tra se-
dent uirgines capita sua cuncte spar-
ge dicunt: n qd cu affectu anime
depruati se statim caligo cogitatio
nua genat. Unadhuc subiungit. Accen-
ditur ciliis p sessione eni & affissione
cunctis ciliis seqt quia p pua delec-
tatione & affissione nua a sua pecca-
ti conscientie de reatu sui sceleris co-
punctio genat. p tremore aut in fine
cumulus infelicitatis apponit cu
subinfert. Abiecerunt in terra capi-
ta sua uirgines iuda. Post accidio-
ne eni ciliu capita in tra abice e.
p angustia & trepidatione male
conscientie. & de uenia despare. p
qd etia uirgines iuda dicunt ad au-
gmentu naq; doloris postrema mei
confessio noiat. ^{quia} & illa nouissima p
omn alias uirtutes amissas a despe-
ratis excludit. Defecerunt placentis
oculi mei. & ppheta in psona eccle-
mbra sua plangentis. enumeratis sua-
lis p ditoru copassionem bonoy ad ui-
git. p eni plangit mali a bonis q.
a semetipsis & du male sani in sua
adhuc p ditione exultat qm flen-

di sit aliena suspiria indicant
Dicat g. Defecerunt placentis oculi
mei. turbata sunt uiscera mea & ef-
fugui: in tra recur meum. Oculi
sunt pures in sca eccle. uiscera
miserordes. Recur custodiosi
in bono ope feruentes. Ut is-
ferunt phisici in iecore calor
decoctionis. Sic eni recur. l'epar-
suo calore crudu cibum in stoma-
cho decoct. & ex in suum nutriu
in omni corporis partes trasmitit.
sic nimiru hi qui alios p feruo-
re sue deuotionis a corpore ad bi-
opandiu excitant qsi ex sua de-
coctione alimtu corpi x submi-
nistrent. Quid: qd uastante pec-
cato pplm fidele. oculi eccle defi-
cunt & uiscera turbant. recur-
in tra effundit. n qd hi quere
caritate x hnt. semp alienis
miseris copatiunt. Sic apls
dic. Qm infirmat & ego n i fir-
mor. Qm scandalizatur. & ego
n uiuor. Nullu eni indicu e
ceruere caritatis. q affectu
sine copassiois. Bene aut dicit
oculos deficere placentis. quia sepe
tam uehementi plaga uitae sub-
ditoru culpa exulcerat. ut

omnis ratio et diligentia platorum
succubant. et iam in tantis malis
aliud consilium non sit nisi ad lacrimas
solum confugere. et diuinam clementiam
implorare. hoc pulchre psalmi-
ta significat dicens. Turbati sunt et mo-
ti sunt sicut ebrii. et omnis sapientia
eorum deuorata est. Et clamauerunt
ad dominum cum tribularentur et de ne-
cessitatibus eorum libauit eos. Bene
ergo oculi lacrimis deficiunt quia
sepe cum malis uehementer ingru-
it discretiois oculum merore cali-
gare facit. Uiscera doantur quia
intra se affectus pietatis cruciatur.
Itecur in terra effunditur quia sepe
pro merore alieni procul electi sala-
critas in eis obligatur ut tanto
amplius etiam in semetipsis ad bo-
na agenda redcant tepidi. quanto
magis se in compassione sine tribula-
tione afflicti. Poculos ergo et uisce-
ra. et iecur significant huiusmodi
plangunt. inquit. non quod plangunt.
Vnde et mox persequentia uer-
ba de hiis qui plangunt senten-
tiam antecedens. causam dolo-
ris exponit dicens. Super con-
tione propter merum. Quidam pro mulie-
bre sexu. non plebi infirma si-

gnat. Et tamen cum filiam noniat. fidei
professionem habere demonstrat. Per con-
tione autem irreparabilis calamitas
ostenditur. sicut quod contumax est ampli-
us non reparatur. Sequitur cum deficit pa-
uulus et lactans in plateis oppidi.
Determinat igitur contione pro paruulum
propter rudem et fide simplicem. plac-
tantem pro uos doctores. pro plateas op-
pidi. uoluntates huiusmodi accipe de-
bemus. Paruulus ergo et lactans in pla-
teis oppidi deficiunt quoniam carnales
sunt et stulti cum prauis doctoribus pla-
tam in uoluptatem ad perditionem
uadunt. Et nota quod ait deficient. Ma-
gister enim se plangendi quia bono defi-
ciunt quibus qui nunquam boni fuerunt.
Defecerunt lacrimis et cetera. Propter electorum
aliena mala tamquam sua plange. Sic
enim bonis communi gaudent eorum meritis
participes fiunt. ita quod malis pro com-
passione et dolendo de illorum perdi-
tione sibi lucrum faciunt. Discat ergo pec-
cator quoniam mala pro flere debeat cum
iustus pro alienis delictis tanta contione
se affligat. Defecerunt inquit pro la-
oculis meis. Quia cum putatis pro puncto e-
rat iste qui sic plorauit. Non enim se-
mel se lacrimas fudisse ostendit quod
oculos suos pro lacrimis defecisse dicit

hyst. Or

Sed quia multi lacrimas fundunt
 & non pungunt corde. sequitur ad
 iunxit. Conturbata sunt viscera
 mea & usque ad ultima cordis sa-
 gitta doloris penetravit. dolor sen-
 su tetigit & tremuit affectus
 pietatis. Sequitur. Effusi: in terra ie-
 cur mea. Quod effusione iecoris non
 afflictio carnis figeat. Nam quia in
 iecore decoctio stomachi calore
 accipit. qui in afflictione corporis
 sui curam ponit. quod aliud quam iecur
 in terra effunditur. Neque inanes la-
 crime. ne ficta suspiria. ne simu-
 lati gemitus credantur. ecce carnis
 afflictio manifesta sequitur. Sed; fortas-
 sis parentibus aut cognatis dolet
 iste. Audite quod dicit. Super oratione
 inquit populi filie meae. Non patris non ma-
 tris. non fratris. non cognati. non affinis. sed
 populi mei inquit. ne affectus carnis &
 non caritatis stimulus doloris puta-
 retur. Sed; credo famulos & diuites in
 populo iste in placentis suo honorat.
 Attendite quod dicat. Cum deficeret inquit
 parvulus & lactans. In primis animam
 ueritate discrecionem. Plangit quod
 deficiunt. nec plangit quod diuites
 non sunt. Quia. Parvulus & lactans inquit vi-
 dete quia infirmitati compatitur. non

fortitudine aut populum ueniat.
 Sed; adhuc fortassis infirmita-
 te sexus etatis. honorat nobi-
 litate gentis. In plateis inquit o-
 pidi. Non in aula. non in urbe.
 non in ciuitate. non saltem in domo.
 sed; in plateis oppidi. quia quanto ma-
 iore uictoria abiectio. tanto guri-
 or est. ideoque preciosior dolentis
 passio. Defecerunt oculi mei. & c.
 Quod per oculos non claritas conceptionis.
 & quod per viscera non sensus in terrene
 dulcedinis. & quod per precium non feruor
 diuini amoris accipit. Quod dicit.
 quod propheta in oratione filie populi
 sui oculos suos defecisse. & viscera
 conturbata. iecurque effusum in terra
 commemorat. non quod spiritualis quisque quanto
 magis animi sui in tribulatione
 proximorum ad compassionem foras ef-
 fundit. tanto amplius in eterna illa
 gaudia que quiescere gustare con-
 sueuat ex ipsa merore sui per-
 tribulatione subtracta deplorat.
 Sequitur. Super oratione & c. per filiam populi
 carnalis anima. per paruulum sensus
 carnis. placentem uirtutibus
 accipit. Sensus enim carnis quantum
 in se. pueritia quedam & leuia
 semper appetit. nisi quantum in uirtutibus

fororis

tota enim p[er] disciplinā restituitur.
 Quasi parvulus g[ra]t[ia] lacte pasci-
 tur: quia p[er] virtutē animi
 ad maturitatē stantie velut
 ad robur virile paulatim enu-
 tuitur. Sequitur In plateis oppidi.
 Poppidū. n[on] in cōgrue corp[or]is q[uod]
 anima inhabitat & p[er] plateas
 oppidi fluxa desidia carnis in-
 telligē possum[us]. Q[uod] ē g[ra]t[ia] moti-
 onē p[ro]p[ri]i filie parvul[us] lactes
 in plateis oppidi deficere dicit[ur].
 n[on] quod in anima carnali p[ro]p[ri]i
 illecebrosa desidia fouissent
 corrumpit[ur]: ac deū vir[gi]nē q[ui] a
 g[ra]t[ia] animi emollit[ur]. O[mn]i-
 trib[us] suis dixit & In mat[er]e
 tenerior affect[us] dilectionis no-
 tat[ur]: que filio[rum] affectus si pot[est]
 n[on] solū audit s[ed] p[er]uenit. Cur
 g[ra]t[ia] filios rogantes expectat.
 nisi q[uod] n[on] h[ab]ent q[uod] gementib[us]
 offerat[ur]. & ne mat[er]nā p[re]ca-
 tē natali vicio induxisse
 existimes: audi q[uod] esse soli filii
 exhibuer[unt]. Nō petuntur orde-
 um & aqua: scilicet alimēta serui-
 lia: quia nichil hui[us] modi da-
 re solebant. s[ed] n[on] inquit t[ri]ci-
 cū & vinū. Hoc petunt q[uod] soli

ti fuerit accipe. Nō t[ame]n petunt sed
 amurātes interrogant quia nec pe-
 te solebant s[ed] habere. S[ed] fortassis
 dices: Lasen[us] erat filius isti & deli-
 cati sup[er]flua querebant quib[us]
 mat[er]nā pietas q[uod]dā debet. Audi
 q[uod] sequitur: Cū deficerent inq[ui]t q[uod]simul
 uerag in plateis ciuitatis. Duplex
 malū egestas & ignorantia. Tole-
 rabili[us] cū fuis[set] in domo deficere.
 & in occulto fame g[ra]t[ia]sum[us]. g[ra]t[ia]mpla-
 teis cū tabe famis g[ra]t[ia]fusione ignomi-
 nie sustine. Sequitur. Cū exal[ata]ret
 animas suas in sinu mat[er]is suar[um].
 Omnia cooptant in malū. In plateis
 deficiunt in sinu mat[er]is animas ex-
 alant ut & manifesta tabes g[ra]t[ia]fusi-
 onē & mors p[re]sens dolorē multipli-
 cent. Mat[er]ibus suis dixer[unt] n[on] t[ri]ci-
 & vinū. Prelat[us] scē eccle[si]e senes pru-
 dentia atq[ue] g[ra]t[ia]filio: & mat[er]es pie-
 tate esse debent. S[ed] q[uod]a p[ro]p[ri]i q[ui] & ne-
 gligentes cū locū p[re]lacionis obtinēt
 cū subiecto[rum] p[ro]ponit[ur]. & siue
 poti[us] auaricie aut luxur[ie] student
 recte n[on] e[ss]e p[ro]phetā d[icitur]. Mat[er]ibus suis
 dixit n[on] t[ri]ticū & vinū. Ma-
 gnus dolor q[uod] petentib[us] subtr[ah]it
 hoc q[uod] etiā nō petētib[us] offerre de-
 buer[unt]. Sciendū: aut[em] q[uod] t[er]t[io] mod[us]

Allegor.

79

uita subditorum. placis loquere. pmi-
seria p deficiu. p obediencia.
Petunt eni qn indigent. petunt
qn deficiant. petunt qn audi-
re parati st. p miseria petunt.
qa uisa afflictorum indigentia. du
pias mtes ad subueniendu puo-
cant. etia si lingua sileat. uita cla-
mat p deficiu petunt. quia qda
in petere e nelle habet. Ite p obedi-
entia. quia du paratos se ad reci-
piendu offerunt. quasi nelle. et de-
fidare se dicunt. Negligentib; g
placis subiectorum. et si n lingua ui-
ta tñ semp loqet. quia et malorum pe-
riculo et bonorum deficio atq; obedi-
entia p p dicationis studiū et bone
cōsolationis exemplū impendē-
dū monent. Et attendite qd
in tēpore necessitatis filii n patres
s; matres uocant. ac si dicant. Si
debitū oblig estis. pietatē sal-
tē obliuisci n debetis. Erubescat
canes muti et n ualentes latra-
re. erubescat q de pastorib; lupi
facti st. erubescant q n sic pasto-
res s; sic mercennarij gregē dñi
cū pascūt. qui ad laniandu st
fortes. et ad ptegendū imbecilles.

ad decipiendu pempti. ad e-
buenđu pig. ad circūueni-
endu dseri. ad bñdicēdu i
docti. qui pl debito exigunt.
min. Et nichil debito ipendit.
quidiciana ueritatis in causa
forenses mutauerūt. Ve eis.
qre n attendunt qd debeant.
et si petitionē puenire nolu-
erūt. saltē petentes audiant.
qa et in ipsa fortassis petitione
discē et potuerūt q debeant.
ubi e inquit ticiū et uiniū.
Hō petunt ordeū et aq; s; ticiū
et uiniū. Videam qd sit istud
ticiū et uiniū. et qre ordeū et a-
quā n petant filij qm in ne-
cessitate famis sint. Isti autē.
In englio legim qd qnq; milia
hominū qnq; panib; orde a-
ceis pasta sint. postea i. iij.
milia faciant et tñ nich ibi dñr
de panibus ordeaceis. Ite legi-
m in englio qd. vi. ydree lapi-
dee aq; implete sint. p ea u
aque ipse in uiniū gmutatē.
De ticiō q; in englio dñs ipse
mōne facit dicēs. Nisi gñi
frumti cades in tñ moriū.

fuerit ipsū solū manet. Si
 aut mortuū fuerit. multū
 fructū affert. Quid g p ticiū
 n xpc. qd p ordeū nisi lex. qd
 p aquā nisi carnal' sens. qd
 p unū n intelligencia spū
 alis accipit. Seruus g quisē
 su carnali legē tenuerunt.
 & ordeū & aqua sufficē potu
 rant. filii aut qia in x p grām
 adoptati sūt. & xpm spūaliter
 edē scūt. nō n ticiū & unū
 mī desidant hec omnia iqt
 apls indelic & legales obser
 uantias reputant ut sterco
 ra. ut xpm luciferē. Vid
 qm iste ordeū legis abiecit.
 & n h ticiū hoc. xpm edere
 querit & bñ p ordeū qd asp
 um. ad edendū lex. p ticiū
 qd suauē. & dulcē xpc accipi
 tur. quia lex uenit punire
 peccata xpc solūe. Qre g x
 ticiū dicat iā p digām & le
 gendo discim. & edendo sen
 tim. Qtrior aut mod' xpm
 comedim. Xpm comedim qn
 corporalē sacramentū corpus & san
 guis et sumdo spūaliter ani
 mas nras saginam. Xpm edi

m. qn xpm credendo diligimus.
 Xpm edim. qn xpm imitam. Xpm
 edim. qn uerbū di audiendū
 noue uite & satisfactionē cōsum. Qd
 ē g querē ticiū. n querē xpm. q
 rere uerbū di. docē mā uerita
 tis. & uerfacionē noui hōis. Ticiū
 g querim. qn uerbū uite au
 dire. & xpm imitari desidam. S;
 si ticiū edim. unū & n ag. bibe
 id. uerbū di audiendo sumere.
 & p spūitale intelligenciā illud
 in nob irrigare debem. hoc ē em
 qd in lege nobis pcpit. ne carnes
 agni pascalis aqua coquam. quia
 carnalit nob sape n debet. qd ad pas
 tū spūitale dātim. Interrogem g bo
 ni subiecti malos p latos suos & dicāt
 u. ticiū. Ac si diceret. Vēst doctri
 na ueritatis. n exempla noui ho
 minis. ac si apti dicerent. Uos nec
 loquendo ueritatē ostenditis. n
 uiuendo imitatioē dignosce
 hibetis. U. unū. Qsi dicēte. Vō
 q spalia carnalit cōtatit. qm nō
 de carnalib' ad spalia euocare po
 teritis. Uos q trena que abieci
 ste uidebamini obliuisci n potes
 tis. qm nos ad obliuionē eoy. que
 possidem' inebriatis. Manducate

p^o & p^o ea reficere. in ebriamur & d^o
postea inebriate. p^o pudor. Q^o d^o di
cem^o ad hec. Q^o d^o miri: si p^o car
nalia diligit. q^o cler^o sp^oalia etiā p^o
carnalib^o; uendit. Vn^o recte subin
fert cū d^o. Cū deficerent q^osi uulne
rat^o in plateis ciuitatis. Que s^o ciui
tates. babilonia. iherosolima. S^o; babilo
nia plateas h^o. i. latas uias que du
cunt ad mortē. In plateis g^o ciuita
tis deficiunt. q^o carnis illecebras de
fluunt. a uirtute m^ontis emollescit.
Uel p^o ciuitate ipsam ecclesiam n^o i
conuenient^o accipim^o. habet nā
q^o scā ecclesia plateas. h^o & semitas.
Q^o d^o em^o t^orene actiones s^o n^o que
dā platee. & q^o sp^oales actiones n^o
semitę. In plateis g^o ciuitatis s^o q^oi
scā ecclesia licite t^orenis actib^o inserui
unt. in plateis aut^o ciuitatis de
ficiunt. qui t^orenis negotiis occupa
ti. sp^oales solationes inueniunt.
Q^o p^ofecto n^o deficerent si de t^onta
que foris sepe pacunt^o. filioz a
monicioe bonoz platoz m^ontis sem
p^o repararet. Vn^o b^onde h^omo d^o.
q^osi uulnerat^o. Q^o d^o enī peccat^o n^o
uulnā. Q^osi uulnāti g^o deficiunt.
q^o sic p^o negligentia sicut alii p^o cul
pā ad interitū tendunt. Cū magno

g^o dolore p^onuiciandū. q^osi uul
nerat^o. Ac si dicet^o. Cur isti p^o ne
gligentia platoz p^ouenit. qui
criminib^o & flagitiis uulnerat^o
s^o. Vn^o seq^ot. Cum exalarent ani
mas suas. in sinu matris suarū.
Q^o d^o nāq^o; sin^o matris. n^o blanda
adulatio platoz. Quasi morie
tes nāq^o; filios matres in sinu tenet.
q^o carnalium m^ontes in corpore su
o p^ouenit. mali p^olat^o n^o solū ad
bonā opationē n^o exsuscitant.
s^o; etiā blandis fauorib^o palpan
do in sua p^odicioe fouent. Nat
brusius. dixit. V^o; t^ociū & uirū.
Q^o d^o sp^oali p^o filios matris. nisi mul
titudinem cogitationū accipe de
bem^o. Q^o d^o in una m^ote de diuis
affectioib^o p^odeunt. q^osi multarū
matris soboles in una domo s^o; n^o
ex una origine p^odeunt. q^osi mul
tarū matris soboles in una do
mo s^o; n^o ex una origine p^odeunt.
De affectioib^o aut^o cogitatione
nasci dixim^o. quia p^ofecto illaz
rerū frequentissime memo
ria nob^o p^o cogitationē occur
rit quia amore affecti sum^o.
hoc p^o singla uicia atq^o; uir
tutes facile uerū p^oban^o hic

ē enī qđ in euglio dī. v. thesan-
^{tus} rus ibi: 7 cor tuū ac si dicet.
 Ubi amor tuus. ibi: animus
 tuus. Quā: affectio tua. tal:
 7 cogitacio tua. S; sciendū ē
 qđ si affectus de se cogitacio-
 nes generat. sic ipse cogitacio-
 nes rursū eos a qđ oriunt affect-
 us ampli inflāmant. Vñ etiā
 in his qui cor suū ab illicitis co-
 gitacioib; diligent custodiunt.
 fundit tandem maloy cogita-
 cionū radices arescunt. Con-
 tra illi qui mentē suā inlicita-
 cioib; suis exerceere negligunt
 & si aliqua diuini amoris scin-
 tilla p̄ in caluerint paulatim
 tepescunt. ita tandē ut 7 si for-
 te bonariū affectionū cogita-
 ciones aliquā habuerint nichil
 ex ipsis intēne dulcedinis in si-
 nū intus tēnūt eliquari p̄-
 senerant. Ppt̄ qđ recte in hoc
 loco dī. Matb; suis dixit. Vñ
 tū 7 uinū. Qđ h; p̄ tūciū hēi-
 bus sapientie. & qđ p̄ uinū. nisi
 gaudiū p̄tūm significat. Nā
 sic panis corporeus uentre re-
 ficit. sic sapientia intē pascit. &
 sic uinū potatū aude debrat.

sic intū gaudiū intē a carna-
 lib; desidīis alienat. Qđ: g qđ si
 tū famelic; amatib; suis tūciū
 7 uinū querunt. n̄ qđ cogitaci-
 ones a bonis affectioib; nate. s; p
 negligentia arescunt. p̄tine dū
 cedimus sapore in eis inuenire n̄
 possunt. De qđ recte dī. Cū defice-
 rent qđ uuln atq; in plateis ciui-
 tatis. Qđ h; fē platee ciuitatis.
 n̄ uagationes intus. In plateis q̄
 ciuitatis deficiunt. quia dū uaga-
 menseas ad intā q̄etē n̄ colligit
 usq; intus saporis nō ptingunt.
 Qđ etiā bñ agunt hoc qđ dī.
 qđ uuln atq; Prana qđ desidīa
 uulnā bonay cogitacionū. quia
 dū sua eas admixtione inficiunt
 qđ plage quedā integritate recti-
 tudinis earū corrūpūt. Bene g
 steriles cogitacioēs aīe qđ uulne-
 rati dicunt. quia sic a fructibus
 tūcie inanes p̄manent. sic ille
 qđ illicita desidīa corrūpūt fē.
 Seq̄t. Cum exalarent animas
 suas in sinu matris suay. Sin
 matris tepor 7 desidīa. bonay
 affectionū. in q̄ merito paru-
 li cogitac̄ aīas exalare dicunt.
 q̄a cum mens a feruore diuini

amoris tepescit omnis mox bona
rū cogitacionū vigor emoritur
Cui parabo te. 7 ē. parlatim
placētū pmonet. primū edifi-
cia. dein hōies. & ipsos qñ absē-
tes luxit. nē tandē uelut emol-
litū assuefactis longo fletu
animis ad p̄sentes uerba uer-
tit dicēs. Cui cōparabo te. 7 cui
assimilabo te. Ac si diceret. Qā
tā magna. 7 cōcio tua cui p̄pabo
te. & quia tā gūis. cui assimila-
bo te. Qd. apte dicē. Mala tua
7 magnitudine 7 in omem mi-
seriā supant. S. qā magna etiā
minimis quadam differenti-
similitudine p̄parari aliqñ pos-
sūt. subdit. & exeq̄bo te. qd ē dicē.
Alia mala 7 sup̄ differentiā t̄ cō-
parari possūt. f. nulla p̄eq̄lita-
te possūt. Sequit̄. Magna enī ue-
lut mare 7 cōcio tua. Murū. qd
calamitatē ei nulli cōeq̄ri pos-
se cōmemorat & statim magni-
tudine maris in p̄patione ei co-
equat. S. sic intelligendū. ac
si diceret. Quēāmodū nūc sup̄
omēs alia saq̄ 7 mole & magni-
tudine excellens. ita tue 7 cōcio inul-
ta calamitas cōeq̄ri potest. Sequit̄

Qd. medebit̄ tui. Sic exficari
n̄ pot̄ aq̄ de mari. sic 7 cōcio
a ab hōie reparari n̄ pot̄. Nec est
in q̄spes n̄ sol̄ d̄s. Cui cōparabo
te. Illi q̄ p̄ agnitā ueritatē re-
tro abeūt. peiores sūt hīs q̄ nū
q̄ ueritatem cognouerūt. &
quanto cuiq̄. excellior gō. 7 t̄o
p̄culosior. lapsi. Vñ p̄p̄ta su-
p̄ius cū maloz p̄latoz in ecclā
p̄negligentiā 7 subiectoz in ci-
tū planxisset. statim secūt̄ admi-
xit. Cui p̄pabo te. 7 cui assimila-
bo te. exequabo te. n̄go filia sy-
on. Inculcatio uerboz. magni
doloris uī exp̄mit. Ac si ipsi ecclē
de m̄bris ei arefactis loquat̄
& dicat. Sic p̄ cū fidē recte ui-
uendo tenuisti nulli p̄para-
bil̄ fuit glā tua. ita nē cū p̄-
uitā rep̄bam a fide. cecidisti.
nulli cōpabil̄. ignominia
tua. Sequit̄. Magna enī uelut
mare 7 cōcio tua. Qd. p̄ mare
n̄ uita sēlaris accipit̄. Que
dū sēp̄ motu instabili nē de-
aduerfis ad p̄sp̄a. nē de p̄sp̄is
in aduersa thit̄ quasi q̄b̄dā p̄-
cellis fluctuantib̄ exagitat̄.
& q̄anūq̄ uel in p̄sp̄is timore

In aduersis dolore excludit.
 q̄si mare in q̄cūq; parte re-
 fluat amaritudinē n̄ amit-
 tit. Dicit g̃ illi q̄a dulcedie
 spūal' uite p̄ cupiscētiā
 carnalē ⁊ curas seclares ama-
 rescit. Dicit. Magna uelut
 mare. Itē tua. ac si apte
 dicet. Tu q̄ p̄ mundi g̃tēp-
 tū ⁊ desidiū ētnoz bonoz ab
 amore carnali dilcorata fu-
 isti. q̄m itum in amaritu-
 dinē uersa es. Seq̃t. Q̄ sine
 debet ē. Audiant p̄lati ecclē
 hoc q̄ medici aīax g̃stituti s̃t
 audiant q̄d dī. Q̄ sine debet
 cui. ac si dicet. Alios eg̃ sine
 diei curant s̃; medicos infir-
 mantes q̄s curabit. Sup̄lī
 peccat orant p̄ eo sacerdotes.
 s̃; p̄ sacerdotib; si peccauit q̄so-
 rabit. p̄uolosa h̄ p̄i s̃t. ⁊ tñ
 uera. Q̄ si audire timeam?
 negare tñ n̄ possum. Cui cō-
 parabo tē ⁊ ē. Inrepat aīa
 peccatōe cui tanta mala su-
 p̄i nūmata s̃t que ab amore
 di fornicata tñto turpiore
 incestū suū fec̃. q̄to p̄ciosior
 fuit integritas ei. Cui benedi-

Magna uelut mare. Itē tua.
 Q̄denip̄ mare n̄ ⁊ scientia p̄ua ac-
 cipit q̄ ⁊ memoria p̄titorū sce-
 leri ⁊ delectatio p̄sentū huc
 illuc q̄; īpellen do exagitat. Q̄si
 enī fluctus q̄dā e regione ueni-
 entes ad inuicē se collidunt. q̄n
 infelicē aīam q̄dā s̃ semp ⁊ pe-
 nitentia p̄titorū errorū suoz re-
 thit. ⁊ amor p̄sentū impellit.
 Q̄q̄am hac uita g̃dicioē illa
 q̄lōūq; misere delectatiois dul-
 cedo semp̄ admixto dolore infi-
 cit recte p̄ua ⁊ scientia n̄ solū
 in q̄etudine. s̃; etiā amaritudi-
 ne mare appellat. Seq̃t. Q̄ sine
 debet tui. Ostendit p̄r s̃ ma-
 gnū ⁊ difficile esse n̄ tñ impos-
 sibile ut tal' ad sanitatē rede-
 at hinc: q̄d ioh̄s de peccante
 ad mortē dicit. Nō p̄ eo dico ut
 oret q̄s. ac si dicet. Sic deside-
 rare n̄ phibeo. sic orare p̄ eo n̄
 p̄sumo. quia tā mortal' uulne-
 ris curatio q̄uis p̄nitēciā n̄ ex-
 cedat. omēm tñ humanā exul-
 tationē supat. ⁊ iō. si dātū agi-
 tur. s̃; tñ in humilit' suppressa
 orōne desidiū tñ dō offerat q̄a
 fortassis in causa tā difficulti erit?

impetebat humiliter et timorata de
noctis: quia presumptuosa peticio.
Dicat ergo sibi medebit tui. Quid dicat
Pictosa: plaga tua. cui per humana
indulgentiam subueniri non potest.
et que propter culpam peccati a deo sana
ri digna non est: prophete tui. 7c. Cum ergo
probratione dicit: prophete tui. Ac si di
ceret. Ecce ad quam miseria de
uoluta es: prophetas falsos audiendo
quod tu dilexisti: et prophetas dei uera di
centes audire noluisse. Viderunt
enim tibi uiderunt. quia prophete tui
fuerunt homines mendaces illos ad te
redundauit quia malicia illos
et placuit. Prophete tui. uidit tibi.
Quod tibi uiderunt. Falsa et stulta.
Falsa in quibus decepta es. Stulta in
quibus excusari non potes. Si tamen falsa
uidissent in quibus saltem aliqui fuissent;
ueritatis similitudo. poterat
fortassis excusari per ignorantiam
simplicitas tua. Huc autem quia
stulta et uidit et tibi credere non ti
muisti. merito punitur in simp
licitate tua. Que autem falsa et stul
ta uiderunt. Falsas assumptiones.
ecce stulta. falsas electiones. ec
ce falsa. Quando et quibus uolebat
promittebat per seipsum. quoniam et quibus uole

bant minabantur aduersa. Sed
utrumque falso. quia ei eiendi
promittebant assumptiones. et as
sumendis electiones. Quod si uerum
erat minabantur quod te assumet
ad protegendum. Quod si placat fu
it minabantur quod te ad te ad
tribulandum eiceret. Si comi
nacio falsa fuit et promissio
stulta. In promissione uero tamen fal
sitas et stulticia. quia et si tibi
timuisti. ualde alienum: a
rore quod tanti sceleris conscia.
uani promissionibus decipi potui
stis. Ecce nesciebas quod futurum
fuerat. non tamen ignorabas ma
lum meritum tuum quod presenserat
Ipsi autem falsa et stulta uiden
do non apprebant tibi iniquitatem
tuam quia cum peris in tuo sceler
re per seipsum promittent. et simpli
citer credentes uanis terroribus
solicitari erant. non apprebant. im
mo uelabant iniquitatem
tuam ne eam agnosceres. Et
aliter distinguipotest. Quod dixit
falsa et stulta hoc pertinet ad pro
missiones. quod autem sequitur falsas as
sumptiones et electiones falsas
utrumque referendum: ad terrores.

Tribulationē nāq; 7 electio
 nē uocat eo qd ppi a dō eici
 end' erat & assumptionē ad si
 militudinē oneris qd assup
 tu portante quat hunc: 11.
 qd ubi beat' heronim' tran
 sultit on' babilonis siue tyri
 siue damasci 7 c. symac' &
 theodotus assuptio in tpta
 ti sunt & bene pte pdicta
 causa terrores solūmodo fal
 sa uocat pmissioes aut n so
 lū falsas s; 2 stultas noiat
 qd rñ ho qd futurū sit n pō
 sit semp semp agnosce. Stul
 tum ualde ē in presenti se
 metipsū ignorare vñ stati
 p q dixerat uiderit t falsa 7
 stulta. subiungit nec apie
 bant t iniquitatem tuā. Qui
 enī peccatori p mū iustip
 mittit quasi iniquitātē illi
 ne uideat abscondit. pphete u
 17 c. Sic culpa malis platis:
 qd p eoz negligentia subiec
 ti peunt. ita quoq; subiecti
 in culpa reputat qd spretis
 bonis maloz platoz exempla
 imitant & pūas doctrinas

auduit Congruē q p q platoz p
 ueritate arguit nē ad ipsos q; sub
 iectos ūba doloris p pphrationē co
 ūtit dicens. Prophete cui uidit
 t falsa 7 stulta. Plati ecclē pph
 te fē qñ ad instruendā fidē mo
 resq; subiectoz nē occulta scptu
 ray referant nē de p mīs bonoz
 siue penīs maloz uentā p dicit.
 Pūsi aut q; qd in loqdo n tā cor
 rectionē audientū q; fauore
 querūt recte nē de eis dī. Uide
 rūt t falsa 7 stulta. falsa etenī
 & stulta uident qñ in discer
 nendis morib' subiectoz iudici
 um ueritatis n tenent & cū p
 uos q; sibi 7 p grā fauoris in suis p
 ūsitatib' laudant stultos p negli
 gentiā ampli p adulationē infa
 tuant vñ recte subdit. Nec
 appiebant t iniquitātē tuā.
 ut te ad penitentiā puo
 carent. Q' a vñ nūq; mali pla
 ti subiectos etiā innocentes odio
 psequunt. & cū suas in uirias
 in iudicent causā dī se patēnari
 simulant recte subinfer t cū
 dī. Uidit aut t assumptiones fal
 sas 7 electiones. Ac si dicet. Q' b'

ipsi irati fuerat. illi uero nullo
ne diuina imine nunciabat.
quatinus cum enim dominus suorum intuitu
aut ultore diceret. animos
populi ad exhibendam sibi reue
rentiam prouocarent. Pphete tui
et c. Qui se pphete peccatis aie
q falsa et stulta eis uident nisi
foris sensu corporis et uersuti co
gitat intus e. q prudentia
carnis gignit. Confidemus atque
cuius paulo q falsi sit isti pphete.
Ecce enim de illis uisus qm falsa p
phetado decipit. Ama inquit se
quere. apprehende fructus. felix
eris. si tali desidio potius fueris
S; infelix anima dum male cre
dula fallace promissionem sequitur. a
phorismi miseria per effectum sceler
is obligat. Sic audit. sic ol
factus. sic gustus et tactus falsa
p. phetate et credentes sibi i
laquei sunt. qm per q cupiscetia ex
pimentum capiat. pspici omnia et bla
da futura promittit. cum uero miseria de
lectatio breui degustata transie
rit. stupentem et horrore ple
nam conscientiam relinquit. S; isti
pphete tanto facilius in suis
fallacis deprehendi possunt. qto

manifesti. et roe sepe carere
hoc qd promittit. Uerfucia aut
cordis tanto periculosior. qto oc
culciore. qm non solum fallaciter p
mittit. si et mente ad creden
dum astute qda faciendi roe
appellat. hec prudentia car
nisque morte operatur. qm filii ne
q scilicet h' h'nt. sic dicit in euglio
dic. filii scilicet h' prudentiores se
filii lucis in generatione sua
h' prudentia peruersos illos pphete
tas generat. uersutos scilicet a
nime cogitat. qui falsis p
missionibus animam lactant. et
conscientie sibi seducunt atque
illaqueant. Vnde eorum pacien
tie insidiat. alio castitate in
olare nititur. ille mundi co
ceptum irridet. iste simulati
onem studium docet. Confide
mus in h' ppheta. Est enim cogita
tus qui de prudentia carnis
nascitur. hic dicit hor. Vnde iuda
lesione tua. misericordie inuiri
as tuas. si presentes patient
tuleris. ad futura alios anima
bis. Timeat te potius homines q
contempnant. omnes tibi exhibe
bunt reuerentiam si te uident

audis occupet
id est p dicit.

41.
ulcisci uirilit̃ inuiriā
tuā. Videte q̃ fallax & q̃
fals⁹: iste ppheta pessim⁹.
Callide p̃suasisse putabat.
cū furibūdo reuētiā ex
hibendā p̃dicet. q̃ cū in
furore gūterit n̄ reuen
dū. s; abhominabile ho
minib⁹ reddat. Est adhuc
pseudo ppheta ali⁹ integ
ritatis & retinētie mimic⁹.
q̃ hoc ordine seducit hoīe.
Sepe sub obtentu sanitat⁹
aut necessitate op̃is ampli
orib⁹ & deli
catorib⁹ cibis indulgendū
suadet. cū aut p̃ crapulā
corp⁹ inflāmauit. tenuo
luxurie oblectamēta oculis
āponit. quē aut ip̃osibī
le asserit ut ho in carne
posse n̄ carnalit̃ uiuat.
iuuenilib⁹ annis facile ig
nosci posse. longa adhuc
ad penitēciā sup̃esse tēp̃a.
dñi misericordē. tormen
ta inferni aut parua aut
nulla. S; attendite. q̃ fal
lax sit pph̃a iste. Delectacio
nes plurimas & op̃a longa
p̃mansura. penā aut̃ exi

122
guā ymbrem p̃mansurā p
mittit. & fortassis et̃na fē cor
m̃ta que sequit̃. cū id q̃d de
lectat & stare ad mōm̃tū n̄
possit. Aut q̃dā racioē faciendi
anaricie studēdū docet. talē
hāc uitā ēē īqua ho n̄ possit ha
bere honore si n̄ habuerit facul
tatē. diuicias n̄ solū corporib⁹ s;
etiā saluti aīaz pluriūū sepe
p̃dēē ī paup̃ū animā. & cō
structiones eccl̃az p̃cedē. postre
mo mel⁹ ēē ut habeat ho uñ me
ritū acq̃rē possit. q̃ ut mel⁹ ha
bens ab alijs poscē cogat. n̄ am
pli⁹ debitor sit. S; iustū pph̃am.
m̃dace cognoscite. Possidentib⁹
diuicias posse uñ titū merita
augm̃tari p̃nūciat. yabannā
tib⁹ diuicias om̃ia uñ titū me
rita tollat. & p̃m̃ aīos ad que
rēdas diuicias cupiditate. de
m̃ ad retinendas cū exq̃site fu
erit tenacitate cor r̃ipat. Et
adhuc m̃ de falsis pph̃etis q̃ si
mulationi deseruire suadet.
bonā op̃m̃ionē q̃ maxime na
lere. famā suā hoīem ip̃ollu
tā custodire debere. & si qua
fuerit ex infirmitate poti⁹
q̃ ex delibatioē peccata. p̃p̃ scā

alij primorum plurimorum celan-
da esse duplex dampnum fieri al-
tero corrupto per factum. alio cor-
ruptum per exemplum. propterea oportet
semper hominem ad erudici-
onem aliorum habitum laudabilem
virtutis indicem demonstra-
re. & nequid sinistrum aut ho-
nestati contrarium de se aut dicat
aut credat summo studio vitare
debere. uehementer meritum
multiplicari si & semetipsum ho-
mo per studium uirtutis exerceat
& alios per exemplum lucifaciat. O
qui subdola promissio. Meritum per simu-
lationem multiplicandum promittit.
ut cum hominem & mala sua tegere &
bona ostentare docuerit. om-
ne boni meriti soliditatem euer-
tat. De istis prophetis peccata anime
in tribulatione posite per expbra-
tionem dicit. Prophetes tui. induunt tibi fal-
sa & stulta. Ac si diceret. falsum est quod
carnales affectus promittebant. V-
nde agnosce erudita per penam quod
per attendere nolueris cum tibi here-
ris ad culpam. falsa & stulta tui de-
runt tibi. Quando ratio est faciendi
malum tibi persuadebant. falsa uide-
runt quoniam si etiam ad irrationabi-
les actus cupiditate uicta im-

pelebant. non solum falsa. sed &
stulta uiderunt. Unde sequitur.
Nec apprebant tibi iniquitatem
tuam. Ac si diceret. Iniquitatem tu-
am tibi apprebant. si autem factum
que pena sequeretur ostenderet.
Hec autem ne iniquitatem tuam per-
spicere posses quasi dextera o-
culum tuum cecabat simulata
ratio. & sinistram per uidelec-
tatio. Nec solum decipit per
mittendo perperam. sed etiam terren-
do per aduersa. Viderunt quod tibi as-
sumptiones falsas & electiones.
assumptiones uidelicet & malorum quod
imminere dicebant. & electio-
nes bonorum presentium quod per te nunc
crabat. quoniam tu cum bona quod a-
mabas per deum timeres. & mala
que timebas evitare stude-
res. cecus ad iniquitatem facie
da & sentires. Plangere uinc
super te manibus. omnes transientes
per uiam. Quod diceret. Audi & quod
tibi miseranda sit & alieno testi-
monio discere. Transientes per
uiam. pergit intelligunt & ex-
tinej. Nam quod transientes nomina-
tur. ostendunt & aliunde ue-
nire & aliofili tendere. Per hoc quod
quod aliunde ueniunt demon-

hysto

7.
strant alieni sanguine phoco
aliofui tendunt alieni inten-
cione. & tñ eos qñ affectus san-
guinis & ppositi intenciois di-
uidit. none calamitatis stupor
ad passionē figit. Plauserūt
inqt manib' sup te. Pulchre dix-
it sup te. qñ delecta & pstra-
ta. Plauserūt manib; fuerūt
innulli qñ homia ad irrisione
& subannationē poti' pti-
nere existimarent. ppter ea
qd plaus' & sibil' insultan-
cium ēē uideant'. Qdū
sequenti clausula rursū
de sibilō & insultatiōe agit'
in hoc differre putatur.
qd isti quasi extranei de-
lecta despiciūt. illū qñ hō
des & inimici n̄ solū despectū
s; odiū q; sibilando & exulta-
do ostendūt. Qñ sens' nec nob'
rōi qñre uidet'. Qñ tñ scdm
spūale intelligentiā ueni-
enti h̄ ad passionē referūt.
dice possūm' n̄ uenient'. qd p
plausū n̄ insultatio s; simpli-
cit' manuū collisio expmāt.
Collisio aut' manuū n̄ semp
idē significat. s; aliqn gau-
diū. aliqn dolore. aliqn am-

123
rationē. aliqn passionē indicat.
Sibil' aut' diūsas affectiōes indi-
cat. aliqn enī replet'. aliqn bla-
diūta insinuat. Similit' mo-
cio capitis. aliqn indignationē. aliqn
insultationē. aliqn dolore. aliqn
amirationē expmāt. Qd qñ mot'
isti ad diūsas affectiōes respici-
unt. possūm' p plausū manuū
amirationē. p sibilū despationē.
p motionē capitis cōpassionē. sic
everso p plausū cōpassionē. & p
motionē capitis amirationē acci-
pe. Transerunt es etenī cū aspiciūt
lancabiles ruinas. qdā humani-
tate ad cōpassionē puocat'. & do-
lent de p'senti qñ uident miseria.
despant aut' de repatione futā.
& amirant' de cōsacta glā. Ex do-
lore cōpassiōis manib' plūdunt. ex
despationē sibilant'. ex amiratione
caput mouent. & hoc qd seqt'. hec
cine ē dicetes urbs pfecti decoris.
gaudiū uniu'se t're. Ac fidicerent. Oli-
tā glōsa. in tam misera. Qd tñ ut
dictū ē. n̄ irridendo s; cōpatien-
do dixisse credēti fē. Plauserūt
manib' & c. Primū qñ idē qñ sunt
tñserunt istī. dein que fit uia p qñ
tñserunt. Totam ita ista p'sens. tran-
sit qdā ēē uidet'. qñ ex qñ ea nasce-

do ingrediuntur. sine intermissione
per cottidianas immutationes ad
mortem perueniunt. sic in psalmo legi-
tur. homo sic fenu. dies ei tanquam
flos agri sic efflorescit. quoniam spiritus pertran-
sibit in illo et non subsistet. et non cog-
noscet apostolus locum suum. Sed est aliquid
quod transire laudabitur. quoniam non omnibus
communis. Omnes namque homines sicut
dixerunt per necessitatem et ditionem tran-
seunt. mali uero cum per ditionem huius
munde non possit interire. tamen in de-
sidio uite huius per amorem figuntur. Tra-
seunt ergo mali necessitate sed non uo-
luntate non transeunt. boni uero qui per
sententiam uitae non amant sed fructum
desiderant necessitate uoluntatis
adueniunt. immo ut uerum aliquid di-
ca ipsa necessitate uoluntate per-
ueniunt. quapropter hic uoluntate exe-
unt quod morte. huius sunt et hebrei
et transeuntes. ad quod illud sapientis uerbum
dirigit. Transite ad me omnes qui con-
piscitis me. de quo etiam nimis pau-
lus apostolus se esse gloriatur cum dicit. He-
brei sunt et ego. Quoniam et hebreus sit
et transeuntes. in alio loco manifes-
tat. Sciamus quod recte sunt oblati sep-
tem in antiora me extendo. et rursum.
Bonum certam certam. cursu co-
firmam. fide seruam. De hoc et

transitu. moyses dicit. Tran-
sibo et uidebo uisionem hanc
quoniam. Quia uero sola neces-
sitate transeunt. alii uero neces-
sitati et ditionis arbitrio et
uoluntatis adueniunt. rec-
te hic cum de transeuntibus lo-
queretur. quoniam quilibet transeun-
tes accipit. necessaria adiec-
tione declarauit dicens. Tra-
seuntes per uiam. Uia namque in
saeculo eloquio aliquando christum. aliquan-
do deum. aliquando uiam presentem si-
gnificat. Uia christum signifi-
cat sic ipse testatur dicens.
Ego sum uia. Uia lege dei si-
gnificat. sic in psalmo le-
gitur. Beati in aeternum in uia
am. in lege domini. Uia presentem
uitam uitam significat sic in eu-
angelio dicit. Ego et sentiens adu-
sario tuo. dum es cum illo in
uia. Quia namque sermo diuini
non aduersari nobis efficitur. quoniam
non in uoluntatibus prius aduersatur.
Cum uidelicet aduersario in
intra sentientes sumus. si in
hac uita mortali non adhuc
locum merendi. preceptis dei et
non nostras carnales uolunta-
tes obtemperare satagimus. Sed;

in hoc loco via p'sente uitā
figificare nō pot. qā cū omīs
hō p eā necessitate tñseat
iudiciōis. dīstīctiōe ppheta
nō faceret si de tñseuntib' lo
queret p uia uitā p'sente si
gnificaret. Via x̄p̄e: & for
tassis nō sine causa factū: qd
cū psalmista in qdā loco tñse
untes i' p'tergradientes uia
q'scā appellauerit. hic nō tñ
seuntes uia s; p uia tñseuntes
dic. Uia x̄p̄e tñseunt. q legē di
p'uaricant. & fidē x̄p̄i acceptā
desert. l' oblata p uib' p'dica
ciōis accipe p'tepnūt. Ab hīs
q'separe noluit. q's nō tñseu
tes uia s; p uia tñseuntes di
cit. & attendite qd nō dixit
stantes in uia. s; tñseuntes
p uia. In uia etenim stant. q'si
de fine opib' bonis ociosā ser
uant. q' qdē in uia s; p' rectā
fidē. s; nō ambulant p bonā
opacionē. P uia aut tñseunt
q'm fide recta cotidiano p
fectu uirtutū. sep de bono
in meli' tendūt. Dicat q. Plan
serit sup te manib'. omī tñse
untes p uia s; qd: qd ecclē
p membris suis infirmatib'

di: plausere sup te manib' oēs tñse
untes p uia. nō qd electos q'sq; q's h'
mūdi oblectamta a cursu boni
opis sine a desidio etnoy i'pedire
nō p'ualent. p'icta p'rimox ad pas
sionē mouent. Quod pulchre in
libro regū pillas dnas uaccas si
gnificatū: que archā dñi ab allo
phylis redeunte sup'positā plan
stro nouo gestabat. de qb' scrip
tū: tollentes dnas uaccas q' lacta
bant uiculos i'uxerūt ad plaus
trū. uiculosq; earū domi g'chiserūt.
& p'aulop' s'bant in directū uac
ce p uia q' dñe bechsamis p'gentes
& mugentes. & nō declinabat neq;
ad dext' neq; ad sinist'ia. Qd x̄p̄e uac
ce nō fideles q'sq; in ecclia. & qd ar
chā nō legē di. qd bechsamis q' uic
p'tat dom' solis nō celestē pat'am
designat. Vace q' q'si archā sup'i
positā gestates. p'gentes s; muge
tes recto i'one bechsamis uadunt
quando fideles legis diuine me
ditationis iugiter in corde suo
portantes p' p'uam boni op'is
ad celestem patriam tendūt. &
p'gentes p' hīs quos adhuc carna
lis affectus in hoc mundo obli
gat. mugitus compassionis
edūt. qui nec p' compassionem

h j

arcto itinere declinant: nec pp-
ritinis ppositū amigiti cōpal-
sionis cessant. Id ipsum in hoc loco
ppha inuirt dicens. Plauderūt
sup te manu. omīs transseuntes.
puiam. Plaudunt enī & simul tñ
seunt. quia sic afflictis cōpassi-
onē sue affectū exhibent. ut
tñ appposito recti ut mīs nec de-
ficiant nec declinent. Cuius
cōpassionis modus recte subiectū
cum dē; Plauderēt manib; sibi la-
uerēt & mouerēt caput. In sacro
eloq; sepe pman' opatio: p os lo-
cutio: & p caput mens designari
solet. Siq; pman' opa designari
dicim'. quid in plausu manuum
nisi famā & opinionē bonorū
accipe debem'. Famā nāq; &
opinio bonorū operū uelut q̄-
dā manuum plausus in aurib;
ppli sonat. & sepe cū repentina
pstrēpuerit. omīum ocl's in
suum a quo orta est auctorem
gūtāt. Hinc enī est quod pū-
si q̄q; in hisque recte agere in-
dent sēp in notescere uolunt
ut uidelicet dum bene acta sua
in mediū spectanda adduxerit.
rudes animos ppli in admiratio-
nem sui gūtāt. Electi uero bonis

actib; suis tanto ampli' ma-
nifestari refugunt. quan-
to magis et ne retributionē
prium ex admiratioē ter-
rene laudis imminuū sibi
ptimescunt. Qd si aliqui
uirtutes suas & fortia acta
sua pprimis ad exemplū
pponūt. neq; hoc desidio
glorandi sed amore q̄ silen-
di faciunt. Unde hic rec-
te sub typo desolate ciui-
tatis multitudinē peccan-
tū dicit. Plauderēt sup
te ma. omīs tñseuntes puiā.
Electi nāq; q̄ puiā manda-
torū dei de hui' mundi exilio
ad celestē patriam transeunt.
sepe dum infirmantes pxi-
mos uident. ex affectu ca-
ritatis ad puocandos ani-
mos eorū uirtutes suas in
exemplū pponūt. Illi autē qui
p deuiū transeunt. supiacen-
tes non plangunt. quia uir-
tutes suas non ppē utilitatē
prium s; ppē gloriā dilatan-
dā ostendunt. Sequē; Sibi
lauerēt. & cet. Solent ad sibi
u' formandū extēser labia
q̄ trahi. & intēser lingua

quodammodo infirmitudine can-
 la infirmata subleuiur ut diu spe
 partu ductus & extenuatus ena-
 nat mollica blandiorq; ad auditu
 demulcendu pueniat. Quod gree-
 tus p sibilu ouisq; solationis
 uerbu intelligi potest. Quasi
 eni tectis labijs & lingua suble-
 ta sibilare est emollit & temp-
 ratis uerbis omne loquendi stidi-
 ti ad usui solationis inflectere.
 Transeuntelq; p uiam sup desola-
 tos & manib; plaudunt & ore sibi-
 lant. quando spualesq; peccato-
 res & per exempla uicinu ad bene-
 agendu puocant. & p sibilu sola-
 tionis ad spem uenire cofirmat.
 Sequitur. Mouerit caput
 suu. P caput mentem non
 inuenienter accipere pos-
 sum. p motionem capitis con-
 passionem mentis. Bene g tñ
 seuntel p plausu & sibilu etia
 & caput mouent. quia pfecto
 alienos dolores efficaciter consolari nequit
 spati non nouerit. Videte si
 paulo aliqd hor; defuit. Mani-
 bz plausit paulus qñ
 do dicebat. Imitatores mei
 estote sicut & ego xpi. Ore
 sibilauit. quando corinthios

pacta penitentia consolans ait.
 Scripsi uobis ut non gntemini. si
 ut sciatis qua caritate habea ha-
 bundanti in uobis. Caput mouit
 qñdo dicebat. filioli quos iteru
 parturio donec formet. xpc in uo-
 bis. Sequitur. Sup filia iherusale.
 Quia iherusale que unio pacis int
 pta. nisi celestem patriam desig-
 nat. Ac si peccatorib; diceretur.
 Tanto grauiorem electis qbq; de
 ura pditione luctu facitis qñto
 ia certu est qd ad sortiu & soci-
 etatem elector; ptinere debu-
 istis. & que ad modu ura salus
 omib; gaudiu faceret. ita quoq;
 de ruina ura dolor uniuersor; &
 tristitia pcedet. & hoc est qd seqt
 Heccine est dicentes urbi pfecti
 decoris. gaudiu uniuerse tre. Urbi
 namq; in hoc loco ecclia catholi-
 ca intelligenda est. in qua porte
 & muri sunt hi q alios & doct
 naueritatil informant & cir-
 cumspectione ambiunt. que ui-
 delicet ecclia tunc pfectu decorē
 habet quando & in p latis ornat ut
 sapientia & in subiectis obētia
 bonor; opm disciplina. Huius ergo
 ciuitatis decor recte gaudium
 uniuerse terre dicitur qd ei discipuli

na iam pomis mundi partes
dilatur. Dicat g. hec me e:
urbs pfecti decoris. gaudiu un
ise terre. Quasi diceret. Qm
in desolationem tam cito ue
nire potuit. que pps decore
suo unius sol pmundi cculu elec
tos letificauit. Sed qd est qd
in una quorad tota ecclia q
desolata plangit. nisi quia du
patre unu mbru copatiunt
omnia mbra. ppter qd ualde pti
mescere debent hi q in sua in
iquitate caritate alioy consti
tant. quia pfecto sic illi malis
osentiendo s adaugent. miti
ita & isti bonos otitando aggruat
reatu suu. Plausert. e. Qui
peccatore blanda exhortatione
ad penitentia puocat. qd aliud
g. egroti uulnera ante sectione
palpat. Sicut g plaga que nece
ne quidem medicantib tactum
sustinere potest omno insana
bilis credit. ita peccator qui
blandam ad monitione respuit q
in corrigibilis reputat. hoc est
qd ppha hic peccator anime cum
grau dolore exprbat dicens. Plau
sert sup te & c. Ac si diceret. pps
carnis suggestio facile e ad pma

dendiam iniquitate pualere po
tuit. ne u omis sollicitudo ym
dissa bonor u in te defecit. qn
tuq. pps ad ppetrandam iniquitate
pcontetui fuisi temeraria. tan
tu mme in ipa iniquitate tua
p desperatione es obdurata. Plau
sert sup te ma os tn. pua. ut
tanto grior ruina ei ostendatur.
iam boni opis uiam ingressam
fuisse comemorat. & qli in medio
itine collapsam. unde & alios
tisseuntel puocat. ut apte de
monstret qd hi qui eam nunc
merito ututu pcede incipi
unt. aliquando posteriores fu
erit. Sed quia electos in uicina
primomoy sep caritas ad com
passionem puocat. & exempli
ad timorem. recte isti & tran
tisseuntel pariter & plauden
tel de sebunt. pficiendo eni
tisseunt. compatiendo plau
dunt. quatin sic de pfectu suo
gaudeant. ut tn in infirmita
te iacentes primos despice n
psumant. Plausert inq ma
nib. Plausus manum exem
pli boni opis. libulus ubi in
solationis. motio capitis at
fectu compassiois de signat.

os suum aperire non possunt. Quia
in gulatione et sapientiam simul
& disciplina florere conspiciunt.
Contra sapientiam namque os claudit
quia ab his quos in cognitione uerita-
tis stabiles uident. erroris sui docu-
menta abscondunt. Contra discipli-
nam iterum os claudit. quando in g-
ulatione fidelium quod blasphemare
possint. non inueniunt. Quod
si forte sapientia disciplina peride-
rit. contra eam os aperit. ut blas-
phement. aut si disciplina sapie-
tia non habuerit. et eam os aperit
ut errores disseminent. si uero
nec sapientia nec disciplina in ea fu-
erint. iam non solum contra eam sed
super eam os aperit ut deuorent
& quasi incompando sunt omnes reliquias
al ueritatis consumant in eis quod
ad suum gloriam trahere ualent. Sequitur
Sibilauerunt. In sibilu notate pos-
sumus uersuta & blandas persuasio-
nes quibus incautos decipiunt. & qua-
si serpentes per lenem sibilum ue-
nenum mortis infundunt. Quia uero blan-
dimenta hereticorum non ex pietate
sed ex crudelitate procedunt.
recte subiungitur. femuerunt den-
tibus suis. Achi diceret. Blandum
erat quod locutio sibilauit. sed

numquam edere quod intentio fre-
munt. Sequitur. An ista est dies qua
expectatum inuenimus uindictam.
Oppressionem bonorum non nocte
sed diem nominant. quia inde ipsi
primam leticia lucent. unde alios
tenebre infidelitatis excecant.
Expectatum inquirunt scilicet
desiderantes. inuenimus queren-
tes. uindictam exultantes. Deno-
ta quod quod occultum est inuenit.
quod uidetur. apertum. Achi diceret.
Quod prius est in occulto desida-
tum inuenire. nec manifestum
uideamus. Apertum super te & cetera.
Demoni contra animam os
aperit. quando erectam in bo-
nis desideriis uocibus suggestio-
nis pulsant. Super eam autem
os aperit. quando iacenti in
praua delectatione non iam
suadente iniquitate sibilant.
vel super eam os aperit. quia cum
prius blandiendo ad culpam tre-
runt. per modum seruando ad pe-
nam exposcunt. Unde subdit.
Sibilauerunt & femuerunt den-
tibus suis. Prius enim sibilant
ac deinde dentibus fremunt.
quia sicut diximus post blan-
dam suggestionem crudeliter

^{expokur}
penam; de qua uidelicet pena ad
huc sub infero iudicet. Sed ne
re deuorabimur. Quid namque est aliud
deuorare nisi exeuire a corpore
ad damnationem eternam absor
bere. Sciendum uero est quod
numquam animam a corpore exeu
tem deuorare sufficiunt.
quia prius in corpore positam igne
uiciorum non excoerent. Quid
ergo de futura damnatione
hominis magna eis fiducia nas
citur. cum ei in presenti uita pini
guntur dominantur. Postquam ergo dixe
rat. aperuerunt super te. os sibilu
uerunt. recte statim ad ui
xit dicens. si rem uerit
dentibus suis. & dixit de
uorabimur. quia ex quo homo sug
gestiois eorum per sensum sub
iicitur statim furor uenit
crudelitatis accendit. &
quia esca iam diuturna decoe
tione mollita aspiciunt. pa
nam sibi deuoratione promit
tunt. In quo uidelicet nomi
ne deuorationis & uehe
mentis eorum desiderium demo
strat. & simul damnationis
acerbitas exprimitur. Sequitur.
En ista dies quam expectamus

non inuenimus. uidimus. Quia inueni
se se dicunt. quod si se prius
inuenirent inuenirent. Prius ergo de
mones querunt quando secreta
intentionem cordis nostri per suggest
tionem expiri satagunt. de
inde expectant. quia si quando
temptandi licentiam accipiunt
numquam tam non temptato infer
re de consentiendum possunt. Per
inquisitionem autem & expectati
onem inueniunt. quoniam post in
missam suggestionem tandem sponta
nei consensus manifesta signa de
corde erire conspiciunt. Ad post
mum & uident. quoniam consensus sce
leris usque ad effectum procedit ope
rationis. fecit dominus que cogitant
& cetera. Deinceps post increpationem
solationem adungit
dicens. fecit dominus que cogita
uit. & est. Primum consolatur
merentes per iusticiam iudicis.
deinde per malitiam hostis. Per iustici
am iudicis. ne doleant de peccato.
per malitiam hostis. ne desperent
de futuro. Magna enim est afflic
tis solatio quod ab illo pena
illata est cui in iusticia place
re non potest. Magnam item de spe
randa misericordia fiduciam prestat.

huc

quod ille nobis aduersat^r q^{uod} n^{ost}ro q^{uod}
iudici n^{on} placere cognoscitur.
dicat q^{uod} fecit d^{omi}n^{us} que cogitauit.
Ac si diceret. Hostes n^{ost}ri ex
ultant & suis uirib^{us} ruina
n^{ost}ram ascribunt. nos aut^{em}
insultatione eor^{um}. tanto le
uius ferre debem^{us}. quan
to ueri^{us} mala n^{ost}ra non ex for
titudine eor^{um} s^{ed} ex iusto iudi
cio d^{omi}nⁱ p^{re}ced^{ere} scim^{us}. fecit d^{omi}n^{us} que
cogitauit. Ordinatu^m est osten
ditur q^{uod} cu^m p^{re}meditatione fac
tu^m memoratur. marie quia
longe ante p^{re}dictu^m fuerat.
ut murmurandi occasione^m
p^{ro}pt^{er} d^{omi}n^{um} non habeant qui
pericul^{um} p^{re}scire potant
& cedere noluerunt. Unde
sequ^{itur}. C^{on}pleuit sermonem suum
que p^{re}cepit adiebus antiq^{uis}. p^{re}
cepit p^{ro}ph^{et}is suis hunc sermo
nem narrare. & ut salt^{im} diu
expectati peniterent. non
nouit s^{ed} adiebus antiq^{uis}. & lo
ge ante qua^m fieret. Sed q^uan
to diuici^{us} p^{ro}misca^m expecta
tise. tanto iusti^{us} p^{er}seueran
tes in malo g^{er}iter pun
iri debuer^{unt}. Unde sequ^{itur}. De
strux^{it} & non p^{er}cepit. hec

§ §

p^{ro}p^{ter} ad ultima^m captiui
tatem referunt. & leti
ficauit sup^{er} te inimicu^m
tuu^m. Quanto maior op
p^{ro}p^{ri}etis leticia. tanto
g^{er}uior opp^{ro}ssor^{um} mi
seria. s^{ed} tam^{en} facile in
imici arrogancia p^{ro}cep^{er}u
tur si potestas ei non sibi
s^{ed} d^{omi}n^o tribuat^{ur}. & notan
du^m q^{uod} d^{omi}n^{us} sup^{er} te letifica
uit inimicu^m tuu^m. Con^{tra}
nos na^mq^{ue} non tu^m sup^{er} no^s
inimic^{us} letificat^{ur}. quan
do no^{cte} & no^{cte} quidem
permittit^{ur}. s^{ed} non opp^{ro}p^{ri}ue
re. Sup^{er} nos aut^{em} letificat^{ur}.
quando non solum affligit
s^{ed} & opp^{ro}p^{ri}uit. Sequ^{itur}. Exal
tauit cornu^m ostiu^m tuor^{um}.
In cornu fortitudo. & po
testas fig^{ur}at^{ur}. p^{ro}stet cal
dei fug^{er} romani intelli
gunt^{ur}. fecit d^{omi}n^{us} que co.
& c^{etera} p^{ro}hereticos fecit d^{omi}n^{us}
que cogitauit. quia du^m
ipsi quosda^m de eccl^{esi}a ad
suos errores p^{er}trahunt.
ali^{um} & fide & agnitione^m
ueritatis p^{ro}batores fi
unt. Unde sequ^{itur} Compleuit

§ §

sermo ^{neq} suū qm pcepit
a dieb' antiq's. Sermo nā
q; dei que adieb' antiq's
pcepit sac' scriptura in
intelligit. que iā oīo
mundo edita ē. s; ad huc
ex magna parte occulta.
Que q̄tidie in mentib;
fidelū implet. q̄ndo ipi
hereticor' questionib;
exercitati ad maiora u
tutū studia succrescunt.
& ad altiorā diuinorum
eloq'or' intelligentiā pfi
ciunt. Sic nimirū mali
ē tē diuine uoluntati
seruiunt q̄ndo ei p̄trai
re nitunt. quia sic per
eos dispositionē suā cō
pleuit. quatin' eor' er
rorib' & reprobos illaque
ari p̄mittat. & bono ex
erceat. Seq̄t. Vestruxit &
non pepcit. Vestruxit qm ab
ecclie unitate quosdā p̄in
fidelitatē p̄cidi patitur.
n̄ parcat quia eos & qui
p̄sistunt. in ruina fratrū
merore cōpassionis affli
git. Seq̄t. Letificauit sup
te inimicū tuū. Singu

laris inimic' ecclie diabolus
est. qui p̄petuo odio fideles
infectatur. sic in apocalypsi
legim' de dracone qui mu
liere p̄seq̄t. Iste aut' inimic'
tunc sup scām eccliam leti
ficat. quando de illa & ac
ci sp̄it p̄qs eā affligit.
Seq̄t. Eraltauit cornu
hostiū tuor'. Hostes ecclie s̄t. ^{heretici}
qui p̄tra eā ex pugnandam
cottidie aciem pducunt.
Qu'ū cornu tunc nimirū
eraltari dic̄t. quando mul
tis fidem deserentib; & ad
focū eor' t̄nserrunt; fide
liū p̄p̄s minor in numero in
uenit. fēc dñs que co rē.
Magna mīa dī ē quando pec
catorū in amaritudine uer
tunt ea que p̄se diligūt. &
ex hoc ipō redire cōpellitur
ad amorem dī. quo sibi ad
ūsari p̄spicit ea quor' desidio
ab amore dī trahēbat. hinc
est qd peccatorū anime in in
iq̄tatib; suis afflicte hoc p̄
mū in hoc loco ad solatiū
adducit. qd scilicet afflic
tio ei nutu dī dispensata
sit. q̄tin' & eū timeat cuius

Flagella sustinent & de ei' siml'
mīa psumat. a quo se uisitari
& p'turbationē uider. fec' dñs
que. co. Ac si dicet. Quia noluit
ti facē qd p'cepit. ipe fec' que
cogitauit. & quia tu g'repsisti
comple' s'monē ipe. quē t' de tua
salute p'cepit. ipe compleū. ser
monē suū. quē t' de tua t'bu
latione minat' erat. Videte
qd in p'mo hoīe gestū sit. Pre
cepit ei d's de ligno scientie bo
ni & mali ne comedas. Minat' fu
erat q'cūq; die comedis ex eo mo
rieris. Noluit homo imple' pre
ceptionē & impleuit d's cōmina
tionē. Adhuc cotidie ad illicita
& uetita inhiantib' d's dic'. ne tā
gas ne g'tauis. q'cūq; die comedis
ex eo morieris. Ego statui ego pre
cepi. ut omnē illicitū affectū sua
pena seq't. cōminatō mea uitari
potest. p'ceptū meū cassari n̄ pot'.
a dieb' antiq's h'p'cepti. a dieb' anti
q's uerū esse ostendi. Propt' h' p'm'
homo mortuū ē. p' hoc mund'.
p' aq' diluuii delet'. Neq; intē
sententia mutari poterit. que
ab exordio mundi usq; ad hoc t'pl
inmutabilis semp p'mansit. Recte
g' afflicto dicie'. cōpleuit sermo

nem quē p'cepit a dieb' antiq's.
ut eo patienti' scieram dñi in
sua t'bulatione toleret. quo
ab initio mundi hanc in pec
catorib' exerceri uide. Seq't.
Destruite & n̄ pepercit. Qd ē
destruere. nisi ea que homo
ad illicitā delectationē p'pa
rauit dissipare. Destruit
aū & n̄ parcat. quando delec
tationē aufer. & simul p'sube
quentē t'bulacionē reatum
punit. Seq't. Letificauit
sup te inimicū tuū. Sin
gulari' inimic' n'r diabolus
est. qui g'tanos letificat.
quando in his que suis no
bis ad herent potestas ei cō
cedit. Cum ū & in nos me
iplos seuire p'mittit. tunc
nimis sup nos letificat.
sic in beato iob factū legim'.
cum p'us substantiā p'didit.
p'modū carnē percussit. Vel
tunc sup nos letificari dicit
inimic'. quando nobis p' 2
sensū iniquitatis dñat. Se
quit'. Exaltauit cornu hosti
ū tuor. Qd recti p'olles
anime q' desideria carnis ac
cipim'. que assiduas cēpta

mentis eā impugnant. Quod si
 det hostes tē nobis q̄si t̄butari
 os facim⁹. quando motū carnis
 ad nutū ratiois tempam⁹. Cū
 affect⁹ peccati in nobis dñari
 cipit. & mens non iudiciū ratio
 nis si appetitū carnis sequit⁹
 tē nimirū cornu & fortitudo ob
 tū nrorū exaltat⁹. hec dñs facē
 dicē. quia iusto iudicio fieri
 p̄mittit. ut dum adūsari in
 culpa nrā nil n̄pmissus potius
 se cognoscit. & ip̄ena non time
 at. tantoq; humili⁹ mens hu
 mana iusticie dei se in flagello
 subiciat. quanto cerci expe
 rimento didicit qd ip̄e p̄us p̄
 pacienciā diu culpā tolerat.
 Valde enī in afflicto animo
 pond⁹ t̄bulatiōis alleviat. sine
 in pena sua eq̄tati iudiciū
 dicē. Clamant cor eorū ad
 dñm sup murū filie syon. p̄t
 eq̄tatē iudicis & iudicis p̄ma
 licia hostis afflicto solat.
 quia qd dñs iuste p̄mittit. ille
 inq; pagit. Dū enī dñs p̄uio
 in peccatorib; iniuriā suā
 ulciscit. ip̄e p̄intencionem
 inq; deo iuriat. sic in p̄la
 ia dicē. Ne assur ūga furorū

mei in manu eorū in dignatio
 mea. ip̄e autē non sic arbitrat⁹.
 De quo hic recte dñr. Clamant
 cor eorū ad dñm & c. In clamore
 & enī cordis uel crudelitātē acci
 pere possum⁹. ut supbiā inimicorū.
 crudelitātē q̄tra eos quos opp̄
 mebant⁹ supbiā q̄tra dñm quē
 in opp̄essione ppli sui blasphe
 mabāt. & impotentem ad saluā
 diū eē credebant. Sed hec eorū
 cogitatio ad dñm clamat. quia
 quodam mō eum & ad miseren
 diū suū & ad puniendū adūsari
 adūsarios p̄uocat. Clamant
 inq; cor eorū ad dñm sup mu
 rū filie syon. Inde supbiebāt
 qd p̄ualuerant. qd muros &
 munimenta urbū optinebāt.
 Siue p̄murū intellige p̄sum⁹
 diuinam p̄tectionem. sup q̄
 inimici clamant. quia dū p̄plo
 dñi p̄ peccata sua dñari p̄mit
 tunt. diuine potentie de ro
 gant. & si eum p̄hibe n̄ p̄se
 erit human⁹. qd ip̄o permittent
 & disponente fieri ignorant.
 Clamant cor eorū & c. Mur⁹
 filie syon unū quēq; ueritatē
 defensorem figere potest.
 sup quē cor inimicorū clamat

ad dñm. quia tē mag̃ here-
tici pelationem cordis uer-
tatis auctorem despiciunt.
cū non solū simplices q̃sq;
in ecclia s; ipsos & defenso-
res ueritatis ad suos erro-
res conuertunt. Clamant
cor eorū & c. Si p̃ hostes aīe ^{Notat}
desidia carnis accipim⁹. &
q̃d p̃ cor hostium n̄ intima
delectacionē carnalium de-
sidiorū accipe debem⁹. Bur-
sum p̃ murū filie syon nich.
recti⁹ quia uirtutes aīe intel-
ligim⁹. Cor q̃ eorū ad dñm
clamat sup̃ murū filie syon.
quia tē delectacio carnis
iniuriosa creatori efficit.
quando desidia mala p̃ sen-
sum animi uirtutib; dñant.
Be dō namq; dñs. In pace fac-
tus est loc⁹ ei⁹. quia num-
rū in ea mente dñs suauit̃
requiescit. que se ab hui⁹ mū-
di distractionib; componit.

Inqua & si foris quantus
ad hui⁹ uite corruptio-
nem p̃tinet terrena de-
sidia p̃strepunt. si tñ
non admittunt in sen-
sum intus ad aures dñi
non p̃tingunt. Cū ū de-
lectacio carnis p̃ sensū
usq; ad interiora aīe
penetrat. tē nimirū
cor hostiū ad dñm intrin-
sec⁹ p̃sidentem clamat.
ut iā ip̃e in portu
strepitu commot⁹ de
illa sua quiete exur-
gens dicat. Clamor
sodomorū & gomorreorū
multiplicat⁹ est. & pecca-
tum eorū aggrauat⁹ est
nimis. & descendā & ui-
debo utrū clamorem
qui uenit ad me ope
compleuerint. & rec-
te quia iniquitas lō-
ge est ad dō. praua de

sidia non coram dō s; ad dñm
clamasse phibet. laus enī
& gratiarum actio non solū
ad dñm sed & coram deo clam-
ant. Quando enī dī iustitē
& magnificenciam laudam.
siue quando de in pensa nobis
misericordia ei gratias agim. tē
nimirū coram deo clamamus.
Quando ū inique agendo cū
ad iracundiam puocam. siue
quando in necessitate constitu-
ti auxilium ei exposcū. tunc
quasi de longinquo ad eum cla-
mam. Clamat g iniquitā ad
dñm. clamat necessitas: sed illa
clamat irritans. ista subplicat.
illa puocat iram. ista flagitat
mīam. De clamore necessitatis
dictum ē. Clamor filiorū israhel
uenit ad me. uidēq; afflictio-
nem eorū quia opprimunt ab e-
gyptiis. De clamore iniquitatis
dictum est. Clamor sodomorū
& gomorreorū multiplicat est
& peccatū eorū aggravatū est
numis. De clamore laudis dic-
tum ē. Clamabunt & enī ymnū
dicent. De clamore deuotionis
dictum ē. Clamor nīs in conspē-
tu ei intūit in aures ei. Clam-
mant angeli in celo clamore lau-

dis. clamat moyses in deserto clamore
deuotionis. clamant filij israhel in
egypto clamore necessitatis. clamat
sodoma & gomoria clamore iniquita-
tis. Sed tē clamor iniquitatis ad dñm
puenire dicit. quando in tantum ex-
crescit malicia qd amplius tolerari
non meret. Deduc quasi torrentem
lacrimas p diem & noctem. Erectis pē
solationem animis exortatio seqt.
in qua peccatores ad penitentiā.
inuitant. Hec sine causa factū
est qd ita quasi ex abrupto in
media clausula subito aliam ma-
teriam arripit. Sed quia in ipso
sermonis decursu occasio exor-
tandi se obtulit. magisq; animos
mouere osueuit qd subitū ē qñ
ex pcedenti inferens. sic ait. De-
duc quasi torrentem lacrimas. Ac
si dicat. Quia inimici tui pelatio-
nem deum ad iracundiam puocant.
tu p humilitatem penitentie. ei
mīam implora. P torrentem autē
uehemens motus compūctionis
signat. Cui & pseuerantia subin-
fert cum dñ. p diem & noctem.
Instantia quoq; ad iugit cum subin-
fert. Non des requiem tibi. Qñ
diceret. Hec intē mittas nec re-
laxes impetū lacrimarū. sed omī
tēpe & omī instantia fletib; in-

in fiste: quia & ipse lacrimarum uocem
suam habent. & clamabunt pte
ad dñm. Hoc est qd seq̃r. Neque
taceat pupilla oculi tui. Verbu
m̃e est istud. Pupilla inq̃. Non
solum marginem oculorū sed ip̃m
uisionis radium pcella lacma
rum irrumpeñs obtenebret:
ut dum id ē qd tenerum est
affligit. citius ad m̃iam pietas
iudicis moueat̃. Deduc quasi
torrentem lacrimas. Exortatur ^{alleg}
pphetie sermo sc̃am eccl̃am p
menb̃s suis infirmantib̃ lacrimas
offerre dño. Quas uidelicet lac
mas torrenti op̃at. Torrent
rius est hyemalib̃ aq̃s col
lect̃. q̃cū impetu q̃dem dec̃
rit. s̃cito siccatur atq; p̃t̃nsit. Qd
autē uita p̃sens ē n̄ hyemps: in
qua p̃q̃ uite et̃ne claritas appa
reat corda hominū nubila ad
huc erroris inuoluūt. Bene g̃
sc̃a eccl̃a lacrimas quasi torrente
deducē p̃cipit. quia uidelicet elec
ti quicq; qui ad gaudia pat̃e cele
stis inhiant. de p̃sentis uite mi
seria sine cessatione suspirant.
Sed tunc sine dubio torrens
iste lacrimarum uent̃e estatis fer
uor siccabit̃. quando illucescen

te claritate et̃na dolor om̃is
in gaudium uertet̃. ut
iam neq; dolor neq; ullus
ēē possit de p̃ditis neq; ti
mor de p̃eritis. Seq̃r. p̃di
em & noctem. p̃diem p̃p̃a.
p̃noctem significant ad
uersa. Quia g̃ sc̃a eccl̃a q̃s
dam p̃p̃era uite hui⁹ de
cipi. quosdam p̃aduct̃
sa frangi aspiciē. ut r̃uq;
ruinā plangens quasi
p̃diem & noctem lacrimas
educis. Seq̃r. Non des
requiem ē. Electi quicq;
dum alios plangunt sibi
q̃q; requiem nōdant. q̃
dū aliorū lapsus aspici
unt? ampli⁹ de sua salu
te solliciti fiunt. Seq̃r.
Neq; taceat pupilla o
culi. Pupilla oculi p̃quā
uisus dirigē q̃q; ue
spiritalē q̃q; in sc̃a eccl̃a
designat. quorū uerbo
exemplo totū corp̃ eccl̃e
illuminat̃. Qui p̃fecto
in p̃ictō p̃rimorū neq;
tacere debent. sed eos
quantiū possunt & p̃cib;
subleuare & p̃dicatione

erigere. Nam quia illorum
pericula melius ipsis perspi
cere possunt. peccant re
uera fide illorum salute et
plus ipsis solliciti non sunt.
Quod bene singulari illa
pupilla per quam omnes illumi
nantur. id est dominus ihesus christus col
lit. quando triuna per fide ci
uitatis prudens ipsa exul
tante fleuit. et in passione
positus et persecutoribus orans.
de illorum salute sollicitus fuit.
Pupilla ergo tacitas lacrimas
habere non debet. quia spales
quosque cum affectu compassi
onis exhibere et oportet ubi
predicationis. Deduc quasi *Orational.*
torrentem lacrimas. Perfecta
hic penitendi forma proponi
tur. Vera namque penitencia
a peritione inchoat. per aquam
lacrimarum et sordes peccatorum
abluunt. et animam irri
gando ad germina virtutum
fecundat. Unde peccator
anime dicitur. ut primum lacrimas
deducat. hoc est de oris
ducat. Breues namque lac

rimarum quasi sursum ducimur. quasi
per desiderium celestis patris sus
cipiamur. Quando vero ex reco
rdatione peccatorum compuncti ploramus.
rivos lacrimarum nostrarum ad in
feriora deducimus. Sed prius est
ut quisque peccatorum maculas fon
te lacrimarum abluat. ac deinde
mundata conscientia compunctionis
sue tramitem ad amorem eternorum
uertat. In eo quod peccator lacrimas
suas deorsum ducere precipitur.
penitenti cum per punctione hu
militas necessaria est demon
stratur. secundum sententiam psalmis
te qui ait. cor rectum et humili
tum deus non despicit. Possumus
ad huc subtiliter notare aliquid
in nomine deductionis. Quod
enim ducitur. per se quidem mouetur.
sed tamen motus eius alieno arbitrio
dirigitur. Sunt enim nonnulli qui
cum alios flentes vident. ha
bent siccos oculos erubescunt. et
quodam inuolentia lacrimas ex
torquentes. humanos oculos
simulata opeructio decipi
unt. Quos perfecto recto lacri
mas ex se dicimus quod adducere.

Sunt item alij qui p[ri]ncipati
entiam cordis p[er]cussu[m] ext[er]n
secus molestia lac[ri]mas fundu[n]t.
q[ui]s tamen lac[ri]mas neq[ue] ip[s]i de
ducunt. q[ui]n eas de motu co
dis sp[irit]u quide[m] manante[?] ra
tione n[on] p[re]cedit. h[uius] aut[em] qui
uere penitent lac[ri]mas dedu
cu[n]t. q[ui] p[ro]p[ter] de ip[s]o g[ra]t[is] p[un]ctio[n]is
fonte emigentes r[ati]one p[re]ceden
tes dirigunt. ut n[on] scilicet p[ri]ncipa
tiam eru[n]t. nec se
i[n] humane laudis campu[m] a se
creto alui sui laxius diffun
dant. Qualit[er] aut[em] deducen
de sunt lac[ri]me pulchre insinu
at cu[m] dicit. Deduc q[ui] torrente[m]
la. Torrentis na[m]q[ue] cu[m] magno i[m]p
etu d[omi]n[us] s[ci]t. s[ed] quo uehementi[us]
Torrentis namq[ue] cum magno
impetu decurrit. sed quo
uehementi[us] defluit. tanto ci
ti[us] p[er]transit. Recte g[itur] g[ra]t[is] p[un]c
tionis feruor torrenti p[ar]a
rat[ur]. quia quanto maior uis
doloris in compunctio[n]e fuerit.
tanto citi[us] diuina solatione sup
ueniente p[er]transit. Sed quia
in chorare bonu[m] par[u]m p[er]est n[on]
p[er]seueranter teneat[ur]. recte sequit[ur]
ad uix. p[er] diem 7 nocte[m]. Sunt
namq[ue] non nulli qui p[er] lac[ri]mas

p[er]man[ent]e[m] letitiam mentes
dissolu[n]t. & quia cor suu[m] in
merore p[er]seuerant tene[n]t negli
gunt. q[uo]d g[ra]t[is] p[un]ctio[n]is t[em]p[or]e ob
tinuisse potant p[er]dunt. Pec
cat[ur] & eni[m] g[ra]t[is]ia sicut ante
g[ra]t[is] p[un]ctio[n]is ardorem q[ui] sepe
merori tedio ex reor dat[ur] p[er]
cat[ur] afficit[ur]. sic nu[m]q[uam] post
solat[i]o[n]e[m] lac[ri]mar[um] si hanc di
lig[en]s censura n[on] p[ri]mat. p[er]inep
tam leticiam dissipat. & idcir
co ualde necessariu[m] est. ut p[er] q[ui]
g[ra]t[is] p[un]ctio[n]is g[ra]t[is]ia o[mn]i[n]te[m] amerox
erexit. ne hanc p[ri]modu[m] sua le
uitas p[ri]modata leticiam dis
soluat. nunq[ue] eam p[er]stini mero
ri custodia delinq[ui]t. Recte itaq[ue]
monet[ur] p[er] cat[ur] per diem & noc
tem lac[ri]mas deducere. Merori na[m]q[ue]
q[ui] tediu[m] q[ui] nox quedam menti e[st].
dies u[ero] mentis est gaudiu[m] g[ra]t[is] p[un]c
tio[n]is. Quasi g[itur] p[er] nocte[m] lac[ri]mas de
ducit. qui in merori tedio ani
mu[m] p[er]p[un]ctio[n]e[m] releuat. p[er] die[m]
lac[ri]mas deducit. q[ui] p[er] g[ra]t[is] p[un]ctio[n]is
leticiam mentem in merore con
seruat. dicat[ur] g[itur] penitenti. De
duc q[ui] torrente[m] lac[ri]mas p[er] diem. et
nocte[m] ac si dicet[ur]. Q[uo]d multu[m] te
p[er]casse g[ra]t[is]as. necesse e[st] ut nec
i[n] magnitudine n[on] p[er]ducit[ur] tate

41.
dolous ē parcas. Sed q̄
multi ceptū quidem pe-
nitendi studium non de-
ferē. sed tñ ab illo p̄mo
feruore suo quo cepant
paulatim tpe succedente
tepescent. ad iungit dicit
Non des requiē t. Quia item
in stancia laboris deuoti hu-
militatis commendabilem
dō reddit. postremo subi-
fert & dicit. Neq; taceat
pupilla. o. t. Quid enī p̄ pu-
pillam oculi n̄ humilem de-
uotionem mentis in telli-
gē debem. Cūq; requē non
dat. pupilla quoq; oculi cla-
mat. si dum caro foris af-
fligitur intus mentis deuo-
tio orat. Consurge lauda ^{huc}
in nocte in principio uigi-
liarū Q̄ntum ad lictam
ptinē t̄s sunt uigilie n̄c-
tis. singl̄e tñ horarū spa-
tio distincte. Et mirabili
satis dispensatōe p̄phā pec-
catores ad penitētiā i-
uitas. non statim ipsam pe-
nitendi p̄fectōne p̄ponit.
s; paulatim exhortationē
p̄mouet. ut qd fortassis

132
mens infirma simul non cape-
ret. Sup̄ peccatorib; p̄cepat
ut p̄ peccatis suis lacrimas pe-
nitendo funderent. hic iam
p̄cipit ut in tribulatione & ius-
titiam dī laudent. ibi in nocte
fieri. hic & in principio uigi-
liarum ad fletū consurge iubet.
Plus ē q̄ ad fletū surge. quam
solum fletū. plus ē in principio
uigiliarū quam in nocte. Sequi-
t̄ Effunde sic aquā cor tuū. Sic
aquā cor effundit. qui ex intimo
cordis affectu lacrimas p̄ducit.
qd ad huc pleni in sinuant.
ad iungit. Leua ad eum man-
tuas. Eleuatio nāque ma-
nuū cordis affectū exp̄mit.
Vel certe q̄ manū eleuant. in ne-
cessitate se ex & auxiliū deside-
rare se demonstrant. Q̄ ideo rec-
te p̄p̄s in tribulatione constitutus
manū ad dñm leuat. ut se noi
in suis uirib; sed in solo dī au-
xilio spem habē ostendat.
Sequit̄. P̄ anima idē uita. parui-
loy tuorū. qui defecerūt fame.
in capite omniū cōpetorū. Capi-
ta cōpetorū sunt ubi plures uir-
ediuerso uenientes in unū cōuert-
rentes. Que loca magis abho-

minib; frequentari solent: ut
amplior cōfusio inibi tabescenti
um insinuet. & uide qm̄ in
arto res posita est ubi de uita
inpetit causa agit: quando
parentes p̄aia paruulorū suorū
exorare iubent. Idcirco autē
parentes p̄ paruulis suis sup
plicare debent: quia p̄ culpa
parentū paruuli penā susti
nent: ut inde remediū ue
niat unde uenit pictm. Cō autē
surge lauda in nocte. Qd p̄
noctē nisi uita peccatorū sig
nat. Quales aliqui erant hīs
quib; paulus loquit̄ dicens.
Fuiſtis aliqui tenebre: nūc autē
lux in dñō. Monet ḡ s̄mo p̄phi
cū ū sanctā eccliam. ut surgat
et laudy in nocte. Surgit enī
cū psalutē p̄ximorū quos p̄chi
tari uidy de quiete grēplati
onis ad op̄ p̄dicationis se eri
git. In noctē laudat: qm̄ pec
catores ad penitētiā p̄uocās
diuina eis magnalia manife
stat. S; multi s̄t peccōres q̄ ūbū
uitati & audire grēpniūt. et eo
maḡ aurē cordis ad laudē cre
atoris n̄ inclināt. q̄ in suis peccis
glidandis minime euigilant.
De quib; i psalmo legitur. In

salicib; in medio ei: suspen
dim organa n̄ra. & in eu
anglio. Nolite margari
tas uīas ante porcos p̄ice.
& ideo cū dixisset lauda
in nocte. recte sequutus
adunxit. in p̄ncipio ui
giliarum. Ac si diceret.
Iū peccatores laudem dei
audire possunt: qui in suis
peccatis considandis uigi
lare cepunt. Seq̄t. Effun
de sicut aq̄ cor tuū. Qd p̄
cor n̄ p̄funda in celligētia:
& qd p̄ aq̄ n̄ doctrina fa
cilis figurat. Cor ḡ sicut
aquā effundit: qui hoc
quod intus solidum gestat
infirmis auditorib; facili
fons eruditione insinuat.
quem admodum psalmis
ta dicit. Dies diei eructat
uerbū: & nox nocti in
dicat scientiam. Qd autē
p̄ amore dei auditorib;
sponte condescendit. iste
p̄culdubio coram dñm
dñō cor suū sicut aquā
effundit. Seq̄t. Leua
ad eum man̄ tuas p̄aia
paruuli tui. Peleuati
manuum affectū cordis.

p̄ paruulos infirmos fi-
de & needum sensu ma-
t̄m habentes accipe pō-
sum. Scā ḡ ecclia p̄aia
paruuloy suoy manū
ad dñm eleuat. p̄salute
eoy qui adhuc pusilli
fide s̄t. non solum se in
uerbo p̄dicationis exer-
cet. sed & humili deuoti-
one diuinam iugiter mi-
sericordiā interpellat. Vel
p̄manū opa accipe possu-
m. quia ille nimirum
p̄ anima paruuloy ma-
nū ad dñm eleuat qui ad p̄-
uocandos animos carna-
lium sp̄alib; studiis in-
sistent. & licita quedam
humane querelationis ne-
gotia deuotat. sicut pau-
lus qui ut occasione ac-
cipiendi p̄f̄eudo p̄ph̄is
tolleret. stipendia p̄dicatō-
nis que scdm̄ gsuetudi-
nem imo scdm̄ dñicam in-
stitutionē accipe licuit
p̄ph̄is manib; uictū querēs.
omnino accipe recusauit.
De q̄b; paruul; adhuc sub-
dit. Q̄ defecunt fame i

capite omniū ḡpetoy. Quid p̄-
ḡpeta n̄ humanas actiones? et
q̄d p̄ capd̄ ḡpetoy n̄ cōcupiscē-
ciam carnis que causa est et
origo omniū humanarū acti-
onum intelligē debem. Par-
uuli ḡ i capite competoy fame
deficiūt. q̄ carnales quiq; q̄n-
tomaq; t̄reni desid̄ijs inhiant.
tantomag; apastu sp̄ual' alimo-
nie ieiunant. *Moralit̄.* Consurge lauda
in nocte & c. Noua quedam uita
hic in ouri uidet. Consurge lauda;
Quā pulcher ordo. p̄mū t̄nsacta
mala fletib; tergere. postē ad bo-
na agenda r̄surge. deīde laudare.
non ē enī speciosa laus in ore peccōs.
neq; potest ueracit̄ bona agere
qui p̄us non studuerit efficaciter
mala p̄tita emundare. Lauda
inquit in nocte in p̄ncipio uigi-
liar. Peccator sub flagello positus
gratūm dō sacrificiū immolat.
si et de sua iniquitate se arguit.
et de sua t̄bulatōe dñm laudat.
Unde recte cum dixiss; p̄ph̄a lauda
in nocte. hest in t̄bulatione. statī
adiūxit in p̄ncipio uigiliarū.
p̄mū q̄enī peccator euigilat. q̄n
mala sua agnosce incipit. scdō
euigilat q̄n mala sua agnita

penitendo corrigit. Tercio euigi-
lat. quoniam ad bona agenda se gubernet.
quarto euigilat. quando bona
opera sua custodit. Ista quatuor uigi-
liae in nocte uite presentis custodi-
re debemus. ne uideamur nos uel in ig-
satione peccatorum nostrorum ignoran-
tia fallat. uel in correctione negligen-
tia siue contemptu impediat. ne uel
ad bona agenda desideria torpentes
reddat. uel ad bona gubernaanda
presumptio minus cautus efficiat.
Ille ergo in principio uigiliarum
domini laudat. qui mala que pati-
tur ex gubnatione iniquitatis sue ius-
to dei iudicio se sustinere facit. Se-
quitur. Effunde sicut aqua cor tuum an-
te conspectum domini. Ceteri liquores
cum effundunt. uel quadam
pinguedine superflua uel sapo-
re infecta uasa relinquunt.
Sola aqua sic effunditur ut mundi-
cia uasis nulli eorum reliquis ma-
culet. Quod si peccata sua gubnantes
aliqui uel negligentie uel erube-
centie causa effundere timeant.
quoniam in uase cordis spissi liquores
relinquantur. Qui uero cum
taquidem peccata sua per confe-
sionem eiciunt. sed adhuc tamen pec-
candi affectum non delinquant.

ab his quidem quibus nox-
ius liquor prorsus electus
sit. uasa tamen sapore infecta
permanserunt. Quisquis autem per
puram confessionem et con-
tritionem suam secreta reue-
lans. nichil autem passetum
retineat. aut per silentium te-
gatur. iste quasi aqua cor suum
ante conspectum domini effun-
dit. Possumus adhuc in effu-
sione aque aliquid edificati-
onis attendere. quia sic aqua
effusa sordes abluit. sic con-
fessio peccata eiciens. conscien-
tiam mundam reddit. Et
bene ante conspectum domini cor
sicut aqua effundi dicitur. quia
nisi quis cum opere proprio et affec-
tu peccandi a corde suo
excludat. teste conscientia
plene coram deo non excusat.
Sequitur. leua ad manus tuas tuas
per manus operum de signatur.
Manus ergo finis penitentiae dele-
uat. quando per probationem
bonorum operum coram deo omni-
tas offensas excusat. De quo
adhuc subdit. parua paruul-
tu. quod dicitur. facta in ca. et cetera. per
paruulos non in angustia.

infirmitas aīe cogitat accip
em. p caput omniū cōpitorū
gūpiscenciam carnis. q
omniū tēnōy desidiōy et
actionū. qī multarū uia
caput est & origo. In capite
gūpitorū paruuli nri
fame deficiūt. quia tenē
cogitationes nre dū desi
deriis carnalib' inherēt.
spūal' alimonie pastū
pdiūt. S; nō pāia parui
lōy mōy manū ad dñm le
uam. cū p studiū bonoy o
perū ad nutendos aīe cogita
tōy spūal' desidiū grām in nō
b' renouari exposcūm. q
uidet paruuli nri in capi
te gūpitorū fame deficiūt.
quia tenē cogitatione aī
qual' intus ē bona desidia
nō pascūt. mox p carnī cō
cupiscenciam. que omniū
maloy desidiōy caput
ē emollit. omne uirtutis
robū amittunt. Uel ipā
gūpiscencia fames ē. i
qua fame deficiunt. quia
semp' esuriūt et expleri
nō possunt. Vide dñe et g
sidera quē uindemiari
ita. Non defiste a pposito

134
ille donec cepta ad finē pducatur.
hacten' cū peccatorib' agit. ut eos
ad penitenciam inflecterē. nūc
penitentiū causam suscipiēs.
ad dñm s'monē conūtit. ut eum
p peccatorib' exoret. Sūntq; pe
nitentib' formā orandi t'buūt.
apte demonstrās. qntū se in pre
cib; peccator humiliare dbeat.
cū ipē paliem' peccatis orās. tā
humili deuotione diuine se pie
tati p'snat. Quia enī causā diffici
lem se suscepisse cōsiderat. nequāq;
apta postulatione aure diuine maiest
tatis pulsare p'sumit. Ecū magnā re
uerentia & tremore sue petitioni
affectū demonstrat dicens. Vide
dñe & cōsidera quē uindemiari
ita. Ac si dicet. Populū tuū quē tantū
dilexisti. q'pter te solū aliū p'tecto
rē non habuit. sic uindemias. sic op
p'mis. sic de uastis. Presentē quē
calamitatē cōsidera. p'stīmū amorem ad
memoriā reuoca. ut si nostris p'cib;
nō flecteris. tuis saltē b'nficiis ad cō
passionē & mīam mouearis. Vnde
māius iqt. Ergo nō salt' fuit ppl's
iste s; uinea. cultorē habens & fruc
tū ferens. Attamen lignū uitis si
ne cultura & fructu inutile ē. &
unūq; lignū uult. Cur g' de popu
lari. quē colendo p'ciosū. de populan

do uile & inutile reddis. Quē unde
maius inq̃ ita. Qm̃ ita. Tam hon
bilit. tamonstruose. ut uinea ipsa de
uoret botros suos: ut mulieres co
medant filios suos. Ideo exclamat
& dicit. Ergo ne dñe mulieres come
dent fructū suū idē filios suos. par
uulos scil' ad mensurā palme idē tene
ros uirū dū palme mensurā habentes.
ut inmanis crudelitas immo crude
lis necessitas ostendat. Bene autē mu
lieres n̄ matres. q̃ mat̃no noīe appel
lande n̄ s̄. que mat̃ne pietatis memo
res n̄ fuerē. Fructū inq̃ suū come
dunt. Ac si diceret. Ceta germinantia
ideo fructificant. ut natā genis
que in parente q̃sumit. imple germi
nis sui reparet. hō ū mat̃e sue oblitū
fructū suū q̃sumit p̃q̃ reparari debu
it. S; ne sic exaggerando miseriā. dñm
non poscē s; puocare uideat. & q̃si in
iustū arguere. qui tā crudelitē popu
lū suū punierit. post cōmoratā cō
memoratā penā. culpā q̃ sub iungit
callida quadā q̃essione utens. ut sci
lice dū in culpa q̃fitenda a iusticia
dī non discrepat. in mīa querenda
petitionē suā citi' ad effectū p̃ducit
dicens. Si occidit in scūario dñi
sacerdos & p̃pha. Ac si diceret. App̃ha
tuos & sacerdotes tuos in scūario

tuo occidunt. sicut de Zacha
ria legi' filio ioiada' sacerdotis;
quem ioas rex int̃ fecit. quia
inquā eos occidunt. idō mu
lieres fructū uti sui come
derūt; sicut & maria filia
eleazari legi'. & in libro
regū sc̃ptū: & iosephū q̃
testat. Quid autē dicit si oc
cidit. sic est ac si diceret. Qm̃
uī tūi p̃cauerūt nūq̃d tū
tam imani ultione plecti
debuerūt. In quo tū iudi
tū dī non reph̃ndit. sicut
pam concedens & penam aggr̃
uans mīam querit. Quasi di
ceret. Non est p̃pls quē tam
tū dilexeris. cui tanta b̃nfi
cia q̃tuleris. Non est. q̃ tantū ē
peccauerūt. non ē p̃pls quē tā
tū deieceris tantū uindemi
arius atq; destruxeris. & ideo
queso uide nos. transitorie s;
fida diligēt mīam miseriā
ut solitā nobis iterū in pen
das mīam. Vide dñe. & c̃fida alt. s;
quē uindemiarius ua. Eccl̃ia
scām uinea appellari pluri
mus sc̃pturarū testimonius
cōpbat. De q̃b; est illud euan
glicū ubi pater familias opa^{rio}

in vineam suam misisse dicitur.
quia uidet deus patrem dei predicatorum
res ad erudiendam ecclesiam
dirigit. quasi ad excolendam
vineam suam operarios mittit.
Hanc quemadmodum uiti magno
quidem studio et labore excoli
et sic nimirum uita fidelium.
non in magno studio et labore
ad uitam informatur et quemadmo
dum uinea si fecunda fuerit. quicquid
est laboris impendit. fructuum ub
tate restituit. sic nimirum ui
ta fidelium si studio discipline
et eruditionis ad uitam perficitur.
omnem adhibitam diligentiam
pretioso fructu reppensat. Hec
sicut lignum uiti sine fructu
inutile est et unusquisque lignis ui
li. sic perfectio hominum qui perfidei doc
trinam excolunt. et tamen fructum
boni operis non afferunt. peiores sunt
illi qui ad agnitionem ui
tati nunquam perueniunt.
Et sic nonnunquam tales homines
deus gratiam suam subtrahens
profundius desat. quanto diutius
prius post impensam gratiam
in gratias tollabat. Quorum tamen lap
sum perfecti qui ex passionem
caritatis plangunt. et qui et
iam per fidem eiusdem seculi corporis

135
men esse gaudebant. per passionem eorum
sine dolore ferre non possunt. Ex quorum
uoce hec dicitur. Uide domine et glorianda quem uim
ita. Malo deus uindicare dicitur. cum eos
quos ipse per predicatorum suos excolunt.
subiecta gratia sterile et inanes de
linquit. potest et uindicta ipsa ad
electos referri. quia nimirum cum quidam
per infidelitatem ab unitate ecclesie sub
trahunt. ipsa sancta ecclesia nuda est et
quasi spoliata remansisse uidetur. Unde
cum magno pietatis affectu prout
audire est hoc quod dicitur. Uide domine et
glorianda quem uidet populum tuum pusil
lum gregem tuum uindicare ita. Quia
Subiungit. Ne comedunt mulieres
fructum suum. paruulos ad mensuram
palme. Per mulieres recte malo pla
to accipiunt. sensu carnali et fluxis
moribus emollito. qui fructum suum
comedunt quia de labore ministerii
sui in presenti uita remunerati accipi
unt. Ergo boni doctoribus dictum est.
Posui uos ut eatis. et fructum affatis et
fructus uos maneat. Electorum namque fruc
tus permanere dicitur. quia et per laborem non
transitoria merces. sed primum et uinum glori
uatur. Mulieres ergo comedunt fructum suum.
quia carnales qui dum in hac uita labo
ris sui mercedem accipiunt. quasi fruc
tum suum non gustant sed consumunt. Quis
sit autem fructus iste. declarat cum dicitur.

parvulus ad mensuram palme. Parvulus
hic non etate sed fide intelligi debemus.
per palmam uero initium boni operis non inque-
runt accipiunt. Quid ergo quod fructus mulie-
rum parvulus dicuntur? non quia fides edictum
doctoribus ad primum reputatur. Quod uisus
parvulus carnalis plati comedit. quia
numquam dum tremis inhiant. infirmos
fide et incipientes per exemplum malis
operis ad initium pertrahunt. quod per per u-
bi predicatores infide genuerunt. Vel
certe tunc mulieres parvulus su-
os comedit. qui mali plati in ecclesia sub-
iectos quos quoque cibo celesti alimone
pascere debuerant. res suas auare spo-
liando per inopiam affligit. Sequitur. Si oc-
cidit in scinario domini sacerdos et propheta
per sacerdotem et prophetam eorum hic intel-
ligi debemus. quod paulo ante per muli-
eres signatos accepimus. platos scilicet qui
et per uerbum prophete sunt. et per ministerium
sacerdotes. per scinario autem cultus di-
uini exprimitur. ac si dicitur. Si plati indig-
ne spalia administrando petunt. que
ergo scelera eorum subiectos innocentes in-
uolunt. Uisus domine et glida que uim. *monal.*
ita. Congrua similitudine anima
a deo uindemiarum dicitur. quando domini u-
ritutis malis inuitis suis exigentibus
iusto dei iudicio spoliatur. Sed est que-
dam uindemiatio. ceteris pernitiosior. Quia
non namque periculosum est uirtutem perdere.

quod de uirtute superbiere. Qui enim
uirtutem perdit. saltem detrimendum
suum agnoscit. qui autem de uirtute
superbit dampnum tollat et ignorat.
Propterea propheta plangit animam
non solum peccatorem sed et de uirtute fal-
sa manit gloriante. unde inquit
domine et glida que uim. ita. Et qui
querere quoniam ita. exclamando
subiungit et dicit. Ne come-
dent mulieres fructum suum. fructum
tuum comedit. qui inde uirtutis ipsa com-
sumit. unde mens illicita
refectio delectatur fructum in-
quit suum. Quale fructum. Parvulus
ad mensuram palme. Per par-
vulus accipe possumus uirtutem te-
nere. et non dum ad robur uirile per-
motus per palmam uero boni operis initium.
Parvulus ergo ad mensuram
palme sunt uirtutes tenere. et ad
initium bone operationis notum perducere.
Quid ergo quod mulieres parvulus
ad mensuram palme
comedere. *monal.* domine. non quia me-
te carnales et de in-
itio boni operis gloriatur. Sequitur. Si
occidit in scinario domini sacerdos
et propheta. Mens iusti que scina-
rium dei est. duo in se habere de-
bet. prudentiam scilicet et deuotio-
nem. prudentiam per quam presentia

mala pspiciendo caueat de uotionem. p qua mala pttasup plicando abstergat. Quid g p de uotione n quenda aie sacdo te expiatois sacrificiu iugit i gspectu dñi offente. & qd p dñitiam n ppham accipim. Qia g sacdos & ppha in scuario dñi occidit. muliere paruuol su o comedit. quia nuq mēs hoīs se de lūte extollet n p p negligētiā y p t itoy maloy memoria. & futoy cautela i ea tepuiss. Iacuerūt mētra furoris puer & senex. uigi nes mee & iuuenes mei in gla dio ceciderunt. Siue ita. puer y senex. y uigines mētra iacuerūt. y iuuenes in gladio ceciderūt. qd ppta fortassis mag ogit q vgi nes in bello gladio pimi n solūt. s. in direptione y dep datione abouci. n ex hoc ip a tētas hostiū desigt. q n ugi nibz parceūt. Dic g p p m bel latoz cū regibz y pncibz gladi o corruisse. reliq multitudi nē diuisi sexū & etati in capti uitate distiaetā. Puer inqd & senes & iuuenes. in firma etas. infirmus sex. mētra iacuerūt sine mīa sine hu

manitate abiecti. Intēra furoris. Non solū intēra qd ad penā suffice poss. eimī. s. mētra furoris ut intēra sua q. dñs in furore suo uastari & de populari p misit. Uel intēra aliena ad quā furor dñi eos expu lit. Seqt. Intēfecisti indie furor. p cussisti nec misereri. Quasidi cat. Tibi dñe nrām calamitatem asēbim. de nrā miseria tēcū cau sāmim. qā plagā quā hostis seu entis furor intulit. iratua nrīs pūs peccatis puocata dictaū. Intē fecisti eos qui in gladio ceciderūt. p cussisti eos qui mētra iacuerunt. nec misere ris ut cū tot iā pisse uideas. ab his satte q supstites adhuc sūt flagellū tue indignationis aūtās. Quēso dñe obsec dñe miserere. ut exitiū inq te irascente incidim. te miserante e uadam. Iacuer mētra puer y senex. alt. Si ē ppls sic sacdo i tētra iacuer. mētre nis desideris quieuerūt. Nec solū qe uert q supi significatū ē. cū dictū ē seder mētra conuenerūt senes. s. & doi muerūt & iacuerūt. ut iā seipos nesciat. y oī ratione sopita. und uenerūt n o si derūt. aut q tendat. Quibz p paulū dr. S uige q dōmis y exurge amōtiūs. & il luminabit te. & de q male iacet q in tētra iacent. q male dormiūt qui mētra regesciūt. y cū euigilat nich diuiciā

inmanib; suis iuenerunt. Iucq; n. ipalt
amat. qsi somnū est. 7 euanesce cū hō in
mōre euigilare cepit. Intia iqt furoris
iacuer. Id p trā furoris n hē mūdū ac
cipe dbeam. Inq gen' humanū ppt
pmi reat' uindictā d paradisi felicitate
eiectū 7 exilio dāpnatū ē. Quanta g ue
sania ut i hac pegrinatioe hō requie
rat. ū se i ira diuine ultiois pectū
ēē nondubitat. Seqr. Virgines mee
7 iuuenes mei i gladio ceciderūt. F gla
diū in hoc loco doctna hereticorū signi
ficat. de quib; in psalmo dr. lingua
eorū gladi' acut' q dū aliq; abunita
te fidi catholice ad suos errores ptra
huit. quasi mbra acōpore pēdit.
Fungines aut' 7 iuuenes fideles signant.
q 7 uirgines s. q integritate fidi pū
opib; n corūpūt. 7 uirgines s. q p con
stantiā mris adūsis ingruentib; n cedē.
Id ē g q uirgines i gladio cadē dicūt.
n quia testante aplo. bonos mores col
loquia mala corūpūt. 7 dogmata he
reticorū inq; fidi castitate uiolare p
ualet. p modū etiā bonorū opm integri
tate subūtunt. Iuuenes i gladio ca
dunt. cū hi quorū stantiā adūsis su
pare n possit. dolis ūborū succisi ad in
fidelitatem corruunt. Vel fialiā distinc
tionē sequim'. uirgines intia iacēt. qn
hi mte tēnis desiderus inhiant. qfo
n p exhibitionē opis castitatem simv

lant intentionis. Iuuenes etiā sup
bos 7 d' suis uirib; psumentes intel
ligere possum'. q uita hōis in hac
pēpue etate 7 calore 7 robore ui
get. Iuuenes g i gladio cadūt. q
cū d's supbos despiciat. hi q heret
icorū errorib; subūtunt ostat q
nequaq; acognitionē uitatis cade
rent. n pri' alia d se sapiuissent.
I nfecti in die furoris. pēuisti
nec misereris. Intēct eos qui p
infidelitatem corruerūt. pēuisti eo
q in lapsu pēuisti p cōpassionē
carnalis uulnerati s. Non mise
retur. q dū lapsos n erigit. etiā
dolore astantiū n consolatur. Ia o
cuerūt intia furoris. puer 7 senex.
Terra furoris ē caro nra mōtalis.
q an peccm pmi hōis uirtutū gē
mina ptulit. pēa aut' ex male
dictionis sententia spinas tribu
los uiciorū gēminare cep. Pāuul'
aut' est sensus carnis. q quantū in
se ē semp puerilia quedā 7 uana
appetit. Sic aut' p paruulū sensū
carnis accipim'. ita p senes iudiciū
7 appetitū non inuenient intelligē
possum'. q 7 indisenendo mens
debet ēē matura. 7 in appetitu n
temeraria. Pāuul' g cū senib; i tū
foris iacet. qn id etiā corruptionis
nre q uindicta p uanicationis in

tulit carnalis mēs. n̄ solū scdm sen
sū. s; etiā scdm iudiciū ⁊ appetitū
s̄ addelectationē subfinit. ⁊ ibi
se putat regescē. ū piecra ē ua
pulare. Seq̄r. Uirgines mee ⁊ iu
uenes mei ī gladio ceciderūt. Uir
gines castas cogitationēs. p̄uue
nes fortitudinē atq; stantia am
mī. p̄ gladiū tēptationē adūsari
accipe n̄ inuement̄ possum. Qā
enī etas iuuentutis ampliore ro
bore uiget. qd illd fortitudo bñ
agendi ⁊ pseuāndi stantia q̄
quidā iuuenes s̄ in animo ratio
nali. Quia ⁊ ad ichoandū op̄ p̄mitte
s̄. ⁊ incepto ope s̄i d̄fectu p̄sistunt.
Recte ḡ pri senes int̄a iaciūse di
cunt. ac d̄mō uirgines ⁊ iuuenes
ī gladio cecidisse memorant. q̄
ex q̄ iudiciū m̄tis ⁊ appetitū t̄re
nā d̄lectatiōē cōrūpit. supue
nient tēptatio facile ⁊ bonay ite
gritate cogitationū uiolat. ⁊ fo
rtitudinē atq; constantia ai ener
uat. Quia enī ut sepe dictū ē cog
itationes ab affectib; p̄deunt. dū
ex cōruptis desideris cogitationēs
cōrūpūt. q̄si ex infecta radice ra
mi amaritudine trahit. Cūq; car
nalis aīm̄ ex cānē nich appetit
aut d̄scēnt. oīs mox fortitudo ei
atq; stantia in tēptatiōē cānis

emolleſcit. Neq; hoc p̄eundū ē. qd cū senes
int̄a sedent. uirgines capta sua cinē
spāgt. cū senes cilio induunt. uirgines
capta sua int̄a abiciunt. cū senes int̄a
iacēt. uirgines ī gladio cadūt. q̄ p̄fecto
scdm cōruptionē affectū c̄ſcit corruptio
cogitationū. Seq̄r. Int̄fecisti in die fu
roris. p̄cus. nec. m. Quas dā uirtutes aliqñ
d̄s maximo p̄tēptationē p̄mī. quas dā
uulnerari p̄mittit. ut dū tēptat aliq̄ ad
huc bona se retinuisse uidet. p̄sus ī de
sp̄ationē n̄ corruat. dū ū quedā se p̄di
disse aspiciet. de suis uirib; n̄ p̄sumat. ⁊
tanto uerū id qd amisit recuperet. q̄nto
subtili dāpno suo edoct. idip̄sū qd reci
nuit ex se n̄ eē iā uidet. S; q̄ n̄ ad cor
reptionē multi. s; ad subuersionē tēpta
ri p̄mittunt. idcirco hō qui sue tēptati
onis causā semp̄ scire n̄ pot. piculū sēp̄
timē debet. p̄pt qd ⁊ recte ex uoce t̄repi
dantiū subdit. Nec misereris. Que mi
mirū sententia timoris ē. n̄ assertiōis.
Quia enī cito a tēptatione n̄ libat. idō
tēptat flagellū suū ire n̄ m̄ie eē putat.
q̄dam desparatis nonē. s; timas ut di
hūst. eim. Vocari ad diē sollempnem qui t̄re
rent me d̄circutu. Ac si dicet. Inimici
quidē sēp̄ ad nocendū parati s̄t. s; tñ
n̄ uocent uenire n̄ possit. Non igit̄ ar
guit s; honorat d̄m̄ iste q̄ nich uirib; ī
imicoy t̄but. s; diuinā potentia ī sua
opp̄ssione extollit. Vocasti inḡr. Quasi

diceret. Forū fuit uelle tuū cedere ut
ex hoc ipso attendas. q̄ 7 tuū est libare.
Vocasti quasi addiē sollempnem. i. addiē
leticie 7 gaudiū. n̄ qd̄ bonitas tua in mīa
misera delectata sit. s; q̄ malicia eoz in
hoc exultant. ut idipm te admiserendū
puocet. 7 cui nob̄ cōpatiaris. dū eos iniq̄
sup nos gaudē aspicias. Qui trererēt me d̄
circutu. Qui me undiq; arcerēt. ne man⁹
psequentiū euaderē. ad similitudinē ue
natorū q̄ amore feras in recia cōpellunt.
Notat tps illud qn̄ iudeis fugientib; ba
bilonios finitime nationes circūqua; q;
effuge p̄sidiū obstruxerūt ne euaderēt
man⁹ inimicorū. qn̄ sedechias cū exeret
bellatorū fugiens in cāpo iericho cōpre
hensus ē 7 reduct⁹ in reblata ad regē ba
bilonis. ibiq; filiū ei⁹ corā eo interfecit ipe
cecat⁹ ē. 7 adduct⁹ in babilonē. Vñ seqr.
q̄ n̄ fuit indie furoris qui effugeret &
relinqueret. Relinquet sub audit⁹ ui
uis. ut relinqueret in t̄ra sua. 7 n̄ ab
duceret captiuus. Quos educaui. 7 enutri
ui. Educaui ad disciplinā. 7 enutriu
ad similitudinē. q̄ maḡ plangendi. In
mic⁹ sup̄sit eos. i. usq; ad int̄tione
deleuit. Vocasti. quasi addiē solē. q̄ ter alt⁹
me de cū. Pot̄ non inuenient in hoc
tps extremi examinis designari. que
dies ut idō sollempnis dr̄. quia tunc gau
dia iustorū inchoant. siue q̄ tē oīa in
mediū discutienda deducunt. Qd̄ mi
nū tps ita nemo sine t̄ore expectat.
sic nemo ē cui sine culpa p̄sentis uite

cursum cōsire ptingat. Electi g
dū se p̄sentis uite miseria t̄la
mentis afficiunt. etiā mala que
restant. an̄ m̄tis oculos adducunt.
7 sollicite f̄itos t̄ores. 7 fideando
ut ibi iudiciū euadant. hic se
iudicant. Considerat̄ se uisimos
exactores demones ad quos p̄sen
tiam etiā electi t̄rebunt. q̄ undiq;
artabūt iudicandos. ita ut nemo lo
cū euadendi habeat. n̄ mīa iudi
cis distractionē tēper ultionis.
qn̄ multos qui hic in disciplina
ecclastica educati. 7 doct̄ina ueri
tatis enutriti int̄ filios dī cōpu
tandi uidebant. inimic⁹ 7 sume
7 secū ad p̄dictionē t̄het. Pot̄ etiā
de paganis & hereticis. siue qui
buslibet infidelib; dici. p̄cipue
in t̄p̄e antiq̄. qn̄ diabol⁹ undiq;
in membris suis ad p̄secutionē fi
deliū laxabit. q̄ dies idō sollemp
nis dr̄. q̄ tē inq̄ de opp̄sione
bonorū liberabunt. q̄ n̄ est qui effu
giat 7 relinquat. dū alios in ue
ritate p̄sistentes cōponalit̄ pu
niant. alios aut̄ sibi 7 sentientes.
sp̄alit̄ occidit. Vñ seqr. q̄s educa
ui 7 enutriu inimic⁹ consumpsit eos.
q̄ nimirū multi tē ad infidelita
tē cōruent. q̄i disciplina eccl̄e e
ducati. 7 doct̄ina ^{uocatus} enutriti fuerūt
Educaui inq̄ 7 enutriu. n̄ solū
nutriu. q̄ f̄otes etiā pond⁹ tribu

lationis opprimit. Inimicus consumpsit eos. Bonos quidem persequendo affligere inimicus potest consumere autem non potest. Quia autem tribulatione superatur: ille ab inimico consumitur. Vocasti quasi ad diem sollemne. qui est me de ecclesia. Vita humana quasi circuitus quidam est: que post excursus actionum temporalium illuc tandem redit per mortem: unde perdit per natiuitatem. Sed in hoc circuitu fidelis anima die sollemne celebrat: quia dum per internum gaudium in amore eternorum figitur: ab omni foris illicita occupatione feriatur. Cum uero animus ante acta mala ad memoriam reuocat: & ex eorum consideratione amplius per compunctionem accenditur: quasi de circuitu celebraturi ad sollemnitate inuiantur: sicut per psalmistam dicitur. Reliquie cogitationis diem festum agent tibi. Sed quia peccatoris mentem ante compunctionis ardorem precitatorum malorum recordatio quodam sui reatus terrore concutit: recte istos de circuitu et ad sollemnitate pariter & ad terrorem uocatos dicit. Sciendum tamen est quod aliter ille terretur

qui nil boni egisse se meminit: atque aliter ille qui bonis actibus suis quedam per quibus timeat mala admixta cognoscit. Quando ergo homo circumspicit actiones suas: & in eis quedam inuenit ubi confidat: quedam uero per quibus timeat: terretur quidem sed non de circuitu: quia in parte altera peccatrix conscientia ex memoria reatus sui stringitur: ex altera parte in fiducia boni operis dilatatur. Sed dum peccatoris animus ex omni parte facta sua accusant: tunc quasi in circuitu terretur: quia hinc inde omnia formidanda conspiciens: per solam angustiam intra semetipsum coarctat. Hoc etiam conuenienter in persona peccatricis anime dicitur: quando de corpore exiens undique malorum suorum memoria occurrente turbatur. Unde recte dictum est uocasti. Homo namque quandiu in hac uita est: debet ante acta mala assidue ad memoriam reuocare: ut se ipse spontaneo terreat ad penitentiam: sicut psalmista de se testatur dicens. Peccatum meum coram me est semper. Et in alio loco idem ait. Cogitabo per peccatum

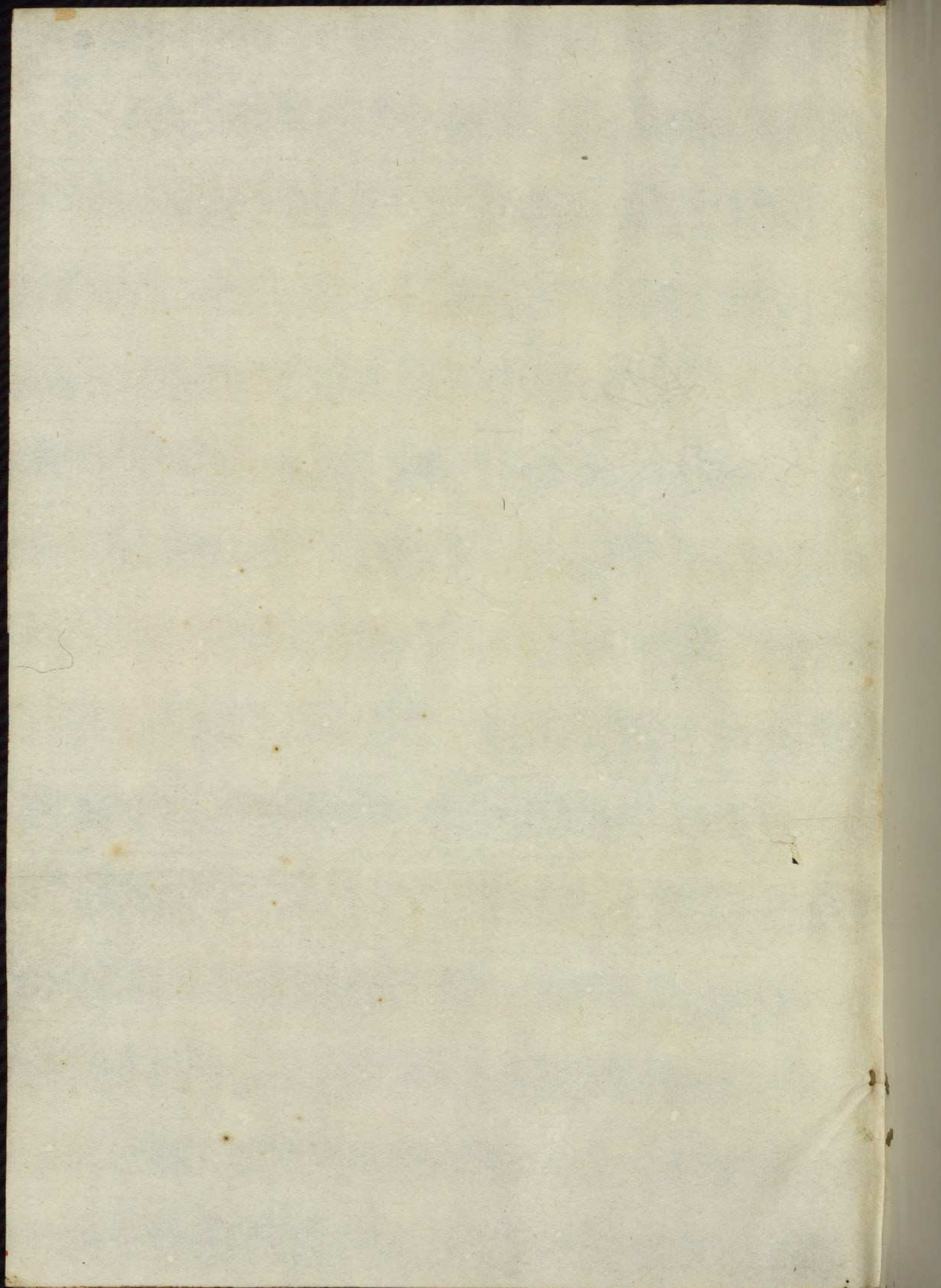
meo. Quisquis hic malorum suorum
recordari noluerit: illi ea deus
in testimonium dampnationis
ante oculos mentis ei uocabitur
quatinus ex memoria eorum ibi ter-
reatur ad penam. qui hic salu-
ter noluit terri ad penitentiam.
sicut diuina uox per eundem psal-
mistam loquitur dicens. Argua-
te et statuam contra faciem tuam.
Cuius uocationis modus demon-
stratur cum dicitur: quasi ad diem
sollemne. Dies enim sollemp-
nis est dies quietis. dies uacati-
onis quando operari non licet:
sed hijs quisque tunc cum gaudio
frui incipit. que prius cum labore
separauit. Quid ergo est dies
mortis. nisi dies sollempnis. in
qua iam amplius non restat facul-
tas operandi: sed quisque operum suorum
mercede et premio incipit pre-
teritorum laborum perfrui. Sequitur.
Et non fuit in die furoris domini
qui effugeret et relinqueretur.
Dies furoris domini finis unicuique
est: quando quisque cum magna
distinctione ad reddendam rati-
onem compellitur. qui prius in ui-
ta sua quasi in die misericordie be-
nigne ad penitentiam expectaba-
tur. Recte ergo de die furoris dicitur.

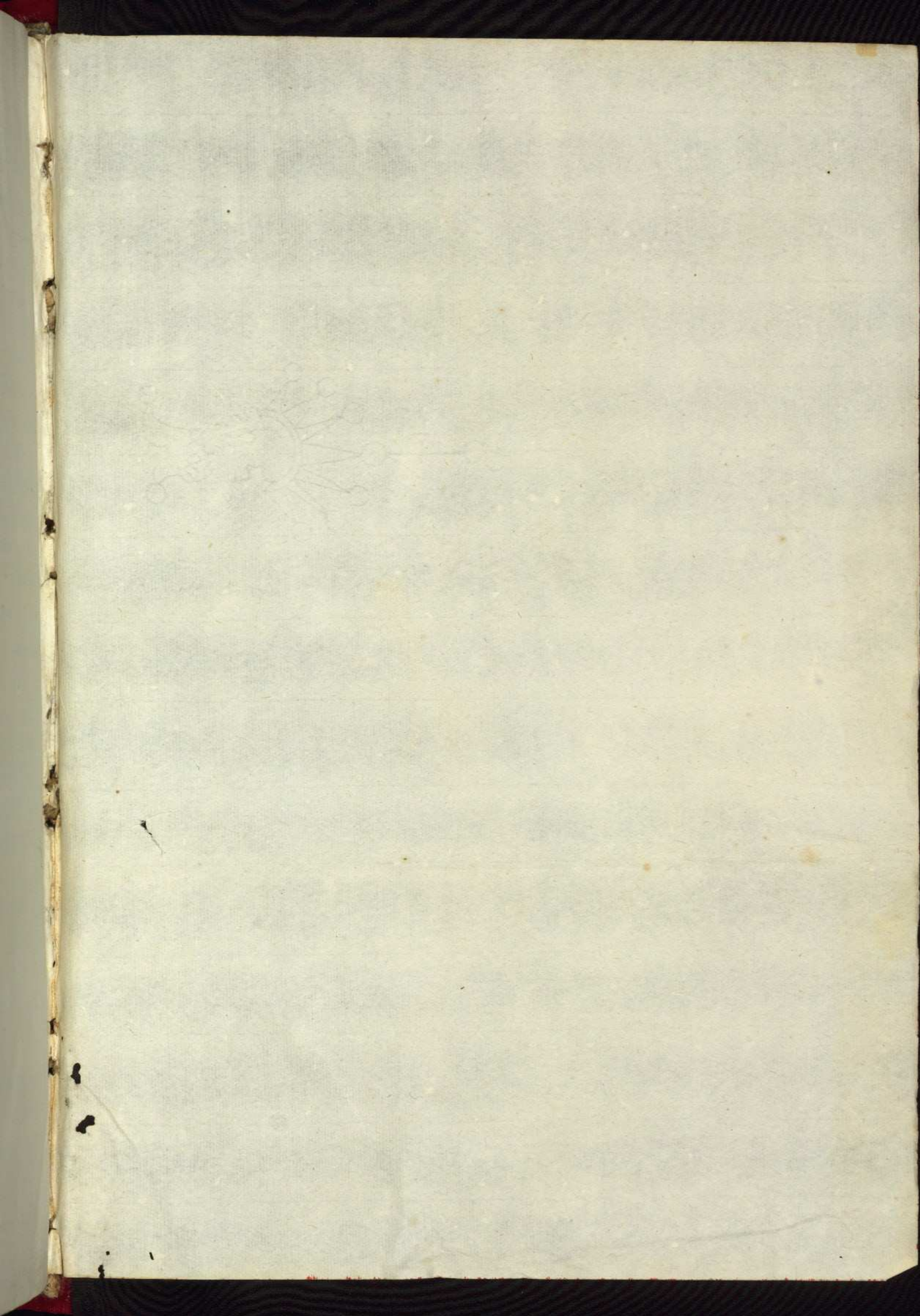
non fuit qui effugeret et relinque-
tur: effugeret scilicet conscientiam.
relinqueretur ad penitentiam.
Notate quod dicitur: effugeret con-
scientiam. Magnum tormentum
est mala conscientia. Sed pecca-
tores hic conscientiam suam effu-
gere possunt: dum exterioribus
delectationibus dediti. mala que
intus secus tolerant. intus quo-
dammodo obliuioni tradunt. Mi-
nus enim nunc spina conscientie
eorum pungit. quando eam ut ita
dicam terrene delectationis fal-
cia obuolutam contegit. ibi autem
conscientie tormentum effugere non
poterunt: quia cum sensus carnis
in morte foris clauditur. horro-
rum preteritorum malorum intus animo
apertur. Tunc infelix anima licet
sero compuncta. uellet iam per
penitentiam emendare quod non
potest per conscientiam effugere: sed
iusto dei iudicio que prius tempora
penitendi indulta sibi neglexit.
iam non relinquitur. quia qui
semel irreuocabili sententia
emissa iudicatur. amplius in hac
uita ad penitentiam non differet.
Recte ergo dicitur: non fuit in die
furoris domini qui effugeret et relin-
queretur: quia cum mortis hora

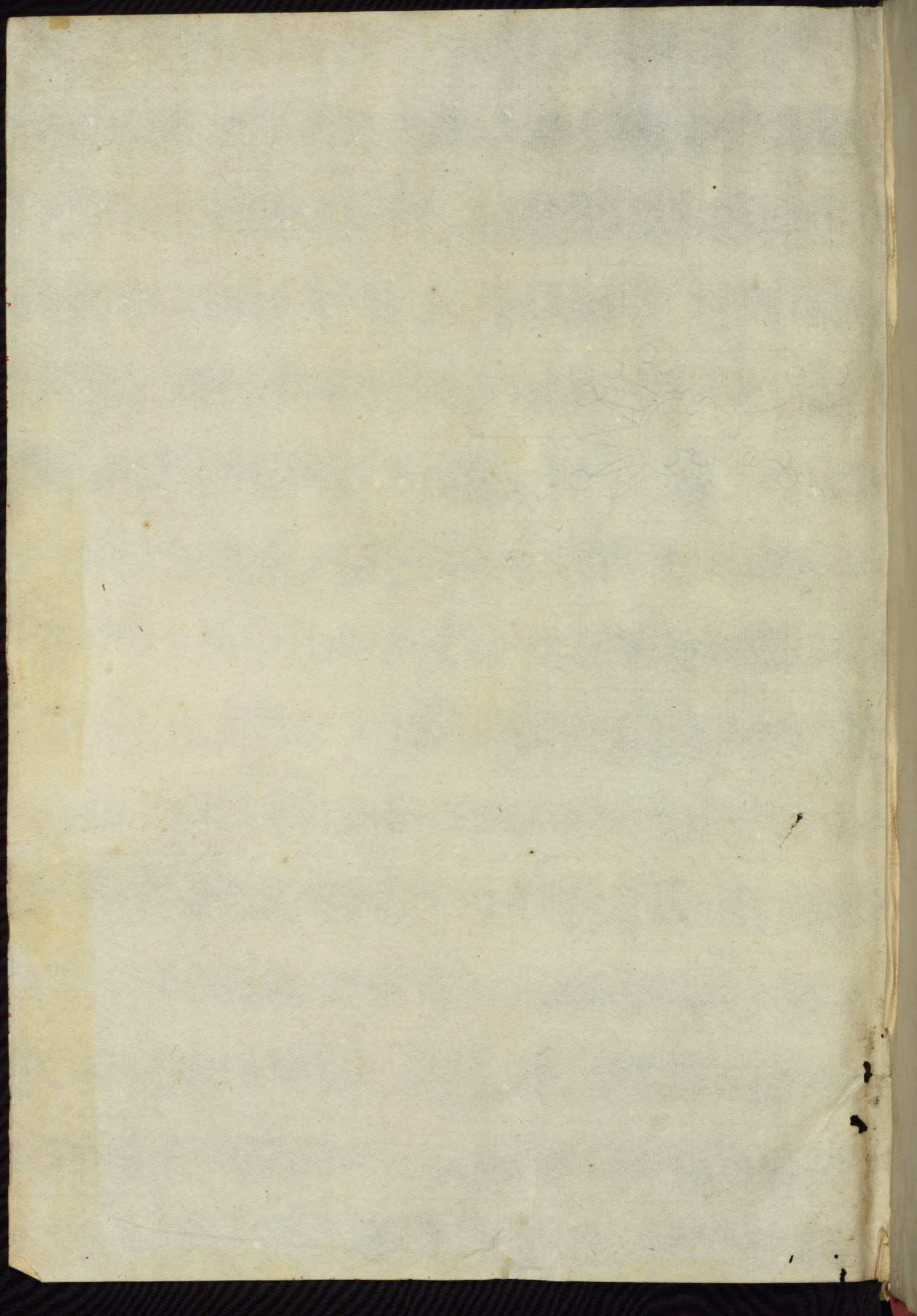
In uisione uigilantib; oculis de sacramento dñg
capit hec uerba uidi ⁊ audiui. Dñs id quod
fuit pñsūt. qd nō erat assūptū. Qd;
diuinitas ut añ eū fuit. ita ietūtatē p
mansit. uelut rota diuisa nō ē. S; incarnati
o filii nō ē caro ⁊ sanguis. apparuit. q ante
eū uirtute pdestinata latuit. Tēpē a
illo q pdestinātū fuit fili carne induit
⁊ in fortitudinis sue se pcurat. q admo
dū scriptū ē. Induit; dñs fortitudinē
⁊ pcurat se. X ipā uirtute scē incar
natiōis. Angel simplicitati uirginis. nō
ciuit. Iq fūditū humilitatis iuenit.
sic dñs poluit illd. q ancillā dñi se nōia
uit. nō idē agel. adeā dñs. Sp̄s sc̄s super
uenit. ite uirt altissimi obūbit tibi.
Nā sp̄s sc̄s oī humane sciencie. s̄ excel
lēti eā uisitat. Alio s̄ in se illi i fūdes
q unq ulli femine i p̄dō infūdet. In
t altissimi illā obūbit. quō i calore
suo ipā ita delinuit. q ei oīe fūde
p̄c̄g idūcissima obūbitōe sua ex toto alst
sit uelut hō p̄t estū solis iūtra q̄re la
q ead uirt altissimi. q uirt uirginis
carne opata ē. Sup altare adūba sacdo
tis oblationē panis. nūm i sacm̄ti carnis
⁊ sanguinis quertat. uirtute sua illd fūdes.
Unde natiuitas ⁊ passio. sepulta ⁊ resur
rectio. ascensioq; filii sup̄is pat̄s i eodē
sacm̄to apparēt. uelut cōs nūm dñm
sui ostendit. h iōfit q uulnā hōiū q in
p̄uaricaciōe ade uoluit. i p̄c̄is sep̄ p̄c̄a

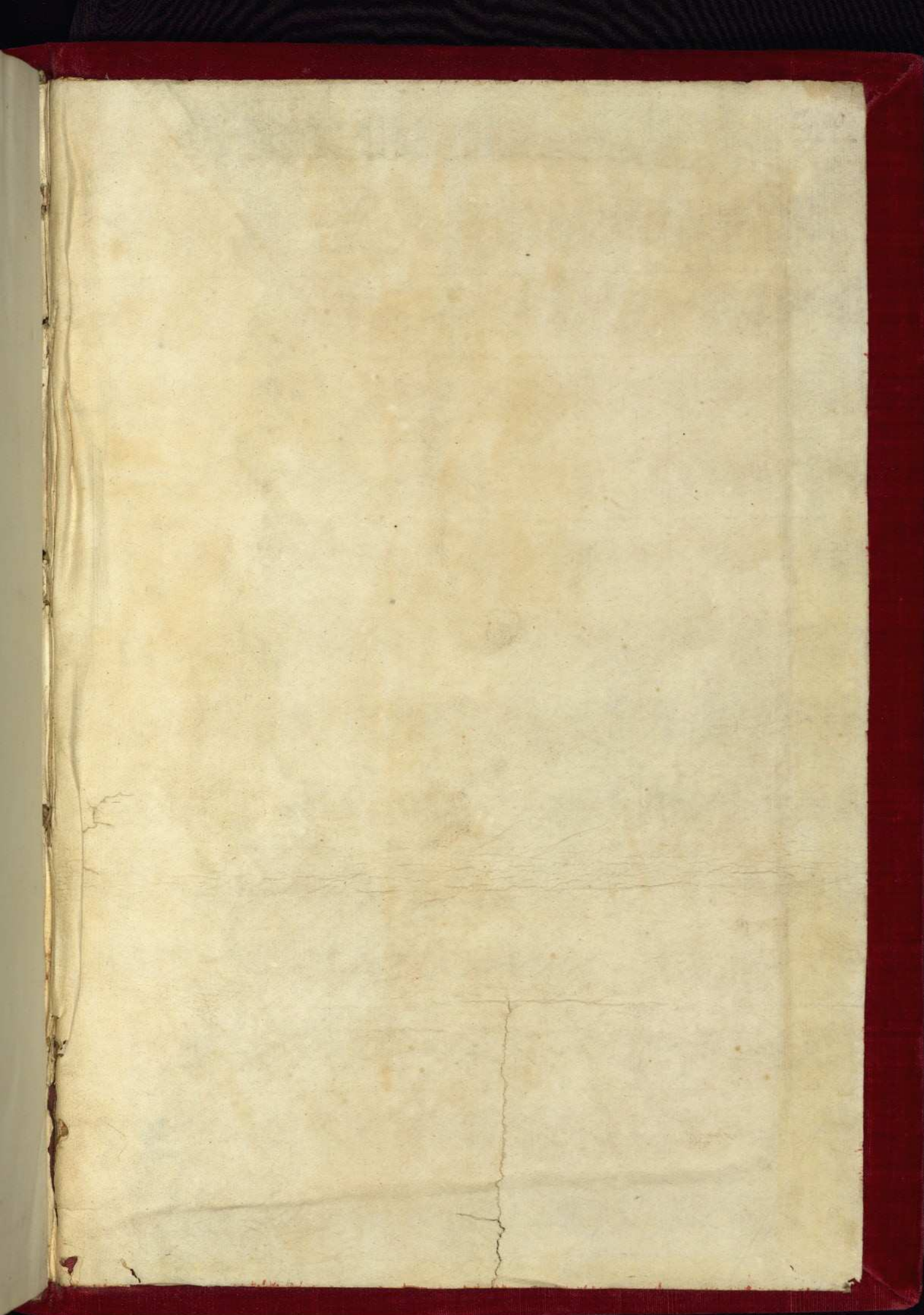
tes s̄. i uulnib; i sanguine x̄i sacm̄t abltā
t. atq; uigat. ac sic m̄b ipi efficiāt. h nōq;
ad nouissimū diē erit. Et itū uidi q si
sacdos p̄t mltas p̄ndines c̄r̄catū suoz
⁊ p̄c̄e dignitate sc̄natis caret. S; tñ p̄liga
tū sup̄ioris magist ligat. nō ē. ut altissimi
mirac̄a sua i ead oblatōe opat. yōs q idē
sacm̄tū de manu ei fidelit accipiūt. q̄s i
dio sol illumināt. s̄ iā ille fide. yope it. dñs
aia ipi s̄ radiatē fulgore sol illust.
S; oēs q p̄siliū antiq̄s p̄c̄is. illusiōes q
sc̄m̄ata i hac sac̄tissima oblatōe faciūt.
similes p̄d̄is angel s̄ q̄d̄m i honore suo
mū ēē negariūt. cū similes illi ēē uo
luerit. i hōies illi p̄tate uolūtat̄s sue
p̄ sacm̄ta hec p̄ficē uolūt. q̄p̄t. y cū illi pe
nēt. nō p̄fessioem p̄c̄e. ⁊ p̄ penitēciā eoz
ac p̄ lacmabile uocē addm̄ c̄r̄at dicētes. hac
hac q̄ p̄ccatum. Tē dñs pat̄ sc̄p̄t eos.
sic illos suscep q̄ filii sui ignoat uulnā
uirt. h sacm̄tū resurrectionē q; uite sa
duoz q̄ p̄oia erit. h iū errando negat.
uelut hō ille errat. q carne sū sp̄i q̄
sp̄m sū carne hōie ēē dicet. q nullo m̄ ēē
p̄. idēq; isti oīb erratib; p̄c̄is s̄ quō
ē minima c̄r̄a q̄ adō facta; solūm uno uo
cabulo nō p̄ficiat. qm̄ hōi q̄ōē c̄r̄am q̄p̄
hendit uno uocabulo dissimul possit. h̄p̄s
iraresc. estas uō floz. S; tñ h̄p̄s estas
uirtutē suā retinet. dñi ipā grossos
suos plenitudie p̄t. Sic s̄ corp̄. aia. cō
p̄defic aia a iis deficiēt. una p̄m̄. i q̄q; par
te sit

[Faint, illegible handwritten text from a manuscript page.]

This document is a digital facsimile of selections from a manuscript belonging to the Walters Art Museum, in Baltimore, Maryland, in the United States. It is one of a number of manuscripts that have been digitized as part of a project generously funded by the National Endowment for the Humanities, and by an anonymous donor to the Walters Art Museum. More details about the manuscripts at the Walters can be found by visiting The Walters Art Museum's website www.thewalters.org. For further information about this book, and online resources for Walters manuscripts, please contact us through the Walters Website by email, and ask for your message to be directed to the Department of Manuscripts.

The Walters Art Museum
600 N. Charles Street
Baltimore, Maryland
21201

<http://www.thewalters.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>
Published 2009